శ్రీః.

శ్రీ రామచంద్రాయనమః.

...వేదాంతాది శ్రీశంసాత్మీయవిభవేన శ్రీమదాపస్తంబ
...ర్మిత గృహ్యసూత్రానుగృహీతి అప్పనభట్టీయసంయోజిత

...ంజుష ప్రయోగచింతామణిః

Ayush prayoga Chintama

స్మార్తప్రయోగగ్రంథరత్నమ్.

ఇతేశ్యః, చెన్నపురీ : Madras
ఉప్పల-వీరన్న శ్రేష్ఠినా Uppala Viranna Shreshthi
ప్రకటితమ్.
1924

'గోపతి' ప్రెస్, చాక... మదరాసు.

అమ్ము.

జయశంకర్ అండు కో.,
...కలపేట, మదరాసు.

విషయసూచీ.

విషయసూచీ సమాప్తా.

యాజుష ప్రయోగచింతామణిః.

పవిత్రం, శతోద్వారమగ్ం హిరణ్మయం, తేనబ్రహ్మవిదోవయం, పూతం బ్రహ్మపునీమహే, ఇంద్రస్సునీతీసహమా పునాతు సోమస్స్వస్త్యా వరుణస్సమీచ్యా, యమోరాజా ప్రమృణాభిః పునాతుమా, జాతవేదా మూర్జయంత్యా పునాతు, ప్రాచ్యాం దిశి దేవా ఋత్విజో మార్జయంతాం, దక్షిణాయాం దిశిమాసాః పితరో మార్జయంతాం ప్రతీచ్యాం దిశి గృహాః పశవో మార్జయంతాం ఉదీచ్యాం దిశ్యాప ఓషధయోవనస్పతయోమార్జయంతాం ఊర్ధ్వాయాం దిశి యజ్ఞసంవత్సరో యజ్ఞపతిర్మార్జయంతాం, ఏతేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో నానాగోత్రేభ్యో నానానామభ్యః శ్రీలక్ష్మీనారాయణ ఉమామహేశ్వరాదిత్య నవగ్రహస్వరూపేభ్యః స్వస్తిపుణ్యాహవాచనమంత్ర జప దక్షిణాం మనసోత్సాహ పరిమిత హిరణ్యం సంప్రదదేవ మమ వాస్తోష్పతే ప్రతిజానిహ్యస్మాన్ త్స్వా ఆవేశోనమీవోభవానః, యత్వే మహే ప్రతితన్నోజుషస్వశం న ఏవధి ద్విపదేశం చతుష్పదే వాస్తోష్పతిశగ్మయాసగ్ం సదాతే సమక్షి హిరణ్యయాగాతు మత్యా, ఆపః క్షేమ ఉతయోగేవరంనోయూయం పాతస్వస్తిభి స్సదానః, అమీవహా వాస్తోష్పతే విశ్వరూపాణ్యావిశన్ త్సఖా సుశేవ ఏధినః, శుభగ్ం శుభం, స్వస్త్యయనంతార్క్ష్యమరిష్టనేమిమ్మహద్భూతం వాయసం దేవతానాం, అసురఘ్న మింద్రసఖం సమత్సు బృహద్యశోనావ మివారుహేమ, అగ్ం హోముచ మాంగిరసంగయంత్య స్స్వస్త్యాత్రేయం. మనసాచతార్క్ష్యం, ప్రయత పాణిశ్శరణు ప్రపద్యే స్వస్తి సంబాధేష్వభయన్నో అస్తు శుభగ్ం శుభం. హరిః ఓం తత్సత్.

పుణ్యాహవాచనం సమాప్తః.

—!—

నాందీప్రయోగః.

పత్న్యాసహ ప్రాణానాయమ్య ఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ అస్మాకం....వృధ్యర్థం....ధర్మార్థం;సిధ్యర్థం సమస్తమంగళావాప్త్యర్థం అస్య కుమారస్య ఆయుష్యాభివృధ్యర్థం చౌలోపనయనాంగ భూతం నాందీశోభన దేవతా ఉద్దిశ్య నాందీశోభన దేవతా ప్రీత్యర్థం నాందీ అ

హ్వానాఖ్యం కర్మకరిష్యే. నమస్సదసేన మస్సదసస్పతయే, నమస్సఖీనాం పురోగాణాం చక్షుషే, నమోదివే, నమః పృథివ్యై. అత్రదేవతాః, నాందీముఖాః నాందీ, వృద్ధః ప్రపితామహీ, వృద్ధ మాతరః గోత్రాః, నాందీముఖాః, నాందీ, వృద్ధ ప్రపితామహ వృద్ధ పితామహ వృద్ధ పితరః, గోత్రాః, నాందీముఖాః నాందీమాతామహమాతుః పితామహమాతు ప్రపితామహాః, పత్నీసమేతాః, గోత్రాః, నాందీముఖాః, నాందీ ఉభాభ్యా ముఖాభ్యాం సత్యవసుసంజ్ఞక విశ్వే దేవాంశ్చ గృహ్యా సిద్ధాన్నేన హిరణ్యద్రవ్యేణ వాద్యతోషయిష్యే. అత్ర దేవతానుమోదనార్థమిడావాచనం కరిష్యే, ఇడా దేవహూర్మనుర్యజ్ఞనీర్బృహస్పతి రుక్థామదాని, శగ్ం సిషద్విశ్వే దేవాస్సూక్తవాచః పృథివీమాతర్మామాహిగ్ం సీర్మధుమనిష్యే మధుజనిష్యే మధువక్ష్యామి మధువదిష్యామి మధుమతీం దేవేభ్యోవాచ ముద్యాసగ్ం శుశ్రూష్యేణాం మనుష్యేభ్యస్తం మా దేవా అవంతు శోభాయై పితరోనుమదంతు. ఇడఏహి. ఏతాశ్శోభన దేవతాః మమ కుమారస్య ఉపనయనాది చతుర్థదివసపర్యంతం మమ గృహేషావసంతు, మాగ్ం రక్షంతు, మమ కుమారం రక్షంతు అదితిర్ద్యౌరదితిరంతరిక్షమ దితి ర్మాతా సపితా సపుత్రః, విశ్వే దేవా అదితిః పంచజనా అదితి ర్జాత మదితి ర్జనిత్వం, అదితఏహి ఏతా శ్శోభన దేవతా మమకుమారస్య ఉపనయనాదీ చతుర్థదివసపర్యంతం మమ గృహేవసంతు, మాగ్ం రక్షంతు మమ కుమారగ్ం రక్షంతు, ప్రణోదేవీ సరస్వతీ గ్వాజేభి ర్వాజినీవతీ ధీనామవిత్ర్యవతు, ఆనోదివో బృహతః పర్వతా దా సరస్వతీ, యజతాంగంతుయజ్ఞం; సరస్వత్యే హి, మమ కుమారస్య ఉపనయనాది చతుర్థదివస పర్యంతం మమ గృహేవసంతు, మాగ్ం రక్షంతు మమ కుమారం రక్షంతు శోభనం శోభనం నాందీశోభన దేవతాభ్యోనమః, ధ్యానాది షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి, అనయాపూజయా నాందీ శోభన దేవతా స్సుప్రసన్నా వరదాభవంతు

నాందీ ప్రయోగం సమాప్తః.

---

* అభ్యుదయిక బ్రాహ్మణభోజనాసనాచ్ఛాదన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యంతుభ్యమహంసం ప్రదదేన మమ.

నాందీ విధిః.

శ్లో. మాతా పితా మహీచైవ తథైవ ప్రపితామహీ, పితా
పితా మహశ్చైవ తథైవ ప్రపితామహః. మాతా మహ స్సపత్ని
కా విశ్వేదేవా స్త్వనంతరం, ఏతేరక్షం తునః ప్రీతాః ప్రయచ్ఛంత్వి
హామంగళం. శంఖః—దక్షస్యదుహితా సాధ్వీ విశ్వానామప్రకీర్తితా,
తస్యాః పుత్రా మహావీర్యా విశ్వేదేవాస్త్రయో దశ, ఇష్టిశ్రాద్ధే ద
క్షక్రతూ సంకీర్తిత్యౌ వైశ్వదేవకాః, నాందీముఖే సత్యవసూ నా పిధ్యే
కాలకామకౌ, పురూరవార్ద్రవాచైతౌ పార్వణేసముదాహృతౌ. హేమ
శ్రాద్ధే ధనరుచీ శ్రీర్ధేధు రవిలోచనౌ, ఏకోద్దిష్టే రుద్రసంజ్ఞో విశ్వే దే
వా స్త్రయోదశ, సూత్రార్థ సంగ్రహకారః [వివాహే కన్యకాయా
శ్చ] వరస్యైవ గృహే పిచ, నాందీశ్రాద్ధం హి పూర్వేద్యుః కర్తవ్యం
స్మృతిశాసనాత్. మాతుః శ్రాద్ధంతు పూర్వంస్యా త్పితౄణాం తద
నంతరం, తతో మాతా.మహాదీనాం వృద్ధౌ శ్రాద్ధత్రయం స్మృతం,
అత్రకాల నియమమాహ—గర్గః. మాతుః శ్రాద్ధంతు పూర్వేద్యుః క
ర్మాహనితు పైతృకం, మాతామహ్యంచో త్తరేద్యుర్వృద్ధౌ శ్రాద్ధత్ర
యం స్మృతం, ఏతచ్చ సతి సామర్థ్యే వేదితవ్యం, అసామర్థ్యే త్వే
కస్మిన్నేవ దివసే, వృధా కాలత్రయే శ్రాద్ధత్రయ మభిహితం, కా
లచంద్రికాయాం శాతాతపః.

'పూర్వాహ్ణేమాతృకంశ్రాద్ధం మధ్యాహ్నే పైతృకం తథా,
తతో మాతా మహానాంచ వృద్ధౌ శ్రాద్ధత్రయం స్మృత' మితి. తత్రా
ప్యసామర్థ్యే స ఏవాహ—'పృథగ్దినేష్వ శక్తశ్చే దేకస్మి న్నేవవాసరే,
శ్రాద్ధత్రయం ప్రకుర్వీత వైశ్వదేవంతు తాంత్రికం' ఇతి. మనురపి.

'అలాభేభిన్నకాలానాం నాందీశ్రాద్ధత్రయం బుధః, పూర్వేద్యు
రైవప్రకుర్వీత పూర్వాహ్నే మాతృపూర్వక' మితి. సూత్రార్థసంగ్ర
హకారః.

'నాందీముఖే.వివాహేచ ప్రపితా మహ పూర్వకం, అపిజీవపి
తానాందీ శ్రాద్ధంకుర్యాచ్ఛుభాగమే, పితుశ్చ ప్రపితామహ్యోర్వృద్ధిశ్చ
తు యథావిధి, ఏభ్యఏవ పితాదద్యాత్తేభ్యో దద్యాత్స్వయం సుతః.

జీవమానేపి పితరి నాందీశ్రాద్ధం ప్రవిజ్యతే, నాందీముఖే కర్మణి సం ప్రవృత్తే పితర్యతో జీవతి యస్య పుంసః, యేభ్యశ్చ దద్యాత్స్వపి తాస్వయంచ తేభ్యశ్చ దద్యా దితి శాస్త్రసిద్ధం-నాందీశ్రాద్ధం స్వయం కుర్యా దిత్యనేన ద్వితీయవివాహాదిషు పుత్రైః స్వయమేవ నాందీ శ్రాద్ధంకుర్యా దిత్యుక్తం భవతి - ఉక్తంచకాలచంద్రికాయాం.

'నాందీశ్రాద్ధం పితా కుర్యా త్పుత్రీ పుత్రవివాహయోః, ఉత్తరేషు వివాహేషుస్వయంకుర్యాత్తు నాందిక' మితి. తత్కథం కుర్యా దిత్యపేక్షాయాం గంగాభట్టీయ శాతాతపః నాందీశ్రాద్ధంపితాకుర్యా దాద్యే పాణిగ్రహేబుధః అత ఊర్ధ్వంసుతః కుర్యాదేభ్య ఏవేత్యసావితి. సూత్రార్థ సంగ్రహకారః సత్యాం మాతరి జీవంత్యాశేషవర్గౌ సమర్చయేత్, మాతామాతామహౌసంతౌ జీవంతౌ పితరంయజేత్. ప్రయోగపారిజాతే,జీవమానే మాతృవర్గే మాతామహ్యాదివర్జయేత్, షట్పింశ విధినా కుర్యా త్తీర్థశ్రాద్ధే మహాలయే. పితాది జీవనే విష్ణుః, పితరి జీవతి యశ్శ్రాద్ధం కుర్యాత్, యేషాం పితా తేషాం కుర్యాత్, పితర పితామహే ప్రపితామహేచ జీవతి నైవకుర్యాత్, ఏక ద్విత్రిజీవనే పూర్వవదేకత్యర్థం, త్రిషు జీవస్తు నైవకుర్యా దితి పరిశిష్టే, సూత్రార్థ సంగ్రహకారః, అన్యగోత్రస్సగోత్రో వా యఆచార్య ఉపాయనే, సతూపనేయ పిత్రాదీను ద్దిశ్యాభ్యుదయంచరేత్, కన్యకాయాం మయం మార్గో మునిభిః ప్రకీర్తితః, ఇత్యుక్తం యాజ్ఞకై ర్గృహ్య విద్భిర్వృద్ధైః పురాతనైః, తిస్రోద్ధిపుత్ర కృతపుత్ర కాత్మజా మాతామహస్య ఖలరిక్థహారిణః, తథాసురో ద్వాహిత కన్యకాత్మజా సచ్ఛాగ్ని కృత్యేష్వధి కారిణస్త్రయః, వృద్ధా గయాయాంచ మహాలయ కురుక్షేత్రేప్రయాగా ద్యఖిలేషు కర్మసు. మాతా మహశ్రాద్ధ ఇమేధికారిణో భవంత్యమాది ష్వపినేతరేసదేతి.

నాందీముఖం సమాప్తః.

నవగ్రహముఖః.

పశ్చాత్సహ ప్రాణానాయమ్య ఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ ప్రారీప్సిత కర్మణః, లగ్నకాలే ఆదిత్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణాం మధ్యే

యేయేగ్రహాః శుభస్థానేషు స్థితాః తేషాంగ్రహాణాం సనుకూలత్వ సిద్ధ్యర్థం. యేయేగ్రహాః, శుభస్థానేషు స్థితాః తేషాంగ్రహాణాం అత్యంత శుభ ఫలావాప్త్యర్థం అపమృత్యుపరిహారద్వారా ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం, ఆదిత్యాదినవగ్రహ దేవతా ఉద్దిశ్య నవగ్రహ దేవతా ప్రీత్యర్థం నవగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం నవగ్రహమఖాఖ్యం కర్మకరిష్యే. తద స్థండిలోల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్టాపనంకరిష్యే, పరిస్తరణాంతం కృత్వా, తదీశాన్యదిగ్భాగే గ్రహారాధనం కుర్యాత్ మధ్యేవర్తులమండల మాదిత్యాయ ఆగ్నేయ్యాం చతురశ్రవగ్ంసోమాయ దక్షిణే త్రికోణమంగారకాయ, ఈశాన్యాం బాణాకారం బుధాయ, ఉత్తరే దీర్ఘచతురశ్రమం బృహస్పతయే, ప్రాక్పంచకోణగ్ం శుక్రాయ, పశ్చిమే ధనురాకారగ్ం శనైశ్చరాయ, నైఋత్యాం శూర్పాకారం రాహవే, వాయవ్యాం ధ్వజాకారం కేతవే, అర్కసమిధమాదిత్యాయపాలాశగ్ం సోమాయ, ఖాదిర మంగారకాయ, అపామార్గం బుధాయ, అశ్వత్థం బృహస్పతయే, ఔదుంబరగ్ం శుక్రాయ, శమిగ్ం శనైశ్చరాయ రాహవ దూర్వాః, కేతవే కుశాః, ఆకృష్ణేనాగ్నిం దూతంభద్రాయేత్యాదిత్యాయ, ఆప్యాయ స్వాప్సుమెగౌరీమిమాయేతి సోమాయ, అగ్నిర్మూర్ధాస్యో నాపృధివీక్షేత్రస్య పతినా వయ మిత్యంగారకాయ, ఉద్బుధ్యస్వేదం విష్ణుసహస్రశీర్షాపురుష ఇతి బుధాయ, బృహస్పతే బ్రహ్మజజ్ఞాన మింద్రవో విశ్వతస్పరీతి బృహస్పతయే. శుక్రంతే అన్యదింద్రాణీంద్ర మరుత్వ శుక్రాయ శమగ్నిశర్యమాయ ప్రజాపతనేతి శనైశ్చరాయ, కయానశ్చిత్ర ఆయంగౌర్మో అస్తు సర్వేభ్య ఇతి రాహవే. కేతుం కృణ్వ౯ సచిత్రచిత్రం బ్రహ్మదేవానా మితి కేతవే.

ఆకృష్ణేనహిరణ్య స్తూపస్సవితా త్రిష్టుప్.

సూర్యస్య.— ఆకృష్ణేనేత్యస్య మంత్రస్య, హిరణ్య స్తూప ఋషిః, సూర్యగ్రహో దేవతా, త్రిష్టుప్ఛందః, సూర్యగ్రహ దేవతా ముద్దిశ్య... ప్రీత్యర్థం సూర్యగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత సూర్యగ్రహారాధనే వినియోగః, ఆకృష్ణేన అంగుష్టాభ్యాం నమః, రజసావర్తమానః తర్జనీభ్యాం నమః, నివేశయ౯ మధ్యమాభ్యాం నమః అమృతం మర్త్యంచ అనామికాభ్యాం నమః, హిరణ్యయేన సవితా రథేనకనిష్టికాభ్యాంనమః, ఆదేవోయాతి భువనా

విపశ్యత్, కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః. ఏవం హృదయాదిన్యాసః, భూర్భువస్సువరో మితి దిగ్బంధః.

ధ్యానం. వేదీమధ్యే లలితకమలే కర్ణికాయాం రథస్థ స్సప్తాశ్వో౽రుణరుచివపుస్సప్త రజ్జుర్ద్విబాహుః, గోత్రేనమ్యే బహువిధగుణే కాశ్యపాఖ్యే ప్రసూతః కాళింగాఖ్యే విషయజనితః ప్రాఙ్ముఖం పద్మహస్త, పద్మాసనః పద్మకరో ద్విబాహుః పద్మద్యుతి స్సప్తతురంగ వాహః, దివాకరో లోకగురుః కిరీటమయిప్రసాదం విదధాతు దేవః.

*(మంత్రః) అకృష్ణేన రజసావర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యంచహిరణ్యయేన సవితారథేనా దేవోయాతి భువనాని పశ్యన్, ఓంభూర్భువస్సువః సూర్యగ్రహేహాగచ్ఛ, సూర్యగ్రహం రక్తవర్ణం రక్తగంధం రక్తమాల్యాంబరధరం రక్తచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథసమారూఢం మేరుం ప్రదక్షిణం కుర్వాణం ప్రాఙ్ముఖం పద్మాసనస్థ, ద్విభుజం, సప్తాశ్వకః, సప్తరజ్జుం కళింగదేశాధిపతిం, కాశ్యపసగోత్రం ప్రభవసంవత్సర మాఘశుద్ధ సప్తమ్యాంవిశాఖానక్షత్రేజాతం సింహరాశ్యధిపతి, భానువారప్రయుక్తం కిరీటినం సుఖాసీనం పత్నీపుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్ట మస్మిన్నధికరణే మధ్యే వర్తులాకార మండలే గోధూమధాన్యస్యోపరిసూర్యగ్రహ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి, అగ్నిందూతం వృణీమహే హోతారం విశ్వవేదసం, అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతు సూర్యగ్రహాధిదేవతాం అగ్నిం సాగంసాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్ర పరివారసమేతం సూర్యగ్రహస్య దక్షిణత అగ్నిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి, కద్రుద్రాయప్రచేతసేమీ ఢుష్టమాయతవ్యసే, వోచే దుశంతమగ్ం హృదే, సూర్యగ్రహప్రత్యధిదేవతాం రుద్రం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం సూర్యగ్రహస్య ఉత్తరతః రుద్రమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి.

ఆప్యాయస్వ గౌతమస్సోమో గాయత్రీ.

చంద్రస్య.— ఆప్యాయస్వేత్యస్య మంత్రస్య, గౌతమఋషిః సోమోదేవతా, గాయత్రీఛందః, యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత చంద్రగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే చంద్రగ్రహారాధనే వినియోగః. ఆప్యాయస్వ, అంగుష్ఠాభ్యాంనమః. సమేతు తే, తర్జనీభ్యాం

నమః, విశ్వతః, మధ్యమాభ్యాం నమః, సోమవృష్టియ, అనామికాభ్యాం నమః, భవావాజస్య కనిష్ఠికా, సంగథే కరతల, ఏవంహృదయాదిన్యాసః; భూర్భువస్సువరో మితి దిగ్బంధః.

ధ్యానమ్. ఆగ్నేయభాగే సరథోదశాశ్వ శ్చాత్రేయజో యామునదేశజః; ప్రత్యఙ్ముఖస్థ శ్చతురశ్రపీఠే జగదాధరాంగో హిమతుల్యభావః, శ్వేతాంబర ధర శ్శ్వేత వపుః కిరీటి శ్వేత ద్యుతిర్దండధరో ద్విబాహుః, చంద్రోమృతాత్మా వరదః కిరీటి శ్రేయాం సి మహ్యం విదధాతు దేవః, ఆప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వతస్సోమవృష్టియం, భవా వాజస్య సంగదే ఓంభూర్భువస్సువః చంద్రగ్రహేహాగచ్ఛ చంద్రగ్రహం శ్వేతవర్ణం శ్వేతగంధం శ్వేతపుష్పం శ్వేతమాల్యాంబరధరం శ్వేతచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథ సమారూఢం మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం దశాశ్వరథవాహనం ప్రత్యఙ్ముఖం ద్విభుజ దండధరం యామునదేశాధిపతిం, ఆత్రేయసగోత్రం నందనసంవత్సర కార్తికశుద్ధ చతుర్దశ్యాం కృత్తికానక్షత్రే జాతం కర్కటకరాశ్యాధిపతిం ఇందువాసరప్రయుక్త కిరీటినం సుఖాసీనం పత్నీ పుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్ట మస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యాగ్నేయ దిగ్భాగే సమచతురశ్రమండలే తండులధాన్యస్యోపరి భగవంతం చంద్రగ్రహమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి. అప్సుమెసోమో అబ్రవీదంతర్విశ్వాని భేషజా అగ్నించ విశ్వశంభువమాపశ్చ విశ్వభేషజః చంద్రగ్రహాధిదేవతాం అపః సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీ పుత్రపరివార సమేతం చంద్రగ్రహస్య దక్షిణతః అపఆవాహయామి స్థాపయామి పూజయామి. గౌరీమిమాయ సలిలానితక్షత్యేకపదిద్విపదీసా చతుష్పదీ, అష్టాపదీనవభధు వుషీ, సహస్రాక్షరాపరమేవ్యోమన్, చంద్రగ్రహప్రత్యధిదేవతాం గౌరీం సాంగాం సాయుధాం సవాహనాం సశక్తిపుత్రసపరివారసమేతాం చంద్రగ్రహస్యోత్తరతః గౌరీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి.

అగ్నిర్మూర్ధా విరూపాంగారకో గాయత్రీ.

అంగారకస్య — అగ్నిర్మూర్ధేత్యస్య మంత్రస్య, విరూప ఋషిః, అంగారకగ్రహో దేవతా, గాయత్రీఛందః, యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత అంగారకగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే అంగారకగ్రహారాధనే వినియోగః, అగ్నిర్మూర్ధా, అంగుష్ఠాభ్యాం నమః.

దివః కకుత్, తర్జనీ, పతిః పృథివ్యాః, మధ్య, అయం అనామికా, అపా
గ్ంరేతాగ్ంసి, కనిష్ఠికా, జిన్వతి, కరతల, ఏవంహృదయాదిన్యాసః,
భూర్భు....దిగ్బంధః.

ధ్యానం. యామ్యేగదాశక్తిధర స్త్రిశూలి వరప్రదో యామ్య
ముఖో౽తిరిక్తః, కుజ స్త్వవంతీ విభయ స్త్రికోణ స్తస్మిన్ భరద్వాజ కులే
ప్రసూతః, రక్తాంబరో రక్తవపుః కిరీటి చతుర్భుజో మేషగమో గదాభృ
త్, ధరానుతశ్శక్తి వరశ్చశూలి సదామమస్యా ద్వరదః ప్రశాన్తః.
ఓం అగ్నిర్మూర్ధా దివః కకుత్పతిః పృథివ్యా అయం, అపాగ్ంరేతాగ్ం
సిజిన్వతి, ఓం భూర్భువస్సువః, అంగారక గ్రహేహాగచ్ఛ, అంగారకగ్ర
హం రక్తవర్ణం రక్తగంధం రక్తపుష్పం రక్తమాల్యాంబరధరం రక్త
ధ్వజరథపతాకాదిశోభితం, దివ్యరథసమారూఢం, మేరుం ప్రదక్షిణీకు
ర్వాణం, మేషవాహనం దక్షిణాభిముఖం, చతుర్భుజం, గదాశూల
శక్తిధరం, అవనిదేశాధిపతిం, భారద్వాజసగోత్రం క్షయసంవత్సర ద్వి
తీయాయాం పూర్వఫల్గునీ నక్షత్రజాతం, మేషవృశ్చిక రాశ్యధిపతిం,
భౌమవాసరప్రయుక్తం, కిరీటినం సుఖాసీనం పత్నీపుత్రపరివారసమే
తం, గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహ ప్రదక్షిణ
దిగ్భాగే త్రికోణాకారమండలే ఆఢకధాన్యస్యోపరిభగవతం అంగారక
గ్రహమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి, స్యోనాపృథివీభవా
నృక్షరానివేశనీ, యచ్ఛానశ్శర్మసప్రథాః, అంగారకగ్రహాధిదేవతాం
పృథివీం సాంగాసాయుధాం సవాహనాం సశక్తిపుత్రపరివారసమేతాం
అంగారకగ్రహస్య దక్షిణతః పృథివీమావాహయామి స్థాపయామి పూ
జయామి, క్షేత్రస్య పతినావయగ్ంహితేనేవజయసి, గామశ్వంపోష
యిత్వాసనో మృడాతి దృశే, అంగారకగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం క్షేత్ర
పాలకం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమే
తం అంగారక గ్రహస్యోత్తరతః, క్షేత్రపాలక మావాహయామి
స్థాపయామి పూజయామి.

ఉద్బుధ్య మధుచ్ఛంద బుధ త్రిష్టుప్.

బుధస్య.—ఉద్బుధ్యస్వేత్యస్య మంత్రస్య, మధుచ్ఛంద ఋషిః
బుధగ్రహో దేవతా, త్రిష్టుప్ఛందః, యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధీ
దేవతా సహితబుధగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే బుధగ్రహారాధనే వినియోగః
ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే, అంగుష్ఠాభ్యాం నమః, ప్రతిజాగృహేనం, తర్జనీ....

ఇష్టాపూర్తేనసగ్ంసృజేథాం. మధ్యమా. .అయంచ,అనామికా...పునః కృణ్వగ్ స్త్వాఽల్పతరం యువానం, కనిష్ఠికా ..అన్వాతాగ్ంసిత్వాయితం తుమేతం, కరతల. ఏవం హృదయాదిన్యాసః, భూర్భు....దిగ్బంధః.

ధ్యానం. ఉదఙ్ముఖో మాగధజోహరిత్స శ్చాత్రేయ గోత్ర శ్చర మణ్డలస్థః, సఖచన్ద్రగోరుధిదాధరాజ్ఞ స్త్వైశానభాగే వసదస్సుప్రీతః, పీతాంబరః పీతవపుః కిరీటి చతుర్భుజో దండధరశ్చ సౌమ్యః, చర్మాసిధృ క్సోమసుతస్సుమేరు స్సింహాదిరూఢో వరదోబుధశ్చ, ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే ప్రతిజాగృహీన మిష్టాపూర్తేనసగ్ం సృజేథామయంచ, పునః కృణ్వగ్ స్త్వాసితరం యువాన మన్వాతాగ్ సిత్వాయితంతు మేతం, ఓం భూర్భువస్సువః, బుధగ్రహ ఇహాగచ్ఛ, బుధగ్రహం పీతవర్ణం పీతగంధ పీతపుష్పం పీతమాల్యాంబరధరం పీతచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్య రథసమారూఢ మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణ, సింహవాహనం, ఉదఙ్ముఖం, మగధదేశాధిపతి, చతుర్భుజం, ఖడ్గచర్మాంబరధరం, ఆత్రేయస గోత్రం, సౌమ్యసంవత్సర ఏకాదశస్థు త్తరాఫల్గునీ నక్షత్రజాతం,కన్యా మిథునరాశ్యధిపతిం సౌమ్యవారప్రయుక్తం కిరీటినం సుఖాసీనం పత్నీ పుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యేశాన్యదిగ్భాగే బాణాకారమండలే ముద్గధాన్యస్యోపరిభవంతం బుధగ్రహమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి, ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధానిదధేపదం సమూఢమస్యపాగ్ం సురే, బుధగ్రహాధిదేవతాం విష్ణుం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్రపరివార సమేతం బుధగ్రహస్య దక్షిణతః విష్ణుమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి, సహస్రశీర్షా....దశాంగులం బుధగ్రహప్రత్యధిదేవతాం నారాయణం సాంగంసాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్రపరివారస మేతం బుధగ్రహస్య ఉత్తరతః నారాయణ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి.

బృహస్పతేగృత్సమదోబృహస్పతిర్జగతీ.

బృహస్పతేః — బృహస్పతే అతియదర్యోత్యస్య మంత్రస్య, గృత్సమద ఋషిః, బృహస్పతి గ్రహో దేవతా, జగతీఛందః, ఇంద్ర మానసప్రత్యధిదేవతాప్యధిదేవతాసహిత బృహస్పతిగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే బృహస్పతిగ్రహారాధనే వినియోగః, బృహస్పతే అతియదర్యోఅర్హాత్, అంగుష్ఠాభ్యాంనమః, ద్యుమద్విభాతి, తర్జనీ....క్రతుమజ్జనేషు మ

ధ్యమా, యద్గీరయచ్ఛవస,అనామికా....ఋతప్రజాతదదస్మాను కనిష్ఠికా ....ద్రవిణం దేహిచిత్రం, కరతల....ఏవం హృదయాదిన్యాసః, భూర్భు ....దిగ్బంధః ధ్యానం. సౌమ్యేసుదీర్ఘేచతురశ్రపీఠే రథేజ్యరాః పూర్వ ముఖస్వభావః, దండాక్షమాలా జలపాత్రధారీసింధ్వాఖ్య దేశే వరదస్సు రేశః, కనకాంబరః కనకవపుఃకిరీటి చతుర్భుజో దేవగురుః ప్రశాంతః, త థాపిదండంచకమండలుంచ తథాక్షసూత్రా ద్వరదో స్తుతస్సై. బృహ స్పతేఅతియదర్యోఅర్హాద్యుమద్విభాతి క్రతుమజ్జనేషు యదీదయచ్ఛవస ర్తప్రజాత దనస్మానుద్రవిణంధేహి చిత్రం, ఓం భూర్భువస్సువః, బృహ స్పతిగ్రహేహాగచ్ఛ, బృహస్పతిగ్రహం కనకవర్ణంకనకగంధం,కనకపు ష్పంకన కమ్మాల్యాంబరధరం కనకఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం,దివ్య రథసమారూఢం, మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం, పూర్వాభిముఖం, పద్మా సనస్థ, చతుర్భుజం, దండాక్షమాలాధారిణం, సింధుద్వీపదేశాధిపతిం, ఆంగిరసగోత్రం సౌమ్యసంవత్సర ద్వాదశ్యాం ధనిష్ఠానక్షత్రజాతం, ధనుర్మీనరాశ్యధిపతిం గురువారప్రయుక్తం, కిరీటినం సుఖాసీనం పత్ని పుత్రపరివారసమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిష్ట మస్మిన్నధికరణే సూర్య గ్రహస్యోత్తరదిగ్భాగే దీర్ఘచతురశ్రమండలే చణకధ్యానస్యోపరిబృహ స్పతిగ్రహ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి, బ్రహ్మజజ్ఞా నం ప్రథమం పురస్తాద్విసీమతస్సురుచోవేన అవః, సబుధ్నియా ఉపమా అస్య విష్ఠాస్సతశ్చవివః, బృహస్పతిగ్రహాధిదేవతాం బ్రహ్మాణం సాం గం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం బృహస్ప తిగ్రహస్య దక్షిణతః బ్రహ్మాణమావాహయామి స్థాపయామి పూజ యామి, ఇంద్రం వో విశ్వతస్పరివావామహేజనేభ్యః, అస్మాక మస్తు కేవలః, బృహస్పతిగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్రం సాంగంసాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం బృహస్పతిగ్రహస్య ఉత్త రతః ఇంద్రమావాహయామి స్థాపయామి పూజ.....మి

శుక్రంతే భరద్వాజ శుక్రస్త్రిష్టుప్.

శుక్రస్య.—శుక్రంతే అన్యదిత్యస్య మంత్రస్య భరద్వాజ ఋషిః, శుక్రగ్రహో దేవతా, త్రిష్టుప్ఛందః యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత శుక్రగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే శుక్రగ్రహారాధనే వినియోగః. శుక్రంతే అన్యత్, అంగు....యజతంతే అన్యత్ తర్జనీ... విషురూపే అహని, మధ్యమా...ద్యౌరివాసి, అనామికా...విశ్వాహి

మ్మాయా అవనిస్వధావః, కనిష్ఠికా....భద్రా తేపూషన్నిహ రాతి స్తుకర
తల...ఏవంహృదయాదిన్యాసః, భూర్భు....దిగ్బంధః

ధ్యానం. ప్రాచ్యాంభృగోర్భోజ కటిప్రదేశ స్సుభార్గవః పూర్వముఖ స్వభావః, సపంచకోణేశ రథాదిరూఢో దండాక్షమాలా వరదోంబుపాత్రః, శ్వేతాంబర శ్శ్వేతవపుః కిరీటి చతుర్భుజో దైత్యగురుప్రశాంత, తథాసి దండంచ కమండలుంచ తథాక్షసూత్రాద్వరదోస్తు తస్మై, శుక్రంతే అన్యద్యజతంతే అన్యద్విషురూపే అహసి ద్యౌరివాసి, విశ్వాహిమాయా అవస్వధావో భద్రా తేపూషన్నిహ రాతిరస్తు, ఓం భూర్భువస్సువః, శుక్రగ్రహేహాగచ్ఛ, శుక్రగ్రహం శ్వేతవర్ణం, శ్వేతగంధం శ్వేతపుష్పం, శ్వేత మాల్యాంబరధరం శ్వేతచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం, దివ్యరథసమారూఢం, మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణాం, పూర్వాభిముఖం, పద్మాసనస్థం, చతుర్భుజం, దండాక్షమాలా జటవల్కల ధారిణం, కాంభోజదేశాధిపతిం, భార్గవసగోత్రం, మన్మధసంవత్సర దశమ్యాంపుష్యమీ నక్షత్రజాతం, తులా వృషభ రాశ్యధిపతిం, భృగువారప్రయుక్తంకిరీటినంసుఖాసీనం పత్నీపుత్ర పరివార సమేతంగ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యప్రాగ్భాగే పంచకోణాకారమండలే రాజమాషధాన్యస్యోపరి శుక్రగ్రహమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి. ఇంద్రాణీమాసు నారిషు సుపత్నీ మహమశ్రవం, నహ్యస్య అపరంచనజరసామరతే పతిః. శుక్రగ్రహాధిదేవతాం ఇంద్రాణీం సాంగాం సాయుధాం సవాహనాం సశక్తిపుత్రపరివారసమేతాం శుక్రగ్రహస్య దక్షిణతః ఇంద్రాణీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి. ఇంద్రమరుత్వ ఇహపాహిసోమం యథాశార్యాతే అపిబస్సుతస్య, తవప్రణీతవశూర శర్మనావివాసంతి కవయస్సు యజ్ఞాః, శుక్రగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్రమరుత్వంతం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్ర పరివారసమేతం శుక్రగ్రహస్య ఉత్తరతః ఇంద్ర మరుత్వంత మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి.

శమగ్నిరితిం వి.డీశ్యనిరుష్టిక్.

శనైశ్చరస్య.—శమగ్నిరగ్నిభి రిత్యస్య మంత్రస్య. ఇధిమిధి ఋషిః, శనైశ్చరగ్రహో దేవతా, ఉష్ణిక్ఛందః, యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహిత శనైశ్చరగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే శనైశ్చరగ్రహో

రాధనే వినియోగః. శమగ్నిః. అంగు....అగ్నిభిస్సరత్, తర్జనీ.... శంన స్తపతుసూర్యః, మధ్యమా ...శంవాతః, అనామికా....వాత్వర పాః, కనిష్ఠికా....అపస్రిధః, కరతల....ఏవం....న్యాసః, భూర్భు....ది గ్బంధః. ధ్యానం. చాపాసనో గృధ్రరథస్సునీలః ప్రత్యఙ్ముఖః కాశ్య పతః ప్రదీచ్యాం, సశూలచాపేషు వరప్రదశ్చ సౌరాష్ట్రదేశే ప్రభవశ్చ సౌరీ, నీలద్యుతి ర్నీలవపుః కిరీటీ గృధ్రస్థితిశ్చాపకరోనుష్మాన్, చతు ర్భుజస్సూర్యసుతః ప్రశాంత స్సదాస్తుమహ్యం వరమందగామీ. శమ గ్నిరగ్నిభిస్కరచ్ఛన్న స్తపతుసూర్యః శంవాతో వాత్వరపా అపస్రిధః, ఓంభూర్భువస్సువః శనైశ్చరగ్రహేహాగచ్ఛ, శనైశ్చరగ్రహం నీలవర్ణం, నీలపుష్పం నీలమాల్యాంబరధరం. నీలచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభి తం, దివ్యరథసమారూఢం, మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం, చాపాసనస్థం, ప్రత్యఙ్ముఖం, గృధ్రరథం, చతుర్భుజం శూలాయుధధరం, సౌరాష్ట్ర దేశాధిపతిం, వికారిసంవత్సర సవమ్యాం రోహిణీనక్షత్రజాతం, మకర కుంభరాశ్యధిపతిం, మందవారప్రయుక్తం కిరీటినం సుఖాసీనం, పత్నీ పుత్రపరివారసమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిష్ట మస్మిన్నధికరణే సూర్య గ్రహస్య పశ్చిమదగ్భాగే ధనురాకారమండలే తిలధాన్యస్యోపరిభగ వంతం శనైశ్చరగ్రహమావాహయామి, స్థాపయామి పూజయామి, యమాయసోమగ్ంసునుతయమాయజుహుతాహవిః, యమగ్ం హ యజ్ఞోగచ్ఛత్యగ్నిదూతో అలంకృతః, శనైశ్చరగ్రహాధిదేవతాం య మం సాంగం సాయుధం, సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం శనైశ్చరగ్రహస్య దక్షిణతః యమమావాహయామి, స్థాపయామి పూ జయామి, ప్రజాపతే నత్వదేతాన్యన్యో విశ్వాజాతాని పరితాబభూవ, యత్కామా స్తేజుహుమ స్తన్నో అస్తువయగ్ స్యామపతయోరీణాం, శనైశ్చర గ్రహప్రత్యధిదేవతాం ప్రజాపతింసాంగం, సాయుధం సవా హనం సశక్తిపత్నీ పుత్రపరివారసమేతం శనైశ్చరగ్రహస్యోత్తరతః, ప్ర జాపతి మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి.

కయానోవామదేవో రాహుర్గాయత్రీ.

రాహోః.__కయానశ్చిత్రేత్యస్య మంత్రస్య, వామదేవ ఋ షిః, రాహుగ్రహో దేవతా, గాయత్రీఛందః, యజమానస్యాధి.... హిత రాహుగ్రహప్రసాద సిద్ధ్యర్థే రాహుగ్రహారాధనే వినియోగః. కయానః, అంగుష్ఠా... చిత్రఆభువత్, తర్జనీ....ఊతీ, శచిష్ఠ, సదావృ

దః, అనామి....నఖా, కనిష్ఠికా....కయాశచిష్ఠయావృతా, కరతల....
ఏవం హృదయాదిన్యాసః, భూర్భు....దిగ్బంధః. ధ్యానం. పైఠీనసోబ
ర్బరదేశ జాతశూర్పా సనసింహా గతస్వభావః, యామ్యాననో నైఋ
ఋతిః కరాళో వరప్రదశ్శూల సచర్మఖడ్గః, నీలాంబరో నీలవపుః కిరీటీ
కరాళవక్త్రః కరవాలశూలీ, చతుర్భుజశ్చర్మధరశ్చ రాహుః సింహాధి
రూఢో వరదోస్తు తస్మై, కయానశ్చిత్ర ఆభువదూతీ సదావృధ స్సఖా
కయాశచిష్ఠయావృతా ఓం భూర్భువస్సువః రాహుగ్రహ హేహాగచ్ఛ, రా
హుగ్రహం నీలవర్ణం, నీలగంధం నీలపుష్పం నీలమాల్యాంబరధరం,
నీలఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం, దివ్యరథసమారూఢం, మేరుం, ప్రద
క్షిణీకుర్వాణం, సింహాసనం నైఋతిముఖం శూర్పాసనస్థం చతుర్భుజం
కరాళవక్త్రం ఖడ్గచర్మవరకరం పైఠీనసగోత్రం బర్బరదేశాధిపతిం, కిరీటి
నం సుఖాసీనం పత్నీపుత్రపరివారసమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిష్ట మస్మి
న్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య నైఋతిదిగ్భాగే శూర్పాకార మండలే
మాష ధాన్యస్యోపరి భగవతం, రాహుగ్రహమావాహయామి స్థాప
యామి పూజయామి అయం గౌః పృశ్నిరక్రమీదసదన్మాతరంపునః,
పితరంచ ప్రయంత్సువః, రాహుగ్రహాధిదేవతాం సాంగాం సాయుధాం
సవాహనం సశక్తిపుత్రపరివారసమేతాం రాహుగ్రహస్య దక్షిణతః
గ్రామావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి. నమో అస్తు సర్వే
భ్యో యేకేచపృథివీమను, యేఅంతరిక్షే యేదివి తేభ్యస్సర్వేభ్యోనమః,
రాహుగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం సర్పం సాంగం సాయుధం సవాహనం
సశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం రాహుగ్రహస్య ఉత్తరతః సర్పమా
వాహ....మి స్థాప....మి పూజయామి.

కేతు కృణ్వన్మధుశ్ఛందాది కేతు గ్గాయత్రి.

కేతోః.—కేతుం కృణ్వన్నిత్యస్య మంత్రస్య, మధుశ్ఛంద
ఋషిః, కేతుగ్రహో దేవతా, గాయత్రీఛందః, యజమానస్యాధిదేవ
తాంత ప్రత్యధిదేవతాం సహిత కేతుగ్రహారాధనే వినియోగః. కేతు
కృణ్వన్, అంగుష్ఠా....అకేతవే, తర్జనీ....పేశో మర్యామధ్య, అపేశసే,
అనామికా. సముషద్భిః కనిష్ఠికా....అజాయథాః కరతల...ఏవం హృద
యాదిన్యాసః, భూర్భు..దిగ్బంధః. ధ్యానం. ధ్వజాసనో జైమిని గో
త్రజాతో ర్వేదీషుదేశేషు విచిత్రవర్ణః యామ్యాననో వాయు దిశి ప్ర
ఖడ్గ చర్మాసిభిశ్చాప్త సుకశ్చ కేతుః, ధూమ్రో ద్విబాహు ర్వరదో

దదా ధృ వ్రతః ద్రాసనస్థో విశ్వతాశనశ్చ, కిరీట కేయూర విభూషితాం గ స్పచాస్తు మే కేతుగణః ప్రశాంతః ఓం కేతుం కృణ్వన్న కేతవే పేశో మర్యాఅపేశసే, సముషద్భిరజాయథాః ఓం భూర్భువస్సువః, కేతుగ్రహోదచ్ఛ, కేతుగ్రహం చిత్రవర్ణం, చిత్రగంధం, చిత్రపుష్పం చిత్రమాల్యం బరధరం, చిత్రచ్ఛత్రధ్వజరక్తపతాకాదిశోభితం, దివ్య రథసమారూఢం, మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం ధ్వజాసనస్థం, దక్షిణాభి ముఖం, చతుర్భుజం, అంతర్వేది దేశాధిపతిం, ద్విబాహుం గదాధరం పైఠీనసగోత్రం అభిన్నక్షత్రజాతం, సింహాసనాసీన, గ్రహమండలే, ప్రవిష్ట మస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య వాయువ్యదిగ్భాగే ధ్వజాకార మండలే, కుళుత్థధాన్యస్యోపరి కేతుగ్రహమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి. సచిత్రచిత్రం చితయంతమస్మే చిత్రః క్షత్రం చిత్రత మం వయోధాం, చంద్రం రయింపురువీరం బృహంతం చంద్రచంద్రా భిర్గృణతే యువస్వ, కేతుగణాధిదేవతాం చిత్రగుప్తం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం, కేతుగ్రహస్య దక్షిణత. చిత్రగుప్తమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి. బ్రహ్మాదేవా నాం పదవీః కవీనామృషిర్విప్రాణాం మహిషోమృగాణాం, శ్యేనోగృ ధ్రాణాగ్ం స్వధితిర్వనానాగ్ం సోమంపవిత్రమత్యేతిరేభన్, కేతుగ్ర హ ప్రత్యధిదేవతాం బ్రహ్మాణం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశ క్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం కేతుగ్రహస్యోత్తరతః బ్రహ్మాణమావాహ యామి స్థాపయామి పూజ...మి.

జాతవేదసేసునవామసోమ మరాతీయతోనిదహాతి వేదః, సనః ప ర్షదతిదుర్గాణివిశ్వానావేవసింధుం దురితాత్యగ్నిః, దుర్గామావాహ ...మి స్థాప...మి పూజ...మి. గణానాం....నం, గణప మా.... మి. క్షేత్రస్యపతినావయగ్ం హితేనేవజయామసి, గామశ్వం, పోష యిత్వాసనోమృడాతీదృశే. క్షేత్రపాలకమావా... మి స్వస్తిదావిశస తిర్వృత్రహావిమృధోవశీ వృషేంద్రః పురఏతునస్స్వస్తిదా అభయంక రః అభయంకరమామి, ఇంద్రంవోవిశ్వతస్పరిహ వామహేజనేభ్యః, అస్మాక మస్తు కేవలః, ఇంద్రలోకపాలామనా...మి, అగ్నిదూతం వృణీ మహేహోతారం విశ్వవేధసం అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుం, అగ్నిం లోకపాల...మి, యమాయసోగ్ం సనుతయమాయజు హుతాః హవిః. యమగ్ం హయజ్ఞోగచ్ఛత్యగ్నిదూతో అలం.

కృతః, యమలోక...మి. మూషణః పరావరానిబుత్ర్గహాణావధి
త్; వతీష్ఠత్పష్ఠ.యాసహానిరుకుతిం లోక...మి, .ఇమంమే వరు. ..
చకే, వరుణం లోకపా ...మి తనవాయు.వృతస్పతే స్వష్టుమా
జ్రాంతురద్భుతః అవాంసాృవృణీమహే, వాయవ్యలోక....మి సోమే
ధేనుగ్ంసోమో ఆర్వతమాశుగ్ం సోమోవీరంకర్మణ్యం దదాతు
సాదవ్యంవిదథ్యగ్ంసభేయం పితుశ్రవణం యోతదాశదస్మే కుబేరం
లోక..మి, తమీశానంజగస్తస్థుషస్పతింధీయం జిన్వమవసేహూమహేవ
యం, పూషానో యథావేద నామసర్వధేరక్షితాపాయురధ్దస్స్వస్త
యే, ఈశానంలోకపా....మి ఊర్ధ్వఊషుణఊతయేతిష్ఠాదేవోనసవితా,
ఊర్ధ్వోవాజస్య సనితాయదంజిభిర్వాఘద్భిర్విహయామహే, ఊర్ధ్వపు
రుషమా...మిస్యోనాపృథివీ, పృథివిమా..మి, వాస్తోష్పతేప్రజాహ్య*
శంచతుష్పదే, వాస్తుపురుషమా...మి బ్రహ్మదేవానాం రేభఃబ్రహ్మ
ణమా...మిప్రణోదేవీసరస్వతీవాజేభిర్వాజినీవతీ, దీనామవి, త్ర్యవతు,
సరస్వతీమా..మి ఇదంవిష్ణు....సురే, విష్ణుమా...మి, సకు మివతితఉ
నాపునంతో యత్ర ధీరామనసావాచమక్రత అత్రాసఖాయ సఖ్యా
నిజాయతే భద్రైషాం లక్ష్మీర్నిహితాధివాచి, లక్ష్మీమా..మి కద్రు
ద్రాయప్రచేతసే... హృదేరుద్రమా....మి. గౌరీ మిమాయ సలిలా...
వ్యోమన్, గౌరీమా...మి, కాణ్నాశిశుర్మహీనాం హిన్వన్నృతస్యదీది
తిం విశ్వాపరిప్రియా భువవథద్వితా, ఆదిత్యప్రత్నస్యరేతసోజ్యోతిః ప
శ్యంతి వాసరం వరోయదిధ్యతేదివా, అశ్వనీదేవతా మా...మి, ఏషో
ఉషా అపూర్వ్యా వ్యుచ్ఛతిప్రియాదివః, స్తుషే వామశ్వి.

నాబృహత్, అశ్వనీదేవతామా...మి. సువర్ణోసి గరుత్మాన్
త్రివృత్తేశిరోగాయత్రం చక్షుస్తోమ ఆత్మానామతేత యూర్వామదే
వ్యం బృహద్రథంతరేపక్షౌ యజ్ఞాయజ్ఞయం పుచ్ఛం ఛందాగ్ స్యం
గానిధిష్ణి యాశ్శఫామాజూగ్ంషినామ, సువర్ణోసి గరుత్మాన్ దివం
గచ్ఛసువః పత, గరుడమావా...మి, ధన్వనాగాధన్వజింజయే మధన్వ
నాతీవ్రాస్సమదోజయమ, ధనుశ్శత్రోరపకామం కృణోతు ధన్వనా
సర్వాః ప్రదిశోజయేమ, ధన్వంతరిమా.. మి,ముంచామి త్వాహ విషా

* యత ఇంద్రభయా మహేతన్నో అభయంకృధి, మఘవం ఛగ్ధి తవతన
ఊతః యేవిద్విషోవిమృధోజహి, అభయంకర మావాహయామి పూజయామి ఇత్యే
తరీయః పాఠః.

జీవతాయశ మజాత యత్సౌదుకరాజయత్స్మాత్, గ్రాహిర్జగ్రాహి యది వై తేదేవం తస్య. ఇంద్రాగ్నీ ప్రము ము క్తమేవం, ఇంద్రాగ్నీహో... మి, యదితిశ్రితాయు ర్యథిపాపరేతో యదిమృత్యోరంకనీ తమేవ, త మాముర్మా మినీబుతేరుపస్థాదిస్పార్ష మేనం శతశారదాయ, .నిబుతిమా ...మి. సంసృష్టం ధన ముభయం, సమాకృత మస్మభ్యంధత్తాదివరు ణశ్చసున్యః, భియందధానా హృదయేషుశత్రవః పరాజితాసో అపనిల యంతాం, శత్రుఫలమా...మి, దూర ముస్మచ్ఛత్రవో యంతుభీతాః, త దింద్రాగ్నీకృణుతాంతద్విశాఖే, తన్నో దేవా అనుమదంతు యజంవశ్చా త్పురస్తాభయన్నో అస్తు, నక్షత్రాణామధిపత్నీ విశాఖే, శ్రేష్ఠావింద్రా గ్నీ భువనస్య గోపౌ, మూచశ్శత్రూనపచాథమానౌ, అపక్షుధం నుద తామరాతిం, విశాఖా నక్షత్రమా ..మి. నుపస్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహ దేవతాభ్యోనమః, ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలక దేవతాభ్యోనమః. దుర్గాగణ పతీక్షేత్ర పాలక అభయంకర వాస్తుపురుషాది దేవతాభ్యోనమః. నమ స్సూర్యాయ సోమాయ మంగళాయ బుధాయచ, గురుశుక్ర శనిభ్య శ్చ రాహవే కేతవే నమః. ప్రార్థనాం సమర్ప ...మి. అన... పూ జయామంటపస్థ దేవతాస్సుప్రీతాస్సుప్రసన్నావరదాభవంతు.

నవగ్రహారా[illegible]ది సమాప్తః.

మృత్యుంజయమ్.

అస్య శ్రీత్ర్యంబకస్తోత్రమహామంత్రస్య మైత్రావరుణపుత్రో వసిష్ఠఋషిః, అనుష్టుప్ఛందః, శ్రీమృత్యుంజయత్ర్యంబకరుద్రో దేవతా దేవదేవ్యాప్రణవోబీజశక్తిః, అత్రమూలమంత్రేణ కరశుద్ధిం కృత్వా, ప్రణవం కరతలయోర్విన్యస్య, వ్యాహృత్యాది మంత్రపాదచతుష్టయ కరయో రంగుష్ఠాదికనిష్ఠికాంతమంగుళీషువిన్యస్యతతస్సు ర్వేణవ్యాపక న్యాస సంకృత్వా దేహాంగన్యాసమాచరేత్, ఓంభూ...వః అంగుష్ఠా భ్యాం నమః త్రియంబకంయజామహే. తర్జ..సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ ధ్య, ఉర్వారుక మివబంధనాత్, అనా.. మృత్యోర్ముక్షీ యమామృ తాత్, కని...ఓం భూవః త్రియంబకం.. తాత్, కరతల.. త్రియం బక మితిశిరసి, యజామహా ఇతి లలాటే, సుగంధిమిముఖే, పుష్టివర్ధన.

మితి హృదయే, ఉర్వారుక మితి కుక్షౌ, ఇవేతినా దాబంధ నాదితి కట్యాం, మృత్యోరిత్యూరుద్వయే, ముక్షీ యేతి జానుద్వయే, నేతి జంఘద్వయే, అమృతా దితి పాదద్వయే ఏవం దేహాంగన్యాసం కృత్వా షడంగన్యాసమారభేత్, ఓంనమో భగవతే త్రియంబకాయ శూలపాణయే స్వాహా, హృదయే, ఓంనమో.... తే రుద్రాయామృతమూర్తయేమాం జీవశిరసే స్వాహా, శిరసి, ఓంన.... తే నీలకంఠాయ చంద్రజటినే స్వాహా, శిఖా, ఓంన.... తే త్రిపురాంతకాయ హ్రాం హ్రీం కవ, ఓంన... తే త్రిలోచనాయ ఋగ్యజుస్సామాధర్వణమూర్తయే, నేత్రే, ఓంనమోభగవతే రుద్రాయాగ్నిత్రయాయ జ్వలస్వ జ్వలస్వ మాం రక్షరక్ష అఘోరాస్త్రాయఫట్, భూర్భువస్సువరో మితి దిగ్బంధః. ధ్యానం. తతశ్చంద్రమండలోపరిబద్ధపద్మాసనంచంద్రవర్ణం స్నమృత పూర్ణచంద్రకళాధరం, యోగముద్రాక్షమాలాబద్ధాధర హస్తద్వయంధృతా మృతపూర్ణ కనకకలశోత్తర కరద్వయం, సోమనూభూషితం వ్యాఘ్రచర్మాంబరధరం భక్తానుకంపన భస్మానులేపనం త్రిరుద్రం ధ్యాత్వాస్నేహపూర్ణేన మనసా పూర్వోక్తమార్గేణార్చయిత్వా శరణం వ్రజేత్. త్ర్యంబక మహాదేవత్రాహిమాం శరణాగతం, జన్మమృత్యుజరారోగైః పీడితం కర్మబంధనైః, తావక స్త్వదప్రాణస్వచితోహంసతామృడ, ఇతి విజ్ఞాప్య దేవేశం జపేన్మంత్రం త్రియంబకం. ఇతి ప్రార్థనాం కృత్వాజపేత్, ఓంభూర్భువస్సువః. త్రియంబకం యజామహే.... మామృతాత్. అపమృత్యుమ పక్షుధమపేతశ్శవధంజహి. అథానో అగ్న ఆవహారాయస్పోష హంసహస్రీణం. ఏతే సహస్ర.... మృత్యవే స్వాహా. మను సర్వాపమృత్యుర్నశ్యతు ఆయుర్వర్ధతాం. యథాశక్తిజపంకుర్యాత్ అచ్యుతకల్పవృక్షశ్చ అనంతకామధేనవః చింతామణి స్తు గోవిందో నామత్రయముదాహృతం. అచ్యుతాయనమః. అనంతాయనమః గోవిందాయనమః.

మృత్యుంజయవిధానమ్ సమాప్తః

నవగ్రహపూజావిధిః.

యాజ్ఞవల్క్యః:—శ్రీకామశ్శాంతి కామోవా గ్రహయజ్ఞం సమాచరేత్, వృష్ట్యాయు పుష్టికామోవా తథైవాభిచరన్నపి. సూర్యస్సోమోమహీ పుత్రస్సోమ పుత్రో బృహస్పతిః, శుక్రశ్శనైశ్చరో రాహుః కేతుశ్చేతిగ్రహాస్స్మృతాః, తామ్రకాత్స్ఫటికాద్రక్త చందనాత్స్వర్ణకాదుభౌ, రాజతాదయసస్సీసా త్కాంస్యాత్కార్యాగ్రహాః క్రమాత్. స్వవర్ణైర్వాపటేలేఖ్యా గంధైర్మండలకేషువా, యథావర్ణం ప్రదేయాని వాసాంసి కుసుమానిచ. గంధాశ్చబలయశ్చైవ ధూపోదేయశ్చ గుగ్గులుః, కర్తవ్యా మంత్రవంతశ్చ చరవఃప్రతిదైవతం. అసత్యేన ఇమం దేవా అగ్నిర్మూర్ధాదివఃకకుత్, ఉద్బుధ్యస్వేతిచఋచో యథాసంఖ్యంప్రకీర్తితాః. బృహస్పతే అతియదర్యస్తథైవాన్నాత్పరిస్రుతః, శంనోదేవీస్తథాకాండా త్కేతుం కృణ్వన్నిమాస్తథా. అర్కఃపలాశఖదిరావపామార్గోథపిప్పలః, ఉదుంబరశ్శమీదూర్వాః కుశాశ్చ సమిధఃక్రమాత్. ఏకైకస్యత్వష్టశత మష్టావింశతిరేవవా, హోతవ్యా మధుసర్పిర్భ్యాం దధ్నాక్షీరేణవాయుతాః, గుడౌదనం పాయసంచ హవిష్యం క్షీరషాష్టికం, దధ్యోదనం హవిశ్చూర్ణం మాంసం చిత్రాన్నమేవచ. దద్యాద్గ్రహక్రమాదేవ విప్రేభ్యో భోజనంబుధ, శక్తితోవా యథాలాభం సత్కృత్య విధిపూర్వకం. ధేనుశ్శంఖస్తథానడ్వాన్ హేమవాసో హయఃక్రమాత్, కృష్ణాగౌరా యసశ్ఛాగ ఏతావై దక్షిణాస్స్మృతాః. యశ్చయస్య యదాదుష్ట స్సతం యత్నేనపూజయేత్, బ్రహ్మణైషాం వరోదత్త పూజితాః పూజయిష్యథ. విజ్ఞానేశ్వరః, ఏతేసూర్యాదయో నవగ్రహాః పూజ్యా ఇత్యుక్తం కింకృత్వేత్యత్రాహ, తామ్రకా దితి, సూర్యాదీనాం మూర్తయస్తామ్రాదిభిర్యథాక్రమం కార్యా స్తదలాభే స్వర్ణకైః పటేలేఖ్యాః మండలేషువా గంధైర్రక్త చందనాదిభిర్యథావర్ణం లేఖ్యా ఇత్యన్వయః ద్విభుజత్వాది విశేషస్తు మత్స్యపురాణోక్తో ద్రష్టవ్యః. పద్మాసనః పద్మకరః పద్మగర్భసమద్యుతిః, సప్తాశ్వరథసంస్థశ్చద్విభుజస్స్యాత్సదారవిః, శ్వేతశ్శ్వేతాంబరధరో దశాశ్శ్వేతవిభూషణః, గదాపాణిర్ద్విబాహుశ్చ

కర్తవ్యో వరదశ్శశీ, రక్తమాల్యాంబరధర శ్శక్తిశూలగదాధరః, చతుర్భుజో మేషగమో వరదస్స్యాద్ధరాసుతః, పీతమాల్యాంబరధరః కర్ణికారసముద్యుతిః, ఖడ్గచర్మగదాపాణి స్సింహస్థో వరదో బుధః, దేవదైత్యగురూతద్వ త్పీతశ్వేతౌ చతుర్భుజౌ. దండినౌ వరదౌ కార్యౌ సాక్షసూత్రకమండలూ, ఇంద్రనీలద్యుతిశ్శూలీ వరదో గృధ్రవాహనః, బాణబాణాసనధరః కర్తవ్యోర్కసుతస్తథా, కరాళవదనః ఖడ్గ ధర్మశూలీవరప్రదః, నీలసింహాసనస్థశ్చ రాహురత్ర ప్రశస్యతే, ధూమ్రాద్విబాహవస్సర్వే గదినో వికృతాననాః, గృధ్రాసనగతానిత్యం కేతవస్స్యుర్వరప్రదాః, సర్వేకిరీటినః కార్యా గ్రహాలోక హితావహాః, స్వాంగులేనోచ్ఛ్రితాస్సర్వే శతమష్టోత్తరం సదేతి, ఏతేషాస్థాపనదేశశ్చతదైవోనోక్త, మధ్యేతు భాస్కరం విద్యాల్లోహితం దక్షిణేనతు, ఉత్తరేణగురుం విద్యాద్బుధం పూర్వోత్తరేణతు,పూర్వేణ భార్గవం విద్యాత్సోమం దక్షిణ పూర్వతః, పశ్చిమేన శనిం విద్యాద్రాహుం దక్షిణపశ్చిమే, పశ్చిమోత్తరతః కేతూన్ స్థాపయే చ్ఛుక్లతండులై రితి.

నవగ్రహపూజావిధి సమాప్తః.

అగ్నిముఖమ్.

హరిః ఓం. అథ కర్మాణ్యాచార్యాద్యాని గృహ్యాంతే అథ గార్హ్యాణికర్మాణిప్రాఙ్ముఖో దర్భేష్వాసీనో దర్భాందూర్వాన్వాధారయమాణః పవిత్రపాణిః పత్నీసహప్రాణానాయమ్య దేశకాలౌ సంకీర్త్యాముంకర్మకరిష్య ఇతి సంకల్ప్య, ఉపలిప్యశుచే దేశే శ్వేతతండులచూర్ణేన ప్రాదేశమాత్రం స్థండిలం చతురశ్రమ మండలంవా కల్పయిత్వాదర్భాభ్యాం దర్భాపాభ్యాముల్లిఖ్య ప్రాచీః పూర్వముదక్సంస్థం దక్షిణారంభమాలిఖేత్, అథోదీచిః పురస్సంస్థం పశ్చిమారంభమాలిఖేత్, అవాక్కరోభ్యుక్ష్యనిధాయవహ్నిం ఉత్సిచ్య తేనోక్షణతోయ శేషం ప్రాక్తోయమన్యన్ని దధాత్యుదగ్వా యథాబహిస్స్యాచ్ఛుపరిస్తరాణాం, భూర్భువస్సువరోమిత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యావోక్షణశేషతోయం ప్రాగుదగ్వోత్సిచ్య అన్యదుదకమానీయ యథాపరిస్తరణాద్బహిః ప్రాగుద

గ్నౌ నిదధ్యాదగ్న్యాయతనపాత్రయో రక్షితోదకం తిసీయాగ్ని మి
థ్యా, ఓం చత్వారి శృంగారత్రయో అస్యపాదా ద్వే శీర్షేన సప్తహస్తాసో
అస్య, త్రిధాబద్ధోవృషభోరో రవీతి మహోదేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ,
అగ్నిం ధ్యాయామి. స ప్తహస్త శ్చతుశ్శృంగ స ప్తజిహ్వోద్విశీర్షకః, త్రి
పాత్ప్రసన్నవదన స్సుఖాసీన శ్శుచిస్మితః, స్వాహాంతు దక్షిణేపార్శ్వే
దేవీం వామెస్వధాంతథా, బిభ్రద్దక్షిణహస్తేస్తు శక్తిమన్నం స్రుజం
స్రువం, తోమరం వ్యజనంవామై ర్ఘృత పాత్రంతుధారయః, మేషా.
రూఢం జటాబద్ధం గౌరవర్ణం మహౌజసం, ధూమధ్వజం లోహితా.
క్షం సప్తార్చి స్సర్వకామదం, ఆత్మాభి ముఖమాసీన మేవంధ్యాయేద్ధు
తాశన, ఏష్యాహిదేవః ప్రదిశోనుసర్వాః పూర్వోహి జాతస్స ఉగర్భే
అంతః. సవిజాయ మానస్సజనిష్యమాణః ప్రత్యఙ్ముఖా స్తిష్ఠతి విశ్వతో
ముఖః, ప్రాఙ్ముఖాగ్నే మమాభిముఖోభవ, సుముఖోభవ, సుప్రసన్నో
భవ, వరదోభవ, ఓం భూర్భు....త్, సోదకేనపాణినా। పదక్షిణమగ్నిం
పరిసమూహ్య, అలంకృత్య అగ్నయేనమః, స ప్తజిహ్వాయనమః, వై
శ్వానరాయనమః, జాతవేదసేనమః, 'ప్రాగుదగగ్రై ర్దర్భైరగ్నిం పరి
స్తృణాతి, దక్షిణానుత్తరాన్ కరోతి ఉత్తరానధరాన్ ఉత్తరేణా
గ్నిం ప్రాగగ్రాన్ దర్భాన్ త్సగ్ సీర్యద్వంద్వంన్యంచిపాత్రాణిప్రయు
నక్తి, దర్వీమాజ్యస్థాలీం ప్రోక్షణీప్రణీతిమిధ్మమితరదర్వీం, అప్రచ్ఛి
న్నాగ్రావనంతర్గర్భౌ దర్భౌప్రాదేశమాత్రే పవిత్రేకురుతే, తృణంకా
ష్ఠం వాంతర్ధాయఛినత్తిననఖేన, అపఉపస్పృశ్య అద్భిరనుమృజ్య,
ప్రోక్షణీముపదాయప్రోక్ష్య, తస్యామపఆనీయ, హస్తయోరంగుష్ఠోప
కనిష్ఠికాభ్యా ముదగగ్రే గృహీత్వా ప్రాచీస్త్రిరుత్పూయాభిమంత్ర్య,
ఉత్తానానిపాత్రాణీకృత్వా, విస్రస్యేధ్మంత్రిః ప్రోక్ష్య, శేషముత్సిచ్య,
తత్పాత్రం దక్షిణతోనిధాయ, పూర్ణపాత్రమాదాయ పూర్వవత్కృ
త్వా, సమంప్రాణైర్హృత్వా, ఉత్తరేణాగ్నిందర్భేషు సాదయిత్వా,
దర్భైః ప్రచ్ఛాద్య బ్రహ్మస్థేదక్షిణతోగ్నేర్బ్రహ్మాణందర్భేషు నిషా
ద్యతదభావే బ్రహ్మాయతనే. అస్మిన్ హోమ కర్మణిత్వం బ్రహ్మాణం
భవ, బ్రహ్మన్ప్రిహ్మాసి నమస్తే బ్రహ్మణే ఇతి బ్రహ్మాసనం దత్వా తేవ
విత్రే ఆజ్యపాత్రేనిధాయ, ఆజ్యంవిలాప్య, అపరేణాగ్నింపవిత్రాం
తర్హితాయామాజ్యస్థాల్యామాజ్యం నిరూప్య. 'ఉదీచోంగారాన్నిరూ
హ్య, తేవ్యధిశ్రిత్యజ్వలతాతృణే నాధో గామిన్యాది పాశ్వేప్రతిఫలీ

కృత్వా, ద్వే దర్భాగ్రే ప్రచ్ఛిద్య ప్రక్షాళ్య ప్రత్యస్యా అపఉపస్పృశ్య
చరునాసహాత్రీః పర్యగ్నికృత్వా, ఉదగుద్వాస్య, అంగారాన్ ప్రత్యూ
హ్య ఉదగగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం పునరాహారమాజ్యం త్రిరుత్పూ
య పవిత్రగ్రంథివిస్రజ్య, ప్రక్షాళ్య, ప్రాగగ్రమగ్నౌ పవిత్రే అను
ప్రహరతి, దర్భైస్స్రువం దక్షిణేన హస్తేమాదాయ, వామేన జు
హూంయుగపత్ప్రతి పత్యనామ కనిష్ఠికా నామికా సంధౌ జుహూం
గృహీత్వా, తస్యోపరి స్రువమంతరతో భ్యాకారగ్ం సర్వతో బిల
మభి సమాహారం మూలాద్దండ మితి వ్యుత్క్రమేణ ధారయిత్వా
జుహూ మగ్నిరంత రతోభ్యాకారం ప్రాచీం మధ్యైర్భ్యాహ్యాతః
ప్రతీచీం మూలాద్దండ మితి క్రమేణ స్రుపస్థదర్భైః రేసవం మృజ్య,
నసంమృష్టమసంమృష్టంసగ్ స్పర్శయత పునః ప్రతితస్య, ప్రోక్ష్య,
నిధాయ, దర్భానర్భిస్సగ్ స్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి, ఇధ్మమాదాయ
పరిధీన్పరిదధాతి, స్థవిష్ఠోమధ్యమః అణీయాన్ ద్రాఘీయాన్ దక్షిణా
ర్ధ్యః, అణిష్ఠోహ్రసిష్ఠ ఉత్తరార్ధ్యః, ఉదగ్రం మధ్యమం, ప్రాగగ్రానిత
రౌ, మధ్యమం పరిధిముపస్పృశ్య, పురస్తాదూర్ధ్వే ద్వే ఆఘారసమిధా
వాదధాతి, అగ్నింపరిషించతి, అదితే సుమన్య స్వేతి దక్షిణతః ప్రాచీ
నమనుమతేను మన్యస్వేతి పశ్చాదుదీచీన సరస్వతేనుమన్యస్వేత్యుత్తర
తః ప్రాచీనం దేవసవితః ప్రసువేతి సమంతం ఇధ్మమలంకృత్య, వ్వయ
మలంకృత్య, బ్రహ్మాణ మలంకృత్య, ఇధ్మంద్విరభిఘార్య, మూలమ
ధ్యమయోర్మధ్య భాగంకృత్వా, అస్మిన్ హోమెకర్మణి, బ్రహ్మన్
ఇధ్మమాధాస్యే, ఆధత్స్వేత్యనుజ్ఞాన ఉపవిశ్య, హస్తాభ్యాం తూష్ణీ
మిధ్మమాదధాతి, ప్రజాపతయ ఇదం,ఇధ్మప్రక్షేపణముహూర్తస్సుము
హూర్తోఽస్తు, ఆఘారావాఘారయతి దర్శపూర్ణమాసవత్తూష్ణీం, ఇతర
దర్వీమాదాయ ఉత్తరపరిధిసంధిమన్వవహృత్య ప్రజాపతిం మనసాధ్యా
యన్ దక్షిణతః ప్రాచమృజుగ్ం సంతతమాఘారయతి వాయవ్యా
దాగ్నేయాంతం ప్రజాపతయ ఇదం ప్రధానదర్వీమాదాయ ద్వితీయ
మైంద్రమితరపరిధిసంధిమన్వవహృత్య ప్రాగుదంచం పూర్వవదాఘా
రయతి, నైరృత్యాదీశానాంతం, ఇంద్రాయేదం, ఏకం ద్వేత్రీణీచ
త్వారి, అవధాభాగా స్రుచాజుహోతి, అగ్నయేస్వాహేత్యుత్తరార్ధ
పూర్వార్ధే, అగ్నయ ఇదం. సోమాయస్వాహేతి దక్షిణార్ధ పూర్వా
ర్ధే సోమాయేదం సమంపూర్వేణ, మధ్యేగ్నౌ జుహోతి యథోపదే

శం, ప్రథానాహుతిర్హుత్వా, ఆకృష్ణేన రజసా వర్తమాన స్వాహా, సూర్య
గ్రహాయేదం అగ్నిందూతం, సుక్రతుగ్ స్వాహా, అగ్నయ. ఇదం, కద్రు
ద్రాయ, ప్రచేతసే స్వాహా, రుద్రాయేదం, ఆప్యాయస్వసంగధే స్వాహా,
చంద్రగ్రహాయేదం అప్సుమే, భేషజీ స్వాహా, అద్భ్య ఇదం గౌరీమి
మాయ పరమే వ్యోమన్ త్స్వాహా గౌర్యా ఇదం, అగ్నిర్మూర్ధా దివస్పతి
స్వాహా అంగారకగ్రహాయేదం, స్యోనా పృథివీ సప్రథాయ స్వాహా పృథి
వ్యా ఇదం క్షేత్రస్య ప్రతినా వృశే స్వాహా, క్షేత్రపాలాయేదం ఉ
ద్బుధ్య స్వాగ్నే.... మేతగ్ స్వాహా, బుధగ్రహాయేదం, ఇదం విష్ణు
నురే స్వాహా, విష్ణవ ఇదం, సహస్రశీర్షా.... దశాంగులం స్వాహా, నారా
యణాయేదం బృహస్పతే చిత్ర.... స్వాహా, బృహస్పతిగ్రహాయేదం,
బ్రహ్మజజ్ఞానం వివేః స్వాహా బ్రహ్మణ ఇదం, ఇంద్రం వో విశ్వ కేవలస్వా
హా ఇంద్రాయేదం, శుక్రం తే అన్యత్ రస్తు స్వాహా, శుక్రగ్రహాయే
దం, ఇంద్రాణీమాసు పతి స్వాహా ఇంద్రాణ్యా ఇదం ఇంద్రమరుత్వ
యజ్ఞ స్వాహా ఇంద్రమరుత్వత ఇదం. శమగ్నిరగ్నిభిః శ్రీధ స్వాహా శనై
శ్చరగ్రహాయేదం, యమాయ అలంకృత స్వాహా, యమాయేదం,
ప్రజాపతే రయిణాగ్ స్వాహా, ప్రజాపతయ ఇదం, కయానశ్చిత్ర శచి
ష్టయా వృతా స్వాహా రాహుగ్రహాయేదం, అయం గౌః ప్రియం త్సువ
స్వాహా గవ ఇదం, నమో అస్తు వరేభ్యో నమ స్వాహా, సర్పేభ్య
ఇదం కేతుం కృణ్వన్ రజాయథా స్వాహా, కేతుగ్రహాయేదం, సచిత్ర
చిత్రం దువస్వ స్వాహా, చిత్రగుప్తాయేదం, బ్రహ్మ దేవానాం రేషన్
త్స్వాహా, బ్రహ్మణ ఇదం ఇంద్రనో కేవల స్వాహా ఇంద్రాయ లోకపా
లాయేదం, అగ్నిందూతం సుక్రతుగ్ స్వాహా అగ్నయే లోకయేదం య
మాయ అలంకృత స్వాహా, యమాయ లోకయేదం యతే దేవి ప్రము
ఖ స్వాహా, ర్నిఋతయే లోకయేదం. ఇమం మే రాచకే స్వాహా, వరు
ణాయ లోకయేదం. తవ వాయువృణీమ హే స్వాహా వాయవే లోకయే
దం. సోమో ధేనుగ్ం తస్మై స్వాహా, కుబేరాయ లోకయేదం తమీ
శానం స్వ స్తయే స్వాహా, ఈశానాయ లోకపాలాయేదగ్ం జాతవేద
సేత్యగ్ని స్వాహా, దుర్గాయా ఇతం, గణానాం త్వా సాధనగ్ స్వాహా, గ
ణపతయ ఇదం క్షేత్రస్య దృశే స్వాహా క్షేత్రపాలకాయేదం, యత ఇం
ద్ర.... విమృధో జహి స్వాహా అభయంకరాయేదం, వాస్తోష్పతే.... చ
తుష్పదే స్వాహా, వాస్తుపురుషాయేదం త్రియంబకం.... యమామృతా

త్స్వాహా, మృత్యుంజయా యేదం, గంధద్వారాం....శ్రియైస్వాహా,
శ్రియా ఇదం, హవ్యవాహమభిమాతిషాహం రక్షోహణం పృతనాసు
జిష్ణుం, జ్యోతిష్మంతం దీద్యతం పురంధిం, అగ్నిగ్ స్విష్టకృతమాహు
వేమ, స్విష్టమగ్నే అభితత్పృణాహి, విశ్వాదేవపృతనాఅభిష్య, ఉరు
న్నః పంథాంప్రదిశన్విభాహి జ్యోతిష్మద్ధేహ్యజరన్నఆయుస్వాహా, అ
గ్నయె స్విష్టకృత ఇదం, జయాభ్యాతానాగ్ రాష్ట్రభృతః, ప్రాజాప
త్యాం వ్యాహృతీర్వ్యాహృతా స్స్విష్టకృతీ మిత్యుపజుహోతి సమిధమి
ధ్మసన్నహోనాన్యద్భసుగ్ స్పృశ్యాగ్నౌప్రహరతి, రుద్రాయతంతిచ
రాయెదం అప ఉపస్పృశ్యకర్మ సమృద్ధ్యర్థం జయాదిహోమంకరిష్యే,
ప్రధమాఘారహోమశ్చ ప్రధానాహుత్య నంతరం యదోతవ్యంతు
తత్సర్వం సువేణో క్తం కపర్దినా.

అగ్నిముఖమ్ సమాప్తం.

జయాదయః.

హరిః ఓం. ఇతరదర్వ్యాజుహోతి, ఓం.చిత్తం దస్వాహా,చిత్తా
యేదం. చిత్తశ్చస్వాహా, చిత్త్యాఇదం, ఆకూతంచ స్వాహా ఆకూతా
యేదం, ఆకూతిశ్చస్వాహా, ఆకూత్యా ఇదం, విజాతంచ స్వాహా విజ్ఞా
తా యేదం, విజ్ఞానంచ స్వాహా విజ్ఞానా యేదం, మనశ్చస్వాహా, మనస
ఇదంశక్వరీశ్చస్వాహా, శక్వరీభ్య ఇదం, దర్శశ్చస్వాహా దర్శా యేదం,
పూర్ణమాసశ్చస్వాహా, బృహత ఇదం, రథంతరంచస్వాహా, రథంతరా
యేదం, ప్రజాపతిర్జ యానింద్రా యవృష్ణే ప్రాయచ్ఛదుగ్రః పృతనా
జ్యేషు తస్మై విశ సమనమంతస్సర్వాస్సఉగ్రసహిహవ్యో బభూవస్వా
హా, ప్రజాపతయ ఇదం, అగ్నిర్భూతానామధిపతిస్సమావత్వస్మి న్బ్ర
హ్మన్నస్మిన్ క్షత్రే స్యామాశివస్యాంపురోధాయా మస్మిన్కర్మన్న
స్యాం దేవహూత్యాగ్ స్వాహా భూతానామధిపతయే అగ్నయ ఇదం
ఇంద్రో జ్యేష్ఠానా మధిపతిస్సమావత్వస్మి న్బ్రహ్మన్నస్మిన్ క్షత్రేస్యా
మా శివస్యాం పురోధాయా మస్మి న్కర్మన్నస్యాం దేవహూత్యాగ్
స్వాహా, జ్యేష్ఠానామధిపతయే ఇంద్రా యేదంయమః పృథివ్యా అధిపతి

వసుమావత్యస్మిన్ ....స్వాహా పృథివ్యా అధిపతయేయ మాయేదం వా
యురంతరిక్షస్యాధిపతయే వాయవఇదం సూర్యోదివోధిపతిస్సమా....
స్వాహా, దివోధిపతయేసూర్యాయేతం, చంద్రమానక్షత్రాణా మధిప
తిస్స....స్వాహా, నక్షత్రాణా మధిపతయే చంద్రమస ఇదం బృహస్ప
తిర్బ్రహ్మణోధి పతిస్సమా....స్వాహా, బ్రహ్మణోధిపతయే బృహస్పత
య ఇదం, మిత్రస్సత్యానామధిపతిస్సస్వాహా, సత్యానామధిపతయే
మిత్రాయేదం వరుణోపామధిపతిస్సస్వాహా, అపామధిపతయేవరుణా
యేదం సముద్రస్స్రోత్యానామధిపతిస్స....స్వాహా, స్రోత్యానామధిప
తయేసముద్రాయేదం అన్నగ్ సామ్రాజ్యానామధిపతితన్మావత్వ....
స్వాహా, సామ్రాజ్యానామధిపతినేన్నాయేదం సోమఓషధీనామధిపతిస్స
....స్వాహా, ఓషధీనామధిపతయె సోమాయేదం, సవితాప్రసవానా
మధిపతిస్స....స్వాహా, ప్రసవానా మధిపతయె సవిత్ర ఇదం, రుద్రః
పశూనా మధిపతిస్స....స్వాహా, పశూనా మధిపతయె రుద్రయేదం,
ఆప అపఉపస్పృశ్య, త్వష్టారూపాణామధిపతిస్స....స్వాహా, రూపాణా
మధిపతయెత్వష్ట్రఇదం, విష్ణుఃపర్వతా నామధిపతిస్స....స్వాహా, పర్వ
తానామధిపతయె విష్ణవఇదం మరుతోగణానామధిపతయస్తే మాంవం
త్వ....స్వాహాగణానామధిపతిభ్యో మరుద్భ్యఇదం పితరః పితామహాప
రేవరేతతా స్తతామహా ఇహమావతఆస్మిన్ ....స్వాహా, పిత్రాదిభ్యో
దేవేభ్య ఇదం, జీవపితృపక్షేత్ పితామహాఅవరేతతామహాఇహమా
వత, అస్వాహా. పితామహేభ్యోవరేభ్య స్తతా మహేభ్య ఇదం, పి
తామహాశ్చేత్, పితరః పరేతతా ఇహమావత, అ....స్వాహా, పితృభ్యః
పరేభ్య స్తతేభ్య ఇదం పితృపితామహాయోర్జీవతోస్సతో ర్జపపవర్తః
అపఉపస్పృశ్య....ఋతాషాడృత ధామాగ్నిర్గంధర్వ స్తసోభ్యథయో
స్సరస ఊర్జోనామస ఇదంబ్రహ్మక్షత్రం పతుతాఇదం, బ్రహ్మక్షత్రం
పాంతు తస్మైస్వాహా, ఋతాసాహహేరు తధామ్నే అగ్నయెగంధ
ర్వాయెదంతాభ్యస్వాహా, ఓషధిభ్యోప్సరోభ్య ఊర్భ్యఇదం సగంహి
తో విశ్వసామాసూర్యోగంధర్వ స్తస్య మరీచయోప్సరస ఆయువో నా
మసఇదం....స్వాహా, సగంహితాయ విశ్వహామ్నే సూర్యాయ గంధ
ర్వాయెదం, తాభ్యస్వాహా, మరీచిభ్యోప్సరోభ్య ఆయుభ్యఇదం, సు
షుమ్న స్సూర్యరశ్మి శ్చంద్రమాగంధర్వ స్తస్య నక్షత్రాణ్యప్సరసోకుబే
రయోనామసఇదం....స్వాహా, సుషుమ్నాయ సూర్యశర్మయె చంద్ర

మసేగంధర్వాయేదం, తాభ్యస్స్వాహా నక్షత్రేభ్యో ప్సరోభ్యోభేకురీ
భ్యఇదం. భుజ్యుస్సుపర్ణోయజ్ఞోగంధర్వ స్తస్య దక్షిణాప్సరస స్తవా
నామ సఇదం....స్వాహా, భుజ్యవే సువర్ణాయ యజ్ఞాయ గంధర్వా
యేదంతాభ్యస్స్వాహా, దక్షిణాభ్యోప్సరోభ్య స్తవాభ్యఇదం, ప్రజాపతి
ర్విశ్వకర్మా మనోగంధర్వ స్తస్యరిక్సామా న్యప్సరసో వహ్నయోనామస
ఇదం....స్వాహా,ప్రజాపతయే విశ్వకర్మణే మనసే గంధర్వాయేదం,
తాభ్యస్స్వాహా, ఋక్సామేభ్యోప్సరోభ్యోవహ్నిభ్యఇదం. ఇషిరోవి
శ్వవ్యచా వాతో గంధర్వ స్తస్యాపో ప్సరసోముదా. ఋతాషాడృత
ధామాగ్ని ర్గంధర్వస్సఇదం బ్రహ్మక్షత్రం పాతు తస్మై స్వాహా, ఋ
తధామ్నే అగ్నయేగంధర్వాయేదంతస్యౌషధయోప్సరస ఊర్జోనామ
తా ఇదబ్రహ్మక్షత్రంపాతు తాభ్యస్స్వాహా, ఓషధీభ్యోప్సరోభ్యః
ఊర్గ్భ్యఇదం. ఏవమేవ సర్వత్ర కేచిదౌత్తరీయాఃదాక్షిణాత్యాఃపఠంతి
నామస ఇదం....స్వాహా, ఇషిరాయవిశ్వవ్యచ సేవతాయ గంధర్వా
యేదం, తాభ్యస్స్వాహా, అద్భ్యోప్సరోభ్యః ముదాభ్యఇదం, భువ
నస్యపతేయస్యత ఉపరిగృహాఇహచ, సనోరాస్వాజ్యానిగ్ం రాయస్పో
షగ్ం సువీర్యగ్ం సంవత్సరీణాగ్ స్వస్తిగ్ స్వాహా, భువనస్యపతయఇ
దం....స్వాహా, పరమేష్ఠినే అధిపతయె మృత్యవేగం ధర్వాయేదం,
తాభ్యస్స్వాహా, విశ్వస్మాఅప్సరోభ్యః భూభ్యఇదం. సుక్షితిస్సుభూతి
ర్భద్రకృత్సు సర్వాన్పర్జన్యో గంధర్వ స్తస్యవిద్యుతోప్సరసోరుచోనా
మసఇదం....స్వాహా, సుక్షితయేసు భూతయేభద్ర కృతేసుసర్వతేపర్జ
న్యాయగంధర్వాయేదం, తాభ్యస్స్వాహావిద్యుద్భ్యోప్సరోభ్య.రు
గ్భ్యఇదం, దూరేహేతయే మృడయో మృత్యుగంధర్వ స్తస్య ప్రజా
అప్సరసోభీరవో నామ సఇదం....స్వాహా, దూరేహేతయే అమృడ
యాయమృత్యవే గంధర్వాయేద్య తాభ్యస్స్వాహా, ప్రజాభ్యోఽప్స
రోభ్య భీరుభ్యఇదం. చారుః కృపణకాశీ కామోగంధర్వ స్తస్యాధ
యోప్సరసశ్శోచయంతీర్నామస ఇదం....స్వాహా,. చారవే కృపణ
కాశినే కామాయగంధర్వాయేదం, తాభ్యస్స్వాహా, ఆధిభ్యోప్సరో
భ్యశ్శోచయంతీభ్య ఇదం, సనోభువనస్య పతేయస్యత ఉపరిగృహాఇ
హచ ఉరుబ్రహ్మణేస్మై క్షత్రాయమహిశర్మ యచ్ఛస్వాహా, భువనస్య
పతయే బ్రహ్మణఇదం, ప్రజాపతిం మనసాధ్యాయన్, ప్రజాపతేన త్వ
దేతాన్యన్యో విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ, యత్కామాస్తే జుహు

మ స్తన్నో అస్తువయగ్ స్యామపతయో రయీణా....స్వాహా, ప్రజాప
తయ ఇదం, సువస్స్వాహా, సూర్యాయేదం, యదస్య కర్మణో త్యరీ
రిచం యద్వాన్యూనమిహాకరం, అగ్నిష్టత్స్విష్ట కృద్విద్వాన్ త్సర్వగ్
స్విష్టగ్ం సుహుతంకరోతు స్వాహా, అగ్నయేస్విష్ట కృతఇదం, .శమ్యాఆ
హోహ్య * మధ్యమపరిధింప్రహృత్య, పతిరో ప్రహరన్, ఉత్తరార్ధస్య
క్రమంగా రేషూపగూహతి, పరిధినభిమంత్ర్య అఘూరఇమిథా ప్రహరతి,
విశ్వాన్ దేవానుద్దిశ్యసగ్ ప్రావేణాభిజుహోతి, విశ్వేభ్యో దేవేభ్యస్స
గ్ ప్రావభాగ్యేభ్య ఇదం, అస్మిన్ప్రకృతే కర్మణి జ్ఞాతాజ్ఞాతాది సక
లదోషనిర్హారణార్థ మనాజ్ఞాతత్రయం కర్మాంతరిత కర్మవిపర్యాస ప్రా
యశ్చిత్తార్థం త్వంనో అచ్నే సత్వంనో అగ్నఇతి, స్వరాక్షరపదవృత్త
వర్ణలోపప్రాయశ్చిత్తార్థమాభిర్గీర్భిరితి వాఙ్నియమలోప ప్రాయశ్చి
త్తార్థ మిదంవిష్ణు త్రియంబక మిత్యృత్విఙ్మ్యధ్యప్రాయశ్చిత్తార్థం య
ద్విద్వాగ్ స ఇతి స్కన్నాదిదోషప్రాయశ్చితార్థం మహస్కందా రితి,
మింద్రాదిదోషప్రాయశ్చిత్తార్థం యన్మఆత్మన ఇతి సమస్తభయోద్య
పద్రవదోషనిర్హారణార్థం పునరగ్నిశ్చక్షురిత్యగ్న్యుపఘాత ప్రాయశ్చి
త్తార్థం పునస్త్వారిత్యా ఇతి సర్వప్రాయశ్చితార్థం భూర్భువస్సువరో
మిత్యేతైర్వర్ణం త్రైరాజాహుతీ ర్హోష్యామి అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞా
తం యజ్ఞస్యక్రియ తేరుధు, అగ్నే తదస్య కల్పయత్వగ్ం హి వేత్థయ
థాతథగ్ స్వాహా, అగ్నయ ఇదం, పురుషసమ్మితో యజ్ఞోయజ్ఞః పురు
షసమ్మితః, అగ్నే తదస్య కల్పయత్వగ్ం హి వేత్థ యథాతథగ్స్వాహా
అగ్నయఇదం, యత్పాకత్రామనసా దీనదక్షాణో యజ్ఞస్య మన్వతే
మర్త్యాసః, అగ్నిష్టద్ధోతా క్రతువిద్విజానన్ యజిష్ఠో దేవాగ్ం ఋతుశో
యజాతి స్వాహా అగ్నయ ఇదం త్వన్నో అగ్నేవరుణస్య విద్వా దే
వస్య హేడో వయాశిసిష్ఠా, యజిష్ఠో వహ్నితమశ్శోశుచానో విశ్వా దే
షాగ్ంసి ప్రముముగ్ధ్యస్మత్స్వాహా. అగ్నివరుణాభ్యా మిదం, సత్వ
న్నో అగ్నే నమో భవోతినేదిష్ఠో అస్యా పురుషసోవ్యుష్టౌ, అవయ
క్ష్మవో వరణగ్ం రరాణోవీహిమృడీకగ్ం సుహవోన ఏధిస్వాహా,అగ్ని
వరుణాభ్యా మిదం, అభిర్గీర్భిర్యదతోన ఊనమానప్యాయ యహరిలో
వర్ధమానః యథాస్తోతృభ్యో మహిగో త్రారుజాసి భూయిష్ఠభాజో అధ

* శామ్యకర్మసుకమ్యా ఇతి కదికరత్ర పరిధిరితి సత్సంప్రదాయః

తేస్యామస్వాహా, యింద్రాయహోవత యిదం, ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధానిదధేపదం, సమూఢమస్యపాగ్ం సురేస్వాహా, శ్రీవిష్ణవ ఇదం త్రియంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనం, ఉర్వారుకమివ బంధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయ మామృతాత్స్వాహా, త్రియంబకాయేదం, యద్విద్వాగ్ం సోయదవిద్వాగ్ం సోముగ్ధాకుర్వంత్యృత్విజః.అగ్నిర్వాత స్మాదేనసశ్శ, శ్రద్ధాదేవీముంచతాగ్ స్వాహాఅగ్నయే శ్రద్ధాదేవ్యాయిదం, అస్యాంద్యాః పృధివీమస్య సృషభోయవాగాః, స్యస్నేమావిశ్వాభువనా స్యస్నోయజ్ఞః ప్రజనయతు, అస్యానజనీప్రాజనీ ఆస్యాన్నాత్ప్రజనిషీమహీ స్వాహాః స్యన్నాదిభ్యో దేవతాభ్యఇదం, యస్మఇత్మనోమిందాభూదగ్ని స్తత్పునరాహా, జాతవేదా విచర్షణిస్స్వాహా, మిందిభ్యో దేవతాభ్యఇదం, పునరగ్నిశ్చక్షురదాత్పునరింద్రోబృహస్పతిః, పునర్మే అశ్వినాయువంచక్షురాధత్త మక్ష్యోస్స్వాహా, అగ్నీంద్రబృహస్పత్యశ్విభ్యఇదంపునస్త్వాదిత్యా రుద్రావసవస్సమింధతాం పునర్బ్రహ్మాణో వసునీదయజ్ఞైః, ఘృతేనత్వం తన్వో వర్ధయస్వ సత్యాస్సంతు యజమానస్యకామాస్వాహా, అగ్నయేవ సునీధాయేదం, సంభావితసద్ధవిద్వపరాధప్రాయశ్చిత్తార్థం సర్వ ప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే, ఓంభూమద్భువస్సువస్స్వాహా, ప్రజాపతయయిదం, శ్రీవిష్ణవేస్వాహా, విష్ణవే పరమాత్మనయిదం, ద్వాదశగృహీతే నాజ్యేవస్రుచంపూరయిత్వా, సప్త తే ఆగ్నేసమిధ స్సప్తజిహ్వాస్స ప్తర్షయస్సప్తధామ ప్రియాణి, సప్త హోత్రాస్సప్తధాత్వ రుజంతి సప్తధాత్యాయజంతి స్సప్తయోనిరాపృణుష్యాఘృతేనస్వాహా, అగ్నయే సప్తహోత్రయిదం, పూర్ణాహుతి ముత్తమాంజుహోతి, సర్వంవై పూర్ణాహుతిః, సర్వమేవాప్నోతి, అధోయియంవై పూర్ణాహుతిః, అస్యామేవ ప్రతితిష్టతి, వసోర్ధారాంజుహోతి వసోర్మేధారాసదితివా ఏషాహుయతేఘృతస్యవా ఏనమేషా ధారాముష్మి లోకోపీన్వమానో పతిష్ఠత ఆజ్యేనజుహోతి, తేజోవాఆజ్యం తేజోనిసోర్ధారా తేజస్తై వాస్మై తేజో వరుంధేధో కామావైవ సోధార రాకామానేవా వరుంధే, పూర్ణాహుతి ముహూర్తస్సమువహుర్ధో అస్త్వీత్యను గృహ్ణంతు, సుముహూర్తమస్తు, ఆదితేన్వమన్స్థాః, అనుమతేన్వమన్స్థా, దేవసవితః ప్రాసవీః, ప్రణీతాస్వన ఆనీయ, సదసి సన్మె భూయాస్సర్వపసీసర్వంమేభూయాః, పూర్ణమసిపూర్ణం మేభూయా అక్షీత మసిమామేక్షేష్ఠాః, యేనదేవాః పవిత్రేణ....మార్జయం

తాం, సముద్రంవః ప్రహిణోమి స్వాంయోనిమపిగచ్ఛత, అచ్ఛిద్రః
ప్రజయాభూయాస్మ మాపరాసేచి మత్పయః, అంజలౌపూర్ణ పాత్ర
మాసయతి, కేతపవాస్యం ప్రజాందధాతి, ప్రజయాహిమనుష్యఃపూ
ర్ణ ముఖంవిమృష్టే, అవబృథస్నైవయూపంకృత్వో తిష్ఠతి. శాంతిరస్తు
ధనధాన్య సమృద్ధిరస్తు, కర్మసమృద్ధిరస్తు, భగవాన్వాస్తోష్పతిః ప్రియ
తాం, ప్రాగాదిపరి స్తరణ ముత్తరేవిస్రుజేత్, బ్రహ్మణేవరందదామి,
అగ్నే స్త్రృణాన్యపచినోమి, తెజస్వీయశస్వీ బ్రహ్మవర్చసీభవతి, హో
మాంతే, శ్రీయజ్ఞ పురుషాయనమః, ధ్యానాది షోడశోపచారపూజాం
సమర్పయామి, స్వస్తి, శ్రద్ధాంమేధాంయశః ప్రజాంవిద్యాంబుద్ధిం శ్రీ
యంబలం, ఆయుష్యంతేజ ఆరోగ్యందేహి మేహవ్యవాహన, యస్య
స్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపోహోమ క్రియాదిషు, న్యూనంసంపూర్ణ
తాంయాతి సద్యోవందేతమచ్యుతం, యద్దత్తంతుమయాదేవ పరిపూ
ర్ణం తదస్తుతే — * అనేననవగ్రహ హోమేనభగవాన్ సర్వాత్మ
కస్సి యజ్ఞేశ్వరప్రియతాం. మంటపస్థ ఆదిత్యాది నవగ్రహాధ్దేవతా
భ్యోనమః, పునఃపూజాంచకరిష్యే, ఛత్రంధారయామి, చామరం వీజ
యామి, నృత్యం దర్శయామి, గీతంశ్రావయామి, వాద్యం ఘోష
యామి, ఆందోళికానారోహయామి, అశ్వానారోహయామి, సమస్త
రాజోపచార దేవోపచార భక్త్యుపచార శక్త్యుపచారపూజాం సమ
ర్పయామి, అనయాపూజయామి ఆదిత్యాది నవగ్రహాః యింద్రాద్య
ష్టదిక్పాలకా సుప్రీతా సుప్రసన్నా వరదాభవంతు, యజ్ఞేనయజ్ఞమ
యజంత దేవస్తానిధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్, తేహనాకం మహిమా
న స్సచంతేయత్రపూర్వే సాధ్యాస్సంతిదేవాః, మంటపదేవతాః య
థాస్థానం ప్రతిష్టాపయామి.— ♦ బృహత్సామక్షత్ర భృద్వృద్ధవృ
ష్ణియం, త్రిష్టుభౌజశ్శుభితముగ్రవీరం, ఇంద్రస్తో మేనపంచదశేనతద్య
మింద్రవాతేన సగరేణరక్షణ. సుమంగలీరియం—వినరేతన. అగ్నేవ
యసుపథారాయే అస్మాన్విశ్వాని దేవవయునానివిద్వాన్, యుయోధ్య
స్మజ్జుహురాణమేనో భూయిష్టాంతేనమ ఉక్తివిధేమ. ప్రవశ్శుక్రాయ
భానవేభరధ్వం, హవ్యంమతిం చాగ్నయేసుపూతం, యోదైవ్యాని

* చతుస్సాగర పర్యంతం అహంభో అభివాదయే.

♦ అథ నవగ్రహ ధాన్యదానానికార్యాణి.

మానుషాజనూవ్యంత ర్విశ్వాని విద్మనాజకాతి, అచ్ఛాగిరోమతయో దేవయంతీరగ్నిం భిక్షమాణాః, సునంద్భృశగ్ం సుప్రతీకగ్ం హవ్యవాహమరతిం మానుషీణాం, అగ్నేత్వమన్మద్యుయోధ్యమీవా. అనగ్నిత్రా అభ్యమంతకృష్టీః, పునరస్మభ్యగ్ం సువితాయ దేవక్షాం విశ్వేభిరజరేభిర్యజత్ర. అగ్నేత్వం పారయానవ్యో అస్మాన్ స్వస్తిభిరతి దుర్గాణీవిశ్వా, పూశ్చపృథ్వీబహులాన ఉర్వీభవాతోకాయతనయాయ శంకయోః, ప్రకార వోమనునా వచ్యమానా దేవద్రీచీం నయధదేవయంతః, దక్షిణావాడ్వాజిని ప్రాచ్యేతి, హవిర్భరంత్యగ్నయేఘృతాచీ. నమస్తేగార్హపత్యాయ నమస్తే దక్షిణాగ్నయె, నమఆహవనీయాయ మహావేద్యైనమోనమః, కాండద్వయోపపాద్యాయ కర్మబ్రహ్మ స్వరూపిణే, స్వర్గాపవర్గరూపాయ యజ్ఞేశాయ నమోనమః, యజ్ఞేశాచ్యుతగోవింద మాధవానంత కేశవ, కృష్ణవిష్ణు హృషీకేశ వాసుదేవనమోస్తుతే, సకృత్తేఅగ్నేనమః, ద్విస్తేనమః, త్రిస్తేనమః, చతుస్తేనమః, పంచకృత్వస్తేనమః, దశకృత్వస్తేనమః, శతకృత్వస్తేనమః, సహస్రకృత్వస్తేనమః, అసహస్రకృత్వస్తేనమః, అపరికృత్వస్తేనమః, నమస్తే అస్తుమామాహిగ్ంసీః, అహంపరస్తాదహమవస్తాదహం జ్యోతిషావితమోనవార, యదంతరిక్షంతదుమేపితా భూదహగ్ం సూర్యముభయతోదదర్శాహం భూయాసముత్తమస్సమానానాం, అపృణా అస్మిన్ననృణాః పరస్మిగ్ స్తృతీయెలోకే అనృణాస్యామ, యేదేవయానా ఉతపిత్రుయానాసర్వాన్పథో అనృణాఆక్షీయేమ, ప్రమాదాత్కుర్వతాం కర్మ ప్రచ్యవేతాధ్వరేయది, స్మరణాదేవతద్విష్ణోః సంపూర్ణం స్యాదితిస్మృతిః, విష్ణు ఏకత్రిసః.

జయాదయః సమాప్తాః.

—:—

ముఖావలోకనమ్.

ప్రాణానాయమ్య, ఏవం; ప్రీత్యర్థం ఉత్తరానక్షత్ర ప్రథమచరణేజాతస్య కుమారస్య తిథివారనక్షత్రవర్జ్యాది సకలారిష్ట నివృత్తిద్వారాపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ముఖావలోకనా పూర్వకం గ్రహముఖాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ, గణాధిపతిపూజాం

కృత్వా పుణ్యాహంవాచయిత్వా ముఖావలోకన పూర్వకం గ్రహమఖం కుర్యాత్. రూపంరూపం ప్రతిరూపోబభూవ, తదస్యరూపం ప్రతిచక్షణాయ, ఇంద్రోమాయాభిఃపురురూప ఈయతే యుక్తాహ్యస్యహరయశ్శతాదశ ముఖావలోకన ముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్తు. ఏవం ముఖావలోకనం కృత్వా పూర్వోక్తవిధినా గ్రహపూజాం సమాప్యత తద్ధోమ దానాదికం యథావిధికుర్యాత్. కేవలముఖావలోకనకుక్షే ముఖావలోకనం కృత్వా గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనం చ సమాచరేత్.

ముఖావలోకనమ్ సమాప్తః.

గర్భాదానమ్.

షోడశర్తుర్ని శాస్త్రీణాం తస్మిన్యుగ్మాసుసంవిశేత్, శుభేహనిచ కల్యాణే నక్షత్రే ప్రాణసంయమః, ఋతుస్స్వాభావికా స్త్రీణాంరాత్రయష్షోడశ స్మృతాః ఇతిమనువచనాత్, ఋతుస్నాతాయాం భార్యాయాంశుభే హనిదంపతీమంగళస్నాతౌ భూత్వా పుణ్యాహం వాచయిత్వా ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగుణ—శుభతిథౌ అస్మాకం—వృధ్యర్థంధర్మార్థ....సిధ్యర్థం మమధర్మపత్న్యాః రాత్రౌ గర్భాధానాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణః గర్భాధానాంగపూతం నాందీశోభన దేవతా ఉద్దిశ్య—ప్రీత్యర్థం అభ్యుదయికం యథాశక్తి హిరణ్యద్రవ్యేణ కరిష్యమాణః గర్భాధాన లగ్నకాలే ఆదిత్యాది నవగ్రహ ప్రీత్యర్థం నవగ్రహ మఖాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః రాత్రావనయోః సత్సంతాన సౌభాగ్యఫలవిధ్యర్థం—ఫలదానానికర్తుం ఫలపూజాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణః తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం వృధ్యర్థ మభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహ స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యతి సంకల్ప్య పుణ్యాహవాచనాది నవగ్రహ మఖాంత కుర్యాత్, రాత్రావగ్నిమను సంధాస్య, ఔపాసనం కృత్వా, పత్న్యాసహ ప్రాణానాయమ్య, కర్మణఃపుణ్యాహవాచనంఫలపూజాంచకృత్వా సూక్తపారాయణం కుర్యాత్. విష్ణుర్యోనింకల్పయతుత్వష్టా రూపాణీపిగంశతు ఆసించతు ప్రజాపతిర్ధాతాగర్భం దధాతుతేగర్భం ధేహసి సీవాలిగర్భందేహి సరస్వతి, గర్భంతే అశ్వినౌదేవా

వాధత్తారపుష్కరస్రజా, హిరణ్యయీ అరణీయంనిర్మంథతో అశ్వినా,
తం తేగర్భంహవామహే, దశమేమాసిసూతవే, యథేయం పృథివీ
మహీతిష్ఠంతి గర్భమాదధే. ఏవత్వంగర్భమాధత్స్వ దశమేమాసిసూ
తవే, యథాపృథివ్యగ్నిగర్భా ద్యౌర్యథేంద్రేణగర్భిణీ, వాయుర్యథా
దిశాంగర్భ ఏవంగర్భందధాతుతే, విష్ణోశ్శ్రేష్ఠేనరూపేణాస్యాంనార్యాం
గవీన్యాం, పుమాగ్ంసంగర్భమాధేహి దశమే మాసిసూతవే, నేజమే
షపరాపతసపుత్రఃపునరాపత, అస్యైమేపుత్రకామాయై గర్భమాధేహి
యఃపుమాన్, వ్యస్యయోనింప్రతిరేతో గృహాణపుమాన్, పుత్రోధీయ
తాం గర్భో అంతః తంమాతాదశమాసోబి సజాయతాం వీరతమస్స్వా
నాం అతేగర్భోయోనిమేతుపుమాన్బాణయి వేషుధిం, ఆవీరోజాయ
తాం పుత్రస్తేదశమాస్యః, కరోమితేప్రాజాపత్య మాగర్భోయోనిమే
తుతే, అనూనః పూర్ణోజాయతా మశ్లోణోపిశాచధితః. పుమాగ్ం
స్తేపుత్రోనారి తంపుమాననుజాయతాం, *యానిభద్రాణి బీజాన్యృష
భాజనయంతీనో, తానిభద్రాణిబీజాన్యృషభాజనయంతినః, తైస్త్వం
పుత్రాన్ విందస్వసా ప్రసూర్ధేనుకాభవ, కామస్సమృధ్యతాం మ
హ్య మపరాజితమేవమే, యంకామంకామయే దేవ తంమేవాయోసమ
ర్ధయ, ఇతిపత్నీ మభిమంత్ర్య, ఆశిషోవాచయిత్వా ఫలదానాని, ద
త్వా, తయాసహనరి భాగంకుర్యాత్, చతుర్థీప్రభృత్యా షోడశీము
త్తరాముత్తరాం యుగ్మా ప్రజాని శ్రేయసప్రసుతిగమనమిత్యుపతిశంతి.

గర్భాధానమ్ సమాప్తః.

సీమంతః.

సీమంతోన్నయనం ప్రథమగర్భే చతుర్థే మాసిషష్ఠేష్టమేవా
శుభేహ్నిదంపతీమంగళస్నాతౌ భూత్వా, వధూందక్షిణతః ఉపవేశ్య
స్వయముత్తరత ఆసీనః ప్రాణానాయమ్య, ఏవంవిశిష్టేవిధౌ ధర్మపత్నీ
సమేతోహం మద్ధర్మపత్న్యాం ప్రథమగర్భ సంస్కారద్వారాసర్వగర్భ
సంస్కారార్థం సీమంతోన్నయనం కర్మకరిష్యే, పునః ప్రాణానాయ
మ్య, ఏవం ధర్మపత్నీ సమేతోహం సీమంతోన్నయనాంగత్వే నోథ

* అశ్వినావృషభావితి తదేశీయవైదిక సమ్మతఃపాఠః.

రక్షా రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే, విశ్వేత్తానవనేషు....బంధ్వా, బృహత్సామక్షత్ర....నగరేణరక్ష వామకరేవధ్వా, బ్రాహ్మణాన్సంభో జయిత్వా శిషోవాచయిత్వా ప్రాణానాయమ్య యేవంగుణా సీమంతో న్నయనాంగత్వేన ఆభ్యుదయికం కర్మకరిష్యే, శ్రీమహావిష్ణు స్వరూ పాయ బ్రాహ్మణాయాభ్యుదయిక ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యంతుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ, తదంగకర్మణః పుణ్యాహంవాచ యిష్యే ఓకర్మణః పుణ్యాహంభవంతో బ్రువంత్విత్యాది పత్నిమార్జ నాంతం కుర్యాత్, ఔపాసనాగ్నే రుపసమాధాయాతి పాత్రయోగకా లే. శ్లో. యవాన్వ్రీహీణా చలలీసవుంజాన్ గ్లపోస్నయవానామపి బంధనంచ, ఏతానిసీమంత సిద్ధ్యై ప్రయుంజ్యాత్పాత్రాణినాకంఖలుమా నుపాణే, పవిత్రకరణాద్యాజ్య భాగాంతేన్వారబ్ధాయా ముత్తరా ఆహుతీర్హుత్వా, దాతాదదాతునో రయిమితి చత్రసో9యస్త్వా హృదాకీరిణేతిచతస్ర ఇది ప్రతిమంత్రమష్టావాజ్యాహుతీర్హుత్వా స్రుచాఆజ్యమాదాయ, ధాతాదదాతు నోరయిమీశానోజకతస్పతిః, సనఃపూర్ణేవావనస్వాహా, ధాత్రయిదంధాతా ప్రజాయాఉతరాయఈశేధాతేదం విశ్వంభువనం జజాన ధాతాపుత్రం యజమానాయ దాతాత్తస్మా ఉహవ్యంఘృత వద్విధేమస్వాహా, ధాత్రఇదం, ధాతాదదాతునోరయిం ప్రాచీంజీవాతు మక్షితాం, వయందేవస్యధీమహి, సుమతిగ్ంసత్యసత్యగాధనస్వాహా, ధాత్రఇదం, ధాతాదదాతుదాశుషే వసూని ప్రజాకామాయ మీఢుషేదురోణే, తస్మైదేవా అమృతాస్సంవ్యయంతాం విశ్వేదేవాసో అదితిస్సజోషాస్వాహా, ధాత్రఇదం, యస్త్వాహృదా, కీరిణామన్యమానోఽమర్త్యం మర్త్యోజోహవీమి, జాతవేదోయశోఅస్మా సుధేహిప్రజాభిరగ్నే అమృతత్వమశ్యాగ్స్వాహా, అగ్నయేజాతవేదసయిదం, యస్మైత్వగ్ం సుకృతేజాతవేద ఉలోకమగ్నే కృణవస్యోనం, అశ్వినగ్ సపుత్రిణం వీరవంతంగోమంతగ్ం రయిన్నశతే స్వస్తిస్వాహా, అగ్నయేజాతవేదసఇదం త్వేసుపుత్ర శవసో వృతన్కామ కాతయః, నత్వామింద్రతిరిచ్యతేస్వాహా, యింద్రాయ పుత్రిణయిదం, ఉక్థఉక్థే సోమయింద్రంమాద, నిధేనీధేమఘవానగ్ం సుతాసః, యదీగ్ంసబాధః పితరంనఃపుత్రాస్సమానదక్షా అవసేహవంతేస్వాహా యింద్రాయ మధుపతయిదం, యిత్యష్టాజ్యా హుతీర్హుత్వా సమిధమాధ్మ సన్నహవం గాగ్నాప్రహుత్య, భిత్తంచేత్యష్టపంచా

శ దుపహోమాన్ హుత్వాబర్హి స్సముంజనసంవర్జనేంశయ్యాః పరిధ్య రేష్మేష్విక్ఫ్రతే కర్మణీత్యాది బ్రహ్మవిసర్జనాంతే, అపరేణాగ్ని ప్రాచీ ము పవేశ్య త్రేణ్యా శలల్యా త్రిభిర్దర్భపుంజీలై శ్శలాల్లుగ్లప్సేన ఔదుంబరశాఖయంచ, వ్యాహృతి భీరాకామహామితి చపురక్తోన్నా షేహూర్ధ్వ కౌం సీమంతమున్నయతి, తతస్సముహుత్తేఽపరేణాగ్నిం ప్రాఙ్ముఖీం జాయాముపవేశ్యస్యయంతు ప్రత్యఙ్ముఖః, త్రేణ్యాశలల్యేత్యాది ద్రవ్యాణియుగపద్గృహీత్వాతై రేవనాభి ప్రదేశమారభ్యార్ధ్వంశిరః కేశ మధ్యస్థసీమంత రేఖాంతమున్నీయ తత్పుంజం ప్రతీచీనంనిరస్యాప ఉపస్పృశేత్, భూః, భువః, రాకామహాణేం మహావాణెంనుష్ణుం తిహు వేశ్రుణోతునస్సుభగాబోధతుత్మనా, సీవత్యాపస్సూచ్యాచ్ఛిద్య మానయాదదాతువీరణే, శతదాయుముక్థ్యం, యాస్తేరాకె సుమతయస్సు పేశసోయాభిర్ధదాసిదాశుషేవసూని. తాభిర్నో అద్యసుమనా ఉపాగహి సహస్రపోషగ్ం సుభగేరరాణా, ప్రతీచీనం నిరశ్యాపఉపస్పృశ్య, గాయత్రమితి వీణాగాదివౌసగ్ శాస్త్యుత్తరయోః పూర్వాహ్లాద్వానాం, యౌగంధరిరేవనో రాజేతి హల్వీరవాదిషుః, వివృత్తచక్రా ఆసీనా స్తీరేణ యమునేతవ బ్రాహ్మణానామితరా, సోమ ఏనోరాజేస్యాహుర్బ్రాహ్మణీః ప్రజాః, వివృత్తచక్రా అసీనా స్తీరెణా సౌతవ నదీనిర్ధిశశ్చయుసాస్యంపసంతి, యనాన్వీహూఘానాబధ్య అంకురితాన్ తుస ప్రగ్రథితాన్ పధ్వాశ్శిరస్యా బధ్నాతివచం యచ్ఛత్యా నక్షత్రేభ్య ఉదితేషు నక్షత్రేషు ప్రాచీముదీచీం వాదీశముపనిష్క్రమ్య వత్సమన్వారభ వ్యాహృతీశ్చజపిత్వా వాచంవిసృజేత్ శ్లో. అన్వారభ్యతద్వాపత్సం వ్యాహృతీశ్చజపేదథ, విసృజేతపునర్వాచం, భుంజీతసహబంధుభిః అతిక్రామతి కాలశ్చేద్ద్విజః పుంసువనస్యతు, సీమంతోన్నయనప్రాప్తె పశ్చాత్పూర్వంసమాపయేః, యస్మిన్ కాలే సీమంతోక్త చతుర్థమాసాదికాలే సీమంతం పుంసువనంచకరోతి,తదాస్యకాలబలవత్తరేణ సీమంతం కృత్వా పశ్చాత్పుంసువనంకుర్యాత్, న త్వేకదినే, తత్రాపి స్మిన్నహన్య పకుర్యాచ్చేత్తదా వాదంయచ్ఛత్వా నక్షత్రేభ్య ఇతి వచనబలాత్పూర్వం పుంసువనం పశ్చాత్సీమంతంకుర్యాత్. శ్లో. సీమంతోన్నయనం కర్మ యస్మిన్నేకదినే భవేత్, తత్రపుంసువనం చేత్తుపూర్వ్యా పుంసువనక్రియా, ఏకస్మిన్ దివసేతు యుగపద్గర్భకర్మణి, తత్రి పుంసువనం పూర్వంపశ్చాసీమంతమాచరేత్. సత్యవ్రతస్త్రీయదాశల

తసీమంతా ప్రసూయేతకథంచన గృహీత పుత్రావిధివత్పునః సంస్కారమర్హతి.

సీమంతం సమాప్తః.

పుగ్ంసవనమ్.

వ్యక్తేగర్భే తృతీయే మాసి శుభతిథౌ పుష్యనక్షత్ర పున్నక్షత్రేషు వావాపత్న్యాః పుగ్ంసువనం కర్మ కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య పూర్వేద్యురాభ్యుదయికం కృత్వాపరేద్యుర్దంపతిమంగళస్నాతౌ భూత్వా పుణ్యాహంవాచయిత్వా ఔపాసనాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య, ప్రాణానాయమ్య ఏవంగుణేత్యాదిశుభతిథౌ మమధర్మపత్న్యాః ప్రథమగర్భ సంస్కారద్వారా సర్వగర్భ సంస్కారార్థం సువనాఖ్యం కరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య వధూం దక్షిణత ఉపవేశ్యస్వయముత్తరత ఆసీఃపునః ప్రాణానాయమ్య ఏవం ధర్మపత్నిసమేతస్య మమపుంసవనాంగత్వేనోభయోః రక్షార్థం రక్షాబంధనంకరిష్యే, విశ్వేత్తాఇతి, బంధవే, బృహత్సామురక్ష, వామకరేపత్న్యాఃపుగ్ంసువనంవ్యక్తే గర్భేతిష్యేణ న్యగ్రోధస్య యా ప్రాచ్యుదీచీవాశాఖాతస్యావృషణాగ్ం శుంగామాహృత్య సీమంతవజ్జ్ఞరుప సమాధానాది ఔపాసనాగ్నిం ప్రజ్వాల్యధ్యాత్వాలంకృత్య పరిస్తీర్య పాత్రప్రయోగకాలె. శ్లో. ఫలద్వయేన సంయుతంవటాంకురందృషత్తుతౌ, సుపాయనాయవత్రకం త్రీన్ పేసహైవపుంసువె. పవిత్రకరణాద్యాజ్యభాగాంతెన్వారబ్ధాయాం ప్రదాత్తాదదాతువయిత్యష్టాభిర్హుత్వా అపస్రవమిధఃఇధ్మసన్నహనంచాగ్నౌ ప్రహృత్యచిత్తంచేత్యాది అష్టపంచాశదుపహోమాన్ హుత్వామహాంతమపరిధిం ప్రహృత్యేత్యాది బ్రహ్మవిసర్జనాంతే, అనవస్నాతయా కుమార్యాదృషత్పుత్రే ధృషత్పుత్రేణవటశృంగాన్ పేషయిత్వా వస్త్రేణ పరిస్రావ్య అపరేణాగ్నిం ప్రాక్ముఖీముత్తానాంనిపాత్యపుంసువన మసీతి యజుషా అంగుష్ఠేన దక్షిణే నాసికాచ్ఛిద్రే రసంనివయేత్, పుగ్ంసువనమసి, సాతమాగర్భాదిరత్యాశిషో వాచయిత్వాఅభిష్ఠైత్యబిమృశ్య, అభిష్ఠాహందశధరం మృశామి దశమాస్యాయ సూతవే, యథైవసోమః పవతియథా సముద్రఏజతి, ఏవంతె గర్భఏజతు సహజరాయుణాని

నిష్క్రామస్య ప్రతితిష్ఠత్వాయుషి బ్రహ్మవర్చసి యశసి వీర్యేన్నాద్యే, దశ
మాసాంఛశయానో ధాత్రా హి తథా కృతం, ఐతుగర్భో అక్షితో వో
జీవంత్యాః, ఆయమనువీర్యను యితగర్భమాపో దేవీ సరస్వతీ, ఇత్యభిమృ
శ్య, తిలదేవపత్య స్వేతిద్వాభ్యామవోక్షేత్, తిలదేవ పద్యస్వనమా
గుం వదసినోదశం, స్థవిత్ర్యనువిద్య స్వనమాగుంనేషు సస్నానసున బ
ద్ధనుసిమజ్జను, నిరైతు పశ్చికేవ గుం కునేసరాయువత్తవె, ఇత్యవోక్షే
త్, యస్యస్న త్యేత్యాది హోమశేషం సమాప్య బ్రాహ్మణాన్ భోజ
యేత్. శ్లో. పరిప్లావ్యచ వస్త్రేణవధూం తద్వాన్న వేశయేత్, తత్రోత్తా
నానివా త్యైసాం దక్షిణాంగుష్ఠతోరసం, దక్షిణేనాసికాభిద్రేతం పుం
సువనమంత్రితః, నినయేత వధూః పశ్చాత్పుమాంసంపవనయత్యథ,
అన్వారభ్య వధూంపూర్వం హోమనీమంత వష్యవేత్, ప్రసానో విశే
ష యితిసంస్మృతః, చంద్రచూడీయే. ద్వితీయేచ తృతీయేవామాసి
పుంసవనంభవేత్, వ్యక్తేగర్భేభవేత్కార్యం సీమంతేనశహాథవా.

పుగ్ంసవన[illegible] సమాప్తః.

క్షిప్రపుగ్ంసవనమ్.

వధూం దక్షిణత ఉపవేశ్య స్వయముత్తరత ఆసీనః, ప్రాణానాయ
మ్య, ఏవం, ధర్మపత్నీ సమేతోయం క్షిప్రపుగుంసువనాఖ్య కర్మక
రిష్యే, క్షిప్రపుగుంసవనము నాత్రీతేనశరావేణా సుప్రోతసముగనమా
హృతతవత్తస్తూర్యంతిం నిధాయ మూర్ధన్ చోష్యంతి ముత్తరేణ
యజుషాభిమృశ్య, అభిష్ట్వాహం దశభిరభిరమృశామి దశమాస్యాయ
సూతవే, హస్తాభ్యాం మూర్ధాన మభిమృశ్య, ఏతాభిరద్భిరుత్తరాభి ర
వోక్షేత్, యథేవసోమ,పవతి యథా సముద్ర ఏజతి. ఏవం తేగర్భ ఏజతు
సహ జరాయుణానిష్క్రామస్య ప్రతితిష్ఠత్వాయుషి బ్రహ్మవర్చసేయశసివీ
ర్యేన్నాద్యే, దశమాసాగ్ఛశయానో ధాత్రా వాతథాకృతం, ఐతుగర్భో
అక్షితో జీవో జీవంత్యాః, ఆయమనువీర్యనుయుతగర్భమాపో దేవీ సరస్వతీః
యుదిజరాయువపతేదేవం విహితాభిరేవాద్భిరుత్తరాభ్యామవోక్షేత్,
తిలదేవపద్యస్వనమాగ్ం సమసినోబలం స్థవిత్ర్యవపద్యస్వనమాగ్ం

సేష్మునస్నావసనబద్ధమసిమజ్జను, నిరైతుశృళ్ని కేవలగంశునేరాయు వత్తవే.

శ్లో. అనాప్రీతశరావేణ చానుస్రోతసమాహరేత్, జలంత త్రస్తుతూర్యంతిం నిధాయాద్భిః ప్రసేచయేత్, సూత్రార్థసంగ్రహకారికా— శ్లో. తత్ర ప్రసూత్యర్థ మిహ పాదానాప్రీతేన చాణ్ణలిత నూతనేన, వ్యచిన్న నాళ్ణాళన వర్జితేన గ్రావ్యాం హ్యనుస్రోత సమంథ ఏతత్. తతః పరం బ్రాహ్మణభోజనంచ కృత్వాశిషోవాచన మాచరేయుః, ఔపాసనాగ్నౌ జ్వరార్త్యహి సీమంతకర్మం సుకనాత్మ్య, గర్భిణీ శోష పరిహారార్థం సద్యః కుంభకారాగృహాదానీతేనాప్రీతేన అప్రక్షాళితేన నవేనశరావేణ, అనుస్రోతసంస్రోత సోనుళోమముదక మాహృత్యానీయ పత్త్యస్సా పాతయోః తూష్ణీంతూర్యంతిమషః పుష్పికాఖ్యామోషధిం నిధాయతథా ఉదకమపి తత్తే వవిన్యస్య శోష్యంతిం ప్రసవపీడాయా శుష్యమాణాం త్రిరుపమభిమృశేత్, తస్యాః మూర్ధానం హస్తాభ్యామభిమృశేదిత్యర్థః.

శ్రీప్రసవగంసువనమ్ సమాప్తః.

జాతకర్మ:

పుత్రేజాతే పితుస్నానం సచేలంతువిధీయతే, యావన్నచ్ఛిద్యతేనాళం తావన్నాప్నోతి సూతకం. ఛిన్నేనాళే తతః పశ్చాత్సూతకంతువిధీయతే.

ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగుణవిశేషణ—ప్రీత్యర్థం శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమ కుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం మమ ధర్మపత్న్యాం జాతస్య కుమారస్య జాతకర్మ కరిష్యే, జాతంవాత్స ప్రేణాభి మృశ్య, దివస్పరి ప్రథమంజజ్ఞే అగ్నిరస్మద్వితీయంపరి జాతవేదా,తృతీయ మప్సునృణా అజస్రమింధాన ఏవం జత తేస్వాధీః విద్మాతే అగ్నేత్రేధాత్రయాణి విద్మాతే సధ్మవిభృతం పురుత్రా విద్మాతేనామ పరమంగుహాయద్విద్మాతముత్సంయుత ఆజగంథ, సముద్రే త్వానృమణా అప్స్వంతర్నృచక్షా ఈధేదివో అగ్నఊర్ధ్వ, తృతీయ త్వారజసితస్థివాగ్ం సమృతస్యయోనౌ మహిషా అహిన్వన్, అక్రందదగ్నిస్త నయన్నివద్యౌః క్షామారేరిహద్వీరుధస్సమం

జక్, సద్యోజజ్ఞానో విహీమిద్ధో అఖ్యదాదోదసీభాను నాభాత్యంతః,
ఉశిక్పావకో రతిస్సుమెధాను ర్తె శ్వగ్ని రమృతో నిశాయ, ఇయ ర్తిధూ
మమరుషం భరుద్రదుచ్ఛు క్రేణ శోచిషాత్యామినక్షత్, విశ్వస్య కె
తుర్భువనస్యగర్భ అరోదసీ అపృణాజ్జాయమానః. వీడుంచిదద్రిమభిన
త్పరా యంజనాయమగ్ని ఋయజంతవంచ, శ్రీణాముదార్గోధరుణోర
యిణాం మనీషాణాం ప్రార్పణసోమగోపాః, వసోస్సూనుస్సహాసో అప్సు
రాజావిభాత్య గ్రఉషసామిధానః, యస్తేఅద్యకృణః, ద్భద్రశోచెపూ
పందేవ ఘృతవంచమగ్నే, ప్రతంన్నయప్రతరాంవస్యో అచ్ఛాభిద్యు
మ్నం దేవభక్తంయవిష్ఠ, ఆతంభజసౌశ్రవసేష్వగ్న ఉక్థఉక్థఆభజశ
స్యమానే, ప్రియస్సూర్యేప్రియో అగ్నాభవాత్యుజాత్తే నభిసదదుజ్జని
త్రైవ౹త్వామగ్నేయజమానా అనుద్యూన్ విశ్వావసూనిదధిరేవార్యా
ణి, త్వయా సహద్రవిణమిచ్ఛమానా వ్రజంగోమంతముశిజోవివ్రుః,
దృశానోరుక్మ ఉర్వ్యావ్యద్యా దుర్మర్షమాయుశ్శ్రియెరుచానః,
అగ్నిరమృతో అభవద్వయోభిర్యద్యేనం ద్యౌదజనయస్సురేతాః, అం
తేస్పృదభిమృశతి,అస్మిన్నహామితయజుషా అంకఉపవేశ్య,అస్మిన్నహాగం
సహస్రంపుష్యాస్మేధమానా స్వేవశే ఉత్తరాభ్యా మహిమంత్రేణం
మూర్ధన్య వఘ్రాణం దక్షిణే కర్ణేజాపః, అంగాదంగాత్సంభవసి హృద
యాదధిజాయసే, ఆత్మావైపుత్రనామాసి సజీవశరదశ్శతం, అశ్మాభవ
పరశుర్భవహిరణ్య, మస్తృతం భవ, శూనాంత్వాహీం శాకేణాభి
జిఘ్రామిరోహిణి, తాభ్యామేవమూర్ధవ్యవఘ్రాణం, అంగాదంగాత్సం
భవసి—రోహిణి, తాభ్యామేవ దక్షిణకర్ణేజాపః, అంగాదంగాత్సం
భవసి—రోహిణి, నక్షత్రనామ చనిర్దిశతి, తద్రహస్యం భవతి. శ్లో.
రోహేమవృజ్యే శిషువృద్ధి రాదాస్థాత్పచవాంత్య శ్రవశాశ్యయుతు,
శేషేషునార్థోవః కవతప్వనరోంత్య సావనపోవరదీర్ఘ స్సవిసర్గయిష్టః,
రోహిణః- రైవ తమాఘ, మార్గశీర్ష, జ్యేష్ట, చైత్ర, ష్టాత్పేచ, పూ
ర్వ, ప్రోష్టపాద, ఉత్తరప్రోష్టపాద, వాంత్యశ్రవశాశ్వయుతు, అపభర
ణ, ఆపభరణ, శ్రవణ, శ్రావణ, శతభిషక్ శాతభిషజః అశ్వయుక్, అ
శ్వయుజః, శేషేషున, కృత్తిక, తిష్య, ఫల్గున, హస్త, విశాఖ, అనూ
రాధ, శ్రవిష్ట ఆర్ద్రేతి సరస్వరోంత్యః, ఆర్ద్రిక మూలక, స్వాసోవర
దీర్ఘ స్సవిసర్గయిష్టః, స్వాతిః, పునర్వసుః, సర్వేషాంనక్షత్రనామ్నాం
ప్రథమయానిర్దేశ స్స్యాత్త వా కేజాతికర్మణి, పునస్సంబుధ్యాదశమీ

కృతసూక్త వాకాన్న ప్రాశనాభి వాదనాదిషునిత్యం రహస్యమేవ భ
వతి, మధుఘృత మితిసగ్ం సృజ్యతస్మిన్దర్భేణ హిరణ్యనిష్టర్క్యగ్రం
థిం బధ్వావదాయ మేధాంత ఇత్యుత్తరైర్మంత్రైః కుమారంసకృ
త్ప్రాశయిత్వా, మేధాంతే, దేవస్సవితా మేధాంతే దేవస్సవితా
మేధాదేవీసరస్వతీ, మేధాంతె అశ్వినౌదేవా వాధత్తాం పుష్కర ప్ర
జా, త్వయి మేధాంత్వయి ప్రజాంత్వయ్యగ్ని స్తేజో దధాతుత్వయి మే
ధాం త్వయిప్రజాంత్వయీంద్ర ఇంద్రియం దధాతు త్వయిమేధాం
త్వయిప్రజాంత్వయి సూర్యోభ్రాజోదధాతు, ప్రాశనంచతుర్నామం
తే సకృదేవ, ఉత్తరాభిః పంచభిస్స్నాపయిత్వా క్షేత్ర్యైత్వా ద
హేముంచామి వరుణస్య పాశాత్, అనాగ సంబ్రహ్మణేత్వాకరోమిశి
వే తేద్యావాపృథివీఉభేయిమే, శంతెఅగ్ని సహాద్భిరస్తు శంద్యావా
పృథివీ సహౌషధీభిః, శమంతరిక్షగ్ం సహావాతేన తేచతస్రః ప్రదిశో
భవంతు, యాదైవీశ్చతస్రః ప్రదిశోవాతపత్ని రభిసూర్యో విచష్టే,
తాసాంత్వాజరస ఆదధామి ప్రయక్ష్మ ఏవంతు నిరుతిం పరాచైః,
అమోచి యక్ష్మాద్దురితా దవర్త్యైద్రుహః పాశాన్నిరుత్యైచోదమో
చి, అహా అవర్తిమ విదత్స్యోనమప్య భూద్భద్రేసుకృతస్య లోకే, సూ
ర్యమృతంతమస గ్రాహ్యాయద్దేవా అముంచన్నసృజన్వ్యేనసః, ఏవమ
హమమంక్షేత్రాజ్ఞామిశగ్ం సాద్దుహో వరుణస్య పాశాత్, స్నానం
తంచానామం తేవకృదేవ, దధిఘృతమితిసగ్ం సృజ్యకాగ్ంసేన వృ
షదాజ్యం వ్యాహృతిభిరోంకార చతుర్థాబిః కుమారంప్రాశయిత్వా
భూస్స్వాహా, భువస్స్వాహా, సువస్స్వాహా, ఓగ్ంస్వాహా, అద్భి శ్శేషం
సంసృజ్య గోష్ఠేనిన యే దన్యోవానిధయేత్, ఉత్తరయామాతు రుపస్థ
అధాయః మాతే కుమారగ్ం రక్షోవధీర్మాధేనురత్యాసారిణీ, ప్రియా
ధనస్యభూయా ఏధమానాస్వేగృహే, ఉత్తరయాదక్షిణగ్ స్తనం
ప్రతిధాప్య, అయంకుమారోజరాంధ యతుదీర్ఘమాయుః, యస్మైత్వ
గ్ సన ప్రపాయ్యాయుర్వర్చోయశోబలం, ఉత్తరాభ్యాం పృథివీమ
భిమృశ్యయద్భూమే హృదయందివిచంద్రమసిశ్రితం, తదుర్వీపశ్యం
మాహం పౌత్రమఘగ్ం రుదరి, యత్తేసుశీమే హృదయం వేదాహం
తత్ప్రజాపతౌ, వేదామతస్య తేవయంమాహం పౌత్రమఘగ్ం రుద్రం,
యత్రకుమార శ్శయిష్యతేతత్ర తంకుమారం బిన్యుప్తాయాం భూమౌ
మాశాతం వేశయతి, వృత్తరేణ యజమానం విష్టంకుమార మభిమ్మ

శ్యః నామయతినరుదతి యత్ర వయం వదామసి యత్ర చాభి మృశామ
సి, వుత్తరేణ యజుషా శిరస్యభిమృశ్య ఉదకుంభం నిధాయ, అవస్సుప్తే
షు జాగ్రత రక్షాగ్ం సినిరితో ను దధ్వం, సర్వపాన్ఫలీకరణ మిశ్రా
నం జలినో త్తరే త్రిః త్రిః ప్రతిస్వాహా కారగ్ం హుత్వానగ్ం శా
స్త్రి, శ్రోత్రియాకారాదగ్ని మాహృత్యాగ్ని ముపసమాధాయాలం
కృత్య, అయం కలింపతయగ్ం శ్వానమివో ద్వృద్ధం, అజాంవాశితా
మివ మరుతః పర్యాధ్వగు స్వాహా, మరుద్భ్యయిదం, స్వాహా, మరు
ద్భ్యఇదం, స్వాహా, మరుద్భ్యఇదం శేవంసర్వత్ర శంధేర ధర్మండికే
రవులూఖలః చవ్యనోనశ్య తాతిత స్వాహా, మరుద్భ్యఇదం, అయశ్శం
డో మర్క ఉప వీర వులూఖలః, చవనో శ్యతాడస్వాహా, మరుద్భ్య
ఇదం, కేశినీశ్వలోమినః ఖజాపో జోపకాశినీః, అపేతన నశ్యతాదిత
స్వాహా, మరుద్భ్యఇదం, మిశ్రవాససః కౌబేర కారక్షో రాజేన ప్రే
షితాః గ్రామగుంస జానయోగ చంత్విచ్ఛంతో పరిదాకృతాన్ స్వా
హా, మరుద్భ్యఇదం, ఏతాన్ఘ్నతైతే గృహ్ణీతేత్యయ బ్రహ్మణస్పు
త్రః, తానగ్నిఃపర్య రత్తా నింద్రస్తా స్బృహస్పతిః, తానహం వేదబ్రా
హ్మణః పమృశతకూట దంతాన్వికేశాన్ లంబన స్తనాం త్స్వాహా, మ
రుద్భ్యఇదం, నక్తంచారిణ వురస్పేశాన్ చూలహస్తాన్ కపాలపాన్.
పూర్వపహాంపితేత్యుచ్చై శ్శ్రవ్యకర్ణకః, మ్యాతాజఖనాన్సర్పతి గ్రా
మేవిధుర మిచ్ఛంతిస్వాహా, మరుద్భ్యఇదం, నిశిదచారిణీ స్వనానందినా
ప్రేక్షితకులం, యూస్యవతం బోధయతి యస్మై ర్యవిజాతాయాం మనః,
తానాంత్వం కృష్ణవర్త్మన్ క్లోమానగ్ం హృదయంయకృత్, అగ్నేలక్ష్
ణినిర్దహ స్వాహా, మరుద్భ్యఇదం, స్వాహా, మరుద్భ్య ఇదం స్వాహా
మరుద్భ్యఇదం ప్రవిష్టే ప్రవిష్టఏవంతూష్ణిముగ్నాదావ తేతిసర్వపాన్ఫ
లీకరణ మిశ్రాపంజలి నాస్మిన్న వాగ్నా వాగ్యతా ఆవపతేతి, తేపి
తపధాతుష్యః, ఏవమిహారహారా నిర్దశతాయాః, ఏవమహరహః ప్రవి
ష్టే ప్రవిష్ట ఇత్యాదిరా నిర్దశతాయాః, అయంకలిమిత్యేతైర్మ త్రైస్తు
తదహారేవ, ఆంగ్మర్యాదాయాం, తేన దశమహానిరాత్రౌ క్షీవతిం.
శ్లో॥ ఏకాదశేప్రవిష్టాపత్యజాత కాగ్నింయథావిధిః, ప్రాణాయామేవచా
గ్రోర్య శశ్వజ్జాతాభిమర్శనం.

జాతకర్మ సమాప్తః.

నామకరణః.

* ఏకాదశేహ్ని మాతాపితరౌ మంగళస్నాతౌ భూత్వోపవిశ్య, ప్రాణానాయమ్య, ఏవంవిశిష్టే....ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమకుమారస్యా యుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం కుమారస్య సద్వ్యవహారార్థం నామధానాఖ్య వ హేయితి మాతాపితరౌ సంకల్ప్య కర్మణః పుణ్యాహవాచనాది నాందీ శ్రాద్ధాంతం కృత్వా ద్వ్యక్షరం చతురక్షరం వా నామపూర్వమాఖ్యా తో త్తరం దీర్ఘాభిష్ఠానాంతర ఘోషవదాద్యంతరం తస్థంతండులపూర్ణ కాంస్య ప్రాతేమ ననామ నక్షత్రనామ వ్యవహారికనామానిచ లిఖితా వ్యవహారనామ సమాక్షరంపుగ్ంసః అసమాక్షరం స్త్రియః ద్వ్యక్షరం చతురక్షరం వా లిఖిత్వా, తత్కథం, చైత్రాది ఫాల్గునాంతాః క్రమేణ జ్ఞేయం. శ్లో. కృష్ణానంతోచ్యుతశ్చక్రీ వైకుంఠోథ జనార్దనః, ఉపేంద్రో యజ్ఞపురుషో వాసుదేవ స్తథాహరిః యోగీశః పుండరీకాక్షో మాసనా మాన్యను క్రమాత్, నక్షత్రనామసంబుధ్యా నిర్దిశతి, కథం కార్తిక, రౌహిణ, మార్గశీర్షక, ఆర్ద్రిక, పునర్వసు, తిష్య, ఆశ్లేషామాఘు, ఫాల్గున, హస్త చైత్ర స్వాతి, వైశాఖ అనూరాధ, జ్యేష్ఠమూలక, ఆషాఢ, శ్రావణ శ్రవిష్ఠ, శాతభిజషక్ ప్రౌష్ఠపద ప్రౌష్ఠపద, ఆహిర్బుధ్న్య రైవత, ఆశ్వయుజ, ఆపభరణౌ వా ఏవంలిఖిత్వా, అయుగ్మాక్షరం నామకుమా ర్యాః, శ్రీః, గౌః, భారతీ, పార్వతీ పతివల్లభా కమలేక్షణే, ఏవం నా మత్రయే స్త్రీపుగ్ంనామ్నో రాద్యంతయోః శ్రీకారంలిఖిత్వా మాస నామ నక్షత్రనామ వ్యవహారనామాధిష్ఠాది, దేవతాభ్యోనమః, ధ్యా నాది షోడశోపచార పూజాసమర్పయామి. శ్లో. అమంత్రకాతుకార్యే యం స్త్రీణామావృదశేషతః, సంస్కారార్థం శరీరస్య యథాకాలంయ థాక్రమమితి, ప్రసాదేత్య పుత్రస్యోత్తరాభ్యా మభీ మంత్రణంమూ ర్ధన్యవణాం, అంగాదంగాత్సంభవసి హృదయా దధిజాయసే, వేదోవై పుత్రనామాసి సజీవశరదశ్శతం, అశ్మాభవపరశుర్భవహిరణ్య మస్తృ తంభవ, పశూనాంత్వాహింకారేణాభి జిఘ్రామి శ్రీనివాసశర్మన్ ఏవ ముత్తరాభ్యాం మూర్ధన్యవఘ్రాణం, అంగాదంగాత్సంభవసి అభిజి

* దశమ్యాముత్థితాయాగ్ స్నాతాయాం పుత్రస్య నామదధాతి.

ప్రభూమి శ్రీనివాసవర్మన్ దక్షిణే కర్ణే వృత్తిరాన్మంత్రాన్ జపేత్ అగ్ని రాయుష్మాంత్సవనస్పతిభిరాయుష్మాన్ తేనత్వాయుష్మాంతం కరోమి సోమ ఆయుష్మాన్ త్స ఓషధిభిరాయుష్మాన్ తేనత్వాయుషాయుష్మం తంకరోమి, యజ్ఞ ఆయుష్మాంత్స దక్షిణాభిరాయుష్మాన్ తె నత్వాయుషాయుష్మంతంకరోమి, బ్రహ్మాయుష్మ త్తద్బ్రాహ్మణై రాయుష్మ త్తేనత్వాయుషాయుష్మంతంకరోమి దేవా ఆయుష్మంత స్తేనత్వాయుషాయుష్మంతంకరోమి, ఘృతన్నిష్పిబత్వాయుర్వై ఘృత మమృతగ్ం హిరణ్యమమృతా దేవాయుర్నిష్పిబతి, శతమానం భవతిశతాయుః పురుషశ్శతేంద్రియ ఆయుష్యే వేంద్రియె ప్రతితిష్ఠతి, నక్షత్రనామ్నాకార్తికః వ్యవహార నామ్నా శ్రీనివాస ఇత్యయంకుమారో దేవబ్రాహ్మణేభ్యోనమస్కారోతి, శ్రీరస్తు.— * మాసనామ్నా కార్తికీవ్యవహార నామ్నాసావిత్రీ త్రియంకుమారీ దేవబ్రాహ్మణేభ్యో నమస్కారోతి సర్వస్మాదాత్మవస్సంభూతాసి సాజీవశరదశ్శతమితియజుషా, బ్రాహ్మణై శ్రీవారమాశీర్వచనంకారయేత్, నామకరణ ముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్త్వితి అనుగ్రహ్ణంతు, సుముహూర్తమస్తు. శ్లో. నామాదినాంచీ కరణంపుణ్యాహం ద్విజభోజనం, రక్షాబంధనమన్నాదిచే లాద్యకురు మేవచ.

నామకరణమ్ సమాప్తః.

అన్నప్రాశనః.

జన్మనోధి షష్ఠేమాసి బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వా శిష్టోవాచయిత్వా ప్రాణానాయమ్య, ఏవం.... శుభతిథౌధర్మపత్నీసమేతస్యమమకుమారస్యాయుషాంబి వృద్ధ్యర్థం, ఇమంశ్రీనివాస శర్మాణం కుమారమన్నప్రాశనే సకర్మణా సగ్స్కరిష్యే, అన్నప్రాశనాంగత్వేనరక్షార్థం రక్షాబంధనంకరిష్యే, బృహత్సామనుక్ష్ర త్రభద్ర ఎర్ధవృష్టియుం, త్రిష్టు

* మార్గశీర్ష చవాక్యేవి పుష్యేపద్మావతీతథా. శ్రీకేశీచాపి సావిత్రీభూమిః కళ్యాణికేతథా, సత్యభామా పుణ్యవతి రూపవంతిం కుముద్వతి, చంద్రావళిచ లక్ష్మీశ్చ శ్రీనామకరణేషుచ.

భాజశ్శుభీత ముద్రగవీరం, ఇంద్రస్తోమేన పంచదశేన మధ్యమిదం వాతే నపగరేణరక్ష. పటోరేవంరక్షాబంధనం కర్తవ్యం, అస్యకుమారస్యాన్న ప్రాశనాంగత్వే నాచమనాదికార సిద్ధ్యర్థంనవతంతుధారణం కరిష్యే, ఆచమనీయ బృహత్సామ, రక్ష, నవతంతుదారణ కర్తవ్యం, ఆచమనీయ్య, అన్నప్రాశనాంగత్వేన కర్మణః పుణ్యాహంవాచయిష్యే, కర్మణః పుణ్యాహంకృత్వా, దధిమధుఘృతమోద నమితిసగ్ం సృజ్యానతాయోత్తరైర్మంత్రైః కుమారప్రాశయేత్, భూరపాంత్వౌషధీనాగ్ంరసం ప్రాశయామి శివాస్త్వా ఆపఓషధయస్సంత్వేన మీవాస్త్వా ఆపఓషధయస్సంతు శ్రీనివాసశర్మ, సువరపాంత్వౌషధీనాగ్ం శ్రీనివాసశర్మణ భువోపాంత్వౌషధీనాగ్ం, శ్రీనివాసశర్మణ, భూర్భువస్సువరపాంత్వౌషధీనాగ్ శ్రీనివాసశర్మణ, శర్మ దేవకుమారంప్రాశయేత్త్రిత్రిర్వ్యేణమాగ్ంసేనేత్యేకే, అన్నప్రాశనం ముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్త్వితివ్యను గృహ్ణంతు సుముహూర్తోస్తు.

అన్నప్రాశనమ్ సమాప్తః

అంకురారోపణమ్.

శ్లో. సర్వేషు మంగళేష్వాదా నంకురార్పణమిష్యతే, పూర్వ్యం వాత్రిదినే సప్తేవసేపంచ మేపివా. పంచాంగ శుద్ధిదివసే బీజనక్షత్రసంయుతే, సహామంగళఘోషాద్యైర్విప్రపుణ్యాంగనాదిభిః. స్వర్గామాత్సరిగుదగ్వాళు మృత్తికానయనంశుభం.

అథాతోంకురార్పణ విధింవ్యాఖ్యాస్యామ స్తత్రత్కర్మాంగభూత మంకురార్పణమ్కరిష్య ఇతి. సంకల్ప్య బ్రాహ్మణానన్నే నవరితుష్యపుణ్యాహం వాచయిత్వా శుచౌదేశే గోచర్మమాత్రం చతురశ్రం స్థండిలంగోమయేనానులిప్య గంధపుష్పాక్షతై స్సంకీర్య పంచపాలి కాసౌవర్ణ రజితతామ్ర మృణ్మయైర్వాయథా సంభవంగృహిత్వా. శ్లో. మధ్యేచతుర్ముఖం విద్యా త్పూర్వే వజ్రిణమేవచ, ప్రదక్షిణేచయమం విద్యా త్పశ్చిమేవరుణం తథా, ఉత్తరేత శివంవిద్ధా త్పాలికాస్థాపనం క్రమాత్, దూర్వామశ్వత్థపర్ణంచ శిరీచం బిల్వపత్రకం,

తాసాం మూలేతు బధ్నీయా చ్ఛ్వేతసూత్రేణ వేష్టయేత్. శుభ్ర
దేశే భూమిర్భూమ్నేతి భూమిమభిమంత్య్ర, భూమిర్భూమ్నా ద్యౌర్వ
రిణాంతరిక్షం మహిత్వా, ఉపస్థేతే దేవ్యదితేగ్ని మన్నాద మన్నాద్యా
యాదధే, ఆయంగౌ పృశ్నిర్నక్రమీదన నన్మాంతరం పునః, ప్పిరంచ
ప్రయంత్సువః, త్రిగ్ంశద్ధామవిరాజతి వాక్పతంగాయ శిశ్రియే, తత్ర
స్యపహాద్భ్విభిః, అస్య ప్రాణాదమానత్యం తశ్చరతిరోచనా, వ్యఖ్యన
హిషస్సువః, యత్వాక్రుద్ధః పరోవప మన్యునాయ దవర్త్యా, సంకల్ప
మగ్నే తత్తత పునస్త్వోద్దీపయామసి, యత్తేమన్యుపదో ప్తస్య పృథివీ
మనుదధ్వసే, ఆదిత్యావిశ్వే తద్దేవవసవశ్చ సమాభరన్, మనోజ్యోతి
ర్జుషతా మాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమందధాతు, బృహస్పతి
స్తమతామి మన్నోవిశ్వేదేవా ఇహ మాదయంతాం, సప్తతేఅగ్నేప
సమిధ స్సప్తజిహ్వా స్సప్తరుషయ సప్తధామప్రియాణి, సప్తహోత్రా
స్సప్తధాత్వా యజంతి సప్తయోనీరా పృణస్వాఘృతేన, పునరూర్జా
నివర్తస్వ పునరగ్న ఇషాయుషా, పునర్నః పాహివిశ్వతః, సహరయ్యాని
వర్తస్వాగ్నే పిన్వస్వధారయా, విశ్వప్స్నియావిశ్వ తప్పరి, లేకస్సలేక
స్సలేక స్తేన ఆదిత్యా ఆజ్యంజుషాణానియంతు విపస్వాగ్ం అదితిర్దేవ
జూతి స్తేన ఆదిత్యా ఆజ్యం జుషాణానియంతు, మావోరిష త్ఖనితేతి
మంత్రేనభూమింఖనతి మావోరిష త్ఖనితాయస్మై చాహంఖనామి
వః, ద్విపచ్చతుష్పద స్మాకగ్ం సర్వమస్త్వనాతురం, అప ఉపస్పృశ్య
భూమిర్ధేశరితి మృద మభిమంత్య్ర భూమిర్ధేనుర్ధరణీలోకధారిణీ వ్రణవే
న పూర్వయిత్వా. శ్లో. వల్మీకమృత్తికాంచైవ గోమయంచ తథైవచ,
ఏతాని ప్రక్షిపేత్తాసు యథాక్రమం, పాలికాసు కించిత్కించి దుద
కం సంప్రోక్ష్యతిలమాషయవవ్రీహిము ద్గవర్త్కపచణ కకుళుత్థ గోధూ
మ ప్రియంగు శ్యామాకాది చతుర్దశద్వాదశ వాయథాసంభవం గృ
హీత్వా, యాజాతా ఓషధయ ఇత్యనువాకేనకాంస్యపాత్రే మిశ్రీ
తృతీరేణ ప్రత్యాః యాజాతా ఓషధయో దేవేభ్య.స్త్రియుగంపురా,
మందామి బభ్రూణా మహగ్శతం ధామాని సప్తచ, శతంవో అంబ
ధామాని సహస్రముతవోరుహః, అథాశతక్రత్వో యూయమిమం మే
అగదంకృత, పుష్పావతీః ప్రసూపతీః, పలినీరఫలాఉత, అశ్వాఇవసజి
త్వరీ ర్వీరుధః, పారయుష్ణతః, ఓషధీ రితి మాతర స్తద్వోదేవీ రుపబ్రువే,
రపాగ్ంసి విఘ్నతీరితరపః. చాతయమానాః. అశ్వత్థేనో నిషదనం

పర్ణేవో వసతిః కృతా, గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్సవ వథపూరుషం, యదహం వాజయన్ని మా ఓషధీ ర్హస్త ఆదథే, ఆత్మాయక్ష్మస్య నశ్యతి పురా జీవ గృభో యథా, యదోషధయస్సం గచ్ఛంతే రాజాన స్సమితామివ, విప్రస్స ఉచ్యతే భిషగ్రక్షోహామీవచాతనః, నిష్కృతిర్నామవో మాతా థాయూయగ్ స్థం సంకృతీః, సరాః పతత్రిణీః. ౨. స్థవయదామయతి నిష్కృత, అన్యావో అన్యామవ త్వ న్యాన్యస్యా ఉపావత, తాస్సర్వా ఓషధయ స్సంవిదానా ఇదంమే ప్రావతా వచః ఉచ్ఛుష్మా ఓషధీనాంగావో గోష్ఠాదివేరతే, ధతగ్ం సనిష్యంతీనా మాత్మానం తవ పూరుష, అతివిశ్వాః పరిష్ఠాస్తేన ఇవ వ్రజ క్రముః, ఓషధయః ప్రాచుచ్యవు ర్యత్కించ తనువాగ్ రపః. ౩. తఅస్థురాత్మానం యా ఆవివిశుః పరుః పరుః, తా స్తే యక్ష్మం విబాధం తాముగ్రో మధ్యమశీరివ, సాకం యక్ష్మ ప్రపత శ్యేనేన కికిదీవినా, సాకం వాతస్య ధ్రాజ్యా సాకం నశ్యనిహాకయా, అశ్వావతీగ్ం సోమవతీ మూర్జయంతీముదోజసం, ఆవిత్సి సర్వా ఓషధీరస్మా అరిష్టతాతయే, యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పాయాశ్చ పుష్పిణీః, బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానో ముంచంత్వగ్ం హసః యా. ౪. ఓషధయస్సోమరాజ్ఞీః ప్రవిష్టా పృథివీమను, తాసాంత్వమస్యుత్తమా ప్రణో జీవాతవేసువ, ఉపవతంతి రవదందివ ఓషధయః పరి, యంజీవమశ్నవామహై న సరిష్యాతే పూరుషః, యాశ్చేదముపశృణ్వంతి యాశ్చదూరం పరాగతాః, ఇహసంగత్య తా స్సర్వా అస్మైసంధత్త భేషజం, మావో రిషత్ఖనితా యస్మై చాహం ఖనామివః. ద్విపచ్చతుష్పదస్మాకగ్ం సర్వమస్త్వనాతురం, ఓషధయస్సంవదంతే సోమేన సహరాజ్ఞా, యస్మై కరోతి బ్రాహ్మణ స్తగ్ం రాజన్పారయామసి బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్వి సీమతస్సురుచో వేన ఆవహానబుధ్నియా ఉపమా అస్య విష్ఠాస్సతశ్చ యోనిమసతశ్చవివః, ప్రజాపతే నత్వ దేతాన్యన్యో విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ, యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు వయగ్ం స్యామపతయో రయీణాం బ్రహ్మ పాలికాయాం మధ్యం బీజావాపస్సుకృతస్య మంత్రేణ ద్విస్త్ర్యాప్తిం, యత ఇంద్ర భయామహే తతో నో అభయంకృధి, మఘవచ్ఛగ్ధి తవ త్వన్న ఊతయే విద్విషో విమృధో జహి, స్వస్తిదా విశస్పతిర్వృత్రహా వి.

మృణోవశీ. వృషేంద్రః పురయేతున స్వస్తిదా అభయంకరః,ఇంద్ర పాలికాయా మయంబీజావాపస్స కృష్ణంత్రేణాద్వస్తూష్ణిమ్, యమా యసోమమిమంయమేతి దక్షిణస్యాం. యమాయసోమగ్ంసునుత యమాయజుహ్వతాహవిః, యమగ్ం హయజ్ఞోగచ్ఛత్యగ్నిదూతో అలం కృతః, ఇమంయమప్ర స్తర మాహిసీనావగిరోభిః పితృభి, స్సంవిదానః, ఆత్వామంత్రాః కవిశస్తావహంత్వేనా రాజగ్ హవిషామాదయస్వ, ధర్మరాజ పాలికాయామయం బీజావాపశ్చకృష్ణంత్రేనద్విస్తూష్ణీమ్, ఇమంమేవరుణతత్వాయామీతి ప్రతీచ్యాం ఇమంమేవరుణశ్రుధీహావ మద్యాచమృదయ, త్వామవస్యురాచకే, తత్వాయామి బ్రహ్మణావం దమాన స్తదాశాస్తే యజమానోహవిర్భిః, అహేడమానో వరుణేహ భోధ్యురుశగ్ం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః వరుణ పాలికాయామయం బీజా....స్తూష్ణీం, సోమోధేనుమాప్యాయస్వేత్యుదీచ్యాం, సోమోధే నుమాప్యాయస్వేత్యుదీచ్యాం,సోహేధేనుమాప్యాయస్వేత్యుదీచ్యాం, సోహేధేనుగ్ంసోమో అర్వంతమాశుగ్ం సోమోవీరం కర్మణ్యందదా తు, సాదన్యం విదత్స్యగ్ం. సభేయంపితృశ్ర వణంయోదదాదశస్మై ఆప్యాయస్వసమేతుతే విశ్వతస్సోమవృష్ణియం, భవావాజస్య సంగథే సోమ పాలికాయామయం. బీస్తూష్ణీమ్, శుద్ధాభిస్సికతాభిఃప్రచ్ఛాదయే త్పంచ గవ్యేనజలేన వాప్రోక్షయేత్,మధ్యమపాలికాయాం,ఓంభూః, బ్రహ్మాణమావాహయామి,ఓంభువః ప్రజాపతిమావాహయామి,ఓగ్ం సువః, హిరణ్యగర్భ మావాహయామి, ఓంభూర్భువస్సువః, చతుర్ముఖ మావాహయామి, ప్రాచ్యాం, ఓం భూః, వజ్రిణమావాహయామి, ఓంభువః,ఇంద్రమావాహయామి ఓగ్ంసువః,శతక్రతుమావాహయా మి, ఓంభూర్భువస్సువః, శచీపతిమావాహయామి, దక్షిణస్యాం, ఓం భూః, యమ మావాహయామి, ఓంభువః, వైవస్వతమావాహయా మి, ఓగ్ం సువః, పితృపతిమావాహయామి, ఓం భూర్భువస్సువః, ధర్మరాజ మావాహయామి, ప్రతీచ్యాం, ఓంభూః, ప్రచేతసమావా హయామి, ఓంభువః, వరుణమావాహయామి, ఓగ్ం సువః, అపాం పతిమావాహయామి, ఓంభూవః, స్వహాపిణీ....యామి, ఉదీచ్యాం, ఓంభూః, శశినమావాహయామి, ఓం భువః, నిశాకర మావాహ యామి, ఓగ్ంసువః, చంద్రమావాహయామి, ఓంభూ....వః, సోమ

మావాహయామి, అథైతాస్సవ్యద్భిరాపోహిష్ఠామయోభువఇతితిసృభి
ర్హిరణ్యవర్ణాఇతిచతసృభిః పవమానస్సువర్జనఇత్యేతేనానువాకేనచసం
ప్రోక్ష్యసర్వోపచారాన్కృత్వా ముఖ్యైనమో ముఖ్యైనమఇతి, ఆపోహి
ష్ఠామయ....జనయథాచనః, హిరణ్యవర్ణాః....బలమోజోనిధత్త, పవమా
నస్సువర్జనః, పవిత్రేణవిచర్షణిః, యః పోతాసపునాతుమాంపునంతు
దేవజనాః, పునంతుమనసోధియః, పునంతువిశ్వఆయవః జాతవేదః పవి
త్రవత్, పవిత్రేణ పునాహిమా, శుక్రేణదేవదీద్యత్, అగ్నేక్రత్వాక్ర
తూగ్ంరను, యత్తేపవిత్రమర్చిషి, అగ్నేవితతమంతరా, బ్రహ్మతేన
పునీమహే ఉభాభ్యాందేవసవితః, పవిత్రేణసవేనచ, ఇంద్రబ్రహ్మన
పునీమహే, వైశ్వదేవీ పునతి దేవ్యాగాత్, యస్యై బహ్వీస్తనువో
వీతపృష్ఠాః, తయామదంతస్సధమాద్యేషు, వయగ్ స్యామ పతయోరయీ
ణాం వైశ్వానరోరశ్మిభిర్మాపునాతు, వాతఃప్రాణే నేషిరోమయో
భూః, ద్యావాపృథివీ పయసాపయోభిః ఋతావరీయజ్ఞియే మాపునీ
తాం, బృహద్భిస్సవితస్తృభిః వర్షిష్ఠైర్దేవమన్మభిః, అగ్నేదక్షైః పునా
హిమా, యేనదేవా అపునత, యేనాపోదివ్యంకశః తేనదివ్యేన బ్ర
హ్మణా, ఇదం బ్రహ్మపునీమహే, యః పావమానీరధ్యేతి ఋషిభిస్సం
భృతగ్ంరసం, సర్వగ్ం సపూతమశ్నాతి, స్వదితం మాతరిశ్వనా, పావ
మానీర్యో అధ్యేతి, ఋషిభిస్సంభృతగ్ం రసం, తస్మైసరస్వతీదుహే
క్షీరగ్ం సర్పిర్మధూదకం, పావమానీస్స్వస్త్యయనీః, సుదుఘాహిపయ
స్త్యయనీః, సుదుఘాహిపయస్వతీః ఋషిభిస్సంభృతోరసః, బ్రాహ్మ
ణేష్వమృతగ్ంహితం, పావమానీర్దయంతునః దేవీర్దేవైస్సమాభృ
తాః, పావమానీస్స్వస్త్యయనీః, సుదుఘాహిఘృతశ్చుతః ఋషిభి
స్సంభృతోరసః బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ంహితం, యేనదేవాః పవిత్రే
ణ....జాతవేదా మూర్జయంత్యాపునాతు, సర్వోపచారాన్కృత్వా,
బ్రహ్మణేనమః, ఇంద్రాయనమః, యమాయనమః, వరుణాయనమః,
సోమాయనమః, ఇతినమస్కృత్య దిశాం పతీన్న మస్యామి సర్వకామ
ఫలప్రదాన్, కుర్వంతు సఫలం కర్మ కుర్వంతు సతతంశుభం, తాః
పాలికాయాం వత్కర్మాంతం సురక్షితం కృత్వా తత్తచ్ఛుభకర్మకాలే
సాంకురాః పాలికావేదికా చతుష్కోణేషు సంస్థాపయేదేకాం గృహ
దేవతాభ్యోవ్యాహృతిభిరుద్వాసయేత్ దానస్తు మాతృపూజా కామ అ

షంచమాత్పృథుక్తాను అత్రి రాత్రాదన్నాదస్య కామస్పద్యస్కాల ఆయు
ష్యకామః ఇత్యాహభగవాన్ భోధాయనః.

అంకురారోపణమ్ సమాప్తః.

చౌలమ్.

జన్మనోధి తృతీయేవర్షేచౌల పునర్వసోః.

శుభేనిదంపతిమంగళస్నాతో ధూతాన్వప్రాణా నాయమ్య. ఏవం
....ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమకుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం ఇ
మం శ్రీనివాస శర్మాణం కుమారం చవులేన కర్మణాసగ్స్కరిష్యే,
పూర్వేద్యుర్దా భ్యుదయికం కృత్వా పరేద్యుః కర్మణాంపుణ్యాహం
వాచయిత్వా, చవులోపనయనాంగత్వేన రక్షార్థంరక్షాబంధనం కరి
ష్యే, బృహత్సామేతిమంత్రేణ వటోః కరేకంకణం బద్ధ్వా, బ్రాహ్మ
ణానాంభోజనముపాయనవత్సిమంత వదగ్నెరుప సమంధానాది పా
త్రప్రయోగకాలె. శ్లో. జ్వలదయంకుశాన్ యవాన్ శలాలు దర్భ
పుండిలాన్, శకృచ్ఛలల్యసీన్ షీపె త్సహైవచాపుల కర్మణి, పవిత్రకం
ణాద్యాస్యవ్య భాగాంతె న్వారబ్ధకుమారేధాతా దదాతునోరయిమితిచ
తస్రోయహ్త్వాహృదా కీరిణేతిచతస్రఇతి. ప్రతిమంత్రమష్టాజ్యాహుతిర్హు
త్వా, ధాతాదదాతునో రయిమీశానో జగతస్పతిః, ససఃపూర్ణేన వా
సనత్స్వాహా, ధాత్రఇదం ధాతా ప్రజాయా, వదిస్వధేమనస్వాహాధాత్ర
ఇదమ్, ధాతాదదాతు, సత్యరాధనస్స్వాహా, ధాత్రఇదంధా తాదదా
తు....అదితిస్సజోషా స్స్వాహా, ధాత్రఇదం యస్వాహృదాగ్ తత్వ
మశ్యాగ్స్వాహా. అగ్నయెజాతవేదసఇదం యస్తేత్వగ్ం నుకృతే, స్వ
స్తిస్వాహా, ఆగ్నయెజాతవేదసఇదం, త్వేనుపుత్రశవసో....తిరిచ్యతె
స్వాహా ఇంద్రాయపుత్రిణ ఇదం ఉక్థ ఉక్థెసోమ, అవసేహావంతె స్వా
హా ఇంద్రాయ మఘువతఇదం; ఇత్యష్టాజ్యాహు నిర్హుత్వా చితంచేత్య
ష్టపంచాశదువ హోర్నహుత్వాశర్హిరి స్నుమంజసం వర్జగ్శమ్యాః పరి
దస్యైరేస్మిన్ ప్రకృతేకర్మణీత్యాది బ్రహ్మవిసర్జనాంతే వివాహోపనయ
నసమావర్తనసీమంతచౌల, గోదానప్రాయశ్చిత్తేషుశమ్యాఇతి, అపరే

ణాగ్నిం కుమారం, ప్రాచీముపవేశ్య త్రేణ్యాశలల్యా త్రిభిర్దర్భపుంజీలై
శ్శలాలుగ్లప్సేనేతి తూష్ణీంకేశాన్వినీయదర్భే శిఖానిదధాతి, యథాన్యై
షాంకు ధర్మవాక్య దపాగ్ం సగ్ం సర్జనాద్వా కేశనిధానాత్పదూసం అ
నువాకస్య ప్రథమేనయజుషాపస్సగ్ం స్పృశ్య ఉష్ణేన వాయఉదకేనేహ్య
దితిః కేశాన్వపతు ఉష్ణాశ్శీతాస్సన్తు నీయోత్తరయాశిర ఉనత్తిఅప
ఉందంతు జీవసేదీర్ఘాయుత్వాయవర్చసె జ్యోక్చసూర్యం దృశేప్రాగా
రభ్య ప్రదక్షిణ ముపత్తి, ప్రతి మంత్ర ప్రతిదిశంప్రవప యేనావపత్స
వితా క్షురేణా సోమస్య రాజ్ఞోవరుణస్య విద్వాన్, తేన బ్రహ్మాణో వతే
దమస్యా యుష్మాన్ జరదష్టి ర్యథా సదయం నారాయణశర్మా, వ
సంత ము త్తరే యాను మంత్రయతే, దక్షిణతో మాతా బ్రహ్మచారీ
వాఒనడుహేశకృత్పిండె యవాన్నిధాయ, తస్మిన్కేశానుపయమ్యా
ర్ప పువస్పృశ్య, యత్క్షురేన మర్చయతానుః పేశసావప్త్రా వపసి కేశాన్,
శుంధీశిరోమాస్యాయుః ప్రమోషీః, వపంతమాచార్య మనుమం
త్రయతే. పునస్త్రీన్ దర్భానంతర్ధాయ, యేనపూషాబృహస్పతేరగ్నే
రింద్రస్యచాయుషేవపత్, తేనాస్యాయుషేవపసా శ్లోక్యాయస్వస్త
యే, దక్షిణతః, తస్మిన్ కేశానుపయమ్యాన ఉపస్పృశ్య పునస్త్రీన్ద
ర్భానంతర్ధాయ, యేనభూయశ్చరాత్ర్యయం జ్యోక్యపశ్యాతిసూర్యం,
తేనాస్యాయుషేవపసౌశ్లోక్యాయస్వస్తయే, ఇతిపశ్చాద్దిశం ప్రవపతిః,
తస్మిన్ కేశానుపయమ్యాప ఉపశ్పృశ్యపునస్త్రీన్ దర్భానంతర్ధాయ,
యేనపూషాబృహస్పతేరగ్నే రింద్రస్యచాయుషేవపత్, తేనతేపా
హః, ఉత్తరతః, తస్మిన్ కేశానువయమ్యాప ఉపావస్పృశ్య ఉత్తర
యోదుంబరమోలే దర్భస్తంబేవాని దధాతి, ఉప్తాయ కేశ్యాన్ వరు
ణస్యరాజ్ఞోబృహస్పతి స్సవితాసోమో అగ్నిః తేభ్యోనిధానం బహు
ధాన్యవినికన్నంతరాద్యా వాపృథివీ అపస్సువః, ఇత్యంతేంకృత్వా కు
మారం సకృత్స్నా పయిత్వా క్షురం ప్రక్షాళ్యనిదధాతి, తేనత్య్రిహం
కర్మనివృత్తిర్బ్రాహ్మణే వరంకదాతి అత్రవాపగాత్రా సహకుమారంభో
జపయేత్ చౌళకర్మణిత్రానహభోజనస్య సూత్రితత్వాత్ హోమాం
తే శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః అనేనచవుల హోమేనభగవాన్ సర్వా
త్మకశ్శ్రీయజ్ఞేశ్వరః ప్రీణాతు. దక్షిణాత ఆసీనాయ బ్రాహ్మణాయపితా
గాంఢదాతి, యదాస్యచవులకర్తా తతాతస్సైప్రదనాతి, సంవత్సరంగో

* వపంతం మాతానుమంత్రయతి ఇతి పాశ్చాత్య సంప్రదాయః.

దాన ప్రత్యేకమేక ఉపదిశంత్యేతాఽఽచిన్నా నాపరాన్వేకేశాన్ వాయుప త్య్సదకోపస్పర్శనమితి—(చౌలకారికా. శ్లో. జన్మతోస్తు తృతీయేఽబ్దే శ్రేష్ఠమిచ్ఛంతిపండితాః, పంచమే సప్తమేవాపి జన్మతో మధ్యమం స్మృతం, అధమంగర్భతస్స్యాత్తు నవమే దశమేపివేతు, సూనోర్మాతగర్భిణ్యాంచూడాకర్మనకారయేత్. పంచమాసాదధః కుర్యాదతఊర్ధ్వం నకారయేత్. ఛందోగాః. శ్లో. వస్త్రేక్షురం సమాధాయాదీక్షామ ధ్యేనిధాయ్యచ, చతుర్థ దివసాదూర్ధ్వం నాపితాయప్రయచ్ఛతి.

చౌలమ్ సమాప్తః.

గోదానవ్రతమ్.

హరిః ఓమ్. ఏవం గోదానమన్యస్మిన్నపినక్షత్రే షోడశేవర్షే గ్నిగోదానోపాస్యాత్, ప్రాణానాయమ్య ఏవం....ధర్మపత్నీ సమేత స్యమమ కుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం, ఇమం శ్రీనివాసశర్మాణం కుమారం గోదానాఖ్యేనకర్మణా సగ్ంస్కరిష్యే బ్రాహ్మణాన్భోజయి త్వాశిషోవాచయిత్వా స్థండిలో ల్లేఖనాది. శ్లో. పాత్రప్రయోగేఖలు యో జనియోగోదానకర్మణ్యపిచవలవత్తు, నగ్లప్సవుంజీలశలల్యంస్తా అత్రార్థలుప్తాహిభవంతియస్మాత్. పవిత్రకరణా ద్యాజ్యభాగాంతే నారభేకుమారేధాతా దదాతునోరయి హతినత్రస్రో యస్త్వాహృదా కీరిణేతినత్రస ఇత్యష్టాజ్యా హుతీర్హుత్వాజయాది ప్రతి పద్య తేరిషేచ నాంతం కృత్వా శిఖామాత్రమనవశిష్య సర్వాన్ కేశాన్వాయతి. స్నాత్వాబ్రహ్మణేవరందాతి.

గోదానవ్రతమ్ సమాప్తః.

అగ్నిగోదానః.

పక్షాంతరమాహ:—అగ్నిగోదానోపాస్యాత్, ప్రాణానాయ మ్య, ఏవం....విశిష్టే....ప్రీత్యర్థం ఇమంశ్రీనివాసశర్మాణం కుమారం

గోదానార్థేనకర్మణా సగ్ంస్కరిష్యే, అగ్నేరుపశమాధా దాద్యాజ్య భాగాంతే, అగ్నయే కాండర్షయే స్వాహా, అగ్నయే కాండర్ష ఇదం, జయాదిప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతం కృత్వా, సంవత్సరం గోధా నవ్రతమేకః ఉపవిశం త్యేతావన్నానా, సర్వాన్కేశానాప్యయత్యుదకో పస్పర్శనమిత్తి, ఛందోగాః ఆచార్యాయవరందదాతి పూర్వవత్కే శవపనం.

అగ్నిగోదానమ్ సమాప్తః.

అనుపనీతప్రాయశ్చిత్తమ్.

శ్రీ గురుభ్యోనమః. హరిః ఓం.

అనుపనీత ప్రాయశ్చిత్తం, ఏవం....విశిష్టేశుభేభ్యుదయ ముహూర్తే శ్రీమాన్ గోత్రః నామధేయః శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమ కుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం జాతకర్మ నామకరణాన్నప్రాశనం చవులోపనయనాద్వై కర్మబిసన్సగ్ స్కారస్య మాణ స్తరంగత్వేన తదా దోశుధ్యర్థం వృధ్యర్థం శాంత్యర్థమభ్యుదయార్థంచమహాజనైః సహస్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యే,ఆదౌనిర్విఘ్నే నపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణపతిపూజాంకరిష్యే, గణాధిపతిపూజాంకృత్వా పుణ్యాహంవాచయిత్వా జాతాదికర్మణాముక్త కాలానుష్ఠానా భావాత్ప్రాయశ్చిత్తముచ్యతే, తతః ప్రాణానాయమ్యఏవం....ప్రీత్యర్థం మమకుమారాణాస్య యుష్మాభి వృధ్యర్థం ఉపనయనాధికార్య సిధ్యర్థంచ యథాశక్తిసంభవత్ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే, ఆత్మప్రదక్షిణత త్రయంకృత్వా. శ్లో. సమస్తసంవత్సనుహస్తి హేతవస్సముత్థితాపత్కుల ధూమకేతవః, అపారసంసార సముద్రసేతవః పునంతుమాం బ్రాహ్మణ పాదపాంసవః, అఘసంఘాంత సహస్రభానవస్సమీహితార్థార్పణ కామధేనవః, సమస్త తీర్థాంబుపవిత్ర మూర్తయో రక్షంతుమాం బ్రాహ్మణ పాదపాంసవః, అధివ్యాధి హరంన్నృణాం మృత్యుదారిద్ర్యనాశనం, శ్రీపుష్టికీర్తిదంవందే విప్రశ్రీపాదపంకజం, ఆశేషేహ పరిషన్మదీయాం విజ్ఞాపనామవ ధార్యమయా సమర్పితాం,

పరివర్ధమానేషు యథోక్తగతక్షీణామివ స్వీకృత్యమమ కుమారస్య జన్మాభ్యాసాది జన్మ ప్రభృతిచౌలోపనయనం పర్యంతంమధ్యే సంభావితానాం పాపానాం మాతృస్తన్య పానలిప్త న్మూత్రపురీషా త్తాన్న భోజనోచ్ఛిష్టాన్న భోజన సహభోజన కామచార కామవాదా భక్ష్య భక్షణా భోజ్యభోజనా పేయా లేహనా పేయ పానాస్పృశ్య సజాతీయ విజాతీయ సహాచార క్రీడాసల్లాపసంస్పర్శ నాదిమూత్రపురీషోత్సర్జ నాదితత్తత్కాల శౌచాభావ ప్రభృతీనాం స్వగృహ్యోక్త ముఖ్యకాలాతీత జాతకర్మ నామకరణాన్న ప్రాశనాది కర్మణాంత త్తత్కాలాతీతాద్యై రోషస్యమజనితదోషపరీహారార్థం మమపావిత్రీ ప్రదాపయోగ్యతా ఫలసిద్ధ్యర్థంచయథాశక్తి సంభవత్ప్రాయశ్చిత్త ముపదిశ్యానుగృహ్ణంతు ఉపనయనాధి కారసిద్ధిరస్థితభవంతో బ్రువంతు ఉపనయనాధి కారసిద్ధిరస్తు ప్రాణానాయుష్య, ఏవంగుణ....ప్రీత్యర్థం మమకుమారస్య యుష్యాభివృథ్యర్థం శరంశుధ్యర్థంచ స్వర్ణాజ్యధాన్యత్రిప్రధానాన్యచ కరిష్యే. శ్లో. స్వర్ణంపవిత్రమమలం స్వర్ణపాపప్రణాశనం, స్వర్ణహీనంకరంయస్మా దతశ్శాంతిం ప్రయశ్ఛమే. కామధేనోస్సముద్భూతం సర్వక్రతుషుసంస్థితం, దేవానామాజ్యమాహార మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే. ధాన్యంకరోషీదాతార మిహలోకె పరత్రచ, యస్మాత్మచ్ఛివంమేస్యాదతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే. శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయ బ్రాహ్మణాయ మమకుమారస్య శరీర శుద్ధిం కామయమాన శ్రీమహావిష్ణుప్రీతయే కృచ్ఛత్రయప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తిహిరణ్యంతుభ్యమహాంసం ప్రదదేనమమ, పూర్వోక్త ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథావమయాకృతైః రేభిస్సువర్ణాజ్య ధాన్యక్షృచ్ఛైః ర్భగవాన్సర్వాత్మక శ్రీమహావిష్ణుస్సుప్రీతో వరదో భూత్వా మమకుమారస్య శరీరశుద్ధిరస్తు, ప్రాణానాయుష్య, ఏవంగుణ....ప్రీత్యర్థం మమకుమారస్య యుష్యాభివృధ్యర్థం జాతకర్మనామ కరణాన్నప్రాశనచవులాని తత్తత్కాలేషు సవిహితాని తేషాంత త్తత్కాలాతి క్రమాద్యైదోష పరిహార్థాంగత్వై కర్మభిమ మమకుమారస్యపురస్తాత్సంస్కారంకర్తుమ మన్నాకం మాచార్యత్వయోగ్యతా ఫలసిద్ధ్యర్థం పాహిత్రయో దశహోమంకరిష్యే తదంగమగ్నిం ప్రతిష్టాపనం కరిష్యే స్థండిలోల్లేఖనాది, చతుష్పాత్ర ప్రయోగంకుర్యాత్. శ్లో. నాఘార పునాజ్యభాగౌచి సచేధ్నంసజయాదయః, చతుష్పాత్రీ ప్రయోగేతు నిశ్చితోక్తం కపర్ది

నా. పూర్వపరిషేచనంకృత్వా స్రువేణచ చతుర్గృహీత మాజ్యంగృహీత మాజ్యంగృహీద్వాపునరాజ ౯ నివర్త స్వపునరగ్న ఇషాయుషా, పునర్నః పాహివిశ్వతస్స్వాహా, అగ్నయఇదం, సహరయ్యానివర్తస్వాగ్నేఫిన్వస్వధార యవిశ్వప్స్నియాతస్పరి స్వాహా అగ్నయేపృథివ్యైచ మహతేచ స్వాహా అగ్నయేపృథివ్యై మహతఇదం భువో వాయవే అంతరిక్షాయ మహతఇదం, సువరాదిత్యాయంచ దివేచమహతేచ స్వాహా, ఆది అగ్నయఇదం భూరత్యాయదివేమహత ఇదం. భూర్భువస్సువశ్చంద్ర మసేచనక్షత్రేభశ్శ్చ దిర్భశ్శ్చ మహతేచస్వాహా చంద్రమసే నక్షత్రేభ్యో దిగ్భ్యమహత ఇదం, పాహినో అగ్నఏవసేస్వాహా, అగ్నయఇదం పాహినోవిశ్వవేదసే స్వాహా, విశ్వవేదసఇదం యజ్ఞంపాహి విభావసోస్వాహా, విభావసఇదం సర్వంపాహి శతక్రతో స్వాహా శతక్రతవ, ఇదం పాహినోఅగ్న ఏకయా, పాహ్యుతద్వితీయయా, పాహ్యూర్జం తృతీయయాపాహిగీర్భిశ్చత సృభిర్వసోస్వాహా వసవఇదం, పునరూర్జాని....విశ్వతస్స్వాహాఅగ్నయ ఇదం, సహరయ్యాః....తస్పరిస్వాహాఅగ్నయఇదఃసర్వప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యేభూర్భువస్సువస్స్వాహాప్రజాపతయఇదంఉత్తరపరిషేచనంకృత్వాఆదితేన్వమగ్‌స్థాః... ప్రాసావీః.

అనుపనీతప్రాయశ్చిత్తం సమాప్తః.

ఉపనయనః.

గృహ్యరత్నేః:—శ్లో. జాతాదికర్మస్వపివాచనేచ సంకల్ప అశీర్వచనేచ నామ్ని, అబ్రహ్మమంత్రాదపి దక్షిణస్యాం వటోస్థితం స్వామినుతేససిద్ధం.౧ ఉపాయనాగ్నౌకృత శౌచజాలం కౌపీనవస్త్రైణను బద్ధకచ్ఛం, ఆచార్య ఆచాంత ఉపస్థితాంతం వామెశిరస్థం కృపయాచ శిష్యం, అస్వీత్యచాగూః కరణంచ కృతాన్వసూత్ర సంమత్యను నారమార్గే.

గృహ్యసూత్రే:—ఉపనయనంవ్యాఖ్యాస్యామోగర్భాష్టమేషు బ్రాహ్మణముపనయాత, గర్భైకాదశేషు రాజన్యంగర్భద్వాదశేషు వైశ్యం, వసతో గ్రీష్మశ్శరదిత్యృతవోవర్ణాను పూర్వేణ పూర్వేద్యురా

భ్యుదయికం నవతంతుధారణం రాత్రావంకురారోపణ రక్షాబంధనంచ కృత్వాపరేద్యుః పుణ్యాహంవాచయిత్వా, ఏవంవిశిష్టే....ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమకుమార స్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఇమం శ్రీనివాసశర్మాణంకుమారముపనేష్యే, పునః ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ధర్మపత్నీసమేతస్య మమకుమారస్యోపనయనాంగ భూతమాభ్యుదయికం కర్మకరిష్యే, శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపాయ బ్రాహ్మణాయాభ్యుదయిక ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ, పునః, ప్రాణానాయమ్య, శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం మమకుమారస్యోపనయనాంగత్వేన కర్మణః పుణ్యాహంవాచయిష్యే, కర్మణః పుణ్యాహం భవంతో బ్రువంత్విత్యాది పత్నీమార్జనాంతంకుర్యాత్, బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వా శిఖోవాచయిత్వా, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమకుమారస్యోపనయనాంగత్వేన, శ్రౌతస్మార్త నిత్యకర్మానుష్ఠానయోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం. యజ్ఞోపవీతధారణంకరిష్యే, ఇతిసంకల్ప్య, యజ్ఞోపవీతపూజాంకృత్వా, బ్రాహ్మణేభ్యో పరమంపవిత్రం ప్రజాపతేర్య త్సహజంపురస్తాత్, ఆయుష్యమగ్ర్యం ప్రతిముంచ శుభ్రం యజ్ఞోపవీతం బలమస్తు తేజః, ఇతిమంత్రేణయజ్ఞోపవీతం సంధాప్యవాచయిత్వా, ఆచమ్య, యజ్ఞోపవీతధారణ ముహూర్తస్సుముహూర్తో స్త్వితిభవంతో బ్రువంతు, సుముహూర్తోస్తు. తతః కుమారంభోజయేత్. శ్లో. కుమారలగ్నకాలేతు మాత్రాచసహభోజనం, సప్రాణాహుతివర్జనంచ గురుర్మాణవకంవదేత్. భోజన అచమనేస్వాధ్యాయేచ యజ్ఞోపవీతీస్యాదితి ధర్మశాస్త్రవచనాత్, కుమారంభోజయిత్వా, ద్విరాచమ్యయ, అనువాకస్య, ప్రథమేనయజుషాపస్సగ్ంస్పృజ్య, ఉష్ణేనవాయగ్ం కేశాన్వపతు, ఉష్ణాశ్శీతాస్సవ్వసీయో త్తరయాశిర ఉనత్తి, ఆపఉదంతు....సూర్యందృశే, ప్రాగారభ్య ప్రదక్షిణ మున త్తిస్త్రీన్ స్త్రీన్ దర్భానంతర్ధా యోత్తరాభిశ్చతసృభిః ప్రతిమంత్రం త్రిదిశం ప్రవపతి, యేనావపత్సవితా....న్నారాయణశర్మా, వపంతము త్తరయాను మంత్రయతే, దక్షిణతో మాతా బ్రహ్మచారీవా నడుహేశకృత్పిండే యథాన్నిధాయ, తస్మిన్కేశానుపయమ్యాప ఉపస్పృశ్య, యత్క్షురేణమర్చయ, ప్రమోషీః, వపంతమాచార్య మనుమంత్రయతే, పునస్త్రీన్ దర్భానంతర్ధాయ. యేన పూషా....స్య స్తయె, దక్షిణతః తస్మిన్ కేశానుపయమ్య నంతర్ధాయ, యేనభూయ

........స్వ స్తయె, ఇతి పశ్చాద్ధిశం ప్రవపతి, తస్మిన్కేశా నుపయ
మ్యా పస్పృశ్య, పునస్త్రీన్ దర్భానంతర్ధాయ యొశ ఫూషా....అపః,
ఉత్తరతః, తస్మిన్ ....స్పృశ్య, ఉత్తరతో ఉదుంబరమూలె దర్భస్తంబే
వానిదధాతి, ఉప్త్వాయ కేశాః అపస్సువః, ఇత్యంతం కృత్వా క్షురం ప్ర
క్షాళ్యనిదధాతి, స్నాతమగ్నే రుప సమాధానాది అథ కుమారం స్నా
పయిత్వాగ్నే రుపసమాధానాది. శ్లో. పాత్రప్రయోగేతు కుశాందుకూ
ర్చ వస్త్రాశ్మదండాజినమేకలాశ్చ, ద్వైప్యాని పాత్రాణి నియుజ్యపశ్చా
ద్వ్యంజీత చాన్యాని సహోననేతాః, పవిత్రకరణా ద్యాజ్యభాగాంతే కు
మారం పావాశీగ్ం సమిధము త్తిర యాధాప్య, ఆయుర్దాదేవ జరసం
గృణానో ఘృత ప్రతీకో ఘృత పృష్ఠో అగ్నే, ఘృతంపిబన్నమృతంచా
రు రప్యంపితేవ పుత్రంజరసేన యేమం, ఆధేహీ, అగ్న యఇదం, కు
మార స్యైవహోమక ర్తృత్వం నతుమంత్రోచ్చారణం, స్వాహాకారః,
ఆధేహీతిబ్రూయాత్. శ్లో. స్వాహాకారోనచాయుర్దాఇత్యత్రసమిధాహు
తౌ, ఆధేహీత్యేవ మంత్రాంతె వటుమాధాపయేద్గురుః, ఉత్తరేణా
గ్నిం దక్షిణేన పదాశ్మాన మాస్థాపే యతాత్యతిష్ఠేతి. ఆతిష్ఠేమ మశ్మా
నమశ్మేవత్వగ్ స్థిరోభవ, అభితిష్ఠ పృతన్యత స్సహస్వపృతనాయతః.
శ్లో. అశ్మనిస్థాపితో యేనవాసోపి పరిధాయచ, మేఖలామజినం చైవయా
వదశ్మానమాచరేత్. వాససన్యః కృతోతము త్తరాభ్యా మభిమంత్ర్య.
రేవతీస్త్వావ్యక్షీణన్ కృత్తికాశ్చాకృంతగ్ స్వాఅది యోవయన్న మగ్న
అవృంజం త్సహస్రమంతాగ్ం అభితో అయచ్ఛన్, దేవద్దేవాయపరిధి
సవిత్రే సుహ స్తదాసామ భవన్మహిత్వనం, ఉత్తరాభి స్తిసృభిః పరిధా
ప్య, యాఅకృంతన్నవయన్ యా అతిన్వత యాశ్చదేవీ రంతానభితో
దదంత, తాస్త్వా దేవీ ర్జరసేసంవ్య యంత్వా యుష్మానిదం పరిధత్స్వ
వాసః, పరిధత్తవాస స్తేనగ్ం శతాయుషం కృణుతదీర్ఘమాయుః, బృ
హస్పతిః ప్రాయచ్ఛద్వాస ఏతత్సోమాయరాజ్ఞేపరిధాతవాచ, జరాం
గచ్ఛాసి పరిధత్స్వవాసోభవా కృష్టీనామభి శస్తిపావా, శతంచజీవశర
దసువర్చా రాయశ్చపోషముపసంవ్యయస్వ, పరిధాప్యచమన్య పరిహిత
ముత్తరయాను మంత్రయతె, పరీతంవాసో అధిధాస్స్వస్త యేభూరాపీ
మభిశస్తిపావా, శతంచజీవశరదః పురూచీర్వసూనిచారొర్యా విభజాసి
జీవన్, హేంజి మేఖలాం త్రివృతాంత్రిః ప్రదక్షిణ ముత్తరాభ్యా పరి
వీయ. ఇయం దురుక్తాత్పరిబాధ మానాశర్మ వరూథం పునతీన ఆగా

త్, ప్రాణాపానాభ్యాం బలమాభరంతీప్రియా దేవానాగ్ం సుభగా
మేఖలేయం, ఋతస్య గోప్త్రీతపసః పరస్పీఘ్నతీతక్షసహమానా ఆరా
తీః, సానస్సమంతు మన పరిహి భద్రయా భర్తార స్తే మేఖలే మాది
షామ. శ్లో. మౌంజ్య జీనావస్థాపన ప్రోక్షణోత్తావనానితు, 'సమంత్ర
యేతాన్యాచార్యః పూర్వంకృత్వాథ వాచయేత్. అజినముత్తరయా
మిత్రస్య చక్షుర్ధ రుణంబలీ, య స్తేజోయశ స్సిస్థవిరగ్ం సమిద్ధం. అనా
హనస్య వసంజరిష్ణు పరీదం వాజజినందధేహం, వాచయేత్, ఉత్తరే
ణాగ్నిం దర్భాంత్సగ్ం స్తీర్య తెష్వేసము త్తరయావస్థాప్య, ఆగంత్రా
సమగన్మహి ప్రసుమృత్యుం యయోయతన, అరిష్టాస్సంచరేమహిస్వ
స్తిచరతాద నాస్వస్త్యాగృహేభ్యః, వాచయేత్, ఉదకాంజలిమస్యాం
జలాసిచో త్తరయాత్రిః ప్రోక్ష్య, సముద్రా దూర్మిర్మధుమాగ్ం ఉ
దారదుపాగ్ం శునాసమమృతత్వ మశ్యాం అమేను తేరశ్మయ సూర్య
స్య యేభిస్సపిత్వ పితరోస ఆయన్, సకృన్మంత్రేణాదిస్తూష్ణీం వాచయ
తి, ఉత్తరైర్దక్షిణేహ స్తే గృహీత్వా, అగ్నిష్టే హ స్త గృహీత్వా, అ
గ్నిష్టే హ స్తమగ్రభీత్, సోమ స్తేహ స్త మగ్రభీత్, సవితా తేహ స్త మ
గ్రభీత్, సరస్వతీ తేహ స్త మగ్రభీత్, పూషా తె హ స్తమగ్రభీత్, బృ
హస్పతి స్తే హ స్తిమగ్రభీత్ అద్యమా తె హ స్తమగ్రభీత్ అగ్ం శు స్తే
హ స్తమగ్రభీత్, భగ స్తేహ స్తమగ్రభీత్, మిత్ర స్తెహ స్తమగ్రభీత్, మి
త్ర స్తేమగ్రభీత్ మిత్ర స్త్వమసి ధర్మణాగ్నిరాచార్య స్తవ, సర్వేషామం
తే సకృద్ధ స్తం గృహీయాత్, ఉత్తరైర్దేవతాభ్యః ప్రదాయ,
అగ్నయేత్వా పరిదదామి నారాయణశర్మా, సోమాయత్వా పరిద
దామి నారాయణశర్మన్, సవిత్రేత్వాపరిదదామి నారాయణశర్మన్
సరస్వత్యై త్వాపరిదదామి నారాయణశర్మన్, మృత్యవేత్వా పరిదదా
మి నారాయణశర్మన్ యమాయత్వా పరిదదామి నారాయణశర్మన్,
గదాయత్వాపరిదదామినారాయణశర్మన్, అంతకాయత్వాపరిదదామి
నారాయణశర్మన్, అద్భ్యస్త్వాపరిదదామినారాయణశర్మన్, ఓషధిభ్యస్త్వా
పరిదదామి నారాయణశర్మన్, పృథివ్యైత్వాసవైశ్వానరాయైపరిదదామి
నారాయణశర్మన్. శ్లో.. అంతేతుసర్వమంత్రాణాం హ స్తగ్రహణమిష్య
తే, దేవతాభ్యః పరీదానం రక్షణాయ పృథక్పృథక్. దేవస్య త్వేతియ
జుషాకుమార మంక ఉప వేశ్య చూర్ణికా మంగళాష్టకాని పాఠయిత్వాగ్
ఉపనయనమంగళాష్టకాని. శ్లో. తదేవలగ్నం సువినంత దేవ తారా

బలంచంద్రబలంతదేవ, విద్యాబలందైవ బలంతదేవ లక్ష్మీపతేత్రేంఘ్రిం యుగం స్మరామి. సులగ్నా, ఆదౌగణేశ స్తథనుంస్వయంభూ స్తతోగిరీశ స్తదనంతరంహరిం, ఏతేసదా దేవ గణాదిసంతు వటోశ్చిరాయ శ్శుభ కీర్తివిద్యాః. ౧. సుమేరు సౌవర్ణ గిరీంద్ర నీలకైలాస వింధ్యాచల హిమకూటాః గిర్యస్సముస్తాసతతం దిశంతు వటో శ్చిరాయుః. విద్యాః. ౨. గోదావరీ సింధు సులాపహారీ వేగవతీ నాదమతీ ప్రశస్తా, సద్యస్సవస్తాస్సతతం దిశంతు వటోశ్చి....విద్యాః. ౩. కృష్ణాజీవ దర్భమయీచ మౌంజీపాలాశదండః పరిధానశాటీ, యజ్ఞోపవీతా నిదిశంతు తానివటోశ్చి విద్యాః. ౪. తాంబూలగంధాక్ష పత్రపుష్ప దీపాంకురాశీర్వచనానియాని, పుణ్యాహవాక్యాని దిశంతు తానివటోశ్చి విద్యాః. ౫. మందార ధాత్రీసుహపారిజాత సంతాన కల్పద్రుమచందనాని, కల్పద్రుమాఖ్యానిదిశంతు తానివటోశ్చి విద్యాః. ౬. కంభారివైనరశ్వా కాలపుణ్యాస్సురి ఏతిర్వాయు కుబేరఈశాః, ఏతే సదాదిశ్రుత యదిశంతు వటోశ్చి విద్యాః. ౭. ఓంకారసవ్యాహృతి మంత్రముద్ధాస్సావిత్రీసగాయత్రి సరస్వతీస్వరాః, చందాని వేదాశ్చదిశంతు సర్వేవటోశ్చివిద్యాః. ౮. వసిష్ఠజాబాలి పరాశరాత్రివాదూలబోధాయన జామదగ్న్యాః, భృగ్వంగిరోగౌతమకాశ్యపాశ్చవటోశ్చివిద్యాః. ౯. సులగ్నా సావధానా, సుముహూర్తాసావధానా.

చూర్ణికా:—స్వస్త్యష్టాశీతి సహస్రాణాం ద్విజగురేదైవత్యానా, పురుహూత హుతవహదండధర నిశాచర పాశపాణి సమీరణవైశ్రవణ శశిరేఖరాణాం, ఆయుష్మతః కమలాసనస్యగౌరీమనో వల్లభస్యశ్రీలక్ష్మీనారాయణస్య ప్రజ్ఞాగురోస్సర గురోర్మృకండు మునినయనమార్తాండ తులధురవర్యస్యవాలఖిలస్య తపోనిష్ఠాగరిష్ఠవరిష్ఠసవసిష్ఠస్య ఊర్వదుర్వార వీర్యకృతాంభోనిదేః కుంభినీవిజృంభణస్తంభ విభ్రమస్యపారావార వీర్యగాంభీర్యస్య శ్రీశైలనగరనివాసినాం, మందమకరందబిందుసందోహ పురందరపాదపానాం, చింతామణి మరకతమాణిక్య ముక్తాప్రవాళ వజ్రవైడూర్యగోమేధిక పుష్యరాగ కౌస్తుభాదీనాం, దినమణి రమణీయ రమణితాశేషజనజీవన కిరణానాం, గీర్వాణప్రభృతీనాం చింతామణి కల్పవృక్ష కామధేనూనాం, అగణ్యప్రాగణ్య వరేణ్యశరణ్యానాం, సనకసనందనసనత్కుమార సనత్సుజాత నారదాది దేవర్షిణాం, చతుర్ముఖ వేదవ్యాస జపిత షడంగసహిత

నాగ్యజుస్సా మాధ్యన్దినోపనిష ద్వేద్య బ్రహ్మ వేదాంత కర్మ వేదా
ఖ్యం, తత్ప్రచారస్య జగన్మాయా లీలావిలాసస్య సచ్చిదానందవిగ్ర
హస్యైకస్య పరబ్రహ్మణః భూకిరణకళాపరిపూర్ణ యోశ్చంద్ర, సూర్య
యోర్ద్వయస్య సత్వరజ స్తమోగుణాత్మక మూ ర్తిత్రయాణాం త్రిలో
కానాం, చతురాననస్య చతుర్ముఖానాం, పరమేశ్వరస్య పంచముఖా
నాం, కుమారస్వామిన షణ్ముఖానాం, స ప్తర్షీణామష్టవసూనాం నవ
గ్రహాణాం దశావతా రాణా మేకాదశరుద్రాణాం, ద్వాదశాదిత్యానాం
త్రయోదశవిశ్వేషాం, చతుర్దశమనూనాంపంచదశదినానాం షోడశక
ళానాం స ప్తదశపశూనాం, అష్టాదశస్మృతి పురాణానాం, అష్టావింశ
తినక్షత్రాణాం, త్రయస్త్రిం శత్కోటి దేవానాం, షట్పమాంజిష్ఠ కౌ
స్తుభవర్ణాభరణ చీనిచీనాంబరాలంకృతదివ్యస్త్రీ బ్రాహ్మణానాం అవి
ఘ్న వినాయక ప్రసా దేన శ్రీలక్ష్మీనారాయణ ప్రసాదేన చాస్యవ
టోః ఇక్షుజీరక దధిగుడ ఫలకుసుమాని మంగళద్రవ్యాణి శుభకరాణి
స్సన్తుః, అస్మిన్మహూ ర్తేతల్లగ్న హోరాద్రేక్కాణనవాంశ ద్వాద
శాంశ త్రింశాంశ దశాంశైస్సు భాను కూలాత్సర్వగ్రహాశ్శుభనక్ష
త్రాః శుభ ఏకాదశస్థాన ఫలదావరదా స్సుప్రీతాస్సుప్రసన్నా స్సుము
హూర్తో భవంతూ దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవ ఉపనయే నారాయణ
శర్మన్, ముహూ ర్తకాలే ఆత్మనస్సమీపమానయతి సుప్రజాఇతిదక్షి
ణకర్ణేజపతి, సుప్రజాః ప్రజయాభూయాస్సు వీరో వీరైః సువర్చావర్చసా
సుపోషైః, బ్రహ్మచర్యమాగా మితిప్రసూత ఇత్యంతంకుమార ఆహ,
బ్రహ్మచర్యమాగాముపమానయ స్వ దేవేనసవిత్రా ప్రసూతః ప్రష్టం
పనస్య, ప్రతివచనం కుమారస్య, కో నామాసి ఇత్యాచార్య, నారా
యణ శర్మానామాస్మీతి కుమారః, కస్యబ్రహ్మచార్యసి నారాయణశ
ర్మన్, ఇత్యాచార్యః, ప్రాణస్య బ్రహ్మచార్యస్మీతి కుమారః, ఆచా
ర్యః, నారాయణశర్మన్నేష తే దేవసూర్య బ్రహ్మచారీతం గోపాయ
సమామృతైష తే సూర్యశ్చంద్రమా ఆపోనుసంచరంతితాగ్ స్వస్తిమ
నుపంచర నారాయణశర్మన్, క్షేమంపరోజపతి ప్రత్యగాశిషంచైనం
వాచయతి, అధ్వనామధ్వపతే శ్రేష్ఠస్యాధ్వనః పారమశీయ, కుమారం
వాచయతి ఉక్తమాజ్యభాగాంతమన్త్రై పమతురా ఆహుతీర్హావయి
త్వా, యోగయోగ ఇత్యేతిమంత్రమేకా నాచ్యాహుతిః కుమారేణ
హావయిత్వా.

శ్లో. యోగాదీన్వాచయన్నేవ కుమారంపః పయేత్థలు, ద్వితీ
యచతుర్థౌ బ్రూయాదాచార్యో జుహుయాద్వటుః,. కుమారోజుహో
తి, యోగేయోగేతవస్త్ర వాజేవాజేహవామహే, సఖాయఇంద్రమూ
త్రయేస్వాహా, ఇంద్రాయేదం, తతఆచార్యః ఇమమగ్న ఆయుషేవర్చ
సే కృధిప్రియంరేతో వరుణసోమరాజన్, మాతేవాస్మా అదితేశర్మయ
చ్ఛ విశ్వేదేవాజరదష్టిర్య సత్స్వాహా అగ్నివరుణ సోమాదితివిశ్వేభ్యో
దేవేభ్యఇదం, కుమారః, శతమిన్నుశరదో అంతిదేవాయత్రానశ్చక్రా
జరసంతమానాం, పుత్రాసోయత్రపితరో భవంతిమానోమధ్యారీరిష
తాయుర్గంతోస్స్వాహా, దేవేభ్యఇదం తతఆచార్యః అగ్నిష్టఆయుః
ప్రతరాందధాత్వగ్నిష్టేపుష్టిం ప్రతరాకృణోతు, ఇంద్రోమరుద్భిరృతు
థాకృణోత్వాదత్యైస్తే సుభిరా దధాతుస్వాహా, అగ్నీంద్ర మరునాది
త్యవసుభ్యఇదం, కుమారః, మేధాంమహ్యమంగిరసో మేధాగ్ం సప్త
ఋషయోదదుః. మేధాంమహ్యం ప్రజాపతిర్మేధామగ్నిర్దదాతుమే
స్వాహా, అంగీరస్సప్తర్షి ప్రజాప్రత్యగ్నిభ్య ఇదం, అప్సరాసుచ యా
మేధా గంధర్వేషుచయద్యశః, దైవీయామానుషీమేధా సామామావి
శతాదిహస్వాహా, మేధాయాఇదం, ఇమంవరుణ....రాచకేస్వాహా,
వరుణాయేదం, తత్వాయామి ప్రమోషీస్స్వాహా, వరుణాయేదం,
త్వన్నోఅగ్నే....ప్రముగ్ధ్యస్మత్స్వాహా, అగ్నివరుణాభ్యామిదం, సత్వ
న్నోన్నో అగ్నే....సుహవోనఏధిస్వాహా, అగ్నివరుణాభ్యామిదం త్వ
మగ్నే అయాస్యయా యాసన్ భేషజం స్వాహాఆయసెగ్నఇదం,. ప్రతి
మంత్రమేకాదశాజ్యాహుతిః కుమారేణ హోవయిత్వా, అపాస్తసమిధ్మ
సన్నహనంచాగ్నే ప్రహృత్య, చిత్తంచేత్యష్ట పంచాశ దుపహోమాన్
హుత్వా, శమ్యాఅపోహ్య, అస్మిన్వ్రికృతే కర్మణీత్యాది అనాజ్ఞాతా
ది హోమాంతే అసిఠన్కర్మ యజుర్భ్యఇవ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే, భు
వస్స్వాహా, వాయవఇదం. యత్కర్మణి బ్రాహ్మణశబ్ద ఊక్తో్భేషో
స్తి చేత్తత్రతథోపనీతౌ, తత్కర్మ వహ్నౌభువ ఆహుతిస్స్యద్న్వేవనా
జ్ఞాత విధిత్రయంవాహాస్త్రం ప్రత్యాఖ్యేత్యాది పరిషేచనాంతం కృ
త్వా, అపరేణాగ్ని ముదగగ్రంకూర్చంనిధాయ, తస్మిన్నుత్తరేణ య
జుషోపనేతోపవిశతి, రాష్ట్రభృదస్యాచా స్యాసందీమాత్వాదోషం.
శ్లో. ఆచార్యాయవటుః కూర్చందద్యాదగ్రముదగ్యథా,.తథానిదాయత
త్కూర్చే రాష్ట్రభృద్వ్రజపాగురుః పురస్తాత్ప్రత్యజాసీనః కుమారోద

దక్షిణేనపాణినా గురోఃదక్షిణం పాదమన్వారభ్యాహ సావిత్రీం భోఅను బ్రూహీతి బ్రూయాత్ తస్మావాహంతత్సవితురితి ప్రచోద్దర్ప శ స్తత స్సతస్సర్వామ్యావ్యాహృతీర్విహృతాః పాదాదిష్వం తేషు తాతథార్థ దర్భ యోరుత్త మాంకృత్వాసీయాం, ఓంభూః, తత్సవితుర్వరేణ్యంభర్గోదే వస్యధీమహిః ధీయోయోనః ప్రచోదయాత్, ఓంగ్ ంసువః తత్సవితు ర్వరేణ్యం, భర్గోదేవస్య ధీమహిధియోయోనః ప్రచోదయాత్. గా యత్రీ ఉపదేశ ముహూర్త....ముహూర్తోస్తు కుమార వృత్తరేణ మం త్రేణోత్తర మోష్టముపస్పృశతి, అమృతమసౌసోమ్యప్రాణస్వంమే గోపాయ, ఆచమ్య, శ్యావాతపర్యతావోష్టావుపస్పృశ్య చామేదితి వచనాత్ కర్ణావుత్తరేణ, బ్రహ్మఅణీస్థః, కర్ణౌస్పృశతి, దండముత్త రేణాదత్తే, పాలాశోదండో బ్రాహ్మణస్య నైయగ్రోధస్కంధజో వాజ గ్రో రాజన్యస్య బాదరఔదుంబరోవా వైశ్యస్య వార్క్షోవండ ఇత్యవర్ణ సంయోగేనైక ఉపదిశంతి, సుశ్రవసం కుమారుయథాత్వగ్ం సుశ్రవ సుశ్రవాస్యైవహంసుగ్ంసుశ్రవాభూయాసంయథాత్వం సుశ్రవోదివా నాం నిధిగోపోస్యైవమహం బ్రాహ్మణాం బ్రహ్మణోనిధిగోభూ భూయా సం, స్మృతంచ మయిత్యేతద్వాచయిత్వా, స్మృతంచమేతన్మ వుభ యం వ్రతం. నిందాచ మేతన్మవుభయ వ్రతం, శ్రద్ధాచమేశ్రద్ధాచ మేతన్మ వుభయంవ్రతం, విద్యాచ మేవ్యాచమేత్మవుభయవ్రతం, తప శ్చమేతపశ్చమేతన్మ వుభయంవ్రతం, వ్రతంచమేవ్రతంచ మేతన్మవుభ యంవ్రతం,యద్బ్రాహ్మణానాం బ్రహ్మణివ్రతం,యదగ్నే స్సేంద్రస ప్రజా పతికస్యసదేవస్యసదేవ రాజ్యస్యసమనుష్యస్య సమనుష్యరాజస్యస పితృకస్య సపితృరాజస్య సగంధర్వాప్సరస్కస్య యన్మ ఆత్మసఆత్మని వ్రత, తేనాహాగ్ం సర్వవ్రతో భూయాసం గురవేవరంథధ్వాగురోవ రంతే దదామీతి కుమారో బ్రూయాత్, ఆచార్యస్సప్తదశకృత్వోs పాస్య దేవస్యత్వాసవితుఃప్రశవే అశ్వినో ర్బాహుభ్యాం, పూష్ణోహస్తా భ్యాం ప్రతిగృహ్ణామిరాజాత్వా వరుణో నయతుదేవి దక్షిణేరుద్రాయ గాం, తేనామృతత్వ మస్యాంవగ్ ప్రగృహ్ణంతు, ఉదాయు పేత్వ్యర్థా వ్య వుదాయుషాస్వనాఓషధీవాగ్ంరసే నోత్పర్జన్యస్య శుస్మేణో దస్థామమృతాగ్ అనువాచయతి, వృత్తరై రారిత్యముపతిష్ఠతే, తచ్చక్షు ర్దేవహితం పురస్తాచ్ఛుక్రముచ్చరత్ పశ్యేమ శరదశ్శతం, జీవేమశరదశ్శ తం,సంనామశరదశ్శతం, మోదామశరదశ్శతం,భవామశరదశ్శతం, అజీ

తాసాన్యమశరదశ్శతం, జ్యోక్చసూర్యం దృశేతి. యకామయేత నాయమ
చ్ఛిద్యేతీతము త్తరయాదతీ జేహాస్తే గృహీయాత్, అధకామ్యవిధిః మా
హాయస్మిన్నాభ్యంతంచభవ్యంచ సర్వేలోకాస్సమాహితాః, తేనగృహ్ణామి
సుహ్యోం గృహ్ణామిత్వామహం ప్రజాపతినాత్వా మహ్యంగృహ్ణామినా
రాయణశ్శర్మ త్వశ్రీహ మేతమగ్నిత ధారయంతితూరల వర్ణనంచపత్వేతి
పరిమృజ్య, అగ్నికార్యం ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగుణవిశేషణవిశిష్టే
శుభేభ్యుదయముహూర్తే శ్రీమాన్ గోత్రః నామధేయోహం మమఃపుపా
తదురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం ప్రాతరగ్నికార్యంకరిష్యే,
పరిత్వాగ్నే పరిమృజామ్యాయుషాచధనేనవసుప్రజాః ప్రజయాభూయా
సగ్ంసువీరోవీరైః సువర్చావర్చసానుపోషః పోషైస్సుగృహో గ్రహైస్సు
పతిఃపత్యాసుమధా, మేధయాసు బ్రహ్మ బ్రహ్మచారిభిః పరిమృజ్యాలంకృ
త్యఅదితేనుమన్యస్వఅనుమతేను మన్యస్వసరస్వతేను మన్యస్వదేవసవితః
ప్రసువ, తస్మిన్నుత్తరైస్సమిధఆదధ్యాత్, అగ్నయేసమిధమితిద్వాదశస
మిధఆదధాతిఅగ్నయే సమిధమాహార్షం బృహతేజాతవేదసే, యధాత్వ
మగ్నే సమిధాసమిధ్యసే ఏవం మామాయుషా వర్చసా స్యమేధయాప్ర
జయా పశుభిర్బ్రహ్మవర్చసే నాన్నాద్యేనసమేధయస్వాహా, అగ్నయ
ఇదం, ఏధోస్యేధిషీమహీస్వాహా అగ్నయఇదం సమిదసిసమేధిషీ మ
హీస్వాహా, అగ్నయఇదం, తేజోసి తేజోమయిధేహిస్వాహా, అగ్నయ
ఇదం, అపో అద్యాన్వచారిషగ్ం రసేన సమసృక్ష్మహి, పయస్వాగ్ం
అగ్న ఆగమంతంమాసగ్ం సృజవర్చసాస్వాహా అగ్నయఇదం, సంమా
గ్నే వర్చసాసృజ ప్రజయాచధనేచస్వాహా అగ్నయఇదం విద్యున్మే అ
స్యదేవా ఇంద్రోవిద్యాత్సహర్షిభిస్స్వాహా, ఇంద్రాయేదం, అగ్నయే
బృహతేనా నాయస్వాహా, అగ్నయే బృహతేనాకాయేదం, ద్యావా
పృథివీభ్యాస స్వాహా, ద్యావాపృథివీభ్యామిదం, ఏషాతె అగ్నేసమిత్త
యావర్ధ స్వచాప్యాయస్వచ తయాహం వర్ధమానో భూయాస సమా
ప్యాయమానశ్చస్వాహా అగ్నయఇదం, యోమాగ్నే భాగినగ్ం సం
తమథా భాగంచికీర్షత్య భాగమగ్నేతం కురుమామగ్నే భాగినంకురు
స్వాహా, అగ్నయఇదం, సమిధ మాధాయాగ్నే సర్వవ్రతో భూయా
ఇసగ్ స్వాహా, అగ్నయఇదం, భూర్భువస్సువస్స్వాహా. ప్రజాపతయ
ఇదం, అం తెతూష్ణీం పరిసమూహ్య అదితేన్వమగ్ స్థాః, అనుమత్వేన
మగ్ స్థాః, సరస్వతేనమగ్ స్థాః, దేవసవితః ప్రాసావీః, యత్తేఅగ్నే తేజ

స్తేనాహం తేజస్వీ భూయాసం యత్తే అగ్నే వర్చస్తేనాహం వర్చస్వీ భూయాసం యత్తే అగ్నే హరస్తేనాహగ్ం హరస్వీ భూయాసం, మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయ్యగ్ని స్తేజో దధాతు మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయీంద్ర ఇంద్రియం దధాతు, మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయి సూర్యో భ్రాజో దధాతు, మానస్తోకే తనయే మాన ఆయుషి మానస్తోకే తనయే మాన ఆయుషి మానో గోషు మానో అశ్వేషు రీరిషః, వీరాన్మానో రుద్రభామితో వధీర్హవిష్మంతో నమసా విధేమ తే, త్ర్యాయుషం జమదగ్నేః కశ్యపస్య త్ర్యాయుషం భస్మనా శిరో లలాట వక్షస్స్కంధేషు తిలకాని కుర్యాత్, మేధావీ భూయాసం, తేజస్వీ భూయాసం, వర్చస్వీ భూయాసం, బ్రహ్మవర్చస్వీ భూయాసం, ఆయుష్మాన్ భూయాసం, అన్నాదో భూయాసం, యశస్వీ భూయాసం, సర్వసమృద్ధో భూయాసం, పునస్త్వాదిత్యా.... కామాస్స్వాహా, స్వస్తిశ్రదా ముత్యాదే నమస్కారం కుర్యాత్, హోమాంతే శ్రీయజ్ఞపురుషాయ నమః, ధ్యానాది షోడశోపచార పూజాస్సమర్పయామి, యస్యస్మృత్యేత్యాది. ఏవ మన్యస్మిన్నపి సదారణ్యాదే ధానాహృత్యోత్తరమాసగ్ం శాస్తి. ఆచార్యః, బ్రహ్మచార్యసి, కుమారః, బాఢం కామబారవాద భక్షణ కాద్యో సభవామి ఆచార్యః, ఆపోశాన, కుమారః బాఢమశ్నామి ఆచార్యః, కర్మకురు, కుమారః, బాఢంకరోమి, ఆచార్యః, మాసుషుప్థాః కుమారః, బాఢంచ వానస్వపామి, ఆచార్యః, భిక్షాచర్యంచర, కుమారః బాఢంచరామి, ఆచార్యః, ఆచార్యాధీనో భవ, కుమారో బాఢంభవామి, భవద్భిరనుజ్ఞాతస్సన్ యాజనాదికర్మ నకరోమి, తతో గురుం మాతరమన్యాగ్ శ్చ వృద్ధాన్నమస్కుర్యాత్, భవాన్ భిక్షాం దదాత్వితి పురుషం, భవతి భిక్షాం దేహీతి స్త్రియం యాచయేత్. శ్లో. గాయత్రీం గురుణాదిష్టాం విష్టన్నా సూర్యమభ్యసేత్, సూర్యేస్తశిఖరంప్రాప్తే సాయంసంధ్యాముపక్రమేత్, అగ్నికార్యం తతః కుర్యాత్సంధ్యయోశుభరపి, తతోభివాదయేద్వృద్ధానాసావహమితిబ్రువన్. సగ్ంశాసనాంతే భిక్షాచరణం, అథాస్మా అరిక్తం పాత్రం ప్రయచ్ఛన్మాహామాతరమేవాగ్రే భిక్షస్వేతి బోధాయనగృహ్యాత్. శ్లో. బ్రహ్మచార్యస్యపోశానేత్యనుశిష్యత్యటుం గురుః, బాఢమిత్యేవ సర్వత్ర ప్రతిబ్రూయాత్తతో వటుః, ఆదిమధ్యావసానేషు భవచ్ఛబ్దోపలక్షితః, బ్రాహ్మణక్షత్రియ విశాం భిక్షాచర్యం యథాక్రమం. వాసశ్చతుర్థ ముత్తరయా

దత్తే స్యత్పరిధాస్య, యస్యతే ప్రథమ వాస్యగ్ం హరామ స్తంత్వా విశ్వే అవంతు దేవాః, తంత్వా భ్రాతర స్సువృద్ధో వర్ధమాన మనుజాయంతాం బహవస్సుజాతం, గురోర్వాసస్తే దదామీతి గద్యాత్, ఆపస్తంబ ఇత్యేతదంత ముపనయనమ్.

ఉపనయనమ్ సమాప్తః.

ఉపనయనపాలాశకర్మః.

కేచిత్పాలాశం కర్మ కుర్వంతి త్రీణ్యహాని ప్రత్యహం మామభైక్షమాచరేత్, చతుర్థేహన్యస్న సగ్ం స్కారేణ సగ్ం స్కృత్వా చార్యేణ సహ ప్రాచీముదీచీం వాదిశముపనిష్క్రమ్య, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం-విశిష్టే....ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమకుమారస్య యుష్మాభి వృద్ధ్యర్థం మేధాజనసిద్ధ్యర్థం పాలాశం కర్మ కరిష్యే, పలాశమూలమలంకృత్య, తత్ర త్రీణ్యుదగపవర్గాణీ స్థండిలాని కల్పయిత్వా తేషు యథాక్రమమావాహ్య, యశ్ఛందసా మృషభో విశ్వరూపః, ఛందోభ్యోధ్యమృతాత్సంబభూవ సమేంద్రో మే ధయాస్పృణోతు, అమృతస్య దేవధారణో భూయాసం శరీరం మేవిచర్షణం, జిహ్వామే మధుమత్తమా, కర్ణాభ్యాం భూరివిశ్రువం, బ్రహ్మణః కోశోసి మేధయాపి హితః, శ్రుతం మేగోపాయ, ఇతిప్రథమస్థండిలే ప్రణవమావాహయామి, శ్రద్ధయాగ్ని స్సమిధ్యతే శ్రద్ధయావిందతేహవిః, శ్రద్ధాంభగస్య మూర్ధని, వచసా వేదయామసి, ప్రియగ్ం శ్రద్ధే దదతః, ప్రియగ్ం శ్రద్ధే దిదాసతః, ప్రియంభోజేషు యజ్వసు, ఇదం మ ఉదితంకృధి, యథా దేవా అసురేషు. శ్రద్ధాముగ్రేషు చక్రిరే, ఏవంభోజేషు యజ్వసు, అస్మాక ముదితంకృధి, శ్రద్ధాం దేవా యజమానాః, వాయుగోపా ఉపాసతే, శ్రద్ధాగ్ం హృదయ్యయాకూత్యా శ్రద్ధయా హూయతే హవిః శ్రద్ధాం ప్రాతర్హవామహే, శ్రద్ధాం మధ్యం దినంపరి, శ్రద్ధాగ్ం సూర్యస్యనిమ్రుచి. శ్రద్ధే శ్రద్ధాపయేహమా, శ్రద్ధా దేవాన ధివస్తే, శ్రద్ధా విశ్వమిదం జగత్, శ్రద్ధాం కామస్య మాతరం హవిషావర్ధయామసి, ద్వితీయ స్థండిలే శ్రద్ధామావాహయామి, మేధాదేవీ జుషమాణా న ఆగాద్విశ్వాచీ భద్రా సుమనస్యమానా, త్వయా జుష్టానుదమానా దురుక్తా న్బృహద్వదేమ విదథే సువీరాః, త్వయా జుష్ట

ఋషిర్భవతి దేవిత్వయా బ్రహ్మగత శ్రీరుతత్వరయో,త్వయాజుష్ట శ్చిత్రం
విందతేవసు సానో జుషస్వద్రవిణో నమేధే, మేదామఇంద్రోదధాతు
మేధాం దేవీసరస్వతి మేధాంమె అశ్వినావుభావాదత్తాం పుష్కరస్ర
జః అప్సరాసు చయామేధా గంధర్వేషుచయన్మనః, దైవీం మేధా స
రస్వతీ సామూంమేధాసురభిర్జుషతాగ్‌స్వాహా, అమాం మేధాసురభి
ర్విశ్వరూపా హిరణ్యవర్ణాజగతీజగిమ్యా ఊర్జస్వతీయ సాపిన్వ మానా
సామా మేధాసుప్రతి కాజుషంతాం, మయిమేధాం, సూర్యోభ్రాజో
దధాతు, తృతీయ స్థండిలే మేధామావాహయామి ప్రణవశ్రద్ధామేధా
దేవతాభ్యోర్ఘ్యపాద్యాచమన స్నానవస్త్ర గంధమాల్య ధూపదీపబ
లీః దత్వాధో పతిష్ఠతే, ప్రణవశ్ర దామేధా దేవతా భ్యోనమః పాద్యం
సమర్పయామి, అర్ఘ్యంనై వేద్య తాంబూలం నీరాజనం....యశ్ఛందం
సాం....శ్రద్ధయాగ్ని స్సమిధ్యతె, మేధాదేవీతిమంత్రపుష్పం, మమకు
మారస్య మేధాజనన సిద్ధిర స్తితి భవంతో బ్రువంతు,మేధాజనన సిద్ధిరస్తు
సమంతా దగ్నిమ పూపైః పరిశ్రిత్య, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీ
త్యర్థం, మమకుమారస్య మెధాజననసిధ్యర్థం పాలాశ హోమంకరి ష్యే,
అగ్నింధనాద్యాజ్యభాగం తే,యశ్ఛందసా మితి చందనూస్త్రం వాచయ
న్విమాయం త్వేత్యాది చత్వారింశ్యక్త్వా ప్రతిమంత్రమెకాదశాజ్యా
హుతిః కుమారగ్‌ం హావయిత్వారి, యశ్ఛందసామృషభో విశ్వరూపః,
ఛందోభ్యోధ్య మృతాత్సంబభూవ, సమెంద్రోమె ధదస్బృణోతు, అ
మృతస్య దేవధారణోభూయాసగ్‌స్వాహా, ఛంద్రోభ్యఇదం, శరీరంమె
విచర్షణం, జిహ్వామెమధుమ త్తమా, కర్ణాభ్యాం భూరివిశ్రువం, బ్రహ్మ
ణఃకోశోసిమెధయావిహితః, శ్రుతంమె గోపాయ స్వాహా, ఛందోభ్య
ఇదం, అవహంతీ వితన్వానా, కుర్వాణ చీరమాత్మనః,వాసాగ్‌ం సిమను
గావశ్చ, అన్నపానేచ సర్వదా, తతోమె శ్రియమావాహ, లోమశాం
పశు భిస్సహస్వాహా, ఛందోభ్యఇదం, ఆమాయంతు బ్రహ్మచారిణ
స్స్వాహా ఛందోభ్యఇదం, యశోజనేసానిస్వాహా, ఛందోభ్య
ఇదం, శ్రేయాన్ వస్యసోసానిస్వాహా, ఛందోభ్యఇదం, తంత్వా
భగప్రవిశానిస్వాహా, ఛందోభ్యయిదం, సమామగ ప్రవిశస్వా
హా, ఛందోభ్యఇదం, తస్మిన్ త్సహస్రశాఖే, నిభగాహంత్వయి మృజె
స్వాహా, ఛందోభ్యయిదం, యథాపః ప్రవతాయంతి, యథామాసా
అహర్జరం, ఏవం మాం బ్రహ్మచారిణః, ధాతరాయంతు సర్వతస్స్వా

హా, ఛందోభ్య ఇదం, ప్రతివేశోసి ప్రమాభాహి ప్రమాపద్యస్వస్వాహా ఛందోభ్య ఇదం, తత ఆచార్యో జుహుయాచ్చ ముక్త్వన్న హోమం జయాది ప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతం కృత్వా, స్వస్తి శ్రద్ధామిత్యాది నమస్కారం కుర్యాత్, తతః పలాశమూలెదండం విసృజ్య శ్లో. మెఖలామజినం దండం పాలాశాగ్రే వినిక్షిపేత్, తద్వ్యాసో గురు వేదద్వాదశటురన్యా నిధారయేత్. సుశ్రవ ఇతిమంత్రేణాన్య దండమాదాయ, రేవతీస్త్వేతిద్వాభ్యాం వాసోభీ సంప్రోక్ష్య, అస్కృంతన్న వయున్నితితిసృభీర్వాసః పరిధాప్యచస్య, ఆచార్యః, పరీదమితి పరిహితం కుమారమభిమంత్రియతే ఇయందురుక్తేతిద్వాభ్యాం మేఖలాంధారయిత్వా త్రి మధురేణ బ్రాహ్మణానోభోజయిత్వా హోమచార్యోక్ష గృహమాగచ్ఛదితి. శ్లో. సంత్యజ్య మేఖలాదీని బ్రహ్మసూత్రం వినా వటుః, సర్వం పలాశేనిక్షిప్య సర్వాణ్యాని ధారయేత్, మేఖలామజినం దండ ముపవీతం కమండలుం, అప్సు ప్రాస్య వినష్టాని గృహీత్వాన్యాని పూర్వవత్, అజినం మేఖలా గండం భైక్షచార్యవ్రతానిచ, నివర్తతేద్విజాతీనాం పునస్సంస్కారకర్మణి. ప్రకృతమనుసరామః, ఉపనీతస్యధర్మా ఉపదిష్టాః. హరిః ఓం తత్సత్.

ఉపనయనపాలాశకర్మః సమాప్తః.

పాహిత్రయోదశ హోమః.

ఏవంగుణ.... శుభతిథౌ అస్యకుమారస్య కృతాకృత అవిహితకర్మలోప ప్రాయశ్చిత్తార్థం పాహిత్రయోదశ హోమాఖ్య కర్మకరిష్యే, తదంగస్థండిలోల్లేఖనాద్యగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే, చతుష్పాత్రప్రయోగం కుర్యాత్. శ్లో. నాఘారౌ నాజ్యభాగౌ చ నచేధ్మం నచయాదయః, చతుష్పాత్ర ప్రయోగేతు నిశ్చితోక్తం కపర్దినా. పూర్వపరిషేచనం కృత్వా, స్రువేణచతుర్గృహీత మాజ్యం గృహీత్వా, పునరూర్జా ....విశ్వతస్స్వాహా, అగ్నయ ఇదం, సహరయ్యా....స్వాహా, అగ్నయ ఇదం, పాహినో అగ్న ఏనసే స్వాహా, అగ్నయ ఇదం, పాహినో విశ్వవేదసే స్వాహా, విశ్వవేదస ఇదం, యజ్ఞం పా....వసో స్వాహా, విభావసవ ఇదం, సర్వం పా....శతక్రతో స్వాహా, శతక్రతవ ఇదం, పాహినో అగ్న.... చతసృభిర్వసో స్వాహా, వసవ ఇదం, భూరగ్నయేచ....మహో తేజసే స్వాహా,

అగ్నయేపృథివ్యై మహాతఇదం, భువోవాయవే.... మహాతేజసాస్వాహా, వాయవేఅంతరిక్షాయ మహాతఇదం సువరాదిత్యాయ.... మహాతేజసాస్వాహా, ఆదిత్యాయదివేమహాతే ఇదం, భూర్భువస్సువశ్చంద్రమసేచ ....మహాతేజసాస్వాహా, చంద్రమసే నక్షత్రేభ్యోదిగ్భ్యమహాతఇదం, పునరూర్జా...విశ్వతస్వాస్వాహా అగ్నయఇదం, సహరయ్యా....తస్వరిస్వాహా, అగ్నయఇదం, సర్వప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే, ఓంభూర్భువస్సువస్స్వాహా, ప్రజాపత కేచసకుర్వంతి అపరేనేతి జైమిమ్,యఇదం, ఉత్తరపరిషేచనం కృత్వా. అనేనపాహిత్రయోదశ హోమేనభగవాన్ సర్వాత్మకః శ్రీయజ్ఞేశ్వరః ప్రీయతాం. శ్లో. పునరూర్జాసహార్యం తేమ ధ్యేపాహితి పంచకం, మహావ్యాహృతిభిశ్చైవ పాహిహోమంసమాచరేత్.

* పాహిత్రయోదశహోమః సమాప్తః.

ఉపాపకర్మః.

శ్రీగురుభ్యోనమః. హరిః ఓమ్. గృహ్యసూత్రే:—ఉపాకరణే సమాపనేచఋషిర్యః ప్రజ్ఞాయతే, సదసస్పతిర్ద్వితీయః ఓషధీషుప్రాదుర్భావే శ్రావణ్యాం పౌర్ణమాస్యాం శిష్యైస్సహాచార్యః నదీంతటాకం వాగత్వా, కేశశ్మశ్రులోమనఖానివాపయిత్వా, మృత్తికాస్నానం వారుణస్నానంకృత్వా, ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ, మమోపాత్తగ్ప్రీత్యర్థం శ్రావణ్యాం పౌర్ణమాస్యాం అధితానాంఛందసాంసవీర్యత్వాయ అధ్యాయోత్సర్జనాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణః, ఉత్సర్జనకాలాతిపన్నదోష ప్రాయశ్చిత్తార్థం పాహిత్రయోదశ హోమాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః, అధ్యేష్యమాణానాం ఛందసాగ్ం సవీర్యత్వాయ అధ్యాయోపాకర్మాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః ప్రాజాపత్యాదినవర్షిపూజా హోమాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః, సర్వేషాం మహాజనానాం సంవత్సరకృతదోష ప్రాయశ్చిత్తార్థంవిరజాహోమాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః, తదాద్యాశుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థంమభ్యుదయార్థంచ మహాజనై

* కేశభేదాత్కర్మభేదః అస్మిన్ పాలాశకర్మణి పాహిహోమం,

స్వహాస్వస్తి పుణ్యాహవాచనంకరిష్యే, ఇతి సంకల్ప్య పుణ్యాహంవా
చయిత్వా, ప్రాణానాయమ్య ఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ శ్రావణ్యాం
పౌర్ణమాస్యామధీతానాం ఛందసాగ్ం సవీర్యత్వాయ అధ్యాయోత్సర్జన
హోమాఖ్యం కర్మకరిష్యే, ఉపాకరణే, అధ్యేష్యమాణానాంఛంద
సాగ్ం స్వవీర్యత్వాయ అధ్యాయోపాకర్మహోమాఖ్యంకర్మకరిష్యే,
తదంగస్థండిలోల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనాది పరిషేచనాంతం కృత్వా,
ప్రాజాపత్యాదినవర్షి నర్చయేత్. నివీతీభూత్వా ప్రజాపతింకాండర్షి మా
వాహయామి, సోమం కాండర్షి మావాహయామి,అగ్నిం కాండర్షి మా
వాహయామి, విశ్వదేవాన్ కాండర్షి నావాహయామి, సాగ్ంహితీర్దే
వతా ఉపనిషద ఆవాహయామి యాజ్ఞికీర్దేవతా ఉపనిషద ఆవాహ
యామి, వారుణీర్దేవతా ఉపనిషద ఆవాహయామి, బ్రహ్మాణగ్ స్వ
యంభువమావాహయామి, సదసస్పది మావాహయామి, ఉపవీతి,
ప్రాజాపత్యాది కాండర్షి దేవతాభ్యోనమః, ధ్యానాదిషోడశోపచారపూ
జాంస్సమర్పయామి నీవీతి భూత్వా,ప్రజాపతిం కాండఋషింతర్పయా
మి, సోమం కాండఋషింతర్పయామి, ౨. అగ్నిం కాండఋషింతర్ప
యామి. 3. విశ్వాన్ దేవాన్కాండ ఋషీగ్ స్తర్పయామి.౪. సాగ్ం
హితర్దేవతా ఉపనిషధ స్తగ్...మి.యాజ్ఞికీర్దేవతా ఉపనిషద స్తగ్...మి.
బ్రహ్మాణగ్ స్వయంభవంతర్పయామి. సదసస్పతింతర్పయామి. ఇతితర్ప
యిత్వా, ఉపవీతిభూత్వా, ఉత్తరేణాగ్నిం ప్రాగగ్రాన్ దర్భాన్ స్సగ్
స్తీర్య్యగ్ అగ్నిముఖాంతంకృత్వా, అన్వారబ్ధేష్వంతేవాసిషు నవాజ్యా
హుతీర్జుహోతి, సర్వేనివీతినః, ప్రజాపతయే కాండఋషయేస్వాహా,
ప్రజాపతయే కాండర్షయ ఇదం, సోమాయ కాండర్షయేస్వాహా, సో
మాయ కాండఋషయ యఇదం, అగ్నయే కాండఋషయేస్వాహా,
అగ్నయే కాండఋష యఇధం, విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాండర్షిభ్యస్స్వా
హా, విశ్వేభ్యోదేవేభ్యః కాండర్షిభ్యఇదంసాగ్ం హితీభ్యో దేవతా
భ్య ఉపనిషద్భ్యస్స్వాహా, సాగ్ంహితీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య
ఇదం,యాజ్ఞకీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యఇదం వారుణీరుద్య దేవ
తాభ్యః ఉపనిషద్భ్యస్వాహా, వారుణీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిద్భ్యఇ
దంబ్రహ్మణే స్వయంభువే స్వాహా, బ్రహ్మణెస్వయంభువఇదం, సదస్ప
తయేస్వాహా, సదసస్పతయఇదం, ఉపవీతి, సదసస్పతిమద్భుతం ప్రియ
మింద్రస్యకామ్యం, సనింమేధామయా శిషగ్ స్వాహా, సదసస్పతయఇ

దం, అధవేదార్ద్ధిర్జుహుయాత్, ఇషేత్వోర్జ్వేణాగకర్మణేస్వాహా, ఛం
దోభ్యఇదం, అగ్నమీళేగ్రత్నధాతమంస్వాహా, ఛందోభ్యఇదం, అ
గ్నఆయాహిబర్హిసిస్వాహా, ఛందోభ్యఇదం, యజ్ఞోపవీత గ్రంధింవిస్ర
స్య ఆజ్యేనాక్తా స్రుచినిధాయ, యజ్ఞోపవీతం శిలమను తేజస్వాస్వాహా
అగ్నయేపరమాత్మన ఇదం శిష్యైస్సహాచార్యః ప్రాణానాయమ్య ఏ
వంగుణేత్యాదిశుభతిధౌ. మమోపాత్త....ప్రీత్యర్థం అధీతానాం ఛం
దసాగ్ం సవీర్యత్వా అధ్యాయోత్సర్జనాంగ....అధ్యేష్యమాణానాం
ఛందసాగ్ం సవీర్యత్వాయ అధ్యాయోపాకర్మాంగ....శ్రౌతస్మార్తనిత్య
కర్మానుష్ఠాన యోగత్యాం ఫలసిద్ధ్యర్థం యజ్ఞోపవీతదానంధారణంచ
కరిష్యే, యజ్ఞోపవీతనానావంతర యజ్ఞోపవీత మిటిమంత్రేణ దారయే
త్, బ్రహ్మయజ్ఞః, దర్భేష్వాసీనో దర్భాన్ ధారయమాణః ప్రాణానా
యమ్యఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ మమోపాత్తగ్ ప్రీత్యర్థం శ్రావణాం
అధీతానాం ఛందసాగ్ం సవీర్యత్వాయ అధ్యాయోత్సర్జనాంగ ఆధ్యే
ష్యమాణానాం ఛందసాగ్ సవీర్యత్వాయ అధ్యాయోపాకర్మాంగ దేవ
ర్షి పితృతుష్ట్యర్థం బ్రహ్మమేధాసిధ్యర్థం బ్రహ్మయజ్ఞేనయక్ష్యే.

ఉపాపకర్మ స్సమాప్తః.

బ్రహ్మయజ్ఞః.

విద్యుదసివిద్యమేపాప్మాన మృతాత్సత్య ముపైమి హస్తావ పవని
జ్యత్రిరాచామేత్, ద్విపరిమృజ్య, సకృదుపస్పృశ్యయత్సవ్యం పాణి
పాదౌప్రోక్షతి, శిరశ్చక్షుషీ నాసికే శ్రోత్రే హృదయమాలభ్య, దక్షి
ణోత్తరౌపాణి పాదౌకృత్వాసపవిత్రావోమితి ప్రతిపద్యతే, ఓం ఋ
చోఅక్షరేపరమేవ్యోమన్, యస్మిన్ దేవాఅధివిశ్వే నిషేదుర్యస్తన్న వే
దకిమృచాకరిష్యతి, యఇత్తద్విదుస్తఇమేసమాపతే, ఏవంత్రిః, ఓం
భూః, తత్సవితుర్వరేణ్యం, ఓంభువః, భర్గోదేవస్యధీమహి, ఓగ్ంసువః,
ధియోయోనః ప్రచోదయాత్, ఓంభూః, తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో
దేవస్యధీమహి, ఓంభువః, ధియోయోనః ప్రచోదయాత్, ఓగ్సువః,
తత్సవితుర్వరేణ్యంభర్గో దేవస్యధీ మహిధియోయోనః, ప్రచోదయా

త్, ఓంపరోరజసిసావదోం. హరిః ఓం. ఇషేత్వోర్జేత్వావాయవస్థో
పాయవస్థదేవో వస్సవితా ప్రార్పయతు శ్రేష్టతమాయకర్మణ, ఆప్యాయ
ధ్వమఘ్నియా దేవభాగమూర్జస్వతీః ప్రజావతీరనమీవా అయక్ష్మామావ
స్తేన ఈశతమాఘశగ్ంసో రుద్రస్య హేతిః పరివో వృణక్తు ధ్రువా అస్మిన్
గోపతౌ స్యాతబహ్వీర్యజమానస్య పశూన్ పాహి, హరిః ఓం. బ్రహ్మసం
ధత్తంతన్మేజిన్వనిత్య బ్రహ్మయజ్ఞస్యా ప్యయమేవక్రమః పంతుసఃకల్ప
భేదో స్తితి జ్ఞేయంతం, క్షత్రగ్ంసంధత్తం తన్మేజిన్వతంఇషగ్ం సంధ
త్తం తాంమేజిన్వతం, ఊర్జగ్ం సంధత్తం తాంమేజిన్వగతంరయిగ్ం
సంధత్తతాం మేజిన్వతం, పశూన్ త్సంధత్తంతాన్మేజన్వతం, స్తుతో
సి జనధా, దేవస్త్వశుక్రపాః ప్రణయంతు, సువీరాః ప్రజాప్రజనయన్ప
రీహి. హరిః ఓం. నమో బ్రహ్మణేధారిణంమే అస్త్వనిరాకరణం ధా
రయితా భూయాసంకర్ణ యోశ్ళ్రితంమాచ్యోఢ్వం మమాముష్య
ఓం. ఋతం తపస్సత్యం తపశ్శ్రుతంతపశ్శాంతం తపోదమ స్తపశ్శమ స్త
పోదానం తపోయజ్ఞం తపోభూర్భువస్సువర్బ్రహ్మైతదుపాస్యైత త్తపః,
యథావృక్షస్యసంపుష్పితస్య దూరాద్గంధో వాత్యేవం పుణ్యస్య కర్మ
ణోదూరాద్గంధో వాతియథా సిధారాంగర్తేవహితామ వక్రామేయు
ద్యువేయు వేహ వావిహ్వయిష్యామి గర్తంపతిష్యామీ త్యేవమనృతా
దాత్మానం జుగుప్సేత్, ఓంసహనావవతు, సహనౌభునక్తు,సహవీర్యం
కరవావహై తేజస్వినావధీతమస్తుమా విద్విషావహై ఓం శాంతిశ్శాం
తిశ్శాంతిః. అహంవృక్షస్య రేరివా కీర్తిఃపృష్టగిరేరివ ఊర్ధ్వపవిత్రో వా
జినీవస్వమృతమస్మి, ద్రవిణగ్ం సవర్చసం, సుమేధా, అమృతోక్షితః,
ఇతి త్రిశంకోర్వేదానువచనం, ఋగ్వేదః, అగ్నిమీళేపురోహితం య
జ్ఞస్య దేవమృత్విజం, హోతారంరత్నధాతమం, సామ,అగ్నఆయాహి
పితయే గృణానోహవ్య దాతయే, నిహోతాసస్సుబర్హిషి, అథర్వణః,
శంనోదేవీ భీష్టయ ఆపోభవంతు పీతయేశంయోరభిస్రవంతునః, అథశి
క్షాం వ్యాఖ్యాస్యామః, వృద్ధిరాదైచ్, మయరసతజభనలగసంమి
తం సమామ్నాయస్సమామ్నాయ ;పంచసంవత్సరమయం, గ్లౌః, గ్మా,
జ్మా, క్ష్మా,అథాతోదర్శపూర్ణమాసౌ వ్యాఖ్యాస్యామః, అథాతోధర్మ
జిజ్ఞాసా, అథాతస్సామయాచారికాన్ ధర్మాన్ వ్యాఖ్యాస్యామః, ఓం
భూర్భువస్సువ స్సత్యం తపశ్శ్రద్ధాయాంజుహోమి, ఓం నమోబ్రహ్మ
ణేనమో అస్త్వగ్నయేనమః పృథివ్యైనమః ఓషధిభ్యః, నమోవాచే

నమోవాచస్పతయేనమో విష్ణవేబృహతేకరోమి, ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః. వృష్టిరసివృశ్చమే పాప్మానమృతాత్సత్యముపాగాం. స్మృత్యాచమనంకృత్వాఏవం....ప్రీత్యర్థం బ్రహ్మయజ్ఞాంగ దేవర్షి పితృ ప్రీత్యర్థం, దేవర్షి పితృతర్పణంకరిష్యే! బ్రహ్మాదయో యే దేవాః తాన్ దేవాగ్ స్తర్పయామి, సర్వాన్ దేవాగ్ స్తర్పయామి, సర్వాన్ దేవగణాగ్ స్తర్పయామి, సర్వాః దేవపత్నీ స్తర్పయామి, సర్వాన్ దేవపుత్రాగ్ స్తర్పయామి, సర్వాన్ దేవపౌత్రాగ్ సర్పయామి, భూర్దేవాగ్ స్తర్పయామి, భువర్దేవాగ్ స్తర్పయామి, సువర్దేవాగ్ స్తర్పయామి, భూర్భువస్సువర్దేవాగ్ స్తర్పయామి నీవీతి. కృష్ణద్వైపాయనాదయో యేఋషయః, తాన్నృషీగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి.• సర్వాన్నృషీగ్ స్తర్పయామి, సర్వాన్నృషీగణాగ్ స్తర్పయామి. సర్వాః, ఋషిపత్నీ స్తర్పయామి. సర్వాన్నృషిపుత్రా....మి. సర్వాన్నృషిపౌత్రా.... స్తర్పయామి. భూర్ఋషి....మి. భువర్ఋషి.... స్తర్పయామి. సువర్ఋషీ....మి. భూర్భువస్సువర్ఋషి....మి. అథకాండఋషితర్పణం. ప్రజాపతింకాండఋషింత....సోమంకాండఋషింత....మి. విశ్వాన్ దేవాన్ కాండఋషి....మి. సాగ్హితార్దేవతా ఉపనిద....మి. యాజ్ఞికీర్దేవతా ఉపనిషద....మి. బ్రహ్మాణగ్ స్వయంభువంతర్పయామి. సదసస్పతిగ్ంతర్పయామి. ప్రాచీనావీతి, సోమః పితృమాన్ యమాంగిరస్వానగ్ని ష్వాత్తాగ్నిః కవ్యవాహనాదయోయేపీరతః, తాన్ పితౄగ్ స్వధానము స్తర్పయామితర్పయామితర్పయామి: ఏవంత్రిః, సర్వాన్ పితౄగ్ స్తర్పయామి. సర్వాన్ పితృగణా... స్తర్పయామి. సర్వాపితృపత్నీ స్తర్పయామి. సర్వాన్ పితృపుత్రా.... స్తర్పయామి. సర్వాపితృపౌత్రా.... స్తర్పయామి. భూఃపితౄగు.... స్తర్పయామి. భువఃపితౄగు స్తర్పయామి. సువఃపితౄగు స్తర్పయామి. భూర్భువస్సువః పితౄగు స్తర్పయామి. అనేన బ్రహ్మయజ్ఞేనదేవర్షి పితృతర్పణేన భగవాన్ త్సర్వాత్మక శ్రీపరమేశ్వరః ప్రీణాతు.

బ్రహ్మయజ్ఞః సమాప్తః.

విరజాహోమః.

ఆచమ్య, ప్రాణానాయమ్య, మమోపాత్తగు ప్రీత్యర్థం, సంవత్సరకృతదోష ప్రాయశ్చిత్తార్థం విరజాహోమం కరిష్యే, : ఇతి సంకల్ప్య తిలాన్ జుహోమిత్యాది పంచవింశతి మంత్రైః తిలాజ్యసమిశ్రస్రుభిః హస్తేన జుహోతితిలాన్ జుహోమిసరసాగుంసపిష్టాన్ గంధారమమిచిత్తే రమంతుస్వాహా శ్రియా ఇదం, గావోహిరణ్యం ధనమన్నపానగు సర్వేషాగు శ్రియైస్వాహా శ్రియాఇదం, శ్రియంచ లక్ష్మీంచపుష్టించ కీర్తించానృణ్యతాం బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతాం, శ్రద్ధా మేధే ప్రజాస్సందదాతుస్వాహా, శ్రియాఇదంతిలాః కృష్ణాస్తిలాశ్వేతాస్తిలా సౌమ్యావశానుగాః, తిలాః పునంతుమేపాపం యత్కించిద్దురితం మయిస్వాహా, శ్రియా ఇదంచోరస్యాన్నం నవశ్రాద్ధంబ్రహ్మహా గురుతల్పగః ఉపాకర్మ వ్రతేత్రతత్ర విరాజాహోమస్య అనుష్ఠితత్వాదత్రగ్రంధితః, గోస్తేయగుంసురాపానంభ్రూణహత్యాతిలాశాంతింశమయంతుస్వాహా శ్రియాఇదం, శ్రీలక్ష్మీశ్చపుష్టిశ్చకీర్తించానృణ్యతాం బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతాం, శ్రద్ధామేధే ప్రజ్ఞాతుజాతవేద సందదాతు స్వాహా, శ్రియాఇదం, ప్రాణాపానవ్యానోదాన సమానామే శుధ్యంతాంజ్యోతిరహంవిరజావిపాప్మా భూయాసగ్గుస్వాహా, ప్రాణాదిభ్యో దేవతాభ్యఇదం వాఙ్మనశ్చక్షుశ్శ్రోత్ర జిహ్వాఘ్రాణరేతో బుధ్యాకూతిస్సంకల్పామే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం....స్వాహా, వాగాదిభ్యో దేవతాభ్యయిదం త్వక్చర్మ మాగుంసరుధిరమేదోమజ్జాస్నాయ వోస్థీంమే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం....స్వాహా త్వగాదిభ్యో దేవతాభ్యఇదంశిరం పాణిపాద పార్శ్వపృష్ఠోరూదర జంఘశిశ్నోపస్థపాయ్యోమే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం....స్వాహా, శిరాదిభ్యో దేవతాభ్యఇదం, ఉత్తిష్ఠపురుష హరితపింగళ లోహితాక్ష దేహిదేహి దదాపయితా మేశుధ్యంతాం జ్యోతిరహం...స్వాహా, పుత్తిష్టాదిభ్యో దేవతాభ్యఇదం, పృథీవ్యాపస్తేజోవాయురాకాశామే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం...స్వాహా, పృధివ్యాదిభ్యో దేవతాభ్యఇదం, శబ్దస్పర్శరూపరస గంధామేశుధ్యంతం జ్యోతిరహం. .స్వాహా, శబ్దాదిభ్యో దేవతాభ్యఇదం. మనోవాక్కాయకర్మాణిమేశుధ్యంతాంజ్యోతి. .స్వాహా, మానసాదిభ్యో దేవతాభ్యఇదం,

అవ్యక్తభావై రహంకారై ర్జ్యోతిరహం...స్వాహా, అవ్యక్తాదిభ్యో దేవ
తాభ్య ఇదం, ఆత్మా మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం స్వాహా ఆత్మన యిదం,
అంతరాత్మా మే శుధ్యంతాంజ్యోతిరహం...స్వాహా అంతరాత్మన యిదం
పరమాత్మా మే శుధ్యంతాంజ్యోతిరహం...స్వాహా పరమాత్మన యిదం, క్షు
ధే స్వాహా, క్షుధ ఇదం, క్షుత్పిపాసాయ స్వాహా క్షుత్పిపాసాయేదం, వివి
ట్యై స్వాహా, వివిట్యా ఇదం, ఋగ్విధానాయ స్వాహా, ఋగ్విధానాయే
దం, కషోత్కాయేదం క్షుత్పిపాసామలాం జ్యేష్ఠామ లక్ష్మీం నాశయామ్య
హం, అభూతిమ సమృద్ధించ, సర్వాన్నిర్ణుద మే పాప్మానగ్ స్వాహా
క్షుత్పిపాసాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం, అన్నమయ ప్రాణమయ మనోమ
య విజ్ఞానమయ మానందమయ మాత్మా మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం
...స్వాహా, అన్నమయాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం, ఆపా స్తనమిథమిథ్న
సన్నహనం చాగ్న్యప్రహృత్య చిత్తం చేత్యష్టపంచాశ దుపహోమాన్
హుత్వా బర్హి స్సమంజనం వర్జగంశమ్యాః పరిధ్య స్తైస్మిన్ప్రకృతే క
ర్మణీత్యాది బ్రహ్మవిసర్జనాంతే, హోమాంతే శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః
ఇత్యాదిపూజాం కృత్వా సర్వ శ్రీయజ్ఞేశ్వరః ప్రీణాతు. ఆరాధితానా
మృషీణా పునరారాధనం కరిష్యే, ఛత్రంధారయామీత్యాద్యుప
చారం కృత్వా అనయాపూజయా ప్రాజాపత్యాది కాండర్షి దేవతా
స్సుప్రీతాస్సుప్రసన్నా వరదా భవంతు, యజ్ఞేనేతిమంత్రేణ ఋషీనుద్వా
స్య, మారుతమసీత్యనువాక చతుష్టయం జపిత్వా, ధన్యాతీర్థ ఋషీన్
ఉద్వాస్య, ఆచార్య పురస్సరం. గృహేవేశ్య ఆచార్యం వస్త్రాదిభిరలం
కృత్య యథావిధి. సంపూజ్యానుజ్ఞాం గృహీత్వా స్వగృహాన్ ప్రవజేయుః.

విరజాహోమః సమాప్తః.

ఉపాకర్మోత్సర్జనః.

హరిః ఓమ్. శ్రావణ్యాం పౌర్ణమాస్యామనేన ప్రకారేణ కు
ర్యాత్, తైష్యాం పౌర్ణమాస్యాముత్సర్గః ప్రాణానాయమ్య, ఏవంతిథౌ
....ధర్మపత్నీ సమేతో హామధ్యాయో త్సర్జనం కరిష్యే.....ఆదితశ్చతు
రోమవాకానధ్యయనం వినా సర్వం పూర్వవత్కుర్యాత్ శ్లో. ఉప
క్రమోత్సర్జనయోస్సశిష్య ఆచార్య ఆప్లుత్య మహోపగాసు, సంతర్ప్య

వార్యంజలభిర్మునీంస్తానేభ్యను హవిర్భ్యక్త్వ త్సదసస్పతించ. కేంద్వగ్ని
విశ్వాంశ్చ సవిత్సవిత్ర్యయుంబుం హుత్వాగ్నిముఖాంతే సదసస్పతించ, అ
ద్యానువాకాంశ్చతురోపరార్ధ్యాన ధీయతే తత్ర తతోజయాది, చరు
ప్రధానేశ్విష్టేషు కర్మసుప్రధాన కత్వాచ్చరుణాముఖాహుతిః, ఉత్సర్జ
నోపాకరణవ్రతేషు ఘృతేనకార్యాగ్ని ముఖాహుతిస్స్యాత్. ఆవా
హనాసనే పాద్యమర్ఘ్యమాచమనీయం. స్నానవస్త్రోపవీతానితర్ప్ప
నం తదనంతరం, గంధః పుష్పం తథాధూపదీపౌనై వేద్యమేవచ,
తాంబూలంచ తతోదద్యాద్విధిప త్తర్పయే దృషీన్, వార్యంజలిభిరే
తాం స్తు తతోసత్వా విసర్జయేత్. ఋషీణామర్చనం సర్వం కర్తవ్యం
హితిపీతినా.

ఉపాకర్మోత్సర్జనమ్ సమాప్తః

వేద వ్రతః.

అథ వేదవ్రతానామునగయనాదికాలః.శ్లో. అథోదగయనాదు
త్తకాలే వేదవ్రతానిచ, స్నానాదిద్విజ భుక్త్యంత్రం కరత్తంత్రం పృథ
క్పృథక్, సఖవేన్మ్నఖ్య.కాలస్యాస్య ద్గాణీసంకల్పఇమ్యతే, శ్రావణ్యాం
నైకతంత్రేణకుర్యాద్వ్రతిచతుష్టయం, వేదవ్రతేషు విధివత్పూజయేత్పూ
జయేదృషీన్, వార్యంజలిభిరేవైతాన్ పూజాంతే తర్పయే ద్వితీ
సస్మిన్వ్రితె చతుర్వేషు త్వరణాచోదితాశ్చతె, ఋషయః కీర్తితాహో
మేయేచ్చైవం మునిసత్తమైః. ప్రాజాపత్యాదినూత్రైచ శ్చతుర్భిర్విధి వ
త్క్రమాత్, వాక్యక్లుప్తా చతత్రాపిహుత్వా చైవషడాహుతీః, సదస
స్పతి మంత్రేణ స్విష్టకృజ్జుహుయాత్తతః, సదసస్పతి ర్ద్వితీయ ఇతిసూ
త్రాచ్చతుర్ష్వపి, సమాప్య విధివత్తంత్రం తత్రశేయం యథాక్రమం,
అధ్యాపయేచ్చవిధివత్తత్కాండమథాపరం, ఉత్సర్జనం వత్సరాన్తఏవ
మేవహి కారయేత్, షణ్మాసేవాథమాసేవా పక్షేవాథపక్షేవాని, తత్త
దుత్సర్జనంకుర్యా ద్విధ్యుక్తైనైవ మార్గతః, శ్రావణ్యాంప్రోష్టపద్యాం
వాపై శాఖ్యాంవాథ వాద్విజః, ఆజన్మో ద్వాహాదర్త్వా అపదిస్వయ
మేవవా, ఏకతంత్రేణకుర్యాదేతద్వ్రతచతుష్టయం, గోదానాదీని కర్మా
ణి వివాహాత్పూర్వవాసరే, ఏకతంత్రేణ వాకుర్యాదితి వేదవిదోవిదుః.

వభోశ్చ కేశవపనం వ్రతేష్వాత్సర్జనేషుచ, వదంతికేచిత్సైమాఖ్య వ్రత
వేతరేషుచ.

వేదవ్రతః సమాప్తః.

ప్రాజాపత్యవ్రతః.

ప్రకృతమనుసరామః, అథ ప్రాజాపత్య వ్రతేసద్యాం వవనపూ
ర్వకం స్నాత్వా ఆచార్యశ్శిష్యేణ మనుఉపాత్త దురితక్షయద్వారా
శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ఇమం శిష్యం ప్రాజాపత్యవ్రతేన సగ్గుస్క
రిష్యే, ఋషిపూజాంకృత్వా, షడృషీగ్ స్తర్పయేత్, నివీతి భూత్వా,
ప్రజాపతింకాండఋషిం తర్పయామి, సాగుంహీర్దేవతా ఉపనిషద స్త
ర్పయామి, యాజ్ఞికీర్దేవతా ఉపనిషద స్తర్పయామి, వారుణీర్దేవతా
ఉపనిషద స్తర్పయామి, బ్రహ్మాణగ్ స్వయంభువం తర్పయామి, సద
సస్పతిం తర్పయామి, తర్పయిత్వా, ఉపవీతి. అగ్నేరుపసమధానాద్యా
జ్య భాగాంతే ముఖాహుతిగుంహుత్వాన్వారబ్ధె ప్రతినిజుహోతి, ప్ర
జాపతయేకాండ ఋషయేస్వాహా, ప్రజాపతయే కాండఋషయ ఇదం,
ప్రజాపతేనత్వ దేతాన్యన్యో విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ, యత్కా
మాస్తేజుహుమ స్తన్నో అస్తువయగుస్యామపతయోరయీణాగుస్వాహా,
ప్రజాపతయఇదం, రయీణాంపతిం యజతంబృహంత మస్మిన్భతేన్వృత
మంవాసాజిత్', ప్రజాపతిం ప్రథమజామృతస్య యజామదేవ మధినోగు
వీతు స్వాహా, ప్రజాపతయ ఇదం, ప్రజాపతేత్వం నిధిపాః పురాణోదే
వానాంపితాజనితా ప్రజానాం, పతిర్విశ్వస్యజగతః పరస్వాహా విర్నో
దేవవిహావే జుషస్వస్వాహా, ప్రజాపతయ ఇదం, తవేమేలోకాః ప్రది
శోదిశశ్చ పరావతో వివతఉద్వతశ్చ, ప్రజాపతే విశ్వసృజ్జీవ ధన్యఇద
న్నో దేవప్రతిహార్యహవ్యగుస్వాహా, ప్రజాపతయఇదం, ప్రజాపతిం ప్ర
థమంయజ్ఞియానాం దేవనామగ్నే యజతగ యజధ్వం, సనోదదాతు
ద్రవిణగ్ంసువీర్యగ్ంరాయస్పోషవిష్యతు నాభిమస్మైస్వాహా, ప్ర....
దం, యోరాయ ఈశశతద్యాయ ఉక్థ్యయః పశూనాగుం రక్షితా ని
షిద్ధితానాం. ప్రజాపతిః ప్రథమజాఋతస్య సహస్రధామాజుషగ్ం హవి
ర్నస్వాహా, ప్ర....ఇదం; సూక్తేనప్రత్యృచంషడాజ్యాహు.తీర్జుహో

తి సోమాయ కాండఋషయే స్వాహా, సోమాయ కాండఋషయ ఇదం. సాగ్ంహితిభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యస్స్వాహా, సాగ్ంహితిభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య ఇదం యాజ్ఞికీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యస్స్వాహా, యాజ్ఞికీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య ఇదం, వారుణీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యస్స్వాహా, వారుణీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య ఇదం, బ్రహ్మణే స్వయంభువే స్వాహా, బ్రహ్మణే స్వయంభువ ఇదం, సదసస్పతి మద్భుతం ప్రియమింద్రస్య కామ్యం, సనిమేధామయాశిషగ్ స్వాహా, సదసస్పతయ ఇదం, తతః ప్రత్యృతాయు, అగ్నే వ్రతపతే కాండఋషిభ్యః ప్రాజాపత్య వ్రతంచరిష్యామి తచ్ఛకేయం తన్మే రాధ్యతాం, వాయో వ్రతపతే కాండఋ....తాం, ఆదిత్య వ్రతపతే కాండఋ....తాం వ్రతానాం వ్రతపతే కాండఋషిభ్యః ప్రాజాపత్యవ్రతం.... రాధ్యతాం, అగ్నిపురోగాశ్చతస్రో దేవతాపుర ప్రతిష్ఠతే, జయాది ప్రతిపద్యతే స్విష్టకృతగుంహుత్వా దర్వ్యసంధీనన క్తినిరిధిన్పి హ్యాత్యసగం, సావంచకృత్వానాజ్ఞాత మిత్యాదిపరిషేచనాంతంకృత్వా బ్రాహ్మణాన్ తర్పయేత్, తదంగభూత మాభ్యుదయికం కర్మణః పుణ్యాహం వాచయిత్వా సమాపనే పేవ మేవ ప్రయోగః, సంవత్సరే వర్య వేతె.

ప్రాజాపత్యవ్రత స్సమాప్తః.

ప్రాజాపత్యవ్రతోత్సర్జనమ్.

ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....తిథౌ ధర్మపత్నీ సమేతోహ మిమం శిష్యం ప్రాజాపత్య వ్రతోత్సర్జనేన కర్మణా సగ్సంస్కరిష్యే. పూర్వపత్సాన్న సంతర్పణం హోమశ్చ, వపుస్థాన మంత్రేషు, అగ్నే వ్రతపతే కాండఋషిభ్యః ప్రాజాపత్యవ్రతానుచారిషం తదశకతన్మే రాధి వాయో వ్రతపతే కాండ...ఆదిత్య వ్రతపతే కాండ....రాధి, వ్రతానాం వ్రతపతే కాండ...రాధి పూర్వవదుపతిష్ఠతే, శేషం పూర్వవత్, ఆభ్యుదయికం కర్మణః పుణ్యాహవాచనంచ కుర్యాత్.

ప్రాజాపత్యవ్రతోత్సర్జనః సమాప్తః.

సౌమ్యవ్రతః.

అథ సౌమ్యవ్రతం, వుదగయనే పర్వణిపూర్వపక్షే వుణ్యనక్షత్రే
పూర్వాహ్ణే కేశశ్మశ్రువాపయిత్వా, తత ఆచార్యశ్శిష్యేణ సహస్నా
త్వా ప్రాణానాయమ్య, ఏవ....తిథౌ ధర్మపత్నీసమేతోహం మమంశి
ష్యం సౌమ్యవ్రతేన సగ్ంస్కరిష్యే, పూర్వవదృషీపూజాంకృత్వా
పఞ్చృషీగ్ స్తర్పయేత్, నివీతిభూత్వా, సోమం కాండర్షిం తర్పయా
మి, సాగుంహితీర్దేవతా వుపనిష స్తర్పయామి, యాజ్ఞీర్దేవతా వుపనిషద
స్తర్పయామి, వారుణీర్దేవతా వుపనిష స్తర్పయామి, బ్రహ్మాణగ్ంస్వయం
భువం తర్పయామి, సదసస్పతింతర్పయామి, తర్పయిత్వా, వుపవీతి,
తతోపరాహ్ణే ప్రాచీముదీచీం వాదిశముపనిష్క్రమ్య, 'అరణ్యేచ్ఛదిర్ధ
ర్శేగ్నేదుప సమాధానాద్యాజ్యభాగాంతేముఖావాహుతి....హుత్వానార
ధేనే ప్రకృతిజుహోతి, సోమాయకాండర్షయేస్వాహా, సోమాయకాండ
ర్షయ ఇదం, సోహేధేను మితిమాఙ్క్మేనపఞ్చాజ్యాహుతీర్జుహోతి,సోమో
ధేనుగుం సోమో అర్వంతమాశుగు సోమోవీరంకర్మణ్యందదాతు, సా
దన్యం విదథ్యగ్ంసభేయంపితు శ్రవణయోదదాదశస్మై స్వాహా, సో
మాయేదంఆషాఢంయుత్సుపృతనా సువర్గిగుంసువర్షామ స్వాంవృ
జినస్యగోపాం, భరేషుజాగుంసుక్షితిగుంసుశ్రసంజయంతంత్వామను
మదేమసోమాయస్వాహా, సోమాయేదం, త్వగుంసోమక్రతుభిస్సుక్ర
తుర్భూ స్త్వం దక్షైస్సుదక్షోవిశ్వవేదా, త్వంవృషావృష త్వేభిర్మహి
త్వాద్యుమ్నేభిర్ద్యుమ్న్యభవోనృచక్షాస్స్వాహా, సోమాయేదంయా
తేధామానిహవిషాయజంతితాతే విశ్వాపరిభూరస్తుయజ్ఞం, గయస్పా
నః ప్రతరణస్సువీరోవీరహాప్రచరాసోమదుర్యాన్ స్వాహా, సోమా
యేదం, త్వమిమా ఓషధీస్సోమవిశ్వా స్త్వ మపో అజనయ స్త్వంగాః,
త్వమాతతంథోర్వంతరిక్షంత్వ జ్యోతిషావితమోవవర్థస్వాహా, సోమా
యేదం, యాతేధామానిదివియా పృథివ్యాం యాపర్వతేష్వోషధీష్వ
ప్సు, తేభిర్నో విశ్వైస్సుమనాఅహేడన్ రాజన్ త్సోమప్రతిహవ్యా
గృహాయస్వాహా, సోమాయేదం, సాగుంహితీభ్యో దేవతాభ్య వుప
నిషద్భ్యస్స్వాహా. సాగుంహితీభ్యో దేవతాభ్య వుపనిషద్భ్య ఇదం.
యాజ్ఞికీభ్యో దేవతాభ్య వుపనిషద్భ్యస్స్వాహా, యాజ్ఞికీభ్యో దేవతా
భ్య వుపనిషద్భ్య ఇదం, వారుణీభ్యో దేవతాభ్యవుపనిషద్భ్యస్స్వాహా

వారుణీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య ఇదం, బ్రహ్మణేస్వయంభు వేస్వాహా, బ్రహ్మణేస్వయంభువ ఇదం, సదసస్పతిద్భుతం, ప్రియ మింద్రస్య కామ్యం, సనిం మేధామయాశిషగ్ంస్వాహా, సదసస్పతయఇదం, ను దంతీరుపస్పృశ్య ప్రదక్షి నానువాకేనశాంతిం కృత్వా, నమోవాచే యాచోదితా యాచానుదితాతస్యై న్వాచే నమోనమోవాచే నమో వాచస్పతయేనమ ఋషిభ్యో మంత్రకృద్భ్యో మంత్రపతిభ్యో మామా మృష రయో మంత్రకృతో మంత్రపతయః పరాదుర్మాహ మృషీన్మంత్ర కృతో మంత్రపతీన్పరానాం వైశ్వదేవీంవాచముద్యాసగ్ం శివామద స్తాంజుష్టాం దేవేభ్యశ్శర్మ మేద్యౌ శ్శర్మవిశ్వమిదంజగత్, శర్మచంద్ర శ్చసూర్యశ్చశర్మ, బ్రహ్మప్రజాపతీ, భూతంవదిష్యేతపనంవదిష్యే తేజో వదిష్యేయశోవదిష్యే తపోవదిష్యే బ్రహ్మవదిష్యే సత్యం వదిష్యే తస్మా అహమిద ముప స్తరణ ముప స్తృణ ఉప స్తరణంమే ప్రజాయైపశూ నాంభూయాదుప స్తరణమహం ప్రజాయైపశూనాం భూయాసం ప్రాణా పానౌమృత్యోర్మాపాతం ప్రాణాపానౌమామాహాసిష్టం మధుమనిష్యే మధుజనిష్యే మధువక్ష్యామి మధువదిష్యామి మధుమతీం దేవేభ్యోవా చముద్యాసగుం శుశ్రూషేణ్యాం మనుష్యేభ్య స్తంమా దేవా అవంతు శోభాయైపితరోనుమదంతు,ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః. చతస్రఔదుంబరీ స్సమిధోమృతాన్యక్తాఅభ్యదధాతి. ఓంపృథివీసమిత్ తామగ్నిస్సంమిం ధేసాగ్నిగ్ంసమింథేతామగ్ంసమింధేసామాసమిద్ధా,ఆయుషా తేజసా, వర్చసాశ్రియా, తాశసాబ్రహ్మవర్చసేన,అన్నాద్యేనసమితాగ్ంస్వాహా, అగ్నయఇదం, అంతరిక్షగ్ంసమిత్, తాంవాయుస్సమ్మిధే, సావాయు గ్ంసమ్మిధే, తామహాగ్ంసమ్మిధే, సామాసమిద్ధా, ఆయుషా తేజసావర్చ సాశ్రియా, యశసాబ్రహ్మవర్చసేన, అన్నాద్యేనసమ్మితాగ్ స్వాహా. వాయవఇదం, దాస్సమిత్, తామాదిత్యస్సమ్మిధే, సాదిత్యగ్సమ్మి థే, తామహాగ్ంసమ్మిధే సామాసమిద్ధా, ఆయుషా తేజసా, వర్చ సాశ్రియా, యశసాబ్రహ్మవర్చసేన,అన్నాద్యేనసమ్మితాగ్స్వాహా, ఆది త్యాయేదం, ప్రాజాపత్యామేసమిదసిసపత్నక్షయణీ, భ్రాతృవ్యహాసి మేస్వాహా, ప్రజాపతయఇదం, అథ దేవతోపస్థానం, అగ్నేవ్రత తాం, వాయోవ్రతపతేకాండ ఋషిభ్యస్సౌమ్యగ్ తాం ఆదిత్యవ్రత పతేకాండఋషిభ్య స్సౌమ్యగ్ తాం, వ్రతానాం వ్రతపతేకాండ ఋషిభ్య స్సౌమ్యగ్ తాం ఉపస్థాయ, శుక్రీయమంత్ర బ్రాహ్మణానువాకానాం

ప్రథమపదాన్యభివ్యాహార్య వాచయిత్వా ఆచార్యనమః, యుంజతేవృ
ష్ణః, బ్రహ్మాణ, బ్రహ్మణ, దశ, అపశ్ర, దేవస్య, సముద్రాయ, ఇషే
ఘర్మ, దేవాః, సావిత్రం, ప్రదిశ్రితే, బ్రహ్మణ, బ్రహ్మణ, అగ్నిః శిరః,
దేవస్య, విశ్వాః, ఘర్మ, ప్రజాపతిం, ప్రజాపతిః, సవితా, యుంజతేవి
తేతివా, జఠరాదిప్రతిపద్యతే సావిత్రకృతగ్ంహుత్వా దర్భాస్వపరిధిద
న త్రిపరిధిస్ప్రిహ్యత్య, సగ్, పావంచకృత్వానాజ్ఞాతమిత్యాధి పరిషేచ
నాం, తంకృత్వా మదంతీరుపస్పృశ్యోత్తమే నానువాకేన శాంతిం
కుర్యాత్

శంనోవాతః, పవతాంమాతరిశ్వాసం న స్తపతుసూర్యః, ఆహాని
శంభవంతుసశ్నగ్ంరాత్రీః ప్రతిధీయతాం. శముషానోవ్యుచ్ఛతుశమా
దిత్యవుదేతునః, శివానశ్శంతమాభవ సుమృడీకా సరస్వతీ, మాతే
వ్యోమసందృశీ, ఇడాయైవాస్తుమద్వాస్తుమంతో, భూయాస్మమా వా
స్తోశ్చిత్మ్యహ్యాలాసుస్సుభూయాదోస్మాణ ద్వేష్టియ చవయంద్విష్మః,
ప్రతిష్ఠాసిప్రతిష్టావంతో భూయాస్మమా ప్రతిష్టాయాశ్చిత్మ్యహ్య ప్రతి
ష్టస్సభూయాదోస్మాణ ద్వేష్టియంచవయంద్విష్మః, ఆవాతవాహిభేష
జం వివాతవాహియద్రపః. త్వగ్ం హివిశ్వభేషజో దేవానాందూతఈ
యసే, ద్వావిమౌవాతౌ వాతఆసింధోరాపరావతః, దక్షంమేఅన్య ఆ
వాతుపరాన్యోవాతు యద్రపః, యదదోవాత తేగృహేమృతస్య నిధి
ర్హితః. తతోనోధేహి జీవసేతతోనోధేహి భేషజం, తతోనోమహ ఆవ
హవ్వాతుభేషజం, శంభూర్మయో భూర్నోహృదే ప్రాణఆయూగ్ంషితా
రిషత్, ఇంద్రస్యగృహోసితంత్వా ప్రపద్యేసగ్నాస్వః, సహాయస్మేఅ
స్తితేన, భూః ప్రపద్యేభువః ప్రపద్యేసువః ప్రపద్యేభూర్భువస్సువః ప్ర
పద్యేనార్ధాం దేవతాం ప్రపద్యేశ్మానమాఖణం ప్రపద్యేప్రజాపతేర్బ్ర
హ్మకోశం బ్రహ్మప్రపద్యఓంప్రపద్యే, అంతరిక్షంమ ఉర్వంతరం బృహద
గ్నయః పర్వతాశ్చ యయావాతస్స్వస్త్యా స్వస్తిమాంత యాస్వస్త్యా
ద్వస్తిమానసాని, ప్రాణో మృత్యోర్మాపాతం ప్రాణాపానౌ మామాహా
సిష్టం మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు మయి మే
ధాం మయింప్రజామయీంద్ర ఇంద్రియందధాతు మయి మేధాం మ
యిప్రజాం మయిసూర్యోభ్రాజో దధాతు, ద్యుభిరక్తుభిః పరిపాతమస్మా
నష్టేభిరశ్వినా సౌభగేభిః. తన్నోమిత్రో వరుణో మామహంతా మది
తిస్సింధుః పృథివీ ఉపద్యౌః, కయానశ్చిత్ర ఆభువదూతీ సదావృధస్స

ఖా, కయాశచిష్ఠయావృతా, కస్త్వాసత్యోమదానాం మగ్ంహిష్ఠోమ
త్సదంధసః, దృఢాచిదారుజేవసు, అభీషుణస్సఖీనాము వితాజరితౄ
ణాం, శతంభవాస్యూతిభిః, వయస్సుపర్ణాఉపసేదురింద్రం ప్రియమేధా
ఋధయోనాధమానాః, అపధ్వాంత మూర్ణుహి పూర్ధి చక్షుర్ముముగ్ధ్య
స్మాన్నిధయేవ బద్ధాన్, శంనోదేవీరభిష్టయ ఆపోభవంతుపీతయే, శం
యోరభిస్రవంతునః, ఈశానావార్యాణాంక్షయంతీశ్చర్షణీనాం, ఆపో
యాచామిభేషజం, సుమిత్రానఆపఓషధయస్సంతు దుర్మిత్రాస్తస్మై
భూయాసుర్యోఽస్మాన్ద్వేష్టియంచ వయంద్విష్మః, ఆపోహిష్టామయోభువస్తాన
ఊర్జేదధాతన,మహేరణాయచక్షసే, యోవశ్శివతమోరస స్తస్యభాజయ
తేహనః ఉశతీరివమాతరఃతస్మాఅరంగమామవోయస్యక్షయాయజిన్వథ,
ఆపోజనయథాచనః, పృథివీశాంతాసాగ్నినా శాంతాసామేశాంతాశు
చంశమయతు, అంతరిక్షగ్ంశాంతంతద్వాయునాశాంతగుం తన్మేశాంత
గ్ంశుచగ్ం శమయతు,ద్యౌశ్శాన్తాసాదిత్యేన శాన్తాసామే శాన్తాశుచ
గ్ం శమయతు, పృథివీశాంతిరంతరిక్షగ్ంశాంతిర్ద్యౌశ్శాంతి ర్దిశశ్శాం
తి రవాంతరదిశాశ్శాంతిరగ్ని శ్శాంతిరాదిత్య శ్శాంతిశ్చంద్ర మాశ్శాం
తిర్నక్షత్రాణి శ్శాంతిరాపశ్శాంతిరోషధయశ్శాంతి ర్వనస్పతయ శ్శాం
తిర్గౌశ్శాంతిరజాశాంతిరశ్వశ్శాంతిః. పురుషశ్శాంతిర్బ్రహ్మశాంతి ర్బ్రా
హ్మణశ్శాంతి శ్శాంతిరేవశాంతి శ్శాంతిర్మే అస్తుశాంతిః. తయాహ
గ్ం శాంత్యాసర్వశాంత్యామహ్యంద్విపదే చతుష్పదేచశాంతిం కరో
మిశాంతిర్మే అస్తుశాంతిః. ఏహశ్రీశ్చహ్రీశ్చ ధృతిశ్చతపోమేధా ప్రతి
ష్ఠాశ్రద్ధాసత్యంధర్మశ్చైతాని మోత్తిష్ఠంతమనూత్తిష్ఠంతు మామా
గ్ శ్రీశ్చహ్రీశ్చధృతిశ్చ తపోమేధా ప్రతిష్ఠాశ్రద్ధాసత్యంధర్మశ్చైతాని
మామాహాసిషుఃఉదాయుషాస్వాయుషోదోషధీనాగ్ంరసేనోత్పర్జన్య
స్యశుష్మేణోదస్థామమృతాగ్ం అను, తచ్చక్షుర్దేవ హితం పురస్తా
చ్ఛుక్ర ముచ్చరత్, పశ్యేమ శరదశ్శతం, జీవేమ శరదశ్శతం, నందా
మశరదశ్శతం, ప్రబ్రవామశరదశ్శతం, అజీతాస్స్యామ శరదశ్శతం,జ్యో
క్చసూర్యం దృశే, యఉదగాన్మహతోర్ణవాద్విభ్రాజమానస్సరిరస్య మ
ధ్యాత్సమా వృషభోలోహితాక్ష స్సూర్యో విపశ్చిన్మనసాపునాతు,
బ్రహ్మణకోశోసిబ్రహ్మణ అణిష్ఠోబ్రహ్మణ అవపనమసి ధారితేయంపృ
థివీ బ్రహ్మణానుహితధారితమేనేన మహదంతరిక్షం దివందాధారపృథి
వీగ్ సదేవాం యదహందధారయాణీ మామద్వేదోదివిప్రసపత్,మేధా

మనీషేమావిశతాగ్ం సమీచీభూతస్య భవ్యస్యావరుద్ధ్యై సర్వాను
యురయాణి సర్వమాయురయాణి,అభిర్గీర్భిర్యదతో నఊనమాప్యాయ
యహరివో వర్ధమానః, యదాస్తోతృభ్యో మహి గోత్రారుజాసిభూయిష్ట
భాజోఅధ తేస్యాము, బ్రహ్మప్రావాదిష్మ తన్నో మాహాసీత్, ఓంశాంతి
శ్శాంతిశ్శాంతిః. చతుష్షీనిమల్యగృహమాగచ్ఛేత్, అహతేనవా నసా
ప్రదక్షిణగ్ం సుముఖం శిరో వేష్టయిత్వా స్తమితే, గ్రామంప్రసాదయ
తి, వాగ్యదఏతాం రాత్రింతిష్ఠత్వా స్తేవాశో వ్భూతే పూర్వో క్తలక్ష
ణేచ్ఛదిర్దర్శేగ్ని ముపసమాధాయా ధాన్యవ ట్టయుపఃభి దర్శమతి, స ప్త
తయిమిత్యేకే, అగ్నిమాదిత్య ముదకుంభ మశ్మాన వత్సమాకాశంహి
రణ్యం స ప్తతయమపినా ఆదిత్రీణి దర్శయిత్వా యుధో ప పాదమిత
రాణి, అత్రైతద్వాసో గురవే వరందత్వా, మయస్సుపర్ణా ఉపసేదురిం
ద్రం....బ్రహ్మప్రావాదిష్మ తన్నోమాహాసీత్, ఆదిత్య ముపతిష్ఠ తేబ్రా
హ్మణా న్భోజయేత్. అభ్యుదయికంకర్మణః పుణ్యాహవాచనంకుర్యా
త్. సమాపనేష్వేనమేవ ప్రయోగః.

సౌమ్యవ్రతమ్ సమాప్తః.

సౌమ్యవ్రతోత్సర్జనః.

సంవత్సరేపర్యవేతే, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....తిథౌధర్మపత్నీ
సమేతో హ మిమం శిష్యం సౌమ్యవ్రతోత్సర్జనేన సగ్స్కరిష్యే, పూ
ర్వవత్స్నానం తర్పణం హోమశ్చ మదంతీరుపస్పృశ్య ప్రథమేనాను
వాకేన శాంతికృత్వా, ఓం నమోవాచేయా చోదితా....శోభాయై వి
తరోతుమదంతు, ఓం శాంతి శ్శాంతిశ్శాంతిః. చతప ఔదుంబరీస్సమి
ధోంఘృతాన్వక్తా అభ్యాదధాతి,ద్యాస్సమిత్,కామాదిత్యస్సమిందథే
....అన్నాద్యేన సమింతాగ్ స్వాహా, ఆదిత్యాయేదం, అంతరిక్షగ్ంస
మిత్....అన్నాద్యేన సమింతాగ్ స్వాహా, అంతరిక్షాయేదం, పృథివీస
మి....అన్నాద్యేన సమింతాగ్ం స్వాహా, అగ్నయఇదం ప్రాజాపత్యా
మే, స్వాహా, ప్రజాపతయఇదం. ఉపస్థాన మంత్రేషు, ఆదిత్య వ్రతప
తేకాండ రుషిభ్యస్సౌమ్యవ్రతమచారిషం తదశకంతస్మైరాధి వాయో

వ్రతపతే, రాధిఅగ్నే వ్రతపతే, రాధి, వ్రతానాం వ్రతపతే రాధి, దే
వతా ఉపస్థాయ, యుంజతేసవితేతివర్జయిత్వా, జయాది ప్రతిపద్యతే
సౌవిష్టకృతగ్ం హుత్వా దర్వ్యా పరిధీనక్తి పరిధీ ప్రహృత్య సగ్
స్రావంచకృత్వానా జ్ఞాతమిత్యాది పరిషేచనాంతం కృత్వా, మదంతి
దరుపస్పృశ్యోత్తమే నానువాకేన శాంతిం కృత్వా, శంనోవాచః పవ
తాం.....బ్రహ్మ ప్రావాదితంనోమాహాసీత్తు. ఓంశాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః.
గృహమాగచ్ఛేత్, శ్వోభూతే, వయస్సుపర్ణా ఉపసేదురింద్రం....
బ్రహ్మప్రావాదిష్మతన్నో మాహాసీత్, ఓంశాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః. గు
రవే వరందత్వా, గురోవరంతే దదామితి బ్రూయాత్, కేశశ్మశ్రు
వాపయిత్వా బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్ అభ్యుదయికం కర్మణః పుణ్యా
వాచనం కుర్యాత్.

అత్రశ్లోకాః సోమసూక్త ఉనిషత్ప్రవసస్పతిం తంత్రవజుహుయా
త్సకలం నమః,శుక్రియే సమిధోగ్న ఇతి ప్రతీయుంజతేసవితాజయమా
దిశేత్ మిూలనేయత వాక్ఛిరసి ప్రతీవేష్టనే త్రమితె గృహమావిశేత్,
స్థియ తెంధఇవతుణమవ్యథో వాదిత్యేనతత్యో భ్యుదిత్రియా, తతః ప్ర
హితెతు బహిర్గృహాణాం వహ్నించసూర్యంచ తతోదకుంభ, ఆకాశ
ముద్వీంచ గిరించవత్సం పశ్యేద్ధిరణ్యంచ వయస్సుపర్ణాః, పుత్సర్జేనేతు
యుంజాది మిూలనాదిచ వర్జయేత్, సమిధాధానమంత్రేషు ద్యాసమి
త్పూర్యమిష్యతె, వ్రతేషుచావరోపీధి ర్నసూస్తక్తం చిత్తమాదికం,
వుపస్థితి ర్నదేవతాగణస్య శుక్రియాదృతె, అధ్యాయీ సోమకాండస్య
యావ ద్వత్సరమాదరాత్తు, నక్తభోజిత్వధ శ్శాయీ బ్రహ్మచారి జితేం
ద్రియః, శూద్రసంభాషణం నైవనోపాన చ్ఛత్రధారణం, నగతాసుం
నమీ క్షేత్ర నారోహేచ్ఛ కటాదితం, స్నానముష్ణాంబునానైవ పర్వ
సూపవసేదిహ, ఏతాని శక్తితఃకుర్యా ద్వ్రతీత్రివ్రతసిద్ధయే..., స్నా
నోపాకర్మసమిధ స్తర్పణం వపనంప్రతి, ఆచార్య ఇతం త...ర్వం
స్నాన తర్పణపూర్వకం, సూత్రార్థ సంగ్రహ కారోపిః సౌమ్య ప్ర
తే... సోమాయ కాండఋషయ ఇతీరితం, సోమోధేను మిదంసూ
క్తం సారహితీభ్యః ప్రభృతతః, మదంతీస్తా ఉపస్పృశ్య నమోవా
చేతి శాంతికం, జప్త్వా చత్వార సమిధసాజ్యా ఔదుంబరీర్వటుః, పృ
థివీసమిత్యేతైరు త్తిష్ఠ న్నాధ...తిహి, యుంజతేస్పృష్ట ఇత్యాద్యా ద్యాదా
దశద్వాదశోత్తరే, మంత్రేబ్రాహ్మణ పాఠానువాకా...పదవాచనం,

యుంజతేసవితేత్యేతౌద్వావాచ యథోస్ఫుటం, ఆగ్నేవ్రతపతేకాండేత్యాద్యుపస్థాన మాచరేత్, శన్నోవాతశాంతి జపన్నుదిల్యా హత వాససా, శిరస్సంవేష్ట్య స్తంభతెత్వగారంవా ప్రవేశమేత్, ప్రరేద్య ద్యాభిహ్నాణాంచ భోజనంకారయేదితి, ఉత్సర్జనం త్వేవమేవ ద్వారా దైర్ఘ్యస్సుమిమః క్షిపేత్, ఆదిత్యవ్రతపతేకాండే త్యాద్యుపస్థాన మాచరేత్, వటోశ్చ కేశవపనంవ్రతేష్వాత్సర్పనేషుచ, వదంతికేచితౌసమ్యా ఖ్య వ్రతపవేతరేషుచః.

సౌమ్యవ్రతోత్సర్జనమ్ సమాప్తః.

ఆగ్నేయ వ్రతః.

ప్రకృతమనుసరామః:—ఆగ్నేయవ్రతేనద్యాంపవన పూర్వకం స్నాత్వాచార్యశ్శిష్యేణ సహప్రాణానాయమ్య, ఏవం....తిథౌ ధర్మ పత్నీ సమేతోహమిమం శిష్యం, ఆగ్నేయ వ్రతేనసగ్‌స్కరిష్యే పూర్వ వద్రుషిపూజాంకృత్వా, మహృషీగ్ స్తర్పయేత్, నీవీతిభూత్వా, అగ్నిం కాండఋషిం తర్పయామి, సాగంహితేర్దేవతా ఉపనిషద స్తర్పయామి యాజ్ఞికీర్దేవతాఉపనిషద స్తర్పయామి, వారుణీర్దేవతా ఉపనిషద స్తర్ప యామి బ్రహ్మాణగ్ స్వయంభువంతర్పయామి, తర్పయిత్వా, ఉపవీతిఅ గ్నేరుపసమాధానాద్యాజ్యభాగాంతే ముఖాహుతిగుంహుత్వానార బ్ధేవ్రతీజుహోతిఅగ్నయే కాండర్షయేస్వాహా అగ్నయేకాండఋషయ ఇదం అగ్నేనయసుపథారాయే అస్మాన్ విశ్వానీదేవవయునానివిద్వాన్ యుయుధ్యస్మజ్జుహురాణమేనో భూయిష్ఠాం తేనమఉక్తిం విధేమస్వా హా, అగ్నయఇదం ప్రవ శుక్రాయభానవే భరధ్వగ్ంహవ్యం మతించా గ్నయేసుపూతంయోదైవ్యాని మానుషాజనూగ్ష్యంతర్విశ్వాని విద్మ నాజిగాతిస్వాహా, అగ్నయఇదం, అచ్ఛాగిరోమతయో దేవయంతీరగ్ని యంతి ద్రవిణం భిక్షమాణాః, సుసంద్రుశగ్ం సుప్రతీకగ్ం స్వంచగ్ం హవ్యవాహమరతిం మానుషాణాగ్ స్వాహా, అగ్నయఇదం, అగ్నేత్వ మస్మద్యుయోధ్యమీవా అనగ్నిత్రా అభ్యమంతకృష్టీః పునరస్మభ్య గ్ం సువితాయ దేవత్వా విశ్వేభిరజరేభిర్యజత్రస్వాహా, అగ్నయఇదం,

అగ్నేత్వంపారయానవ్యో అస్మాత్స్వస్తిభిరతి దుర్గాణీవిశ్వా, పూశ్చ పృథ్వీ బహులాన ఉర్వీభవాతో కాయతనయాయశ్శం యోస్వాహా, అగ్నయఇదం, ప్రకారవో మనునావచ్యమానా దేవద్రీచీం నయథ దేవయతః, దక్షిణావాడ్వాజిని ప్రాచ్యేతిహావిర్భ రంత్యగ్నయే ఘృతాచీ. స్వాహా, అగ్నయఇదం, సాగ్ంహితీభ్యో దేవతాభ్య :ఉపనిషద్భ్య స్స్వాహా, సాగ్ంహితిభ్యో దేవతాభ్యవుపనిషద్భ్య ఇదం, యాజ్ఞికీభ్యో దేవతాభ్య వుపనిషద్భ్యస్స్వాహా, యాజ్ఞికీభ్యో దేవతాభ్య వుపనిషద్భ్యఇదం, వారుణీభ్యో దేవతాభ్య వుపనిషద్భ్యస్వాహా, వారుణీభ్యో దేవతాభ్య వుపనిషద్భ్యయిదం, బ్రహ్మణేస్వయంభువేస్వాహా, బ్రహ్మణేస్వయం భువఇదం, సదసస్పతి మద్భుతం ప్రియమింద్రస్యకామ్యం, సనిరమేధామయాసిషగ్‌స్వాహా, సదసస్పతయఇదం, అథదేవతోపస్థానం,అగ్నేవ్రతపతేకాండ ఋషిభ్యఅగ్నేయవ్రతం చరిష్యామి తచ్ఛకేయం తన్మేరాధ్యతాం, వాయోవ్రతపతేకాండ ఋషిభ్యఅగ్నేయగ్‌తాం, ఆదిత్యవ్రతపతే కాండఋషిభ్య అగ్నేయగ్‌తాం, దేవతావుపస్థాయ, జయాదిప్రతిపద్యతే సౌవిష్టకృతగుం హుత్వా, దర్వాస్యపరిధీనన క్తీపరిధిస్సిహ్వాజ్యగు ప్రావంచ కృత్వా నాజ్ఞాతమిత్యాదిపరిషేచనాంతం కృత్వా బ్రాహ్మణా తరయేత్, అభ్యుదయం కంకర్మణః పుణ్యాహవాచనం కుర్యాత్, సమాపనేప్యేవ మేవప్రయోగః.

ఆగ్నేయవ్రతం సమాప్తః.

ఆగ్నేయవ్రతోత్సర్జనమ్.

సంవత్సరువస్యవేతే, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....నిథౌ, ధర్మపత్నీసమేతోహ మిమంశిష్యమాగ్నేయ వ్రతోత్సర్జనేన సగ్‌స్కరిష్యే, పూర్వవత్సానం తర్పణం హోమశ్చ, పుష్టానమంత్రేషు, అగ్నేవ్రతపతేకాండఋషిభ్య ఆగ్నేయవ్రతమచారిషం తదశకంతన్మేరాధి, వాయోవ్రతగ్‌రాధిఆదిత్యగ్‌రాధి, వ్రతానాంగ్ తన్మేరాధి, దేవతావుపస్థాయజయాది ప్రతిపద్యస్విష్టకృతగుం హుత్వా దర్వాస్యపరిధిన న క్తీపరిధీప్రహృత్యసగ్ ప్రావంసవుతేచకృత్వానాజ్ఞాత మిత్యాదిపరిషేచ

నాంతకృత్వా, బ్రాహ్మణాన్ తర్పయేత్, అభ్యుదయకం కర్మణఃపుణ్యా హావాచనంకుర్యాత్.

ఆగ్నేయవ్రతోత్సర్జనమ్ సమాప్తః.

వైశ్వదేవవ్రతః.

వైశ్వదేవ వ్రతేనద్యాం వనపూర్వకం స్నాత్వాచార్యశిష్యేణ సహప్రాణానాయమ్య, ఏవంగుణవిశేష....తిథౌ ధర్మపత్నీసమేతోహ మిమంశిష్యం వైశ్వదేవవ్రతేనసగ్గుస్కరిష్యే, పూర్వసద్యృషిపూజాం కృత్వావసద్యృషీగుస్తర్పయేత్, నివీతిభూత్వా, విశ్వాన్ దేవాన్ కాండ ఋషీగుస్తర్పయామి, సాగుంహితీ....మి, యాజ్ఞికీ....మి, వారుణీర్దే వతా....మి, బ్రహ్మాణగు....యామి, సదసస్పతిం....మి, ఇతితర్పయి త్వా వుపవీతి, అగ్నేరుపసమాధానాద్యాజ్యభాగాంతేఘుకావహుతిగుం హుత్వాన్వారబ్దేవ్రతిని జుహోతి, విశ్వేభ్యోదేవేభ్యః కాండఋషిభ్య స్స్వాహా, విశ్వేభ్యోదేవేభ్యః కాండర్షిభ్యఇదం, ఆనోవిశ్వే అస్రాగ మంతు దేవామిత్రో అర్యమావరుణాస్సజోషాః, భువన్ యధానోవిశ్వే వృధాసఃకరన్ త్సుషాహావిధురం వశవస్స్వాహా; విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదం. శంనోదేవా విశ్వదేవాభవంతు శగుంసరస్వతీ సహాధీభిరస్తు,శమ భిషాచశ, ముంరాతిషాచశ్శంనోదివ్యాపార్థివాశగ్ంనో అప్యాయస్వాహా విశ్వేభ్యోదేవేభ్యఇదం, యేసవితుస్సత్యసవస్య విశ్వేమిత్రస్య వ్రతేవ రుణస్య దేవా తేనావృధవంపీరవద్గోమదప్నదధాతిన ద్రవిణంచిత్ర మస్మే స్స్వాహా, విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదం, అగ్నేయాహి దూత్యం వారిషేణ్యో దేవాగ్ం అచ్ఛాబ్రహ్మాకృత్వాగణేన, సరస్వతీంమరుతో అశ్విదాపోయక్షిదేవా రత్నధేయాయవిశ్వాన్ స్స్వాహా, విశ్వేభ్యో దేవేభ్యఇదం, ద్యౌః పితః పృధివిమాతరద్రుగగ్నే భ్రాతర్వసవోమృ తానః, విశ్వఆదితాం అదితేసజోషాఅస్మభ్యగుంశర్మబహులంవియం తస్స్వాహా, విశ్వేభ్యోదేవేభ్యఇదం, విశ్వేదేవాశ్శృణుతేమగుహావంమే యే అంతరిక్షేయఉపద్యవిష్ట, యేఅగ్నిజిహ్వాఉతవాయజత్రా ఆసద్యా స్మిన్బర్హిషిమాదయధ్వగుస్స్వాహా, విశ్వేభ్యోదేవేభ్యఇదం,.సాగుంహి

తీభ్యోదృభ్యస్స్వాహా, సాగుంహితిభ్యో దే...ఇదం, యాజ్ఞికీభ్యస్స్వా హా. యాజ్ఞి.. దం, వారుణీ....స్వాహా, హావారుణీ, దం బ్రహ్మణే ....ఇదం, సదసస్పతి....యాసిషగ్ స్వాహా, సదసస్పతయఇదం, అథ దేవతోపస్థానం, అగ్నే వ్రతపతే.కాండఋషిభ్యో వైశ్వదేనవ్రతంచరి ష్యామి తచ్ఛకేయం తన్మేరాధ్యతాం, వాయో వ్రత....భ్యో వైశ్వదే వ వ్రతంచరిష్యామి....రాధ్యతాం, ఆదిత్యవ్రత....భ్యో వైశ్వదేవవ్ర తంచరిష్యామీతి....రాధ్యతాం, దేవతావుపస్థాయజయాది ప్రతిపద్య తేసావుష్టకృతగుంహుత్వా, దర్వ్యాపరిధీనన క్తిపరిధీన్ప్రహృత్యసగుం స్రావంచకృత్వా నాజ్ఞాతమిత్యాది పరిషేచనాంతకృత్వా, బ్రాహ్మణా తర్పయేత్, అభ్యుద యికంకర్మణః పుణ్యాహవాచనంకుర్యాత్. సమా పనేప్యేవమేవప్రయోగః.

వైశ్వదేవవ్రతమ్ సమాప్తః.

వైశ్వదేవ వ్రతోత్సర్జనః.

సంవత్సరేపర్యవేతే, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....తిథౌ ధర్మప త్నీసమేతోహ మిమంశిష్యం వైశ్వదేవవ్రతోత్సర్జనేన సగుస్కరిష్యే, పూర్వవతాన్నసంతర్పణం హోమశ్చ, వుపస్థానమంత్రేషు, అగ్నేవ్రత పతే కాండరుషిభ్యో వైశ్వదేవ వ్రతమచారిషం తదశకంతన్మేరాధి, వా యోవ్రత....రాధి, ఆదిత్యవ్రతపతే...రాధి దేవతావుపస్థాయ, జయాది ప్రతిపద్య తేసావిష్టకృతగుం హుత్వాదర్వ్యాపరిధీనక్తి పరిధీన్ ప్ర హృత్యసగు స్రావంచకృత్వా నాజ్ఞాతమిత్యాది పరిషేచనాంతంకృ త్వా బ్రాహ్మణాన్ తర్పయేత్ అభ్యుదయికంకర్మణః పుణ్యాహవాచ నంకుర్యాత్. శ్లో. యజుర్వేదేతు చత్వారః కాండః కాండ పతిన్పృషీన్ తర్పయంత్యర్చయం త్యేతా నుపచారైశ్చనూర్ధయః, ఋషింముఖాంతే జిహుయాద్వ 9 తేషు నూక్తోక్తహోమాన్ సదసస్పతించ, వుపస్థిరిశ్చా పిచదేవతానాం జయాదయో బ్రాహ్మణ తర్పణంచ, వ్రతేషు సువనే చైవ తథైవాథ్య మనేముఖే, పరిధిప్రహరణం కుర్యా ల్లేఖకార్యం నవి ద్యతే, సువనేగ్రహపూజాయాం వుపాకర్మ వ్రతోత్సృజే, పరిధిప్రహ

రణంకుర్యా త్సంప్రావస్తు విధీయతే, వ్రతాని వేదవ్రతాని సువనం పుగ్ంసువనం అధ్యయనం వుపాకర్మముఖః, గ్రహాపూజాం, తత్సత్. హరిః ఓమ్.

వైశ్వదేవవ్రతోత్సర్జనమ్ సమాప్తః.

స్నాతకమ్.

అథ సమావర్తసముచ్యతే:—శ్లో. వేదోదితానాం కర్మణాంస మతిక్రమే, స్నాతకవ్రతలోపేచ ప్రాయశ్చిత్తమభోజనం. ప్రాణానా యమ్య, ఏవం....తిథౌ స్నాతకవ్రతాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగ త్వేనతదాదౌశుధ్యర్థం శాంత్యర్థ మభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహస్వ స్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యే,ఆదౌనిర్విఘ్నేనపరిసమా ప్త్యర్థం శ్రీమహా గణాధిపతిపూజాంకరిష్యేగణాధిపతి• పూజాంకృత్వా పుణ్యాహంవాచ యిత్వాయథాశక్తి దక్షిణాం గృహీత్వాఉపస్థాయ,బ్రాహ్మణాన్ ప్రా ర్థయేత్ అశేషేహ పరిషత్ మదీయాంవిజ్ఞాపనామవధార్యమమఉపనయ నాది సమావర్తనపర్యంతం మధ్యేశౌచస్నానసంధ్యావందన జపభిక్షా గ్నికార్యస్వాధ్యాయ వ్రతమేఖలాదండాజిన రాహిత్యదివాస్వాపసఛ త్రపాదుకమాలోత్యగ్వ ర్తనానులేపన శూద్రస్పర్శదూత్యతపతిత సంభాష ణగుహ్యూపదిష్ట యధోక్తసంధ్యావందన ద్విరగ్నికార్యసాయంప్రాతర్భి క్షాన్నభోజన గుర్వభివందనాది నియమోల్లంఘనక్రముఖ భక్షణతాం బూల చర్వణఅశ్వారోహణ గజారోహణ శకటారోహణ నటవిటగా యక గీతవాద్యశ్రవణ గురుశిశ్రూషాది వ్రతలోపే తేషామపనోదనా ర్థం ఉత్తరత్రస్నాతకవ్రతాదికారసిధ్యర్థం పరిషనుపస్థానపురస్సరం శ క్త్యప్రత్యామ్నాయరూపేణాచరిష్యే, ఆత్మప్రదక్షిణ త్రయంకృత్వా. సమస్తసంపత్సుఖవాప్తిహేతవ స్సముత్థితాపత్కులధూమకేతవః, అ పారసంసార సముద్రసేతవః పునంతుమాం బ్రాహ్మణ పాదపాంసవః, ఆపద్ఘనధ్వాంతి సహస్రభానవ స్సమీహితార్థార్పణకామధేనవః, సమ

* స్నాతకవ్రతాత్పూర్వం గోదానికం కార్యం, తదుపనయన పూర్వభావిక ర్మసుపఠితత్వాదత్రనోక్తమ్ ద్రష్టార స్తత్రద్రష్టవ్యంతు.

స్తీర్థాంబుపవిత్రమూర్తయో రక్షంతుమాం బ్రాహ్మణపాదపాంసవః.
అధివ్యాధి హరంగృణాంమృత్యు దారిద్ర్యనాశనం, శ్రీపుష్టికీర్తిదం
వందే విప్రశ్రీపాదపంకజం, అశేషేహపరిషత్ మదీయాం విజ్ఞాపనామ
వధార్యమయాసమర్పితా, మిమాంపరిషద్దక్షిణాంయథోక్తదక్షిణామే
వస్వీకృత్య మమోపనయనాది సమావర్తనపర్యంతం మధ్యేశౌచస్నాన
సంధ్యావందనాద్యతిక్రమేభ్యస్సర్వేభ్యః పాపేభ్యో విముక్తోభూయా
దిత్యేషాసభానుగృహ్ణాతు, స్నాతకవ్రతాదికార్యసిద్ధిరస్త్వితిభవంతో
బ్రువంతు, స్నాతకవ్రతాధికారసిద్ధిరస్తు, ప్రాణానాయమ్య. ఏవం....
తిథౌ నామధేయోహం మమశరీరశుద్ధ్యర్థంస్వర్ణాజ్యధాన్యకృఛ్రాణ్యాచ
రిష్యే. స్వర్ణంపవిత్రమతులం స్వర్ణంపాపప్రణాశనం, స్వర్ణంహిశంక
రంయస్మా దతశ్శాంతిప్రయచ్ఛమే, కామధేనో స్సముద్భూతం సర్వక్ర
తుషుసంస్థితం, దేవానామాజ్యమాహార మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే, ధ
న్యంకరోషిదాతారమిహల్లోకే పరత్రచ, యస్మాత్తస్మాచ్ఛినంమేస్యా ద
తశ్శాంతి ప్రయచ్ఛమే, శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయబ్రాహ్మణాయ మమ
శరీరశుద్ధిం కామయమానః శ్రీమహావిష్ణుప్రీతయ కృఛ్రత్రయ ప్రత్యా
మ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యంతుభ్యమహంసం, ప్రదదేన మమ, పూ
ర్వోక్తఏవంగుణ....తిథౌ మయాకృతైరేభిస్స్వర్ణాజ్య ధాన్యకృఛ్రై
ర్భగవాన్ త్సర్వాత్మకః శ్రీమహావిష్ణుస్సుప్రీతో వరదోభూత్వామమ
శరీరశుద్ధిం కుర్యాదితి భవంతో బ్రువంతు, స్నాతకవ్రతాధికారసిద్ధిరస్తు
ప్రాణానాయమ్య, ఏవం.. తిథౌమమబ్రహ్మచర్యవ్రతలోపప్రాయశ్చి
త్తార్థం పాహిత్రయోదశహోమంకరిష్యే, స్థండిలోల్లేఖనాద్యాజ్యసగు
స్కారాంతేచతుష్పాత్ర ప్రయోగంకుర్యాత్, పూర్వపరిషేచనంకృ
త్వాపునరూర్జాని...విశ్వతస్స్వాహా, అగ్నయఇదం, సహరయ్యాని,
స్పరిస్స్వాహా, అగ్నయ ఇదం, మహతఇదం, భువోవాభూరగ్న
యేచ పృథివ్యైచమహతేచస్వాహా, అగ్నయేపృథివ్యయవేచాం
తరిక్షాయచ మహతేచస్వాహా, వాయవే అంతరిక్షాయమహత
ఇదం, సువరాదిత్యాయచదివేచ మహతేచస్వాహా, ఆదిత్యాయ
దివేమహతఇదం, భూర్భువస్సువశ్చంద్రమసేచ నక్షత్రేభ్యశ్చదిగ్భ్యశ్చ
మహతేచస్వాహా, చంద్రమసే నక్షత్రేభ్యో. దిగ్భ్యమహతఇదం,
పాహినో అగ్నయేనసే స్వాహా, అగ్నయఇదం, పాహినో విశ్వవేదసే
స్వాహా; విశ్వవేదసఇదం, యజ్ఞం పాహివిభావసోస్వాహా, విభావసవ

ఇదం, సర్వం పాహిశతక్రతోస్వాహా, శతక్రతవఇదం, పాహినో అగ్న
ఏకయా, పాహ్యుతద్వితీయయా, పాహ్యూర్జం తృతీయయా, పాహిగీ
ర్భిశ్చత సృభిర్వసోస్వాహా, వసవఇదం, పునరూర్జాని....విశ్వతస్వాహా,
అగ్నయఇదం సహరయ్యానివ ర్తస్వాగ్నే....స్వరిస్వాహా,అగ్నయఇదం,
సర్వప్రాయశ్చిత్తకరిష్యే, భూర్భువస్సువస్స్వాహా, ప్రజాపతయఇదం,
ఉత్తరపరిషేచనంకృత్వా.శ్లో. పునరూర్జాసహావ్యంతే మధ్యేపాహీతి
పంచకం, వ్యాహృతీభిశ్చతు ర్హుత్వా త్రయోదశ ఉదాహృతా, ప్రా
ణానాయమ్య, ఏవం....తిథౌ ప్రాతరగ్ని కార్యంకరిష్యే, పరిత్వాగ్నే
....అహంభో అభివాదయే, వేదమధీత్య స్నాస్యన్ ప్రాగుదయాద్వ్రజం
ప్రవిశ్యాంతర్లోమ్నా చర్మణాద్వార మపిధాయాస్తే. గురుకులాత్సమా
వృత్తస్యానుష్ఠేయం సమావర్తనా పరపర్యాయం స్నానాఖ్యం కర్మ,
కుమారః ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....తిథౌ శ్రీమాన్ గోత్రః, నామధే
యోహం స్నానాఖ్యం కర్మంకరిష్యే, పునః ప్రాణానాయమ్య. ఏవం
....తిథౌ స్నాతకవ్రతాంగ తేస్వరక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే విశ్వే
త్వాతే....బంధనే, నైవమేతదహారాదిత్యోభిక్షపేత్, మూత్రపురిషోత్స
ర్జనార్ధంననిర్గచ్ఛేత్, మధ్యందినేగ్నేరుపసమాధానాది పాత్రప్రయో
గకాలే. శ్లో. సూత్రేవస్త్రేమణియుగసమిత్స్రక్సుగంధాన్ ప్రవర్తా, శీ
తోష్ణాంబుక్షురకటయవచ్ఛత్ర గండాంజనాని, ఉదర్కో పానహాకుశశ
కృత్స్నానచూర్ణాని కుర్వన్ స్నానంయుజాం త్సకృదిహానరః కాష్ఠ
మౌదుంబరంచ, పవిత్రకరణాద్యాజ్య భాగాంతే పాలాశీగుం సమిధ
ముత్తరధాయ, ఇమగుస్తోమ మర్హతే జాతవేదసే రథమివసమ్మహేమమ
నీషయా, భద్రాహినః ప్రమిరస్య సగుంసదసద్యగ్నే సఖ్యేమారిషా
మనయంతవస్వాహా అగ్నయఇదం అపరేణాగ్నిం కట ఏరకాయాంవా
సవిశ్యోత్తర యాత్నురమభిమంత్ర్య విత్ర్యాయుమర....త్వా వియమం,
ఉత్తరేణయజుషా వస్త్రేవిప్రదాయ,శివోసగుం సర్జనాద్యా కేశనిధానా
దుపనయన వత్సమానం, అనుగం నామాసి స్వధీతిస్తే పితానమస్తే
అస్తుమామాహిగుంసీః, అపావాకస్య ప్రథమేన యజుషావస్నగుం సృ
జ్య, ఉష్ణేన...ఆపస్సువః, ఇత్యంతం కృత్వాక్షురం ప్రక్షాల్యగూఢం
నిదధాతి, జఘనార్ధే. ప్రజస్యాః విశ్వ విప్రసస్యమేఖలాం బ్రహ్మచారిణే
ప్రయచ్ఛతి, తాగుంస ఉత్తరేణ యజుషోదుంబరమూలే దర్భస్తంబే
వోపగూహతి, ఇదమహాం విష్ణుశర్మణో గౌతమస్య పాప్మానముపగూహా

ముఖ్యోత్తరో నారాయణ శర్మాద్విషచ్ఛభ్యః ఏవంనిహితాభిరేవాద్భిరుత్త
రాభిష్షడ్భిస్స్నాత్వా, ఆపోహిష్ఠామయోభువః.... చనః, హిరణ్యవర్ణా
శుచయః.... శగుస్యోనా భవంతు, ఆపోహిష్ఠామయోభువ యితితిస్రో
హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః పావకాఇతి తిస్రః,తూష్ణీం మిశ్రితాభిశ్చతోష్టా
భిరద్భిష్షణ్ణానుంతేసకృదేవస్నాతి, ఉత్తరయోదుంబరేణ దతోధావ
తే, అన్నాద్యాయవ్యూహధ్వం దీర్ఘాయురహమన్నాదో భూయాసం.
సోమోరాజాయమాగమత్సమే ముఖంప్రవేక్ష్యసి భగేనసహ వర్చసా
నైరృత్యాం దిశినిరస్యాప ఉపస్పృశ్య, ఆచమ్య,స్నానీయేనాచ్ఛాదిత
స్స్నాతః, కస్తూరిచూర్ణాది రుద్వర్తాన్యమలకపిష్టాదిభి శిరస్స్నానీయై
స్స్నాతశ్చ భవతి, ఉత్తరేణయజుషాహతముత్తరంవాసః "పరిధాయ
సోమస్య తనూరసితను వంమేపాహిస్వా మాతనూరావిశం, వాసః పరి
ధాప్యాచమ్య. సార్వసురభిణాచందనే నోత్తరైర్దేవతాభ్యప్రదాయ,
నమోగ్రహాయచాభిగ్రహాయచ, నమశ్శాకజంభాభ్యాం, నమస్తాభ్యో
దేవతాభ్యోయా అభిగ్రాహిణీః, ప్రదానం నమశ్శబ్దేన, ఉత్తరయాను
లిప్య, అప్సరస్సుయోగంధోగంధర్వేషుచయన్యశః, దైవోయోమా
నుషోగంధ స్సమాగంధ స్సురభిర్జుషతాం, మణిగ్ం సౌవర్ణగ్ం సో
పథానగ్ం సూత్రోతము త్తరయోదపాత్రేత్రిః ప్రదక్షిణం పరిప్లావ్య,
ఇయమోషధీత్రాయమాణాసహమానాసహస్వతీ, సామా హిరణ్యవ
ర్చసం బ్రహ్మవర్చసం మాకరోతు, ఉత్తరయా గ్రీవాస్వాపథ్య, అపా
శోన్యురో మేమానగ్ంశారీః, శివోమోపతిష్ఠస్య దీర్ఘాయుత్వాయ శ
తశారదాయ, శతగ్ం శరద్భ్య ఆయుషేవర్చసే జీవాత్వై పుణ్యాయ,
త్యవసానయాగ్రీవాస్వాబధ్య, ఏవమేబాదరమణిం మంత్రవర్జగ్ం స
వ్యేప్రాణావాబధ్య,ఆహతముత్తరంవాసో రేవతీ స్వేతిసమానం, వా
సస్సద్యః కృతోత్తరాభ్యా మభిమంత్ర్య,రేవతీస్త్వా వ్యక్ష్ణన్ మహి
త్వసం, ఉత్తరాభిస్తిసృభిః పరిధాప్య, యా ఆకృంతన్నయన్ ...సంవ్య
యస్వ, పరిధాప్యాచమ్య, పరిహితముత్తరయాను మంత్రయతే, పరీ
దంవాసో...విభజాసిజీవన్, తస్యదశాయాం,ప్రవర్తో ప్రబధ్యదర్భా
మాధా యాజ్యేనాభ్యసయన్నుత్తరాఆహుతీర్హుత్వా, ఆయుష్యమితి
పతీమంత్రవత్స్తాన్యా హుతీర్జుహోతి, ఆయుష్య వర్చసగ్ం సువీర్యగ్ం
రాయస్పోషమౌద్భిద్యం, ఇదగ్ం హిరణ్యం జైత్ర్యాయా విశతాం
మాగ్స్వాహా, హిరణ్యాయేదం, ఉచ్చై రావాజిపృతవాజీసత్రాసాహం

ధనంజయం, సర్వా న్సమృద్ధి ర్బుద్ధయో హిరణ్యేస్మిం త్సమాహితా
స్వాహా, హిరణ్యాయేదం, శునమహగ్ం హిరణ్యస్య పితురివ నామా
గ్రభైషం, తంమాహితీర్ణ్యవర్చ సంపూరుషు ప్రియంకురుస్వాహా, హి
రణ్యాయేదం ప్రియంమా దేవేషు కురు ప్రియం మా బ్రహ్మన్కురు, ప్రియం
విశ్వేషు శూద్రేషు ప్రియగ్ం రాజసుమాకురుస్వాహా, హిరణ్యాయేదం
యాతిరశ్చీనివద్యసే హంవిధరణీఇతి, త్వాం త్వా ఘృతస్యధారయాయ
శసగ్ం రాధనీమహగ్ం స్వాహా, సగ్ంరాధన్యాఇదం, సగుంరాధనై
దేవై స్వాహా, సగుంరాధనై దేవ్యాఇదం, ప్రసాదస్యై దేవ్యైస్వా
హా, ప్రసాదస్యై దేవ్యాఇదం, సమ్రాజంచ విరాజంచాభిశ్రీర్యాచనో
గృహే, లక్ష్మీ రాష్ట్రస్యయా ముఖేతయా మాసగుం సృజామసిస్వాహా
లక్ష్మ్యైఇదం, త్వష్టాజ్యస్స్నాత్వాజయాది ప్రతిపద్యతే పరిషేచనాం
కృత్వా, ఏతాభిరేవదక్షిణేకర్ణే అబధ్నీత, ఆయుష్యం వర్చస్యగ్ంత
యామాసగుం సృజామసిదక్షిణే కర్ణే అబధ్నీతసస్వాహాకారః, ఏతాభిస
వ్యేఆయుష్యం వర్చస్యగుం....తయామాసగు సృజామసి, సవ్యేకర్ణేబ
ధ్నాతి, ఏవముత్తరైర్మాలిగం ప్రజశ్శిరసీ, శుభికేశిరఆరోహశోభయంతీ
ముఖంమమ, ముఖగుం, హిమనుశోభయభూయాగుం సంచభగంపరు
యామాహరజ్జుమదగ్ని శ్శ్రద్ధాయై కామాయోన్యై ఇ మాంతామపిన
హ్యేహంభగేన సహవర్చసాబధ్నాతి, అంజనమాదర్శాపేక్షణం ఉపా
నహౌ ఛత్రదండమితి, అంజనం. యదాంజనం త్రైకకుదంజాతదుంహి
మవఉపరి తేసనామాంజే తేజసే వర్చసే బలాయచ, మయిపర్వతపూరు
షంమయి పర్వతవర్చసంమయి పర్వతభేషజంమయి పర్వతఆయుషం త్రై
కకుదీనాం త్రై ఆదర్శాపేక్షణం, యన్మేవర్చః, పరాగతమాత్మాన ముపతి
ష్ఠతి, ఇదం తత్పునరాదదే దీర్ఘాయుత్వాయవర్చసే, ఉపానహౌ, ప్రతి
ష్ఠేస్థోదేవతానాం మామాసంతాప్తం యుగవత్, ఛత్రందూష్టిమా
ధాయ, ప్రజాపతేశ్శరణమసిబ్రహ్మణశ్ఛదిర్విశ్వజనస్య ఛాయాభర్వతో
మాపాహి, ఆత్మానమభిచ్ఛాదయతి వైణవ దండమితి దేవస్యత్వాసవితుః
ప్రసవేశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహస్తాభ్యా మాదదేద్విషతోవధా
యేంద్రస్య వజ్రోసి వార్త్రఘ్నః శర్మమే భవయత్పా పంతంనివారయ
వాచంయచ్ఛత్యానక్షత్రేభ్య ఉదితేషు నక్షత్రేషు ప్రాచీ ముదీచీస
వాదిశముపనిష్క్రమ్యో త్తరార్ధేన దిశముపస్థాయ దేవీష్షడుర్వీరురుణః
కృణోతవిశ్వేదేవా సఇహ వీరయధ్వం, ఉత్తరేణ నక్షత్రాణిఛంద్రమస

మితి, మాహాస్మహిప్రజయామాత నూభిర్మాధామద్విషతే సోమరాజన్ రాతినాసంభాష్య యథార్థంగచ్ఛతి, మిత్రేణ గార్హస్థ్యగుం సంభాష్య గచ్ఛతీతి, కాశియాత్రాయాం:—శ్లో. చరితబ్రహ్మచర్యోహం కృతవ్రతచతుష్టయః, కాశీయాత్రాంగమిష్యామి అనుజ్ఞాం దేహిమేశుభాం. ప్రతివాక్యం.—నాలంకారాంమను మత్తాంకన్యాదాస్యామి తేద్విజ,పాణింగృహీత్వాసాగ్నిస్త్వంగచ్ఛత్వాగచ్ఛమద్గృహం. ప్రాణానాయమ్య ఏవం....ప్రీత్యర్థంస్నాతక వ్రతాంగభూతమాభ్యుదయికం కర్మకరిష్యే, శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయ బ్రాహ్మణాయాభ్యుదయిక ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యంతుభ్య మహంసంప్రదదేన మమ, పునః ప్రాణానాయమ్య, * ఏవం....ప్రీత్యర్థం తదంగకర్మణః పుణ్యాహంవాచయిష్యే, ఓంకర్మణః పుణ్యాహం భవంతో బ్రువంత్వీత్యాదిమార్జనాంతంకుర్యాత్. హరిః ఓంతత్సత్.

స్నాతకమ్ సమాప్తః.

వైకల్పికసమావర్తనమ్.

అథైతద పరంతూష్ణీమేవ తీర్థేస్నాత్వాతూష్ణీగుం సమిదమాదధాతి పూర్వవదాచార్యేణానుజ్ఞాతః ప్రాణానాయమ్య, ఏవంనామధేయోహం వైకల్పికసమావర్తనం కరిష్యేతూష్ణీమేవతీర్థేస్నాత్వా శ్రోత్రియరాదగ్ని మాహృత్యవిధినోపసమాధాయాలంకృత్య పాలాశీగ్ంసమిధంప్రాదేశ మాత్రీంతస్మిన్నే వాగ్నౌతూష్ణీం ప్రజాపతిం మనసా ధ్యాయన్నాదధాతి. శ్లో. స్నానంవక్ష్యే వరంతూష్ణీం తీర్థేస్నాత్వైవ వలౌకికం,వహ్నిమాధాయ విధివత్పరిషించ సమంతతః, పాలాశీంసమిథంతూష్ణీ మగ్నావాధాయసత్వనః, పరిషేచనం తదాకుర్యాద్యథా పూర్వ మితిస్మృతిః.

వైకల్పికసమావర్తనమ్ సమాప్తః.

---

* స్నాతకవ్రతే ఆభ్యుదయికం కర్మణః పుణ్యాహంచనానుష్ఠేయ మితి పాశ్చాత్యవైదిక సమ్మతవ్యవహారః.

వివాహః.

హరిః ఓమ్.

అథ వివాహప్రయోగ ఉచ్యతే, అత్రైతే శ్లోకాః.—

ప్రాణసంయమనసంప్రథమం భవేత్ వ్రీహిణాం సుహృదామభిమంత్రణం, సంగతావరాయ సమర్ప్యతే స్వామినాతు వధూర్జలపూర్వకమ్ ॥౧॥ స్థాస్యతేద వివాహమహితశేష పావకో విధిసన్మరుపర్కసోత్రగో సహితోసహితో ప్రవాదీయతే వర వృత్త సమీక్షయా ॥౨॥ ఏవమేవరాపచిత్త అతో భ్రాతృమంత్రతపోథసమీక్షణం అత్రభాగాః కరణం వరకన్యయోస్సభ్యంతరం యజ్ఞోపపరిమృజ్యతే ॥౩॥ కన్యకా స్వజనోయధిపాసివా యదిహీరదితి బంధువియోగతః, బర్హిజీవవతింతు జపేద్ధ్రువం కన్యకావరణే యదివర్జనం ॥౪॥ స్నాపనాదితు యద్బహుతంత్రకం కర్మతత్క్రియతే తత్ర ఏవహి, గృహ్యతే ఖలుపాణిరమంత్రకం గమ్యతే జ్వలనస్తు సమంత్రకమ్॥౫॥

తత్రాయంప్రయోగః, ముహూర్తసమయేవరో మంగళస్నానం కృత్వా, పూర్వమేవవధూం మంగళ స్నానంకారయిత్వా శుభమస్తు.

అయం ముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్తు.

శ్లో. యశ్శివోనామ రూపాభ్యాం....సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః, ఉత్తిష్ఠంతు....సమారభే, ప్రాణానాయమ్య శుభశోభనే ముహూర్తే శ్రీమంతః గోత్రస్యనామధేయస్య మమోపాత్త దురితక్షయ ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ వృధ్యర్థం శుధ్యర్థం శాంత్యర్థం మభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహస్వస్తి పుణ్యాహవాచనంకరిష్యే, ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యే, గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా, యతాసుః ధర్మప్రజాసంపత్త్యర్థం స్త్రియముద్వహ ఇతిసంకల్ప్య, సుహృదస్సమవేతా స్సమంత్రవతో వరాన్ప్రహిణుయాత్, మదర్థం కన్యాంవృణీధ్వమితివరాన్ప్రేష యతి, తాన్ప్రసుగ్మం.తేతద్వాభ్యా మభిమంత్రయతే, ప్రసుగ్మంతా ధియసానస్య సక్షణివరేభిర్వరాగ్ం అభిమ ప్రసీదత, అస్మాకమిత్ర ఉభయంజుజోషతి యత్సౌమ్యస్యాంధసోబుబోధతి, అనృక్షరాఋజవసంతు పంథాయేభిస్సఖాయోయంతి నోవరేయం, సమర్యమాస భగోనో

నితీయాత్సంజాస్పత్యగ్ం సువయమస్తుదేవాః, తేకన్యాదాతారంగ
త్వాభవతే, కాశ్యపావత్సారనైధృతత్రారుషేయ ప్రవరాన్వితకాశ్య
పసగోత్రోద్భవస్య కేశవశర్మణోనప్త్రే, కాశ్యపా....గోత్రోద్భవస్య నా
రాయణశర్మణః పౌత్రాయ, కాశ్య....గోత్రోద్భవస్య మాధవశర్మ
ణః పుత్రాయ, కాశ్యపా....గోత్రోద్భవాయ శ్రీనివాసశర్మణేవరా
య, అంగీరసబార్హాస్పత్య భారద్వాజ, త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత
భారద్వాజస గోత్రోద్భవస్య శ్రీరామశర్మణోనప్త్రీం, అంగీర...ద్భవ
స్యశంకర శర్మణః పౌత్రీం, అంగీర....ద్భవస్య రాజశేఖరశర్మణః పు
త్రీం, అంగీరస....గోత్రోద్భవాం లక్ష్మీనామ్నీంకన్యాం, ధర్మప్ర
జాసంపత్యర్థం వృణీమహే, వృణీధ్వం, దాస్యామీతి కన్యాప్రదః ప్ర
తిబ్రూయాత్, ఏవంత్రిః, కృతార్థావయ మితివరమావేదయేయుఃవరః
ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం ధర్మప్రజాసంపత్యర్థగ్ స్త్రియ
ముద్వహే, పునః ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగు....ప్రీత్యర్థం,ఉద్వాహాం
గభూతద్వయ యజ్ఞోపవీతధారణంకరిష్యే ఆచమ్య,యజ్ఞోపవీ.... తేజః,
యజ్ఞోపవీతం ధృత్వాచమ్య, దాతా ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగుణ....ప్రీ
త్యర్థం శ్రీలక్ష్మీనారాయణ ప్రీత్యర్థం సాలంకృతకన్యాదానంకరిష్యే,
అస్య శ్రీమద్భగవతో మహాపురుషస్య తతో విష్ణుసాయుజ్య ఫలావా
ప్త్యర్థం కన్యాదానమహంకరిష్యే, మహాసంకల్పముచ్చార్య, వరమ
భ్యర్చ్య, శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపస్య వరస్య ఇదమాసనం, శ్రీల
క్ష్మీనారాయణ స్వరూప వరపుభాభ్యామిదంపాదం, నమోస్త్వనంతా
య...యుగధారిణేనమః, శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వరూపవర అమీగం
ధాః, అలంకారార్థాఇమే అక్షతాస్సంత్వక్షతాస్సకలారాధనైశ్శోభన
మస్తు శ్లో. కన్యాంకనక సంపన్నాం కనకాభరణ భూషితాం,దాస్యా
మివిష్ణవేతుభ్యం బ్రహ్మలోక జిగీషయా. ౧ కన్యేమమాగ్రతోభూ
యాః కన్యామేదేవిపార్శ్వయోః, కన్యామే సర్వతో భూయా స్త్వ
ద్దానాన్మోక్షమాప్నుయాం.౨ విశ్వంభరస్సర్వభూతా స్సాక్షిణ్య స్సర్వ
దేవతాః, కన్యామిమాం ప్రదాస్యామి పితౄణాంతరణాయవై. 3. క
న్యాంసాలంకృతాంతుభ్యం సుశీలాయసుధీమతే,ప్రయతోహం ప్రయ
చ్ఛామి ధర్మకామార్థ సిద్ధయే.౪. ఆంగీరస....గోత్రస్య శ్రీరామశర్మ
ణోనప్త్రీం, ఆంగీరస....గోత్రస్య శంకరశర్మణః పౌత్రీం,అంగీరస....
గోత్రస్య రాజశేఖరశర్మణః పుత్రీం, ఆంగీరస....భారద్వాజసగోత్రో

దృవాం లక్ష్మీనామ్నీంకన్యాం, కాశ్యపావత్సార.... కాశ్యపసగోత్రస్య
కేశవ శర్మణోనప్త్రే, కాశ్యపసగోత్రస్య నారాయణ శర్మణః పౌత్రా
య కాశ్యపసగోత్రస్య మాధవశర్మణః పుత్రాయ, కాశ్యపసగోత్రా
య శ్రీనివాసశర్మణే వరాయ తుభ్యం, ప్రజాసహత్వకర్మభ్యః ప్రతిపా
దయామీతి కన్యాముదక పూర్వందద్యాత్, స్వస్తీతిప్రతివచనం దేవస్య
త్వాసవితుః ప్రసవే, అశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహస్తాభ్యాం ప్రతి
గృహ్ణామి, రాజాత్వా వరుణోనయతు దేవిదక్షిణే ప్రజాపతయేక
న్యాం, తేనామృతత్వ మశ్యాం, వయోదాత్రే మయోమహ్య
మస్తు ప్రతిగ్రహీత్రే, క ఇదం కస్మాఅదాత్, కామః కామాయ
కామోదాతా కామః పతిగృహీతా కామగుం సముద్రమావిశ, కా
మేనత్వా పతిగృహ్ణామి, కామైతత్తె ఏషాతే కామదక్షిణా వృతా స్త
స్త్వాంగీరసః ప్రతిగృహ్ణాతు కన్యాదాన సాద్గుణ్యార్థం దక్షిణాంతుభ్యం
మహంసంప్రదదేనమః మనాలగ్రామదానం, దాతా ధర్మార్థగామేశుద్యై
త్యషావాతిచరితవ్యావరః నాతిచరామీతి ప్రతివచనంతత్రైవ కన్యాస్తే
వరోవివాహ వేదికాయామగ్ని ప్రతిష్ఠాపనంకుర్యాత్, వరః ప్రాణానా
యమ్య మమోపాత్త.... ప్రీత్యర్థం సకలశ్రౌతస్మార్తనిత్యకర్మానుష్టానా
ధికారసిధ్యర్థం గృహ్యాగ్ని, ప్రతిష్ఠాపనంకరిష్యే స్థండిలంకృత్వోల్లి
ఖ్యాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యాగ్నిం, ధ్యాత్వాలంకృత్య.... తతో మధుపర్కః,
దాతా ప్రాణానాయమ్య, మయక్రియమాణ కన్యాదానాంగత్వేన, వ
రంమధుపర్కేణ పూజయిష్యే, కూర్చం ప్రయచ్ఛతి, యత్రాస్మా అప
చింతికుర్వంతి తత్కూర్చ ఉపవిశతి, యథాపురస్తాత్, రాష్ట్రభృదస్యా
చార్య సందీమాత్వద్యోషం, ఆపఃపాద్యాః ఇతిదాతాప్రాహ ఉత్త
రయాభిమంత్ర్య, ఆపఃపాదావనేజనీర్ద్విషంతం నాశయంతుమే, అస్మి
న్కులె బ్రహ్మవర్చస్యసాని, దక్షిణపాదంపూర్వం బ్రాహ్మణాయ ప్ర
యచ్ఛేత్సవ్యగ్ం శూద్రాయప్రక్షాళయితార ముపస్పృశ్య, ఉత్తరేణ
యజుషాత్మానం ప్రత్యభిమృశేత్, మయిమహోమయియశోమయీ
మాంద్రియంవీర్యం కూర్చాభ్యాం పరిగృహ్యమృన్మయేర్హణీయా ఆప
ఇతిప్రాహ ఉత్తరయాభిమంత్ర్య ఆమార్గయశపావచ్ఛనారగ్ం స్పృశప
యనా తేజసాచ, తం మాప్రియం ప్రజానాంకుర్వధిపతింపశూనాం, అం
జలావేకదేశ అసీయమాన ఉత్తరంయజుర్జపేత్, విరాజోదోహోసివిరా
జోధోహమసీయ మనుపద్యాయవిరాజ, శేషంపురస్తాన్నివీయమాన ము

త్తరయానుమంత్రయతే, సముద్రంవః ప్రహిణోమిస్వాం యోనిమపి
గచ్ఛత, అచ్ఛిద్రవః ప్రజయా భూయాసం మాపరాసేచి మత్పయః,
దధిమధ్వితిసగ్ం సృజ్యకాగ్ం సేనవర్షీయ సాపిధాయకూర్చాభ్యాం ప
రిగృహ్యమధుపర్క ఇతిప్రాహత్రివృతమేకేఘృతంచ పోక్తమేకే, ధానా
స్సక్తూగ్ శ్చేత్తరాభ్యామభిమంత్ర్య, త్రయ్యై విద్యాయై యశోసి యశ
సోయశోసి బ్రహ్మణోదీప్తరసితం మాంప్రియం ప్రజానాం కుర్వధిపతిం
పశూనాం ఆమార్గ యశసావర్చసాసగ్ం సృజపయసా తేజసాచ, తం
మాంప్రియంప్రజానాం కుర్వధిపతిం పశూనాం యజుర్భ్యామష ఆచామ
తిపురస్తాదుపరిష్టాచ్చ అమృతోప స్తరణమసీ పీత్వాద్విరాచమ్య, ఉత్త
రయాత్రిః ప్రాశ్యయన్మధునో మధవ్యంపరమ:మన్నాద్యంవీర్యం, తేనా
హం మధునోమధవ్యేన పరమేనాన్నాద్యేనవీర్యేణ రహేన్నాదోమధవ్యో
నాని, సకృన్మంత్రేణద్విస్తూష్ణీం అమృతాపిధానమసి, అపఃపీత్వా, హ
స్తంప్రక్షాళ్య, ద్విరాచమ్య, అనుకంప్యాయ ప్రయచ్ఛేత్పరిగృహ్య
వరాజాస్థపతిర్వాధరోహితాయ గామితిగాంప్రాహోత్తరేణ యజుషాభి
మంత్ర్యగౌరస్య ప్రహతపాప్మాన పాప్మానం జహిమమచాముష్యచ
తస్యైవపాగ్ శ్రపయతోప స్తీర్ణాభి ఘారితాంమధ్య మేనాంతమేనవా
పవాశపర్ణేనో త్తరయాజుహోతి, అగ్నిః ప్రాశ్నాతు ప్రథమస్సహి వేదయ
థాహవిః, అనష్టమస్మాకం కుర్వన్బ్రాహ్మణో బ్రాహ్మణేభ్యః, యద్యు
త్సృజేదుపాగ్ంశూత్తరాం జపిత్వా, యజ్ఞోవర్ధతాం యజ్ఞస్యవృద్ధిమ
నువర్ధాపచితిరస్యపచితిం మాకుర్వపచితోహం మనుష్యేషు భూయా
సం,గోర్ధేనుభవ్యామాతారుద్రాణాం దుహితావసూనాగ్ం స్వసాదిత్యా
నామమృతస్య నాభిః, ప్రణువోచంచి కితుషేజనాయమాగామనాగామ
నాగామదితింవధిష్ట, పిబతూదకంతృణాన్యత్తు ఓముత్సృజత ఉచ్చైరను
జానాతి, అన్నప్రోత్తముపాగ్ంశూత్తరయాభిమంత్ర్య ఓం కల్పయతే
త్యుచ్చైః, సిద్ధమన్నంభూతం, దాతాప్రాహ, భూతంవరః సావిరాట్
తన్మాక్షాయితస్యతే.శీయతన్నఊర్జంధాః, ఓంకల్పయత ఉచ్చైః, వరం
వస్త్రాదిభిర్యథార్హం పూజయేత్, తతస్సుముహూర్తేస్వయంద్రష్టాత్పత్నీ
యాంజపేత్. అభ్రాతృఘ్నీం బృహస్పతే, ఇంద్రాణి పుత్రఘ్నీం ల
క్ష్మ్యంతా మస్యై సవితస్సువ, దృష్టేవ్వచక్షుషి ఉపసగ్ం హారతి చక్షు
ర్ధ్యా సమీక్షేత అఘోరచక్షురపతిఘ్న్యేధి శివాపతిభ్యస్సుమనాస్సు
వర్చాః, జీవసూర్దేవకామస్యో నాశంనో భవద్విపదేశం చతుష్పతే, కృ

తత్రప్రాణాయామా ఆవాభ్యాం కర్మాణి కర్తవ్యాని ప్రచాచ్ఛ్రోత్వాప యితవ్యాః, వధూవరౌ సంకల్పయతః, అంగుష్ఠేనోప మధ్యమయా చాంగుళ్యా దర్భం సంగృహ్యోత్తరేణ యజుషా తస్యా భ్రువోరంతర గ్‌ం సంమృజ్య ప్రతీచీనం నిరస్యేత్. ఇదమహం యాత్వయి పతిఘ్న్యలక్ష్మీస్తాం. నిర్దిశామి అప ఉపస్పృశ్య । పాత్రే నిమిత్తార్థాం జపేత్. చీవాగ్‌ంరుదంతి వియయం తే ధ్వరేదీర్ఘా మనుప్రసితిం దీధియుర్నరః, వావంపితృభ్యో యయిదగ్‌ం సమేరిరేమయః పతిభ్యో జనయ పరిష్వజే, యుగ్మాక త్సను వేతా స్మంత్రవతగ్ భట్టియే మధుపర్కస్య కన్యాదానా త్పూర్వభావిత్వ ముక్తం సూత్రే కన్యాదానాంగ త్వేనోక్తం కర్తవ్యంతా అనుష్ఠానంతు యథామతి కర్తవ్యం ఉత్తరయాద్భ్యః ప్రహిణుయాత్, వ్యుతతూ్కర ముడచంత్వాప అస్తైక్ష్ బ్రాహ్మణాత్స్నవసగ్‌ం హరంతుః, అవీరఘ్నీరుదచంత్వాపః, ఉత్తరేణ యజుషా తస్యా శ్శిరసిదర్భేణ్వం నిధాయ, ఆర్యమ్నో అగ్నిం పరియంతు క్షిప్రం ప్రతీక్షంతాగ్. శ్వశ్వో ౨దేవరశ్చ, తస్మిన్నుత్తరయా దక్షిణం యుగచ్ఛింద్ర ప్రతిష్ఠాప్య, ఖేనసః ఖేరథః ఖేయుగస్య శచీపతే అపాలామింద్రత్రిః పూర్త్వక్యకరత్ సూర్యవర్చసం, ఛిద్రేసువర్ణ ముత్తరయాంతర్ధాయ, శం తే హిరణ్యం సముశంత్వాప శశ్యం తే మేధిభవతు శంయుగస్యతృద్మ, శంత ఆపశ్చత పవిత్రాభవం త్వథాపత్యాత ద్వగ్‌ం సగ్‌ం సృజస్య, ఉత్తరాభిః పంచభిస్నాపయిత్వా, హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః పావకాః ప్రచక్రముర్హిత్వావద్యమాపః, శతం పవిత్రా వితతా హ్యాసుతాభిష్ట్వా దేవస్సవితాః పునాతు, హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః పావకాయాసుజాతః కశ్యపోయాస్వగ్నిః, యాఅగ్నిం గర్భందధిరేసువర్ణాస్తాస్త ఆపశ్శగ్ స్యోనాభవంతు, యాసాగ్‌ం రాజావరుణోయాతి మధ్యేసత్యాన్వృతే పవశ్యన్ జనానాం, యాజగ్నింగర్భ దధిరేసువర్ణా స్తాస్త ఆపశగ్ స్యోనాభవంతు, యాసావదేవాది విణ్వంతి భక్షంయా అంతరిక్షేబహుధాగివిష్టాః యాఅగ్నిం గర్భందధిరే సువర్ణాస్తాస్త ఆపశ్శగ్ స్యోనాభవంతు, శివేసత్వాచక్షుషాపశ్యంత్వా పశ్శివయాతనోపస్పృశంతుత్వచం తే, ఘృతశ్చుతశ్శుచయోయాః పావకాస్తాస్త ఆపశ్శగ్ స్యో నాభవంతు సకృత్సాన్నపయుతి,వుత్తరయాహ తేన వాససాచ్ఛాద్య, పరిత్వాగిర్వణోగిర ఇమాభవంతు విశ్వతః, వృద్ధాయు మనువృద్ధయోజుష్టా భవంతుజుషయః, ఆచమ్య, వుత్తరరయాయో క్త్రేణ సన్న

హ్యతి, ఆశాసానా సౌమనసం ప్రజాగ్ం సౌభాగ్యతనూం, అగ్నేరను
వ్రతాభూత్వాసన్నహ్యేసు కృతాయక, వృత్తరేణనాభిం నిష్టర్క్యగ్రం
థింకృత్వా ప్రదక్షిణం పర్యూహ్య దక్షిణేనవాభి మవస్థాపయతి,మాం
గల్య పూజాంకుర్యాత్, మాంగల్యతంతునానేన మమజీవన హేతు
నా, కంఠేబధ్నామిసుభగేత్వంజీవ శరదశ్శతం, మంగళసూత్రంబధ్వా
మాంగల్యధారణమస్తు....తతఅర్ద్రాక్షతారోపణంకుర్యాత్, తతః కపిలా
వాచనంవరః పయసావధ్వాం జలావుప స్తీర్య ద్వి స్తండులానోప్య ద్విరభి
ఘారయతి, వరాం జరాదశ్య కుర్యాదేవంవధ్వాం జలేతువఃస్నావ్య, సో
దకలళమాదాయ కపిలాగ్ స్నారయంతు, దక్షిణాః పాంతు బహుదే
యంచాస్తు, పుణ్యంవర్ధతాగ్ం శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు వృ
ద్ధిరస్త్వవిఘ్నమస్త్వాయుష్యమస్త్వారోగ్యమస్తు, స్వస్తిశివంకర్మా, కర్మస
మృద్ధిరస్తు, దంపత్యోర్గృహే నక్షత్రే సహ సోమేన క్రియేతాగ్ం
శాంతిరస్తు. ప్రజాపతి స్త్రీషు యశః ముష్కయోరదథాత్సపం,
కామస్య తృప్తిమానంతం తస్యాగ్నే భాజయేహమా. మోదఆనందః
ముష్కయో ర్నిహితస్సపః, ప్రసుత్వేవకామస్య తృప్యాణి దక్షిణానాం
ప్రతిగ్రహే. మనసశ్చిత్త మాకూతిం వాచస్సత్య మశీమహి, పశూ
నాగ్ం రూపమన్నస్య యశశ్శ్రీ శ్రయతాం మయి యథాహమస్యా
అతృపగ్ స్త్రియైపుమా, యథా స్త్రీ తృప్యతిపుగుంసి ప్రియేప్రియా. ఏ
వం భగస్యతృప్యాణి యజ్ఞస్య కామ్యః ప్రియః, దతామిత్యగ్నిర్వద
తీ తదేతివాయురాహతత్. హంతేతి సత్యంచంద్రమాః ఆదిత్యస్సత్య
మోమితి, ఆప స్తత్సత్యమాభరణ యశోయజ్ఞస్య దక్షిణాం. ప్రజామే
కామస్సమృధ్యతాం అన్యోన్యగుం శిరసితండులారోపణం కుర్యాత్.
పూర్వం వరోవధ్వా శ్శిరసి ప్రాపయేత్. ద్వితీయపర్యాయే వతస్య శిర
సిపూర్వం ప్రాపయేత్ తృతీయ పర్యాయేనధ్వా శ్శిరసిపూర్వం, చతు
ర్థే, అన్యోన్యం యుగపత్ ద్వితీయపర్యాయే, పశవో మేకామ స్సమృ
ధ్యతాం, తృతీయ పర్యాయే యజ్ఞో మేకామ స్సమృధ్యతాం, తూష్ణీం
చతుర్థం.శ్లో. విశ్వేత్త్వాతేశ్యృచాపుంసాం బధ్నీయా ద్దక్షిణేకరే, అథ
నామకరే స్త్రీణాం బృహత్సాపేతిమంత్రతః, సంకల్పానంతరంతస్య
ముఖ్యకాల ఇతిస్మృతః, హస్తగ్రహణకాలేవా చతుర్థ్యాం నిశిమో
దయేత్, ఏవంగుణ....ప్రీత్యర్థం వధూసహపాణిగ్రహణాంగత్వేన ఆ
వయోః రక్షార్థంరక్షాబంధనంకరిష్యే, విశ్వేత్త్వాతే వననేషు ప్రవా

బ్యాయాచ కర్చ్ఛుసుఘువన్నింద్రనుస్వతే, పారావంతంయత్పురుషం భృ
తంవస్వ పావృణోశ్వరభాయ ఋషిబంధవే, తతః బృహతా౽నుష్టుత్ర
భద్వృద్ధవృష్ణీయం, త్రిష్టుభాజశ్ముభీతముగ్రవీరం ఇంద్రస్తోమేన పంచ
దశేన మధ్య మిదంవాతేన సంరేణరశు వధ్వా వామకరే బధ్నాతి బ్ర
హ్మగ్రంధిఃబధ్నాతి.

వివాహః సమాప్తః.

గృహ ప్రవేశ హెూమః.

అథేవా ము త్తరయా దక్షిణే హ స్తే గృహీత్వాగ్నిమభ్యానీయ
తూష్ణీం దక్షిణహస్తేగృహిత్వా పూషాత్వేతో సయతుహ స్త గృహ్యే
శ్వినా త్వాప్రసహతాగ్ం రథేన గృహాంగచ్ఛ గృహపత్నీ యథాసో
వశినీత్వం విదథమా వదాసి, అపరేణాగ్నిం కటమాస్తీర్య తస్మి న్నుప
విశతఉ త్తరోవరః గృహప్రవేశహోమాత్పూర్వగ్వర ఉ త్తరతోభవే త్త
తోదక్షిణతోన్యత్ర ఫలదానం వినాశిషో రితిత్రికాండవచనాది తరత్ర
దక్షిణత ఏవన్యాత్ కృత ప్రాణాయామా, ఏవంగుణ....ప్రీత్యర్థ అన
యానవోఢయా పత్న్యాసహ వివాహప్రధాన హోమంకరిష్యే, అగ్నే
రుపసమాధానాది పాత్రప్రయోగకాలే. మూ. వధ్వంజలింహోమవి
ధానదర్వ ద్వితీయదర్వీం సహచాంజ్యనాన్యా, ప్రోక్షార్థ పాత్రేణసహ
ప్రణీతా మిద్మంచశమ్యా స్సహలాజనుశ్మా, పవిత్రకరణాద్యాజ్య భా
గాంతె, వధూహ స్తయోస్సధన ప్రోక్షణతపనసమార్జనాని కరోతి, అ
ధైనామాదితో ద్వాభ్యా మభిమంత్రయేత, సోమః ప్రథమో వివిదేగం
ధర్వో వివిదఉ త్తరః, తృతీయో అగ్నిష్టేపతిస్తురీ య స్తే మనుష్యజాః,
సోమోదదద్గంధర్వాయ గంధర్వో దదగ్నయే, రయించపుత్రాగ్ శ్చా
నాదగ్నిర్మహ్య మధో ఇమాం, ద్వాభ్యామాసీనాం వధూమభిమంత్ర్య,
అథాస్యై దక్షిణేనసీచాహ స్తేన దక్షిముత్తానగ్ం హ స్తంగృహ్ణీయా
ద్యదికామయేత స్త్రీరేనజనయే యమిత్యంగులీరేవ గృహ్ణీయాద్యది
కామయేతపుగ్ం సఏవజనయే యమిత్యంగుష్ట మేవశోభివాంగుష్ట మ
భివలోమాని గృహ్ణాతి, గృహ్ణామితి ఇత్యేతాభిశ్చత సృభిఃగృహ్ణామి

తేనుప్రజాస్త్వాయ హాస్తంమయాపత్యా జరదృష్టిర్యథాసః భగోఆర్య
మావితాపురంధీర్మ్హ్యంత్వాదుర్గార్హపత్యాయ దేవాః, తేహపూ
ర్వేజనాసోయత్ర పూర్వవహోహితాః. మూర్ధన్వాన్ తాత్రసౌభ్రవః
పూర్వోదేవేభ్య ఆతపత్ సరస్వతి ప్రేహమివ సుభగేవాజినీవతి, తాం
త్వావిశ్వస్య భూతస్యప్రగతః, యుపతిప్రదిశస్సర్వా దిశోనుపవమానః.
హిరణ్యహస్త ఇదం మసుత్వామన్మన సంకృణోతు, అంతేహస్తగ్రహ
ణం, అథైనాముత్తరే ణాగ్నిం దక్షిణేసపదా ప్రాచీముదీచీంవాదిశ
భిప్రక్రమయేయత్యేత మిషఇతి సఖేతిసప్తపదేజపతి, ఏకమిషేవిష్ణుస్త్వా
న్వేతు, ద్వేఊర్జేవిష్ణుస్త్వాన్వేతు, త్రీణివతాయవిష్ణుస్త్వాన్వేతు, చత్వా
రిమాయోభవాయ విష్ణుస్త్వాన్వేతు పంచపశుభ్యో విష్ణుస్త్వాన్వేతు, స
ప్తభ్యోహోత్రాభ్యో విష్ణుస్త్వాన్వేతు, సఖాసప్త పదాభవ సఖాయౌ
సప్తబభూవ సఖ్యంగతేగ మేయగ్ంసఖ్యాత్తై మాయోవగ్ం సఖ్యా
న్మేమా యోష్ఠాస్సమయానసంకల్పావహై సంప్రియారోచిష్ణూ సుమ
నస్యమానావిషయమూర్జ మభిసంవసానౌ సంనౌమనాగ్ంసిసం వతా
సము చిత్తాన్యాకర, సాత్వజ్యమూహమస్మిసాత్వం ద్యౌరహంపృథివీత్వ
గుంరేతో వాగ్ంరేతో భృత్త్వం మనోహమస్మివాక్త్వగుం సామా
హమస్మ్యృక్త్వగుంసామామను వ్రతాభవ, పుగుంసోపుత్రాయవేత్త
వేశ్రియై పుత్రాయవేత్తవ ఏహిసూనృతే సఖేతిసప్తమేన దేజపతి,
ప్రాగ్ఘోమాత్పూర్వదక్షిణ మగ్నింకృత్వా యథాస్థానముపవిశ్యాన్వారబ్ధా
యాముత్తరా ఆహుతీర్జుహోతి, సోమాయజనివిదే స్వాహేత్యేతైః
ప్రతిమంత్రగుం షోడశాజ్యాహుతీర్హుత్వా, సోమాయజీవిదేస్వాహా
సోమాయజనివిద ఇదం, గంధర్వాయజనివిదేస్వాహా, గంధర్వాయజని
విదఇదం, అగ్నయేజనివిదేస్వాహా, అగ్నయేజనివిదంఇదం, కన్యలా
పితృభ్యో యతిపతిలోకమవధీక్షా మదాస్థస్వాహా వథైసూర్యాయా, ఇ
దంప్రేతోముంచాతినా ముతస్సుబద్ధామ ముతస్కరత్ యథేయ మిం
ద్రమీఢ్వస్సుపుత్రాసుభగాసతిస్వాహా, ఇంద్రాయమీఢుష ఇదం,
ఇమాంత్వమింద్ర మీఢ్వస్సుపుత్రాగ్ం సుభగాంకృణు దశాస్వాంపు
త్రానాధేహి పతిమేకాదశం కృధిస్వాహా, ఇంద్రాయమీఢుష ఇదం,
అగ్నైరైతుప్రథమో దేవతానాగ్ం సోస్యై ప్రజాంముంచ మృత్యు
పాశాత్, తదయుగ్ం రాజవరుణోను మన్యతాం యథేయగ్ స్త్రీపౌ
త్రమఘంనరోదాత్స్వాహా, అగ్నీవరుణాభ్యామిదం, ఇమామగ్నిస్త్రాయతాం

గార్హపత్యః । ప్రజామస్యై నయతు దీర్ఘమాయుః, అశూన్యోపస్థా జీవతా మస్తుమాతా పౌత్రమానంద మభిప్రబుధ్యతామియగ్ం స్వాహా, అగ్నయే గార్హపత్యాయేదం మా తే గృహేషు నిశిఘోష ఉత్థాదన్యత్ర త్వద్రుదత్యస్సం విశంతు, మా త్వం వికేశ్యుర,. ఆవధిష్ఠా జీవపత్నీ పతిలోకే విరాజపశ్యంతీ ప్రజాగ్ం సుమనస్య మానాగ్ం స్వాహా, వధ్వై సూర్యాయా ఇదం, ద్యౌస్తే పృష్ఠగ్ం రక్షతు వాయురూరూ అశ్వినౌ చ స్తనంధయంతగ్ం సవితాభిరక్షతు, ఆవాససః పరిధానాద్బృహస్పతిర్విశ్వే దేవా అభిరక్షంతు పశ్చాత్స్వాహా, ద్యువాయ్వశ్వి సవితృబృహస్పతి విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదం, అప్రజస్తాం పౌత్రమృత్యుం పాప్మానముత వాఘం, శీర్ష్ణస్స్రజమివోన్ముచ్య ద్విషద్భ్యః, ప్రతిముంచామి పాశగ్ం స్వాహా, వధ్వై సూర్యాయా ఇదం, ఇమం మే వరుణ....స్వాహా, వరుణాయేదం, తత్త్వాయామి, మోషీస్స్వాహా, వరుణాయేదం, త్వంనో అగ్నే....ముగ్ధ్యస్మత్స్వాహా అగ్నీవరుణాభ్యామిదం సనో అగ్నే.... త్వం ఏధిస్వాహా, అగ్నీవరుణాభ్యామిదం, త్వమగ్నే అయాస్య యాసన్మనసాహితః, అయాసన్ హవ్యమూహిషే, యానో దేహి భేషజగ్ం స్వాహా, అయసేగ్నయ ఇదం, అథైవాముత్తరేణాగ్నిం దక్షిణేన పదాశ్మాన మాస్థాపయత్యాతిష్ఠేమేతి ఆతిష్ఠేమమశ్మానమశ్మేవ త్వగ్ం స్థిరాభవ, అభితిష్ఠ పృతన్యత స్సహస్వ పృతనాయతః, అథాస్యా అంజలా వుపస్తీర్య ద్విర్లాజానావపత్యభిఘారయతి, తస్యాస్సోదరో లాజానావపతీత్యేకే జుహోతీయం నారీతి, త్రిర్జమదగ్నినా, ఇయం నార్యుపబ్రూతే కల్పాన్యావపంతికా, దీర్ఘాయురస్తు మే పతిర్జీవాతు శరదశ్శతగ్ం స్వాహా వధ్వా ఇదం ఉత్తరాభిస్తిసృభిః ప్రదక్షిణమగ్నిం కృత్వాశ్మాన మాస్థాపయతి యథాపురస్తాత్, తుభ్యమగ్రే పర్యవహన్త్సూర్యాం వహతునాసహ, పునః పతిభ్యో జాయాం దా అగ్నే ప్రజయా సహ, పునః పత్నీమగ్నిరదాదాయుషా సహవర్చసా దీర్ఘాయురస్యా యః పతిస్స ఏతు శరదశ్శతం, విశ్వా ఉత త్వయా వయం ధారా ఉదన్యా ఇవ, అతిగాహేమహి ద్విషః, అతిష్ఠేమమశ్మానగ్ం పృతనాయతః, హోమశ్చోత్తరయా పునః పరిక్రమణమాస్థాపనం, అస్యా అంజలావుపస్తీర్య, ద్విర్లాజానో ప్యభిమార్య, అర్యమణంను దేవం కన్యా అగ్ని మయక్షత, స ఇమాం దేవో అధ్వరః ప్రేతో ముంచాతి, నాముతస్సుబద్ధామముతస్కరత్స్వాహా, అర్యమ్ణ ఇదం, తుభ్యమగ్రే....మహిద్విషః, ఆతిష్ఠ మమ....పృతనాయతః,

హోమశ్చోత్తరయా, పునః పరిక్రమణం వహ్నిం జలాపుపస్తీర్య, ద్విర్లా
జనోపాస్యభిఘార్య త్వమర్య మాభవసి యత్కనీనాం నామస్వధావ
త్స్వరం బిభర్షి, అంజంతి వృక్షగుం సుధితం నగోభిర్యద్దంపతీ, సమన
సా వృణోషి స్వాహా, అర్యమ్ణ ఇదం, తుభ్యమగ్రేపర్యవహన్ త్వా
గ్రాహే మహేంద్రమఃజయాది ప్రతిపద్య తేపరిషేచనాంత కృత్వోత్తరా
భ్యా యోక్త్రం విముచ్య ప్రత్వాముంచామివరుణస్య శాపా ద్యేవత్యా
బధ్నాత్స సవితాసుకేత, ధాతుశ్చ యోనౌను కృతస్య లోకేస్యోనంతే
సహాపత్యాకరోమి, ఇమం విష్యామి వరుణస్య పాశం యమబధ్నీతస
వితాసుశేవః, ధాతుశ్చ యోనౌ సుకృతస్యలోకే రిష్టాంతా సహాపత్యా
కృణామి, తాంతతః ప్రవాహ యేత్ప్రివాహార యేత్సమోపైత్యత మ
ద్నిమనుహారంతి, నిత్యోర్ధారోర్యను గతో మంధ్యశ్శ్చ త్రి యాగారా
ద్వాహోర్య ఉపవాసశ్చాన్య తరస్య భార్యాయా, పతుర్వాను గతేపి
హోత్తర యాజమానుమానోన్నితవసేత్, పత్న్యాసహ ప్రాణానాయమ్య
దేశకాలౌ సంకీర్త్య, ఏవంగుణ....తిధౌ, శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం అ
నుగత స్యాగ్నేః పునస్సంధానాఖ్యం కర్మకరిష్యే, స్థండిలోల్లేఖనాద్య
గ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కృత్వాలంకృత్య పరిస్తీర్యోత్తరేణాగ్నిం, దర్భాన్
త్సగ్ స్తీర్యద్వంద్వం, న్యంచీ పాత్రాణి ప్రయుప్తక్తి, దర్వీమాజ్యస్థావిం
ప్రోక్షమితరదర్వీషీతి, పవిత్రకరణా ద్యాజ్యసగ్స్కారాంతే అదితేనుమ
న్యస్వేత్యాదిభిః, పరిషిచ్య చతుర్గృహీతం, గృహీత్వాన్వారబ్ధాయాం,
అయశ్చాగ్నే స్యనభిశస్తిశ్చ, సత్యమిత్వమయాఅసి, అయసామనసాధృ
తో,యసాహవ్య మూహిషే.యానోధేహిభేషజగ్ స్వాహా, అయాసేగ్న
య ఇదం, పాకయజ్ఞప్రతిలోప ప్రాయశ్చిత్తార్థం స ప్తహోతారం హో
ష్యామి,మహోహావిర్హోతా, సత్యహవిరధ్వర్యుః, అచ్యుతపాజాఅగ్నీత్,
అచ్యుతమనాఉపవక్తా, అనాధృష్యశ్చ ప్రతి ధృష్యశ్చయజ్ఞస్యాభీగ
రౌ,అయాస్య ఉద్గాతా, వాచస్పతే హృద్విధేనామన్, విధేమ తేనామ,
విధేస్తమస్మాకంనామ, వాచస్పతిస్సోమమపాత్,మాదైత్యస్తంతుశ్ఛే
దిమామనుష్యః, నమోదివే, నమః పృథివ్యై స్వాహా, వాచస్పతయే
బ్రహ్మణ ఇదం, సర్వప్రాయచిత్తార్థం భూర్భువస్సువస్స్వాహా, ప్రజాపత
య ఇదం, ఆదితేన....ప్రాసావీః, నష్టాపహృతయోరిధిమే. శ్లో. ప్రా
యశ్చిత్తైషు హోమేషు చతుష్పాత్ర విధ్యానతః, నాఘారౌ చక్షుషి
చైవ ప్రణీతిధ్మ వినాకృతం, నాఘారౌ నాజ్యభాగౌచ నచేధ్మం నజ

యాదయః, చతుష్పాత్ర ప్రయోగేతు నిశ్చితోక్తం కపర్దినా....ఉత్త
రారధస్తోత్తంబనీ, సత్యేనోత్తభితా భూమిః సూర్యేణోత్తభితా ద్యౌః,
ఋతేనాదిత్యా స్తిష్ఠంతి దివిసోమో అధిశ్రితః వాహోవుత్తరాభ్యాం
యు సత్రిదక్షిణ మగ్రేః ముంజంతి బ్రధ్నమరుషం చరంతం పరితస్థు
షః, రోచంతేరోచనాదివి, యోగేయోగేతవస్తరం వాజేవాజేహవాను
హేసఖాయ ఇదం ఇదంత్రమూర్త్యే, ఆరోహతిముత్తరాభిరభిమంత్ర
యతే, సుకిగ్ంశుకగ్ం శల్మలింవిశ్వరూపగ్ం హిరణ్య వర్ణగ్ం సుప్ర
తగ్ం సుచక్రం, ఆరోహవధ్వమృతస్య లోకగుస్యోనంపతేవ్యహతుంశ్వ
ణుష్వ, ఉదుత్తరమారోహంతీవ్యస్యంతీ పృతన్యతః మూర్ధానంతు ప
త్యురారోహప్రజయాచవిరాడ్భవ, సమ్రాజ్ఞీశ్వ శుభరేవ సమ్రా
జ్ఞీశ్వశ్వాంభవ, ననాందరిసమ్రాజ్ఞీభవ సమ్రాజ్ఞీ అధిదేవృషు,స్న
షాణాగుశ్వశురాణాం ప్రజాయాశ్చధనస్యచ, పతీనాంచదేవ్యాణాంచ
సజాతానాంవిరాడ్భవతి తృవర్వధూమధమంత్య 9,సూత్రేన ర్త్రనోర్వస్య
వస్త్రేణా త్యుత్తరయా నీలం దక్షిణస్యాం, లోహితముత్తరస్యాం,
నీలలోహితే భతవః కృత్యాసక్తిర్వ్యజ్యతే, ఏధంతేనా జ్ఞాచయః పతి
ర్బంధేషు బధ్యతే, వుత్తరాభీరభియాతి, యేవధ్వశ్చంద్రంవహతుంయ
క్ష్మాయంతిజనాగుం అస్తు, పునస్తాన్ యజ్ఞియా దేవానయంతు యత
ఆగతాః, మావిద్బరి పంథినోయ ఆసీదంతిదంపతీ, సుగేభిదుర్గమతీతా
మపద్రాంత్వరాతయః, సుగంపంథానమారుక్ష, మరిష్టగ్ స్వస్తివాహ
నం, యస్మిన్ వీరోనరిష్యత్య న్యేషాంవిందతే వసు తీర్థస్థాణు చతుష్ప
థవ్యతిక్రమేదోత్తరాంజపేత్, తాఛంనసానామనుబోదురోణ అధత్త
గ్ం రయిందశవీరం వచస్యవే, కృతంతీర్థసు ప్రప్రాణగ్ం శుభస్పతి
స్థాణు వథేష్ఠామపదుర్మతిగ్ంహతం, నావముత్తరయాను మంత్రయతే,
అయంనోమహ్యాః పారగ్ స్వస్తినేథధ్యసస్పతిః,సిరాసనస్సతిరాభ వదీక్షా
యుతాయుయవర్చసే, నచనావ్యాగ్ స్తరతీవధూః పశ్యేతీర్థ్యోత్తరాం జ
పేత్ అస్యపార్శ్వేనిరుధ్రస్య, జీవాజ్యోతిరశీ మహీ, మహ్యఇంద్రస్వస్వ
స్తయే శ్మశానాదివ్యతిక్రమేషాం తేరథేవారిష్టేగ్నే రుపసమాధానా,
ద్యాజ్యభాగాంతేనాపరద్భాయాముత్తరా ఆహుతీర్హుత్వాయద్యృతేచిధ
భీక్ష్మః వురాజర్త్రభ్య అదృతః, సంధాతాసంధిం, మఘవావురోవ
సుర్నిష్కర్తా విహ్రుతంపునస్సావహా, మఘవత ఇదం, ఇడామగ్నేపురు
దగ్ం సగ్ం సనింగోశ్శశ్వత్తమగ్ం హవమానాయసాధ, స్యాన్న

న్యూనుస్తనయో, విజావాగ్నే సాతే సుమతిర్భూత్వస్మే స్వాహా అగ్నయ
ఇదం, ఇమం మేవరుణ....రాజకేస్వాహా, వరుణాయేదం, త్వంనో అ
గ్నే....ముముగ్ధ్యస్మతా స్వాహా, అగ్నీవరుణాభ్యామిదం, సత్వన్నో....ఏధి
స్వాహా, అగ్నీవరుణాభ్యామిదం, త్వమగ్నే అయాస్య...భేషజగ్ స్వా
హా, అయసేగ్న యఇదం, జయాది ప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతంకరో
తి, క్షీరేణామన్యేషాంవా, లక్ష్మణ్యావాం వృషాణాం నదీనాంధన్వనాం
చ వ్యతిక్రమఉత్తరేయథాలింగంజపేత్, యేగంధర్వా అప్సరశ్చ దేవీ
రేషువృక్షేషు వానస్పత్యేష్వాసతే శివా స్తే అస్యై వధ్వై భవంతుమా
హిగ్ంసిషు ర్వహతుమూహ్య మానాంయా ఓషధయోయానద్యో
యానిధన్వాయే వనా, తేత్వా వధుప్రజావతీ ప్రత్వాముంచత్వగ్ంహ
సః, గృహాను త్తరయా సంకాశయతిసంకాశ యామివహాతుం బ్రహ్మ
ణాగృహైరఘోరేణ చక్షుషామై త్రేణపర్యాణద్ధం విశ్వరూపం యద
స్యాగ్ స్యోనంపతిభ్య పవిత్రాకృణోతుతత్ వాహాపుత రాభ్యాంవిముం
చతి దక్షిణయుగ్మే, ఆవామగన్ త్సుమతిర్వాజసీవసూన్యశ్వినాహృకా
మాగ్ం అయుగ్ంసత, అభూతంగోపామిథునాతు భస్పతిప్రియా అర్య
మ్ణా దుర్యాగ్ం అశీమహి. అయంనో దేవస్సవితా బృహస్పతరింద్రా
గ్నిమిత్రావరుణౌస్వస్తయేత్వష్టావిష్ణుః ప్రజయాసగ్ం రరాణః కామ
ఆయాతింకామాయత్వా విముంచతులోహితం చర్మానడుహంప్రాచీన
గ్రీవము త్తరలోమమధ్యే, గార్యస్యోత్తరయా స్త్రీర్య శర్మవర్మేన మా
స్యై రాహనార్యాఉపస్తిరేసినీవాలిప్రజాయతామియ భగస్యసుమతా
వసత్ గృహాన్ప్రపాద యన్నుత్తరాం వాచయతి, గృహాన్భద్రాన్త్సు
మనసః ప్రపద్యేవీరఘ్నీ వీరతస్సువీరాన్, ఇదాంవహంతో ఘృతముక్ష
మాణా స్తేష్వహగ్ంసుమనాస్సంవిశామి, సాచవరిశ్చదక్షిణేనవదానచ
దేహాళి మభితిష్ఠత్యు త్తరపూర్వ దేశేగారస్యః వరవధ్వోశ్చదక్షిణోత్తరావు
పవిశతః, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం అనయానవోఢయావ
ధ్వాసహ, వివాహదృహప్రవేశ హోమంకరిష్యే అగ్నేరుపసమాధా
నాద్యాజ్యభాగాంతే న్వారబ్ధాయాము త్తరా ఆహుతి ర్హుత్వా, ఆగం
గోష్ఠంమహిషిగోభిరశ్వై రాయుష్మత్పత్నీ ప్రజయా స్వర్విత్, బహ్వీం
ప్రజాంజనయంతీసురత్నే మమగ్నిగుం శతహిమాస్సపర్యాత్స్వాహా
అగ్నయఇదం అయమగ్నిర్గృహపతిస్సుసగుం సత్పుష్టివర్ధనః, యథా
భగస్యాభ్యాందధ ద్రయింపుష్టిం మథోప్రజాణేంస్వాహా, అగ్నయే

గృహపతయఇదం, ప్రజాయాఅభ్యాప్రజాప్రత ఇంద్రాగ్నీశర్మయచ్ఛ
తం యథైనయోర్నప్రమీయాతా ఉభయోర్జీవతోః ప్రజా స్వా
హా, ఇంద్రాగ్నిభ్యామిదం, తేనభూతేన హవిషాయమాప్యాయ
తాంపునః, జాయాంయామస్మా ఆవాక్షుస్తాగుంరసేనాభి వర్ధతాగుం
స్వాహా, ఇంద్రాగ్నీభ్యామిదం, అభివర్ధతాం పయసాభిరాష్ట్రేణవర్ధ
తాంరయ్యా సహస్రపోషవే మాస్తామన పేషితౌ స్వాహా ఇంద్రాగ్ని
భ్యామిదం ఇహైవ స్తం మావియోష్ట విశ్వమాయుర్వ్య శ్నుతం వహ్యో
ఇంద్రస్య స్తయేస్వాహా ఇంద్రాయేదం ధ్రువైదిపోష్యామయి మ
హ్యం త్వాదాద్బృహస్పతిః, మయాపత్యా ప్రజావతీ సంజీవశరదశ్శత
గుంస్వాహా, బృహస్పతయఇదం, త్వష్టాజాయామజనయ త్త్వష్టాస్యై
త్వాంపతిం, త్వష్టాసహస్ర మాయూగుంషిదీర్ఘమాయుః కృణోతువా
గ్స్వాహా, త్వష్ట్రఇదం, ఇమంమేవరుణ....చకేన స్వాహా, వరుణాయేదం,
తత్త్వాయామిప్రమోషీస్స్వాహా, వరుణాయేదం త్వంనో అగ్నే....ము
గ్ధ్యస్మత్స్వాహా, అగ్నీవరుణాభ్యామిదం, సత్వంనో....ఏధిస్వాహా అ
గ్నీవరుణాభ్యామిదం, త్వమగ్నే....భేషజగుంస్వాహా, అయసేగ్నయఇదం,
ప్రతిమంత్రంత్రయోదశాజ్యాహుతీర్హుత్వా ప్రాస్తతాసమిధ మిధ్మ
సన్నహనంచాగ్నౌ ప్రహృత్యజయాది ప్రతి పద్యుపరిషేచ నాంతంకృ
త్వోత్తర యాచర్మణ్యుశతఉత్తరోవరః ఇహగావః, ప్రజాయధ్వమి
హాశ్వాఇహపూరుషాః, ఇహోసహస్ర దక్షిణో రాయస్పోషోనిషీదతు,
అథాస్యాఃపుగుంస్యోర్జీవపుత్రాయాః, పుత్రముక ఉత్తరయోపవేశ్య,
సోమేనాదిత్యా బలినస్సోమేన పృథివీదృఢా, అథోనక్షత్రాణామేషా,
ముపస్థేసోమ ఆహితః తస్మైఫలాన్యుత్తరేణ యజుషాప్రదాయ, ప్రస్వ
స్థాః ప్రేయ ప్రజయాభువనేశోభేష్ట, ఉత్తరేజపిత్వాచ వాంయచ్ఛత అ
నక్షత్రేభ్యః, ఇహప్రియం ప్రజయాతేసమృధ్యతామస్మిన్గృహేగా
ర్హపత్యాయజాగృహి,ఏనపత్యా తన్వగుం సృజసాధాజివ్రీ విధయావ
దాసి, సుమంగలీరియంవధూరిమాగుం సమేతపశ్యత సౌభాగ్యమస్త్యై
దత్వా యాథాస్తం విపరేతన, ఉదితేషు నక్షత్రేషు ప్రాచీముదీచీం
వాదిశముపనిష్క్రమ్యోత్తరాభ్యాం యథాలింగ ధ్రువమరుంధతీంచ ద
ర్శయతి, ధ్రువక్షితి ర్ధ్రువయోని ర్ధ్రువమసిధ్రువతస్థితం,
నక్షత్రాణాం మేద్యసి సమాపాహి పృతస్యతః, వంధ్యవందర్శయతి,
సప్తఋషయ ప్రథమాంకృత్తికానా మరుంధతీం, యద్ధ్రువతాగుంహ

విన్యః షట్కృత్తికాముఖ్యయోగ్యం వహంతీయ మస్మాకమేధతస్త్వితి వధూమరుంధతీంచ దర్శయతి.

గృహప్రవేశహోమః సమాప్తః.

స్థాలీపాకః.

అథైతమాగ్నేయేన స్థాలీపాకేన యాజయతి, పత్న్యాసహ ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగుణ.... ప్రీత్యర్థం ఏనానవధూమాగ్నేయేనస్థాలీపాకేనయాజయిష్యే, ఇతిసంకల్ప్య ఏనాంయజ్ఞపదామాగ్నేయే నేతివాఅగ్నయేజుష్టం నిర్వపామిః అగ్నయేస్విష్టకృతే జుష్టంనిర్వపామిఅగ్నయేజుష్టంనిర్వపామి అగ్నయేజుష్టం గుంసవపామి, అగ్నయేస్విష్టకృతేజుష్టం ప్రోక్షామిఅగ్నయేస్విష్టకృతేజుష్టం ప్రోక్షామి అగ్నయే జుష్టమధివపామి అగ్నస్విష్టకృతేజుష్టమధివపామి, పత్న్యవహంతి చరుగ్గ్ శ్రపయిత్వాభి ఘార్యప్రాచీనముదీచీనంవోద్వాస్య ప్రతిషితమభిఘార్యాగ్నే రుపసమాదానా ద్యాజ్యభాగాంతేనాన్వారబ్ధాయాగ్ స్థాలీపాకాజుహోతి, సకృదుపస్తరణాభిఘారణే ద్వివరదానం, దర్వ్యాముపస్తీర్య హవిషోమధ్యాదంగుష్ఠపర్వ మాత్రమవదానంతిరశ్చీన మవద్యతి, పూర్వార్థా ద్ద్వితీయమవదానం, పంచావత్తినః పశ్చార్ధాత్తృతీయం అభిఘారయతి, అగ్నిర్దేవతాస్వాహాకారః ప్రధానః, అగ్నయేస్వాహా, అఘారసంధే దేజుహోతి, అగ్నయఇదం, అసివాసకృదుపహత్య జుహుయాత్, నతుపూర్వవచ్ఛతురవత్తం పంచావత్తంవా, అగ్నిస్విష్టకృద్ద్వితీయః, దర్వ్యాముప స్తీర్య ఉత్తరార్ధాత్సకృత్సకృతేవదాయద్విరథ, ఘార్యవహావిః ప్రత్యభిఘారయతి, సకృదుపస్తరణా వదానేద్విరభిఘారణం, మధ్యాత్పూర్వస్యావదానమదేయహోమః ఉత్తరార్ధాదుత్తరస్యోత్తరార్థపూర్వార్ధే, అగ్నయేస్విష్టకృతేస్వాహా, అగ్నయిస్విష్టకృతఇదంఇదమ్నసన్నవా నాస్యద్భిసగ్ స్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరంతి, రుద్రాయంతిఇచరాయేదం, ఉపఉపస్పృశ్య, ఏతత్కర్మసమృద్ధ్యర్థం ప్రాజాపత్యహోమంకరిష్యే, ప్రజాపతేనత్వ....రయీణాగ్ స్వాహా, ప్రజాపతయఇదం, భూస్స్వాహా, అగ్నయఇదం, భువస్స్వాహా, వాయవ ఇదం, సువస్స్వాహా, సూర్యాయేదం భూర్భువస్సువస్స్వాహా ప్రజాపతయఇదం, లేప

రోత్తర ప్రస్తరవత్తూష్ణీం బహిరక్త్వాగ్నౌ ప్రహరతి, శ్లో. దర్వ్యాస్యమనస్త్య
గ్రముఖరస్యాంమధ్యం సమూలం త్రిరిహోపివా ద్విపక్షేద్వితియే సకృ
దేవ మూలంద్వితీయ దర్వ్యామితరచ్ఛదర్వ్యాం, ఆకోపదీయాస్తత్తృ
ణం నిధాయవన్యం ప్రతిష్టావ్యకరద్వయేన, నిర సనవ్యః ప్రహరత్ప్రి
హృత్యతిరత్రవ ద్రుత్యతృణకహార, నిర్దేశనం చాగ్న్యభిమంత్రణం
నభూమానివిష్టః పరిధిప్రహరః, సంస్రావ హోమాంత మమంత్రకం
సాత్ప్రాత్ర ప్రయుక్తంతృణమంత్రబర్హిః. దర్వ్యాపరిదినస్తిపాత్రప్ర
యుక్త దర్వ్యాభ్రగ్రాణే దర్వ్యామభయజ్య. స్రువే మధ్యమూలాం జపేద
క్షిణం పాణే మధఃకుర్యాత్, ఏవంత్రి, కించత్తృణ మపాదాయ ప్రజ్ఞా
తం నిధాయ, పాణిభ్యాం దర్వ్యాంప్రతిష్ఠాప్యహుత దేవతా ఉద్దిశ్యా
గ్నౌ ప్రహృత్య. ప్రజాపతయ ఇదం, ఇంద్రాయేదం, అగ్నయయిదం,
సోమాయేదం, అగ్నయేస్విష్టకృతఇదం, అంజలినాత్రిరుద్రుత్య తృణం
ప్రహరతి, త్రిరంగుళ్యానిర్దిశ్య, ఏతత్, ఏతత్ అగ్నిమభిమంత్ర్య భూ
మిముపస్పృశేత్, మధ్యమపరిధిం ప్రహృత్యఇతరౌ ప్రహరేత్ ఉత్తరా
ర్ధస్యాగ్నంగారేషూపోహతి, పరిధీనభిమంత్ర్య, అఘారనమిధౌ ప్రహ
రతి, దర్వ్యామితర దర్వ్యగ్ర మపధాయసగ్రావేణాభి జుహోతి, వసు
భ్యోరుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యస్సగ్రావభాగేభ్యఇదం, అస్మిన్నప్రీకృతేక
ర్మణిత్యాది, సిద్ధముత్తంపరిషేచనంతః ప్రణీతా విమోకోపితేసనస్రి
మ్నతా బ్రాహ్మణం భోజయేద్యోస్యాప చిత స్తస్మాఋషభ దదాతి....
ఏవ మత ఊర్ధ్వందక్షిణావర్జముపోషితాభ్యాం పర్వసుకార్యః పూర్ణపా
త్రస్తుదక్షిణే త్యేకే, ఆగ్నేయ స్థాలీపాకాదూర్ధ్వం యత్పర్వాగచ్ఛతి
తస్మిన్ ఉపక్రమః, పౌర్ణమాస్యామేవ పంచదశ్యాం ప్రాతఃకాలే కృ
తప్రాణాయామః దేశకాలౌ సంకీర్త్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం పౌర్ణమా
సేనాగ్నేయేన స్థాలీపాకేనశ్యోయాజయిష్యే, సర్వమాగ్నేయ స్థాలీపా
కవత్, వృషభదానంనాస్తి. పూర్ణపాత్రస్తు దక్షిణేత్యేకే ఆగ్నేయ
స్థాలీపాకానంతరమౌపాసనహోమః, సాయంప్రాతరత ఊర్ధ్వగుంహస్తే
స్నైతే ఆహుతీతండులైర్యవైర్వాజుహుయాత్, స్థాలీపాకవద్దైవతగం
సౌరి పూర్వాహుతీః, ప్రాతిరిత్యేక ఉభయతః, పరిషేచనం యథాపు
రస్తాత్, అస్య ప్రయోగః, ప్రాణానాయమ్య ఏవం....ప్రీత్యర్థం అన
మానహోథయావధ్వాసహ ఔపాసనమారప్స్యే, తేన యావజ్జీవం

హోష్యామీత్యథ ద్యోస్సంకల్పః, పునః ప్రాణానాయమ్య, ఏవం.... ప్రీత్యర్థం సాయమౌపాసనం తండులై ర్హోష్యామి భూర్భువ స్సువరోమ్ అగ్నిమిధ్వా చత్వారిగ్ అవివేశ స ప్తహ స్తగ్ హుతాశనం, ఏవహి...వి శ్వతో ముఖః; ప్రాఙ్ముఖాగ్నే....జాతవేదసే నమః, అది తేను....ప్రసువ అగ్నయేస్వాహా, అగ్నయఇదం, మధ్యేగ్నిజుహోతి, అగ్నయే స్విష్ట కృతేస్వాహా, అగ్నయే స్విష్టకృతయిదం, ఆగ్నేరు త్తర పూర్వ దేశే జు హోతి, అది తేన్వ... ప్రసవీః, అగ్నేతంనో అంతమః,...అఘాయతస్న మస్మాత్, హోమసాద్గుణ్యార్థ మనాజ్ఞాతత్రయ మంత్రజపంకరిష్యే, అ నాజ్ఞాతం....యజాతి అనేనసాయ మౌపాసనహోమేన జపేనచ భగ వాన్ సర్వాత్మక శ్రీయజ్ఞేశ్వర స్సుప్రీణాతు, స్వ స్తిశ్రద్ధాం....హవ్య వాహా చతుస్సాగర....అహంభో అభివాదయే, అగ్నేనయేతి, ప్రదక్షి ణ నమస్కారాన్ కుర్యాత్, అగ్నేనయసుపథారాయే అస్మాన్విశాని దే వవయునాని విద్వాన్, యుయోధ్యస్మ జుహురాణమేనో భూయిష్టాం తేనమ ఉక్తింవిధేమ, ప్రవశ్శుక్రాయభానవే భరధ్వం హవ్యంమతిం చాగ్నయే సుపూతం, యోదైర్వ్యాభిమానుషా జరూరుష్యం తర్వి శ్వాని విద్మనాజిగాతితి, అచ్ఛాగిరో మతియో దేవయంతి రగ్నియంతి ద్రవిణం భిక్షమాణాః, మసంద్యశగ్ం సుప్రతీకగ్ స్వంచగ్ం హవ్యవా హ నామరతిం మానుషాణాం అగ్నేత్వ మస్మద్యుయోధ్యమీవా అన గ్నిత్రా అభ్యమతకృష్టీః, పునరస్మభ్యగ్ సువితాయ దేవక్షాం విశ్వే భిరజరేభిర్యజత్ర, అగ్నేత్వంపారయానవ్యో తస్మాన్ స్వస్త్రీరతి దుర్గాణి విశ్వా, పూశ్చపృథ్వీబహులాన ఉర్వీభవాతోకాయ తనయాయశం యోః, ప్రకారవో మనునావస్యమానా దేవ ద్రీచీంన యథదేవయంతః దక్షిణావాడ్వాజని ప్రాచ్యేతి నావిర్భరంత్యగ్నయే ఘృతాచి నమ స్తేగా ర్హపత్యాయ నమ స్తేదక్షిణాగ్నయే నమ ఆహవనీయాయ మహాదేవా య నమోనమః, కాండద్వయోపరిపాద్యాయ కర్మ బ్రహ్మస్వరూపిణే స్వ ర్గాపవర్గరూపాయ యజ్ఞేశాయ నమోనమ. యజ్ఞేశాచ్యుతగోవిందమా ధవానంతకేశవ, కృష్ణవిష్ణో హృషీకేశ వాసుదేవ నమోస్తుతే సకృ తే అగ్నేనమః, ద్విస్తేనమః, త్రిస్తేనమః, చతుస్తేనమః, పంచకృత్వస్తే. నమః, దశకృత్వస్తేనమః, శతకృత్వస్తేనమః, సహస్రకృత్వస్తేనమః, అసహస్రకృత్వస్తేనమః, అపరిమితకృత్వస్తేనమః, నమస్తేర్ సుమామా హింగ్ంసీ అహంసరిస్త్వావహోమవస్త్వాహం జ్యోతి వితమోపవార, యదం

తరితుం తదుమేపితాభూదగ్ం సూర్యముఖయతో దదర్శాహం భూయాసము త్తమస్యమానానాం, అనృణా అస్మిన్ననృణాః పరస్మిగ్ న్తృతీయేలోకే అనృణాస్యమ, ఏదేవయానాఉత పితృయానా స్సర్వాః రథోనృణా అక్షీయేమ, ఆర్యప్రజామేగోపాయ....మానస్య సృజానుసి, సంతతః శ్రీరస్తు, సమ స్తమంగళానిభవంతు, నిత్య శ్రీరస్తు, నిత్యమంగళానిభవంతు, మత్కర్మకుర్యతాం....మహర్షయః అపరాధ సహస్రాణి....యజ్ఞేశ్వర ఏవమేవప్రాతర వుపాసనం, ప్రాణానాయమ్య ప్రాతర వుపాపనం తండులై ర్హోష్యామి, ఇతిసంకల్ప్య. *

తదు క్తం.—శ్లో. గార్హ్యేషుకర్మ స్వపరాధ దృష్ట్వైవ బ్రాహ్మణోక్తేషు సునిష్కృతిస్స్యాత్, ఏకాహుతిర్వావ్యాహృతిభిస్తు తాసాస్తార్తేష్వనాదేశఇనుహోయాన్నః ♦ కేచిత్పాకయజ్ఞానాం స్వకాలేష్వనారంభే ఆరబ్ధానాంచాకరణే గౌణ కాలాతిక్రమేచతుర్గృహీతే నాజ్యేన స్తస్రగహం స స్తహోతారంజుహ్వతి, ఔపాసనశ్వై శ్యదేవస్థాలీపాకాది పాకయజ్ఞలోప।పాయశ్చిత్తార్థం సమ స్తహోతారంహోష్యామి, పూర్వపరిషేచనంకృత్వా. చతుర్గృహీతెనా జ్యేనమహోహావిర్హోతా....పృథివ్యై స్వాహా, వాచస్పతయే బ్రహ్మణఇదం ఉ త్తరపరిషేచనంకృత్వా ప్రకృతిననుపరాయణః పార్వణేనాతోన్యాని కర్మాణివ్యాఖ్యాతానాశ్చారాదాన్యనిగృహ్యాంతే యథోపదేశం దేవతా అగ్నిగుం స్విష్టకృతంచాంతరేణా వికృపమాతిత్థ్యం వైశ్వదేవేవశ్యేతేవాః పౌర్ణమాస్యాం, పౌర్ణమాసీయస్యాంక్రియతే, ఉపాకరణే సమాపనేచ ఋషిర్యః, ప్రజ్ఞాయతేద్ద్వితీయః, సదస్పతి స్తిమానుపేతే, సక్షారలవణపరాన్నసగుం, సృష్టత్యచ హోమంపరిషిత్వే యథోపదేశం కామ్యానిబలయశ్చ సర్వత్ర స్వయంప్రజ్వలితెగ్నావు త్తరాభ్యాగుం సహ:థావాదధ్యాత ప్రాణాయనాన్య ఏవంగుణ....ప్రీత్యర్థం అరిష్టనివృత్త్యర్థం స్వయంప్రజ్వలితేగ్నౌ సమిధాదానం కరిష్యే ఉద్దీప్యస్వజాతవేదోప అఘ్నన్నిఋరుతిం మమ నశూగుశ్చ సహ్యమాపహాజీవసంచ దిశోదశ, ఏకాగుంసమిధ

---

* అఘ్నయేస్వాహేత్యేకే, సూర్యాయ స్వాహేత్యన్యే అన్యత్సమానం ఔపాసన కాలాతీతశ్చేత్ భూర్భువస్సువ స్వాహేతి పాయశ్చిత్తే హోమం కర్తవ్యమ్.

♦ ద్వకాలే నారబ్ధానాంతు పాకయజ్ఞానాం సర్వప్రాయశ్చిత్తం హుత్వాచారంభః.

మాదధాతి, మానోహిగుంసీజ్జాతవేదోగామశ్వం పురుషంజగత్, అభిభ్రిధగ్న ఆగహి శ్రియా మాపరిపాతయ, ద్వితీయాగుంసమిధం, స్వాహాకారో వికృతః పరిషేచనాదికంహస్తి, అస్యత్రి త్రీర్త్యాగాతి స్తైతద హర్విజానీయాత్,యస్మిన్నహని గృహప్రవేశనాదిస్థాలీపాకాంత కర్మ కరోతి తదహారభ్య త్యేసవిజానీయాత్ స్థాలీపాకాదూర్ధ్వ గంధర్వస్థాపనం యదహార్భ్యార్య మావహ తేత్రికాత్ర సుభ యోరధశ్శయ్యా బ్రహ్మచర్యం క్షారలవణవర్జనంచ తయోశ్శయ్యా మంతరేణదండోగం ధలిప్తోవాససా సూత్రేణవా పరివీతి స్తిష్ఠతివిశ్వావసు గంధర్వదేవతాభ్యోనమః. ధ్యానాదిషోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి. *

స్థాలీపాకః సమాప్తః.

శేష హోమః.

చతుర్థ్యా మపరరాత్రా వుత్తరాభ్యాముత్థాప్య ప్రత్యాశ్యవిధాయ ఉదీర్ష్వాతో విశ్వావసోనమసేడా మహేత్వా అన్యామిచ్ఛ ప్రఫర్వ్యగుంసంజాయాం పత్యాసృజ, ఉదీర్ష్వాతఃపతివతీహ్యేషా విశ్వావసుం నమసాగీర్భిరీట్టే అన్యామిచ్ఛపితృషదంవ్యక్తాగుం సతేభాగోజనుషాతస్య విద్ధిగంధర్వం ప్రత్యాశ్యశయనాదన్యత్రవిదధాతిపత్న్యాసహ ప్రాణానాయమ్య ఏవం....ప్రీత్యర్థం అనయానవోఢయావధ్వాసహావివాహశేష హోమంకరిష్యే అగ్నేరుపసమాధానాద్యాజ్యభాగాంతే అన్వారబ్ధాయాము త్తరా ఆహుతీర్జుహోత్వాఅగ్నే ప్రాయశ్చిత్తేత్వం దేవానాం ప్రాయశ్చిత్తిరసి బ్రాహ్మణస్త్వానాథకామః, ప్రపద్యేయాస్యాం పతిఘ్నీతనూః ప్రజాఘ్నీపశుఘ్నీ లక్ష్మీఘ్నీజారఘ్నీమస్యై తాంకృణోమిస్వాహా, అగ్నయఇదం, వాయోప్రాయశ్చిత్తేత్వం....కృణోమిస్వాహా, వాయవఇదం,ఆదిత్య ప్రాయశ్చిత్తేత్వం....కృణోమిస్వాహా ఆదిత్యాయేదం, ప్రజాపతెప్రాయశ్చిత్తేత్వం....కృణోమిస్వాహా, ప్రజాపతయఇదం....ప్రపశ్చపయామశ్చ కాటశ్చార్ణవశ్చదర్ణసిశ్చ ద్రవిణంచ భగశ్చాంతరిక్షంచసింధుశ్చ సముద్రశ్చ సర్వసాగుశశ్చ విశ్వస్యచాశ్చ తేయంద్విష్మోయశ్చనో ద్వేష్టిత మేషాంశం భేసధ్మసా, ప్రసవాది

* అత్ర హోమద్రవ్యదానంకుర్వంతి అవృత్తిరీయాస్తున.

భ్యో దేవతాభ్య ఇదం, మధుశ్చ మాధవశ్చ శుక్రశ్చ శుచిశ్చ నభశ్చ నభస్య శ్చేషశ్చోర్జశ్చ సహస్యశ్చ సహశ్చ తపశ్చ తపస్యశ్చ తేయం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వే ష్టిదమేషాజం భేదధ్నస్వాహా, మధ్వాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం, చిత్తం చచిత్తిశ్చా కూతిశ్చాధీతంచాధీతిశ్చ విజ్ఞాతం విజ్ఞానంచ నామ చక్రతుశ్చ దర్పశ్చ పూర్ణమాసశ్చ తేయం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టితమేషాజం భేదధ్నస్వాహా, చిత్తాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం, సప్తాజ్యాహుతీర్హుత్వా జయాదిప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతం కృత్వా పరేణాగ్నిం ప్రాచీముపవేశ్య తత్ర స్వాస్విరసా జఘషాభిరాహ్యాహృతీభిరోంగార చతుర్థాభిరానీయ ఆజ్యశేషాత్కించి ద్ధస్తేనాదాయ భూస్స్వాహా, భువస్స్వాహా, సువస్స్వాహా, ఓగుం స్స్వాహా, సర్వేషామంతే సకృదాన యతి కేచిత్పఠితిమంత్ర ఆపశ్యంత్వా మనసా చేకితానం తపసోజాతం తపసోవిభూతం ఇహప్రజామిహరయిగుం రరాణః ప్రజాయస్వ ప్రజయా పుత్ర కామసధూర్వరమీక్షేత, అపశ్యంత్వా మనసా దీధ్యానాగుస్వాహాయాత్కంసూగుం ఋత్వియేనాథమానాం ఉపమాముచ్చాయువతిర్భభూయాః ప్రజాయస్వ ప్రజాయస్వ ప్రజయాపుత్ర కామే వరోవధూమీక్షేత, ఉత్తరయాజ్యశేషేణ హృదయదేశౌ సంమృజ్య, సతంజంతువిశ్వే దేవా, స్సమాపోహృదయానినౌ, సంమాతరిశ్వా సంధాతా సముదేష్ట్రీదిదేష్టునౌ, వధూందక్షిణ, తలసీనస్వవామకరేణస్వహృదయ సమీపమాకృష్య, స్వదక్షిణ కరాంగుష్ఠానామికాభ్యాంసంపాతాజ్య శేషేణహృదయ, దేశేయుగపత్సంమృజ్య, ఉత్తరాస్త్రిస్రోజపిత్వా, ప్రజాపతే తనవం, మేజహస్వత్వష్టర్వేవే భిస్సహసామ ఇంద్ర, విశ్వైర్దేవై రాతి భిస్సగ్ం రరాణః పుగ్ంసాంబహూనాంమాతరస్స్యవః, ఆనః ప్రజాంజన యతుప్రజాపతి రాజ, రసాయసమనక్త్వర్యమా, అదుర్మంగలీః పతిలోకమావిశ శంనోభవ ద్విపదేశం చతుష్పతే, తాంపూష్ణ, ఛివతమామేరయ స్వయసావంబీజం మనుష్యావ పంతియాన. ఊరూ ఉశతివిశ్రయాతే, యస్యాముశంతః ప్రహరేమశేషగ్ం సమావేశ నేజపేత్, ఆరోహోరుముబర్హస్వబాహూం, పరిష్వజస్వజాయాగ్ం సుమనస్యమానః, తస్యాం పుష్యతంమధునౌ సయోనీ, బహీ్వ్యంప్రజాం, జనయంతౌ సరేతసం, ఆర్ద్రయారణ్యాత్రా మంథత్పురుషేణశక్రః, తదేతౌ మిథునౌసయోనీ, ప్రజయాఘృతే నేహ గచ్ఛతం, అహాంగర్భమదధామోష ధిష్వహాం విశ్వేషు భువనేష్వంతః, అ

హం ప్రజా అజనయం పితౄణాం సహం, జనిభ్యో అపరీషు పుత్రాన్, పుత్రిణేమా కుమారిణా విశ్వమాయుర్వ్యశ్నుతం, ఉభాహిరణ్యా పేశసా, వీతిహోత్రా కృతద్వసూ దశస్యంతా వ్వమృతాయకం, శమూధోరోమశగ్ం హథో దేవేషు కృణుతో ధువః, సమావేప నేజపాంతే, ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగుణ ప్రీత్యర్థం మమ వివాహాంగభూతం, ఆభ్యుదయికం కర్మ కరిష్యే, శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయ బ్రాహ్మణాయ ఆభ్యుదయిక ప్రత్యామ్నాయ, యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం, సంప్రదదే నమమ పునః, ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగుణ ప్రీత్యర్థం తదంగ కర్మణః పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే, సోదకం కలశం తండుల తాంబూల, యుక్తపాత్రే నిధా యౌషధీషు ప్రతిష్ఠాప్య, బ్రాహ్మణాన్ప్రార్థయేత్ ఓం కర్మణః, పుణ్యాహం భవంతో బ్రువంతు, ఓం పుణ్యాహం కర్మణోస్తు ఏవం త్రిః, యత్పుణ్యం నక్షత్రం....కురుతే, ఓం కర్మణస్స్వస్తి భవంతో బ్రువంతు, ఓగ్ స్వస్తి కర్మణోస్తు, ఏవం త్రిః, స్వస్తిన ఇంద్రో....దధాతు, ఓం కర్మణః, ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు, ఓం కర్మ ఋధ్యతాం, ఏవం త్రిః, ఋధ్యాస్మ....ప్రతిష్ఠతి, ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు, ఋధ్యతాం వృద్ధి స్సమృద్ధిః, కర్మణః, పుణ్యాహసమృద్ధిరస్తు వర్షశత సంపూర్ణమస్తు, గోత్రాభివృద్ధిరస్తు, శాంతిః పుష్టిశ్చాస్తు తుష్టిశ్చాస్తు సుభగం శుభమస్తు, పునరపి గో బ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభం భవతు, సర్వసంపదస్తు, ఇతి పత్నీమూర్ధణ్యంతం కుర్యాత్.

శేషహోమః సమాప్తః.

నాకబలిః.

అథాతో నాకబలిథిం వ్యాఖ్యాస్యామః, చతుర్థాందం పత్యోశ్శ్మశ్రుకర్మ నఖ కృంతనం మంగళస్నానం దకారయిత్వా, సాయమౌపాసనానంతర, మపరరాత్రౌ శేషహోమగ్ం, హుత్వా సమిదాత్మ సమారోపణం వాకృత్వాగ్ని ముద్వాస్య గృహమధ్యే హాసద్వయ మాత్రం చతురశ్రం, శ్రంగారవర్ణం, మృణ్మయేనానులిప్య పంచ వర్ణ తండుల చూర్ణైశ్చతురశ్రం పుష్కరాకారం లిఖిత్వా దక్షిణోత్తరయోర్లవణ ఖల్వైర్గజాలిఖిత్వా, ఇంద్రాదీంతదుత్తరతో గారించ, ప్రతిష్ఠాప్యాయుధం, ని

ఢాయసర్వత స్తంతు, భిర్వేష్టయిత్వా, గంధపుష్పాక్షతా దిభిరభ్యర్చ్య శ్రీ
ప్రయ స్తింశద్దీపాక పాత్రద్వయే నిధాయ సువాసిన్యా ధీవసహిత కాం
స్యపాత్రద్వయం, గృహీత్వా తత్పురతో, వృద్ధసువాసినీచోద కుంభం
గృహీత్వాయాజ్ఞికో ఆయుధేనసహ, సిగ్ంహేవాంధ్రు ఉతయాన్పృ
తారా, త్విషిరగ్నౌబ్రాహ్మణేసూర్యేయా, ఇంద్రయా దేవీసుభ జాజజా
నా, సాన అగక వర్చసాసంవిదానా, యారాజ న్యేదుందుభావాయతా
యాం, అశ్వస్యక్రందేపురుషస్యమాయా, వై భవా దేనిగాసుజజానా,
సానఆగక వర్చసాసం విదానా, రవుహియాయుద్వీపినీ యాప్సిన్యే,త్వి
షీరశ్వేషు పురుషేషుగోషు, ఇంశిద్రందేవీ సుభగాజజానా, సానఅర్గ
వర్చసాసంవిదానా, రేథేసీఅక్షేషువృషభస్యవాజె, వాతేవర్ణస్యేవరుణ
స్యశుష్మే. ఇంద్రంయా దేవిసుభగాజజా, సానఅగక వర్చసాసంవిదానా
రాడసివిరాడసి, సమ్రాడసి, స్వరాడసి ఇంద్రాశ్వా తేజ స్వతే తెజిస్వం
తగ్ం శ్రీణామిఇంద్రాయతో వజస్వత ఓజస్వంతిగ్ శ్రీణామిఇంద్రాయ
త్వాపయస్వతే పయస్వంతంగ్ంశ్రీణామి, ఇంద్రాయత్వా యుష్మత
ఆయుష్మంతగ్ శ్రీణామి, తేజోసితత్రైప్రయచ్ఛామి, తేజస్వదస్తుమేము
ఖం తేజస్వచ్ఛిరోఅస్తుమే, తేజసాస్విశ్వతఃప్రత్యజ్, తేజాసాం పిపృగ్ధి
మా, ఒజోసితత్తేప్రయచ్ఛామి, ఓజస్వజస్తుమేముఖం, ఓజస్వచ్ఛిరోఅ
స్తుమే, ఓజసాస్విశ్వతఃప్రత్యర, ఓజసానంపిపృగ్ధిమా, పయోసితత్తేప్ర
యచ్ఛామి, పయస్వదస్తుమేముఖం, పయస్వచ్ఛిరోఅస్తుమేపయసాస్వి
శ్వతఃప్రత్యజ్ పయసాసంపిపృగ్ధిశూ, ఆయుసితత్తేప్రయచ్ఛామి,ఆయుష్మ
స్తుమేఖముంఆయుష్మచ్ఛిరోఅస్తుమేఆయుష్మాన్విశ్వతః ప్రత్యజ్ ఆయుషా
సంపిపృగ్ధిఇమామగ్ని ఆయుషేవర్చసేకృధి, ప్రియంరేతోవరుణసోమరా
జక మాం తెవాస్నాఅదితేశర్మయచ్ఛవిశ్వేదేవాజరదష్టిర్యథాసత్ ఆయుర
సివిశ్వాయురసిసర్వాయురసిసర్వమాయురసి యతోవాతో మినోజవాః
యతఃక్షరంతిసింధవఃతాసాంత్వాసర్వాసాగ్ంరుచా, అభిషించామివర్చ
సా, సముద్రఇవాసిగ్ంహనా, సోమఇవాస్యనాభ్యః, అగ్నిరివవిశ్వతః
ప్రత్యజ్, సూర్యఇవజ్యోతిషావిభూః, అపాంయోద్రవణేరసః, తమహ
మస్మాఆముష్యాయణాయ, తేజసేబ్రహ్మవర్చసాయగృహ్ణామి,అపాంయ
ఊర్మౌరసః, తమహంమస్మా అముష్యాయణాయ, ఓజసే వీర్యాయగృ
హ్ణామి, అపాంయో మధ్యతోరసః, తమహమస్మా ఆముష్యాయణా
యపుష్ట్యై ప్రజననా గృహ్ణామి,అపోంయో యజ్ఞియోరసః, తమహ

పస్మా ఆముష్యాయణాయ, ఆయుష్షే దీర్ఘాయుత్వాయ గృహ్ణామి, ప్రాచీతిష్టత్యాద ధతితేన ప్రాచీం దిశం జయతి, ప్రాచీ దిగ్భాగే ఇంద్రో దేవతా, యింద్రప్రసాదాత్విజయాయ, తందక్షిణా పరివహంతి, తేనదక్షిణాం దిశంజయతి, దక్షిణదిగ్భాగేయమోదేవతా, యమ ప్రసాదాద్విజయాయ, తంప్రత్యంచ మావర్తయంతి తేన, ప్రతీచీం దిశం జయతి, ప్రతీచీదిగ్భాగే వరుణో దేవతా, వరుణ ప్రసాదాద్విజయాయ, తముదీచీ స్థిష్టత ఉపావహంతంతి, తేనోదీచీందిశం జయతి, ఉదీచీదిగ్భాగే కుబేరో దేవతా, కుబేర ప్రసాధాద్విజయాయ, సోమేనరాష్ట్ర పర్వాదిశో జయతియు, ఏవంవేద, ఇత్యనువాకై స్త్రయస్త్రింశద్దీపాన్, ప్రదక్షిణీకుర్యుః, బ్రాహ్మణ్యసర్వతో దీపాన్నిధాయ త్రయస్త్రింశదన్న కబళాన్, సర్వతో నిధాయ, ఉపహారాదికంకృత్వా, తంతూనుద్వాస్య, పుష్కరం ప్రవిశ్య చతుర్థీషునాక దేవతాభ్యో బలీముదక పురస్సరం విసృజ్య, దంపతీ చిత్రవస్త్రాదీకం ధారయిత్వా ఇంద్రాణీం ప్రార్థయేత్, దేవేంద్రాణి నమస్తుభ్యందేవేంద్రప్రియభామిని వివాహం భాగ్యమారోగ్యం పుత్రలాభంచ దేహి మే ఇతి ప్రార్థ్య నీలలోహిత పూజాంకృత్వా, లీలలోహతేతి మంత్రే ముక్తాప్రవాళగ్రథితసూత్రంబధ్వా, నీలలోహితేధవతఃకృత్వావ క్రీవ్యజ్యతే, ఏధంతేస్యాజ్ఞాతయః పతిర్భందేషు బధ్యతే, నీలలోహితధరణ...,సుముహూర్తోఅస్తు, ప్రాణానాయుస్య,ఏవం....ప్రీత్యర్థం ఋతుస్నాతాయా భార్యాయాంగర్భాధానంకరిష్యే, విష్ణుర్యోనింకల్పయతుత్వష్టా రూపాణపింశతు, ఆసించతు ప్రజాపతిర్ధాతాగర్భంనధాతుతె, గర్భందేహిసినీవాలిగర్భం ధేహి సరస్వతి,గర్భంతే అశ్వినౌదేవా వాదత్తాం పుష్కరస్రజా, హిరణ్యయీ అరణీయం నిర్మంథతో అశ్వినౌ, తంతేగర్భగం హవామహే దశమెమాసినూతవె యథేయం పృథివీమహీంతిష్ట తీగర్భమాదధే. ఏవం త్వంగర్భమాధత్స్వదశమేమాసి సూతవె, యథాపృథీవ్యగ్నిగర్భాద్యౌర్యథేంద్రేణగర్భిణీ,వాయుర్యథాదిశాంగర్భ ఏవంగర్భ దదాతుతే,విశ్రేష్ఠేనరూపేణా స్యాంనార్యాం గవీన్యాం పుమాగ్ంసంగర్భమాధేహిదశమేమాసినూతవె, నేజమేషపరాపత, సపుత్రః పునరాపత అస్యై మేపుత్రకామాయై గర్భమాదేహియః, పుమాన్ వ్యస్యయోనిం ప్రతిరేతో గృహాణపుమాన్ పుత్రోధీయతాం గర్భోఅంతః, తంమాతా దశమా సోభిభర్తునజాయతాం వీరతమస్స్వానాం ఆతెగర్భోయోని

మేతుపుమాన్బాణ ఇవేషుధీం, ఆవీరోజాయతాం పుత్రస్తే దశమాస్యః
కరోమి తే ప్రాజాపత్యమాగర్భో యోని మేతు తే, అనూనః పూర్ణో జాయ
తామశ్లోణాపిశాచధీతః, పుమాగ్ స్తే పుత్రో నారీతం పుమాననుజాయ
తాం, తానిభద్రాణి బీజాన్యృషభా జనయంతినో, యానిభద్రాణిబీజా
న్యృషభా జనయంతినః, తైస్త్వం పుత్రాన్ విందస్వ సాప్రసూర్ధేను
కాభవ, కామస్సమృధ్యతాం మహ్యమపరాజితమేవమే, యంకా
మం కామయె దేవతం మేవా యోనసర్ధయ, గర్భాధానముహూర్త
స్సు....సుముహూర్తో అస్తు * సువాసినీభ్యో శూర్పవాయనాని దత్వా,
దక్షిణాగజస్యోపరివధూః స్థిత్వా, వరఉత్తరగజం స్థిత్వా, ఇంద్రాయ
రాజ్ఞేతిహిమవతో హస్తి స్యంతంజపేత్రిః ప్రదక్షిణం కృత్వా,ఇంద్రా
య రాజ్ఞే సూకరో వరుణాయరాజ్ఞే కృష్ణాయ మాయురాజ్ఞే రుశ్వఋ
షభాయ రాజ్ఞే గవయ శ్శార్దూలాయ రాజ్ఞేగౌరః పురుష రాజాయతి
ప్రశ్యేనస్యవర్తికా, నీలంగో క్రిమిస్సోమస్య రాజ్ఞః కులుంగస్సింధో శి
గంశు మారోహిమవతో హస్తి, ఫలదానానిదత్వా, బంధుభ్యో మి
థునేభ్యోతాం బూలనిదత్వా, విప్రైరాశీర్వచనమనుభూయ, బంధు
స్సహభుంజీతేత్యాహ భగవాన్బోధాయనః, నాందీదేవతాకంకణవిస
ర్జనార్థం కర్మణః పుణ్యాహవాచనం కృత్వా, కంకణ విమోచనం, కం
కణోసి కంకణోభోసతిన కంకణః ద్వావితి వృషీఇతినాస్య అదృష్టాలలి
ప్తతా, కంకణం మోచయామ్యద్య రక్షోస్మిన కదాచన, మయరక్షాం
స్థిరాం బధ్వా దేవ త్వం గచ్ఛ కంకణ, తతో వసంతమాధవ పూజాం కు
ర్యాత్, వసంత మాధవ దేవతాభ్యోనమః, ధ్యానాది షోడశోపచార
పూజాం సమర్పయామి, మార్జనం, వసంతేన ఋతునా దేవాః, వసవస్త్రి
వృతా స్తుతాం, రథంతరేణ తేజసా, హవిరింద్రే వయోదధుః, గ్రీష్మే
ణ దేవాఋతునా, రుద్రాః పంచదశే స్తుతం, బృహతాయశసాబలం,
హవిరింద్రే వయోదధుః, వర్షాభిఋతునాదిత్యాః, స్తోమేసప్తదశేస్తు
తం, వైరూపేణ విశౌజసా, హవిరింద్రే వయోదధుః, శారదేన ఋతునా
దేవాః, ఏకవింశే రుభవస్తుతం, వైరాజేన శ్రియాశ్రియం,హవి,...
వధుః, హేమంతేన ఋతునా దేవాః, మరుతస్త్రిణవస్తుతం, బలేన శక్వరీ స్స
హః, హవి...దధుః, శైశిరేణ ఋతునా దేవాః, త్రయస్త్రిగ్ంశేమృతగ్

* అత్ర గర్భాధానం యాజ్ఞికప్రయోజనార్థం సంగృహీతం.

స్తుతం, స తేన రేవతీః నక్షత్రం, హవిరింద్రదేవయోదధు, దేవస్యత్వా గ్చామి,

నాకబలిః సమాప్తః.

వివాహ మంగళాష్టకమ్.

శ్లో. సోమేశాబ్జభవాష్టదిక్పతి ముఖై ర్దేవై ర్వసిష్ఠాదిభి
ర్బ్రహ్మర్షి ప్రవరైశ్చ నారదముఖై ర్దేవర్షి భిస్స్యాషితే,
ఆసీనోరమయాభువాసహ మహావైవాహికే మంటపే
శ్రీమాన్ శేబిపురీశ్వరో నరహరిః కుర్యాజ్జగన్మంగళం.

౨. ప్రహ్లాదిందురవాపశోక జలథేరుత్తార యన్నైగమాం
బాహ్యంతఃపరిపూర్ణతాం ప్రకటయన్ స్తంభంవిబిదన్ బలాత్,
హేమాక్షాగ్ర జమాజఘాన నఖరైర్యోమంగళానాం నిధిః
శ్రీమాన్ శేబి....మంగళం.

3. యత్పాదాబ్జ మరందబిందు సదృశీగంగా జగత్పావనీ
యన్నామస్మరణం దదాతి సకలాన్కామాన్ స్వగానున్వహం,
యత్సేవా భవసాగరై కతరణిస్సోయ జగన్నాయక
శ్రీమాన్....మంగళం.

౪. కల్యాణై కనికేతనన్సుజనతా కళ్యాణసంధాయకః
కల్యాణప్రదకీర్తనో గుణనిధిః కళ్యాణదః, (*)
కళ్యాణాద్రి సమానసార విభవః కళ్యాణ సారాత్మక
శ్రీమాన్....మంగళం.

౫. అన్యోన్యాభినవాక్షతార్ప విధాశృంగార భంగ్యావహాం
లక్ష్మీవీక్షణవైఖరీ మమభవన్ తత్పాణి సంగోత్సవే,
సానందం స్మరసారవశ్యపిశునం రోమాంచ ముద్వేలయన్
శ్రీమాన్....మంగళం.

౬. లక్ష్మీన త్తవరాంపులింవతనయా లావణ్యసారాత్మికాం
సంరక్తాల సుమంజరీం కరుణయాజగ్రాహలీలాస్పదః,

సర్వజ్ఞ ప్రథితశ్చిరంతనఋషిస్సు బ్రహ్మచారీతియ
శ్రీమాన్ ....మంగళం.

౭. సత్యాసత్యవివేచనైకకుశల స్సత్యప్రియస్సత్యవా
క్సత్య జ్ఞానసుఖాత్మకస్సుఖకరస్సత్యావతారోరిః,
సత్యః కేవలజన్మయోనతజనా సత్యాపహ స్సర్వదా
శ్రీమాన్ ....మంగళం.

౮. రాజీవాయతలోచనః ప్రవిలసద్రాజీవ మిత్రప్రభుః
రాజీవాంఘ్రి రజోవిధూతవృజిన బ్రహ్మర్షి రాజస్సదా
రాజీవైకనికేతనా ముఖలసద్రాజీవపుష్పంధయ
శ్రీమాన్ ....మంగళం.

అద్వైత ద్వరమంగళాష్టకమిదం లక్ష్మీనృసింహాస్యయః
కళ్యాణోత్సవ వేదికా సురప తేపధ్యావరస్య శ్రియై
మాంగళ్యం సుతసంపదం సువిమలాంకీర్తించ దత్వావిభు
శ్రీమాన్ ....మంగళం.

---

౧. లక్ష్మీర్యశ్య పరిగ్రహః కమలయశస్సూనుర్గరుత్మాన్రథః
పౌత్రాచంద్ర విభీషణౌ సురగురు శ్శేషశ్చ శయ్యాసనమ్,
బ్రహ్మాండావరమందిరం సురగణాయస్య ప్రభోస్సేనకా
స్సత్రైలోక్య కుటుంబ పోషణ పరః కుర్యాత్సదామంగళం.

౨. బ్రహ్మావాయు గిరీశ శేష గరుడా దేవేంద్ర కామాగురు
శ్చంద్రార్కౌ వరుణానలౌ మనుయమౌ విత్తేశ విఘ్నేశ్వరః,
సానత్కౌని ఋతిర్మరుద్గణయుతాః నర్జన్య మిత్రావయ
స్సస్త్రీకా సురపుంగవాః ప్రతిమ కుర్వంతువాం మంగళం.

3. విశ్వామిత్రపరాశరోర్వభృగవో గ స్త్యః పుల స్త్యః క్రతుః
శ్రీమా నత్రి మరీచికౌత్సపురవశ్చ క్తి ర్వసిష్టోంగిరాః,
మాండవ్యో జమదగ్ని గౌతమ భరద్వాజా దయస్తాపసా
స్సస్త్రీ కామనిపుంగవాః ప్రతిదినం కుర్వంతువాం మంగలం.

౪. మాంధాతానహుషోంబరీష సగరో రాజా పృదుర్హైహయ
శ్రీమాన్ ధర్మసుతో నళోదశరధో రామోయయాతిర్యదుః,

ఇక్ష్వాకశ్చ విభీభణశ్చ భరత శ్చోత్తానపాద ధృవా
శ్చైత్యే తేభువిభూభుజః ప్రతిదినంకుర్వంతువాం మంగలం.

౫. అశ్వత్థో బదరీచ నందనతరుర్మందార కలసేద్రుమా
జంబూనింబ కదంబచూత సరలా వృక్షాశ్చయేక్షీరిణః,
సర్వేతేఫల మిశ్రితంనచయుం వైభ్రాజితం భ్రాజితం
రమ్యంచైత్రరథంసుచందవ వనంకుర్వంతువాం మంగలం.

౬. గారీ శ్రీరదితిశ్చకద్రువిన తేజ్యోతిస్తు పూర్ణావతీ
సావిత్రీచ సరస్వతీచ సురభిస్సత్యవ్రతారుంధతీ,
స్వాహాజాంబవతీచ రుక్మభగిని దుస్స్వప్న విధ్వంసినీ
వేలాఃచాంబునిదే స్సమూరమకరాకుర్వంతువా మంగలం.

౭. ఆదిత్యాదినవగ్రహా శ్శుభఫలామేషాదయోరాశయో
నక్షత్రాణీసయోగిశ్చాతిథయ స్తద్దేవతా స్తద్గణాః,
మాసాబ్దాఋత స్తథైవ వదివసా స్సంధ్యాదయో
రాత్రయస్సర్వే స్థావరజంగమాః ప్రతిదినంకుర్వంతువాంమంగలం.

౮. గంగాసింధుసరస్వతీ చయమునాగోదావరీ నర్మదా
కృష్ణాభీమరథీచ ఫుల్లసరయూ శ్రీగండకీగోమతీ,
కావేరీతజలాప్రయాగనిరతా నేత్రావతీత్యాగయో
నద్య శ్రీహరిపాదకంతజ భవాఃకుర్వంతువాంమంగలం.

---

౧. లక్ష్మీశోభవనత్రయేసివహాతో దేవాన్మనుష్యోరగాః
సంపాతుం కరుణానిధేః కరుణయామార్తాండవంశేయయా,
కౌసల్యాఃజగర్భ సంభవధృతేజన్మస్య సౌధారణే
జాతే శ్రీరఘునాయకస్య జననం దేయాదిదం మంగలం.

౨. వైదేహీవదనాభిలామణయుతం మందానకావం కృతం
విఖ్యాతి భువనత్రయం హార ధనుర్భగ్నికృతం లీలయా,
విశ్వామిత్ర పరాశరాదిముని స్తత్సన్నిధానాం చితం
సీతారాఘవ యోర్వివాహ నమయే దేయాదిదం మంగలం.

౩. ఉత్ఫుల్లామలనీల వారిజదలశ్యామోన్నతం కోమలం
పార్వత్యాచ మహేశ్వరేణచ శింశ్లాఘీ కృతం సర్వదా,

శాఖాపాన్వితగాత్రమస్య వసతా శైలానుశీలా కృతా
దంపత్యోరిహ వామభాగ వనితం దేయాదిదం మంగలం.

౪ శ్రీరామం జనకాత్మజా సురగురుం ప్రత్యఙ్ముఖం ప్రాఙ్ముఖం
దోర్భ్యాస్స్వ మంజలి మంజలేన వనితా మాపూర్వముక్తాఫలైః,
నానారత్న విరాజమాన కలశై రానీయతం సాగరాత్ .
సీతారాఘవయోర్వివాహ సమయే దేయాదిదం మంగలం.

౫. కల్యాణంకమనీయకోమల కరై ర్ద్రాక్షతారోపణం
కన్యాదాన పురస్సరం సురగురోర్విప్రాశిషానుగ్రహం,
బాహ్వోః కంకణబంధనందశగుణం మాంగల్యసూత్రాన్వితం
సీతారాఘవయోః....మంగలం.

---

౧. భాస్వాన్ కాశ్యపగోత్ర జోరుణరుచిర్యస్సింహపోర్కస్సమి
త్షట్త్రిస్థోదశశోభనో గురుశశీభౌమాస్సుమిత్రాస్సదా,
శుక్రోమందరిపుః కళింగజనిత పశ్చాగ్నిశ్వరో దేవతే
మధ్యేవర్తుల పూర్వదిగ్దిపకరః కుర్యాత్సదా మంగళం.

౨. చంద్రః కర్కటక ప్రభుస్సితనిభశ్చాత్రేయ గోత్రోద్భవ
శ్చాగ్నేయశ్చతురశ్రవారుఖముఖశ్చాపో ఉమాధీశ్వరః,
షట్సప్తాగ్ని దశైదశోభన ఫలోనోరిర్బుధార్కప్రియ
స్స్వామీయామునదేశపర్ణ సమిధః కుర్యాత్సదా మంగళం.

3. భౌమో దక్షిణదిక్త్రికోణయ మదిగ్వింధ్యేశ్వరః ఖాదిర
స్స్వామీవృశ్చిక మేషయో స్సురగురుశ్చార్కశ్శశీ సౌహృదః,
జ్ఞోరిష్టత్రిఫల ప్రదశ్చవసుధాస్కంధ క్రమాద్దేవతా
భారద్వాజ కులోద్వహో రుణరుచిః కుర్యాత్సదా మంగళం.

౪. సౌమ్యఃపీత ఉదఙ్ముఖ సమిదపామార్గాత్రి గోత్రోద్భవ,
బాణేశాన దిశస్సుహృద్రవి విసుతశ్శేషాస్సమా స్సీతగోః,
కన్యాయుగ్మ పతిర్దశాష్ట చతుష్షణ్ణేత్రగ శ్శోభనః
విష్ణుర్దైవత దేవతే మగధపః కుర్యాత్సదా మంగళం.

౫. జీవశ్చాంగిరస గోత్రజో త్తరముఖో దీర్ఘాత్తదా శ్శాస్థితః
పీతో శ్వత్థసమిత్తచ్ఛ సింధుజనిత శ్చాపోథమీనాధిపః,
సూర్యేందుక్షితిజ ప్రియోబుధసితౌ శత్రూసమాశ్చాపరే
సప్తాంగ ద్విజవత్సుత శ్శుభకరః కుర్యాత్సదా మంగళం.
౬. శుక్రోభార్గవగోత్ర వస్సితనిభః పూర్వాముఖః పూర్వది
క్పాంచాల స్థవృష స్తులాధిపమహారాష్ట్రాధి సౌదుంబరః
ఇంద్రాణీ మఘువాచలాంఛన శనిర్మిత్రార్క చంద్రావరీ
షష్టి త్రిర్దశవర్జితభృగుసుతః కుర్యాత్సదా మంగళం.
౭. మందః కృష్ణనిభః స్సపశ్చిమముఖః సౌరాష్ట్రపః కాశ్యపః
స్వక్రః కుంభ సమిత్రసౌమ్యసగరౌ వక్రేందు భూమారయో,
స్థానంపశ్చిమ దిక్ప్రజాపతి యమౌ దేవౌ ధనుష్యాసనౌ
షట్త్రిస్థ శ్శుభకృత్యయార వినుతః కుర్యాత్సదామంగళం.
౮. రాహుస్సింహళ దేశపోనిరుఋతి కృష్ణాంగ శూర్పాసనః
యః పైఠీన సగోత్ర సంభవసమిద్దూర్వాముఖో దక్షిణః,
యస్సర్పోప్యధి దేవతోనిరుఋతిః ప్రత్యాధి దేవస్సదా
షట్త్రిస్త శ్శుభకృచ్ఛ సింహికసుతః కుర్యాత్సదా మంగళం.
౯. కేతుర్జైమినిగోత్రజః కుశసమిద్వాయస్య కోణేస్థిత
శ్చిత్రాంక ధ్వజలాంఛనోహి భగవాన్యో దక్షిణాశాముఖః,
బ్రహ్మాచైవతు చిత్రగుప్త ప్రముఖః ప్రత్యాధి దేవస్సదా
షట్త్రిస్థ శ్శుభకృచ్ఛ బర్బరపతిః కుర్యాత్సదా మంగళం.

వివాహమంగళాష్టకమ్ సమాప్తః.

చూర్ణిక.

స్వస్తశ్రీ ష్ఠాశీత సహస్రాణాం, ద్విజగురుదైవత్యానా, ఘోరుప
పాతకపాతక వహ, దండధరనిశాచర, పాశపాణిసమీరణ వైశ్రవణ
శశిశేఖరాణాం ఆయుష్మతః కమలాసనస్య సకలదురితనివారణ పారా
యణస్య, శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్య అర్యం రహితస్య, గౌరీమనో వల్లభ

స్య, సర్వశుభ ఫలప్రదాయకస్య పుష్పసాయకస్య సత్యసంధస్య హరి శ్చంద్రస్య తేజస్వినస్సవితుర్నయనానందకరస్య శ్రీరామచంద్రస్య ప్రజ్ఞాగురో స్సుర గురో ర్మృకండుమునినయన, పుండరీకమార్కాండ స్య, మార్కండేయస్య తపోనిష్ఠస్యవసిష్ఠస్య దుర్వారవీరస్య. కృతవీర్య కులధుర్యస్య కార్తవీర్యస్య, అంభోనిధికుంభినీ విజృంభణ స్తంభనస్య కుంభసంభవస్య అపారావారస్యపారావారస్య శ్రీశైల, సువేలసురని వాసకైలాసాదీనాం శైలానాసుమంద మకరంద, బిందుసందోహని ష్యంద సుందర మందార హరిచందనాదీనాం, చింతామణిదినమణీ కౌస్తుభాదీనాం, మణిహారమణితమణికర్ణ రమణీయ, మణిభూషణానాం, కామధేనుప్రభృతీనాం ధేనూనాం యమనియమాసన ప్రాణాయామ ప్రత్యాహారధ్యాన ధారణ సమాధ్యష్టాంగయోగ నిష్ఠాగరిష్ఠానాం వ సిష్ఠ వాలఖిల్య వాల్మీక వ్యాసాగస్త్యాంబరీష కశ్యప కణ్వకాత్యా యన కౌండిన్య కపిల కౌశికకుత్స పరాశర శ్రీవత్స శల్య శౌండిల్య, జమదగ్ని పుండరీక భారద్వాజ విశ్వామిత్ర గౌతమ, శుకశౌనక సనకస నందన సనత్కుమార నారదాది ముఖ్యమునీనాం, రవి శశి కుజ బుధ గురు, శుక్ర శని రాహు, కేతు ముఖ్య నవగ్రహాణాం, అశ్విన్యాది నక్షత్రాణాం, ఋగ్యజుస్సామాధర్వణ కావ్యనాటకాలంకార పురా ణన్యాయవైశేషికవ్యాకరణ, భాట్టప్రాభాకర తర్క వేదాంతాది శాస్త్రా ణాం అంగవంగ కళింగ కాశ్మీర కాంభోజ కేరళ కేకయ కోసల కుంతల కురంగ కురవక సౌవీర సౌరాష్ట్ర మత్స్యమరువ మాళవ నేపాళ మగ ధ ఘూర్జర బర్బర పార్శ్వక కర్ణాట మగధ విదర్భ చోలపాంచాల సా ల్వపురీంద్ర సిక్కుసింధు పంజాబీకా పాండ్యద్రవిడ యవనశూరసేన బాహ్లీక కొంకణాది, ఛప్పన్న దేశానాం, అయోధ్యా మధురా మా యా కాశీ కాంచీ అవంతికా, పురీద్వారవత్యాది పుణ్యనగరీణాం, నం దినీ మందాకినీ నళినీతామ్రపర్ణీ భీమరధి గంగాయమునా వేత్రవతీ పం పానదీకృష్ణవేణీ మహేంద్రతనయా గోదావరీనర్మదాది మహానదీనాం అగస్త్యప్రాగణ్య శరణ్య వరేణ్యానాం, అరుంధతీలోపాముద్రా అహ ల్యానసూయా ద్రౌపది దమయంతీ తారాసీతా భగవతీ,ప్రభృతీనాం సతీనాం ఆశాభాజాం పుణ్యభాజాం గజానాంద్విజానాం, బ్రహ్మణశ్చతుర్ము ఖానాం, పరమేశ్వరస్య పంచముఖానాం, కుమారస్వామి షణ్ముఖా నాంసప్తకులపర్వతానాం సప్తద్వీపానాం అష్టవసూనాం అష్టదిగ్గజానా

మహైశ్వర్యాణాం నవగ్రహాణాం దశావతారాణాం ఏకాదశరుద్రాణాం ద్వాదశాదిత్యానాం, త్రయోదశవిశ్వేషాం చతుర్దశమనూనాం, పంచదశాహుతీనాం షోడశకళానాం,అష్టాదశపురాణానాం అష్టాదశజ్యోతిశ్శాస్త్ర ప్రయోజకతత్వానాం, జంబూప్లక్షాశ్వత్థ కపిత్థపాలస్య న్యగ్రోధార్జున చూతౌదుంబరతిందుకతిం త్రిణిసిర జంబీ క్రముకనారికేళ పనస తాల ఖదిర ఖర్జూరక్రమా వేత్ర వేణు వేమూదివనస్పతీనాం కల్హార మల్లికా జాజికదంబ కేసరకమల కాంచనాది పుష్పజాతీనాం, మాణిక్య నీలవైడూర్య గోమేధిక మరకతవజ్ర మౌక్తిక పుష్యరాగ ప్రవాళాదిమహా మణీనాం, శంఖపద్మ మహాపద్మ మకరకచ్ఛపనీల కుందకుముదాది మహానిధీనాం,వీణావేణుమృదంగడిండిమ మృదంగ శంఖనిస్సాణాది వాద్యవిశేషాణాం, పట్టమాంజిష్ట వేత్రకౌశికఉదయరాగచీనిచీనాంబరాది దుకూలవస్త్రాణాం, సాలంకృతదివ్యాభరణ భూషితపుణ్యస్త్రీభిర్వా ష్మాణానాం అవిఘ్నకృతా శ్రీవినాయక ప్రసాదేన, శ్రీలక్ష్మీనారాయణ ప్రసాదేన శ్రీఉమామహేశ్వర ప్రసాదేనచ అనయోర్ధం పశ్చోరిక్షుక్షీరదధి మధుఘృత గోరోచనహింగు,జీరకగుడ హరిద్రామరిచాది మంగళ ద్రవ్యాణిసర్వౌషధ యస్సర్వహ్యాని సర్వ మంగళ కరాణి మంగలాని భవేయుః తిథివార నక్షత్రయోగ కరుణ ముహూర్తలగ్న హోరాద్రేక్కాణనవాంశ ద్వాదశాంశం త్రింశాంశతి త్రింశ దశాంశకానాం నిరంతరమనుకూలా శ్శుభాశ్శోభనాః అస్యవివాహ ముహూర్తస్యతిథిం సురవారం సుఘనక్షత్రం సుయోగంసుకరణంసుచంద్రతారాబలం అనుకూలాం, శుభశోభనాస్సర్వే గ్రహాసుభనక్షత్రాశ్శుభ ఏకాదశస్థానఫలప్రదావరదాసుప్రీతాస్సుప్రసన్నా సుమూర్తాభవంతు.

చూర్ణిక సమాప్తః

మహాసంకల్పమ్.

అస్య శ్రీమద్భగవతో మహాపురుషస్య శ్రీరుద్రాది నారాయణస్యాచింత్యాపరిమిత శక్త్యాభ్రియమాణస్య మహాజలౌఘస్య మధ్యేపరిభ్రమమాణానామనేక కోటిబ్రహ్మాండానామేకతమేవ్య కావ్యక్త మహా కారపృథివ్యప్తేజోవాయ్వాకాశాద్యావరణై రావృతేఽస్మిన్మహతి బ్రహ్మాం

షఖండమోర్మధ్యే, ఆధారశక్తి శ్రీకూర్మవరాహవైష్ణవానంత నాగశే
షతక్ష కాష్టదిగ్గజో పరిప్రతిష్ఠితే అతలవితల సుతల పాతాళాది సప్తలో
కానాముపరితలే, భూర్భువస్సువర్మహర్జన స్తపస్సత్యమితో ర్ధ్వసప్త
లోకానామధో భాగేచక్రవాలశైలమధ్యగత మహానుమేరోస్సహస్రశి
ఖరానువర్తిని మహానాగాయమానఫణిరాజసహస్రఫణామణిమం
డలమండితే నిరావణపుండరీకవామనముకుందాంజనపుష్పదంతసార్వభౌ
మసుప్రతీకాఖ్యాష్ట దిగ్దంతిశుండాదండో త్తంభితే, అమరావత్యశోకవ
త్యం భోగవతీరైవతీ సిద్ధవతీ గాంధర్వవత్యలంకారావత్యాదిపుణ్యనదీవి
రాజితే, ఇంద్రాగ్నియమనిరుఋతి వరుణవాయుకుబేరేశా నాష్టదిక్పా
లక పాలితే, మహేంద్రమలయ సహ్యశక్తి హిమవదృక్షవద్వింధ్యపార
యాత్రసప్త కులాచల మతంగ హిరణ్యశృంగమాల్యవత్కిష్కింధరు
ష్య శృంగాఖ్యపంచమహానగాధిష్టితే, రామశిబిరంతి పృథుమద్భగీరథ
భరతశశిబిందు గజాంబరీషదిలీపపరశురామాది షోడశమహారాజైః పరి
పాలితే, కార్తవీర్యసగర పురూర పురుకుత్సలవ హరిశ్చంద్రాఖ్య షట్చ
క్రవర్తి భిరధిష్టితే, అంగవంగకళింగకాశ్మీరకాంభోజసౌవీరసౌరాష్ట్ర
మగధ మాలవనేపాల కేరలచోలపాంచాల గౌలమలయాల సింహలద్ర
విడకర్ణాట హాటకరాష్ట్ర మర్హాటపానాటనాట పాండ్య పులిందాంధ్ర
హూర్ణదశార్ణభోజ కుక్కురుకురు గాంధారవిదర్భ విదేహ బాహ్లిక
బర్బర కేకయ కోసలకుంతల కిరాత శూరసేన సేవన టెంకణ కొంకణ
త్సద్ర.మద్ర పార్శ్వ ఘూర్జర యావన జాలాంధ్ర సాల్వచేద సింధువ
త్యాద్యనేక విశేష దేశభాషా భూమిపాల చిత్రితే, భాగీరథీ గౌతమీ
నర్మదా యమునా సరస్వతీ కృష్ణవేణీ భాహు దాభిభ్రమధీ తుంగభ
ద్రా రేణు కామలాపహారీ కావేరీ కృతమూలారసభ్రమపర్ణీ విశోకా కౌశికీ
గండకీ విచిత్రకా వసిష్ట ప్రవరా కాళ్యనీ సరయూత్యా పాపహాకుశా
వతీ ఘ్నున కరతోయా పుణ్యతా ప్రణీతా ద్యనేక పుణ్యనదీ పవిత్రి
తే, అయోధ్యా మధురా మాయా కాశీకా అవంతికా పురీ ద్వారా
[illegible] పుణ్యపురీ విరాజితే, నగర గుల్మలస్వామి పుష్కర క్రతు
సహి[illegible]హాచల శ్రీశైలాదిపుణ్యాచలాదిష్టితే, జంబూప్లక్ష శాల్మలకుశ
క్రౌంచశాకపుష్కరాఖ్యసప్తద్వీపదీపితే, ఇంద్రకశేరుతామ్రగభస్తినా
గసౌమ్యగాంధర్వచారణభారత నవవర్షాత్మికే, ప్రత్యేకం నవసహస్ర
యోజనవిస్తృచ, భా[illegible]తకింపురుష ఇలావృత కురు భద్రాశ్వ [illegible]రమణక మంద

వ్యార్ణ కేతుమాలాఖ్యనవఖండమండితే,దండకవింధ్యకచంపకబదరికద
హిమవగుహాదేవదారుకారణ్యాదిదశారణ్యాయుతే లోకాలోకాచలవలన
తే, పంచాశత్కోటివిస్తీర్ణభూమండలే, లక్షయోజనవిస్తీర్ణజంబూద్వీ
పే, భరతవర్షేవివిధసురతరుక్రీడావిరాజమానదశదిశాశహుపరిమలపట
లభ్రమర్ఝంకారనికరకదంబితకలకంఠకూజితసనాథకేకీకులముఖరీకృత
విజితసారస్వతస్వచతరుమండే, అతులవిమలత్కలధౌతకల్పతరుచ్ఛాయా
విన్యస్తదేదీప్యమానరత్నసింహాసనస్యోపరిస్థితయంత్రరాశేశ్చతుర్దశవర్ణ
పూరితసహస్రయోజనోన్నతవిస్తారస్యపూర్వతశ్శ్వేకరీకృతధ్వజపతాకాయు
తయోజనోన్నతకదంబ వృక్షదీపితస్య మందారస్యప్రాంతే,భరతఖండే,
పంచాశధాదివర్షే ప్రథమమాసే ప్రథమపక్షే ప్రథమేహని త్రయోదశ
ఘటికా ద్విచత్వారింశద్ఘటికాగతఏష్యద్విఘటికాయాం ప్రథమప్రాణా
యామకాలే, పార్థివకల్పానంత కల్పకూర్మకల్ప బ్రహ్మకల్పవరాహకల్ప
శ్వేతవరాహకల్ప ప్రలయకల్ప పాద్మకల్ప సావిత్ర్యాదికల్పానాం మధ్యే,
స్వాయంభువ స్వారోచిషోత్తమ తామస రైవతచాక్షుష వైవస్వతసూ
ర్యాగ్ని బ్రహ్మరుద్ర దక్షసావర్ణిరవుచ్యరవుత్య చతుర్దశమన్వంతరాణాం
మధ్యే, సప్తమేవైవస్వతమన్వంతరే శ్రీమదాదివిష్ణోర్మత్స్యకూర్మ
వరాహనారసింహవామన భార్గవరామకృష్ణ బౌద్ధకల్కిదశావతారా
ణాం మధ్యే నవమే బౌద్ధావతారే, యుధిష్ఠిరవిక్రమార్క శాలివా
హన విజయాభినందన నాగార్జున చట్ఛకార్తినాం మధ్యే. తృతీయే శా
లివాహనశకే. ఇదానీ మష్టావించన్మహాయుగే, అష్టావింశ త్సహస్రా
న్వితసప్తదశ లక్షాన్వితే కృతయుగే యాతే. షణ్ణతి సహస్రాన్విత ద్వా
దశ లక్షాబ్దే త్రేతాయుగేయాత్, చతుష్షష్టి సహస్రాన్వితి అష్టలక్షా
బ్దే ద్వాపరయుగేయాతే. ద్వాత్రింశత్సహస్రాన్వితి చతుర్లక్షాబ్దే కలి
యుగే ప్రథమపాదే చాంద్రసౌరమానేనప్రభవాదిషష్టిసంవత్సరాణాం
మధ్యే వర్తమానసంవత్సరే అయనే ఋతౌమాసే పక్షే, వసరయుక్తా
యాంశుభతిథౌ మనక్షత్రే సుముహూర్తే. సులగ్నే. గంగావాలుకాభి
న్సప్తర్షి మండలపర్యంతం కృతరాశేర్వర్ధసహస్రావసానే ఏకైకవాలు
కా ప్రకర్షణమేణ సర్వరాశ్యప కర్షసమ్మితకాలె బ్రహ్మళోకేనివాస సి
ధ్యర్థం తిలైస్సూర్యమండలపర్యంతం కృతరాశేర్వర్ష సహస్రావసానే
ఏకైకతిలాపకర్షమేణ సర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాస
సిధ్యర్థ యవైర్గ్రహమండలపర్యంతం కృతరాశేర్వర్ష సహస్రావసానేఏ

కై కయ వాపకర్ష క్రమేణ సర్వరాశ్యప కర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకేని
వాససిద్ధ్యర్థం సర్వపైత్థ్రీవమండలపర్యంతం కృతరాశే ర్వర్ష సహస్రా
వసానే ఏకైకసర్వపాపకర్ష క్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్ష సంమితకాలే బ్రహ్మ
లోకేనివాస సిధ్యర్థంపంచాశద్గవ్యూతి గణనాసమ్మితకాలే వృషలోభ
భిర్నక్షత్ర మండలపర్యంతం కృతిరాశే ర్వర్ష సహస్రావసానే ఏకైకలో
మాపకర్ష క్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాససి
ద్ధ్యర్థం త్రిగుణీకృతాగ్నిష్టోమాతిరాత్రాప్తోర్యా మసాంతదనవాజపేయ
పౌండరీకాశ్వమేధాది శతక్రతు పుణ్యఫలావాప్త్యర్థం మయాసహదవ
పూర్వేషాం దశాపరేషాం మధ్యవంశ్యానాం మాతృవంశ్యానాంసర్వే
షాం పితౄణాం నరకాదుత్తీర్య శాశ్వత బ్రహ్మలోకే నివాససిధ్యర్థం
అనాద్యవిద్యావాసనయాస్మ్కా త్సవసారేవిచ్ఛిత్రాభిర్వచిత్రానుయో
నిషుపునః పునరనేకధాజనిత్వా కేనవాకర్మ విశేషేణేదానీ మస్మిన్వంశే
జాతస్య నామధేయస్య మనుజన్మాభ్యాసాదిజన్మప్రభృత్యే తత్క్షపర్యం
తం మధ్యవర్తనకాలే సంభావితానాం పాపానాం వాక్పాణి పాదపా
యూపస్థానాం కర్ణేంద్రియాణాంత్వక్చక్షుశ్శ్రోత్రహ్యాఘ్రాణానాం పం
చానాధక్షానేంద్రయాణాం ఏతేషాం ప్రకరన్యాంతః కరణైస్సకోచరై
స్సంబంధేసతి స్సంబంధేసతి సంభావిత సకలపాపనివృత్తి ద్వారా పర
మేశ్వరప్రీత్యర్థం స్వగృహ్యోక్తప్రకారేణ మత్స్యపురాణోక్త షోడశ
మహాసాంతి ర్వర్తిసాలంకృకన్యాదానం స హిరణ్యోదకధారాపూర్వ
కమహంకరిష్యే.

మహాసంకల్పః సమాప్తః.

కంకణవిమోచనమంత్రః.

కంకతో౽న కంకతో౽థో౽సతీన కంకతః, ద్వావితిపృషిఇతిన్యా....
అదృష్టా ఆలీప్సత, కంకణం మోచయామ్యద్యరక్షాస్మిన్నకదాచన,
మయి రక్షాం స్థిరాంబధ్యా దేవత్వం గచ్ఛకంకణ.

కంకణవిమోచనమంత్రః సమాప్తః.

మిధునవిడియమంత్రః.

తతోన దేవతాం ద్వంద్వమింద్రేణ దేవతాన్యస్యంతే, ద్వం ద్వంవై మిధునం తస్మాద్ద్వం ద్వాన్మిధున సంప్రజాయతే ప్రజాత్యై ప్రజాయతే. ప్రజయాపశుభిర్యఏవం వేద.

మిధునవిడియమంత్రః సమాప్తః.

ఉపహారమంత్రః.

సుమంగలీ రియం వధూ రిమాగ్ం సమేత పశ్యత, సౌభాగ్య మస్యైదత్వాధా స్తం విపరేతన, ఇతి మంత్రముచార్యత త్తద్దాతృనామ వదేత్. ఇతి వధ్వాః. యువం వస్త్రాణిపీవ సావసాధేయువోరచ్ఛిద్రా మంతవోహసర్గాః, అహతిరతి మస్నృవాని విశ్వాఋతే సమిత్రావరుణా సచేధ. ఇతి మంత్రముచ్చార్య త త్తద్దాతృనామవదేత్.

ఉపహారమంత్రః సమాప్తః.

పరస్య.

హిరణ్యరూప స్సహిరణ్య సంద్రృగ పాన్నపాచ్ఛేదు హిరణ్యవర్ణః హిరణ్యయా త్పరియోనిర్నిషద్య హిరణ్యదాదదయత్య నమస్మై.

పరస్య సమాప్తః.

కన్యాయాస్తద్వంద్వధీనమంత్రః.

అష్టవర్షా భవేత్కన్యా పుత్రవత్పాలితామయా,
ఇదానీం తవదాస్యామి దత్తాస్నే హేనపాలయ.
అష్టవర్షా....మయా, ఇదానీం తవపుత్రస్యదత్తాస్నే హేవపాలయ.
అష్టవర్షా....మయా, ఇదానీతవపౌత్రస్యదత్తాస్నే హేనపాలయ.

అష్ట....మయా, ఇదానీంతు తవ భ్రాతు ర్దత్తాస్నేహేనపాలయ.
ఇత్యాది తత్తత్పితృగృహీతృనామ్నా సమూహః.

కన్యాయా స్తద్వంద్వధీసమంత్రః సమాప్తః.

వివాహసన్యకాల సరస్వతీపూజావిధానమ్.

ఏవం....ర్థం వివాహాంగత్వేన ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలక సహిత సరస్వతీపూజాం కరిష్యే, ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహా ....కరిష్యే. గణాధిపతిపూజాంకృత్వా, ప్రణో దేవీ సరస్వతీ వాజేభిర్వాజినీవతి, ధినామవిత్ర్యవత్, మహాసరస్వతీ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి. అష్టదిక్పాలకానావాహ్య, ప్రణోదేవీత్య నేన మంత్రేణ షోడశోపచార పూజాంకృత్వా అనంతరం సభాపూజాం కుర్యాత్. తదుపరి మహదాశీర్వచనం కుర్యాత్ ఇతి సదస్యపూజా.

అనుహం పరీహావం పరీవాదం పరిక్షపం, దుస్స్వప్నం దురుదితంతద్విహద్భ్యదిశామ్యహం, పరిక్షవేజపేత్, అనుహూతం పురుహూతగం శకునై ర్వదశాకునం, మగస్యస్పృతమక్షయా, తద్విషద్భ్య దిశామ్యహం, పతికాననేజపేత్, ఉత్తరై ర్యథాలింగ చిత్రయంపనస్పతిగం శంకృతిగ్సిగ్వా తగంశకునిమితి ఆరాత్తేఅగ్నిరస్త్వరాత్పరశురస్తుతే, నివాతేత్వాభి వర్షతు స్వస్తిస్తు వనస్పతే, స్వమేనువసప్పతే, చిత్రిమనుభి మంత్రయతే, నమశ్శకృత్సదేరుద్రాయ నమోరుద్రాశకృత్సదే, గోష్టమసి సమస్తే అస్తుమామాహింగంసీః, శకృదభి మంత్రయతే, సిగసినసి వజ్రోనమసే అస్తుమామాహింగంసీః, సిగ్వతమభి మంత్రయతే, ఉద్గాతేన శకునేసామకాయసి బ్రహ్మోపుత్ర ఇవ సవనేషు శగంపసి, స్వస్తినశ్శకునే అస్తుప్రతినస్సునాభవ, అశుభంవాచం ప్రతిజపతి.

వివాహసన్యకాల సరస్వతీపూజావిధానమ్ సమాప్తః.

హృదయసంసర్గహోమః.

ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం హృదయసంసర్గ హోమం కరిష్యే, ఉభయోర్హృదయసంసర్గేచ్ఛు త్రిరాత్రాపరి బ్రహ్మచర్యం చరిత్వా స్థాలీ పాకగ్ శ్రపయిత్వా అగ్నేరుపసమాధానాద్యాజ్య భాగాంతే అన్వారబ్ధాయాగ్ స్థాలీపాకా గుత్తరా ఆహుతీర్హుత్వా జయాది, ప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతః కృత్వా తేన సర్పిష్మతా యుగ్మాన్ ద్వ్యవరాన్ బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా సద్ధిం వాచయీత, చర్వాహుతయః, ప్రాతరగ్నిం ప్రాతరింద్రగ్ హవామహే ప్రాతర్మిత్రా వరుణా ప్రాతరశ్వినాః ప్రాతర్భగః పూషణః బ్రహ్మణస్పతి ప్రాతస్సోమముత రుద్రగ్ం హువేమ స్వాహా, అగ్నీంద్ర మిత్రావరుణాశ్విభగపూషబ్రహ్మణస్పతి సోమరుద్రేభ్య యిదం, ప్రాతర్జితం భగముగ్రగ్ం హువేమవయంపుత్ర మదితేర్యో విధర్తా ఇంద్రశ్చిన్యం మనమానస్తురశ్చిద్రాజాచిద్యం భగంభక్షీత్యాహ స్వాహా, భగాయేదంభగప్రణేత ర్భగసత్యరాధో భగేమాంధియముదవదదన్నః భగప్రణో జనయ గోభిరశ్వై ర్భగప్రనృభి ర్నృవంత స్యామ స్వాహా, భగాయేదం, ఉతేదానీం భగవంతస్స్యామోత ప్రపిత్వ ఉతమధ్యే అహ్నాం, ఉతోదితా మఘవన్ సూర్యస్య వయం దేవానాగ్ం సుమతౌ స్యామ స్వాహా, మఘవత ఇదం, భగఏవభగవాగ్ అస్తు దేవా స్తేన వయం భగవంత స్స్వాహా, తంత్వాభగవ సర్వఇజ్జోహవీమి సనో భగపురఏతా భవేహ స్వాహా, భగేభ్య ఇదం, సమధ్వరాయోషసోనమంత దధిక్రావేవ శుచయే పదాయ, అర్వాచీనం వసు విదం భగంనోరథమివాశ్వావాజిన ఆవహంతు స్వాహా, భగేభ్యోవాజిభ్య ఇదం, అశ్వావతీర్గోమతీర్న ఉషాసో వీరవతీ స్సదముచ్ఛంతు భద్రాః, ఘృతందుహానావిశ్వతః ప్రపీనాయూయం పాతస్వస్తిభిస్సదా న స్స్వాహా వాజిభ్య ఇదం, అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా, అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం, తంత్రశేషం పార్వణవత్సమాపయేత్.

హృదయసంసర్గహోమః సమాప్తః.

మూలికాహరణ ప్రయోగః.

శస్త్రిష్యేణేతిత్రిసప్త్రైర్యవైః పాతాంపరికిరతి, యదివారుణ్యసివరుణాత్తా నిష్క్రీణామియది• సౌభ్యసిసోమాత్తానిష్క్రీణామి, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ర్థం, భర్తృపరిగ్రహార్థం పాఠోత్పాటనాఖ్యం కర్మకరిష్యే శోభూతఉత్తరయోస్థాప్య, ఇమాంఖనా మ్యోషధింవీ, రుధంఫలవత్తమాం, యయాసపత్నీం చాధతేయమాసంవిదంతేపతిం ఉత్తరాభిస్తిసృభిరభిమకత్య, ఉత్తానపర్ణేసుభగేనహమానేసహస్వతి, సపత్నీంమే పరాథనుసితింమే కేవలంకృధి ఉత్తరేదుత్తరాభ్యః, అథాసపత్నీయామమాదరా పాదరాభ్యః, నహ్యస్తైనామ గృహ్ణామినోఅస్మి ప్రమతేజనే పరామేవ పరావతగం సపత్నీంశియామసి,ఉత్తరయా ప్రపచ్ఛనాగ్హ స్తయోరాబధ్య,అహావస్మిసహమానా థత్వమసిసావహిః ఉభేసహస్వతీభూత్వాసపత్నీంమెసహావహై, శయ్యాకాలెభావాభ్యాంభర్తారంపరిగృహీయాధుపధా నలింగయావశ్యోభవతి, పత్నీభాధనంచ, ఉపతేథాగ్ంసహమానామభితాథాగ్ం, సహీయసామామనుప్రవతేమనోపత్సంగారిపథా,వతుపథాతు, ఏతెనైపకామేనోత్తరేణామవాకేనన, దాదీత్యముప్రతిష్టతే ఉదసౌసూర్యోఅగాదుదయం మామకోభగః, అహంతద్విజలావతి, మభ్యసాక్షివిషాసహిః, అహంకేతురహం మూర్ధాహ ముగ్రావివాచనీ, మెదనుక్రతుంపతి స్సేహానాయా ఉవాచరేత్. మమపుత్రా శ్శత్రుహణోథోమెదుహితావిరాట్, ఉతాహమస్మిసంజయాపత్యుర్మేశ్లోక ఉత్తమః, యేనేంద్రోహ విషాకృత్య భవద్ద్యుమ్న్యుత్తమః. అహంతదత్రిదేవాఅసపత్నాకిలాభవం, అసపత్నాసపత్నిఘ్నీ జయంత్యభిభూవరీ, ఆవిత్సిసర్వాసాగ్ంరాధోవర్చో అస్థేయసామివ. సమజైషమిమా అహాగ్ం సపత్నీరభిభూవరీః, యథాహమస్య వీరస్య విరాజామిథనస్యచ.

మూలికాహరణప్రయోగః సమాప్తః.

అంగస్పర్శనమ్.

యత్సంగృహీతా మన్యాం వా బ్రహ్మచర్య యుక్తపుష్కర సంవ ర్షమూలై స్తృణ విశేషైః, ఉత్తరైర్యథాలింగ మంగాని సంమృజ్య ప్రతీచీనం నిరస్యేత్. ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం కుష్ఠాదిరోగనివృత్త్యర్థం అంగసంస్పర్శనాఖ్యం కర్మకరిష్యే. అక్షీభ్యాం తే నాసికాభ్యాం కర్ణభ్యాంచుబుకాదధి. యక్ష్మగ్ం శీర్షణ్యం మస్తిష్కాజ్జిహ్వాయా వివృహామి తే, గ్రీభాభ్య స్త ఉష్ణిహాభ్యః కీకసాభ్యోనూక్యాత్, యక్ష్మందోషణ్యమగ్ం సాభ్యాంబాహుభ్యాంవివృహామి తే, అంత్రేభ్య స్తేగుదాభ్యోన నిష్ణోహృదయాదధి, యక్ష్మంమతస్నాభ్యాం యక్నశ్ప్లాశిభ్యోవివృహామి తే ఊరూభ్యాం తేష్ఠీవద్భ్యాంజంఘాభ్యాం పదాభ్యాం యక్ష్మగ్ంశ్రోణిభ్యాం భాసదాద్వగ్ం నసోవివృహామి తే, మేహనాద్వల కరణాల్లోమభ్య స్తేనఖేభ్యః, యక్ష్మగ్ం సర్వస్మాదాత్మన స్తమిమం వివృహామి తే, అంగాదంగాల్లోమ్నోలోమ్నాజాతం పర్వణి పర్వణీ, యక్ష్మగ్ం సర్వస్మాదాత్మన స్తమం వివృహామి తే, వధూలాన ఉత్తరాభి రేతద్వి దేదద్యాత్, పరాదేహి శాభల్యం బ్రహ్మభ్యోవిభజా వసు, కృత్యైషా పద్వతీ భూత్వా జాయావిశతే పతిం, అశ్లీలాతనూర్భవతి రుశతీపాపయాముయా, పతిర్యద్వధ్వై వాస సాస్వమంగమభిధిత్సతి. క్రూరమేతత్కటుకమేతదపాష్టవద్విషవన్నైతదత్తవే, సూర్యాంయః ప్రత్యక్షం విద్యాత్సఏతత్పతి గృహ్ణీయాత్, ఆశసనంవిశసనమధో అధివిచ ర్తనం, సూర్యాయాః పశ్యరూపాణి తాని బ్రహ్మోన్మతశగ్ంసతి.

అంగస్పర్శనం సమాప్తః.

అన్వారంభణీయస్థాలీపాకః.

పూర్ణిమాణత్సదాయాంతు విధినా పాసనస్య చేత్, ప్రతిపద్యే ప్రకుర్వీత యాగద్వయముదాహృతం, ప్రాతఃకాలె ముహూర్తాదా యదిప్రథమపర్వణి,రాత్రౌసంకల్ప్యసితాయాంతే హన్వారంభఃపరేహని, చతుర్థహోమమథ్యేతు ప్రాప్యతే యదిపూర్ణిమా,తస్యామారభ్యవిధి వదన్వాధాన పురస్సరమ్,

పౌర్ణమాస్యాం ప్రాతరిధ్మా బర్హీషి ఆసాద్య ప్రాతరవుపాస
సంకృత్వా, వధూముత్తరత ఉపవేశ్యస్వయం దక్షిణత ఆసీనః ప్రాణా
నాయమ్య, ఏవం........ప్రీత్యర్థం, దర్శపూర్ణ మాసోప క్రమణార్థం
అన్వారంభణీయ స్థాలీపాకేన సద్యోయక్ష్యే, విద్యుదసి.........శ్య, త
త్రాగ్నిరగ్నా విష్ణూసరస్వతీ సరస్వానగ్నిర్భగీచ ప్రధాన దేవతాఃస్విష్ట
కృదంగ దేవతాః, వ్రీహిసుయంచ రుద్రద్రవ్యహస్యస్మిన్కాలె ఉపనత్వాన్య
మితిసంకల్ప్య పత్న్యపహంతీచరుగ్ం శ్రపయిత్వాభిఘార్య ప్రాచీన
ముదీచీనంవ్యో దాస్య ప్రతిష్ఠీతమభిఘార్యాగ్నౌరుపసమాధానా ద్యాజ్య
భాగాంతెపూర్ణా పశ్చాద్యస్తై దేవా అదధురిలిద్వేఅజ్యాహంతీర్ష్క
త్వా, పూర్ణా పశ్చాదుతపూర్ణా పురస్తా దున్మధ్యతః పౌర్ణమాసీజిగా
య, తస్యాం దే వాఅధిసంతఉత్తమేనాక ఇహమాదయంతాగ్ం స్వా
హా, పౌర్ణమాస్యాయేదం, యత్తె దేవా అదధుర్భాగధేయమమావా
స్యెసంవసంతో మహిత్వా, సానోయజ్ఞం పితృహివిశ్వవారేహివిశ్వవా
రేహి సుభగెసువీరగ్ంస్వాహాఅమావాస్యాయా ఇదం, దర్వ్యాముప
స్తీర్య చరుమధ్యాద్ద్విర వదయాభిఘార్యహవిః ప్రత్యభి ఘారయత, అగ్న
యెస్వాహా, అగ్నయఇదం, పునరవదాన ధర్మేణా వదాయ, అగ్నావి
ష్ణుభాగ్ స్వాహా అగ్నావిష్ణుభ్యామిదం, పునరవదాయ, సరస్వత్యై
స్వాహా, సరస్వత్యాఇదం, పునరవదాయ సరస్వతేస్వాహా. సరస్వత
ఇదం, పునరవదాయ, అగ్నయేభగినేస్వాహా, అగ్నయే భగినఇదం,
పునరుప స్తీర్య, ఉత్తరార్ధాత్స కృత్స్విష్టకృతె వదాయ ద్విరభిఘారన
హవిఃప్రత్యభి ఘారయతి, అగ్నయేస్విష్ట కృతెస్వాహా, అగ్నయేస్విష్ట
కృతఇదం జయాదిప్రతిపద్యతె సావిష్ట కృత్యగ్ం హుత్వాబహిష్ప స్న
మంజనం కృత్వా, * దర్వ్యా పరిధీనస క్తి పరిధీన్ప్రహృత్యసగ్ంస్రావం
చకృత్వా అస్మిన్పాకృతె కర్మణితాది పరిషేచనాంతంకృత్వాప్రణీతా
మార్జన సంబ్రహ్మోద్వాసనంచకుర్యాత్॥ శ్లో॥ ప్రతైషుశాంతిహోమే
షబిభక్తిస్టేప్వపాత్స్యృజే, చరో, ప్రధాసికేచేవ శమ్యాసనసంశయః
అత్రవృషభ దక్షిణానాస్తి పూర్ణపాత్రస్తు దక్షిణా కేవలం,
అప్పముష్టి భవేత్కించి త్కించి చ్చతుష్పుష్కలం పుష్కలాశ్చైవ

* అత్ర పరిధిప్రహరణం నాస్తీతి తేషాం చిన్నతమ్.

చత్వారి ఆఘారః పరికీర్తితః, ఆఘారాశ్చైవ చత్వారిపూర్ణ పాత్రస్స ఉచ్యతే.

అత్రకేచన స్విష్టకృతే వదాయ దర్వ్యాం సంస్థాప్య జయాదికాంతేజాహుయాదితి పరిధ్యర్థేశమ్యాః కార్యాఇతివదన్తి, తత్రశ్లోకాః. స్థాలీపాకానంతరేవా వివాహే సంపూర్ణకాయాతి తేత్పౌర్ణమాసీ, తస్యామన్వారంభణీ యాఖ్యహోమంకుర్యాత్పూర్విణః పౌర్ణమాస్యాంయథోక్తం, క్రాతేన్వారంభణీయాయామగ్నావిష్ణూ సరస్వతీ, సరస్వాం శ్చాగ్నిర్భగీచసాక్ష త్తే ప్యేతాశ్చదేవతాః, అగ్నిగం స్విష్టకృతంచాంత రేణేత్యస్మార్చ సూత్రతః, అదోగ్యగ్నిస్స్విష్టకృచ్చా తస్యం సర్వేషుచరు కర్మసు, తస్మాదన్వారంభణీయేచ రాషద్దేవతాఇతి, కారకాశ్చర్భిస్తత్రోక్తాగృహ్యవిద్భిః పురాతనైః, అనాహితాగ్నేః ప్రథమేచరౌచయాదేవతాస్తాః, ప్రవదంతితత్తజ్ఞా, తస్యాపికాలః కిల పౌర్ణమాస్యాం ప్రాతర్వదం త్యేవ కపర్దిశిష్యాః అగ్నిస్తథాగ్నిసహితశ్చ విష్ణుస్సరస్వతీ చైవతథాసరస్వాన్, అగ్నిర్భగీస్విష్టకృదగ్ని రేతాః క్రమేణహుత్వాథ తతోజయాది, ఆర్ద్యాచదక్షిణతో వరో త్రావదానధర్మజుహుయాత్తుధిమాన్, క్రమేణచాగ్న్యాది చతస్రఆహుతీర్హుత్వాగ్నయే స్విష్టకృతే వదాయ, శిష్టంహవిః ప్రత్యభిఘార్య పశ్చాద్ధోమస్తు తస్విష్టకృతేవధాయసంస్థాప్య దర్వ్యాంతుజయాది కాంతేయదస్యతుస్విష్టకృతంచహుత్వా, స్థాలిపాకేదేవతావైశ్వదేవే విశ్వేదేవా ఇత్యనేనోపదిష్టాః, మంత్రామానానుక్రమేణైవ దాగ్న్యాద్యాధ్యారాద్రాంతా దేవతాస్త్రింశదుక్తాః, సర్వోత్సర్గే దేవతాపౌర్ణమాసీకర్మణ్యుక్త శ్రావణీమార్గ శీర్షైతత్రాప్యన్వారంభణీయేచరౌచ క్రాతోక్తాయాదేవతాస్తా ఇహాస్యుఃధర్మప్రశ్నోక్తే మహారాత్రసంజ్ఞే స్థాలీపాకే దేవతాశ్చైవహుత్వా, సమంజనంబర్హిషి ఏవశమ్యాః పరిహిన్నతత్ప్రభృతి హోమయుక్తః, సతీషుబర్హిర్వప్యశనాహుతీషుప్రాశ్యప్రాస్యదంతంత్యభిఘారితంచ శిష్టంహవి స్స్విష్టకృద్వర్ధమేవాభి ఘారయేత్సర్వచరు క్రియాను.

అన్వారంభణీయ స్థాలీపాకః సమాప్తః.

అన్వారంభణీయోనంతరమన్వాధానమ్.

పౌర్ణమాస్యాంప్రాతరౌపాసనంహుత్వాదర్భేష్వాసీనోదర్భాన్ ధారయమాణః పత్న్యాసహ ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం, పౌర్ణమాసేనాగ్నేయేన స్థాలీపాకేన శ్వోయాజయిష్యే, తత్రాగ్నిస్స్విష్టకృచ్చ దేవతే, వ్రీహిమయం చరుద్రవ్యమన్యస్మిన్కాల ఉపవత్స్యామీత్యన్వాధానంకృత్వా, ఇధ్మాబర్హిషీ సన్నహ్యతి, అమావాస్యాయాందార్శికేనాగ్నేయేన స్థాలీపాకేన శ్వోయాజయిష్యే,

అన్వారంభణీయోనంతర మన్వాధానమ్ సమాప్తః.

బిభ్రష్టేష్టిః.

శ్లో. అగ్నయే చతుర్థేంద్రాయ సోమాయస్విష్ట కృత్పునః, హోవయేదిధ్మ తంత్రేణ భిభ్రష్టేష్టిం జయాదికం, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం ....ప్రీత్యర్థం ప్రథమపర్వణి, ప్రతిపద్హోమాతిక్రమేణప్రాయశ్చిత్తార్థం,అన్వారంభణ్యధికారసిధ్యర్థం, బిభ్రష్టేష్టింకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య. తత్రాగ్నీంద్ర సోమాః ప్రధాన దేవతాః, స్విష్టకృదంగ దేవతాః, వ్రీహిమయంచ రుద్రవ్యం స్థాలీపాకేన సద్యోయాజయిష్యే, పత్న్యవహంతి చరుగ్ శ్రపయిత్వాభి ఘార్యప్రాచీన ముదీచీనం, వోద్వాసస్య ప్రతిష్ఠితమభిఘార్య, అగ్నేరూప సమాధానా ద్యగ్నిముఖాంతే, దర్వ్యాముపస్తీర్యచరు మధ్యాద్విర వదాయాభిఘార్య, అగ్నయె స్వాహా, అగ్నయ ఇదం, ఇంద్రాయస్వాహా ఇంద్రాయేదం, సోమాయస్వాహా, సోమాయేదం అవదావిధర్మేణ జుహుయాత్, ఉత్తరార్ధా త్సకృదవదాయ ద్విర భీఘార్య వహనః, ప్రత్యభిఘారయతి, అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా అగ్నయేస్విష్ట కృతఇదం, సమిత్సన్నహనధ జయార్ది హుత్వా బర్హిస్సమంజన కృత్వా. శయ్యాః పరిధ్యర్థేస్మిన్నప్రికృతే కర్మణీత్యాదిబ్రహ్మవిసర్జనాంతే,హోమాంతే శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః....యజ్ఞేశ్వరః ప్రీణాతు, తతఅన్వారంభణీయంకృత్వా ప్రతిపద్హోమంకుర్యాత్.

బిభ్రష్టేష్టిః సమాప్తః.

వైశ్వదేవార్థగృహపాకారంభః.

ఆర్యాః ప్రయతా వైశ్వదేవే అన్నసగ్ంస్కర్తారస్స్యుర్భాషాం కాసం క్షవథుమిత్యభిముఖోఽన్నం వర్జయేత్కేశానంగం వాసశ్చాలభ్యాప ఉపస్పృశేదార్యాధిష్ఠితా వా శూద్రాస్సగ్ంస్కర్తారస్స్యుస్తేషాగ్ం స ఏవాచమనకల్పోఽధికమహరహః కేశశ్మశ్రులోమనఖవాపనముదకోపస్పర్శనంచ సహవాససా అపివాష్టమీష్వేవ పర్వసు వా వపేరన్పరోక్షమన్నగ్ం సగ్ంస్కృతమగ్నావధిశ్రిత్యాద్భిః ప్రోక్షేత్తద్దేవపవిత్రమిత్యాచక్షతే, సిద్ధేఽన్నే తిష్ఠన్భూతమితి స్వామినే ప్రబ్రూయాత్తత్సుభూతం విరాడన్నం తన్మాక్షాయీతి ప్రతివచనో గృహమేధినో యదశనీయస్య హోమా బలయశ్చ స్వర్గపుష్టిసంయుక్తా ఇతి.

వైశ్వదేవార్థగృహపాకారంభస్సమాప్తః.

వైశ్వదేవారంభః.

కర్తా శుచిర్భూత్వా ఆచార్యముఖాద్వైశ్వదేవస్వరూపం సర్వం యథాశాస్త్రం జ్ఞాత్వా, ఆచార్యం సంపూజ్య తదనుజ్ఞాం గృహీత్వా యథాధర్మోపదేశం, వైశ్వదేవం ప్రథమమాచార్యసన్నిధౌ కుర్యాత్. తత్ప్రకారశ్చ బలీనాంచ తస్యతస్య దేశే సగ్ంస్కారో హస్తేన పరిమృజ్యావోక్ష్య న్యుప్య పశ్చాత్పరిషేచనమాపాస నెపచసేవామధ్యరాద్యైః ప్రతిమంత్రేణం హస్తేన జుహుయాదుభయతః పరిషేచనం యథాపురస్తాదేవ బలీనాం దేశేదేశే సమవేతానాం సకృత్సకృదంతే పరిషేచనగ్ం సలిలేనాపసగ్ం సృష్టేషకారాద్య పరేణాగ్నిం సప్తమాష్టమాభ్యాముదగపవర్గము తథాసన్నిధౌ నవమే సమక్ష్యే అగారస్య దశమైకాదశాభ్యాం, ప్రాగపవర్గము త్తరపూర్వం దేశేగానస్యోత్తరైశ్చతుర్భిః. శయ్యాదేశే కామలింగేన దేహస్య మంతరిక్షలింగేనోత్తరేణాభిధాన్యాముత్తరైర్బ్రహ్మసదనే దక్షిణతః పితృలింగేన ప్రాచీనావీత్య పాణిః కుర్యాద్రౌద్రముత్తరో యథా దేవతా, భస్మస్తయో యోర్నాపరిషేచనంధర్మ

భేదాన్నకమైవోత్తమైనవైహోయుసంయ ఏతానవ్యగ్రో యథోపదేశం కురుతే నిత్యస్స్వర్గః, పుష్టిశ్చాగ్రంచ దేయమిత్యాదిభిరుపదేశః.

అనుష్ఠానక్రమశ్చ:— ప్రాణానాయమ్య ఏవం... ప్రీత్యర్థం అన్నసంస్కారద్వారా ఆత్మసంస్కారార్థం, పంచసూనాపనుత్త్యై గృహసిద్ధాన్నేన ప్రాతర్వైశ్వదేవం కరిష్యే. గృహపాకాద్ధవిష్యం కాహవిష్యంచ పృథగాదాయగ్నౌ పత్రితో దగుదాస్యాద్భిః ప్రోక్ష్య హవిష్యం ద్విధా కృత్వా అభిఘార్య, అగ్నిమిధ్యేత్యాది ధ్యాత్వాలంకృత్య, అతేను మన్యస్వ... దేవసవితః ప్రసువ, హవిష్య ప్రథమభాగాదాదాయ అగ్నయే స్వాహా, అగ్నయ ఇదం, విశ్వేభ్యో దేవేభ్యస్స్వాహా, విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదం, ధ్రువాయ భూమాయ స్వాహా, ధ్రువాయ భూమాయేదం, ధ్రువక్షితయ ఇదం, అచ్యుతక్షితయే స్వాహా, అచ్యుతక్షితయ ఇదం, అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా, అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం, అదితేనుమన్యస్వ ప్రాసావీః, అహవిష్యం కించిదాదాయ ఉదీచీర ముష్టంభస్మ సోహ్యత్తూష్ణీం స్వాహేతి హుత్వా, స్వాహా, ప్రజాపతయ ఇదం, అథ హవిష్య ప్రథమభాగం అథ హవిష్యేణ సంయోజ్య బలీన్ హరేత్, యత్ర యత్ర బలిహరణం తత్ర తత్రస్థదేశు సమ్మార్జనమవోక్షణంచ కృత్వా యథాంగుళ ప్రాణీభూమిం స్పృశంతితథా బలీన్ హరేత్, తూష్ణీముదకంపరిషేచనం కుర్యాత్ దేశేసమవేతానాంతు బలీనాం సకృత్సకృదంతే పరిషేచనం కుర్యాత్, అగ్నేః పశ్చాత్స్వస్యపురతః, హస్తేన పరిమృజ్య, అవోక్ష్య ధర్మాయ స్వాహా, ధర్మాయేదం, హస్తేన పరిమృజ్య, అవోక్ష్య, అధర్మాయ స్వాహా, అధర్మాయేదం, ఇత్యుగపవర్గం నిధాయ, అంతే ద్వయోస్సకృత్పరిషిచ్య, ఉదధాన సన్నిధౌ పరిమృజ్య, అవోక్ష్య అద్భ్యస్స్వాహా, అద్భ్య ఇదం, పరిషిచ్య, మధ్యే అగారస్య, పరిమృజ్య, అవోక్ష్య ఓషధివనస్పతిభ్యస్స్వాహా, ఓషధివనస్పతిభ్య ఇదం, పరిమృజ్య, అవోక్ష్య, రక్షోదేవజనేభ్యస్స్వాహా, రక్షోదేవజనేభ్య ఇదం, ప్రాగపవర్గం నిధాయ, ద్వయో, పరిషిచ్య, ఉత్తరపూర్వదేశ అగారస్య, పరిమృజ్య, అవోక్ష్య గృహ్యాభ్య ఇదం, పరిమృజ్య, అవోక్ష్య, అపసానేభ్యస్స్వాహా, అపసానేభ్య ఇదం, పరిమృజ్య, అవోక్ష్య, సర్వభూతేభ్యస్స్వాహా, అపసానపతిభ్య యిదం, ప్రాగపవర్గం నిధాయ, అంతే సకృత్పరిషిచ్య, శయ్యాదేశే, పరిమృజ్య అవోక్ష్య కామాయస్వాహా, కామాయేదం, పరిషిచ్య దేహళ్యాం, పరిమృజ్య అవోక్ష్య, అంతరిక్షాయ స్వాహా, అంతరిక్షాయేదం, పరిషిచ్య, అపిధాన్యాం, పరిమృజ్య, అవోక్ష్య, యదేజగతి యచ్చచేష్టతి నామ్నో భాగాయ నామ్నే స్వాహా, వాయవ ఇదం, పరిషిచ్య, బ్రహ్మసదనం పరిమృజ్య అవోక్ష్య పృథివ్యైసిస్వాహా, పరిమృజ్య అవోక్ష్య, అంతరిక్షాయ స్వాహా, అంతరిక్షాయేదం, పరిమృజ్య, అవోక్ష్య దివేస్వాహా, దివ ఇదం, పరిమృజ్య, అవోక్ష్య, సూర్యాయస్వాహా, సూర్యాయేదం, పరిమృజ్య

అవోక్ష్య, చంద్రమసే స్వాహా, చంద్రమస ఇదం, పరిమృజ్య, అవోక్ష్య నక్ష
త్రేభ్యస్స్వాహా, నక్షత్రేభ్య ఇదం, పరమృజ్య అవోక్ష్య, ఇంద్రాయస్స్వాహా,
యింద్రాయేదం. పరిమృజ్య అవోక్ష్య, బృహస్పతయే స్వాహా, బృహస్పతయయి
దం, పరిమృజ్య అవోక్ష్య ప్రజాపతయే స్వాహా ప్రజాపతయయిదం, పరిమృజ్య
అవోక్ష్య, బ్రహ్మణేస్వాహా, బ్రహ్మణయిదం, ప్రాగపవర్గం నిదాయ సర్వేషాముదేన
కృష్ణపరిషేచనం, దశానాం జఘనాద్దక్షిణః, ప్రాచీనావీతి పితృతీర్థేన పరిమృజ్య
అవోక్ష్య స్వధాపితృభ్యస్స్వాహా, స్వధాపితృభ్య ఇదం. యజ్ఞోపవీత్యప ఉపస్పృశ్య,
దశానాం బలీనాం దక్షిణతః పితృబలె రుత్తరతః, పరిమృజ్య, అవోక్ష్య, నమోరు
ద్రాయ పశుపతయేస్వాహా పశుపతయే రుద్రాయేదం, అప ఉపస్పృశ్య ప్రాచీ
నావీతి, అప్రదక్షిణం పరిషిచ్య, ఉపవీతి ప్రదక్షిణం పరిషిచ్య, ప్రాణానాయమ్య
ఏవం......ప్రీత్యర్థం దేవయజ్ఞేన యక్ష్యే విద్యుదసివిద్య మేపాప్మానమృతా త్సత్య
ముపైమి అప ఉపస్పృశ్య, అదితేను...ప్రసువహావిద్య ద్వితీయ భాగాదాదాయ, దే
వేభ్యయిదం, అదితేన్వ...ప్రాసావీః, వృష్టిరసి వృశ్చ మేపాప్మానమృతాత్సత్యము
పాగాం, అప ఉపస్పృశ్య ప్రాచీనావీతి, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం...ప్రీత్యర్థం
పితృయజ్ఞేన యక్ష్యే, విద్యుదసీత్యప ఉపస్పృశ్యాగ్నే ర్దక్షిణతో భూమౌ సంమృ
జ్య వోక్ష్య, ద్వితీయ భాగాదాదాయ, పితృభ్య స్స్వధాస్తుపితృభ్యయి
దం, అప్రదక్షిణం పరిషిచ్య వృష్టిరసీత్యప ఉపస్పృశ్య, యజ్ఞోపవీత్యప
ఉపస్పృశ్య, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం...ప్రీత్యర్థం భూతయజ్ఞేనయక్ష్యే సీ
త్యప ఉపస్పృశ్య అగ్నేరుత్తరతో భూమౌ సంమృజ్య, వోక్ష్య ద్వితీయ భాగా
దేవ భూతేభ్యో నమః, భూతేభ్యయిదం, పరిషిచ్య, వృష్టి, సీత్యప ఉపస్పృశ్య,
నివీతిభూత్వా ప్రాణానాయమ్య, ఏవం...ప్రీత్యర్థం మనుష్య యజ్ఞేన యక్ష్యే, వి
ద్యుదసీత్యప ఉపస్పృశ్య, అదితేను మన్య స్వేత్యా దిభిః పరిషిచ్య ద్వితీయ భా
గాదేవ, మనుష్యేభ్యో హంతా, మనుష్యేభ్యయిదం, అదితేన్వ...ప్రాసావీః, వృ
ష్టిరసీత్యప ఉపస్పృశ్య, ఉపవీతి ప్రాణానాయమ్య, ఏవం...ప్రీత్యర్థం బ్రహ్మయజ్ఞేన
యక్ష్యే, విద్యుదసీత్యప ఉపస్పృశ్య, ప్రజాపతి బలే ర్దక్షిణతః పరిమృజ్య అవో
క్ష్య ద్వితీయభాగాదాదాయ, ప్రజాపతయేస్వాహా, ప్రజాపతయ ఇదం, వృష్టిర సీ
త్యప ఉపస్పృశ్య, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం...అగ్రదానకరిష్యే, అది...ప్రసువ,
పరమేష్ఠినయిదం, యదా కూపశ్య తధార సహస్రధారో అక్షితః, ఏవామె అస్తుధా
న్యగ్ం సహస్రధారమక్షితం దనధాన్యైస్స్వాహా, అగ్నయేస్విష్ట కృత ఇదం, అది
తేన్వమ...ప్రాసావీః. సర్వభాగాన్న శేషమాదాయ॥ మా॥ శ్వానౌహిశ్యావ శ
బలౌ వైవస్వతకులోద్భవౌ, తాభ్యాం బలి ప్రదాస్యామి రక్షేతాం పధి సర్వదా,
ఇంద్రవారుణ వాయవ్యా యామ్యా నైరుతతోద్భవాః, వాయసాః ప్రతిగృహ్ణంతు
భూమౌ పిండం మయార్పితం, శ్వపతిశ్వచ వాయసేభ్యః క్రిమిభ్య ఇదం ఇతి దేవతీర్థేన

నివేశన ద్వారదేశ్యదద్యాత్, పాదప్రక్షాళ్యాచమ్య, గోదోహనమాత్రంకాంగ జేతిష్ఠేత్, రాత్రౌర ప్రాంత వైశ్వదేవానంతరం, యేభూతాః ప్రచరంతిదివాన క్తం బలిమిచ్ఛంతో వితుదస్య ప్రేషాః, తేభ్యోబలింపుష్టికామో హరామిమయి పుష్టి పుష్టిపతిర్దధాతుస్వాహా, దివాన క్తం చారిభ్యో భూతేభ్యయిదం॥ మూ॥ ద్వావేక త్వే చచత్వారి ప్రత్యేకంత్రిస ఏవచ, పృథివ్యాది వశస్వేకమతఊర్ధ్వం పృథక్ పృథక్॥ అత్రికేచన అన్నధానకుర్వంతి.

వైశ్వదేవారంభ స్సమాప్తః.

పక్షాంతర వైశ్వదేవప్రకారః.

వైశ్వదేవభాగనిర్ణయః:—

శ్లో. ప్రథమః పూర్వ దిగ్భాగేద్వితీయంచతధోత్తరే, తృతీయం మధ్యమం ప్రోక్తం చతుర్థం దక్షిణేతథా, పంచమంపశ్చిమం ప్రోక్తం మితిభాగాది నిర్ణయః.

పక్షాంతరవైశ్వదేవప్రకారః స్సమాప్తః.

భాగవినియోగః.

శ్లో. షడాహుతీరగ్ర భాగే• ద్వితీరాశాక హోమకం,
ద్వితీయే బలిదానంస్యా దగ్రదాన తృతీయకే.
తృతీయే దేవభూతేపి పిత్రుర్యేనచచతుష్టయం
పంచమే మానుషే హోమో వైశ్వ దేవస్య లక్షణమ్.

స్మృత్యంతరే.—

హావిష్యం పంచధాకృత్వా పూర్వభాగాత్షడాహుతీః,
ద్వితీయ భాగానాదాయ జుహుయాా దుష్ణ భస్మనీ.
అగ్రదానందేవయజ్ఞం భూతయజ్ఞం చతుర్థకం,
పంచమంతు నృపయజ్ఞంస్యా ద్వై వశ్వ దేవస్య నిర్ణయః.

భాగవినియోగః స్సమాప్తః.

వైశ్వదేవః

ప్రాణానాయమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం సిద్ధేనాన్నేన వైశ్వదేవం కరిష్యే, తతోగృహేపాకార్థనిష్పమాదాయ తదన్నం పంచధావిభజ్య అదితేనుమన్యస్వేత్యాదిభిరవుపాసనాగ్నిం పరిషిచ్య ప్రథమభాగాదాదాయ పడావలుత్తీర్ణస్తేన విహుయాత్, అగ్నయేస్వాహా, అగ్నయఇదం, విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదం,ధ్రువాయభూమాయస్వాహా ధ్రువాయ భూమాయేదం, ధ్రువక్షితయేస్వాహా ధ్రువక్షితయ ఇదం, అచ్యుతక్షితయేస్వాహా, అచ్యుతక్షితయ ఇదం అగ్నయే స్విష్టకృతేస్వాహా, అగ్న...దం ఉత్తరపరిషేచనం కృత్వా, ద్వితీయభాగాత్కించిదాదాయ, ఉదీచీనముష్ణం భస్మాపోహ్య, తూష్ణీంస్వాహా, ప్రజాపతయఇదం, ప్రథమభాగేద్వితీయభాగం సగంస్పృజ్య బలీన్హరేత్, యత్రయత్ర బలిహరణం తత్రతత్రస్థలేషు సమ్మార్జనమవోక్షణంచ కృత్వాయథాంగుళ్యగ్రాణిభూమిం స్పృశంతి, తథాబలీన్హరేత్, సర్వత్రబలిసుగంధపుష్పాదిభి రభ్యర్చ్య తూష్ణీం సమంతం పరిషేచనంకుర్యాత్, ఏకదేశసమవేతానామపి బలీనాం సకృత్సకృదంతే పరిషేచనం కుర్యాత్ అగ్నేః పశ్చాత్స్వస్య పురతః, హస్తేనసమ్మృజ్య ద్వయోరవోక్ష్య ధర్మాయస్వాహా, ధర్మాయేదం అధర్మాయస్వాహా, అధర్మాయేదం, ద్వయోః పరిషిచ్య అధర్మాయస్వాహేతి బలేః పురస్తాత్ ఉదధానసన్నిధౌ, అద్భ్యస్స్వాహా, అద్భ్య ఇదం, పరిషిచ్యతత్పురస్తాత్, మధ్యే అగారస్య ఓషధీవనస్పతిభ్యస్స్వాహా, ఓషధివనస్పతిభ్య ఇదం, రక్షోదేవజనేభ్యస్స్వాహా, రక్షోదేవజనేభ్య ఇదం, ప్రాగపవర్గం నిధాయ, పరిషిచ్య అధర్మాయస్వాహేతి బలేరుత్తరతః, ఉత్తరపూర్వదేశేగారస్య ప్రాక్సంస్థాః గృహ్యాభ్యస్స్వాహా, గృహ్యాభ్య ఇదం, అవసానేభ్యస్స్వాహా, అవసానేభ్యఇదం, అవసానపతిభ్యస్స్వాహా, అవసానపతిభ్యఇదం, సర్వభూతేభ్యస్స్వాహా, సర్వభూతేభ్య ఇదం, ప్రాగపవర్గంనిధాయ, పరిషిచ్య, అగారస్యోత్తర పూర్వదేశే, కామాయేదం, పరిషిచ్య, దేహళ్యాం, అంతరిక్షాయస్వాహా, అంతరిక్షాయేదం, పరిషిచ్య,తదపిధాన్యాం, యదేజగతి జడతి యచ్చ చేష్టతి నామ్నో భాగోయంనామ్నేస్వాహా, వాయవఇదం, పరిషిచ్య, ధర్మాయస్వాహేతి బలేర్దక్షిణతః ప్రాక్సంస్థాః వ్యజనా కారేణ పృథివ్యైస్వాహా, పృథివ్యా యిదం, అంతరిక్షాయస్వాహా, అంతరిక్షాయేదం, దివేస్వాహా, దివయిదం, సూర్యాయస్వాహా, సూర్యాయేదం, చంద్రమసేస్వాహా, చంద్రమసయిదం నక్షత్రేభ్యస్స్వాహా నక్షత్రేభ్యయిదం యింద్రాయస్వాహా యింద్రాయేదం,బృహస్పతయే స్వాహా,బృహస్పతయ

యిదం ప్రజాపతయేస్వాహా ప్రజాపతయఇదం బ్రహ్మణేస్వాహా,బ్రహ్మణఇదం ప్రాగ
పవర్గం నిధాయ పరిషిచ్య దశానాం బలీనాం దక్షిణతః, ప్రాచీనావీతి, పితృతీర్థే
న స్వధాపితృభ్యస్స్వాహా స్వధాపితృభ్యయిదం, యజ్ఞోపవీత్యపఉపస్పృశ్య, దశా
నాం బలీనాం దక్షిణతః పితృబలేరు త్తరతః నమోరుద్రాయ పశుపతయేస్వాహా, రు
ద్రాయపశుపతయయిదం, అపఉపస్పృశ్య, ప్రాచీనావీతి, ఽప్రదక్షిణం పరిషిచ్య
ఉపవీతిప్రదక్షిణంపరిషిచ్య రుద్రబలేరు త్తరతః భూమింసమ్మృజ్య, కించిదన్నమా
దాయ, యేభూతాః, ప్రచరంతిదివా బలిమిచ్ఛంతో...స్వాహా, దివాచారిభ్యో భూ
తేభ్యయిదం, పరిషిచ్య,ప్రాణానాయమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం అగ్రదానంకరిష్యే,పూ
ర్వపరిషేచనంకృత్వా, అతిథియభాగా దాదాయ, గదామిత్యగ్నిరధితిఠథేతివా
యురాహతత్, హంతేతిసత్యం చంద్రమాః ఆదిత్యస్సత్యమో మితి అప స్తత్సత్యమా
భరత్, యశోయజ్ఞస్యదక్షిణాం, మమోవో త్తమరితక్షయామే కామన్సమృధ్యతా
గ్ స్వాహా, విష్ణవఇదం, ఉ త్తరపరిషేచనంకృత్వా ప్రాణానాయమ్య, ఏవం...ప్రీ
త్యర్థం దేవయజ్ఞేన యక్ష్యేవిద్యాదసీత్యప ఉపస్పృశ్య, పూర్వ పరిషేచనం కృత్వా
తృతీయభాగాదాదాయ దేవేభ్య స్స్వాహా, దేవేభ్యయిదం, ఉ త్తరపరిషేచనం కృ
త్వా, వృష్టిరసీత్యప ఉపస్పృశ్య, ప్రాచీనావీతి, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం...ప్రీ
త్యర్థం పితృయజ్ఞేన యక్ష్యే విద్యాదసీత్యప ఉపస్పృశ్య, ఆగ్నేర్దక్షిణతో భూమా
సంమృజ్యాయివో తృచతుర్థభాగాదాదాయ, పితృభ్యఇదం,అప్రదక్షిణంపరిషిచ్య,వృ
ష్టిరసీత్యప ఉపస్పృశ్య, యజ్ఞోపవీతి, ప్రాణానాయమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం భూత
యజ్ఞేన యక్ష్యే,విద్యాదసీత్యప ఉపస్పృశ్య,ఆగ్నేరు త్తరతో భూమా సంమృజ్యా
వోక్ష్య, తృతీయభాగాదాదాయ, భూతేభ్యోనమః, భూతేభ్య యిదం, పరిషిచ్య,
వృష్టిరసీత్యప వుపస్పృశ్య, నివీతీభూత్వా ప్రాణానాయమ్య, ఏవం...ప్రీత్యర్థం మ
నుష్యేభ్యోహంతా, మనుష్యేభ్యయిదం, అదితేన్వ...ప్రాసావీః వృష్టిరసీత్యప ఉప
స్పృశ్య వుపవీతి భూత్వా, సర్వభాగాన్న శేషమాదాయ. మూ. శ్వానాహిశ్వాప
...మయార్పితం. శ్వపతితశ్వపచవాయసేభ్య యిదం, యితి దేవతీర్థేనని వేశనద్వార
దేశేథద్యాత్ పాదా ప్రక్షాళ్యాచమ్య, గోదోహనమాత్రం ప్రాంగణేతిష్టేత్. మూ.
ద్వాకేకంద్వేచ చత్వారి ప్రత్యేకం త్రిసఏవచ, పృధివ్యాది దశస్వేకమజ ఊర్థ్వం
పృధక్పృథక్. న.క్తబలిః యేభూతాః ప్రచరంతిదివాబలి మిచ్ఛంతో విశుదస్యప్రే
ప్స్యః తేభ్యోబలింపుష్టి కోమోహరామి మయిపుష్టింపుష్టి పతిర్దధాతుస్వాహా, ది
వాచారిభ్యో భూతేభ్యయిదం. రాత్రౌ, యేభూతాః ప్రచరంతి న క్తంబలి మిచ్ఛం
తో విశుదస్యప్రేప్స్యః తేభ్యోబలింపు...స్వాహా, న క్తచారిభ్యోభూతేభ్యఇదం.

వైశ్వదేవః సమాప్తః.

ప్రియభోజనమ్.

పర్వణుచోభయోరుపవాస అపుస్తమేవకాలాలంతరే భోజనం తృప్తిశ్చాన్నస్య యచ్చైవయోః ప్రియంస్యాత్తదేతస్మిన్నహనిభుంజ యాతామధశ్చశయీయాతాం మైధునవర్జనంచ.

పిరియభోజనం సమాప్తః.

స్థాలీపాకః.

శ్వోభూతే స్థాలీపాకస్తస్యోపచారః పార్వణే సవ్యాఖ్యాతః పరేద్యుః ప్రాతరానాననగ్ం హుత్వాపత్న్యవహంతీత్యాది ప్రతిష్ఠితాభిఘారణాంతంకృత్వా అగ్నేరుప సమాధానా ద్యాజ భాగాంతే సృచ్యుపస్తీర్యచరు మధ్యాద్ద్విరపదాయాభిఘార్య హవిః ప్రత్యభి ఘార్యహుత్వా, అగ్నయేస్వాహా అగ్నయఇదం, అపరేణాగ్నిం లేపం నిమృజ్య, సృచ్యుపస్తీర్య, ఉత్తరార్థా త్సకృత్స్విష్టకృ త్యేవదాయ, ద్విరభిఘార్యసహవిః ప్రత్యభిఘారయతి, అగ్నయేస్విష్టకృతేస్వాహా, అగ్నయేస్విష్టకృతఇదం అపరేణాగ్నింలేపంనిమృజ్య, ఆగ్నేయలేపనం ప్రథమంప్రాశ్య ఉత్సృప్యాచమ్య, అనంతరంస్విష్టకృల్లేపనంప్రాశ్య ఉత్సృప్యాచామితి. ద్విర్జుహోతిద్విర్నిమార్ష్టిద్విః ప్రాశ్నాత్యుత్సృప్యాచామతీతి సూత్రాత్. సమిత్సన్నహనం హుత్వాబర్హిస్సుమంజనాది ప్రణీతా విమోకాంతంకృత్వాన వృషభదానం, పూర్ణపాత్రస్తు దక్షిణేత్యేకే, వైశ్వదేవంకృత్వాభోజయేత్.

స్థాలీపాకః సమాప్తః.

పక్షాంతర వైశ్వదేవ ప్రకారః.

తేషాంమంత్రాణా ముపయోగేద్వాదశాహ మధశయ్యాబ్ర
హ్మచర్యంక్షారలవణ వర్జనం చోక్తమస్త్యేక రాత్రముపవాసః, శుక్ల
ద్వితీయాయాం తస్యైవ క్రమం కృత్వాదంపతీ ద్వాదశాహాన్యధశ్శ
యనం బ్రహ్మచర్యం క్షారలవణ వర్జనం చ కృత్వా భర్తా చతు
ర్దశ్యాముపోష్య పౌర్ణమాస్యాం ప్రాతరౌపాసనం కృత్వా అన్వారం
భణీయాంకృత్వా అన్వాధాయ వైశ్వదేవ మారభ్య ప్రియభోజనంచ
కృత్వాశ్వోభూతే స్థాలీపాకం కుర్యాత్.

కృష్ణపక్షవివాహవైశ్వదేవప్రకారః సమాప్తః.

ప్రథమపూర్ణిమాతిక్రమకృత్యమ్.

కాలవిలంబానుసారేణ స్మృత్యుక్తకృచ్ఛ్రాదికంకృత్వా పాహిత్ర
యోదశ హోమంకృత్వా అనుగతమగ్నిం పున స్సంధాయ కూశ్మాం
డాదికంచ కృత్వా పౌర్ణమాస్య బిభ్రత్ప్రేష్టిం అన్వారంభణీయాం
చ కృత్వా అన్వాధాయ వైశ్వదేవపాకానంతరం వైశ్వానరస్థాలీపాకం
సహోత్తారం సప్త ప్రాయశ్చిత్తం కృత్వా వైశ్వదేవమారభ్య ప్రియ
భోజనంచ కృత్వశ్శోభూతే స్థాలీపాకః.

ప్రథమపూర్ణిమాతిక్రమకృత్యం సమాప్తః.

అనుపానపరిత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తమ్.

అజ్ఞానా శక్తిపీషతు యెవాట్యాయనముః, చతుర్థీ హోమాదు
పర్యౌపాసనాగ్నావఘ్రాగతే అయార్చిత్వా త్రిరాత్రాన్మనో జ్యోతిర్జు
షతామితి, చాసప్తరాత్రాదతఊర్ధ్వమాద్వా దశరాత్రాత్త్రిస
ప్తరింతు మతీస్తంతుం తన్వన్నుద్బుధ్య స్వాగ్నెయత్రిగ్ధశత్తంతవ

ఇతిచ ప్రాణాయామ శతంచా వింశతి రాత్రాదుపవాసంచా త్రింశతి రాత్రాదతఊర్ధ్వమాసం వత్సరాత్ప్రాజాపత్యం విహితమత ఊర్ధ్వం కాల బహుత్వేదోష గురుత్వమేనస్సుగురుషుగురూణి లఘుషు లఘూని శుచికరాణి భవంతి నిర్వేషో యథాకర్మాభ్యాసోగరీయానీతి శ్రుతత్వాదితి.

అనుపానపరిత్యాగప్రాయశ్చిత్తం సమాప్తః.

ఆలస్యపరిత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తమ్.

శాట్యాయనమః, ఆలస్యాదగ్నిపరిత్యాగే ద్వాదశాహాతిక్రమే త్ర్యహముపవాసో మాసాతిక్రమే ద్వాదశాహముపవాసో సంవత్సరాతిక్రమే మాసోపవాసః పయోవాభక్షయేదుభయత్ర యావత్కాలన్యస్తత్తావద్ధోమద్రవ్యత్వశేషతో దానంచైవ విప్రాయదద్యాద్యథా హోమస్తథైవస్యాదితి నిహితోగ్ని రుత్సృష్టస్తదూర్ధ్వం సంవత్సరం సంవత్సరవ్యతిక్రమేతీతితో భవతి తస్మాదత ఊర్ధ్వంసర్వకర్మస్వనధికారేణ ప్రాయశ్చిత్తమిత్యుక్తమితి.

ఆలస్యపరిత్యాగప్రాయశ్చిత్తమ్ సమాప్తః.

కామకృతపరిత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తమ్.

కామకారవిషయేతు మనురాహ, అగ్నిహోత్ర్యేవ విధ్యాగ్నీ బ్రాహ్మణః కామకారత, చాంద్రాయణం చరేన్మాస వీరహత్యా స సంహితత్ అగ్నిహోత్ర్యేవ విధ్యాగ్నీన్ మాసాదూర్ధ్వంతు కామతః, కృచ్ఛ్రంచాంద్రాయణంచైవ కుర్యాదేవా విచారయన్నితి.

కామకృతపరిత్యాగప్రాయశ్చిత్తమ్ సమాప్తః.

నాస్తిక్యపరిత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తమ్.

నాస్తిక్యవిషయేతువ్యాఘ్రః, యోగ్నీం స్త్యజతి నాస్తికాః ప్రాజాపత్యంచరేద్ద్విజః, అన్యత్రపునరాదధ్యాద్దానమేవతిదైవచ.

నాస్తిక్యపరిత్యాగప్రాయశ్చిత్తమ్ సమాప్తః.

వైశ్వదేవపరిత్యాగప్రాయశ్చిత్తమ్.

మాధవీయే ప్రజాపతిః:—

హావీర్యజ్ఞేష్వ శక్తస్యలుప్తమప్యేక మాదితః, ప్రాజాపత్యేన శుధ్యేత పాకసంస్థాసుచైవహి, అకృత్వాన్యతమం యజ్ఞంయజ్ఞానామధి కారతః, ఉపవాసేన శుధ్యేత పాకసంస్థాసుచైవహి.

మాధవీయే కాత్యాయనః:—

పితృయజ్ఞాత్యయెచైవ వైశ్వదేవాత్యయేపిచ అనిష్ట్వా నవయజ్ఞేన నవాన్నప్రాశనేతథా, భోజనే పతితాన్నస్య చతుర్వైశ్వానరోభవేత్.

కాత్యాయనీయే.—

అథ పంచమహాయజ్ఞానా మేకైకస్మిన్నతీతే ద్వ్యహేవాతీతేతీవ్రస్త్రంతు మతీ ర్ద్విహాయాది మమేవరుణ తత్వాయామీతి యచ్ఛిద్ధియత్కించేదమిత్యా నవరాత్రాదత ఊర్ధ్వమాదావ దశరాత్రాదగ్నే భ్యావర్తిన్నితి చతస్రోభ్యావర్తినీర్హుత్వా ద్వాదశ గృహీతేన స్రుచం పూరయిత్వాస ప్తతే అగ్నే సమిద స్సృజహ్వ ఇతిస ప్తపత్యాపూర్ణాహుతిగ్ంహుత్వాగ్నయేతంతుమతే స్థాలీపాకంకుర్యాదత ఊర్ధ్వంపునరాధేయం.

వైశ్యదేవపరిత్యాగప్రాయశ్చిత్తమ్ సమాప్తః.

స్థాలీపాకపరిత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తమ్.

అథ పర్వణ్యతీతే మనోజ్యోతిరయాశ్చ యదస్మిన్ యజ్ఞేస్వస్తి న ఇంద్రేతి చతస్ర ఆజ్యాహుతీ ర్జుహుయాత్ స్థాలీపాకం కుర్యాత్త్రాప గచ్ఛమాద్య అతఊర్ధ్వంసోపవాసం కుర్యాద్ద్వయోర్ద్వా త్రిషు త్రయఇ త్యేవం సంకల్ప్య గతే ప్రథమంపాథికృతం స్థాలీపాకం కుర్యాద్ద్వితీయే వైశ్వానర పాథికృతౌ తృతీయే పునరాధేయ ఇతి శాట్యాయనః.

స్థాలీపాకప్రాయశ్చిత్తమ్ సమాప్తః.

ప్రాయశ్చిత్తసమన్వయః.

ఏవంచ వైశ్వదేవస్య కయాచిద నుపపత్త్యా ప్రథమ పర్వణ్య నారంభే ఆగామి పౌర్ణమాస్యాది వైశ్వానరస్థాలీపాకం కృత్వా సప్త హోతారం సర్వప్రాయశ్చిత్తంచ హుత్వా యథోక్త ప్రకారేణవైశ్వ దేవమారభేత్, అతఊర్ధ్వం సంవత్సరపర్యంతంఉపవాసం ప్రాజాపత్య వ్రతంచ కృత్వా ఉక్తప్రకారేణారభే, స్థాలీపాకస్యాపి ప్రథమ పర్వా తిక్రమే బిభృష్టేష్టింకృత్వా సప్తహోతారం, సర్వప్రాయశ్చిత్తంచ హుత్వాస్థాలీపాక మారభేత్, అతఊర్ధ్వంసంవత్సర పర్యంతం ప్రాజా పత్యముపవాసంచ కృత్వా ఉక్తప్రకారేణా రభేత్, అవుపాసనేసత్యే వాయంకల్పః, తదనుగమేతు చతుర్థహూమాదిత్యారభ్య యదుక్తం తత్సర్వం కృత్వా ఆరభేత్, అతఊర్ధ్వంసవత్సరానంతరంస ర్వేషాం.

ప్రాయశ్చిత్తసమన్వయః సమాప్తః.

సర్వప్రాయశ్చిత్తంచ కృత్వారంభః.

వైశ్వదేవ స్థాలీపాకయోరారబ్ధాతిక్రమేతు ఉక్తవచనాను సారేణ కాలవిలంబమాశ్రిత్య పునరాధేయాంతంచ కృత్వా ఔపాసనా దికం కుర్యాత్ ; అత్రాప్యల్పాద్వ్యతిక్రమేతు ఉక్తప్రకారేణ సంవ

త్సర పర్యంతం ప్రాయశ్చిత్తం కృత్వా ఔపాసనాదికం కుర్యాత్, అనంతరం సర్వప్రాయశ్చిత్తం కూశ్మాండాదికంచ కృత్వా ఔపాసనంకుర్యాత్, సర్వత్ర ప్రథమ పర్వాతిక్రమారభ్య గృహిణోర్వ్యతిలోప ఇత్యాది శాట్యాయన వచనాత్ప్రాహిత్రయోదశహోమశ్చ కర్తవ్యః.

సర్వప్రాయశ్చిత్తంచ కృత్వారంభః సమాప్తః.

ఐతద్విషయానుక్రమణికాః.

సంవత్సరపర్యంతం ప్రాజాపత్యాదికం, అతఊర్ధ్వ మౌపాసన ప్రాయశ్చిత్తం పర్యుదస్తవిషయేతు విలంబానుసారేణ ప్రాజాపత్యాదికమేవ.

ఐతద్విషయానుక్రమణికా సమాప్తః.

వైశ్వదేవకేచనవిశేషాః.

ఆపస్తంబనా లౌకికాగ్నౌ పక్వమన్నం వైదికాగ్నౌ వైశ్వదేవం కుర్యాత్, తథా ఆపస్తంబః. పరోక్షమన్నగం సగంస్కృతమనుగ్నావధిశ్రిత్యాద్భి ప్రోక్షేత్తదేవపవిత్ర మిత్యాచక్షతే దేవానామపి తత్పవిత్రంకింపునర్మనుష్యాణామితి, ఏతేన భార్యాపుత్రాదిసంస్కృతమన్నం పాత్రేనిధాయ జుహుయాదితి.

శ్లో. 'ప్రాతర్హోమంతు నిర్వర్త్య సముద్ధృత్య హుతాశనాత్,
శేషం మహానసే కృత్వా తత్రపాకం సమాచరే' దితి మనువచనాత్.

యస్మిన్నగ్నౌ భవేత్పాకో వైశ్వదేవంతు తత్రవై ఇతిశాతాతప వచనాచ్చ, అన్యాగ్నిపక్వాన్నస్యాన్యాగ్నౌ వైశ్వదేవో నకర్తవ్య త్యర్థః, లౌకికాగ్నిపక్షే పరగృహాదగ్నిం నాహరేదితి, యతఃపరాగ్ని పక్వే నకృత్యస్యకర్మణోర్థం ఫలమగ్నిదస్య భవతి, అపరార్కేపచనాగ్నిం గృహ్ణీం యాత్పరవేశ్మనిజాతుచిత్, తేనపక్వేనచాన్నేన యత్కర్మకురుతేశుభం, తచ్ఛుభస్య ఫలస్యార్థ మగ్నిదస్య భవేన్నృపేతివచనాత్, పచనస్యాగ్నిర్లౌకికాగ్నిః, అచోదితేన పాకేన కృతేనోద్ధరణేష్వా, లౌ

కికాగ్నిస్సువిజ్ఞేయోహోమేవాచోదితేన చేత్యాదివచనాని ధార్యాగ్ని విషయాణీ, లౌకికాగ్నిపర్వపక్షేతు గృహ్యకారికాకార ఆహ, అహో ష్యేదాహ్నస్య ఘృతాభ్యక్తభువి సవ్యంనిధాయచేతి.

వైశ్వదేవకేచనవిశేషాః సమాప్తాః.

దేవతార్చనాత్పూర్వం వైశ్వదేవనిర్ణయః.

ధర్మఖండే.—

అకృతే వైశ్వదేవేతు యదిదేవనివేదనం,సర్వ్యఃపాషండతామేతి కర్తోచ్ఛిష్టం యదిస్మరేత్. నివేదితేన చాన్నేన వైశ్వదేవంయదిష్యతే, వినియుక్తవినోథేన మీమాంసాయాః ప్రకోపనః, వ్యత్యయోనసహితం కార్యస్స్మృతివాక్య విరోధతః, వైశ్వదేవంవిధాయ దాతదన్నమంత్ర సంస్కృతం, దేవేభ్యశ్చప్రదాతవ్యం బలికర్మావసానకం, ఖడ్గధారాన మంవిద్యాత్సాన్నర్తకర్మముదీరితం. సూత్స్నాత్పూత్స్మృతరంతిచ్ఛ యత్త త్స్మృతివిలోకనాత్, స్మృతిజ్ఞానాదనుష్ఠానమనంతఫలదంవిదుః,స్మృత్యభావేతి వృద్ధాభ్యస్త్రీభ్యో ధర్మావగాహనం, శ్రుతిస్మృతిభ్యాం హీనోంధకాణోహ్యత్రైకయావినేతి. శ్రుతిస్మృతిహివిప్రాణాం చక్షుషీపరమేమతే, కాణస్త్రైకయాహీనో ద్వాభ్యామంధః ప్రకీర్తితః. అధీత్యచతురోవేదాన్ షడంగంచ పదక్రమాన్, స్మృతినా నశోభంతే చంద్రహీనేవశర్వరీ.

దేవతార్చనాత్పూర్వం వైశ్వదేవనిర్ణయః సమాప్తః.

వైశ్వదేవపరిత్యాగప్రాయశ్చిత్తమ్.

హేమాద్రౌ.—

దేవలః. వైశ్వదేవంద్విజైః కార్యమన్నశుద్ధ్యర్థమాదరాత్, వంచనూనాపనుత్త్యర్థంలవణైర్వ్యంజనైర్వినా. లోకాక్షిః. ద్విజస్సర్వహారాహః కుర్యాద్వైశ్వదేవం హుతాశనే, అస్పృశ్యాదోషమాప్నోతిన్యతుసాన్యత్కంటకేభువి. అన్నదుష్టంత్రివిధం. సంస్కారదుష్టంక్రియాదుష్టం స్వభావదుష్టంచేతి, దేవపూజా వైశ్వదేవం హితంసంస్కారదుష్టం,ఏక

కపక్త్వాభుంజానోద్విజః భోజనత్యక్త్వాగచ్ఛతి శేషైర్యదుక్తంతత్క్రియా దుష్టం, లశునాదికం స్వభావదుష్టం, తథాహామనుః, సంసారదుష్టంవిజ్ఞేయం వైశ్వదేవవివర్జితం. ఏకపఙ్క్త్యుపవిష్టశ్చ త్యక్త్వాపాత్రం గతో యది, క్రియాదుష్టంవినిజ్ఞేయం తద్భోక్తౄణాంద్విజన్మనాం, స్వభావ దుష్టంలశునం విప్రైస్సర్వత్రగణ్యతే, తస్మాద్వైశ్వదేవో అవశ్యంకర్తవ్యః, అన్యథాదోష మాహాగౌతమః వైశ్వదేవం పరిత్యజ్య యోభుఙ్క్తేసద్విజాధమః, మహాంతంనరకంతంనరం గత్వావృశ్చికో భవతికంటకీ, ప్రాయశ్చిత్తమిదం ప్రోక్తంవయిశ్వదేవా పరిగ్రహే, ఫలకృచ్ఛ్రంకథా గత్వాశుద్ధిమాప్నోతిపూర్వజః, మాసత్యాగేతుచాంద్రసాన్యదర్ధత్యాగేవతత్వశౌ, అత ఊర్ధ్వంపతిత ప్రాయశ్చిత్తముక్తం.

వైశ్వదేవపరిత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తమ్ సమాప్తః.

వైశ్వదేవాత్పూర్వంభిక్షాదానః.

అకృతేవైశ్వదేవేతుభిక్షార్థమాగతే, ఉద్ధృత్యవైశ్వదేవార్థం భిక్షాందత్వావివర్జయేత్.

వైశ్వదేవాత్పూర్వం భిక్షాదానమ్ సమాప్తః.

బలిప్రదానకాలకాకస్పృష్టిప్రాయశ్చిత్తః.

అథ బలిప్రదానకాలె కాకస్పృష్టిమాహ, స్మృత్యంతరే, బలిప్రదానకాలేతు కాకై రభిమృజ్యేద్విజః, బలింసధాయభూమౌతు ఘృతం ప్రాశ్య విశుధ్యమాతీతి, హేమాద్రౌచ, బల్యర్థ మన్నమాదాయ శ్వానానీకజమహ్రాహి, స్పృష్టో బలిభుజావిప్రః పాదాప్రక్షాళ్యవాగ్యతః, భూమౌబలిం వినిక్షిప్య ద్విరాచమ్య విశుధ్యతి, బలిప్రదానాదన్యత్ర స్నానమేవ విధీయతే ఇతి.

బలిప్రదానకాలకాకస్పృష్టిప్రాయశ్చిత్తమ్ సమాప్తః.

బలిప్రమాణః.

బలిప్రమాణమాహ.—

గ్రాసమాత్రేణ చాన్నేన దద్యాచ్ఛ్వాదిపలింగృహీతీ, చంద్రికాయాం, ఉత్తానేవతు హస్తేన హ్యంగుష్ఠాగ్రేణపీడితం, సంహతాంగుళీ పాణిస్తు వాగ్యతో జుహుయాద్ధవీరితి, షట్కర్మ చంద్రికాయాం దేవేభ్యస్తు హుతాదన్నాచ్చేభా ద్భూత బలింహరేత్.

బలిప్రమాణః సమాప్తః.

వైశ్వదేవవర్జ్యద్రవ్యాణి.

అథ వైశ్వదేవ వర్జ్యాన్యాహ చంద్రికాయాం, అహవిష్యం న మస్తంవా వైశ్వదేవేవివర్జయేత్, కోద్రవంవరకంమాషం నుసూరంచ వివర్జయేత్. ఇతి చకారాత్కృసరయావనాళాన్నం.

వైశ్వదేవవర్జ్యద్రవ్యాణి సమాప్తః.

వైశ్వదేవాద్యధికారిణ స్తండులదానవిధిః.

అథ వైశ్వదేవాద్యధికారిణ స్తండులాదిదానే నాన్నదానాత్త్రిద్గుణఫలంభవతి. తథాచస్మృతిః, అనుమేవ ప్రదాతవ్యమన్నదానాచ్ఛ షడ్గుణం, అతిథీరై వైశ్వదేవంచ దేవో భార్యానుతస్స్వయం. అమంతండులాది ద్రవ్యం, స్వగృహంప్రత్యాగతస్య వయిశ్వదేవా ద్యధికారిణో గృహస్థస్యగృహస్థేన భోజ్యాన్నేనాపి తస్యామమేవదాతవ్యం, తత్పృతి గృహ్యాపస్త్వాతేనాన్నేన వైశ్వదేవాది కరణాద్దాతు రన్నదానాత్త్రిద్గుణ పుణ్యం భవతి, వైశ్యదేవాప్యధికారిణో పరాన్నభోజనేకృతే వైశ్వదేవాద్యభావేసి అన్న అన్నప్రతిగ్రహపాపాత్షడ్గుణ పాపంభవతీత్యభిప్రా

యః, పురాణే, అన్నదానాచ్ఛతగుణం ఫలంతండులదానతః. ఔపాసనం వైశ్వదేవమాదిత్యం దేవతార్చనం, బంధూనాం. పుత్రదారాణాం తథాస్వస్యచ పోషణం, భవంతేతాని సర్వాణిరాజర్షే తండులదానత ఇతి, స్వయంపాకీకృతం భుంక్తే ఇతిలోకప్రసిద్ధత్వాచ్చేతి.

వైశ్వదేవాద్యధికారిణస్తండులదానవిధిః సమాప్తః.

దాయాద్యగ్నిపత్యావిభక్తవైశ్వదేవః.

యథోక్తం అవిభక్తస్తు విభాగానంతరం వైశ్వదేవం కుర్యాత్. విభాగకాలపర్యంతం పిత్రా జ్యేష్ఠభ్రాత్రా వాకృతం సర్వార్థభవతి, తత్సాధన భూతాన్నదేః సంసృష్టత్వాత్, తదుక్తం గృహ్యాదీపికాయాం అవిభక్తోవా విభాగానంతరం పృథక్, భ్రాతాయవీయాన్ కుర్వీతతావత్తజ్జ్యేష్ఠ కృత్తకమితి.

యాజ్ఞవల్క్యోపి—

కర్మస్మార్తం వివాహాగ్నౌకుర్వీతప్రత్యహంగృహీ, దాయకాలాహృతేవాపీ శ్రౌతం వైతానికాగ్నిషు. స్మార్తకర్మ ఔపాసనం, వైశ్వదేవాది ప్రత్యహం కర్తవ్యం, వైశ్వదేవస్థాలీపాకంచవివాహాగ్నౌ కుర్యాత్, వివాహానంతరం వైశ్వదేవ ముపక్రమే దితిభావః, స్మృత్యంతరే, వివాహశేషహోమాంతే వైశ్వదేవ ఉపక్రమః, కర్మమధ్యే నకర్తవ్యం కర్మాదాచతథైవచేతి, సూత్రార్థసంగ్రహకారః, సాగ్నయోప్యేక పాకాన్నస్థః పుత్రభ్రాత్రాదయోయది, నపృథగ్వైశ్వదేవాస్సుస్సస్వఘూకా న్నిర్వపేద్గృహీ. మితాక్షరాయాంనారదః, భ్రాతౄణామవిభక్తానామేకోధర్మః ప్రవర్తతే, విభాగసతిధర్మోపిభవేత్తేషాం పృథక్పృథక్, ఇతివిభాగానంతరంపితుశ్శ్రాద్ధం దేవతార్చనమాతిథ్యం చవిభక్తానాం పృథక్పృథక్ భవేయురిత్యర్థః. అవిభక్తోభ్రాతా దేశాంతరేస్థితః పృథగార్జితధనోపి పృథగ్వైశ్వ దేవాదికంనకుర్యాత్, పృథగార్జిత ధనస్యాపి తత్సాధన భూతస్యాన్నాది ద్రవ్యస్య సంసృష్టత్వాత్తు, సమవేతైస్తుయత్ప్రాప్తం సర్వేతత్రసమాంశిన ఇతివచనాత్, సమవేతైరవిభక్తైరిత్యర్థః, సమాంశివస్తుత్వస్య సర్వేషాం తుల్యత్వాత్తు,

సంసృష్ట ద్రవ్యకృతం కర్మైకేనకృతమపి సర్వైర్ధ్రివ్యసావఘుభిః కృ
తంభవతీతి పంచసూనానాం ఖండిన్యాదీనామపి సముదాయద్రవ్యత్వే
నతత్కృత హింసాదిదోష నివృత్తిరస్యైన జ్యేష్ఠభ్రాత్రా అవిభక్తేన
కృతేన వైశ్వదేవేనైన భవిష్యతీతి, నపృథగ్దేశాంతర స్థితేనా విభక్తేన
వాసుజేనపృథక్వైశ్వదేవః కర్తవ్యః తథాచోక్తం, కశ్యపేన, అవిభ
క్తాః పృథగ్దేశాః పృథగార్జితనా ఆపి, వైశ్వదేవాది కర్మాణిచ రేయుర్న
పృథగ్బుధాః, జ్యేష్ఠభ్రాత్రాపివాపిత్రా సర్వైరేవక కృతంహితమితి,
హితశబ్దః ప్రసిద్ధవాచకః, యస్యార్థస్తస్య తత్ఫలమితి హస్త్రార్థస్య ప్రసి
ద్ధత్వాదితిభావః, సుధార్ణవేపి, సంసృష్టాభ్రాతరో యేస్యుర్గృహ్యాగ్న
పక్షతాదిభి, వైశ్వదేవం పృథక్కుర్యాదన్నేన జ్యేష్ఠఏవహి, వైశ్వదేవం
బలిహృతంప్రత్యహంగృహమేధినః, సాయంప్రాతశ్శకురీరంత్వూనాదోష
నుత్తయే, హోమముఖ్యైశ్చ భోక్తవ్యమన్నమాపాసనే కృతంః అన్యై
శ్చైవనభోక్తవ్యం భోక్తవ్యం లౌకికేకృతం, వ్యాసః, హోమమాగ్రదా
నరహితం నభోక్తవ్యం కదాచన, అవిభక్తేషు సంసృష్టేష్వేకేనాపికృ
తం కృతమితి, ఏషాంకురధర్మత్వేన భ్రాతౄణాం విభాగ ఏవనాస్తి,
తేష్వవిభక్తాస్సతిస్తనధ్యే ఏకోజ్యేష్ఠః కనిష్టోవా దేశాంతరగతః, నపృథ
గ్వైశ్వదేవాదికంకుర్యాతు, తథాచ గర్గః. అవిభక్తాః పృథగ్గామాస్స్వ
స్వార్జిత ధనాశనాః, వయిశ్వదేవమమాత్రశ్రాద్ధం కుర్యుర్దేవార్చనం
పృథగితి, స్మృత్యంతరే, అవిభక్తోపిదాయాదోగతో దేశాంతరం య
దివైశ్వదేవం పృథక్కుర్యాదాత్మశుంచాన్న శుద్ధయే, దాయాదో
భ్రాతా, ఇదం వచనద్వయం స్వతంత్రావిభక్తభ్రాతుల్యత్వాత్, స్వ
తంత్రా విభక్తభ్రాతర స్సర్వధారాజకార్యాధ్యక్షావ్యాపారిణస్తైస్స్వా
ర్జిత ధనస్యయథేష్ట వినియోగాది దర్శనాత్, ఆత్మశుద్ధిరాత్మ సంస్కా
రః, నచమలాపకర్ష లక్షణం ఏవమన్నశుద్ధిరన్నసంస్కారః నచభోజనా
ర్హతా, తథాచోక్తం, పంచసూనాగృహస్థస్యవర్తంతే హారహాస్తథా;
ఖండినీపేషిణీ చుల్లిజలకుంభి ప్రమార్జనీ, ఏతాభిః ప్రత్యహం బాధ్యతే
గృహీ, పంచసూనానివృత్త్యర్థం వైశ్వదేవం సమాచరేత్, సవిషాన

సంస్కారః, అశనార్థా త్వాపజ్ఞేయః. అశనంభోజనం, సూనాః హింసా తేషాం, ఇత్యవిధ స్తువైశ్వదేవః.

దాయాద్యగ్నిపక్షావిధ స్తువైశ్వదేవః స్సమాప్తః.

పక్షాంతరీయవైశ్వదేవస్థాలీపాకమ్.

శుక్లద్వితీయాయాం తస్యోపక్రమం కృత్వా దంపతీద్వాదశాహోస్యధశ్శయనం బ్రహ్మచర్యం క్షారలవణ వర్జనం కృత్వా భర్తా చతుర్దశ్యా ముపోష్య పౌర్ణమాస్యాం ప్రాతరౌపాసనగ్ం హుత్వా పత్న్యాసహ ప్రాణానాయమ్య, ఏవం ప్రీత్యర్థం వైశ్వదేవ ప్రారంభాధికార సిద్ధ్యర్థం వైశ్వదేవ స్థాలీపాకం కరిష్యే, పత్న్యవహంతిచరుబు శ్రపయిత్వాభిఘార్య ప్రాచీన ముదీచీనం వోద్వాస్య, ప్రతిష్ఠిత మభిఘార్యాగ్నే.రుపసమాధానాద్యాజ్య భాగాంతేదశాత్వా ముపస్తీర్యచరుమధ్యాద్ద్వి రవదాయాభిఘార్య, అగ్నయేస్వాహా. అగ్నయఇదం, ఏవగ్ం సర్వత్రోప స్తరణావిదానాభిఘారణాని, విశ్వేభ్యో దేవేభ్య స్స్వాహా. విశ్వేభ్యోదేవేభ్యఇదం. ధ్రువాయ భూమాయేదం ధ్రువక్షితయే స్వాహా, ధ్రువక్షితయఇదంఅ,చ్యుతక్షితయే స్స్వాహా, అచ్యుతక్షితయఇదం, అగ్నయేస్విష్టకృతేస్స్వాహా, అగ్నయేస్విష్టకృతఇదం, ధర్మాయస్స్వాహా, ధర్మాయేదం. అధర్మాయస్వాహా, అధర్మాయేదం, అద్భ్యస్స్వాహా, అద్భ్యఇదం, ఓషధివనస్పతిభ్యస్స్వాహా, ఓషధివనస్పతిభ్యఇదం, రక్షోదేవజనేభ్యస్స్వాహా, రక్షోదేవజనేభ్యఇదం, గృహ్యాభ్యస్స్వాహా, గృహ్యాభ్యఇదం,అవసానేభ్యస్స్వాహా,అవసానేభ్యఇదం, అవసానపతిభ్యస్స్వాహా, అవసాన పతిభ్యఇదం, సర్వభూతేభ్యఇదం, కామాయస్స్వాహా కామాయేదం,అంతరిక్షాయస్స్వహా, అంతరిక్షాయేదం యదేజతిజగతియచ్చచేష్టతి నామ్నోభాగోయ

---

* ఆరంభవివరణ. కేచిత్ శేషహోమానంతరం ద్వాదశాహ దీక్షాంకృత్వాప్రశస్తేహన్యారంభ ఇతి వదంతి, అపరేతు శేషహోమానంతర శుక్లద్వితీయాయాముపక్రమ్య ద్వాదశాహందీక్షాంచరిత్వా చతుర్దశ్యాముపోష్య పౌర్ణమాస్యాం వైశ్వదేవస్థాలీపాకపూర్వకం వైశ్వదేవారంభ మిచ్ఛంతి.

న్నామ్నేస్స్వాహా, వాయవఇదం, పృథివ్యైస్స్వాహా, అంతరిక్షాయే
దం, దివేస్స్వాహా, దివఇదం, సూర్యాయస్స్వాహా, సూర్యాయేదం,
చంద్రమసేస్స్వాహా, చంద్రమసఇదం, నక్షత్రేభ్యస్స్వాహా, నక్షత్రే
భ్యఇదం ఇంద్రాయస్స్వాహా ఇంద్రాయేదం, బృహస్పతయస్స్వాహా,
బృహస్పతయఇదం, ప్రజాపతయేస్స్వాహా, ప్రజాపతయఇదం. బ్ర
హ్మణేస్వాహా, బ్రహ్మణఇదం, స్వధాపితృభ్యస్స్వాహా, స్వధాపితృభ్య
ఇదం, నమ్యేనజుహోతి, అపఉపస్పృశ్య,హవిః ప్రత్యభిఘారయతి,నమో
రుద్రాయ పశుపతయేస్స్వాహా, పశుపతయె రుద్రాయేదం. అపఉప
స్పృశ్య; ధర్వ్యాముపస్తీర్య ఉత్తరార్ధాత్సకృత్స్విష్టకృతేవదాయద్వి
రభిఘార్యనహవిః ప్రత్యభిఘారయతి, అగ్నయేస్విష్టకృతేస్స్వాహా, అ
గ్నయెస్విష్టకృతఇదం, సమిత్సన్నహనంబర్హిస్సముంజనంచ కృత్వా పరి
ధిస్రూహ్యాత్యసగం, ప్రావంచ కృత్వా అనాజ్ఞాతమిత్యాదిపరిషేచనాం
తంకృత్వాప్రణీతాయుర్జన బ్రహ్మోద్వాసనంచ కృత్వా అగ్నిమలంకృ
త్య నమస్కుర్యాత్, అభిఘార్యత తశ్శిష్టంహవిః ప్రత్యభిఘారణాత్
ప్రధాన హోమేషు బహువ్వతేత్రభిఘారణమ్.

* పక్షాంతరీయ వైశ్వదేవస్థాలీపాకః సమాప్తః.

వైశ్వదేవకారికా ప్రకరణమ్.

వైశ్వదేవస్య సంస్థాత్వాన్నిత్య త్వాధాత్మశుద్ధయె, వయిశ్వదేవ
స్తుకర్తవ్య స్సపాలీ పాకపూర్వకః, నోత్పర్యేతే యాపదాగ్నేయ వై
శ్వదేవస్థాలీపాక హోమాచతావత్, నోత్పత్తిశ్చ పాసనస్యాధవైశ్వ
దేవస్యావ్యుత్పత్తిరేవాత్రనోక్తా, కర్తవ్యోత్రౌపాసనారంభ ఏవాగ్నే
యస్థాలీపాకహోమేకృతేతు, ప్రారంభస్స్యవయిశ్వదేవస్య వయిశ్వదే
వస్థాలీపాక హోమేసమాప్తే, యేదేవతేవిధీయ్యేతే స్థాలీపాకగ్నిచైవతే,
అవుపాసనేపితేఏవం సాయంప్రాతస్తుర్దేవతే,యాఃప్రోక్తాస్సుస్రైర్వైశ్వ
దేవస్థాలీపాకేవయిశ్వదేవే ప్రధానాస్తత్రాగ్నేరాద్రపర్యంతమం

* అన్యేతువైశ్వదేవస్థాలీపాకే విశ్వేదేవ ఏవ దేవతా ఇతివదంతి.

త్రాః, వేదోక్తాస్తాదేవతా వయిశ్వదేవే విశ్వేదేవాహీతి సూత్రోక్తా
ర్థాత్, ఆగ్నేయాదయష్టహోమా బలిహరణాని చానగ్ని దేశాన్యపీ,స
ర్వాణ్యపి ప్రదానానినహికించిదపి శేషాచరణమంగలమితి సూత్రార్థం,
సుదర్శనేనేత్థముదీరితార్థాత్సర్వే ప్రదానాఇతి నిశ్చితాస్సుధీః, ఏవంచ
గార్హ్యే వరదోపి గృహ్యప్రదీపికాకృద్గురురుక్తవాన్ హి కర్తవ్యత్వా
త్కర్మణాం వయిశ్వదేవకర్మప్రారంభాదికారార్థసిద్ధై, పత్నీయుక్తః కర్మ
కృద్వైశ్వదేవస్థాలీపాకం కర్మకుర్వీతవిప్రః, వివాహోర్ధ్వం వయిశ్వదేవ
మంత్రాణాముపయోగదకె, ద్వాదశాహోపధశ్శయ్యాం విచరేచ్చ సభా
ర్యకః, ఇత్యుక్త్వాహ ప్రవశస్తేహన్యారభేద్యది సుదర్శనః, ప్రాహారభేత్యేతివా
క్యేన స్థాలీపాకోవగమ్యతే,అథారాద్యః ప్రయతావయిశ్వదేవేన్నేత్యా
ద్యుదీరితం, సూత్రమేతత్సాయం ప్రాతర్వైశ్వదేవ క్రియాపరం, అత్ర
తదుక్తం భవతి ప్రసంగాద్వాక్యాత్సమావేశనపక్షపాతాత్, సాంగే
వివాహేసతి వయిశ్వదేవోపయోగమంత్రాధ్యయనంహి కుర్వన్, స
ద్వాదశాహ వ్రతనుత్రచాందర్శయాద్యది పత్నీసహితశ్చరిత్వా, త్రయో
దశేహన్యుపవాసకృత్వాన్యచ్చతుర్దశేహ్నేద్యవహి పౌర్ణమాస్యాం,
పక్త్వాస్థాలీపాక మౌపాసనాగ్నావుద్వాస్యోదగ్బర్హిషిస్థాప్య వహ్నేః
జ్వాలాకారాద్యదాజ్యభాగావసానే స్థాలీపాకాచ్చావదాయావదాయ,
హోతవ్యాస్సుమంత్రైః, పాత్రక్రమేణాహరాద్రాంతాస్తిం శదగ్నాద్య
దయశ్చ, సవ్యేవైవాత్రాపి పిత్రాహుతిస్యాన్నో శమ్యాన్యస్విష్ట
కృద్ధోమ మంత్రైః, హుత్వాబర్హిష్యజనంహోమ శేషంకృత్వాగారా
దన్నమాదాయసిద్ధం, పాత్రేష్వన్నం పంచధాకల్పనీయంతత్పార్థ
క్యాదేకపాత్రేపివాంశాన్, హోమార్థమేకత్ర హావిష్యమన్నం పాత్రే
వకల్ప్యస్యహావిష్యజాతం, క్షారాదిముద్గాదియుతం ద్వితీయెదేవార్థ
రారంచహావిస్తృతీయే, పిత్రర్థమన్నాదఖిలాచ్చతుర్థేతరద్వన్నయజ్ఞా
యచపంచమేహి. సుదర్శనేనైవముదీరితం స్యాత్పితృక్రతోర్భూతమ
ఖస్యకల్ప్యః. హోమోర్ధ్వభాగాత్ఫలయోర్ద్వితీయాద్భూతాగ్రదేవ
క్రతవస్తృతీయాత్ పితృధ్వరాద్యైవ చతుర్థభాగో మనుష్యయజ్ఞాయ
హిపంచమాంశః, ఇత్థం విభాగంప్రవదంతిశిష్టాః పక్షద్వయోప్యేక మి
హావలంబ్య, క్షీరాజ్య దధ్యాదిభి రక్తమన్నం హస్తేనచాదాయ తద
గ్రభాగాత్, అవుపాసనాగ్నా జుహుయాత్తదాహుతీరగ్నాద్యధీకాస్సివ

ష్టకృదస్తిపాఠాత్, తస్మాన్నహోమస్స్యాత్ సప్తమాష్టమాభ్యాంగిరా
చార్యను తేక్యచిన్న తస్మాత భూత్స్యష్ట దేవషష్టకం హోమాత్పరంచో
శ్శైరతోష్ణభస్మని, తూరాథ్యహామ్యం జుహుయాచ్చ హోమయోత్త
హాతు సంస్పృజ్యబలీం త్సమాచరేత్, దేశేదేశ్యేస్యాద్భలీనాం ప్రమృ
జ్యావోక్ష్యస్సుప్యాసేచనంచాత్రనానా, అంగుళ్యగ్రాణీస్పృశంతీవా
యద్వ దూర్వాభిమిం తద్వద్భదరీమాసమాత్రం, నానాప్రదేశార్హా బలీం
త్సమనస్య వహ్నేః ప్రతీచ్యాంతు సమాచరంతి, అగ్నేః ప్రతీచ్యామత
సప్తమాష్టమా దద్యాత్ర్బలీ ధర్మబలః పురస్తాత్, అధ్యక్షః తత్తత్పర
తస్తదూర్ధ్వం ద్వాభ్యామధర్మాఖ్యబలేరుతక్తః, గృహ్యాభ్యయిత్యాది
పురోపవర్గంక్రప్ప్రాజ్ఞ్యమేతాశ్చతురోత్ర దద్యాత్, బలేరధర్మాత్పరత
స్తుకామబలిస్తతః ప్రాగ్దిశిచాంతరిక్షం, తత్ప్రాగ్యదేజత్యధదక్షిణేతు
ధద్యాత్పృదివై శ్రవభృతిభ్యయిత్థం, ప్రాక్పంక్తిరేవం వ్యజనా కృతి
స్స్యాత్తద్దక్షిణస్యాం దిశిపిత్య్రౌద్రయోః, ప్రసస్యసవ్యాచ్చబలీపద
ద్యాత్తథైవకుర్యాత్పరిషేచనంచ, తతోగ్రదానం త్వథదేవయజ్ఞో వ
హ్నౌ ప్రసవ్యేనచదక్షిణేన్యాం, అగ్నేశ్చభూమ్యాం పితృయజ్ఞఉక్తస్స
వేనచోగ్దిశిభూతయజ్ఞః, మనుష్యయజ్ఞస్తు నిశీతినైవ నృశబ్దతోత్రాత్స
నకా దయస్స్యుః, సవ్యేన కార్యస్తితి దానకుల్యావ్యాఖ్యాత్పృభిః కైశ్చి
దుదీరితం, ఆదావిద్యుత్పంచయజ్ఞేషుచాంతే పృష్ఠిః ప్రోక్తాన్యేషు కా
ర్యేషు నస్తః, స్థాలీపాకే వయిశ్వదేవే జయాదాపిత్యోర్హోమస్సవ్య
వన్నావ సవ్యాత్తు, ఏవంసాయంచాపిరవుద్రాంతమేవేత్యుక్తనోచేదో
మ వేహాయ సోనా, అగ్రేదానం పంచయజ్ఞాంశ్చ కుర్యాన్నక్తంచోచే
దప్యేక కాలేద్వయోర్ణః.

వైశ్వదేవకారికాప్రకరణమ్ సమాప్తః.

వైశ్వదేవనిత్యత్వాదవిచారః.

ఏవం వయిశ్వదేవమారభ్య ప్రత్యహంనాయంప్రాతిరుక్తవిధీనా
అవుపాసనాగ్నావేవసిద్ధేన హవిష్యేణ కర్తవ్యః, సాయంప్రాతర్వైశ్వ
దేవః కర్తవ్యో బలికర్మచ, మహతః పంచయజ్ఞాస్తుదివయి వేత్యాహ

గౌతమః ఇతి స్మరణాత్. అకరణే ప్రత్యవాయశ్చ పరాశర్యేణ దర్శితః, వయిశ్వదేవవిహీనాయె అతిథ్యేనవివర్జితాః, సర్వేతేవృషలా జ్ఞేయాః కాకయోనింప్రజంతితే.

వైశ్వదేవనిత్యత్వాదవిచార స్సమాప్తః.

ప్రవాస్యాదికర్తవ్యవైశ్వదేవవిధిః.

అనాహితాగ్నిః ప్రవాసే, ఆహితాగ్ని స్సర్వాధానీ, విధురశ్చ లౌకికాగ్నావేవమే వయిశ్వదేవంకుర్యాత్, పాకాదిబల్యంతక వయిశ్వదేవస్సాయంప్రాతర్ధార్యఔపాసనాగ్నౌ, కర్తవ్యస్సర్వైతిహం ప్రోషితో పితద్వచ్చాన్యైః కారయే స్కందికేతు, ఆచార్యేణివో క్తధర్మాఖ్య సూత్రాదుక్తంచార్యాః ప్రయతావయిశ్వదేవే, ఇత్యారభ్యహో తిథీనేవ చాగ్రే భోజయేదిత్యంతకం వయిశ్వదేవం, లౌకికాగ్నౌచానా హితాగ్నిః ప్రవాసేకుర్వీతాగ్రం పంచ యజ్ఞానహన్యహన్యం, ఉష్ణైభస్న్యాహితాగ్ని స్త్వనగ్నికుర్వీతాగ్నౌ లౌకికే వయిశ్వదేవ, అత్ర సర్వత్ర అవుపాసనేపచనేవేతి ధర్మసూత్రం ప్రమాణం, సూత్రోక్తో వికల్పశ్చవ్యవస్థితః, వ్యవస్థితిశ్చౌపాసనవతా మౌపాసనె అన్యేషా మితరస్మి న్నితి.

ప్రవాస్యాదికర్తవ్య వైశ్వదేవవిధిః స్సమాప్తః.

రోగోపవాసాదికర్తవ్య వైశ్వదేవవిధిః.

శ్లో. రోగాపవాసాది పరాన్నభోజన వ్యాపత్సునస్స్వప్యశనం ప్రయత్నతః, కర్తవ్యమేవాహ నిపాయమస్వహంసాద్వైశ్వదేవం త్వథ పంచచాద్వర్గా, కుర్వీతనోచే గ్వదిపక్వమన్నం ఫలాదిమూలాద్యథ తండులాది, యథాదిక్షారజ్జుహుయాచ్చనహ్నౌ జలంజలే విప్రసి చేదనగ్నౌ, ఇదమేవేత్థ మ్మన్యత్ర స్పష్టంశిష్టైరుదాహృతం, పక్వాభావే ప్రవాసేచ తండులానోషధిస్తువా, పయోదధిఘృతంచాపి కందమూల ఫలానివా, యోజయేద్దేవ యజ్ఞార్థం జలంవా మస్తువాజలే, వయిశ్వదేవావశ్యకత్వమాహ శాతాతపో మునిః, వయిశ్వదేవవిహీనాయేహ్యతి

ఘ్నైవ వివర్జితాః, సర్వే తే వృషలాజ్ఞేయాః ప్రావేస్తదా అపిద్విజాః, ఉక్తంశ్రీభగవద్గీతా స్వేవ మేవార్థముత్తమం, ఇష్టాన్ భోగాన్ హినో దేవా దాస్యంతే యజ్ఞభావితాః, తైర్దత్తానప్రదాయైభ్యో యోభుంక్తే స్తేన ఏవసః, యజ్ఞశిష్టాశినస్సంతో ముచ్యంతే సర్వ కిల్బిషైః, భుంజతే తే త్వఘం పాపాయేవచంత్యాత్మకారణాత్, యజ్ఞోపవీతీ జుహుయాచ్చ దేవ తీర్థేనచోత్తాన కరేనచాన్వహం, తద్వైశ్వదేవాదిహుతస్తవాథ్య హోమేషు సర్వే వ్వపితండులాదీన్, అత్రమూలం మాధవీయ చౌధాన మిదంవచః, యస్యనిత్యానిలుప్తాని షఢేవాగంతుకానిచ, సుపథస్థోపి సన్వర్గంగచ్ఛేత్తు పతితో హినః, తతస్తాత్కండైః షడైర్మధునాథరసేనవా, నిత్యం నిత్యాని కుర్వీత సతునిత్యానిలోపయే దితి.

రోగోపవాసాదికర్తవ్యవైశ్వదేవవిధి స్సమాప్తః.

భోజ్యపరాన్నాదివిచారః.

భోజ్య పరాన్న కచద్వివిధం నివాసపరాన్నం ప్రవాసపరాన్నకమితి, పరాన్నేన వయిశ్వదేవ నిషేధాత్, ఏతచ్ఛపరాంన్న భోజనకాదాత్కం నైమిత్తికంచ, నివాస పరాన్న భక్షణం యదా ఉపవసతి పరాన్నంవా భుక్తే తదావయిశ్వదేవార్థం పృధక్పాకం కృత్వా తే నైవ వయిశ్వదేవాదికం కృత్వా ఉపవసేత్, పరాన్నభోజనార్థంవా గచ్ఛేత్, ఇతివృత్తికారోక్తిః. కేచిత్పరోన్నేనాపి వయిశ్వదేవ మిచ్ఛం అన్నస్వామి నాపంక్తేనాన్నేన వయిశ్వదేవాదికంకుర్యాదితి తదయుక్తం తృక్తస్యాన్నభోజనార్థత్వే సతద్దికం కృత్వా పరాన్న భోజనార్థం గచ్ఛేదిత్యుక్తం, యుక్తం చైతత్, దేవతోద్దేశేన స్వద్రవత్యాగోయాగ ఇతిలక్షణాత్. పరాన్నంచ పిత్రాదిత్యతిరిక్తాన్నం, పిత్రోరన్నంగురోరన్న జ్ఞాతిశ్వరయో రపి, భ్రాతృమాతులయోరన్న పరాన్నం నకదాచనేతివచనాతు, తేన వయిశ్వదేవస్యాత్మ, సంస్కారార్థత్వా త్పుత్రాదీనాం, ప్రత్యేక మారంభ సావశ్యకత్వేపి ఆరంభానంతర నిత్యంపిత్రారిభిర్వైశ్వదేవే కృతేస్వయంజరాదిభిర్వైశ్వదేవేనిర్వర్థక శిష్టా

న్నభక్షణం సర్వదాకర్తవ్యమేవేతి న కించిద్బాధకం. తేపి ప్రవాసేలౌకికాగ్నౌ వైశ్వదేవం కుర్యుః.

భోజ్యపరాన్నాదివిచారః సమాప్తః.

ప్రవాసపరాన్నభక్షణమ్.

ప్రవాసేపిత్రాది వ్యతిరిక్తశ్రోత్రియపరాన్నభోజన ప్రసక్తౌపూర్వ్యవదేవజలాదిభిస్స్వవైశ్వదేవం నిర్వర్త్య యజ్ఞభోక్తవ్యః, ఏతచ్చనసార్వదీనం, సార్వన్నభోజన ప్రసక్తౌలౌకికాగ్నౌ వైశ్వదేవ కుర్యాన్నైవ ఏతేన, స్వయం వైశ్వదేవాదికం కృత్వాపి సర్వదాపరాన్నభోజనకరణేపరపాకరతత్వం భవతి, పరాన్న భోజనం పరిత్యజ్య వైశ్వదేవాదికమకృత్వానియమేనస్వాన్నభోజనేపి పరపాకనివృత్తత్వం భవత్యేవ, ఏవమేవ నివాసేవిధీనతిక్రమ్యలౌకికాగ్నౌ వైశ్వదేవాదికం కృత్వానియమేన స్వాన్నభోజనేపి వృథాపాకత్వం భవత్యేవ, సర్వనియమ పరిత్యాగేతు అపచత్వంభవతి, ఏతేషాం లక్షణాని పరాశర ఉదాజహార. గృహీత్వాగ్నిం సమారోప్య పంచయజ్ఞాన్ననిర్వపేత్, పరపాక నివృత్తోసౌ మునిభిఃపరికీర్తితః. పంచయజ్ఞాం స్స్వయం కృత్వాపరాన్నేనోపజీవతిః సతతం ప్రాతరుత్థాయ పరపాకరతస్తుసః. గృహస్థధర్మో యోవిప్రో దదాతి పరివర్జితః, ఋషిభిర్ధర్మతత్వజ్ఞై రపచః పరికీర్తితః, శాతాతప బృహస్పతీ, యోగృహీత్వా వివాహాగ్నిం గృహస్థ ఇతి మన్యతే, అన్నంతస్య నభోక్తవ్యం వృథాపాకోహినస్మృత ఇతి.

ప్రవాసపరాన్నభక్షణమ్ సమాప్తః.

పరపాకరతాదీనాం ప్రాయశ్చిత్తమ్.

పరాశరః:—

పరపాకనివృత్తస్య పరపాకరతస్యచ, అపచస్యచ భుక్త్వాన్నం ద్విజశ్చాంద్రాయణంచరేత్.

శాతాతపబృహస్పతీ:—

వృధాపాకస్య భుక్త్వాన్నం ప్రాయశ్చిత్తం చరేద్ద్విజః, ప్రాణాయామంత్రిరభ్యస్య ఘృతంప్రాశ్య విశుధ్యతీతి.

పరపాకరతాదీనాం ప్రాయశ్చిత్తమ్ సమాప్తః.

సగంసృష్టాద్యన్న వైశ్వదేవనిషేధః.

ఏవమేవసగంసృష్టాన్నాదీకమపి వయిశ్వదేవే నిషిద్ధం, సగంసృష్టముభయోరేకభాండపక్వంతే వయిశ్వదేవ నకుర్యాత్. దర్వ్యజలభాండభేదాత్పాక భేదః అశ్వలాయనః. నుతనేమృణ్మయేపాత్రే దేవానాంతామ్రభాజనే,స్వయమేవవచేదన్నంయద్వాశ్రోత్రియభార్యయా. స్వయమితి పుత్రాదీనా ముపలక్షణం, పుత్రేణప్రియశిష్యేణ భార్యయావా వనోజ్ఞయా, యథాశ్రోత్రియ విప్రేణ పితృమాతృ స్వబాంధవైః. పాచయిత్వా పవిత్రాన్నం దేవాదిభ్యో నివేధయేత్, తన్నివేదితశేషేణ స్వాన్ప్రాణిరార స్తర్పయేత్సుధితి. తర్పయే త్రృప్తింగమయేత్ స్వయమపి తన్నివేదితాన్న శేషమేవాశ్నీయాదిత్యర్థః. యజ్ఞశిష్టాశివస్సంతో ముచ్యంతే సర్వకిల్బిషైః, భుంజతే తేత్వఘంపాపా యేపచంత్యాత్మ కారణాత్. ఇతి భగవద్వచనాత్. మోఘమన్నం విందతె అప్రచేతా ఇతిశ్రుతేశ్చ, అహావిష్యం మాషాది, అయజ్ఞియా వయిమాషావరకకోద్భవా ఇతిశ్రుతేశ్చ, అథసాయం ప్రాతస్సిద్ధస్యహావిస్యస్యజుయాదితి గృహ్యకారవచనం, అన్యార్థః, సిద్ధం పక్వంతె నాపక్వాన్నాంతండులాదీనాం నివృత్తిః, హావిష్యం, వ్రీహిప్రియంగ యవగోధూమశ్యామాకాద్యన్నం, తేనా హావిష్యమాషవరకకోద్రవయావనాళాదీనాం నివృత్తిః, ఆరనాళం యావనాళాన్నం గ్రాహ్యమితి కేచిత్, అయం ముఖ్యపక్షః, ముఖ్యాసంభవేస్మృతి కారోక్త గౌణపక్షోపిగ్రాహ్యః, తేన సిద్ధాన్నాసంభవే అస్విన్న తండులాదిభిర వైశ్వదేవంకుర్యాదితి. అన్నేనవై వైశ్వదేవం తండులేనిజలేనవా, అథవామంత్రతఃకుర్యా ద్వైశ్వదేవ శ్చతుర్విధః. అన్యత్రాప్యుక్తం. శాకంవాయదివాపత్రమూలంవా పత్సుత జ్జలమిత్తి, శాకమితి భక్ష్యశాకంవ్యవస్థితం. ప్రకర

గాదేవంహవిష్యాసంభవే అహవిష్యమపి జుహుయాత్తు, యవశ్నాతి తజ్జుహుయా దితి, శంకస్మరణాత్తు, రామాయణే, హింగుదైర్బదరైర్బిల్వై రామ స్తర్పయతే పితౄన్, యదన్నః పురుషోలోకే తదన్నా స్తస్యదేవతాః, .అహవిష్యహోమే విశేషోహారీతేనోక్తః, యద్యహవిష్యం జుహుయాదుదీచీనముష్ణం భస్మాపోహ్యతత్రజుహుయాద్ధుత మహుతం భవతీతి, అహ్నికధర్మసారే విశ్వామిత్రః, తండులోదకసంయుక్తం పాకం కుర్యాద్విశేషతః, తప్తోదకస్య తన్మధ్యే తండులాన్నతు పాచయేత్తు, దప్తోదకస్య మధ్యేతుతండులాన్ పాచయే ద్యది. తదన్నం గరల జ్ఞేయం తుల్యం గోమాంసభక్షణైతి, అత్ర సూత్రే క్షారలవణా పరాన్నమితి పాఠాంతరం ఏతచ్చ వైశ్వదేవాదీక మాపాసనాగ్నావేవకుర్వీత, తథాచ మనుః, వైవాహికాగ్నౌ కుర్వీత గృహ్యకర్మ యథావిధి, పంచయజ్ఞవిధానంచ పక్తించాన్వాహికీంగృహి. పంక్తిలక్షణం స్మృత్యంతరే ఉక్తమ్,

సగ్రహస్పృష్ట్యాద్యన్నవైశ్వదేవనిషేధః సమాప్తః.

వైశ్వదేవారంభవిచారః.

వైశ్వదేవారంభస్తు ప్రథమ పూర్ణిమాయామేవ కర్తవ్యః, ఏవమతపూర్ధ్వమితి గృహ్యసూత్రే పార్వణస్థాలీపాకంవిధాయ తస్మైవ పర్వణిప్రియభోజనాది విశేషవిధానార్థం పాణిగ్రహణాదధీత్యాద్యారభ్యశ్వభూతేస్థాలీపాక స్తస్యోపచారః పార్వణేన వ్యాఖ్యాత ఇత్యనువాదం కృత్వాప్రియం భోజనాపేక్షితం పాకసిద్ధ్యర్థ మగ్నిప్రతిష్ఠాపనముదధానాయతనాదికంచ విధాయ మైథున ప్రసంగ ప్రాప్తదైనందినమైథున శుద్ధ్యాదికం ఆరాభ్య ప్రయతా వైశ్వదేవ ఇతి వైశ్వదేవపాకపూర్వమేవ వైశ్వదేవవిధానాత్. అన్యథాసూత్రవైయర్థ్యాపత్తేః, తథాహి, కాలయోర్భోజనమత్యాశీర్వాన్నస్యేతీ కాలయోరేవ భోజనమేవేతి నియమాత్ కాలాంతరస్య ప్రియభోజనస్య చ నివృత్తేరసిద్ధత్వేన పర్వణి ప్రియభోజనస్య విహితత్వేన తదాక్షిప్తపాకస్యవిషయత్వా నంగీకారేచ నాత్మార్థ మభిరూపమన్నం పాచయేదితి నిషేధసూత్రస్య నిర్విషయత్వేన వైయర్థ్యాపత్తిః, తద్భయాత్, ప్రియభోజ

సవిధ్యాక్షిప్తపాకస్య విషయత్వాంగీకారే ప్రియభోజన విధివయి య ర్థ్యాపత్తిః, ద్వాదశాహ దీక్షావిధానస్వాస్య థాప్యుపపత్తేః, అతఏవ గృహప్రవేశహోమాదా పౌర్ణమాస్యాదిరిష్యతే. తస్యాంత మార భేతేతి వృత్తికారేణ భాషిత మిత్యభి యుక్తోక్తి సంగచ్ఛతే, ఆరభేతే త్యనేనస్థాలీపాకకోవగమ్యత ఇతి వయిశ్వే దుచ్యతే తదప్యసమంజసం, మాసశ్రాద్ధాదావ్యభిచారాత్, పిత్య్రభిన్నత్వేసతీతి హేతో స్సవిశేష ణత్వే సోపాధికత్వాపత్తిః. వయిశ్వదేవ స్థాలీపాక పూర్వకోనభవతి, హోమవిధానాత్, మాసిశ్రాద్ధవతు, ఇతి సత్ప్రతిపక్షశ్చ హేతుప్రకర ణంచ స్థాలీపాకవిధాయకం నభవతి. విధాయకత్వేనాభిమతవయిశ్వ దేవే విశ్వేదేవా ఇతి సూత్రస్థ వైశ్వదేవశబ్దస్య స్థాలీపాకవాచకత్వా సంభవాతు ప్రకరణంతు విద్యమానార్థసంకోచకం విద్యమానార్థకల్ప కం, వయిశ్వదేవశబ్దస్యతు వయిశ్వదేవ తత్స్థాలీపాకద్వయ పాకద్వయ వాచకత్వే సంభవతి సతిస్థాలీపాకప్రకరణం వయిశ్వదేవ రూపార్థం సంకోచ్య తత్స్థాలీపాకరూపార్థం బ్రూయాత్తు, స్థాలీపాక రూపార్థస్తు వయిశ్వదేవ శబ్దస్యకుత్రాపి నదృష్టః, కించ, స్థాలీపాకప్రకరణమపి పా ర్వణేనాతోన్యానీత్యతస్సూత్రాత్ప్రాగేవ సమాప్తం, తత్ప్రభృతి కల్పాతి దేశప్రాప్తదేవత్వా దకృతమాత్రత్వమిత్యపి తత్ప్రకరణే ఉక్తం. విధాయక వచనంతు శశవిషాణ ప్రాయమేవేతిదిక్, యత్తు వి వాహకాలేచ విభాగకాలే సీమంత కాలేచ సపిండకాలే, పిత్రోస్స్మృ తాహేన్యశుభేదినేవా ప్రారంభణం ప్రాథమికం విధిజ్ఞః, ఇతి, తదా శ్వలాయనవిషయ మితి నకించి ద్బాధకమస్తి, తత్ వయిశ్వదేవవిశేష ప్రకరణ అస్మాభిరుక్తం.

వైశ్వదేవారంభవిచారః సమాప్తః.

పితృభూతబల్యుద్ధరణమ్.

భూతయజ్ఞాన్నశేషేణ పిత్రయజ్ఞం సమాచరేత్, పిత్ర్యయజ్ఞాహు తిం భూత యజ్ఞస్యాహుతినాసహ. ఉద్ధృత్య ప్రతీపేచ్ఛుద్ధ భూమా నాగ్నౌ విక్షిపేత్, అశ్వలాయన విషయమేతత్. యాజుషవిషయే త్ గృహ్యరత్నాకరేణోక్తం పితృభూతబలీచాగ్నౌ ప్రక్షిపే ద్వాజుషః

కృదితిః సూత్రార్థసంగ్రహకారః. అవుపాసనే వచనేపాన్యవస్థితో వికల్పఉక్తో త్రినతుల్యకల్పః, సర్వాహితాగ్నిర్విధురోపి లౌకికే వహ్నౌచ కుర్వీతహి వయిశ్వదైవికం.

పితృభూతబల్యుద్ధరణం స్సమాప్తః.

వైశ్వదేవ బల్యుద్ధరణాదివిశేషాః.

వైశ్వదేవబలీనాంతు నదోషో దర్శనే క్వచిత్, స్వయముద్ధరణే దోష స్తస్మాదన్యైస్తు కారయేత్. అనుద్ధృత్య బలీన్సర్వాన్ ప్రాణాయామాన్ షడాచరేత్; స్వయముద్ధరణేచేత్తు ప్రాజాపత్యంశమాచరేత్. నిశ్యప్యర్వాక్ప్రం బలిం దద్యాన్నైవపాత్రాంతరేక్వచిత్, ఉద్ధృత్య గోగ్ని విప్రాప్పుష్ఠే పేదోప్వ పరిసద్మనాం.

విజ్ఞానేశ్వరే.—

వైశ్వదేవనిమిత్తంవై పశ్చాచ్ఛ్వపార్థం బలింహరేతు, తథావైశ్వపచాదిభ్యస్సథేనాన్నం విసర్జయేతు.

వైశ్వదేవ బల్యుద్ధరణాదివిశేషా స్సమాప్తః.

ఏకకాలేవైశ్వదేవద్వయనిషేధః.

ఏకకాలే వైశ్వదేవద్వయ నిషేదః, షట్కర్మచంద్రియాం గౌతమః సాయంప్రాత ర్వైశ్వదేవః కర్తవ్యో బలికర్మచ, మహాతః పంచ యజ్ఞాంస్తు దివై వేత్యాహ గౌతమః.

వ్యాసోపి.—

సాయం ప్రాతర్వైశ్వదేవః కర్తవ్యో బలికర్మచ, అనశ్నతాపి సతత మన్యథా కిల్బిషం పాపం, యిదంవైశ్వ దేవదయం పశ్చాచ్ఛ్వం హైవారబ్ధవ్యం, చంద్రికాయాం, యస్సభార్యశ్శుచిస్నాతో విధినా మ్య వాగ్యతః, ఉపవిశ్య సమిద్ధేగ్నౌ వైశ్వదేవం సమాచరేత్తు, ఆరంభః ప్రథమ ప్రయోగః, యోఆరంభాత్పూర్వం ప్రవాసే పత్నీరహితోపి వయిశ్వదేవం కుర్యాత్, ద్గృహ్యపరిశిష్టే, ప్రోషితో ప్యాత్మ సంస్కారం కుర్యాదేవా విచారయన్, స్వగృహ్యోక్త విధానేన వయిశ్వ

దేవం సమాహిత ఇతి. ప్రోషితః, ప్రవాసితః, భార్యాగ్నివిముక్తే దేశే ప్రస్థానం ప్రవాసః గృహ్యకారికాకారః, గృహస్థోవయిశ్వదేవాఖ్యం కర్మప్రారభతే దివా, తంత్రం నాస్త్యత్ర భగవద్వృత్తి కారపదోయథా. దివాగ్రహణేన వయిశ్వదేవస్య ప్రథమారంభః అవుపాసనవన్న సాయమారంభ ఇత్యర్థః, తంత్రినామ ఏకకాలే అవుపాసనవద్వైశ్వదేవద్వయం నకర్తవ్య మిత్యర్థః, తథాచ గౌతమః. అవుపాసన మశక్తశ్చేత్సమస్యం వాపికారయేత్తు, నాపద్యపి సమాసోస్తి వయిశ్వదేవస్య కర్మః. నోత్కర్షోవాపకర్షోవా కర్మణోర్వాగనాదృత ఇతి, అస్యార్థః, అవుపాసనం వయిశ్వదేవంచ కాలద్వయేపి సాయంకాలే ప్రాతఃకాలేచ పృథక్పృథక్కుర్యాత్తు, కాలద్వయే హ్యౌపాసనం పృథక్పృథక్కర్తవ్యం అశక్తశ్చేత్సమస్యం సమానసాధ్యం,సమాసస్సంక్షేపః,మేలనమితి యావత్తు, అపద్యపి ఆపత్కాలేపి వయిశ్వదేవ కర్మణః అవుపాసనవన్నసమాసోస్తి తథావచనాభావాత్తు, అత్రకశ్చిద్వదతి వయిశ్వదేవద్వయంకాలే పృథక్పృథక్కర్తు మశక్తశ్చేత్సాయం వయిశ్వదేవముపకృష్యప్రాతర్వైశ్వదేవాంతే కర్తవ్యం, ప్రాతర్వైశ్వదేవ ముత్కృత్కృష్యసాయం వయిశ్వదేవాకర్తవ్యం మితి తదయుక్తం, ఉత్కృష్యాప కృష్యవావయిశ్వకర్తవ్య మితి వచనాభావాత్తు, వచనాభావే యత్క్రియతేతదవ్యర్థమేవ, తథాచోక్తం, స్వాభిప్రాయ కృతంకర్మ యత్కించిత్తు జ్ఞానవర్జితం, క్రీడాకర్మేవ బాలానాం తత్సర్వం స్యాన్నిరర్థకం, అత్రవృత్తికారేణోక్త మిథమమూలమేవేతినాగీ కరణీయమితి, తథాసర్వేషుదేవేషు శిష్టాచారాదర్శనాత్తు, యత్రహిదర్శనందేహే అథయదితేకర్మవిచికిత్సావావృత్త విచికిత్సావాస్యాదితి శిష్యానుశాసనే సనర్ణీతవ్యత్వాత్తు, తస్మాద్వైశ్వదేవద్వయం యుగపత్కర్తవ్యమిత్యసంగతం, సాయంప్రాతః వయిశ్వదేవయోః పృథక్పృథక్కరణాశక్తౌ ప్రాతర్వైశ్వదేవంకుర్యాతు, అనుష్టానేత స్సైన్యముఖ్యత్వాతు, ముఖ్యజఘన్యయోర్ముఖ్యంబలవదిన్యాయాతు, అశక్తస్యసాయంవయిశ్వదేవస్యలోపః తథాచ, ముఖ్యేలుప్తే జఘన్యసనానుష్టానాం ప్రవర్తతే తథాముఖ్యమనుష్టాయ జఘన్య మనుతిష్టతిః. యస్య యథోపదేశ దైవతానాం చక్రమణీకావిధానాతు అత ఏవాం కేచిత్తువిధుర వయిశ్వదేవే దేవయజ్ఞలోపః, వయిదికాగ్నౌ దేవయజ్ఞవిధావత్తు, జీవ పిత్రుకస్యపిత యజ్ఞలోపః, తదుక్తం గృహ్యదీపికాయాం, నజీవ పితృకః కుర్యాత్పిత్ర

యజ్ఞంతు కేవలం, వయిశ్వదేవ పిత్రుబలిం కుర్యాద్దేవా విచారయన్. స్మృత్యంతరే. జీవతాతః పిత్రుయజ్ఞం దేవయజ్ఞం త్వనగ్నికః, కుర్వీత తేతరాన్ యజ్ఞాన్ కుర్వీత విధిపూర్వక మితి.

ఏకకాలేవైశ్వదేవద్వయనిషేధః సమాప్తః.

కూశ్మాండాః.

అథకుశ్మాండమంత్రాః, ఏవంగుణవిశేషణవిశిష్టాయాంశుభతిథౌ భ్రూణహత్యాయాః అర్వాంచియావంతివినాంసిమయి సంభవంతితావ తామేనసాం విముక్త్యర్థం కూశ్మాండైర్హోష్యామి, చరగ్ం శపయిత్వా, అగ్నేరుపసమాధానాద్యాజ్యభాగాంతే, పక్వాజ్జుహోతి, భూర్భువస్సువః, తత్సవితుర్వరేణ్య.... ప్రచోదయాత్స్వాహా. సవిత్ర ఇదం ఆజ్యేన, భూస్స్వాహా, అగ్నయ ఇదం, భువస్స్వాహా. వాయవ ఇదం సువస్స్వాహా. సూర్యాయేదం, భూర్భువస్సువస్స్వాహా. ప్రజాపతయ ఇదం, యద్దేవా దేవహేళనం దేవాసశ్చకృమావయం, ఆదిత్యాస్తస్మాన్మాముంచత ఋతస్యర్తేన మామితస్స్వాహా, దేవేభ్య ఆదిత్యేభ్య ఇదం, దేశాజీవన కామ్యాయథావాచానృతమూదిమ, తస్మాన్న ఇహా ముంచత విశ్వేదేవాస్సజోషసస్స్వాహా. దేవేభ్య ఇదం, ఋతేనద్యావాపృథివీఋతేనత్వగ్ం సరస్వతీ, కృతాన్నః పాహ్యేన సోయత్కించానృతమూదిమస్స్వాహా. ద్యావాపృథివీభ్యాగ్ సరస్వత్యా ఇదం, ఇంద్రాగ్నీమిత్రావరుణాసోమోధాతా బృహస్పతిః, తేనోముంచత్వేన సోయదన్యకృతమూది మస్స్వాహా. ఇంద్రాగ్నిభ్యాం మిత్రా వరుణాభ్యాగ్ం సోమాయధాత్రేబృహస్పతయ ఇదం, సజాతశగ్ంసాదుతజామిశగ్ం సాజ్యాయసశ్శగ్ం సాదుతవాకనీయసః, అనాధృష్యం దేవ కృతం యదేన స్తస్మాత్త్వముస్మాన్ జాతవేదో ముముగ్ధిస్వాహా. అగ్న యేజాతవేదస ఇదం, యద్వాచాయన్మనసా బాహుభ్యా మూరుభ్యాసష్ఠీవద్భ్యాగ్ం శిశ్నైర్యదనృతంచకృమావయం, అగ్నిర్మాతస్మాదేవసః ప్రముంచతుచకృమయాని దుష్కృతాస్స్వాహా. అగ్నయ ఇదం. యేనత్రితో అర్ణవాన్నిర్బభూవ యేన సూర్యం తమసో నిర్ముమోచ, యేనేంద్రో విశ్వా అజహాదరాతీ స్తేనా

హాం జ్యోతిషాజ్యోతిరానశాన ఆక్షిస్స్వాహా. అగ్న యేజ్యోతిష్మతయి దం, యత్కుసీదము ప్రతీత్తం మయేహా యేనయ మస్యనిధినాచరామి, ఏతత్తదగ్నే అనృణోభవామి జీవ న్నేన ప్రతిత త్తే దధామిస్స్వాహా. అగ్నయ యిదం.

యస్మయి మాతాయ దాపిషేషయ దంతరిక్షం యదాశనాతిక్రామా మిత్రితే దేవాది విజాతాయదాప యఃసుంమే వరుణ తత్వాయామిత్వంనా అగ్నసత్వంనోఅగ్న త్వమగ అయాసి

యన్మయి మాతాగర్భేసతివినశ్ప కారయత్సితా, అగ్నిర్మత స్మాదేవనః, గార్హపత్యః ప్రముంచతు. దురితాయానిచ కృమకరోతు మామనేనసగ్ం స్వాహా. అగ్నయెగార్హపత్యాయేదం, యదాపితరం, పుత్రః ప్రముదితో దయక్, అహిగ్ంసితో పితరోమయాతత్తు, తధగ్న అవృణోభవామిస్వాహా. అగ్నయయిదం, యఅంతరిక్షంపృధివీ ముత ద్యాం యన్మాతరంపితరంవాజిహిఃంసిమ, అగ్నియ్మతస్మాదేనసోగార్హపత్యః ప్రముచతు దురితాయానిచకృమకరోతు మామనేనసఃంస్వాహా. అగ్నయెగార్హపత్యాయేదం, యదాశసానిశసాయత్పరాశసా, యదెనశ్చక, మాసూతనం యత్పురాణం, అగ్నిర్మాసగ్ం స్వాహా. అగ్నయెగార్హపత్యాయేదం, అతిక్రామామి దురితం యదెన. జహామేరి ప్రంవర మనథస్తే, యత్రయం సుకృతోనాపి దుష్కృత సమారోహామి సుకృతాన్నులోకగ్ంసాహా. సుకృతాం నులోకాయేదం, త్రితేదెవా అమృజతైతదెవః త్రతయేత నమనుష్యేషు మామృజె, తతోమాయది కించిదానశే, అగ్నిమాతస్మాసగ్ం స్వాహా. అన్నయే గార్హపత్యాయేదం, దివిజాతాఅప్సుజాతాః యాజాతా ఓషధిభ్యః, అథోయా అగ్నిజా ఆపస్తాన శ్శుంధంతు శుంధనీస్స్వాహా, అద్భ్యశ్శుంధ నీభ్యయిదం, యదాపోన క్తం దురితంచరామ, యద్వారివాసూతనం యత్పురాణం హిరణ్యవర్ణాస్తత ఉత్పునీతన స్స్వాహా, అద్భ్యహిరణ్యవర్ణాభ్యయిదం యిమంమేవరుణగ్ంచకెస్స్వహా,వరుణాయేదం,తత్వాయామిమోపిస్స్వహా, వరుణాయేదం, త్వంనూఅగ్నెగ్ధస్నతాస్వహా, అగ్నీవరుణాభ్యామిదం, సత్వంనోఅగ్నఏధి...స్స్వహా,అగ్నీవరుణాభ్యామిదం, త్వమగ్న అయాద్యయా....భేషజగ్ం స్స్వహా. అయసేగ్నయయిదం, యదదీవ్యం నృణమహాం బభూవాది త్సన్వాకం జగర జనేభ్యః, అగ్నిర్మాతస్మాదికంద్రశ్చ సంవిదానౌ ప్రముంచతాగ్స్స్వ

హా. అగ్నీంద్రాభ్యామిదం, యద్ధస్తాభ్యాంచ కరకిల్బిషాణ్య క్షాణాం
వగ్నుముప జిఘ్నమానః, ఉగ్రం పశ్యాచ రాష్ట్రభృచ్చ తాన్యప్స
రసావను దత్తామృణానిస్వాహా. ఉగ్రంపశ్యా రాష్ట్రభృద్భ్యామి
దం, ఉగ్రంపశ్యేరాష్ట్రభృత్కిల్బిషాణి యదక్ష వృత్తమనుద త్తమేత
త్తుత్తు నెన్న ఋణాన్నృణవ ఇత్సమానో యమస్యలోకే అరజురాణు
స్వాహా. ఉగ్రంపశ్యా రాష్ట్రభృద్భ్యమిదం (అవతేహేడఉదు
త్తమ మిమంమేవరుణ తత్వాయామితంవో అగ్నే సత్వన్నోఆగ్నే, అ
వతేహేడో•వరుణనమోభిరప యజ్ఞే పరిమహేహావిర్భిః,క్షయన్నస్మభ్య
మసురప్రచేతతో రాజన్నేనాగంసిసి శ్రధః కృతానిస్వాహా, వరుణాయే
దం, ఉదుత్తమం వరుణ పాశమస్మదవాధమం విమధ్యమిగుశ్రథాయ,
అథావయమాదిత్యవ్రతేతవానాగసో అదితయెస్యామస్వాహా. వరుణా
యేదం. ఇమంమే....చకెస్వాహా. వరుణాయేదం. తత్వాయా....
....మోషి స్వాహా. అగ్నీవరుణాభ్యామిదం, సత్వనో....యేధిస్వాహా.
అగ్నీవరుణాభ్యమిదం. సంకుసుకోసీ ఋబుధోయశ్చనిశ్వన, లేఅశ్న
దృత్స్న మనాధిసోదూరాద్దూర మచీచతగ్ం స్వాహా. సంకుసుకవికుసుక
నిరురుధోని స్వనెభ్యయిదం, నిర్యత్స్నమచీచతే కృత్యాంని ఋతించ,
తేనయోన్మత్సమృచ్ఛాతైతస్మై ప్రసువామసిస్వాహా. నిర్యత్స్యాయేదం,
దుశ్శగ్ంసాభ్యాం ఘణేనచ, తేనాన్యోస్మత్సమృచ్ఛాతేత మస్మై
ప్రహాలామ సీసాహా. దుశ్శగ్ంశానుశగ్ం సఘానుఘణేభ్యయిదం,
సంవర్చసాపయసా సంతనూభిరగన్మహిమనసాగ్ం శివేన, త్వష్టా
నో అత్రవిదధాతు ధాయోసు మారుతనోవ్ అయేద్విరిష్టగ్ంసాహా.
త్వష్ట్రయిదంఇ ఆయుష్టే విశ్వతోద దదయమగ్నిర్వరేణః పునవయి
ప్రాణఆయతి పరాయత్స్మగ్ం సువామి తేస్వాహా.అయుసెగ్నయఇదం.
ఆయుర్దాగ్నేనా విషోజుషాణోఘృత ప్రలీకోఘృతంపీత్వామధు చారు
గవ్యపి తెవపుత్రమభిర క్షతాదిమగ్ం స్వాహా. ఆయుర్ధాగ్నయ
యిదం. ఇమమగ్న ఆయుషే. వర్చ సెకృధితి గ్మయోజో వరుణ స
గ్ం శిశాధి. మాతె. వాస్మాఅదితె శర్మయచ్ఛ విశ్వేగే వాజరదష్టిర్య
థాసత్స్వాహా. అగ్నివరుణాదితి విశ్వేభ్యో దేవేభ్యఇదం, అగ్న అ
యూగ్ం పిపవస ఆనువోర్జమిచంచసః. ఆరేభాధ స్వదుచ్ఛునాగ్ంస్వా
హా. అగ్నయేవ వసఇదం.అగ్నేపవస్వస్వపా అస్మేర్చస్సు వీర్యంద ధద్ర
యింమయిపోషగ్ం స్వాహా. అగ్నయేపవమానాయేదం అగ్నిఋషిః ప

పమానః పాంచజన్యః పురోహితః, తమీమహే మహాగయగ్ స్వాహా. అగ్నయేఋషయే పవమానాయ పాంచజన్యాయ పురోహితాయేదం, అగ్నే జాతాన్ప్రణుదానస్సపత్నాన్ ప్రత్యజాతాన్ జాతవేదోనుదస్వ, అస్మేదీదిహి అహేడచ్ఛర్మన్ తేశ్యామ త్రి వరూధ ఉద్భాస్వాహా, అగ్నయ ఇదం, సహసాజాతాన్ప్రణుదాన స్సపత్నాన్ప్రత్యజాతా జాతవేదోను దస్వ, అధివో బ్రూహిసుమనస్య మానోవయగ్ స్యామప్రణుదానస్స పత్నా త్స్వాహా. అగ్నయఇదం, అగ్నేయోనోభితో జనోవృకో వారోజిఘాగ్ంసతి, తాగ్ స్త్వంవృత్రహా జహివస్వస్మభ్యమాభరస్వాహా అగ్నయేవృత్రఘ్నఇదం, అగ్నేయోనోభిదాసతిసమానో యశ్చవిష్ట్యః తంవయగ్ సమిధంకృత్వా తుభ్యమగ్నేపి దధ్మసిస్వాహా, అగ్నయఇదం. యోనశ్శపాదశపత యశ్చనశ్శపతశ్శపాత్. ఉషాశ్చతస్మైనిమ్రు క్చసర్వంపాపగ్ం సమూహతాగ్ స్వాహా, ఉషోనిమ్రుగ్భ్య ఇదం, యో నస్సపత్నోయోరణో మర్తోభిదాసతిదేవాః, ఇధ్మస్యేవ ప్రక్షాయతో మాతస్యోచ్ఛేషి కించనస్వాహా. దేవేభ్యఇదం, యోమాంద్వేష్టి జాతవేదోయంచాయం ద్వేష్మియశ్చమాం. సర్వాగ్ స్తానగ్నే సందహా యాగ్శ్చాహం ద్వేష్మియేచమాగ్ంస్వాహా. అగ్నయేజాతవేదసఇదం యో అస్మభ్య మరాతీయా ద్యశ్చనోద్వేషతేజనః, నిందాద్యో అస్మాన్దిప్సాచ్చ సర్వాగ్ స్తాన్మష్మషా కురుస్వాహా. అగ్నయాఇదం, స గ్ంశితంమేబ్రహ్మసగ్ం శితంవీర్యాబలం, సగ్ం శితంక్షత్రంమే జిష్ణు యస్వాహా మస్మిపురోహితస్వాహా. బ్రహ్మక్షత్రాభ్యామిదం, ఉదే షాంబాహూ అతిరముద్వర్చో అధోబలం, క్షిణోమి బ్రహ్మణామిత్రా నున్నయామి స్వాంఅహాగ్ స్వాహా, బ్రహ్మణఇదం, పునర్మనః పునరా యుర్మ అగాత్పునశ్చక్షుః పునశ్శ్రోత్రంమ ఆగాత్పునః ప్రాణం పునరాకూ తంమ ఆగాత్, వైశ్వానరోమేదబ్ధస్తనూపా అవబాధదాందురితాని విశ్వాస్వాహా. వైశ్వానరాయాదబ్ధాయతనూప ఇదం స్రువేణహో మః, సిగ్ంహేవ్యాఘ్రఉతయాపృదాకౌ త్విషిరగ్నౌ బ్రాహ్మణేసూ ర్యేయా, ఇంద్రంయాదేవీ సుభగాజజాన సాన అగన్ వర్చసానంవి దానాస్వాహా. ఇంద్రజనన్యై దేవ్యాఇదం, యారాజన్యే దుందుభావా యతా యామశ్వస్యక్రందే పురుషస్య మాయూ, ఇంద్రంయా....దా నాస్వా. ఇంద్రజనన్యై దేవ్యాఇదం, యాహస్తిని ద్వీపినియాహిరణ్యే త్విషిరశ్వేషు పురుషేషుగోషు, ఇంద్రంయాదేవీ....దానాస్వాహా, ఇంద్ర

జనన్యై దేవ్యా ఇదం, రథేఅక్షేషు వృషభర్యవాజే వాతేవర్జన్యే వరుణ స్యశుష్మే, ఇంద్రంయా దేవీసు దానాస్వాహా. ఇంద్రజనన్యై దేవ్యై ఇదం, అగ్నే భ్యావర్తిన్నభినఆవర్తస్వాయుషావర్చసా, సన్యా మేధయా ప్రజయాధనేస్వాహా. అగ్నయేభ్యావర్తిన ఇదం. అగ్నేఅంగిరశ్శతంతే సత్వా వృతసహస్రంత ఉపావృతః తాసాంపోషస్య పోషేణపునర్నో నష్టమాకృధి పునర్నోరయి మాకృధిస్వాహా. అగ్నయేంగిరశఇదం, పునరూర్జాని....స్వాహా, అగ్నయఇదం, సహరయ్యా....విశ్వతస్పరిస్వాహా. అగ్నయఇదం, అథసమిత్పాణి రగిముపతిష్టతే, ఆధోపస్థాం, వైశ్వానరాయ ప్రతివేదయామోయదీ నృణం సంగరో దేవతాసు. సవితాన్పాపాన్ప్రముచన్ప్రవేదనో ముంచాతు దురితాదవద్యాత్, వైశ్వానరః పవయాన్న పవిత్రై ర్యత్సంగర మభిదావామ్యాం, అనాజ్ఞాన న్మనసాయాచ మానోయదత్రైనో అవతత్సువామి, అమీయేసుభగే దివిచృతౌ నామతారకే, ప్రేహామృతస్య యచ్ఛతామె తద్బద్ధక మోచనం, విజిహీర్ష లోకాన్కృధి బంధాన్ముంచాసి బద్ధకం, యోనేరివ ప్రచ్యుతోగర్భ స్సర్వాన్పథో అనుష్వ, సప్రజానన్ ప్రతిగృహ్ణీతవిద్వాన్ప్రజాపతిః ప్రథమజాఋతిస్య, అస్మాభిర్దత్తం జరసః పరస్తా దచ్ఛిన్నం తంతుమను సంచరేషు, తత్ర తంతు మన్వేదే అనుసంచరతియేషాం దత్తం పిత్రృమాయనమత్, అబంధ్వే కేవదతః ప్రయాచ్ఛాద్ధాతుం చెచ్ఛక్నవాం న్వస్వర్గవేషాం, ఆరభేథామనుసం రభేథాం సమానం పంథామవథో ఘృతేన, యద్వాంపూర్తం పరివిష్టంయదగ్నౌ తస్మైగోత్రాయెహజాయా పతీసం రభేథాం, యదంతరిక్షంపృథివీముదద్యాం నాన్మాతరంపితరంసంహిషంసిమ, అగ్నిర్మాతస్మా దేవసాగార్హపత్య ఉన్నేనేష ద్దురితాయానిచకృమ, భూమిర్మాతాదితి ర్నోజనిత్రం భ్రాతాంతరిక్షమభిశ సపవః, ద్యౌర్నః పితాపితృయాచ్ఛం భవాసిజామిమిత్వామావివిత్సిలోకాత్, యత్ర సుహార్ద సుహార్ద సుకృతో మధంతే విహాయ రోగంతతాగ్ం స్వాయాం, అశ్లోణా గైరహ్రుతా స్వర్గేతత్ర పశ్యేమపితంచపుత్రం. యదన్న మద్మృశ్యనృతేన దేవాదాస్యన్న దాస్యన్నుత వాకరిష్యన్, యద్దేవానాంచ క్షుష్యాగో అస్తిఘ్న దేవకిం

చప్రతి జగ్రా మహాగ్నిర్మాతస్మాదనృణం కృణోతు, యదన్నమద్మిబ హుధా విరూపంవాసోహిరణ్యముతగామజామవిం, యద్దేవానాం చక్షు ష్యాగో అస్తియదేవ, కించప్రతి జగ్రాహ మగ్నిర్మాతస్మాద నృణంకృ ణోతు, ఇత్యుపస్థాయయన్మయా మనసావాచా కృతమేనః కదాచన సర్వస్మాత్తస్మాన్మేళితో మోగ్ధిత్వంహి వేత్థయథాతథః స్వాహా. సమిద్ధ్య యమగ్నా ప్రహృత్య, అగ్నయయిదం, అవధాధానదర్శేణ అగ్నయే స్విష్టకృతేస్వాహా, అగ్నయేస్విష్టకృతఇదం ఫలిత్వాం సమిధమాధాయ బ్రహ్మణే వరంధదాతి, తతస్సమిధమిధ్మ సన్నహనం చాగ్నా ప్రహృ త్యజయాదిక్ జుహుయాత్ ఇత్యాదితంత్రస్సమాప్త. కూశ్మాండసం గ్రహశ్లోకః, సావిత్ర్యగ్ని ముఖాం తేన్నహవనం యద్దేవానునాక త్రయం, సింహేవాన్యఘ్నితుళ్చ సకలా అభ్యావర్తినీరాజ్యతః, హు తోద్వదఙ్ముఖ ముపతిష్ఠేత ద్రుతవైశ్వానరేత్యాది సమిధమాధాయ వ రందదాత్యథతి యేకుర్యాజ్జయాదీన్నవా.

కూశ్మాండాః సమాప్తాః.

గణహోమమంత్రాః.

దర్భాధారయమాణః పత్న్యాసహ ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగు ణవిశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ ధర్మపత్నీ సమేతస్య అంహా అగ ఏనోనివృత్యర్థం సకృత్పత్సు మాశ్రిత్య సవనత్రయం గణహోమాన్కరి ష్యే, ఇతి సంకల్ప్యఉత్తరతో దర్భాస్వినిరస్యాప ఉపస్పృశ్య.పునస్సం కల్ప్యఅంహా....త్యర్థం శ్రౌతసావనికరణ హోమాన్కరిష్యే, ప త్న్యాసహా పాసనాగ్నా చరుగశ్రపయిత్వా ప్రాచీన ముదీచీనం వోద్వాస్య ప్రతిష్ఠితమభి ఘార్యాగ్నిం థనాద్యాజ్య భాగాంతే. అగ్నే రుత్తరత స్సవనకుంద మాసాద్య ప్రోక్షణాదిభిస్సంస్కృత్యఅద్భి సం పూర్వసల పుష్పాదిభిరభ్యర్చ్య ప్రతిష్ఠాప్య అగ్నిముఖాంతే, ఆజ్యేన

ఓంభూర్భువస్సువః....యాత్స్వాహా. పవిత్రయిదం, భూస్వాహా. అ
గ్నయయిదం, భువస్వాహా. వాయవయిదం, సువస్స్వాహా. సూర్యా
యేదం భూర్భువస్సువస్స్వాహా. ప్రజాపతయఇదం, అథచారవాః. అ
గ్నేనయ సువథారాయె అస్మాన్విశ్వాని దేవవయునానివిద్వాన్,యున
యోధ్యస్మజ్జుహురాణమేనో భూయిష్టాంతె, నుఉక్తిం విధేమస్స్వా
హా. అగ్నయయిదం, ప్రవశ్శుక్రాయ భానవే భరద్వగుం హవ్యం
మతి చాగ్నయెను పూతం, యోదైవ్యాని మానుషాజ నూగుష్య త
ర్విశ్వాని విద్మనాజి గాతిస్వాహా. అగ్నయయిదం, అబ్బాగి రోమత
యో దేవయంతీరగ్నియంతి ద్రవిణ భిక్షమాణాః, సుసంద్రుశ*ం సు
ప్రతీక*ం నచ* హవ్యవాహ మరతింమానుషాణా* స్వాహా. అగ్నయ
యిదం, అగ్నేత్వ మస్మద్యుయో ధ్యమీవాంనగ్నిత్రా అభ్యమంత
కృష్టీః, పునరస్మ భ్య*సువి తాయదేవతూం విశ్వధీర్యజత్రస్వాహా, అ
గ్నయదం, అగ్నేత్వం పాకయాన పారయానవ్యో అస్మాంత్స్వస్తిభిర
తితిదుర్గాణివిశ్వా, పూశ్చపృథ్వీ బహులాన ఉర్వీభవాతోకాయతయా
యశంయో స్స్వాహా. అగ్నయయిదం, ప్రకారవో మనునావచ్య మా
నాదేవద్రీచీంనయ ధదేవయంతః, దక్షిణావాడ్వాజినీ ప్రాచ్యేతి హవి
ర్భరంత్యగ్నయె ఘృతాచీస్స్వాహా. అగ్నయయిదం సహస్రశీర్షా
పురుష స్సహస్రాక్ష స్సహస్రపాత్, సభూమిం విశ్వతో వృత్వాత్యతి
ష్టద్దశాంగుల* స్స్వాహా. పురుషాయ నారాయణాయేదం, పురుష ఏ
వేద*ం సర్వయద్భూతం యచ్చభవ్యం ఉతామృత త్వస్యేశానోయద
న్నేనాతిరో హతిస్వాహా. పురుషాయ నారాయణాయేదం ఏతావానస్య
హిమాఅతో జ్యా యా*శ్చపురుషః,పాదోస్య విశ్వాభూతాని త్రిపాదస్య
మృతందివి స్వాహా. పురు....దం, త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః పాదా
స్యేహ భవాత్పునః, తతోవిష్వజ్య క్రామత్సాశనానసనెభిస్వాహా, పు
రుష....దం, తస్మాద్విరాడ జాయతవి రాజోఅసపురుషః,సజాతో అత్య
రిచ్యత పశ్చాద్భూమి మధోపురస్స్వాహా. పురుషా...దం,యత్పురుషే
సహః విషాదేవా యజ్ఞమతన్వత, వసంతో అస్యాసీ దాజ్యంగ్రీష్మఇదశ్మ
రద్దవి స్స్వాహా. పురు....దం, సప్తాశ్వాన్ పరిధ యస్త్రిస్స ప్తఃసమధిః
కృతాఃదేవాయ ద్యజ్ఞం తన్వానా అబధ్నన్ పురుషం పశు*ంస్స్వా
హా.పురుష...దం,తంయజ్ఞం బర్హిషి ప్రోక్షపురుషంజాత మగ్రతః గతె

నదేవా అయపంతసాధ్యా....ఋషయశ్చ యేస్వాహా. పురుషా*....తస్మా
దృజ్ఞాత్సర్వహుత స్సంభృతం పృషదాజ్యం పశూ*స్తా*శ్చక్రేవా య
వ్యానారణ్యా గ్రామ్యాశ్చ యేస్వాహా, పురుషం*....ఇదం, తస్మాద్య
జ్ఞాత్సర్వహుతఋచస్సామానీజజ్ఞిరే. చందాగుంసి జజ్ఞి* తస్మాద్యజుస్త
స్మాదజాయత స్వాహా. పురుషం....ఇదం, తస్మాదశ్వా అజాయంతయే
కేచోభయాదతం, గావోహజజ్ఞిరేతస్మా త్తస్మాజ్జాతా అజవయస్స్వా
హా. పురుషాం....ఇదం, యత్పురుషం వ్యదధుః కతిదావ్య కల్పయన్
ముఖంకిమస్య కౌభాహూ కాపాపూరూపాదా వుచ్యే తేస్వాహా పురుష
ఇదం, బ్రాహ్మణోస్య ముఖమాసీద్బాహూరాజన్యః కృతః, ఊరూతద
స్య యద్వైశ్యఃపద్భ్యాగుం శూద్రోఅజాయతస్వాహా, పురుదం, చం
ద్రమామనసో జాతశ్చ, క్షో సూర్యో అజాయత, ముఖాదింద్రశ్చాగ్ని
శ్చ ప్రాణాద్వాయురజాయత స్వాహా, పురుష,...ఇదం, నాభ్యాఆసీదం
తరిక్షగుం శీర్ష్ణోద్యౌ స్సమవర్తత, పద్భ్యాం భూమర్దిశశ్రోత్రా త్తథా
లోకాగుంఅకల్పయనే త్స్వాహా, పురుష....ఇదం, వేదాహ మేతంపు
రుషం మహాంతమాదిత్య వర్ణంతమసస్తుపారే, సర్వాణి రూపాణివిచి
త్యధిరో నామానికృత్వా భివదన్ యదాస్తేస్వాహా. పురుష....ఇదం,
ధాతాపురస్తాద్యముదాజహార శక్రః ప్రవిద్వాన్ప్రదిశశ్చతస్రః, తమే
వం విద్వానమృత ఇహభవతి నాన్యః పంథాఅయనాయ విద్యతేస్వా
హా. పురు....వం, యజ్ఞేనయజ్ఞమయజంతదేవాస్తాని ధర్మాణిప్రద
మాన్యాసన్, తేహనాకం, మహీమానస్సచంతేయత్ర పూర్వేసాధ్యా
స్సంతి దేవాస్వాహా పురు*దం అగ్నేర్మన్వే ప్రథమస్య ప్రచేతసోయ
పాంచ జన్యబహవ స్సమిందతే, విశ్వస్యాంవిశ ప్రవివిశ నాగుంస
మీం మహేసనోముంచత్వగుం హసస్వాహా, అగ్నయేగుం హోము
చయిదం, యస్యేదం, ప్రాణంని మిషద్యదేజతి యస్యజాతం జన
మానంచ కేవలం, స్తౌమ్యగ్నిం నాధితోజూహావీమిసనోముంచత్వం
హసస్స్వాహా, అగ్నయేగుం హోముచయిదం, యింద్రస్యమన్యే ప్ర
థమస్య ప్రచేతసో వృతఘ్నస్తోమ ఉపమాముపాగుం, యోదాశుషస్సు
కృతోహావముపగంతా సనోముంచత్వగుం హసస్వాహా, యింద్రా
యాగుం హోముచయిదం, యస్సంగ్రామం నయతిసంవశీయుధేయః
పుష్టానిసగుం సృజతి త్రయాణి, స్తోమాంద్రనాథితో జోహావీసనో ముం

చత్వగుం హోసస్సాస్వాహా, యింద్రాయాగ్ం హోముచయిదం, మన్వే
వాంమిత్రా వరుణాంస్య విత్తగ్ం సత్యౌజసావృగ్ం హానాయ న్నుదే
ధే రాజస్తూ, తనగుంసరథంయాద ఉగ్రాతా నోముంచత మాగస
స్వాహా. మిత్రావరుణాభ్యామాగో ముగ్భ్యశ్చమిదం, యోవాగ్ం రథ
ఋజురశ్మి స్సత్యధర్మామి దుశ్చరతం ముపయాతి దూషయన్సు, సమి
మిత్రావరుణాభ్యా నిధితో జోహ వీమితౌ నోముంచత మాగసస్వా
హా, మిత్రావరుణాభ్యా మాగోముగ్భ్యశ్చమిదం, వామోస్సవితుర్విద
థాని మన్మహే యావాత్మన్వచ్ఛ్రభృతో యాచ దుష్టేదః యావిశ్వస్య
పరిభూవ భువతుస్తానో ముంచతమాగసస్వాహా. వాయుసవితృభ్యా
మాగోముగ్భ్యశ్చమిదం, ఉపశ్రేష్ఠాన ఆశిషో దేవయోర్ధర్మే అస్థిరన్,
స్తవుమివాయుగ్ం సవితారం నాధితో జోహవీమితౌ తమాగధినా మ
హ్వఊతయేశుభం గమిష్టాను యమేభిరశ్వైః యయోరావ్యం దేవా
దేవేష్వమితం, మోజ స్తవునోముంచత మాగసస్వాహా. అశ్విభ్యామా
.గోముగ్భ్యశ్చమిదం, యదయాతం వహతుగ్ం సూర్యాయాస్త్రి చక్రే
ణ సగ్ం సృజిమిచ్ఛమానౌ, స్తవుమిదేవాశ్వినోనాధితో జోహవీమి
తో నోముంచత మాగసస్వాహా అశ్విభ్యామాగో ముగ్భ్యశ్చమిదం,
మరుతాంమన్వే అమానూతయె తేనేముంచంత్వేనస స్వాహా. మరు
ద్భ్యశ్చయేనో ముగ్భ్యశ్చఇదంతిగ్మమాయుదం వీడితగ్ం సహస్వద్దిపంగ్
శర్ధతః పృతనానుజిష్ణు, స్తవుమిదేవా స్మరుతో జోహవీమి తెనోముంచ
త్వేన స్వాహా. మరుగ్భ్యశ్చయిదం, దేవాంమన్వే అధినో బ్రువంతు పు
మాంవాసం విశ్వామంతువిశ్వే,ఆశూణ హువే సుయమూతయే తెనో
ముంచత్వేన సస్వాహా. విశ్వేభ్యో దేవేభ్యశ్చయేనో ముగ్భ్యశ్చయిదం,
యదిరంమాభిశోచంతి పౌగుషేయేణ దైవ్యేన, స్తవుమివిశ్వాన్
దేవాన్నాధీతో జోహ వీమి తేనో ముంచత్వేనసస్వాహా. విశ్వేభ్యో
దేవేభ్య యేవోముగ్భ్యశ్చయిదం, అనునోద్యానుమతి ర్యజ్ఞం దేవే
షు మన్యతాం, అగ్నిశ్చహవ్య వాహనో భవంతాందాసుషే మ
యస్వాహా. అనుమత్యాయిదం, అన్విదనుమతేత్వం మన్యాసై శంచ
నఃకృధి, క్రత్వేదక్షాయనోహిసుప్రణ ఆయూగుం షితారిణాస్వాహా.
అనుమత్యాయిదం, వైశ్వానరోన ఊత్యాప్రయాతుపరావతః, అగ్ని
రుక్థేన వాహాస్వాహా. అగ్నయే వైశ్వానరాయేదం, పృష్టోదివిపృష్టో
అగ్నిః పృథివ్యాం పృష్టోవిశ్వా ఓషధీరావివేశ, వైశ్వానర స్సహసా

సృష్టో అగ్నిస్సనోదిం సరిషః పాతు న క్తగ్ స్వాహా, అగ్న యేవయిశ్వా నరాయేదం. యేఅగ్రవథేతామితె భిరోజోభిర్యేప్రతిష్ఠ అభవతాం వసూనాం, స్తభమిద్యానా పృధివీ వాధితోజోహవీ మితేనో ముంచతమగ్ం హసస్స్వాహా. ద్యావాపృధివీభ్యా మగ్ంహోము గ్భ్యమిధం, యత్తైవయం పురుషత్రాయవిష్టాశిద్వాగుం సశ్వశృమాకచ్చనా గః, కృదీస్సృస్మాదుం అది తేరనాగా వ్యేనాగుంసి శిశ్రథావివ్వగగ్నె స్వాహా, అగ్న యేగుంహోముంచంధం, యధాహాతద్వసవో గార్యంచిత్పృదిషితా మములచతా యజత్రాః, ఏవాత్వమస్మత్ప్రముంచావ్యగుంహః ప్రాతార్యగ్నె ప్రతరాంస ఆయుస్స్వహా. అగ్న యేగుం హోముచఇదం, యూహామింద్రా వరుణాయతవ్యాక నూ స్తయేమమదుం హసౌముంచతగుస్స్వహా. ఇంద్రావరుణాభ్యా మగుం హోముగ్భ్యమిదం, యావామింద్రా వరుణాసహసాతనూన స్తయె మమగుం హసోముంచ తగుస్వాహా. ఇంద్రావరుణాభ్యామగుం హోముగ్భ్యమిదం, యావామింద్రావరుణారషవ్యాత్య స్త మాయె....హా. ఇంద్రావ....మిదం, యోవామింవరుణా తేజవ్యాతనూస్సైయె....హా. ఇంద్రావరు....మిదం యోనామింద్రా వరుణానగ్నౌప్రామ స్తంవా మే తేనావయజెస్వాహా, ఇంద్రావరుణాభ్యామిదం, యోవామింద్రావరుణా ద్విపాత్సుపశుషు ప్రామ స్తంలామె తెనావయజెస్వహా. ఇంద్రావరుణాభ్యామిదం, యోనామింద్రావరుణాచతుష్పాత్సుప్రామ స్తవా....యజేస్వాహా, ఇంద్రా....దం యోవామింద్రావరుణాగాష్టేప్రామ....యజెస్వాహా. ఇంద్రా....దం, యోవామింద్రావరుణాన్నృహేషు ప్రామ స్తంవా,...హా. ఇంద్రా....దం, యోవా....ణావప్సుప్రామ....హా. ఇంద్రావ....దం, యోవా....ణా ఓషధిషుప్రామ...యజెస్వాహా యింద్రా...దం. యోవామింద్రావరుణా వనస్పతిషుప్రా...యజెస్వాహా. యింద్రా...మిదం, పవమానస్సు వర్జనః పవిత్రేణవనపర్షణిః, యఃపోతాసటోనాతుమాస్వాహా. అగ్నయేపవమానా యేదం, పునంతు మాద్దేవజనా విపునంతు మనవోధియా, పునంతు విశ్వాయువస్వాహా. దేవజనమను. విశ్వాయుష్యఇదం, జాతవేదః పవిత్రవత్పవిత్రేణ పునాహిమా, శుక్రేణ దేవదీర్య దగ్నుత్వాత్ర తూగుం రనుస్వాహా. జాదవేదసేగ్న యఇదం, యత్తైపవిత్రమర్చిష్యగ్నే వితతమంతరా, బ్రహ్మ తేన పునీమహేస్వాహా. అగ్న యేపవమానుయెదం, ఉభాభ్యాం దేవసవితః పవిత్రేణసవేనచ,

యిదంబ్రహ్మపునీమహేస్వాహా. దేవాయసవిత్రఇదం, వయిశ్వదేవీపున
తీదేవ్యాగా దస్మైభి బహ్వస్తను వోపీతప్పష్టాః యామదంతస్సుధ మా
ద్యేషువయగుం స్యామపతయోరయీణాగ్ స్వాహా. వయిశ్వదేవ్యై పు
నత్యాయిద, వయిశ్వానరోరశ్మి భిర్మాపునాతువాతః ప్రాణేనేషిరోమ
యోభూః, ద్యావాపృధివీపయసావయోభిః ఋతావరీయజ్ఞియేమాపు
నీతాగుస్వాహా. వయిశ్వావరవాయవా తేషి రాయణాద్యావాపృధివీభ్యా
మృతావరీభ్యామిదం, బృహద్భి స్సవిత స్తృభిర్వర్షిష్ఠైర్దేవ మన్మభి,
అగ్నేదక్షైః పునాహిమాస్వాహా. సవిత్రేదేవాయేదం, యేనదేవాఅపు
నత యెనాపోదివ్యం కశః, తేనదివ్యేన బ్రహ్మణేదంబ్రహ్మపునీమహే
స్వాహా. బ్రహ్మణఇదం. యఃపావమానీరధ్యేత్యృషిభి స్సంభృతగ్ం
రసం, సర్వగుంసపూత మశ్నాతిస్వదితం మాతరిశ్వనాస్వాహా. పావ
మానీభ్యఇదం, పావమానీర్యో అధ్యేత్యృషి భిస్సంభృతగుం రసం,
తస్మైసరస్వతీ దుహేక్షీరగుం సర్పిర్మధూదకగుస్వాహా. మంత్రోక్తదే
వతాభ్యఇదం, పావమానీస్స్వస్త్యయనీస్సు దుఘాహిపయస్వతీః, ఋ
షిభిస్సంభృతోరసో బ్రాహ్మణేష్వమృతగుంహితగుస్వాహా. మంత్రోక్త
దేవతాభ్యఇదం పావమానీర్దిశంతున ఇమంలోకమథోఅముం, కాం
మాంత్సమర్ధయంతు నోదేవీర్దేవయిస్సమాభృతాస్వాహా. పావమానీ
భ్యఇదం, పావమానీస్స్వస్త్యయనీస్సుదగాహిఘృతశ్చుతఃఋషిభిస్సం
భృతోరసో బ్రాహ్మణేష్వమృతగుంహితస్వాహా. పావమానీభ్యయిదం,
యేనదేవాః పవిత్రేణ...పునంతుమాస్వాహా. పావమానీభ్యయిదం,
ప్రాజాపత్యంపవిత్రంబ్రహ్మపునీమహేస్వాహా. ప్రాజపత్యయపవిత్రారో
దం, ఇపిద్రస్సునీతీసహామాపునాతు...పునాతుస్వాహా. ఇంద్రాయసుని
త్యాసహితాయసోమాయస్వస్త్యాసహితాయవరుణాయసమీచ్యా సహి
తాయయమాయరాజ్ఞేప్రమృణాభిస్సహితాయజాతవేదసఊర్జయంత్యా
రహితాయెదం, యద్దేనాదేవహేళనందె...మాం ముంచస్వాహా. దేవేభ్య
ఆదిత్యేభ్యయిదం, దేవాజీవన....మాదిమ, అగ్నిర్మా తస్మాదే సోగా
ర్హపత్యః ప్రముంచతు దురితాయానిచ కృమకరోతు మామనేన సగు
స్వాహా. దేవేభ్యోగ్నయె గార్హపత్యాయేదం, ఋతేనద్యావా పృధి
వీ....స్వతీ, ఋతాన్మాముంచతాగుం హాసోయ దనస్కృత మారిమస్వా
హా. ద్యావాపృ....యిదం సజాతశగుం సాదుత హాజామిశగ్ం సాజ్యా

యస్యగుం.... మసః అనాజ్ఞాతం దేవకృతం యదేన స్తస్మాజ్జాత వేదో
ముముగ్ధి స్వాహా. అగ్నయే జాతవేద సయిదం యద్వాచాయన్న....
అగ్నిర్మాతస్మా దేనసోగార్హ్యా...హా. అగ్నయేగా....దం, యద్ధస్తాభ్యాం
చ కరక్కి....ఘ్నమానః, దూరె పశ్యాచ రాష్ట్రభృచ్చతాన్యప్సరసావ
....నిస్వాహా, దూరేపశ్యా రాష్ట్రభృద్భ్యాభ్యమిదం, అదీవ్యం నృణం
యదహంచ కారయద్వాదాసక తస్మింజగారాజనేభ్యః, అగ్నిర్మాతస్మా
దేనసో....హా, అగ్నయె గార్హ పత్యాయేదం, యన్మయి మాతాగ
ర్భే.... నెనసగ్ స్వాహా. అగ్నయెగార్హపత్యాయేదం, యధాపివేమ
...భవివామిస్వాహా, అగ్నయఇదం, యదంతరిక్షం...హా. అగ్నయె
గార్హపత్యాయేదం, యదాశసానేన సగు...హా, అగ్నయేగార్హపత్యా
యేదం, అతిక్రామామి దురితంనేన సగు...హా, సుకృతాను లోకా
యేదం, త్రితేదేవా.. నేనసగ్ స్వాహా, అగ్నయెగార్హ పత్యాయేదం,
దివిజాతా.....శుంధనిస్వహా. అద్భ్యశ్శుంధనీభ్యయిదం, యదానో
క్తం...నీతన. .హా. అద్భ్యోహిరణ్య వర్ణాభ్యయిదం, ఇమంమేవరుణ
తత్వాయామి త్వన్నో అగ్నెవత్వనో అగ్నెసత్వమగ్నే అయాసివైశ్వా
నరో...వాహనా...హా. అగ్నయెవైశ్వనరాయేదం, ఋతావానం వై
శ్వానరం మృతస్య జ్యోతిసస్పతిం ఆజస్రం మర్మిమా మహేస్వాహా.
అగ్నయెవైశ్వానరాయేదం, వైశ్వానరస్యదగుం సనాభ్యో బృహదరి
ణా దేకస్వపస్యయాకవి, ఉపావీతరా మహయన్న జాయుతాగ్ని ర్ధ్యా
వాపృథివీ భూరిరేతసా స్వాహా. అగ్నయెవైశ్వానరాయేదం, పృష్టెది
విపృ...నక్తగు...హా. ఆగ్నయయిదం, జాతో యదగ్నెభువనా వ్యఖ్యః
పశుం నగోపా యిర్యః పరిజ్మా, వైశ్వానర బ్రహ్మణే విందగాతుంయా
యం పాతస్వస్తి బిస్సదాన...హా. అగ్నయెవైశ్వానరాయేదం, త్వము
గ్నశోచిషా శోచిషాన ఆరోదసీ అపృణాజాయమానః, త్వం దేవాగుం
అభిశస్తేర ముంచో వైశ్వానరజాతవేదో మహిత్వాస్వాహా. అగ్నయె
వైశ్వానరాయేదం, అస్మాక మగ్నె మఘవత్సుధారయా మామిక్షత్ర
మజరగుం సువీర్యం, వయంజయెమశతి నగుం సహస్రిణం వైశ్వానర
వాజ మగ్నెతవోతిసస్వాహా. అగ్నయే వైశ్వానరాయేదం, వైశ్వా
నరస్యసుమతౌ స్యామరాజా హికంభువనానామభిశ్రీః. ఇతోజాతో వి
శ్వమిదం విచష్టె వైశ్వానరో యతతే సూర్యేణస్వాహా, అగ్నయేవై
శ్వానరాయేదం, అగ్నయేస్విష్టకృతేస్వాహా. అగ్నయెస్విష్టకృతయి

దం, సమిత్సన్నహనప్రహరణాదితంత్రః, అపశేణాగ్నిం ప్రాఙ్ముఖ ఉప విశ్యత్రి స్సప్తభిర్దర్భ పుంజీలై స్త్రీరాత్మానం సంహిపయేత్, హో మాం తేజ్ఞ పురుషం ధ్యాయామీత్యౌపచారికార్థ వదేత్:

గణహోమమంత్రాః సమాప్తాః.

సింహానువాకః.

యజమానః పూర్వమగ్నే రుత్తరతః, ప్రాచ్యాం వాస్తాపితం స్వర్చితం కలశంగృహీత్వా, మహాజనై స్వస్తివాచన పఠనై స్సహ, చతుస్పథం గత్వాతత్రరంగవల్యాసోభిత దేశేకలశం నిధాయ పత్నీస మేతస్సర్ ఆసినశ్చతుర్దిక్షు దర్భైః పరిస్తీర్య ప్రాణానాయమ్య ఏవం ...ర్థం వైశ్వదేవాఖ్యం కర్మ ప్రారంభమాణ ఆదానమస్తం హోని వృద్ధం సింహానువాకమంత్ర పఠనం కరిష్య ఇతిసంకల్ప్య,కలశస్థ జలే స్వప్రతిబింబమీక్షమాణ సింహానువాక పఠనం కుర్యాత్. మయా కృత ప్రాతస్సవ సమాప్త్యం దిన సవన ప్రయుక్తగణహోమాంగత్వే నేతీ సపనవతః సంకల్పవిశేషః.

సింహే మేమనుః, వ్యాఘ్రే మేంతరామయః, వృకే మేక్షుత్, అశ్వే మేఘ సిః ధన్వని మేపిపాసా, రాజన్య గృహే మేశనయా. అశ్మని మేతంద్రిః గర్దభే మే ర్యః, శయ్యాజే మేహ్రీః, అశ్వత్థే మేణవదుః.

కూర్మే మేంగరోగః, బస్తే మేమేపసర్యా, అప్రియో మృత్యుః, భ్రాతృవ్యే మే పాప్మాసపత్నే మేనిర్ృతిః దుష్కృర్తౌ మేవ్యర్థిః, సరస్వతిమే సంవృద్ధిః, ఖడ్గే మేఅత్రి గవయేమఆంద్యం, గారేమేభాదిర్య.

ఋక్షే మేశోధః, గోధాయాం మేస్వేద, జరాయాం మేహిమః, కృష్ణశకు నె మేభిరుతాకశేమె పాపగంధః, ఉలూకే మేశ్వభ్యశః, శ్లోకేవ ఈష్యా, మర్కటే మె దుర్బుద్ధిః కులెమెమగుస్య, ఉలశేమెప్రద్యా.

ఉష్ట్రే మేకృష్ణా, ఋశ్యే మేశ్రమః, అవ్యాంమే అశ్యం, కోశే మె గంధః కుమార్యాం మెలంకారః, నూకరే మెక్లరధః, హృదాఖుని మెస్వప్నః, అజగరే మెదు స్స్వప్నః, విద్యుతి మెస్మయః లోభాయాం మేక్లైదః.

శలభే మే పాప్మాలక్ష్మీ, స్త్రీషు మే నృతం, అజాసు మే కర్కటః, వ్రాత్యేషుతః త్యా, శూద్రే మే స్తేయం, వైశ్యే మే కార్మకృతం, రాజన్యబంధుని మే జ్ఞానం నైషాదే మే బ్రహ్మహత్యా. కులంగే మే క్షవథుః, ఉలే మే బలాసః.

ఉగ్రిణీ మే శమనిః, కింపురుషే మే రోదః, ద్వీపిని మే నిష్టివత్తు, హస్తిని మే కిరాసః, శుని మే దుశ్చ్రప్రస్నా, వస్యేషు మే మ్లేచ్ఛః, విదేహేషు మే శిసదుః, మహా అర్షేషు మే గ్లాః, మూజవత్సు మే తస్మా, దుందుభౌ మే కాశికా.

ఇక్ష్వాకుషు మే పిత్తం, కళింగేషు మే మేధ్యం. అశ్వతర్యాం మే ప్రజస్తా, పుంశ్చల్యాం మే కుశ్చరిత్రం, ఆఖుని మే దంతరోగః, మక్షికాయాం మే శ్వల్కశః, శుకేషు మే హరిమా, మయూరే మే జల్ప్యం, వృషే మే జరా, చాషే మే పవాదః, అప్సు మే శ్రమః.

బ్రహ్మోద్యే మే కిల్బిషం, అపేహి పాప్మన్ పునరపనాశనో భవానః, పాప్మం త్సుకృతస్య లోకే, పాప్మన్ ధేహ్యవిహ్రుతః, యోనః పాప్మన్నజహాతి, తముత్వాజహినో వయం, అన్యత్రాస్మన్నివిశతాత్తు, సహస్రాక్షో అమర్త్యః, యోనో ద్వేష్టి సరిమ్యతు.

యముద్విష్మ స్తముసహి, కలశోదకలకించిద్భూమౌ విసృజ్య కలశ ఆత్మానం సమ్యగాలోక్య సుమిత్రాన ఆపఓషధయస్సంతు దుర్మిత్రా స్తస్మైభూయాసుః యోస్మాన్ ద్వేష్టి యంచ వయంద్విష్మః, ఇతయస్యాం దిశి ద్వేష్య స్తస్యాం దిశి కలశం నిరస్యపాణిపాదౌ ప్రక్షాళ్యాచమ్య ప్రతీక్షమాణో గృహంగచ్ఛేత్.

సింహానువాకః సమాప్తః.

పునరాధేయమ్.

వధూముత్తర ఉపవేశం స్వయందక్షిణత ఆసీన ప్రాణానాయమ్య ఏవం... త్యర్థం అనుగతస్యాగ్నేః పునస్సంధానాఖ్యం, కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగ త్వేన తదాదౌశుద్ధ్యర్థం వృధ్యర్థం శాంత్యర్థ మభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యే ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యే, గణాధిపతిపూజాంకృత్వా, పుణ్యాహంవాచయిత్వా. పునః ప్రాణానాయమ్య,

ఏవం...తర్థ్యం అవుపాసనాంతరిత దినాదారభ్యఏతత్క్షణపర్యంతం అవు
పాసనాతిక్రమణదోష నివృత్త్యర్థం వైశ్వదేవేంతరితే పునర్వైశ్వదేవా
ధికారసిధ్యర్థం ప్రతిపద్ధోమేంతరితేపునఃప్రతిపద్ధోమాధికారసిధ్యర్థంయ
థాశక్తి సంభవత్ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే సమస్త సంపత్సమవాప్తి....
పాదపంకజం; అశేషే హేపరిషన్మదీయాం విజ్ఞాపనా మవధార్యమయా
సమర్పితాం పరిషద్దక్షిణాం యథోక్త దక్షిణా మివ స్వీకృత్యమమా
పాసనాంతరిత దినాదారభ్య ఏతత్క్షణ పర్యంతం అవుపాసనార్హక్రమ
ణతద్దోషనిర్శేశ్యర్థం వైశ్వదేవెంతరితే పున ర్వైశ్వదేవాదికార సిధ్య
ర్థం ప్రతిపద్ధోమేంతరితే పునఃప్రతిపద్ధోమాధికారసిధ్యర్థం ప్రాయశ్చిత్త
నిశ్చిత్య ఉపదిశ్యమ్మామనుగృహ్ణంతు అవుపాసనాదికారవృద్ధిర స్త్వితి
భవంతో బ్రువంతు అవుపాసనాధికార సిద్ధిరస్తు, పునఃప్రాణానాయ
మ్య, ఏవం..తర్థం ధర్మపత్నీసమేతస్య మమశరీరశుధ్యర్థం స్వర్ణాజ్య
ధాన్యకృఛ్రాణ్యకరిష్యే. స్వర్ణంపవిత్ర...ప్రయచ్ఛమే.కామధేనోస్న
ముద్భూతం.....ప్రయచ్ఛమే ధన్యకరోషి...ప్రయచ్ఛమే శ్రీమహావి
ష్ణుస్వరూపాయ బ్రాహ్మణాయ కృఛ్రత్రయ ప్రత్యామ్నాయం య
థాశక్తి హిరణ్యంతుభ్యమహం సంప్రదదేవ మమపూర్వోక్త ఏవం
...తిథౌమయాకృతై రేభి స్సువర్ణాజ్యధాన్య కృచ్ఛ్రైర్భగవాన్ సర్వా
త్మకః శ్రీమహావిష్ణుస్సుప్రీతోవరదో భూత్వా మమశరీరసిద్ధిదో స్త్వితి
భవంతో బ్రువంతు, శరీరశుద్ధిరస్తు, పునః ప్రాణానాయమ్య. ఏవం....
తిథౌమమౌపాసనత్యాగదోషనివృత్త్యర్థం హిరణ్యదానంకరిష్యే.శ్రీమ
హావిష్ణుస్వరూపాయ। బ్రాహ్మణాయ అవుపాసనత్యాగదోషనివృత్త్యర్థవృ
ధ్యర్థంయథాశక్తిహిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ. పునఃప్రా
ణానాయమ్య, ఏవం...తిథో మమౌపాసనాంతరిత హోమద్రవ్యదానం
కరిష్యే, బ్రాహ్మణాయ హోమాతిక్రమణదోష నివృత్త్యర్థం హోమద్ర
వ్యంతుభ్యమహంసంప్రదదేన మమ. శ్లో.మాసత్రయేతుకృఛ్రం స్యా
త్షణ్మాసే ద్విగుణంభవేత్, త్రిగుణంనవమాసేతు పంచకృఛ్రాణివత్సరే,
షష్ఠ ప్రమిదంధాన్యం. ప్రస్థత్రికమిదంఘృతం. అవుపాసనార్థమఖ్యాతం
వత్సరత్స్యమసీమభిః, ఏవంప్రకారేహోమద్రవ్యధానంకుర్యాత్. పునః
ప్రాణానాయమ్య, ఏవం...తిథౌఅనుగత్యాగ్నేః పునస్సన్ధానాఖ్యంకర్మ
కరిష్యే. స్థండిలోల్లేఖనాద్యగ్నిప్రతిష్ఠాపనాంతంకృత్వా సమిధమాధా
య, ఉపావరోహజాతవేదః పునస్త్వం దేవేభ్యో హవ్యంవహానః ప్రజా

నక్, ఆయుఃప్రజాగ్ం రయిమస్మాసుధేహ్యజస్రోదీదిహినోదురోణే. త
దగ్నౌ సమిదంనిక్షిప్య, బహిర్గతనాశశ్చేత్ ఉపావరోహణం నకర్తవ్యం
ఆగ్నింధనాది చతుష్పాత్ర ప్రయోగంకుర్యాత్ పూర్వ పరిషేచనంకృ
త్వా స్రువేణచతుర్గృహీతం గృహీత్వానాశర్ధాయాం, అయాశ్చా
గ్నేస్య నభిశస్తీశ్చ సత్యధేమజగ్ంస్వాహా, అయసెగ్న యఇదం. స్రు
వేణాద్య మాదాయ భూర్భువస్సువస్వాహా, ప్రజాపతయఇదం చతుర్గృహీ
తం గృహీత్వా, మహో హవిర్హోతా, సత్యహవిరధ్వర్యు, అచ్యుతపా
జాఅగ్నీత్ సముః పృథివ్యైస్వాహా, వాచస్పతయే బ్రాహ్మణఇదం, పు
నశ్చతుర్గృహీతంగృహీత్వా, మనోజ్యోతిర్జుషతామాజ్యం విచ్ఛిన్నం
యజ్ఞగ్ం సమందధాతు, యాఇష్టాఉషసోనిమ్రుచశ్చతాస్సందధామి హ
విషాఘృతేనస్వాహా. ఉషోభ్యోనిమ్రుగ్భ్యయిదం, యదస్మిన్ యజ్ఞేం
తర గామ మంత్రతః కర్మతోవా, అనయాహుత్యాతచ్ఛమయామిస
ర్వం తృప్యంతు దేవాఅప్పృథంతాం ఘృతేనస్వాహా, దేవేభ్యఇదం,
త్రయస్త్రిగ్ంశత్తంతవోయేవితత్నిరే, యఇమం యజ్ఞగ్ స్వధయా
దదంతే తేషాం చిన్నం ప్రత్యేతద్దధామిస్వాహా ఘర్మోదేవాగ్ం అప్యే
తుస్వాహా, దేవేభ్యయిదం, తంతుతన్వ ప్రజసోభానుమన్విహిజ్యోతి
ష్మతః పథోరక్షధీయాకృతాన్, అనుల్బణం వయతజోగు వామపోమ
ను ర్భవజనయాదైవ్యం జనగ్ంస్వాహా, అగ్నయేతంతు మతయిదం
ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే ప్రతిజాగృహ్యేనమిష్టాపూర్తేసగుం సృజేథామయం
చ, పునః కృణ్వగ్ స్త్వాపితరం యువానమన్వాతాగ్ం సీత్వయితంతు
మేతగ్ స్వాహా, అగ్నయే తంతుమతయిదం, ఉదుత్తమంవరుణ పాశమ
స్మ దవాధమం విమధ్యమగ్ శ్రథాయ, అథావయమాదిత్యవ్రతేతవా
నాగసో అదితయేస్యామస్వాహా, వరుణాయాదిత్యాయేదం, ఉద్వయం
తమనస్పరిపశ్యంతో జ్యోతిరుత్తరం, దేవం దేవత్రాసూర్య మగన్మ
జ్యోతిరుత్తమగ్ స్వాహా, సూర్యాయేదం, ఉదుత్యంజాత వేదసం దేవం
వహంతికేతవః దృశేవిశ్వాయ సూర్యగ్ స్వాహా. సూర్యాయేదం. చి
త్రందేవానాముదగాదనీకంచక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః, ఆప్రాద్యా
వాపృథివీ అంతరిక్షగుం సూర్య ఆత్మాజగతస్తస్థుషశ్చస్వాహా, సూర్యా
యేదం, అగ్నేభ్యావర్తిన్నభిన ఆవర్తస్వాయుషావర్చసా, సన్యామేధ
యా ప్రజయాధనేనస్వాహా. అగ్నయేభ్యావర్తినయిదం, అగ్నేఅంగి
రశ్శతంతే సంత్వావృత సహస్రంత ఉపావృతః, తాసాంపోషస్య పో

షేణ పునర్నో దష్టమాకృధి పునర్నో రయిమాకృధిస్వాహా, అగ్నయేం
గిరస ఇదం, పునరూర్జానీ వర్తస్వపునరగ్న ఇషాయుషా, పునర్నః
పాహివిశ్వతస్స్వాహా, అగ్నయ ఇదం, సహరయ్యా నివర్తస్వాగ్నే పి
న్వస్వధారయా, విశ్వప్స్న్యా విశ్వతస్పరిస్వాహా, అగ్నయ ఇదం స్రువే
ణాజ్యమాదాయః సర్వప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే, భూర్భువస్సువస్స్వాహా, ప్ర
జాపతయ ఇదం, ద్వాదశగృహీతేన స్రుచంపూరయిత్వా, సప్తతే అగ్నే
సమిధస్సప్తజిహ్వా స్సప్తరుషయ స్సప్తహోత్రా స్సప్తదా త్వాయజం
తి సప్తయోనీరా పృణస్వాఘృతేన స్వాహా. అగ్నయే సప్తవత ఇదం ఉ
త్తరపరిషేచనం కృత్వా. ప్రాణానాయమ్య ఏవంప్రీత్యర్థం పునస్సం
ధానాగత్వేనాగ్నీదార్ఢ్యార్థం తంతుమతీ స్థాలీపాకంకరిష్యే, పత్న్యవహం
తిచరుగ్ శ్రపయిత్వాభిఘార్య ప్రాచీనముదీచీనంవోద్వాస్య ప్రతిష్ఠితమభి
ఘార్యాగ్నేరుపసమాధానాద్యాజ్య భాగాంతే. స్రుచ్యుపస్తీర్య చ
రుమధ్యాద్ద్విరవదాయాభిఘార్య హవిః ప్రత్యభిఘారయతి, అగ్నయే
స్వాహా. అగ్నయ ఇదం, దుర్వ్యుపస్తీర్య చరుమధ్యాద్ద్విరవదా
యాభిఘార్య హవిః ప్రత్యభిఘారయతి, అగ్నయే తంతుమతే స్వాహా,
అగ్నయే తంతుమత ఇదం పునరుపస్తీర్య ఉత్తరార్ధాత్సకృత్స్విష్టకృతేవ
దా యద్విరభిఘార్యవహవిః ప్రత్యభిఘారయతి, అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వా
హా. అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం సమిత్సన్నహనం జయాది ప్రతిపద్యతే బర్హి
స్సఘుంజసం కృత్వా శమ్య అపోహ్య అస్మిన్స్విష్టకృతే కర్మణీత్యాది పరిషే
చనాంతం కృత్వా ప్రణీతా మార్జనం బ్రహ్మోద్వాసనంచ కృత్వా అవు
పాశనం వైశ్వదేవంచ కుర్యాత్.

శ్లో. విచ్ఛిన్నవహ్నిసందిత్వే పరిధీస్సృహారేన్నతు వరుంజయా
దికం కుర్యాన్న సందేహః కపర్దినా, పునస్సంధావహన్నాతు పరిధి ప్రహా
రణం న హి, జయాదిహోమః కర్తవ్యోన సందేహః కపర్దినా, ఆత్మ
న్యారోపతస్స్వర్వ మనలేసాంతిమాగతే, పునస్సంధానవేళాయా
మాదా నోపావరోహణం, అగ్న్యాచారవిహీనోయ శ్చిరకాలగతో
భవేత్, పునస్సంధాన వేలాయా మాదానోప వరోహకం అకాలశ
బ్దోభ్యుకుతు పర్యాయః. నాశంగతేగ్నా యదికుక్షిమధ్యే కుర్యాత్తదగ్నా

* చతుర్థీ హోమప్రభృతి త్రిరాత్రమధ్యేతు లఘుపునస్సంధానం కుర్యాత్తు.

వమనంపురస్తాత్, బహిర్గతేనాశ ముపైతివహ్నౌ సంధానమగ్నే ర్యది లౌకికేగ్నౌ, వమనం ఉపావరోహణమ్.

పునరాధేయం సమాప్తః.

లఘుపునస్సంధానవిధిః.

శ్లో. నిత్యోద్ధార్యోద్యయ మగ్నిర్యదిన మనుగతో మింధ్యఇత్యాదివహ్నౌక్త్వావహ్నౌత్పత్తిప్రదేనో నిరసనముపవాళ్ళ పత్న్యశ్చపత్న్యాః, నాశేచైనాపహారే జ్వలన ముపసమాధాయ సంస్కృత్యపర్యుక్షాయాళ్ళ వ్యాహృతీ దేవాంత జుజుయాత్సుశికసునివాభ్యాం క్రమేణ. ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....వీత్యర్థం అనుగతస్యాగ్నేః పునస్సంధానాఖ్యం కర్మ కరిష్యే, శ్రోత్రియాగారాదగ్ని మాహృత్యాయతనే విదినాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య ధ్యాత్వాలంకృత్య చతుష్పాత్రప్రయోగం కృత్వాదితే నుమన్యస్వేత్యాదిభిః పరిషిచ్యనకృద్గృహీతం గృహీత్వా న్వారబ్ధాయాం, ఆయాశ్చాగ్నేస్య....భేషజగుఁస్వాహా. అయసేగ్నయ ఇదం, స్రువేణాజ్యమాదాయ సర్వప్రాయశ్చిత్తార్థం భూర్భువస్సువస్స్వాహా. ప్రజాపతయఇదం. ఉత్తరపరిషేచనం కృత్వా అనంతర మౌపాసనంకుర్యాత్.

శ్లో. అధీతవేదస్య గృహీద్గృహీత్వా పరిస్తృతేగ్నౌ జుహుయాదయాశ్చ, ప్రాయశ్చిత్తేషు హోమేషు చతుష్పాత్రప్రయోగతః, నాఘారౌచక్షువీచైద ప్రణీతిధ్మం వినాకృతం. నాఘారౌ నాజ్యభాగౌచ నహేధ్మంన జయాదయః. .చతుష్పాత్రప్రయోగేతు నిశ్చితోక్తం కపర్దినా.

ఏవ మేవోత్తరాణిచ లఘుపునస్సందానానికర్తవ్యాని సమాప్తాః.

ఔపాసనమ్.

శ్లో. ముఖ్యోగౌణశ్చ విఖ్యాత ఇతిధర్మో వ్యవస్థితః, ముఖ్యంకర్తుమి శక్తానాం గౌణఏవవిధీయతే. యిళాపింగళనాడీభ్యాం నిస్సార్య హృదయాంబుజాత్, తాభ్యా మావాహయే ద్వహ్నిం తాభ్యా ము

ద్వాసయేద్ధృది. అథతానింధమాధాయ సమ్యగ్వాయుం గృహ్యాచ మంత్రముక్త్వాహ్యస్థసహ్నిం వమన్నగ్నౌ వినిక్షిపేత్. ఉపావరోహ ....దరోణే, తదగ్నౌసమిధ్యనిక్షిప్య. ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థంసాయం ప్రాత రౌపాసనం తండులైర్హోష్యామి. అవుపాసనంపూర్వముక్తమ్.

ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....త్యర్థం, సాయంప్రాతరౌపాసనహోమే షడాహుతి తండుల సమిత్ద్వేవం కరిష్యే, పూర్వపరిషేచనంకృత్వా, అగ్నయేస్వాహా. అగ్నయఇదం. విశ్వేభ్యోదేవేభ్యస్స్వాహా, విశ్వేభ్యోదేవేభ్యయిదం, ధ్రువాయభూమాయస్వాహా. ధ్రువాయభూమాయేదం ధ్రువక్షితయేస్వాహా, ధ్రువక్షితయయిదం, అచ్యుతక్షితయేస్వాహా. అచ్యుతక్షితయఇదం, అగ్నయే స్విష్టకృతేస్వాహా అగ్నయేస్విష్టకృతయఇదం, ఉత్తరపరిషేచనంకృత్వా, బృహత్సామక్షత్ర ....నగరేణరక్ష. అగ్న్యుపఘాత ప్రాయశ్చిత్తం. పునస్త్వాదిత్యా.... కామాస్నాన్. దివానక్తం చారిభ్యోవసుభ్యోరుద్రేభ్యఆదిత్యేభ్య ఇదం. యేభూతా. ప్రచరంతిదివానక్తంబలిమిచ్ఛంతో వితుదస్య...ర్ధధాతుస్వాహా. దివానక్తంచారిభ్యోభూతేభ్యయిమంబలిందధామి, సాధా ప్రతూళ్యాచమ్య, నమస్తేగార్హపత్యాయ....క్షమస్వ పురుషోత్తమ. ఏతస్మిన్కర్మాలం మృగ్యమ్.

ఔపాసనమ్ సమాప్తః.

ఆత్మారోపణమ్.

యాతే అగ్నేయజ్ఞియాతమూస్తయేహ్యారోహాత్మానంనీ అచ్ఛావసూనికృణ్వన్నస్మేనర్యాపురూణి. యజ్ఞోభూత్వాయజ్ఞమాసీద స్వాం యోనింజాతవేదోభువ ఆజాయమానస్సక్షయఏహి. శ్లో. యదాసంధీయతేవహ్నిః ప్రాతర్నధ్యం దినేపివా, సదాసాయం విజాయాత్సాయమాహుతి పూర్వకం, ఉపావరోహాత్పూర్వ మనలేఖ్యాతిమానతే, పునరగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యపునస్తత్రసమింధనం, ఉపావరోహణాదూర్ధ్వంశ్రూయతేసూత ద్వయంకృత్వాచౌ పాసనంసాంగ మగ్నిమాత్మ వినిపేత్, నిత్యమౌపాసనే కాలేవమనంయఃప్రయత్నతః సర్వమౌపాసనంకృత్వా

చాత్మన్యారోపయేత్పునః, జలసంయుక్తమేతద్ధిధారణం నిష్ఫలంభవేత్,
నిర్జలంధారణంకుర్యాత్పుత్రదారాభివృద్ధయే, హవిషాంధారణంచైవ
సమారోపణ పూర్వకం, తతఃపశ్చాన్నకుర్వీతధారణం నిష్ఫలంభవేత్,
యాతేఅగ్నయిదం జప్త్వాహస్తేనాగ్నౌప్రతిప్యచ, త్రివారంవా సకృత్కృ
త్వాచాత్మన్యగ్నింసమాపయేత్. స్ఫుటంమంత్రంజపేద్వాయు మాస
మాస్తైర్నిగృహ్యాచ,ఏవంత్రివారముక్త్వాగ్నౌత స్తహస్తంముఖేక్షిపేత్.

ఆత్మారోపణమ్ సమాప్తః.

గృహనిర్మాణమ్.

గృహనిర్మాణస్య కర్మోచ్యతే, గృహ నిర్మాణాఖ్యం కర్మకరిష్య
మాణస్తరంగత్వేన తదాదావశుధ్యర్థం వృధ్యర్థం శాంత్యర్థమభ్యుదయా
ర్థంచ మహాజనైస్సహస్వస్తి పుణ్యాహవాచనంకరిష్యే,ఆదౌనిర్విఘ్నే
నపరిసమాప్త్యర్థం గణాధిపతిపూజాం కృత్వా, పుణ్యాహం వాచయి
త్వా, పునఃప్రాణానాయమ్య. ఏవం....త్యర్థం, గృహనిర్మాణం కరి
ష్యే. దక్షిణాప్రత్యక్ప్రవణమగారావకాశ ముద్ధత్యపాలాశేన శమీ
మయేన వోదూహేస్తై తామేవదిశముత్తర యోదుహతి ఏతామేవ ది
శం దక్షిణా ప్రతీచీనాం దిశం యద్భూమేరిత్యేచా ఉదూహతి, య
ద్భూమేః క్రూరంతదితోపహరామిపరాచీంనిఋఋతిం నిర్వాహయామి.
ఇదగ్ శ్రేయోవసాన మాగన్మదేవాగోమ దశ్వావదిదమస్తు ప్రభూమ,
ఏవంత్రిః, మంత్రావృత్తిశ్చభపతి, ప్రాగుదక్ప్రవణంకృతముత్తరయా
భి మృశతి, స్యోనాపృథివీ భవానృక్షరానివేశనీ, యచ్ఛానశ్శర్మసప్ర
థాః, ప్రదక్షిణగ్ స్థూణాగర్తాన్ఖా యిత్వాభ్యంతరంపాగ్ం సూను
దూహ్య, దక్షిణబాహుసమీపాత్, ఉత్తరాభ్యాందక్షిణాం ద్వార
స్థూణామవదధాతి, ఇహైవతిష్ఠనిమితాతిల్వలాస్యాదిరావతీ, మధ్యేతా
ల్ప్యస్యతిష్ఠాన్మాత్వా ప్రాపన్నఘాయువః, ఆత్వాకుమార స్తరుణాఆవ
త్సోజగతాసహ, ఆత్వాపరిస్రుతః కుంభాఆదద్నః కలశీరయన్ ఏవమి
తిరాం ఇహైవతిష్ఠ....కలశీరయన్, యథాఖాతమితిరా అన్వవధాయ,
వగ్ంశమాదీయమానముత్తరేణ యజుషాభిమంత్రయతె ఋతేనస్థూ

ణావధిరోహవగ్ం శ్రోగోవిరాజన్నపసేధ శత్రూన్, సమ్మితం గృహ
ము త్తరైర్య థాలింగమనుమంత్రయతే, బ్రహ్మచతేక్షత్రంచ పూర్వే
స్థూణే అభిరక్షతు, పూర్వార్ధం, యజ్ఞశ్చ దక్షిణాశ్చ దక్షిణే, దక్షిణా
ర్ధం, ఇషశ్చోర్జశ్చాపరే, పశ్చిమార్ధం, మిత్రశ్చ వరుణశ్చో త్తరే, ఉత్తరా
ర్ధం, ధర్మస్తేస్థూణారాజశ్రీస్తూపః, మధ్యమం.

గృహనిర్మాణమ్ సమాప్తః.

గృహప్రవేశః.

అథ గృహప్రవేశ కర్మోచ్యతే ప్రా....మ్య ఏవం.........ప్రీత్య
ర్థం గృహప్రవేశం కర్మకరిష్యే, తదంగత్వేన గణాధిపతిపూజాం కృ
త్వా, పుణ్యాహంవాచయిత్వా, ప్రాణానాయమ్య, గృహప్రవేశాంగ
త్వేన వాస్తుపూజాంకరిష్యే, వాస్తోష్పతేయితి మంత్రే వాస్తుపురుష
స్యషోడశోపచారపూజాంకృత్వాపునః ప్రాణానాయమ్య, ఏవం...ప్రీ
త్యర్థం గృహప్రవేశంకరిష్యే, అవుపాసనే పాలాశంశమీమయం వే
ధ్మమాదీప్యో త్తరయాగ్నిముద్ధృత్య, ఉద్ధ్రియమాణ ఉద్ధరపాప్మనో
మాయదవిద్వాన్ యచ్చవిద్వాగ్శ్చకార, అహ్నాయదేవః కృతమస్తి
పాపగ్ం రాత్రియాదేనః కృతమస్తిపాపగ్ం సర్వస్మాన్మోద్ధృతో
ముంచతస్మాత్, సర్వమగ్నిముద్ధర, ఉత్తరేణ యజుషాగారం ప్రపాద్య,
ఇంద్రస్య గృహోవసుమంతో వరూథినస్తానహగ్ం సుమనసః,ప్రపద్యే,
ఉత్తరపూర్వదేశే గారస్య యత్రాగ్నిచాగ్ని మిత్యాదికృత్వా, ఉత్తర
యాతస్మిన్నగ్నిం ప్రతిష్ఠాపయతి, అమృతాహుతి మమృతాయాం జు
హోమ్యగ్నిం పృథివ్యా మమృతస్యజిత్యై, తయానంతరం కాతుమ
హంజయాని ప్రజాపతిర్యం ప్రథమో జిగాయాగ్ని వాగ్నౌ స్వాహా,
తస్మాదగ్నే ర్దక్షిణ ముదధానాయతిసం భవతి,తస్మిన్వృషాచీనాగ్రాన్
దర్భాంత్సగ్ స్తీర్యతేషూ త్తరయాత్రీహీన్ యవాన్నుప్య, అన్నప
తేన్నస్య నోదేహ్య నమీవస్య శుష్మిణః, ప్రప్రదాతారంతారిష ఊర్జ
న్నో ధేహిద్విపదే. చతుష్పదే, తేషూత్తరేణ యజుషా చతుర ఉద
కుంభానానయతి,అరిష్టా అస్మాకం వీరాస్సంతు మాపరాసే చిమేధనం,
ప్రతికుంభం మంత్రావృత్తిః, బ్రాహ్మణభోజన పరసమాప్తిః ప్రాగ్దీ

ర్ణంచేత్త ముత్తరయాను మంత్రయతే,భూమిర్భూమి మగాన్మాతామా
తరప్యనుగాత్, భూయాస్మ పుత్రైః పశుభిర్యోనో ద్వేష్టి సభిద్యతాం,
పున ప్రాణాపాయమ్య, ఏవం...త్యర్థం, గృహప్రవేశాంచ త్వేనవాస్తు
పూజాంకరిష్యే, వాస్తోష్పతేప్రతి....చతుష్పదే, ఇతిమంత్రేణశోడశో
పచారపూజాంకృత్వా, ప్రాణాపాయమ్య, ఏవం....త్యర్థంవాస్తోష్పతి
హోమంకరిష్యే, అగ్నేరుప సమాధానా ద్యాజ్యభాగాంతే ఉత్తరా ఆ
హుతీర్హుత్వా, వాస్తోష్పతే ప్రతిపూజానీ....శంచతుష్పదేస్వాహా. వా
స్తోష్పతయఇదం, వాస్తోష్పతే శగ్మయా....స్వస్తి భిస్సదానస్స్వాహా,
వాస్తోష్పతయయిదం, వాస్తోష్పతేప్రతరణోన ఏధిగోభిరశ్వేభిరిందో,
అజరాసస్తే ఖ్యేస్యామపితేవ పుత్రాన్ప్రతినోజుషస్వస్వాహా. వా...దం,
అమీవహా వాస్తోష్పతే విశ్వారూపాణ్యా విశంత్సఖాసుశేవ ఏధినస్వా
హా. వా....దం, జయాదిప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతం కృత్వా ఉత్త
రేణ యజుషోద కుంభేనత్రిః, ప్రదక్షిణ మంతరతో గారంని వేశనం
శివగ్ం శివం, బ్రహ్మణాన్ భోజయేద పూపైస క్తుభి రోదనేనేతి,తత స్త
ఆశీర్వచనం కుర్యుః. హరిఓంతత్సత్.

గృహప్రవేశః సమాప్తః.

శ్వగ్రహాగృహీతస్యశాంతిః.

ప్రాణానాయమ్య ఏవం...త్యర్థం, శ్వగ్రహాగృహీతస్యసాంతిం
కరిష్యే, తపోయుక్తః, యావన్మనస్తోష మనశపాదియుక్తః జావేనప్ర
చ్ఛాద్య. అన్యేన పురుషేణగుం సంలోహం, కింకిణీం ఘంటాంవా
ప్రహోదయన్ పాదయన్ కుమారమాయయ ఆద్వారేణ సంభాం ప్రవే
శ్య సభామధ్యేది దేవసముద్ధృత్య అవోక్ష్యాక్షాన్న్యప్యశేషహూత్తానం
నిపాత్యదధ్నాలవణమిశ్రేణాంజలినో త్తరేరవోక్షేత్, కూర్కురస్సుకూ
ర్కురః కూర్కురో వాలబంధనః, ఉపరిష్టాద్యదేజాయ తృతీయయస్యా
యితోదీవః, అపులబయిత్త ముపాహ్వయతార్జించ్యా మశ్శబలః,అధో
రామ ఉలుంబలస్సరమే యోధావతి, సముద్ర మవచాజశత్, విబ్ర
నిష్కంచ రుక్మంచ శునామగ్రహం సుబీరిణః, సుబీరిణ సృజసృజశు
నక సృజైక వ్రాత్యస్య జచ్ఛతౌ, తత్సత్యం, యత్వేంద్రో బ్రవీద్ధా

సాన్వేశయ స్వేతితా స్త్వగ్ సాన్వేశయిత్వా గచ్ఛ స్త్వంత్వా బ్రవీద
విదహోయిత్య విధగ్ం హీతివర వృణీష్వేతీ కుమార మేవాహం వరం
వృణ ఇత్యబ్రవీత్, విగృహ్య బాహూప్ల సేదా్వమవచాకశత్, విభ్రి
న్నిష్కంచ రుక్మం, చ శున్యామగ్రగుం సువీరిణః, సుచీరిణ స్పృజవృజ
శుస తస్పృజైక వ్రాత్యస్పృజచ్ఛత్, తత్సత్యం యత్తైనర మామాతా
రోహితః పితా, అమీయేకు సరన్యకా అపధావతిత్పృతీయస్యా ఇతో
దినః, తేకశ్చసనరముతంటశ్చ తూలశ్చ వితూలశ్చార్జునశ్చ లోహితశ్చ
దులాహనామ్నవోమాయ మందాతకోహవః పితాసంతత్పావ్యాంతి చక్రి
వోనసీస, రీదత, ఛదపేహిసీసర మసార మేయేనమ స్తే అస్తుసీ సరసమ
శ్వావృషాణః పదోవసీసరీదత, శ్వానమిచ్ఛ్వాదన్నఖురుమంచత్, ఏవం
ప్రాతర్మధ్యం తినేషాయంకాలే త్రిష్వపిప్ర వేశనాది ప్రోక్షణాంతమా
వర్తయేత్, ఆగదోభవతి అరోగోభవతి.

శ్వగ్రహాగృహీతస్యశాంతిః సమాప్తా.

శంఖగ్రహాగృహీతస్య కుమారస్యశాంతిః.

ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....త్యర్థం, శంఖగ్రహాగృహీతస్య కుమారస్య శాంతింకరిష్యే, ఉత్తరాభ్యామభి మంత్ర్య, ఏతేతే ప్రతి కృశ్యేతే సమానవననేడభే, తే అహాగుం నారాయేణ ముసలె వహన్న్యలూఖలె. హాతశ్శ ఖోహాత శ్శంఖ పితాహాత శ్శంఖశుకుతుర్వకః, అప్యేషాగు స్థపతిర్హ్వాతః, ఉత్తరయోద కుంభేన శిర స్తఉపనయేత్, ఋషిరోభ్రధః ప్రబోధ స్వప్నా మాతరిశ్వా, తే తేపాణానరిష్యంతి మాహ్యై షిర్నమరీష్య. ఏవంత్రిష్వవికాలేషుకుర్యాత్. అగదోభవతి కుమారః.

శంఖగ్రహాగృహీతస్య కుమారస్యశాంతిః స్సమాప్తః.

సర్పబలిః.

సర్పబలిరుచ్యత్, శ్రావణ్యాం పౌర్ణమాస్యాస్తమితేసాయమౌపాసనగ్ం హుత్వాకృత్వ ప్రాణాయామ సర్పబలింకరిష్య ఇతిసంకల్ప్య,

ఔపాసనేస్థాలీపాకగ్ం శ్రపయిత్వా శ్రపణాభిఘారణం ప్రతిష్ఠితాభిఘా
రణంచ కృత్వాగ్నే రుపసమాధానాదిపాత్రప్రయోగే దేవపాత్రాణా
మంతే ద్వితీయదర్వ్యాసహసావంజలిః ప్రయోక్తవ్య, అంజలేశ్చప్రోక్ష
ణతపనసమ్మార్జనానికరోతి ఆజ్యభాగాంతే ముఖాహుతిగ్ంహుత్వా,
శ్రావణ్యై పౌర్ణమాస్యై స్వాహేతిచరోర్జుహోతి, అత్రశ్రావణీపౌర్ణమా
సీ దేవతా,జఘ్నోమశక ఇతిస్వాహా కారాంతైర్మంత్రైః ప్రతిస్వాహాకారమం
జలినాకిగ్ంశుఖాని పరాశపుష్పాణిజుహోతి,జఘ్నోమశకోజఘ్నావిత్తృప్తిర్జఘ్నో
వధ్వరస్స్వాహా, మేశకాపిభ్యయిదం, జఘ్నోవ్యధ్వరోజఘ్నో మశకోజఘ్నా
విత్తృప్తిస్స్వాహా, వ్యవ్యధ్వరాదిభ్యయిదం,జఘ్నావిత్తృప్తిర్జఘ్నోవ్యధ్వరోజఘ్నో
మశకస్స్వాహా. విత్తృప్త్యాదిభ్యయిదం, అత్రాపిద్విర్వదానో విస్తరణా
భిఘారణాన్యశక్త్వాపత్నాశ్రివాక ర్తవ్యానీత్యుక్తం, అంతేషుతాభిఘారణం
గ్ంశుకహోమేషు సర్పాదేవతాః, యింద్రజహీతితిస్సృభిస్త్రిస అరగ్వథ
మయూస్సిమిధఅథధాతి, అత్రప్రథమర్చఇంద్రో దేవతా, యింద్రజహి
దందశూకం పక్షిణం యస్సరీసృపః, దంత్ర్యంతంచ దశంతంచ సర్వా
గ్ంస్తావింద్ర జంభయస్వాహా. ఇంద్రాయేదం, అప్పజాత సరేవృద్ధ
దేనానామపిహాస్త్రయ, త్వమగ్న ఇంద్రప్రేపిత స్సునోమాహిగ్ంసీస్స్వా
హా. అగ్నేయయిదం, త్రాణమసి పరిత్రాణమసి పరిధిరసి, అన్నేనమ
నుష్యాగ్ం స్త్రాయిమిసేత్సృణ్రై పశూర్ గర్ధేన సర్పాన్ యజ్ఞేం దేవాంత్స్వ
ధయపిత్ర్యాంత్స్వాహా. అగ్నయఇదం, తత్సత్యమితిచ తిసృభిఃప్రత్యృ
చమాజ్యాహుతీర్జుహోతి, ఆసాం సర్పాదేవతాః, తత్సత్యం యంతె
మావాస్యాయాంచ పౌర్ణమాస్యాంచవిషబభిగ్ం హరంతిసర్వ ఉదర
సర్పిణః తత్త్రేపేరతే త్వయిసం విశంతిత్వయిస స్సతి [?]య [?]సదోభ్యః
వర్షాభ్యోనః పరిధేహిస్వాహా. సర్వేభ్యఇదం నమోఅస్తు సర్వేభ్యఇతితి
స్రః, నమోఅస్తుసర్పేభ్యో యే కేచపృథివీమను, యెఅంతరిక్షే యేదివి
తేభ్యస్సర్పేభ్యోనమస్స్వాహా. సర్పేభ్యఇదం, యేదోరోచనేదివో యే
వాసూర్యస్యరశ్మిషు, యేషామప్సుసదః కృతం తేభ్యస్సర్పేభ్యోనమ
స్స్వాహా. సర్పేభ్యఇదం. యాఇషవో యాతుధానానాం యేవా వనస్పతి
గ్ంరను, యేవావటేషు శేరతే తేభ్య స్సర్పేభ్యో నమస్స్వాహాసర్పే
భ్యఇదం, తతశ్చరోరుత్తరార్ధాత్ స్విష్టకృతే [?] యద్విరభిఘార్య
సమాపిః ప్రత్యభిఘారయతి. అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా. అగ్నయే స్విష్ట
కృతఇదం; ప్రతిపత్త్యాస్థాలీపాకవల్లేపప్రాశనం జయాదిప్రతిపద్యతేపరిషే

చనాంతంకృత్వా ప్రణీతామార్జనం బ్రహ్మోత్థాపనంచ కృత్వావా
గ్యత స్సంభారాదానాదాయనం భారాం త్సక్త్వా ధానాలాజానాం జ
నాభ్యంజ నేస్థగరోశీరమితి రంభారానాదాయ ప్రాచీముదీచీంవాదిశము
పనిష్క్రమ్యశుచౌ దేశేపీఠం కృత్వాతత్ర ప్రాచీరుదీశ్చతి ప్రస్తిస్రోరే
ఖాలిఖిత్వా రేఖాకరణ ప్రకారఃపూర్వమేవోక్తః, తాసప్వద్భిరుపనినీయ,
నమోఅస్తుసర్పేభ్యో యేపార్థివా ఆదిత్యాదిబలింహరిష్యామీత్యంతే
రేఖాను క్రమేణసకృత్కృన్నవవతి సకృదేవమంత్రః, నమోఅస్తుసర్పేభ్యో
యేపార్థివాయఅంతరిక్ష్యాయే దివ్యాదిశ్యాః, తేభ్యఇమంబలిగ్ంహరి
ష్యామి, తేభ్యఇమంబలిమహార్షం, ఇత్యుత్సర్జనేవిశేషః, సంపుష్కా ధా
నాలాజానాంజనాభ్య జనేస్థగరోశీరమితి తూష్ణీంనివపతి, తతశ్శైశా
లేయేతి తిసృభిస్సమీచీనామాసి ప్రాచీరిగ్జేత యోనామస్థేతి ద్వాదశ
భిః పర్యాయై రువస్థామ తతఃశైశాలేయ ధృతరాష్ట్రైరావత తేజీవా
స్త్వయిప స్సుత స్త్వయి సదోభ్యవర్షాభ్యోసః పరివెహి, ధృతరాష్ట్రై
రావతతతఃక పయిశాలేయతే. జీవా స్త్వయినస్సుత స్త్వయి సదోభ్యవ
ర్షాభ్యోసఃపరిదేహి, అహిగ్ంసా తిజలతే జీవా స్త్వయిన స్సుత స్త్వ
యి సదోభ్యవర్షాభ్యోసః పరిదేహి, అతిబలాహిగ్ంన తేజీవా స్త్వయి
దస్సుత స్త్వయిసదోభ్య వర్షాభ్యోసః పరిదేహి, యేదందశూకాః పార్థివా
స్తాగ్ం స్త్వమితఃపరోగపూతినివేశయ, సంతీవయిసశ్శపినస్సంతి దండి
నస్తైవో నేద్దివసాతి నెద్యూయమస్మ్రక హిననాత, ద్వాదశ పర్యాయా
ణాముపస్థాన ప్రయోగ ఉచ్యతేసమీచీనామాసి ప్రాచీ దిక్తస్యాస్తేగ్నిర
ధిపరసిత్రో రక్షితా యశ్చాధిపతిర్యశ్చగోప్తాతాభ్యాం నమస్తావో మృడ
యతాంతేయం దిష్మోయశ్చనో ద్వేష్టితం వాంజంభేధామి, ఓజస్వినీ
మాసిదక్షిణా దిక్తస్యాస్తఇంద్రోధిపతిః పృతాకూరక్షితా యశ్చాధి
పతిర్యశ్చగోప్తాతాభ్యాం నమస్థవునో మృడయతాం తేయం ద్విష్మో
యశ్చనో ద్వేష్టితంవాం జంభే దధామి. ప్రాచీనామాసి ప్రతీచీ దిక్త
స్యాస్తే సోమోధిపతిస్స్వజో రక్షితాయశ్చాదధామి, అవస్థావానా
మాస్యుదీచీదిక్తస్యాస్తే వరుణోధిపతి స్తిరశ్చిరాచీ రక్షితాయశ్చాదధామి,
అధిపత్నీమాసిబృహతీది క్తస్యాస్తే బృహస్పతిరధిపతిశ్శ్విత్రో రక్షితా
యచ్చాధిపతిర్దధామి, వశినీనామాసీయందిక్తస్యాస్తే యమోధిపతిః క
ల్మాషగ్రీవో రక్షితాయశ్చాధిపతి దధామి, హేతయోనామస్థ తేషావః

పురోగృహా అగ్నిర్వఇష సన్నవిలోవాత నామ తేభ్యోవోనమ స్తేనో మృడయంతు తేయం ద్విష్మోయశ్చనో ద్వేష్టితంవోజంభేదధామి, ౽లి పానామస్థ తేషాం వోదక్షిణాగృహి, పివరోవ ఇషవస్సగరోవాత నామంతేభ్యోవో నమ స్తేనో మృడయంతు తేయం ద్విష్మో యశ్చనోద్వేష్టితంవోజంభేదధామి, వజ్రిణో నామస్థ తేషావః పశ్చాద్గృహాస్స్వప్నోవ ఇషవో గహ్వరోవాతనాం తేభ్యోవో నమ స్తేవో మృడయంతు తేయ ద్విష్మోయశ్చనోదేష్టితంవోజంభే దధామి, అవస్థావానో నామస్థ తేషాం వఉత్తరాద్గృహా ఆపోవ ఇషవ స్సముద్రో వాతనామంతంవోజంభే దధామి, అధిపతయో నామస్థ తేషాంవ ఉపరిగృహారుషంవ ఇషవోవసాౘ వాతనామంతేభ్యోవో నమః తంవోజంభే దధామి, క్రవ్యానామస్థపార్థివస్తేషాంవ ఇహాగృహా అన్నంవ ఇషవో నిమిషోవాతనానం తేభ్యోనో నమస్తే తంవోజంభెదధామి, ఏవం ద్వాదశ పర్యాయై రుపస్థాయపరిషిచ్యప్రతీక్షస్తూష్ణీమేత్యాపరశ్వేతిపదేతి ద్వాభ్యామృగ్భ్యముదకుంభేనతిః ప్రదక్షిణ మంతరతో గారవేనివేశనంవాబుషిభ్యః, అపశ్వేతపదాజహిపూర్వేణ చాపరేణచ, న స్తచమ్మానువీరి మా స్త్రీవశ్చరా జబంధవిః, నవై శ్వేత స్వాధ్యా సారేహిర్వఘానకంచ, శ్వేతాయ వైదర్వాయునమోనమః, శ్వేతాయ వైదర్వాయ. బ్రాహ్మణాౘ భోజయేధానాః కుమారాౘ ప్రాశయంతి. సమాప్తం కర్మ....హరిః ఓం తత్సత్, ఏవమహాన్యహాన్యోదనేన సక్తుభిర్వైతు బలిగ్ం హారేదోత్సర్గాత్.

సర్పబలిః స్సమాప్తః.

సర్పబలేరుత్సర్జః.

మార్గశీర్ష్యాం పౌర్ణమాస్యాను స్తమితేచ వుపాసనగ్ం హుత్వా ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం సర్పబలేగుత్సర్జనంకరిష్యే, సర్పబలివత్స్థాలీ పాకాద్యగ్ని ముఖాంతే స్థాలీకాకోవదాయ మార్గశీర్ష్యై పౌర్ణమాస్యై స్వాహేతిహుత్వా, మార్గశీర్షే పౌర్ణమాస్య యిదం ఏవంజర్థో మశక ఇత్యాదిహుత్వా జయాది పరిషేచనాంతం కృత్వా పూర్వవదోనం వాసక్తూన్వాదాయ ప్రాచీముదీచీం వేత్యాది బలిప్రత్యే

ఖావిశేషః, తేభ్యయిమంబలి మహార్ష మితి మంత్రే సన్నానః, తండుప స్తాయాపః పరిషిచ్యే దక్షత్రైవ ముత్సృజతి, తతో బ్రాహ్మణ భోజనమా శీర్వచనంచ.

సర్వబలేరుత్సర్జనం సమాప్తః.

అగ్రణయ స్థాలీపాకః.

అథాగ్రయణ ముచ్యతే. వర్షాస్వశ్యామాకాగ్రయణం శరది వ్రీహీణాం శ్యామనాం సమాన ఉపలభ్యతే,ఏవం... తేయవానాం పౌర్ణమాస్య మమావాస్యాయాం ప్రాతరౌపాసనగుం హుత్వా కృత్వ ప్రాణాయామః అగ్రయణంకరిష్యయితి సంకల్ప్య, పత్న్యవహననాదివానాం స్తాలీపాకగ్ం శ్రపయిత్వా శ్రపణాభిఘారణం ప్రతిష్టితాభిఘారణంచ కృద్వాఽగ్నే రుపసమాధానా ద్యాజ్యభాగాంతే ముఖాహుతిగ్ం హుత్వాదర్వ్యముప స్తీర్య స్తాలీపాకా న్నధాన్యద్విరవదాయాభిఘార్య. యింద్రాగ్నిభ్యాగ్ం స్వాహా, మధ్యేజుహోతి, ఇంద్రాగ్నిభ్యామిదం, పునశ్చైవ మవదాయాభిఘార్య, విశ్వేభ్యో దేవేభ్య స్స్వాహా, విశ్వేభ్యో దేవేభ్యయిదం, పునశ్చైవ మవదాయాభిఘార్య తూతాభి ఘారణంచ కృత్వా ద్యావా పృధివీభ్యాగ్ం స్వాహా. ద్యావా పృధివీభ్యామిదం, పున స్స్రుచ్యుప స్తీర్య, ఉత్తరార్ధా త్స్వకృత్స్విష్టకృతె పదాయద్విరభిఘార్య, పహావిః ప్రత్యభిఘారయతిఅగ్నయెస్విష్ట కృతేస్వాహా, అగ్నయేస్విష్టకృత యిదం, యిధ్మసన్నహనాన్యద్భిస్సగ్ం స్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి, రుద్రాయతంతి చరాయేనం ఉపఉపస్పృశ్య, లేపయోంతిత్యాది పరిషేచ నాంతేన వానాంతండులానామ పక్వానాంముఖం పూరయిత్వా గీత్వాఽ భక్షయిత్వాచమ్య, చరుశేషాత్కిం చిదోరనం పిండగ్ం సంయుత్య పరమేష్ట్యసీతి యజుషాపష్టపంశ ఉద్వద్ధేత్, పరమేష్ట్య పరమాం మాగ్ శ్రియంగమయ. శ్యామాకాగ్రయణ సోమఏవ ప్రధానదేవతా, సమాప్త గ్రహణం.

అగ్రణయ స్థాలీపాకః సమాప్తః.

హేమంత ప్రత్యవరోహణమ్.

హేమంత ప్రత్యవరోహణ ముచ్యతే, హేమంతర్తౌ ప్రత్యవరోహణం కర్తవ్యం కృతప్రాణాయామః, హేమంతప్రత్యవరోహణం కరిష్యే, ఇతి సంకల్ప్య, ప్రత్యవరూఢోనో హేమంతః, ఇత్యేతావదుక్త్వా ఖట్వాదేః ప్రత్యవరుహ్య శయనదేశేన వగుస్వ సరమాస్తీర్యప్రతిక్షత్రయితి త్రిభిర్మంత్రైర్దక్షిణైః పార్శ్వైస్సంవిశంతి యజమానాదయస్సంవిశంతి, ప్రతిక్షత్రే ప్రతితిష్ఠామి రాష్ట్రే ప్రత్యశ్వేషు ప్రతితిష్ఠామి గోషు ప్రతిప్రజాయాం ప్రతితిష్ఠామి వ్యేఇహధృతిరిహవిధృతిరిహరంతిరిహరమతిః, తక్షిణతః పితో త్తరతో మాదామధ్యేకర్తా, ఏవమిరేజ్యేష్ఠాదయ స్సంహితా భూత్వాసంవిశేయుః, ఉత్తరాభ్య పృథివీ మభిక్రోశతి, స్యోనాపృథివీభవా వృత్తరానివేశనీ, యచ్ఛావశ్శర్మషి ప్రథాః. బడిద్థాపర్వతానాంఖిద్రం శిభిర్షి పృథివీ, ప్రయాభూమి ప్రయత్వతిక్ష్ణా జనోక్షిసుహిసి, ఏవంసంవేశనాది పృథివ్యభిమర్శనాంతం సర్వేషాం మంత్రావృత్తిస్త్రిః కర్తవ్యా.

హేమంతప్రత్యవరోహణంచ సమాప్తః.

ఈశానబలిః.

ఈశానబలిరుచ్యతే, ఉదగయనాది భుకృత ప్రాణాయామః ఏవం...ప్రీత్యర్థం ఈశాన బలికరిష్య యితిసంకల్ప్య, ఈశానార్థ మితి బుధ్యాస్థాలీపాకగ్ం శ్రపయిత్వాశపణాభి ఘారణం ప్రతిష్ఠితాభి ఘారణంచకృత్వా, కర్తాయావంత స్సపిండాః స్త్రీకుమారాస్తేషాం భోక్తుం పర్యాప్తం బృహద్భాండే లౌకికాగ్నౌ తేష్వశపత్యంచగుం శ్రపయిత్వాభిఘార్య పాపాగ్ని మాదాయ యేనవాన్యేన ద్రవ్యేణార్థిభవతి తాంత్సర్వానాదాయ పత్నా స్సర్వైశ్చ సహ ప్రాచీముదీచీనాందిశముపనహిత్య బహిర్గ్రామేశుచవుదేశేనదీతిరే శైలాగ్రే వాస్థండిలంకల్పయిత్వాగ్నే రుపసమాధానాది పాత్ర ప్రయోగకాలె, దేవపాత్రాణా

మం తే కాంస్యపాత్ర త్రయం ద్విచత్వారింశ త్పలాశపర్ణానిచ ద్వంద్వం
ప్రయుజ్యకంసం ప్రాతః పలాశపర్ణానామపి పృథక్ తపనసమ్మార్జన ప్ర
తితపన ప్రోక్షణాదీని కర్తవ్యాని. అగ్నిముఖాంతే పరేణాగ్నిం ద్వేకుటీ
ప్రాగ్ద్వారే కృత్వా ద్వయోర్మధ్యే జయంతాయాపి యథా వకాశో భవతి
తథా కుటీకరోతి ఆత్వావహంత్వేత్యృచా ద్వయోః దక్షిణస్యాం కుర్యా
మీశానం మహాదేవ మావాహయతి, ఆత్వావహంతు హరయస్స్వచేత
సశ్శ్వైస్తైరశ్వైస్సుహాకేతు మద్భిః, వాతాజీరైర్బలవద్భిర్మనోజవైరా
యాహి శీఘ్రంమమహవ్యాయశర్వోం, ఉత్తరస్యాం కుట్యాంమీఢు
షీముమాందేవీ మాయాహిమీఢుషీతి లౌకిక్యా వాచాఅవాహయతి,
మధ్యేవకాశే అయ్యాహిజయంతేతియంత సుబ్రహ్మణ్యాంగనంత మా
వాహయామీతి ఆవాహ ఈశానాయమీఢుష్యై జయంతాయేత్యా
వాహన క్రమేణ షోడశోపచార పూజాం కృత్వా, కంసప్రాయమా
దాయాపరేణాగ్నిం కుట్యోః పురస్తాదా వాహనక్రమేణ నిధాయంత్రే
ష్వీశాన స్థాలీపాకౌదనా కల్పయిత్వా ఓదనసహిస్త్రాకం సానా
దాయాగ్ని సమీపమాహృత్య యథాస్థానంనిధాయ, ఉపస్పృశతు
మీఢ్వాన్ మీఢుషేస్వాహా ఇతియీశానం స్వమోదనముపస్పృశ్య
ఉపస్పృశతి, జయంతోప స్పృశయంతాయ స్వాహా. ఇతి యజుషాజ
యత్వం స్వమోదన ముపస్పృశ్య, దర్వ్యా ముఖ స్త్రీర్యయీశానస్యౌద
నాద్విర వదాయాభిఘార్య, భవాయస్వాహేత్యస్యాభి స్వాహాకారంతై
ర్త్రంతైరష్టావాహుతీ ర్జుహోతి, అంతేషు తాభిపారణంచ, ఓంభవాయ
దేవాయస్వాహా, భవాయదేవాయేదం, శర్వాయదేవాయస్వాహా, శ
ర్వాయదేవాయేదం, యీశానాయ దేవాయస్వాహా. ఈశానాయదే
వాయేదం, పశుపతయెదేవాయస్వాహా. పశుపతయె దేవాయేదం, రు
ద్రాయదేవాయస్వాహా, రుద్రాయ దేవాయేదం ఉగ్రాయ దేవాయ
స్వాహా. ఉగ్రాయ దేవాయేదం, భీమాయదేవాయస్వాహా. భీమాయ
దేవాయేదం, మహాతేదేవాయ స్వాహా. మహాతేదేవాయేదం, ఏవం
మీఢుష్యా ఓదనాద్ద్విరవదాయాభిఘార్య, భవస్యదేవస్య పత్న్యై
స్వాహేత్యష్టాభి స్స్వాహాకారాంతై ర్మంత్రై రష్టావాహుతీర్జుహోతి, అం
తేషు తాభి ఘారణంచ; భవస్యదేవస్యపత్న్యై స్వాహా. భవస్య దేవ
స్యపత్న్యా ఇదం, శర్వస్య దేవస్యపత్న్యై స్వాహా. శర్వస్యదేవస్యప
త్న్యా ఇదం ఈశానస్యవస్య పత్న్యై స్వాహా. ఈశానస్య దేవస్య ప

త్న్యైయిదం, పశుపతే ర్దేవస్య పత్న్యైస్వాహా. పశుపతేర్దేవస్య ప
త్న్యైయిదం రుద్రస్య దేవస్య పత్న్యైస్వాహా. రుద్రస్యదేవస్య ప
త్న్యైయిదం, ఉగ్రస్యదేవస్య పత్న్యైస్వాహా, ఉగ్రస్యదేవస్యప
త్న్యైయిదం, భీమస్యదేవస్యపత్న్యైస్వాహా. భీమస్యదేవస్యపత్న్యై
యిదం, మహతోదేవస్యపత్న్యైస్వాహా. మహతోదేవస్యపత్న్యైయి
దం, స్రుచ్యుపస్తీర్య మధ్యాద్దో దనాద వదాయాభిఘార్య, హవిప్ర
త్యభిఘారయతి, జయంతాయస్వాహా. జయంతాయేదం, దర్వ్యాము
పస్తీర్య సర్వత స్సకృత్సకృద వదాయద్విరభిఘార్య, అగ్నయేస్విష్టకృతే
సుహుతహుత ఆహుతీనాం నావగాగ్ం సమర్ధయిత్రేస్వాహా. అగ్నయే
స్విష్టకృతయిదం, ఉత్తరేణ యజుషాగ్ని ముపస్థాయ, స్వస్తినః పూర్ణ
ముఖః పరిక్రామతు. సమిత్సన్నహనంచకృత్వా, లేపయోరిత్యాది పరి
షేచనాంతే పలాశపర్ణాన్యాదాయ సమీపే నిధాయ ఏకంపర్ణమాదా
యఉపస్తీర్య ఈశానస్యాన్నా దవదాయాభిఘార్య, గృహపోస్పృశ గృ
హపాయస్వాహా. గృహపాయేదం ఈశానాయ దక్షిణస్యాం కుట్యాం
దత్వాపునరపి పర్ణాంతరం పూర్వమంత్రేణై వైశానాయదత్వా, ఏవ
మితరయోరపి ఆవాహన క్రమేణ ఉత్తరస్యాం గృహాప్సుపస్పృశగృహ
పైస్వాహా, గృహపాయిదం, ఇతిద్వేపర్ణేదాతవ్యే, ఘోషిణి ఉప
స్పృశత మాషిభ్యస్వాహా మాషిభ్యయిదం, ఇత్యేకేన మంత్రేణాను
ధ్యేద్వేపర్ణేదాతవ్యే, పునశ్చశ్వాసిన ఉపస్పృశ తశ్వాసిభ్యస్వాహా. శ్వా
సిభ్యయిదం. దక్షిణస్యాం ద్వేదాతవ్యే, విచిన్వద్భ్య ఇత్యుత్తరస్యాం
ద్వే, విచిన్వంతఉపస్పృశతవిచిన్వద్భ్యస్వాహా, విచిన్వద్భ్యయిదం, ప్ర
పున్వంతఉపస్పృశత ప్రపున్వద్భ్యస్వాహా. ప్రపున్వద్భ్యయిదం, మ
ధ్యేద్వే సమశ్నంత ఉపస్పృశత సమశ్నద్భ్యస్వాహా. సమశ్నద్భ్య
యిదందక్షిణస్యాంద్వే, దేవసేనా ఉపస్పృశతదేవసేనాభ్యస్వాహా, దేవ
సేనాభ్యయిదం, ఇతిదక్షిణస్యామేవ దశపర్ణానిసోదనానిదదాతి, యా ఆ
ఖ్యాతాఇ దశకృత్వ సన్యామేవ కుట్యాంపునర్దదాతి,. యా ఆఖ్యాతా
యాశ్చానాఖ్యాతా దేవసేనా ఉపస్పృశత దేవసేనాభ్యస్వాహా, దేవ
సేనాభ్యయిదం. ద్వారపాఉపస్పృశద్వార పాయస్వాహా, ద్వారపాయే
దం, ఇతి దక్షిణస్యాంద్వే ద్వారపుఉపస్పృశ ద్వారపైస్వాహా,
ద్వారపాయిదం, యిత్యుత్తరస్యాంద్వే, అన్వాహారిణ ఉపస్పృశతా
న్వాహారిభ్యస్వాహా, అన్వాహారిభ్యయిదం, యితిమధ్యేద్వే,నిమంగిన్న

పన్వృశనిషంగిణేస్వాహా. నిషంగియిదం, దక్షిణస్యాం ద్వే, ఏవంయు
ధాన్వమోదనేభ్యః పర్ణదానం, తత్రశ్లోకః, త్రిభిస్త్వర్ధోఘం పరిదాయ
మంత్రైస్తథా పరైర్మ్ముఖ్యకులా త్రిభిస్తు, త్రిభిర్వ్యర్ధోగాం పునరుక్తమే
కం ముఖ్యస్యసందేశకపర్ది శిష్యః, పర్ణదానశేషోదనపిండం .కృత్వా
పర్ణపుటేపదాయ, నమానిషంగిణ యిషుధిమతే యిత్యేవ మంతము
క్త్వా వృక్షఆసజతి, తస్మిన్నాలెననుస్తే రుద్రమన్యవ యిత్యేతం ప్ర
శ్నంజపేత్, ప్రథమోత్తమానువాకౌహి, ఉత్తమానువాకేన విశేషః,
సహస్ర ప్రాణిసహస్రశయితిదశనుమంత్రేషు తేషాగ్ం సహస్రయో
జనే, వధన్వాని తన్మసీత్యనుషంగః, సహస్రాణి సహస్రశో యె రుద్రా
అధిభూమ్యాం, తేషాగ్ం సహస్రయోజనేవధన్వాని తన్మసి, అస్మిన్మ
హత్యర్ణవెంతరిక్షే భవా అధి తేషాగ్ం....నీలగ్రీవా శ్శితికంఠా శ్శర్వా
అధః క్షమాచరాః, తేషాగ్ం...సి, నీలగ్రీవాశ్శితికంఠాదివగ్ంరుద్రా
ఉపశ్రితాః, తేషాగ్ం....సి, యేవృక్షేషుస పింజరానీలగ్రీవా విలో
హితాః, తేషి, యేభూతానామధి పతయోవిశిఖాశః కపర్దినః. తే....
సియేఅన్నేషువివిధ్యంతి పాత్రేషుపిబతో జనాః....సి యేపథాంపథిర
క్షయ ఐలబృదాయవ్యుతః, తే....సి, యేతీర్థానిప్రచరంతిస్రుకావం
తోనిషంగిణ, తె...సి, యఏతావంతశ్చభూయాగ్ం సశ్చదిశో రుద్రావి
తస్థిరే తే....సి,పశ్చాదయంవిశేషః నమోరుద్రేభ్యోపృధివ్యాంయేషా
మన్నమిషవాస్తేభ్యో దశప్రాచీర్దశ దక్షిణా...దధామి, నమోరుద్రే
భ్యో యెంతరిక్షే యేషాంవాత యిషవస్తేభ్యోదశ ప్రాచీ....దధామి,న
మోరుద్రేభ్యో యేదివయేషాం వర్షమిషవస్తేభ్యోదశప్రాచీ....ధామి,
అభితఏతమగ్నిం గాస్థాపయతి, యథా ప్రధానహూమకానపి తైనాగాః
ధూమః ప్రాగ్నుయాత్ తథాస్థాపయతి తస్మిన్నాలెతాగాశ్చ దనాది
గంధైవర్భిముష్టినాటక్షతి, వృషాణమేవాగ్రే ఓగక్షతి, అవగాహ్యక్షేత్ర
స్య పతింయజతే, శుచౌదేశేఆత్వావహంతిత్యకృదా ఆవాహ్యకూర్చం
నిధాయలౌకిక వర్ణానిచత్వారి సప్తదాయ సమీపే నిధాయఏకంవర్ణ
మాదాయ ఉపస్త్రీర్యక్షేత్రపత్యా దన్నాద పదాయక్షేత్రస్య పతయె
త్వావదమీతి దత్వాఏవంత్రిః, కృత్విష్టట్కృత్వో వా అథక్షేత్రస్య
తివావయమిత్యృగ్భ్యశ్శంక్షేత్ర పతముపతిష్ఠతే. క్షేత్రస్యపతినావయ
గ్ం హితెనేవజయామసిగామశ్వం పోషయిత్వాసనో మృడాతీదృశే,
క్షేత్రస్యపతె మధుమంతమూర్మిధేమురివపయో అస్మాసుధుక్ష్వ మ

ధుశ్చుతం ఘృతము. వసుపూతమ్మృతస్యపః పతయోమ్మృడయంతు. సంతిష్ఠతే ఈశానస్థాలీపాకః, తేనస్విరిష్టకృతాబ్రాహ్మణాన్భోజయేత్.తత ఆశీర్వచనంచ. తతస్సండానస్త్రీకాః క్షేత్రపత్యం ప్రాశ్ఛంతి, తతశ్చౌపాసనాగ్ని మాదాయ గృహాన్ గత్వాయత్రకృదాగ్ని మిత్యాదివిధినాగ్నిం ప్రతిష్ఠపయతి.

ఈశానబలిః స్సమాప్తః.

మాసిశ్రాద్ధమ్.

మాసిశ్రాద్ధముచ్యతే. అపరపక్షే యస్మిన్నహని క్రియతే, తతఃపూర్వేద్యు రేవపాయ మౌపాసన హోమేహుదే ప్రాచీనావీతి కృతప్రాణాయామః, ఏవం....ప్రీత్యర్థం శ్వోభూతేమాసిశ్రాద్ధంకర్తాస్మీతి మనసా సంకల్ప్యః తస్మిన్నేవకాలె కృతసాయమశనాన్ బ్రాహ్మణానయుగ్మాన్నిమంత్రయతే,నిమంత్రణప్రకారః. శ్వశ్శ్రాద్ధంభవితాతత్రవిశ్వదేవార్థేక్షణ ప్రసాదఃకరణీయః, అస్తుకరణీయ, ప్రాచీనావీతి, శ్వశ్శ్రాద్ధంభవితాతత్రపితామహ ప్రపితామహార్థేక్షణః ప్రసాదఃకరణీయఃఅస్తుకరణీయః, మాతామహీధికారీచేత్. శ్వశ్శ్రాద్ధభవితాతత్రమాతామహమాతుఃపితామహమాతుః, ప్రపితామహార్థేక్షణఃప్రసాదఃకరణీయః అస్తుకరణీయఅథపరేద్యుబ్రాహ్మణానాహూయప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థంమాసిశ్రాద్ధ కరిష్యే, తత్రభవతా దేహార్థేక్షణః ప్రసాదః కరణీయః, ప్రాచీనావితే, పితృపితామహ ప్రపితామహార్థే భవద్భిఃక్షణః ప్రతాదః కరణీయః, అస్తుకరణీయః, మాతామహ మాతుః పితామహమాతుః ప్రపితామహార్థేభవద్భిః క్షణఃప్రసాదః కరణీయః, అస్తుకరణియః, అక్రోధనైః...కర్మణి, తతోగృహం గణేత్యాదర్భనాంతం కుర్యాత్, ఉద్రియతామగ్నౌ చక్రియతామితి కర్తా. కామముద్ధియతాంకామమగ్నౌచక్రియతా మితి భోక్తారః ప్రతిబ్రూయః, హవిష్యం అన్నమగ్నావధిశ్రిత్య ఉతదుద్వాస్య అద్భిః ప్రోక్ష్యఅభిఘార్య, అగ్నేరుపసమాధానా ద్యగ్నిముఖాంతేఃఅన్నస్యోత్తరాభిర్జుహోతి, యన్మేమాతేత్యాదిభిస్సప్తభిః ప్రత్యృచంప్రధానాహుతి ర్జుహోతి, స్రుచ్యుపస్తీర్య, ద్విరవదాయాభిఘార్య యన్మేమాతాప్రలులోభచరతి ననువ్ర

తా, తస్మైరతః పితాపృంతౌమాంభురనోన్యప పద్యతాంయజ్ఞేశ్వర శర్మణే స్వాహా. యజ్ఞేశ్వరశర్మణేపిత్రఇదం, ద్విమాతృకశ్చేత్ యస్మైయాతరా ప్రలు లుభతుశ్చరతఅవనుప్రవతే. తస్మై రేతః....స్వాహా. యజ్ఞే....దం. బహుమాతృకశ్చేత్. యస్మైమాతరః ప్రలులుభశ్చరంత్వ ననుప్రవతాః. తస్మై రేతః ....స్వాహా. యజ్ఞేశ్వరః....ఇదం. పూర్వవత్పునరవదాయ. మా స్త్రిష్టంతి యాధావంతియా ఆర్ద్రోఘ్నీః. పరితస్థుషిః అద్భిర్విశ్వస్య భ ర్త్రీభిరంత రవ్యంపితుర్ద ధేయజ్ఞేశ్వర శర్మణేస్వాహా యజ్ఞేశ్వరశర్మణేపిత్రఇదం, పూరవత్పునరవదాయ. యస్మైపితామహి ప్రలులోభ చరత్య ననుప్రవతా. తస్మైరతః పితామహోన్సృజతౌమాంభురనోన్యపద్యతాం యజ్ఞేశ్వరశర్మణేస్వాహా. యజ్ఞేశ్వరశర్మణేపితామహాయెదం. ద్విపితామహికస్య. యస్మైపితామహ్యా ప్రలులుభతుశ్చరత అననుప్రవతే. తస్మైరేతః...స్వాహా. యజ్ఞేశ్వరశర్మణే పితామహాయేదం. బహుపితామహికస్య, యస్మైపితామహ్యా ప్రలులుభుశ్చరంత్యనను ప్రవతాః తస్మైరేతః పితా..స్వాహా. యజ్ఞేశ్వర...యెదం. పూర్వవదవదాయ. అంతర్దధే పర్వతైరం తర్మహ్యా పృథివ్యాః. ఆభిర్దిగ్భిరనంతాభి రంతస్యవితామహార్థధేయజ్ఞేశ్వర శర్మణేస్వాహా. యజ్ఞేశ్వర శర్మణే పితామహాయేదం. పునరవదాయ. యస్మై పపితామహీ ప్రలులోభ చరతస్య నుప్రవతా. తస్మైరేతః ప్రపితామహావృంతౌ మాంభురదో పద్యపతాం యజ్ఞేశ్వర శర్మణేస్వాహా. యజ్ఞేశ్వర శర్మణె ప్రపితా మహాయేదం, ద్విప్రపితామహికస్య, యస్మై ప్రపితామహ్యా ప్రలులుభతుశ్చరత అననుప్రవతేః, తస్మైరేతః ప్రిపతామహో....స్వాహా. యజ్ఞేశ్వరశర్మణె ప్రపితామహాయేదం, బహు ప్రపితాసుహాన్య,యస్మైప్రపితా మహ్యాః ప్రలులుభుశ్చరంత్య ననుప్రవతాః, తనెంరేతః....స్వాహా. య...పునరవదాయ, అతర్దధ ఋతుభిర హోరాత్రైశ్చ సంధిభిః, అర్ధమాస్తైశ్చ మాస్తైశ్చాంతరస్యం ప్రపితామహోర్దధే యజ్ఞేశ్వర శర్మణెశ్వస్వాహా. యజ్ఞేశ్వరశర్మణే ప్రపితామహాయేదం, పునరవదాయ, యేచేహపితరో యే చనేహాయాగ్ంశ్చ విద్మయాగ్ం ఉగనప్రవిద్మ, అగ్నేతాః వేత్థయదితే జాతవేద సయాప్రత్తగ్ం స్వదయాసుదంతుస్వాహా. అవిజ్ఞాతేభ్యః పిత్రృభ్య ఇదం, స్వాహాపిత్రఇతిమడ్భిః ప్రతిమంత్ర మడాజ్యాహుతీర్జుహోతి, స్వాహాపిత్రే,పిత్రఇదం, పిత్రేస్వాహా, పిత్రఇదం, స్వాహాపిత్రే పిత్రఇదం, పిత్రేస్వాహా. పిత్రఇదం, స్వధాస్వాహాగ్నయే కవ్యవాహ

నా యస్వధాస్వాహా. అగ్నయేకవ్యవాహనాయేదం, ఏతద్వావిపరీతం,
యజ్ఞోపవీతీ స్విష్టకృత మవదాయ, అగ్నయేస్విష్టకృతే స్వాహా. అగ్న
యేస్విష్టకృత ఇదం ప్రాచీనావీత్యుదీచీన ముష్టం భస్మాపోహ్య,
అహావిహ్య త్కించిదవదాయి, స్వాహా ప్రజాపతయఇదం, యజ్ఞోప
వీతీ, సర్వప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే, భూర్భువస్సువస్స్వాహా. ప్రజాపత
యఇదం, ప్రాచీనావీతీ, లేపయోరిత్యాది పరిషేచనాంతం కృత్వాఏ
ష తేతతెత్యాదియజుగ్ంషీ తెనుహి మేత్యే తదంతముక్త్వాన్నం వ్యం
జనానిచాభి మృశతి, ఆసంభవత్యభి మర్శనేమంత్రావృత్తిః, ఏష తేతత
మధుమాగ్ం ఊర్మిస్సరస్వాన్ యావానగ్నిశ్చ పృధివీచతావతంస్య
మాతాత్రావతీంత ఏతాంమాత్రాందధామియథాగ్ని రక్షితోనువ
దస్త ఏవంమహ్యాం పిత్రేక్షితోనుపదస్తస్వధా భవతాంత్వగ్ం స్వ
ధాంతైస్సహోప జీవర్చస్తేమహిమాః ఎష తేపితామహ మధుమాగ్ం
ఊర్మి స్సరస్వాన్ యావాన్ వాయుశ్చాంతరిక్షంచతా వత్యస్యమా
త్రాతాపతీంత ఎతాంమాత్రాం దధామి యథావాయురక్షితో నుపద
స్తఏసంమహ్యాం పితా మహో యాక్షితో నుపదస్త స్వధా భవంతాం
త్వగ్ం స్వధాంతయి స్సహోపజీవతామాని తేమహిమా,ఎష తేప్రపితా
మహామధు మాగ్ం ఊర్మి స్సరస్వాన్ యావాందిత్యశ్చద్యౌశ్చతావ
త్యస్యమాత్రాతా వతీంతి ఏతాకమాత్రాందధామి యథాదిత్యోక్షితో
నుపదస్తఏవం మహ్యాం ప్రపితామహ యాక్షితోనుపదస్తధా భవ
తాంత్వగ్ం స్వధాంతై స్సహోపజీవయజుగ్ం పి తేమహిమా, అథతృ
తీయమామంత్రణం, దైవేక్షణః కర్తవ్యయితి దేవార్థె, శ్రాద్ధేక్షణః
కర్తవ్యయితి పిత్రర్థే, యజ్ఞోపవీతీహావిహ్య దేకంగ్రా సమాదాయ వి
శ్వేదేవ పాత్రేనిధాయ, దేవసవితః ప్రసువ, పృధివీతే పాత్రం....లో
కే, యిదం విష్ణుర్విచక్రమె....సురేస్వాహా. శ్రీవిష్ణోహవ్యం రక్షస్వ,
పురూరవార్ద్రివ సంజ్ఞకావిశ్వే దేవాయిదం వోహవ్యరి సపరికరం....
నను స్తీర్థేషు దత్తమస్తు, యేదెవాదివ్యే....జుషధ్వం. ప్రాచీనావీతి,
హావిహ్యదేశం గ్రాసమాదాయ, పితృపాత్రేనిధాయ, పృధివీతేపా
త్రం....లోకేయిదం....సురెస్యధా, శ్రీవిష్ణోకవ్యంరక్షస్వ, పితృపితా
మహ ప్రపితామహాః ఏతద్వః కవ్యం, సపరికరం....దత్తమస్తు, యేషే
హాపితరోయే....జుషస్వ, స్వస్తివ్యాధా దశార్ణే ష్వేత్యాది బ్రాహ్మణ
భోజనాంతే తృప్తాస్సేత్యాది వికరపిండాంతెడు త్తరాపోశనం దద్యాత్.

భుక్తవతో నుబ్రవజ్య ప్రదక్షిణీకృత్య, కులతిల పుష్పాణీత్యాదిమాచయా
చిమ్మకంచ నేత్యశంకృత్వా, అథసర్వేభ్యోన్న శేషేభ్యః పింతార్థం
ప్రాశనార్థంచోద్ధృత్య అన్నశేషఃకిం క్రియతామితి శేషంనివేదయేత్,
తేచఇష్టైస్సహభుజ్యతామితి, బ్రూయుః, అథ్యమెనఫలజన్మే త్యాద్యాసీ
మాంతకృత్వా. ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం పియాశ్రాద్ధీయ
తిలోదక పిండప్రదానం కరిష్యే, శుచపుదేశేదై ర్వధ దక్షిణాగ్రాన్ ద
ర్భాంత్సగ్ంస్తీర్య, ఏవంమాతా మహమాతామహీ నామపి దర్భా
న్సంస్తీర్య తేషూత్తరేర పోవత్వా, పూర్వస్మిన్నాసరణౌ మార్జయం
తాంచ మపితరం ఇతిప్రతిమంత్రంపక్షిణాపవర్గం పిత్రాదీనాం యథా
క్రమమపోదత్వా, మార్జయంతాం మపితరో మార్జయంతాంమ మపి
తామహా మార్జయంతాత మప్రపితామహాః, పశ్చిమాస్తరణౌ, మార్జ
యంతాం మమమాతరో మార్జయంతాం మమపితా మహ్యోమార్జ
యంతాం మమప్రపితామహ్యాః, యదిమాతామహాః, మార్జయంతాం
మమమాతామహా మార్జయంతాం మమమాతుః పితామహా మార్జ
యంతాం మమమాతుః ప్రపితామహాః మార్జయంతాం మమమాతా
మహ్యోమార్జయంతాం మమమాతుః పితామహ్యో మార్జయంతాం
మమమాతు, ప్రపితామహ్యాః, ఓదనాథ్యం జనేభ్యశ్చోపాదాయ ష
ట్పిండాన్ కృత్వా, మాతామహాధికారీచేత్, ద్వాదశపిండాన్కృత్వా,
యేతత్తేపితః గోత్రశర్మన్ రూపయే చత్వామను, తేభ్యశ్చాయపిండః
తస్మైతే స్వధానమః, గయాశ్రాంద త్తఅస్తు పితామహాగోత్రశర్మన్
రూపయేచత్వామను తేభ్యశ్చాయం పిండః తస్మైతెస్వధానమః, ప్రపి
తామహాగోత్రశర్మన్ రూపయేచత్వామను తేభ్యశ్చాయం పిండః త
స్మైతే స్వధానమః, యెతత్తేమాతః గోత్రేదాయి రూపేయార్చత్వా
మనుతాభ్యశ్చాయంపిండః, తస్మైతె స్వధానమః పితామహిగోత్రే...
నమః, ప్రపితామహిగోత్రే...నమః, యేతత్తేమాతామహగోత్రశర్మన్
రూపయేచత్వా మను తేభ్యంపిండః, తస్మై తేస్వధానమః, మాతుః పి
తామహాగోత్రశర్మన్...నమః, మాతుః ప్రపితామహాగోత్ర....నమః,
ఏతత్తేమాతామహా గోత్రేదాయిరూపేయార్చత్వామను, తాభ్యశ్చా
యం పిండః తస్మైతె స్వధానమః, మాతుఃపితామహిగోత్రే...నమః,

మాతుః ప్రపితామహీగోత్రే...నమః, ద్విమాతృకస్య, ఏతద్వాంమా
తరో,గోత్రే, దాయాద్య, రూపే, యాశ్చయువాదను, తాభ్యశ్చాయం
పిండః, తస్మైతేస్వధానమః, బహుమాతృకస్య, ఏతద్వోమాతరో,
గోత్రాదాయాద్య రూపాయాశ్చా వోనులాభ్య.. .నమః, ద్వితామహి
కస్య, ఏతద్వాం పితామహ్యా గోత్రేదాయాద్యరూపేయాశ్చ యువా
మను, తాభ్య....నమః, బహుపితామహీకస్య ఏతద్వః పితామహ్యో
గోత్రాదాయాద్య రూపాశ్చవోనుతా....నమః,ద్విప్రపితామహస్య,ఏత
ద్వాంప్రపితా మహ్యాగోత్రేదాయాద్య రూపేయాశ్చయువామను, తా
భ్య....నమః, బహుప్రపితామహీకస్య, ఏతద్వః ప్రపితామహ్యాగో
త్రాదాయాద్య రూపాయాశ్చవోనుతాభ్యశ్చాయం...నమః మార్జయం
తాంమితిసర్వత్రమార్జయిత్వా, ఏచవోత్రేతపితృపిండానుపస్థాయ. ఏచ
వోత్రతయె జాస్మాస్వాశగంసంతె, యాశ్చవోత్రేతి మాతృపిండాన్,
యాశ్చవోత్రయాశ్చాస్మాస్వాశగంసంతె, తేచవంహాంతామితిపితృపిం
డాన్ తెచవహంతాం,తాశ్చవహంతామితిమాతృపిండాన్,తాశ్చవహం
తాంతృప్యంతు భవంతయితిపితృపిండాన్, తృప్యంతుభవంతః తృప్యం
తుభవత్యయితిమాతృపిండాన్ తృప్యంతుభవత్యః. తృప్యతతృప్య తేతిస
ర్వేషాముపస్థానం తృప్యతతృప్యత. పుత్రాన్పౌత్రానభి తర్పయంతీత్యల
చాత్రిః ప్రసవ్యంపిండాన్ పరిషించతి.పుత్రాన్పౌత్రా నభితర్పయంతీరపో
మధుమతీరిమాః,స్వధాంపితృభ్యో అమృతందుహానా ఆపోదేవీరుభయా
గ్ స్తర్పయంతు, పరిషిచ్య, న్యుబ్జపాత్రాణి, యస్మింశ్చ పిండార్థ మ
న్నం గృహీతంత మన్యుబ్జం, ఉత్తరంతృప్య తతృప్య తృప్యతేతి యా
జునవవానంత్రస్య పంథకాన్య మావర్తయిత్వా, తృప్యతతృప్య తతృప్య
తతృప్య తతృప్య తతృప్య తతృప్య తతృప్యత తృప్యత, ప్రోక్షపాత్రా
ణిద్వం ద్వమధ్యదాహృత్య ఉత్తరేణయజుషా శేషస్యాగ్రాన పర్యా
ర్థం ప్రాశ్నీయాత్,ప్రాణేనిసిష్టో మృతంజుహోమి బ్రహ్మణిమ ఆత్మా
మృతత్వాయ, ప్రాశ్యాషస్య, శిష్టై రిష్టై స్సహబంధుభిర్భుంజీత.

మాసిశ్రాద్ధ స్సమాప్తః.

అష్టక ప్రకరణమ్.

ప్రథమాష్టకమ్.

అథాష్టకోచ్యతే. యామాఘ్యా, పౌర్ణమాస్యా ఉపరిష్టాద్వ్యష్టకాఅశేషా మఘావాయయా పౌర్ణమాస్యాసంగతా సామాఘీతస్యా ఉపరిష్టాద్వ్యష్టకాత్కృష్ణపక్షే, తస్యామష్టమీం జ్యేష్ఠ యాసంపద్యతే తామష్టకేతాచక్షతే, తస్యామష్టకార్యా అసంయోగే సంయోగే విత్తస్మిన్నాం జ్యేష్ఠయా క్రియతే, ఏవంస్తమ్యాం సాయమౌపాసనగ్ం హుత్వా ప్రాచీనావీతి కృతప్రాణాయామః, అష్టకాం కరిష్యఇతి సంకల్ప్య యజ్ఞోపవీతీ చతుశ్శరావమపూపం శ్రపయిత్వా, శ్రపణాభిఘారణం ప్రతిష్ఠితాభిఘారణంచకృత్వాగ్నేరుపసమాధానాద్యం జలిదరోవ్యస్యసగ్స్కారః, అగ్నిముఖాంతేయాం జనాఇత్యృచా జలినాపుసార్ జుహోతియాం జనాః ప్రతినందంతి రాత్రింధేనుమివాయతీర, సంవత్సరస్య యాపత్ని సానోఅస్తు సుమంగలిస్వాహా, ఏకాష్టకాయాఇదం, దర్వ్యాస్విష్ట కృతంచఅగ్నయె స్విష్టకృతే, అగ్నయెస్విష్టకృతయిదం, లేపయోరిత్యాది పరిషేచనాంతే, అపూపశేష మష్టధాకృత్వాబ్రాహ్మణేభ్య ఉపాహరతి. ఇతి ప్రథమాష్టకా.

మధ్యమాష్టకాః.

తదానీమేవ ప్రాచీనావీతీకృత ప్రాణాయామశ్శ్వో మధ్యమాష్టకాం కరిష్యఇతి సంకల్ప్య, మాసిశ్రాద్ధవద్బ్రాహ్మణానా మంత్రయతు శ్వోమధ్యమాష్టకా శ్రాద్ధం భవిష్యతి, తత్రభవద్భిః ప్రసాదః కరణీయఇతీతః. ప్రభృతి ప్రాచీనావీత్యేన, శ్వోభూతే ద్వితీయం తృతీయమామంత్రణంచ కృత్వాగాముపస్పర్శయతి, పితృభ్యస్త్వా జుష్టాముపాకరోమి, ఇతి తూష్ణీం పంచాజ్యాహుతీర్జుహోతి, స్వాహాకారోనాస్తి, ఉపాకరణంచ పశుధర్మాణాం ప్రయోజకం; అత స్సర్వధర్మాన్కరోతి, తేషాం ప్రయోగః, అగ్నేః పురస్తాత్పదమపితూష్ణీ మవటం ఖాత్వాసిన్నవటేఖాదిరం పాలాశంవాయూపం ప్రతిష్ఠాప్య త్రివృతాయూపంతూష్ణీం పరివీయ, పశురశనామపి తూష్ణీమాదాయ, పశోర్దక్షిణబాహౌతయారశనయా పరివీయోర్ధ్వముత్కృష్య, దక్షిణ శిరసిపా

శేనాత్మనయూప్రతిముచ్య పితృభ్యస్త్వాజుష్టాంనియునజ్మి, ఇత్యుత్తరతో
యూపస్య నియునక్తి ప్రోక్షామీతి ప్రోక్షతి, తూష్ణీంపర్యగ్ని కృత్వా
యూపాత్పశుః విసృజ్య శమితా సంజ్ఞపనం కృత్వా సంజ్ఞప్తే పశుంప్ర
తూహ్య, ప్రాయశ్చిత్తేన భవితవ్యం, దోషనిర్ఘాతార్థం పలాయమానస్య
పూర్వవత్, యదస్యపారే రజస శ్శుక్రంజ్యోతి రజాయత, తన్నః పరు
షదతి ద్విషోగ్నే వైశ్వానరస్వాహా, అగ్నయేవైశ్వానరాయేదం, య
స్మాద్భీషావాశిష్టాస్తతో నో అభయంకృధి, ప్రజాభ్య స్సర్వాభ్యోమృడ
దమో రుద్రాయ మీఢుషే స్వాహా, రుద్రాయమీఢుషఇదం, అప
ఉపస్పృశ్య, యయిదముత్తస్మై నమస్తస్మై స్వాహా. రుద్రాయ మీఢు
షయిదం, అప ఉపస్పృశ్య, యదస్యపారే.. స్వాహా. అగ్నయేవైశ్వా
నరాయేదం, యస్మాద్భీషాన్నషద స్తతో నో అభయంకృధి ప్రజాభ్యస్స
ర్వాభ్యో...మీఢుషే స్వాహా. రుద్రాయమీఢుషయిదం, అః ఉపస్పృ
శ్య, యయిదముక....స్వాహా. రుద్రా....దం, అప ఉపస్పృశ్య, య
దస్యపారే....స్వాహా. అగ్నయే....యిదం, యస్మాద్భీషావేపిష్టా స్తతో
నో అభయంకృధి, ప్రజాభ్య...షేస్వాహా. రుద్రయ...దం, అప ఉ
పస్పృశ్య యయిదముక....స్వాహా. రుద్రాయ...దం, అపస్పృశ్య య
దస్యపారే....స్వాహా. అగ్నయే....యిదం, యస్మాద్భీషాపలాయిష్టాస్త
తో నో అభయంకృధి, ।పజాభ్య....స్వాహా. రుద్రాయ...యిదం,
అప ఉపస్పృశ్య, యయిదం...స్వాహా. రుద్రాయ...దం, అప ఉప
స్పృశ్య, యదస్యపా...హా. అగ్నయఇదం, అప ఉపస్పృశ్య, యస్మా
ద్భీషా నమజ్ఞాస్తా స్తతో నో అభయంకృధి ప్రజాభ్య...హా. రుద్రా
యయిదం, అప ఉపస్పృశ్య, యఇదం...హా. రుద్రాయ ఇదం, అవ
ఉపస్పృశ్య, యదస్యపా...హా. రుద్రాయఇదం. యస్మాద్భీషా నిమేషా
సి తతో నో అభయంకృధి ప్రజాభ్య...హా. రుద్రాయఇదం, అప ఉప
స్పృశ్య, యదస్యపా...హా. అపఉపస్పృశ్య, అగ్నయేవైశ్వానరాయే
దం యస్మాద్భీషాశకృత్కరోషితతో నో అభయంకృధి,ప్రజాభ్య...హా,
రుద్రా. ..శ్య, వాశిన్యషథ వేపిష్టాః పలాశమునిమేశకృత్,అదిత్యదస్య
సప్తానాం యయిదం నాంత్యయో ర్ధ్వయోః, సంజ్ఞప్తహోమంతూష్ణీ
హుత్వా, ద్విశూలామేక శూలాంచాదాయ, పితృభ్యస్త్వాజుష్టాము
త్కృత్య, వపాధర్మేన శ్రపయిత్వా, అపరేణాగ్నిందర్భేష్వగ్ స్తీర్య,
ప్లక్షశాఖాయాం వపాంనిధాయ, పశుంవిశస్య, అన్వష్టకార్థం మాంస

మవశిష్యేతరత్కృత్స్నం లౌకిక ప్రకారేణ శ్రపయిత్వా, తదేకదేశమా
సిశ్రాద్ధవద్బ్రాహ్మణభోజనార్థాదన్నాద్ద్రోణమాత్రముద్ధృత్యతేన్నేన సగం
సృజ, మాంసమిశ్రంచరుగ్ శ్రపయిత్వా, అపరంపిష్టార్ధం పయసిశ్రపయి
త్వాఉభయత్రశ్రవణాభిఘారణం ప్రతిష్ఠితాభిఘారణంచ కృత్వాగ్నే రు
పసమాధానాద్యగ్నిముఖాంతే మాసిశ్రాద్ధవద్బ్రాహ్మణానాహూయ
పాదప్రక్షాలనం కృత్వా, క్షణేవిశేషః మధ్యమాష్టకా శ్రాద్ధే క్షణః
కర్తవ్య ఇత్యుక్తేమోంతథేతి ప్రతివచనంపూర్వవత్, తతస్సంకల్ప సిద్ధిర
స్త్విత్యుక్తే అస్తుసంకల్పసిద్ధిరితి ప్రతివచనంఉద్ధ్రియతా మగ్నౌచ క్రి
యతా మిత్యుక్తే కామముద్ధ్రియతాం కామమగ్నౌచక్రియతా మితి ప్ర
తివచన, తతఃపర్యుక్ష్య ఉప. స్తీర్య హిరణ్యశకలమవధాయ కృత్వాన్నంవపాంవ
ధాయ, హిరణ్యశకలముపరిష్టాత్కృత్వాభిఘార్య వహావపామిత్యృచా
వపాంజుహోతి, వహవపాం జాతవేదః పితృభ్యోయత్రైతాన్ వేత్థనిహి
తాన్పరాకే, మేదసః కూల్యాఉపతాన్ క్షరంతుసత్యా, ఏతాఆశిషస్సం
తు కామైస్స్వాహా, అస్మిన్స్వాహాహోమె పితరో దేవతా పితృభ్యయిదం,
యజ్ఞోపవీతీ దర్వ్యాముప స్తీర్యమాంసోదనం ద్విరవదాయాభిఘార్య,
యాంజనా ఇతి సప్తభిః ప్రత్యృచం సహాజ్యహవింషిజుహోతి, యాంజనా
ది చతస్సృష్వో లూఖలా ఇత్యేతస్యాం చోక్త్యాదిషు సప్తసు యజ్ఞోపవీతీ
స్యాత్, అత్రశ్లోకః.—యాంజనాద్యాశ్చతస్రోయా యాచైకోలూఖ
లా ఇతి, యజ్ఞోపవీతమెవస్యా దుక్థ్యాదిషు చ సప్తసు. యాంజనాది
సపస్వేకాష్టకా దేవతా, యాంజనాః ప్రతినందంతిరాత్రిం ధేను మివా
యతీం సంవత్సరస్య మాపత్నీసానోఅస్తు సుమంగలీస్వాహా, ఏకాష్ట
కాయాయిదం, ఇయమేవ సాయాప్రథమావ్యౌచ్ఛదంతరస్యాంచ రతి
ప్రవిష్టా, వధూర్జజన స్తవగ జ్జనిత్రీత్రయ ఏనాం మహిమానస్సంచతె
స్వాహా, ఏకాష్టకాయా యిదం, ఛందస్వతీ ఉషసాపేపిశానె సమా
నంయోనిమను సంచరంతీ, సూర్యపత్నీవిచరతః ప్రజపతీకేతుంకృణ్వా
నె అజరెభూరిరేతసా స్వాహా, ఏకాష్టకాయాయిదం, ఋతస్యపంథా
మనునిప్ర, ఆగుస్త్రయోఘర్మాసె అనుజ్యోతిషాగుః, ప్రజామెకారక్ష
త్యూర్జ మేకా ప్రతమెకా రక్షతి దేవయూనాగ్ స్వాహా, ఏకాష్టకా
యా ఇదం, ఏకాష్టకాం పశ్యత దోహమానా మన్నం మాగంస
వద్ఘృత స్వధావత్, తద్బ్రాహ్మణై రతి పూతమస్తు మక్షయ్య
మముష్మిన్ లోకేస్త్విత్యం గచ్ఛంతుమే పితృభ్యస్వాహా, ఏకాష్టకాయా

యిదం, ఔరూఖలా గ్రావాణో ఘోషమక్రతహ విష్క్వృణంతః పరివత్స
రీణం ఏకాష్టకేసుప్రజావీంవంతో వయగ్ స్యామ పతయో రయీణాగ్
స్వాహా, ఏకాష్టకాయాయిదం ఏకాష్టకాతపసాతప్యమానా సంవత్సర
స్య పత్నీ దుదుహేప్రవీతా, తందోహ ముపజీవాథ పితర సహస్రధార
మముష్మిన్ లోకేస్వాహా, ఏకాష్టకాయయిదం, పిష్టాకృతమ లవణం
తస్మాద వదాయోక్థ స్తేజ్యేత్య ఏచాజుహోతి, ఉక్థ స్శ్చాస్యతి రాత్రిశ్చ
సాద్యస్కీ—9శ్చంగ్ దనాసహ, ఆపూప ఘృతాహుతే నమస్తే అస్తుమా
గ్ం నపిన్బలె స్వాహా, మాగ్ంస పిప్పలాయాయిదం, భూః పృధివ్యా
గ్ని నేత్యష్టాభిః ప్రతిమంత్రమష్టాహుతీ ర్జుహోతి, భూః పృధివ్యా
గ్ని సర్చామముం మయికామ నియునజ్మిస్వాహా, మాగ్ంసపి స్వలా
యాయిదం, భువో వాయునాంత రిక్షేణసామ్నాముం మయికామం
నియునజ్మి స్వాహా, మాంస పిప్పలాయాఇదం, సువర్దినాదిత్యేన యజు
షాముం మయికామంగ నియునజ్మిస్వాహా, మాంస పిప్పలాయిదం,
జనదగ్ని రథర్వాంగిరోభిరముం మయికామం నియునజ్మి స్వాహా.
మాగ్ంస పిప్పలాయాయిదం, రోచనా యాజరాయాగ్నయె దేవజాత
వేదసె స్వాహా, అగ్నయె జాతవేదసయిదం కేతవె మనవె బ్రహ్మణేజాత
వేసయిదం. స్వధాస్వాహా. స్వదాయాయిదం, అగ్నయె కవ్యవాహనా
య స్వధాస్వాహా, అగ్నయెకవ్యవాహనాయెదం, అగ్నయేస్విష్టకృతె
స్వాహా, అగ్నయేస్విష్టకృతయిదం, గ్రాసవరార్థ్య ప్రాశనాంతం సర్వం
మాసిశ్రాద్ధవత్. ఇతి మధ్య మాష్టకాః.

అష్టక ప్రకరణం సమాప్తః.

దధ్యంజలిః.

అథేతస సరదంధ్నయేవాంకలినా జుహోతి.—ప్రథమ మాధ్య
యో ప్రత్యామ్నాయః, అష్టమ్యాం ప్రాత రాపాసనేకృతే యజ్ఞోప
వీతి కృత ప్రాణాయామోదధ్యంజలి హోమం హోష్యామీతి సంక
ల్పస్య అగ్నేరుపసమాధానాది ప్రతిపద్యతే, అంజలిదర్వ్యస్సుగ్ స్కా
రః, అగ్నిముఖాంతే అంజలా వుపస్తీర్య దధ్నో ద్విరవదాయాభిఘార్య

యాంజనా ఇత్యృచాముఖేన జుహోతి. యాంజనాః ప్రతినందంతి రాత్రింధేనూమివాయంతీం....సుమంగలీస్వాహా, అష్టకాయాయిదం, దర్వ్యాసిష్ట కృతంజుహోతి, పరిషేచనాంతంకుర్యాత్, అస్మిన్పక్షేపినవమ్యామన్వష్టకాకర్తవ్యా, తత్రశ్లోకః. హోమోదధ్యంజలేః ప్రాతరష్టవమ్యాముపవీతినా, పక్షేచాస్మిన్నవమ్యాంతు భవేదన్వష్టకాక్రియా.

దధ్యంజలిః సమాప్తః.

అన్వష్టకా.

అష్టమ్యాం రాత్రౌ సాయమౌపాసనగ్ంహుత్వా, ప్రాచీనావీతి కృతప్రాణాయామః, ఏవం....ప్రీత్యర్థం శ్వః అన్వష్టకా శ్రాద్ధం కర్తాస్మీతి సంకల్ప్యసర్వం మాసిశ్రాద్ధవత్, పరశ్వోపి శేషః, శ్వోన్వష్టకాశ్రాద్ధం భవిష్యతి, తత్ర భవద్భిః క్షణప్రసాదః కరణీయః, ఇతిక్షణేవిశేషః, అన్వష్టకాశ్రాద్ధేక్షణః కర్తవ్య ఇత్యుక్తే ఓం తథేత్యాదిది సర్వం మాసిశ్రాద్ధవత్కుర్యాత్ ఇత్యష్టక ప్రక్రియా.

అన్వష్టకా సమాప్తా.

అవశిష్టమంత్రవినియోగః.

అథాగ్నికాండాంతిమ ప్రశ్నోక్తముఖండికా వశిష్టమంత్ర వినియోగప్రకారఉచ్యతే. సనిముత్తోర్వోత్తరాం జపిత్వార్థం బ్రూయాత్ ఆచార్య వివాహయజ్ఞమాశ్రు పిత్రాదర్థం ధర్మశాస్త్రోపగతంభిక్షణముద్దిశ్యగత్వా ఉత్తరేణాన్నమివ తే దృశయిత్యాది సప్తమంత్రాన్ జపిత్వా, ఆచార్యార్థభవంతం భక్షయిత్యాది తత్తత్ప్రయోజనంబ్రూయాత్, సప్తమెమంత్రే అసావిత్యత్రయజ్ఞశర్మన్నిత్యాది దాతుర్నామ గృహ్ణీయాత్ అన్నమివ తేదృశభూయాసం, వస్త్రమివ తేదృశేభూయాసం, విత్తమివ తే దృశేభూయాసం అశ్వేవ తేదృశేభూయాసం, ద్వైవశతి దృశేభూయాసం, సగ్ంస్రవంతు దిశోమహీః స్సమాధావంతు సూంస్పృ

తాః, సర్వే కామా అభియన్తు మా ప్రియాః, అభిరక్షన్తు మా ప్రియాః యశోసియశోహంత్వయి భూయాసంయజ్ఞశర్మ ఇతి.

అవశిష్టమంత్రవినియోగః సమాప్తః.

పిండపితృయజ్ఞః.

అవామాస్యాయాం యదహశ్చంద్రమసం న పశ్యంతి తదహః పిండపితృయజ్ఞం కురుతే అపరాహ్ణే వృక్షసూర్యే వా పిండపితృయజ్ఞేన చరంత్వపాం మేధ్యం యజ్ఞియమితి సమూలగ్ం సకృదాచ్ఛిన్నం బరుహిరాహరతి సకృదాచ్ఛిన్నాని వా తృణాన్యుపమూలం దినాని దక్షిణా ప్రాగగ్రైర్ధర్భైర్దక్షిణమగ్నిం పరిస్తీర్య దక్షిణతః పశ్చాద్వా దర్భాంత్సగ్ స్తీర్య దక్షిణాం ప్రాచ్యేకైకశః పిండపితృయజ్ఞపాత్రాణి ప్రయునక్తి ల్ప్యం మేక్షణం కృష్ణాజినములూఖలం ముసలగ్ం శూర్పమాజ్యస్థాలీం చరుస్థాలీం యేచచాన్యేనార్థీ భవత దక్షిణతః ప్రాగీషం వ్రీహిమచ్ఛకటమవస్థితం భవత్యధ్వర్యురుపవీతి స్థాలీమేక పవిత్రేణాం తర్ధాయత యాదక్షిణతశ్శకటాపధినిర్వ పరు త్తరతో వా ప్రాచీనావీతితాం పూర్వాయిత్యాని మార్ధి మృణ్యా యేనివపతి పితృభ్యో జుష్టం నిర్వపామీతి తూష్ణీం వాపరేణాన్వాహార్యపచనం ప్రత్యగుంగ్రీవే కృష్ణాజిన ఉలూఖలముసగ్ ప్రతిష్ఠితే దక్షిణా ప్రాచీతిష్ఠంతీ పత్న్యవహంతి పరాపానమ వివేకగ్ం సకృత్ఫలీకరోతిగ్ దక్షిణాగ్నౌ జీవతండులగ్ శ్రపయత్యపవాతా అనురారతూగ్ంసి పిశాచా వేదిమద ఇత్యంతరా గార్హపత్యాన్వాహార్యపచనే దక్షిణపూర్వేణ వాన్వాహార్యపచ సం దక్షిణా ప్రాచీమేకస్ఫ్యం పరాచీం వేదిముద్ధత్య శుధం తాం పితర ఇత్యద్భిరవోక్ష్యాయంతు పితరో మనోజవస ఇత్యభిమంత్ర్య సకృదాచిన్నం బర్హిరూర్ణామ్రదుస్యోనం పితృభ్యస్త్వా భరామ్యహం. స్మిన్సీదంతు మే పితరస్సోమ్యాః పితామహాః ప్రపితా మహాశ్చాను గైస్సహేతి సకృదాచ్ఛిన్నేన బర్హిషా నేదిగ్ స్త్రృణాతి. ౧ ఉత్పూతేనన ప్రవనితేనానుత్పూతేనవా నస్వధా స్థాలీపాక. మాసాదయతి దక్షిణతః కశిపూపబర్హణమాంజన మభ్యంజనముదకుంభ మిత్యేకైకశ ఆరాధయత్యధ్వర్యురుపవీతీ దక్షిణం జాన్వాచ్య మేక్షణ ఉపస్తీర్య తే నావదాయాభి ఘార్యసోమాయ పితృపితాయ

స్వధానమయితి దక్షిణాగ్నౌ జుహోతియమాయాంగిరస్వతే పితృమతే
స్వధానమయితిద్వితీయామగ్నయేక వ్యవాహనాయస్వధానమయితితృతీ
యాంఏమేక్షణౌతండులాంస్త్వా హుత్వాతూష్ణీం మేక్షణమాదధాతి న
యమాయజుహోతీ త్యేకేప యంత్వసురాః పితృరూపా యేరూపాణిప్రతి
ముచ్యాచరంతి. పురాపురోని పురోయె భాకత్యగ్నిష్టా ల్లోకాత్ప్రణు
దాత్వస్మాత్, యేదేవాః పితరోయేచ మానుషాయేగర్భే మనురుత
యేపరాస్తాః, యఉద్ధతా ఉతయె నిఖాతాస్తే సమ్యచ యిహాయాద
యంతాం, యెరూపాని ప్రతిముంచ, మానాఅసురాస్సుతస్స్వధయా చ
రంతి, పరాపురోని పురోయెభరంత్యగ్నిష్టాల్లోకాత్ప్రణుదా త్వస్మాత్
యేజ్ఞాతినాం ప్రతిరూపాః పిత్ర్యాః మాయయానురాః ప్రవిష్టాః ప
రాపురోని పురోయేభరంత్యగ్నే తానస్మాత్ప్రణు దస్వలోకాత్ దక్షి
ణాగ్నౌ కోల్ముకంధూపాయిరతి దక్షిణపూర్వముహోంతర తేశగ్ం స
కృత్స్న్య నోల్లిఖ్యోదీర తామవం ఇత్యద్భిరవోక్ష్యోల్లిఖితాం తేని దధా
తి యజమానోతఉర్ధ్వం, ప్రాచీనావీతీ కర్మాణికరోతి మార్జయంతాం
మమ పితరోమార్జయంతాం మమపితామహా మార్జయంతాంమమ,
ప్రపితామహా ఇత్యేకస్యాన్యయాంత్రీ నుదకాంజలిన్ని నయతిపసవ్యం.
వాత్రిః పరిషి చతిత్రీనుదపాత్రాః వాకసనేయిన స్సమామనంతి. ౨.
సవ్యంజానాన్వాచ్యా వాచీనపాణీ స్సకృదాచ్ఛిన్న బర్హిషి దక్షిణాపవర్గ
న్నిండానడానదాత్యే త త్తైతతాసాయే చత్వామన్నిత్యేతైః ప్రతిమం
త్రంతూష్ణీం చతుర్థం సకృతాకృతః ప్రపితామహప్రభృతిన్నావనా ను
గృహీతం గచ్ఛతియది జుంధునవిద్యాత్స్వధా పితృభ్యః పృథివిషద్భ్య
ఇతి ప్రథమం పిండం దద్యాత్స్వధా పితృభ్యోంతరిక్ష సద్భ్యః ఇతిద్వితీ
యగ్ స్వధాపితృభ్యోదివిషద్భ్య ఇతితృతీయంయది ద్విపితాస్యాదే కై
కస్మిన్పిండే ద్వావుపలక్షయే ద్యదిజీవపితా నదద్యాదా హోమా
త్కృత్వా విరమేద్యన్నే మాతా ప్రమమాదయచ్చ చారానసువ్రతం,
తన్మేరేతః పితావృజ్త్కా మాభురన్యోపపద్యతాం, పితృభ్యస్స్వధా
విభ్యస్స్వధానమః పితామహేభ్య స్స్వధావిభ్యస్స్వధానమః ప్రపి
తామహేభ్య స్స్వధావిభ్యస్స్వధానమ, ఇత్యుపస్థాయా ప్రపితరో
యథాభాగాం మందధ్వమిత్యుక్త్వా పరాజా వర్తతవోష్మణోవ్యా వృత
ఉపాస్తేమీమా మదుతపితరస్సోమ్యా ఇతివ్యావృత్త ఊష్మణ్యభిపర్యావ
ర్తతె వ్యావృత్తేవ్యాయస్థానల్యాగ్ం శేష స్తవజిఘ్రితియె సమానాస్స

మనసః పితరోయమరాజ్యే, తేషాంలోక స్స్వధానమో యజ్ఞో దేవేషు కల్పతాం, వీరంధత్తపితర ఇత్యాయమయా వినాప్రాశ్యో న్నాద్యకామేన ప్రాశ్యోయోఖాల మన్నాద్యాయ సన్నాద్యాత్తైనవాప్రాశః పూర్వవదేక స్పాన్యయాంత్రి నుదకాంజలి నుపనినియాం జనాభ్యం జనేవాసత్చ త్రిరనుపిండం దదాత్యాంత్వతతా సాహాంత్వపితా మహాసావాంత్వ ప్రపితామనావా విత్యాంజనమేవమభ్యజన మభ్యం త్వేతిమంత్రగ్ం సన్నమయతి యదినామాని సవిద్యాదాంజతాం మమ పితర ఆంజజతాం మమ ప్రపితామహా ఇత్యాంజనమేవ మభ్యంజన మభ్యంజతామితి మంత్రగ్ం సన్నమయతి. 3. ఐతానివః పితరోవాసాగ్ స్యతో నోస్యత్పితరో మాయోష్టేతి వాససో దశాంచిత్వాని దదాత్యూర్ణాస్తుకాంవా పూర్వేవయస్యుత్తర ఆయుషిస్వంలోము' వీతో మ్నను పిండేషు నమోవః పితరో రసాయేతి నమస్కారాన్ జపతిగృహాన్నః పీతరోదత్త సదోవః పితరోదేష్మ్న పిత్యా నుపతిష్టత ఊర్జం వహంతి రమృతం ఘృతం పయఃకీలాలం పరిస్పతం, స్వధాస్తు తర్పయతమేపిత్యా నిత్యుదకం నినయతి మనోన్వాహు వామహాఇత్యిమనస్వతీభి రుపతిష్టత ఉత్తిష్టతపితర ప్రేతశూరాయమస్య పంథామనవేతా పురాణం, ధత్తాదస్మాసుద్రవిణంయచ్ఛ భద్రంప్రణో బ్రూతాద్భాగధాం దేవతాస్వతి పిత్యానుస్థాపయతి, పరేత పితరసోమ్యా ఇతి ప్రవాహాణ్యా పిత్ర్యాన్ ప్రవాహయతి ప్రజాపతేన త్వదేతానితి యజ్ఞోపవీతి. గార్హపత్యదేశంగచ్ఛతి యదంతరిక్ష మితిపంక్త్యాగార్హపత్య ముపతిష్టతే పాంత్వపధీనాగ్ం రసం. ప్రాశయామి, భూతం కృతింగర్భ ధత్తేస్వతి మధ్యమపీండం పత్నై ప్రయచ్ఛతా ధత్తపితరోగర్భంకుమారం పుష్కరస్రజం, యథేహాపురుషోసది తితంపత్నీ ప్రాశ్నాతి పుమాగ్ం సగ్ం హజానుకాభవతీతి విజ్ఞాయతేయేసజాతా సమనసో జీవాజీవేషుమామకాః, తేషాగ్ శ్రీర్మయకల్ప తామస్మిన్ లోకేశతగ్ం షమాఇత్య వశిష్టానామేకం యజమానః ప్రాశ్నాతి నవాస్థాల్యాం పిండాన్ త్సమవధామయోసమానా యిసకృ వాచ్ఛిన్నమగ్నా ప్రహారత్యభూన్నోదూతో హవిషో జాతవేదా అవాడ్ఢవ్యాని సురభి నికృత్వా, ప్రాదాః పిత్రుభ్య స్స్వధయాతె అక్షన్ప్రజా నన్నగ్నే పునరవ్యేహి దేవా నిత్యేకోల్ముకం ప్రత్యపిసృజ్యప్రోక్ష్య పాత్రాణి ద్వంద్వ మభ్యుదాహరతి సంతిష్టతే పిండపితృయజ్ఞో అపః పిండానభ్యవహరే ద్భా హ్మణంవా ప్రాశయేతోస్య

మేవంవిహితవాసాహితాగ్నేః రౌపాసనే శ్రవణ ధర్మాహోమశ్చాతి
ప్రణీతేష్వా బహుయాద్యస్మిన్ జుహుయాత్తను ప్రతిష్ఠతే తత్రగార్హా
పత్యశబ్దో లుప్యేకసగ్‌స్కార ప్రతిబోధాత్.

పిండపితృయజ్ఞః. సమాప్తః.

పునస్సంధానమ్.

పూర్వోక్త ఏవంగుణ విశేషణవిశిష్టాయాం శుభతిథౌ. ధర్మప
త్నీసమేతస్య మమోపాత్తదురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థంవి
చ్ఛిన్నౌపాసనాగ్నిం పునస్సంధాస్యే, విచ్ఛిన్నసంధానార్థం పత్న్యర్థం
పునః ప్రాణానాయమ్య. ఓం ఓంఅధ్యపూర్వోక్త ఏవంగుణ విశేషణ
...శుభతిథౌ, ఔపాసనం సంధాస్యే. ఉపావరోహ జాతవేదః పున
స్త్వందేవేభ్యో హవ్యంవహానః ప్రజానన్, ఆయుః ప్రజాగ్ం రయిమ
స్మాసుధేహ్యజ స్రోనోదీదిహినో దురోణే. చత్వారిశృంగాత్రయో అ
స్యపాద్వేశీర్షే సప్తహస్తాసోఅస్య, త్రిధాబద్ధోవృషభోరోరవీతిమహో
దేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ (యజ్ఞేశ్వరంధ్యాయామి) సప్తహస్తశ్చతు
శ్శృంగస్సప్తజిహ్వోద్విశీర్షకః. త్రిపాత్ప్రసన్నవదనస్సుఖాసీన శ్శుచిస్మి
తః, స్వాహాంతుదక్షిణే పార్శ్వేదేవీం వామేస్వధాంతథా, బిభ్రద్దక్షి
ణహస్తైస్తుశక్తిమన్నం స్రుచంస్రువం, తోమరంవ్యజనంవామైర్ఘృత
పాత్రంతుధారయన్, మేషారూఢం జటాబద్ధం గౌరవర్ణం మహౌజసం
ధూమధ్వజం లోహితాక్షం సప్తార్చిస్సర్వకామదం, ఆత్మాభిముఖమా
సీనమేవంధ్యాయేద్ధుతాశనం, ఏమహిదేవః. ప్రదిశోనుసర్వాః పూ
ర్వోహిజాతస్స ఉగర్భేఅంతస్స విజాయమానస్సజనిష్య మాణఃప్రత్య
ఙ్ముఖాస్తిష్ఠతివిశ్వతోముఖః, ఏహ్యగ్నేమమః అభిముఖోభవ సుప్రస
న్నోభవ, సుముఖోభవ. ఓంభూర్భువ—ప్రచోదయాత్ అగ్నింపరిస
మూహ్య, అలంకృత్య. అగ్నయేనమః, హుతవహాయనమః, హుతా
శనేనమః, కృష్ణవర్త్మనేనమః, దేవముఖాయనమః, సప్తజిహ్వాయన
మః, వైశ్వానరాయనమః, జాతవేదసేనమః, ప్రాగాదిదర్భైరగ్నిం పరి
స్తృణాతి, పురస్తాత్, దక్షిణతః, పశ్చాత్, ఉత్తరేణాగ్నింప్రాగగ్రాన్
దర్భాన్త్సగ్ స్తీర్యద్వంద్వంన్యంచి పాత్రాణిప్రయునక్తి దర్వీఅజ్యస్థా

ల్యా, ప్రోక్షణస్యవానితిసమానా గ్రాద్వాదర్భాప్రాదేశమాత్రౌపవిత్రేకృత్వా, అద్భిస్సమ్మృజ్య, ప్రోక్షణపాత్రేనిధాయ, పోక్ష్యఅక్షత్రైస్సహాఅపఆసిచ్య హస్తయోరంగుష్ఠోప కనిష్ఠికాభ్యాముదగ్రే గృహీత్వా. ప్రాచీస్త్రిరుత్పూయ, సపవిత్రేణపాణినా పాత్రాణ్యుత్తానాకృనిత్వా, త్రిఃప్రోక్ష్య, ప్రోక్షణీశేషం దక్షిణతో నిధాయ. తత్పవిత్రమాజ్యస్థాల్యామాదాయ, ఆజ్యంవిలాప్య అపరేణాగ్నిం పవిత్రాంతర్హితాయామాజ్యస్థాల్యామాజ్యంనిరూప్య, ఉదీచోంగారాన్నిరూహ్య, తేష్వధిశ్రిత్య, జ్వలతాదర్భేణావద్యుత్య, ద్వేదర్భాగ్రేప్రచ్ఛిద్యప్రక్షాల్యప్రతస్య ఆజ్యేప్రాశ్య అపఉపస్పృశ్య, త్రిఃపర్యగ్నికృత్వా, ఉదగుద్వాస్య అంగారాన్ ప్రత్యూహ్య ఉదగగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం పునరాహారమాజ్యం త్రిరుత్పూయ్య, పవిత్రగంధింవిస్రస్య ప్రక్షాళ్య, ప్రాకగ్రమగ్నౌపవిత్రేనుపహరతి, స్రుక్స్రువావగ్నౌప్రతితప్య, దర్భాగ్రైస్సంమృజ్య, పునఃప్రతితప్య, ప్రోక్ష్య, నిధాయ, దర్భానద్భిసగ్స్పృశ్యాగ్నౌప్రహరంతి, అదితేమన్యస్వ, అనుమతేనుమన్యస్వ, సరస్వతేనుమన్యస్వ, దేవసవితః, ప్రసువ, ఓంఓం, శుభతిథౌ, సంకల్పప్రభృఏవితక్షణపర్యంతంమధ్యే సంభావితసమస్తదోష నిర్హారణార్థం, సర్వప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే, ఓంభూర్భువస్సువస్స్వాహా. ప్రజాపతయఇదంనమమ, ఓంఓం, శుభతిథౌఆపవాసా, కరుణప్రాయశ్చిత్తార్థంఅయాశ్చవ్యాహృతిహోమంకరిష్యే, ఏకం ద్వేత్రీణి, చత్వారి, అయాశ్చాగ్నేనభిశస్తీశ్చసత్యమిత్వమయాఅసి, అయసామనసాధృతో యసానహవ్యమూహిషేయానో ధేహిభేషజగ్ స్వాహా అగ్నయ ఇదంనమమ, పునశ్చతుర్గృహీతం. మహావిర్హోతాసత్య హావిరధ్వర్యుః, అచ్యుతపాజాఅగ్నీత్, అచ్యుతమనా ఉపక్తా, అనాధృష్యశ్చ ప్రతిధృష్యశ్చయజ్ఞస్యాభిగురా, ఆయాస్యఉద్గాతా, వాచస్పతేహృద్విధేనామన్, విధేమతేనామవిధేస్త్వమస్మాకంనామ, వాచస్పతిస్సోమంపాత్, మాదైవ్యస్తంతుశ్ఛేది మామనుష్యః నమోదివే, నమః పృథివ్యైస్వాహా. వాచస్పతయే బ్రహ్మణఇదంనమమ, పునశ్చతుర్గృహీతం, ఏకం, ద్వే, త్రీణి, చత్వారి, మనోజ్యోతిర్జుషతామాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమందధాతు, యాఇష్టా ఉషసోనిమ్రుచశ్చతాం స్సదధామి హవిషాఘృతేనస్వాహా. మనసేజ్యోతిష ఇదంనమమ, పునశ్చతుర్గృహీతం, యదస్మిన్ కర్మణ్యంతరకామంత్రతః కర్మతో వా. ఆనయా

త్వాశ్రచ్ఛమయామి, సర్వంతృప్యంతుదేవా హువంతాంఘృతేన స్వాహా దేవేభ్యఇదంనమమ. ద్వాదశగృహీతేనాజ్యేనస్రుచంపూరయిత్వా ఏకద్వే, త్రీణి, చత్వారి, పంచషట్, సప్త, అష్టౌ, నవదశః ఏకాదశద్వాదశ, సప్తతేఅగ్నే సమిధస్సప్తజిహ్వాః, సప్తర్షయస్సప్తధామప్రియాణి, సప్తహోత్రాస్సప్తధాత్వాయజంతి సప్తయోనీరాపృణస్వాఘృతేనస్వాహా, అగ్నయేసప్తహోత్రఇదంనమమ, ఓంఓంశుభతిథౌ, పునస్సంధానహోమేకర్మణి, అవిజ్ఞాతప్రాయశ్చిత్తానికరిష్యే అనాజ్ఞాతంయదాజ్ఞాతంస్యక్రియ తేమిదు, అగ్నేతదస్యకల్పయత్వగ్ంహివేత్థయథావగ్ స్వాహా, అద్నయఇదం నమమపురుషసమ్మితః అగ్నేతదస్యకల్పయత్వగ్ంహివేత్థయథాతథగ్స్వాహా, అగ్నయఇదంనమమ, యత్పాకత్రామనసాదీనదక్షాణ యజ్ఞస్యమన్నతేమర్తాసః, అగ్నిష్టద్ధోతాక్రతువిద్విజానన్ యజిష్ఠోదేవాగ్ం ఋతుశోయజాతిస్వాహా. అగ్నయఇదం నమమ, ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమే త్రేధానిదధేపదం సమూఢమస్యపాగ్ం సురేస్వాహా. విష్ణవే పరమాత్మన ఇదం నమమ. ఓం ఓం, శుభతిథౌ పునస్సంధాన హోమేకర్మణిమంత్రి విపర్యాసతంత్ర విపర్యాసకాలవిపర్యా సకర్మ విపర్యాసస్వర అక్షరపదవృత్తవర్ణలోప ప్రాయశ్చిత్తార్థం సర్వప్రాయశ్చితంకరిష్యే, ఓంభూర్భువస్సువస్వాహా. ప్రజాపతయఇదం నమమ, భూస్వాహా. అగ్నయఇదం నమమ, భువస్వాహా. వాయవఇదంన. సువస్వాహా. సూర్యాయిదంనమమ. భూర్భువస్సువస్వాహా. ప్రజాపతయ ఇదంనమమ. అదితేన్వమగ్‌స్థాః, సరస్వతేన్వమగ్‌స్థాః, అనుమత్వేనగ్‌స్థాః, సరస్వతేన్వమగ్‌స్థాః, దేవసవితః ప్రాసావీ ఓం ఓం శుభతిథౌ, ధర్మపత్నీసమేతస్య మమోపాత్తదురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం, ప్రాతరౌపాసనంతండులైర్హోష్యే చత్వారిశృంగాత్రయో అస్యపాదాభవ, ఆదితేనుమన్యస్వ, ప్రసువ. ఓం ఓం శుభతిథౌ బహూనాం అనేకకాల అవుపాసనాంతరిత ప్రాయశ్చిత్తార్థం పునిరౌపాసనాధికార యోగ్యతాసిధ్యర్థం హోమద్రవ్యదానం కరిష్యే. తండులావైశ్వదేవత్యాః పాకేనసాన్నంపచంతివ. తస్మాత్తండులదానేన అతిశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమబీజం విభావసోః అనంతపుణ్యఫలదమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే, సంప్రదదేన, హోమ్యామజుహోమి, ఓంసూర్యాయస్వాహా, సూర్యాయిదంనమమ, అగ్నయేస్విష్టకృతేస్వా అగ్నయేస్విష్టకృతఇదంనమమ, ఓంఓంశుభతి

థా ఆహుతిసంసర్గ ప్రాయశ్చిత్తార్థంవనస్పతిహోమంకరిష్యే, యత్రవేత్థవనస్పతే దేవానాంగుహ్యానామాని, తత్రహవ్యానిగామయ స్వాహా, వనస్పతయఇదంన, ఆదితేనస్యమగ్నాః ప్రానవీః, అగ్నేత్వహోఅంతమః, ఉత్తరాతా శివోభవవరూత్థ్యతంత్వశోచిష్టదీవః, సుమాన్నయనోసమిూమహేసఖిభ్యః, వసురగ్నిర్వసుశ్రవాః అచ్ఛానక్షిద్యమత్తమోరఇందాః, సనోబోధిశృధీహవమురుష్యాణో ఆఘాయత స్సముపాత్, హోమసాద్గుణ్యార్థం అనాజాతత్రయమంత్రజపంకరిష్యే, అనాజ్ఞాతం....ఋతుశోయజాతి అనేని ప్రాతరౌపాసనహోమేనభగవాన్ సర్వదేవాంతకః యజ్ఞేశ్వర స్సుప్రీతస్సుప్రసన్నో వరదోభవతు ఇష్టకామ్యార్థఫలసిద్ధిరస్తు యస్యస్మృత్యచనామోక్త్య తపో హోమక్రియాదిషున్యూనంసంపూర్ణతాం యాతిసద్యో వందేతమచ్యుతిం, మంత్రహీనం క్రియాహీనంభక్తిహీనంహుతాశన, యద్ధుతంతుమయాదేవ పరిపూర్ణంతదస్తుతే, స్వస్తిశ్రద్ధాం మేధాంయశః ప్రజ్ఞాంవిద్యాంబుద్ధిం శ్రియంబలం, ఆయుష్యంతేజ అరోగ్యందేహిమెహవ్య వాహన, చతుస్సాసరపర్యంతం, అహంభోఅభివాదయే బృహత్సామసత్ర భృద్వల్ధ వృష్టియంత్రిష్టుభోజశ్శుభితముగ్రవీరం ఇంద్రస్తోమేనపంచదశేన,మధ్యమిదంవాతేన సగరేణరక్ష,నమస్తేగార్హపత్యాయ,నమస్తే దక్షిణాగ్నయె, నమ అహవనీయాయ, మహావేద్యైనమోనమః కాండద్వయోపపాద్యాయ కర్మబ్రాహ్మస్వరూపిణె, స్వర్గాపవర్గ రూపాయ యజ్ఞేశాయ నమోనమయజ్ఞేశాచ్యుతగోవింద, మాధవానంతకేశవ, కృష్ణవిష్ణుఋషీకేశవాసుదేవనమోస్తుతె అహంపరస్తాదమగాపిదహాం జ్యోతిపావికమోవవార, యదంతరిక్షంతదుమేపితా భూదహగం సూర్యముభయతో దదర్శాహంభూయసముత్తమ స్సమానానాంయాతె అగ్నేయజ్ఞియాత సూప్తయేహ్యరోహాత్మాత్మానం, ఆచ్ఛావమూాని, కృణ్వస్వస్మిన గాయపురాణీ, యజ్ఞోభూత్వా యజమానీన, స్వాయోనింజాతవేదో భువఆజాతమాన స్సక్షయఏహి, ఇత్యౌపాసనమ్.

పునస్సంధానమ్.

ఆబ్ధికమంత్రః.

స్నాత్వాచమ్య, పవిత్రవంతః పరివాజమాసత ఇతిమంత్రేణప
విత్రధృత్వా శ్రీగోవిందగోవింద పూర్వోక్తఏవంగు...యాం శుభతి
థౌ (ప్రాచీనావీతి) యజమానస్య పితుః ప్రతిసాంవత్సరిక మృతాహా
ఖ్యాన్న శ్రాద్ధంకరిష్యే, కాలే అధికార సిద్ధ్యర్థం యథాశక్తి సంభవ
తాప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే, (కురుష్వ) సమస్తసంపత్సమవాప్తి హేతవ
స్సముత్థితాపత్కుల ధూమకేతవః, అపార సంసార సముద్ర సేతవః పు
నంతు మాంబ్రాహ్మణ పాదపాంసవః, ఆపద్ఘనధ్వాంత సహస్రభా
నవస్సమాహితార్థార్పణ కామధేనవః. సమస్తతీర్థాంబుజపవిత్రమూ
ర్తయోరక్షంతుమాం బ్రాహ్మణపాదపాంసవః, ఆధివ్యాధిహరంనృ
ణాం మృత్యు దారిద్ర్యనాశనం, శ్రీపుష్టికీర్తిదంవందే విప్రశ్రీపాద
పంకజం, విప్రౌఘదర్శనాత్సద్యః క్షీయంతే పాపనాశయః, వందనాత్
మంగళావాప్తిరర్చనాదచ్యుతంపదం, నమోబ్రహ్మణ్యదేవాయ గోబ్రా
హ్మణ హితాయచ, జగద్ధితాయ కృష్ణాయ గోవిందాయ నమోనమః.

అర్చనం.

యావతీర్వై దేవతాస్తాస్సర్వా వేదవిది బ్రాహ్మణేవసంతి తస్మా
ద్బ్రాహ్మణేభ్యో వేదవిద్భ్యో దివేదివేనమస్కుర్యాన్నాశ్లీలంకీర్తయే
దేవతాఏవతాః ప్రీణాతి, యజమానస్యపితుః ప్రతిసాంవత్సరిక మృతా
హాఖ్యాన్న శ్రాద్ధంకర్తుం ముఖ్యకాలోభూత్వా అధికారసంపదస్త్వితి
భవంతో బ్రువంతు, అధికారసంపదస్తు, కాలశ్చముఖ్యకాలోస్తు, పాకా
దీనాంపవిత్రతాస్తు, సర్వేపాకా శ్శుచయోభవంతు, దేవతాభ్యః పి
తృభ్యశ్చ మహాయోగిభ్య ఏవచ, నమస్స్వధాయై స్వాహాయైనిత్యమేవ
నమోనమః, ఈశానః పితృరూపేణ మహాదేవో మహేశ్వరః, ప్రియతాం
భగవానీశః పరమాత్మా సదాశివః, ప్రాణానాయమ్య, ఏవంగు....
తిథౌ ప్రా...తి, యజమానస్య పితుః ప్రతిసాంవత్సరికమృతాహాన్న శ్రాద్ధే
పితృపితామహ ప్రపితామహానాంగోత్రాణాం శర్మణాంరూపాంసవ్యం

పురూరవార్ద్రవ సంజ్ఞకానాంవిశ్వేషాం దేవానాంచ(ప్రాచీనావీతి)పితుః ప్రతిసాంవత్సరిక మృతాహాన్న శ్రాద్ధంఅన్యేన హవిషాపార్వణ విధానే నయుష్మదనుజ్ఞయాసదేవం శ్రాద్ధం అన్నాదిద్రవ్యేణాద్య కరిష్యే. (కురుష్వ) (సవ్యం) పురూరవార్ద్రవ సంజ్ఞకానాన విశ్వేషాం దేవానాంస్థానే ఆహవనీయార్థక్షణం దత్వాభవద్భిఃక్షణః ప్రసాదఃకరణీయః, (ప్రాచీనావీతి) యజమానస్య పితృపితా మహ ప్రపితామహానాం గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్రాదిత్య రూపాణాంస్థానే ఆహవనీయార్థే క్షణం దత్వా భవద్భిఃక్షణః ప్రసాదఃకరణీయః, అస్తుకరణీయః, అక్రోధనై శ్శౌచపరై స్సతతం బ్రహ్మవాదిభిః, భవితవ్యం భవద్భిశ్చమయా చశ్రాద్ధకర్మణి, తతః గృహాంగణే గోమయసహితేన గోమూత్రేణ ఉదక్ప్లవం దక్షిణాప్లవంచ మండలం క్రమేణోదీచ్యాం దక్షిణస్యాంచ దిశియజ్ఞోపవీతినా ప్రాచీనావీతినాచ గోనుయోనానులిప్తాయాం భువి కర్తవ్యం, పురూరవార్ద్రవ సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాం పాద్యస్థానే సాక్షతా ఇమేకుశాః, పుష్పసహితా ఇమే అక్షతాం, అయంగంధః,ఇసేకుశాః, సకలారాధనై స్స్వర్చితమస్తు,ప్రాచీనావీతీ, పితృపితామహ ప్రపితామహానాం గోత్రాణాంశర్మణాంవసురుద్రాదిత్య రూపాణాం పాద్యస్థానేసతిలాఇమేకుశాః,పుష్పసహితాఇమేతిలాః, అయంగంధః, అలంకరణార్థా ఇమేకుశాః, సకలారాధనై స్స్వర్చితమస్తు,పురూరవా....సంజ్ఞకా విశ్వే దేవాః స్వాగతం, సుస్వాగతం పురూర....దేవానాం పాద్యస్థానేఇదమాసనం, సుఖాసనం, శంనోదేవీరభిష్టయ ఆపో భవంతుపీతయే, శంయోరభిస్రవంతునః పురూరవార్ద్రవ.... దేవాః ఇదంవః పాద్యం, సుపాద్యం పవిత్రంవిస్సృజతి శుక్రమసిజ్యోతిరసి తేజోసి దేవోవస్సవితోత్పునాత్వచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణవసో స్సూర్యస్య రశ్మిభిః, చరణంపవిత్రంవితతం పురాణంయేవ పూతస్తర్యదుష్కృతాని, తేనపవిత్రేణశుద్ధేనపూతా అతిపాప్మానమరాతింతరేమ,లోకస్యద్వారమర్చిమత్పవిత్రం, జ్యోతిష్మద్ భ్రాజమానం మహస్వత్ అమృతస్య ధారాబహుధాదోహ మానంచరణంనోలోకేసుధితాందధాతు,నమో బ్రహ్మణ్యదేవాయగోబ్రాహ్మణహితాయచ,జగద్ధితాయకృష్ణాయగోవిందాయనమోనమః. పవిత్రంధృత్వా,పునఃపాద్యం, మయిమహోమయి యశో మయీంద్రియంవీర్యం, సవ్యేన పితృపితామహ ప్రపితామహాః స్వాగతం, సుస్వాగతం, ప్రాచీనావీతి,పితృపితామహ ప్రపితామహానాం

....ణామిదమాసనం, సుఖాసనం, శంనోదేవివంతునః, పితృపితామహ
ప్రపితామహ గోత్రాః శర్మాణః వసురుద్రాదిత్యరూపాః ఇదంవః పాద్యం
నుపాద్యం. శుక్రమసిజ్యోతిరసి తేజోసి దేవోవ స్సవిరోత్పునా....మ
యీంద్రియంవీర్యం, శ్లో. యదీచ్ఛసి మహారాజ సర్వతీర్థావ గాహ
నం, విప్రపాదవినిర్ముక్తతోయంశిరసిధారయేత్, కర్తాస్వయంచపాదా
ప్రక్షాళ్యఈశాన్యముఖ ఉపవిశ్యాచమ్య, విశ్వేదేవాః ప్రాఙ్ముఖా పి
తర ఉదఙ్ముఖాః ఆచమ్య పురూరవార్ద్రవ సంజ్ఞకావిశ్వేదేవాః సమా
ఖ్యం ఇతిసవ్యేనపాణినా ఆసనంస్పృశతిదక్షిణేన (బ్రాహ్మణంస్పృశన్
ఉపవేశయతి) భూర్భువస్సువహాస్తాం, అయంవోవిష్టరః, అత్రోపవిశం
తుభవంతః ఉపవిశామః (పితృపితామహప్రపితామహాః స్వమాద్వం)
భూర్భువస్సువస్స్వధాస్తాం అయంవోవిష్టరః అత్రోపవిశంతుభవంతః,
ఉపవిశామః శ్రాద్ధభూమౌ గయాంధ్యాత్వా ధ్యాత్వా దేవంజనార్ద
నం, తాభ్యాంచైవ నమస్కృత్యతతశ్శ్రాద్ధంప్రవర్తయేత్. ఆచమ్య
ప్రాణానాయమ్య. ఏవంగుణ....ప్రీత్యర్థం యజమానస్యపితుః ప్రతి
సాంవత్సరిక మృతాహాఖ్యాన్న శ్రాద్ధే భవదనుజ్ఞయాప్రకారం శ్రాద్ధ
కర్మకరిష్యే, కురుష్వ (ప్రాచీనావీతి) అపహతా హసురారక్షాగ్ంసిపి
శాచాయెక్షియంతి పృథివీమను, అన్యత్రేతోగచ్ఛంతు యత్రైషాం
గతంమనః ఉదీర తామవరఉత్పరాస ఉన్మధ్యమాః పితరస్సోమ్యాసః,
అసుంయ ఈయురవృకా ఋతజ్ఞాస్తేనోవంతు పీతరోహవేషు, తిలాన్వి
కిరేత్, యజ్ఞోపవీతి, హస్తేకందత్వా, విశ్వేదేవద్వైవేక్షుణః ప్రియతాం
ఓంతథాః ప్రాప్నువంతుభవంతః ప్రాప్నవామః, పురూరవార్ద్రవ సం
జ్ఞకాన్ విశ్వాన్ దేవాన్ భవత్స్వావాహయిష్యే ఆవాహయవిశ్వే
దేవాస ఆగతశ్రుణుతామ ఇమగ్ంహవం. ఏవం బర్హిర్నిషీదత, ఆగ
చ్ఛంతుమ్మహాభాగ విశ్వేదేవా మహాబలాః, యేహ్యత్రవిహితా శ్రా
ద్ధే సావధానాభవంతుతే, నావధానాస్మృః ఇతితానావాహ్య, విశ్వే
దేవాశ్శృణుతేమగ్ంహాసంమేయె అంతరిక్షేయఉపద్యువిష్ఠ, యెఅగ్ని
జిహ్వా ఉతవాయజత్రా ఆసద్యాస్మిన్బర్హిషి మాదయధ్వం, ఇతి జ
ప్త్వా, ఓషధయస్సంవదంతె సోమేనసహరాజ్ఞా, యస్మైకరోతి బ్రా
హ్మణ స్తగ్ంరాజన్పారయామసి, ఇతిపాదాదిమస్తకాంతంఅక్షతాన్
వికిరేత్, తతో వైశ్వదేవార్థ బ్రాహ్మణభూమిం ప్రాదక్షిణ్యేన యవై
రాస్తీర్య అన్యఘ్యపాత్రేఅసాద్య, ఉత్తానేప్రోక్ష్య, పవిత్రేష్వెష్ణవానీ

యుర్వాసం మనసా పునాతు, పవిత్రేకృత్వా, పాత్రయోర్నధాయ; శం
నోదేవీ రభీష్టయ ఆపోభ....వంతునః, సపవిత్రయోః, పాత్రయోరపః
క్షిప్త్వా. యవోసిధాన్యరాజోవా వారుణోమధుసంయుతః,నిర్ణోద స్సర్వ
పాపానాంపవిత్రమృషిభిస్స్మృతం, యవాన్ క్షిప్త్వా అర్ఘ్యపాత్రయోర
యంగంధః, ఇమానీపుష్పాణి ఇమేకుశాః, సకలారాధనై స్స్వర్చితమ
స్తు, స్వాహార్ఘ్యాః, ఇతిమంత్రేణ దేవతార్థ, బ్రాహ్మణ సమీపేనిక్షిపే
త్ సంత్వర్ఘ్యాః, హస్తోదకందత్వా, యాదివ్యాఆపః పయసానం బభూ
వుర్యా ఆంతరిక్ష ఉతపార్థివీర్యాః, హిరణ్యవర్ణాయజ్ఞియాస్తాన ఆపశ్శగు
స్యోనానుహవాభవంతు,పవిత్రాంతర్ బ్రాహ్మహస్తే ఇదంవో అర్ఘ్య
మిత్యుదకపూర్వకం ప్రత్యేకమర్ఘ్యోదకం వినిక్షిపేత్, పురూరవసంజ్ఞ
కా విశ్వేదేవాః ఇదంవో అర్ఘ్యం, అ స్త్వర్ఘ్యం తతశ్శుద్ధోదకం, యాద
వ్య....వాభవంతు ఆర్ద్రవసంజ్ఞకావిశ్వేదేవాఇదంవో అర్ఘ్యం అ
స్త్వర్ఘ్యంతత ఉదకందత్వా, గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపు
ష్టాంకరీషిణీం,ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాంతామిహోపహ్వయే శ్రియం,
పురూరవాః....ఆమీవోగంధాః, అచ్యుతప్రార్చిత ప్రియమేధాపోఅ
ర్చత, అర్చంతుపుత్రకా ఉత పురన్న ధృష్ణర్చతః పురూర....దేవాః,
ఇమానిపుష్పాణి, ధూరసిధూర్వధూర్వంతం ధూర్వతం యోస్మాన్ధూ
ర్వతితంధూర్వయం వయం ధూర్వామః, పురూర....దేవాఅయంవో
ధూపః, సుధూపః, ఉద్దీప్యస్వజాత వేదోపఘ్నం న్నిర్ఋతిం మమ,
పశూగ్శ్చమహ్య మావహజీవనంచదిశోదిశ, పురూర....దేవాః అ
యంవో జ్యోతిః, యువాసువాసాః పరివీత ఆగాత్స ఉశ్రేయాన్భ
వతి జాయమానః,తంధీరాసః కవయ ఉన్నయంతిస్వాధియో మనసాదే
వయంతః, పురూర....దేవాః, అంతఃప్రావరణార్థం బహిః ప్రావర
ణార్థంవః ఆచ్ఛాదనార్థం పవిత్రార్థంమలంకరణార్థమిదంవోదాసః,సు
వాస, తదభావేసాక్షతా ఇమేకుశా.

అర్చనం సమాప్తః

సంకల్పసిద్ధిః.

అస్తుం సంకల్పఃసిద్ధి (ప్రాచీనావీతి) అప్రదక్షిణంపిత్రాద్యర్చనం
కుర్యాత్, భవదనుజ్ఞయాపిత్రాద్యర్చనం కరిష్యే. ప్రాచీనావీతి, పితృ

స్థానస్యహస్తోదకం దత్వా. పితృపితామహ ప్రపితామహానాం గోత్రాణాంశర్మణాం,వసురుద్రాదిత్యరూపాణా మిదమాసనం, సుఖాసనం,హస్తోదకందత్వా, యజమానస్యపితుః, ప్రతిసాంవత్సరిక మృతాహాఘ్యాన్నంశ్రాద్ధేక్షణఃప్రియతాం,ఓంతథా,ప్రాప్నువంతుభవతితఃప్రాప్నువామః, పితృపితామహా ప్రపితామహాన్ గోత్రాన్ శర్మణః వసురుద్రాదిత్యరూపాన్ భవ తాస్వావాహయిష్యే, ఆవాహాయ, ఉశంతస్త్వాహవామహ ఉశంతస్సమిాధీమహీం, ఉశంనుశత ఆవహ పితౄన్ హవిషే అత్తవే, ఇత్యావాహ్య, నమోవః పితరశ్శుష్మాయనమోవః పితరోజీవాయ నమోవః పిరస్స్వధాయైనమోవఃపితరోమన్యవే నమోవః పితరో నమోవోయ ఏతస్మిన్ లోకేస్థయు ష్మాగ్ రను స్తే ఏస్మిన్ లోకేమాం తెను యఏతస్మిన్ లోకె స్థయూయం తెహాంవసిష్టాభూయా స్త యెస్మిన్ లోకెస్థ యూయం తేషాం వసిష్టాభూయాస యెస్మిన్ లోకె మాం తెను యఏతస్మిన్ లోకెస్థయూయం తేషాం వసిష్టాభూయాసయేస్మిన్ లోకే హాం తేషాం వసిష్టాభూయా స్థయేస్మిన్ లోకే హాం తేషాం వసిష్టోభూయాసం, ఇతిమ న్త్రకాదిక్షిణ. పాదాంతంతిదిలానవకీర్య, అయంతుసః పితర స్సోమ్యాసోగ్నిహ్వాత్తాః పథిభిర్దేవయానైః, అస్మిన్ యజ్ఞేస్వధయామదంత్వధి బ్రువంతుతె అవంత్వస్మాన్, ఇత్యుపస్థాయ, ఆపహాతాఅసురారక్షాగ్ంసిపిశాచా....గతంమనః, త్రిస్సర్వత దిశంతిలాన్ ప్రతతో దక్షిణాగ్రేషుదర్భేషు దక్షిణాపవర్గయాఅర్ఘ్యపాత్రాణ్యాపాద్యఉత్తానానిప్రోక్ష్య, పవిత్రాణిస్థవైష్ణవానీ వాయురోవ్వ మనసాపునాతు, పవిత్రాణికృత్వా, .పాత్రేషునిధాయ, శంనోదేవీరభిష్టయ....వంతునః, నపవిత్రేషు పాత్రేష్వపఃక్షిప్త్వా, తిలోసిసోమదేవత్యో గోసవే దేవనిర్మితః, ప్రత్నవద్భిః ప్రత్నస్స్వధఏహి, పితరంగోత్రంశర్మాణం వసురూపం ఇమాన్ లోకాన్ ప్రీణయాహినస్స్వధానమః, తిలోసి....ఏహి, పితామహంగోత్రంశర్మాణంరుద్రరూపంఇమాన్ లోకాన్ ప్రీణయాహినస్స్వధానమః, తిలోసి....ఏహి, పితామహంగోత్రం శర్మాణం రుద్రరూపం ఇమాన్ లోకాన్ ....నమః, తిలోసి,...ఏహి, ప్రపితామహంగోత్రం...ఆదిత్యరూపఇమాన్ లోకాన్ ...నమః అర్ఘ్యపాత్రే ష్వయం గంధః ఇమాని పుష్పాణి, అయంకుశః ఇమాని శ్రీతులసి భృంగరాజదర్భతృణానిచ, సకలారాధనై స్సువర్చితమస్తు. స్వధార్ఘ్యాః. ఇతిమంత్రేణ పిత్రర్థ బ్రాహ్మణ సమీపేస్థాపయేత్, సంతర్ఘ్యాః, హస్తోదకం

దత్వా, యాదివ్యాఆపః....భవంతు, పితుః, గోత్ర, శర్మణ, వసురూప, ఇదంతే అర్ఘ్యం అస్తు స్వర్ఘ్యం, తత్తచ్ఛుద్ధోదకం, యాదివ్యా....భవంతు, పితామహ గోత్ర, శర్మణ, రుద్రరూపఇదంతే, అర్ఘ్యం అస్తు స్వర్ఘ్యం, తదశ్శుద్ధోదకం, యాదివ్యా, భవం, ప్రపితామహ, గోత్ర, శర్మణ, ఆదిత్యరూపఇదంతే అర్ఘ్యం అస్తు స్వర్ఘ్యం, తతశ్శుద్ధోదకం, పవిత్రాంతర్హితే బ్రాహ్మణహస్తే ఇదంవో అర్ఘ్యమితి ప్రత్యేకముదకపూర్వం దద్యాత్, అర్ఘ్యం దత్వా తేషామర్ఘ్యోదకానాం సంస్రవాన్ విప్రహస్తేభ్యః పాత్రేషు గళితాన్ పితృపాత్రే సంగృహ్య తత్పాత్రం న్యుబ్జం పితృభ్యస్థానమసీతి భూమౌనిధాయ, అపోపరిష్టాత్ దద్యాత్, గంధపుష్పధూపదీపాచ్ఛాదనాని యథాపూర్వం దద్యాత్, గంధద్వారాందు... యంపితృపితామహాః ప్రపితామహాః, అమీవో గంధాః, అర్చిష....., పితృపితామహ ప్రపితామహాః, ఇమాని పుష్పాణి సుపుష్పాణి, ధూరసిధూర్వ....ధూర్వాన్తః పితృపితామహ ప్రపితామహాః, అయంవో ధూపః సుధూపః ఉద్దీప్యస్వజాత...దిశోదశ పితృపితామహ, ప్రపితామహాః, జ్వాలాభేధేన గృహాంతరస్థితంవో జ్యోతిః, యువాసువాసాః పరివీత... దేవయంతః, పితృపితామహా...మహాః, అంతః ప్రావరణార్థం బహిః ప్రావరణార్థం ఆచ్ఛాదనార్థం ప్రవిత్రార్థ మలంకరణార్థ మిదంబ వాసః, సువాసః, తదభావే తిలాఇమే కుశాః, సుకుశాః, యుష్మదనుజ్ఞయా మండలోద్వర్తనం కరిష్యే (కురుష్వ) ప్రాణానాయమ్య ఏవం... ప్రీత్యర్థం యజమానస్య పితుః ప్రతిసాంవత్సరిక మృతాహోఖ్యాన్న శ్రాద్ధే అన్నసంస్కారార్థ మగ్నౌకరిష్యే కురుష్వ, ప్రాచీనావీతి, అన్నమగ్నౌ పధిశ్రిత్య, ఉదగుద్వాస్య, అద్భిః ప్రోక్ష్య, అన్నంచతుర్థావిభజ్య, ఈశానభాగే అభిఘార్య, తూష్ణీమ ప్రదక్షిణం పరిషిచ్య, ఉపవీతి, మేక్షణ ఉపస్తీర్య, తేనావదాయాభిఘార్య. హవిః ప్రత్యభిఘారయతి, సోమాయ పితృపితాయస్వధా (సవ్యం) నమః అర్ధంజుహోతి, సోమాయ పితృపితాయేదం, మేక్షణ ఉపస్తీర్య, తేనావదాయాభిఘార్య హవిః ప్రత్యభిఘారయతి, యమాయాంగిరస్వతే పితృమతే ఇదం, హోమద్వయ శిష్టమాదాయాను పస్తరణాభిఘారణే జుహోతి, అగ్నయే కవ్యవాహనాయ స్వధా సవ్యంనమః, అగ్నయేకవ్యవాహనాయేదం, ప్రాచీనావీతి, తూష్ణీం అప్రదక్షిణం పరిషిచ్య, ఉపవీతీ, చతుస్సాగరపర్యంతం, అభివాదయే, ప్రాచీనావీతి, పితృస్థానస్య హ

స్తోదకం దత్వా, వాయవ్యభాగమాదాయ, భోజనపాత్రే ఉపస్తీర్య, స్వ
ధేయం స్వధేయం స్వధేయం, అస్తుస్వధా, పునరభిఘార్య పునః హ
స్తోదకం దత్వా, సవ్యేనమేక్షణమగ్నౌ ప్రహరతి, అస్వధేత్యా శ్రావ
యతిఅస్తుస్వధేతి ప్రత్యాశ్రావయతి, స్వధానమ ఇతివషట్కరోతి, స్వ
ధాకారాహిపిత్రాణాం విశ్వేదేవపానౌ హస్తోదకం దత్వా పాత్రేఅభి
గార్య, ఓంభూర్భువస్సువః— ప్రచోదయాత్ ప్రాణానాయమ్య,
పూర్వోక్త ఏవంగుణ—తిథౌ యజమానస్య పితుః ప్రతిపాం వత్సరికస్మృ
తాహోఖ్యాన్నశ్రాద్ధేఅన్నశుద్ధ్యర్థఅగ్రాణదోష పరిహారార్థం అన్నసూ
క్తమంత్ర పఠనం కరిష్యేకురుష్వ, మహాజనైస్సహ ఆశ్రావయిష్యే. ఆ
శ్రావయ, నమోబ్రహ్మణేనమో అస్త్వగ్నయేనమః పృథివ్యైనమః
ఓషధీభ్యఃనమోవాచే నమోవాచస్పతయె నమోవిష్ణవేబృహతే కరో
మి, ఓంశాంతి శ్శాంతిశ్శాంతిః, ఏవంత్రిః. అన్నసూక్తం జపిత్వా, దేవసవితః
ప్రసువ, సప్రాతంవిశ్వేదేవబ్రాహ్మణం ప్రదక్షిణం పరిషిచ, పృథివీతేపా
త్రం ద్యౌరపిధానంబ్రహ్మణస్త్వా ముఖేజుహోమి బ్రాహ్మణానాంత్వా
ప్రాణాపానయోర్జుహోమ్యక్షితమసిమైషాం క్షేష్ఠాఅముత్రాముష్మిన్లో
కె ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమేత్రేధానిదధేపదంసమూఢమస్యపాంసురేస్వా
హాఇతివిశ్వేదేవహస్తమంగుష్ఠరహితంగృహీత్వాశ్రీవిష్ణోహవ్యం రక్ష
స్వపురూరవార్ద్రవసంజ్ఞకావిశ్వేదేవా ఇదంఓహవ్యం, సపరికరం విశ్వే
దేవా దేవతేదమన్నహవ్యం బ్రహ్మణాస్త్వాహవనీయార్థే దత్తందాస్య
మానంచా తృప్తైస్తత్సర్వంగయేయం భూర్ధదాధరోభూత్వా అన్నం
బ్రహ్మ అహంచబ్రహ్మభోక్తాచ బ్రహ్మసౌవర్ణమిదంపాత్రం అక్షయావట
న్యాఘయేయంపురూరవార్ద్రవసజ్ఞకేభ్యోవిశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదమన్నం
అమృత స్వరూపం అక్షయ తృప్త్యర్థం యథాభాగం హవ్యంతత్సత్,
స్వాహానమమనవమను, గయాయాం శ్రీవిష్ణుపాదాది సమస్తతీర్థేషుదత్త
మస్త్వితిభవంతో బ్రువంతు గయాంయాం శ్రీవిష్ణుపాదాదిసమస్తతీర్థే
షుదత్తమస్తు. యేదేవాదివ్యేకాదశస్థాపృథివ్యా మధ్యేకాదశస్థాప్సు
షదో మహినైకాదశస్థాతె దేవాయజ్ఞమిమంజుషధ్వం. ప్రాచీనా
వీతీ, దేవసవితః ప్రసువ, పితర్థ బ్రాహ్మణం ప్రాతసహితంప్రదక్షి
ణంపరిషిచ్య, పృథివీతేప్రాతం ద్యౌరపిదానంబ్ర—సురేస్వధా, శ్రీవి
ష్ణోకవ్యంరక్షస్వ, యజమానస్య పితృపితామహ ప్రపితామహాః గో
త్రాః శర్మాణః వసురుద్రాదిత్యరూపాం ఏతద్వః కవ్యంసపరికరం పి

తృపితామహ ప్రపితామహాః గోత్రాంశర్మణః, రూపా దేవా దేవతేద
మన్నంకవ్యం బ్రాహ్మణస్త్వాహా వనీయార్థే దత్తం దాస్యమానంచా
తృప్తేస్తత్సర్వంగయేయంభూర్గదాధరో భూత్వాఅన్నం బ్రహ్మాఅహంచ
బ్రహ్మాభోక్తాచ బ్రహ్మారజతమయం పాత్రం అక్షయ వటచ్ఛాయేయపి
తృపితామహ ప్రపితామహేభ్యః గోత్రేభ్యః శర్మభ్యోరూపేభ్యః ఇద
మన్నంఅమృతస్వరూపం అక్షయతృప్త్యర్థంయథాభాగంకవ్యంతత్సత్
స్వధానమమనమమ, గయాయాం శ్రీవిష్ణుపాదాదినమస్తతీర్థేషు దత్త
మస్త్వితిభవంతో బ్రువంతు, గయాయాంశ్రీవిష్ణుపాదాదినమస్తతీర్థేషు
దత్తమస్తు, యేచేహ పితరోయేచనేహయాగ్ంశ్చ విద్మయాగ్ం ఉచన
ప్రవిద్మ, అగ్నేత్వంవెత్థయధితేజాతవేదస్స్వధాభిర్యజ్ఞగ్ం సుకృతంజుషస్వ
(సవ్యం) సప్తవ్యాధాదశార్ణేషుమృగాః కాలంజరేగిరౌ, చక్రవాకాశ్శ
రద్వీపేహంసాస్సరసిమానసే, యేస్మజాతాఃకురుక్షేత్ర బ్రాహ్మణావేద
పారగాః, ప్రస్థితాదీర్ఘమధ్వానం యూయంతేభ్యోప్రసీదత, అమూర్తా
నాంచ మూర్తానాం పితౄణాం దీప్తతేజసాం, నమస్యామి సదా తే
షాం ధ్యాయినాం యోగచక్షుషాం, చతుర్భిశ్చచతుర్భిశ్చ ద్వాభ్యాం
పంచ భిరేవచ । హూయతేచ పునర్ద్వాభ్యాం సమేవిష్ణుః ప్రసీదతు, బ్ర
హ్మార్పణం బ్రహ్మహవిర్బ్రహ్మాగ్నౌ బ్రహ్మణాహుతం, బ్రహ్మైవ తేనగంత
వ్యం బ్రహ్మకర్మ సమాధినా, యజ్ఞేశ్వరో హవ్యసమస్తకవ్యభోక్తావ్య
యాత్మా హరిరీశ్వరోత్ర, తత్సన్నిధానా దపయాంతు సద్యోరక్షాంస్యశే
షాణ్యసురాశ్చసర్వే, త్వాంయోగినశ్చింతయంతి త్వాంయజంతిచయ
జ్వనః హవ్యకవ్యభుగేశస్త్వం పితృదేవస్వరూపధృత్తు, కర్తాక్రియాణాం
సనఇజ్యతేక్రతుస్స ఏవతత్కర్మఫలంచయచ్ఛ, స్వగాదియత్సాధనమప్య
శేషం హరేర్నకించిద్వ్యతిరిక్తమస్త గయాయాం ధర్మపృష్ఠేచసదసి బ్ర
హ్మణస్పతే, గయాశీర్షేచ ఓచైవ పితౄణాం దత్తమక్షయం, దేశకాల
పాత్ర మంత్రతంత్ర కర్తృభోక్తృలస్థల హవిర్ద్రవ్యాదిభ్యస్సర్వంన్యూ
నాతి రిక్తాభ్యామచ్ఛిద్రమస్త్వితిభవంతో బ్రువంతు, సర్వన్యూనాతిరిక్తా
భ్యామచ్ఛిద్రమస్తు, నీవీతి, ఈశానవిష్ణు కమలాసనకార్తికేయ వహ్నిత్ర
యార్కరజనీశ గణేశ్వరాణాం, క్రౌంచామరేంద్రకలశోద్భవ కశ్యపా
నాంపాదాన్నమామిసతతంపితృముక్తిహేతూన్, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం
తిథౌయజమానస్యపితుః ప్రతిసాంవత్సరికమృతాహాఖ్యాస్నే.శ్రాద్ధేపితృ

పితామహప్రపితామహాన్ గోత్రాన్ శర్మణః, వసురుద్రాదిత్యరూపాన్,
పురూరవార్ద్రవసంజ్ఞకాన్ విశ్వాన్ దేవానుద్దిశ్య యజమానస్యపితుః
ప్రతిసాంవత్సరిక మృతాహాఖ్యాన్న శ్రాద్ధేన పితృపితా—మహానాంగో
త్రాణాంశర్మణాంరూపాణాం, ఏతేషాం (ఏతానాం) గయాన్నశ్రాద్ధేనే
నలక్షయతృప్తిర్భూత్వా పునరావృత్తిరహిత శాశ్వతబ్రహ్మలోక నివా
ససిద్ధిరస్త్వితిభవంతో బ్రువంతు, పునరావృత్తిరహితశాశ్వత బ్రహ్మలో
కనివాససిద్ధిరస్తు, సర్వంసగుణమస్తు, యథాకాలదత్తమస్తు, నమోదేవే
భ్యః, ఓంతద్బ్రహ్మ, ఓంతద్వాయుః, ఓంతదాత్మా, ఓంతత్సత్యం, ఓంతత్స
ర్వం. ఓంతత్పురోర్నమః, అన్తశ్చరతి భూతేషుగుహాయాంవిశ్వమూర్తిషు
త్వంయజ్ఞస్త్వం వషట్కారస్త్వంరుద్రస్త్వం విష్ణుస్త్వంబ్రహ్మత్వంప్రజా
పతిః, త్వందావ ఆపోజ్యోతీరసోమృతం బ్రహ్మభూర్భువస్సువరోం, శ్ర
ద్ధాయాంప్రాణేనివిష్టోమృతంజుహోమి శ్రద్ధాయామపానేనివిష్టోమృతం
జుహోమి, శ్రద్ధాయాంవ్యానేనివిష్టోమృతంజుహోమి, బ్రాహ్మణిమ ఆ
త్మామృతత్వాయ, ఓంభూర్భువస్సు—త్ సత్యంత్వర్తేనపరిషించామి,
హస్తోదకం దత్వా, పితృస్థానే ఓంభూ—మి, హస్తోదకంత్వా, పితృభ్యః
అమృతమస్తు దేవేభ్యః అమృతమస్తు, అమృతోపస్తరణమసి, ఇయం
భూర్గయాపితెప్రాహ్మణాగదాధరాః పితృరూపీశ్రీజనార్దనః ప్రీయతాం
తత్సత్ బ్రహ్మార్పణమస్తు, శ్రద్ధాయాంప్రాణేనివిష్టోమృతం జుహోమి
శివోమావిశా ప్రదాహాయప్రాణాయస్వాహా శ్రద్ధాయామపానేని—
యఅపానాయస్వాహా, శ్రద్ధాయాంవ్యానేని....య, వ్యానాయస్వాహా
శ్రద్ధాయాముదానేని—య, ఉదానాయస్వాహా, శ్రద్ధాయాగ్ంసమా
…య, సమానాస్వాహా, బ్రహ్మణిమ ఆత్మామృతత్వాయ, ఓంభూర్భు
....త్, ఇతిగాయత్రీంత్రివారంజపేత్తు, మధువాతాఋతాయతేమధు
క్షరంతి సింధవః, మాధ్వీర్నస్సంత్వోషధీః, మధునక్తముతోషసిమధు
మత్పార్థివగ్ంరజః మధుద్యౌరస్తునఃపితా, మధుమాన్నోవనస్పతిర్మ
ధుమాగ్ంఅస్తుసూర్యఃమాధ్వీర్గావో భవంతునః, మధు, యథాసుఖం
జుధ్వం, జుషామహే, కలౌకలికృతాన్ దోషాన్ ద్రవ్యదేహాత్మసంభ
వాన్, సర్వాన్ హరతి చిత్తస్థోగవాన్ దేవకీసుతః, మంత్రమధ్యేక్రి
యా మధ్యేవిష్ణోస్మరణపూర్వకం, తత్కించిత్క్రియతే కర్మ తత్కర్మ
సఫలంభవేత్తు, అపేక్షితం యాచితవ్యం త్యాజ్యంచైవా నపేక్షితం,
ఉపవిశ్య సుఖేనైవ భోక్తవ్యం స్వస్థమానసైః, న తీకాయదావ్వరాస్వ

ధితౌరిక్తమస్తి,యద్ధ స్తయోశ్శమితుద్యన్న శేషసర్వాత్తా తే,అపి దేవేష్వ
స్తు. మత్తీకాచాఘా నివృత్తిరస్తు. విద్యమాన పదార్థేషు యద్రోచతే
తత్తుగ్రాహ్యం, యన్నరోచతేతత్త్యాజం, సుఖేన మానేన భోక్తవ్యం,
ఏవంప్రార్థయేత్తు, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం యజమాన
స్యకీతుః ప్రతిసాంవత్సరిక మృతాహోఖ్యాన్నశ్రాద్ధీరు బ్రాహ్మణభోజన
కాలే రాక్షసఘ్న వైష్ణవపైతృక అప్రతిరథపురుషసూక్త ఇత్యాది మం
త్రపఠనంకరిష్యే. మహాజనైస్సహ ఆశ్రావయిష్యే,అశ్రావయ. గాయ
త్రీంత్రివారంజపేత్, ప్రాతి,మధువా...నః, మధు, మధు, మధు, పి
తృపితామహ ప్రపితామహ తృప్తాస్థ తృప్తాస్థ, తృప్తాస్మః, అసం
స్కృతప్రమీతా యేత్యాగినోయోయాః కులస్త్రియః, దాస్యామి తేభ్యోవికి
రమన్నంతాభ్యస్సపైతృకం, పరిషిచ్య, పురూరః...వాః, తృప్తాస్థ,తృ
ప్తాస్మ, తప్తాస్థ, అసోమపాశ్చయే దేవా యజ్ఞభాగవివర్జితాః, తేభ్య
తేషామన్నం ప్రదాస్యామి వికిరంవైశ్వదైవికం, పరిషిచ్య. దేవపితృను
ద్దేశ్యప్రోక్ష్య తిలదర్భానాస్తీర్య తేషు తిలోదకంసిసీయ, యెఅగ్నిదగ్ధా
యెనగ్నిదగ్ధాఏవాజాతాః కులే మమభూమౌదత్తేనపిండేన తృప్తాయా
తుపతాంగతిం, అగ్నిదదేభ్యః అన్నుత్కుల ప్రసూతమృతేభ్యః ఏష
పిండఃఉపతిష్ఠతు, అగ్నిదగ్ధాశ్చ అనగ్నిదగ్ధాశ్చ మార్జయంతాం, ఏతస్య
స్తలోదకం వికిరందత్వా పాదౌప్రక్షాళ్యాచమ్య పాత్రోచ్ఛిష్ట భా
గోఖ్యన్నందీయతాం. యజమాన కులేజాతా దాసాదాస్యోన్నకాం
క్షిణః. తేసర్వేతృప్తిమాయాంతుమయాదత్తేన భూతలె, అమృతాపి
ధానమసి శ్రద్ధాయాంప్రాణే నివిశ్యామృతగ్ంహుతం, ప్రాణమ
న్నేనాప్యాయస్వ, శ్రద్ధాయాంపానేనివిశ్యామృతగ్ంహుతం, అపాన
మన్నేనాప్యాయస్వ,శ్రద్ధాయాంవ్యానే నివిశ్యామృతగ్ంహుతం,వ్యా
నమన్నేనాప్యాయస్వ, శ్రద్ధాయాముదానేని విశ్యామృతగ్ంహుతం,
ఉదానమన్నేనాప్యాయస్వ,శ్రద్ధాయాగ్ం సమానేని....సమానమన్నే
నాప్యాయస్వ, ప్రాణానాం గ్రంధిరసి రుద్రోమా విశాంతకః, తేనా
న్నేనాప్యాయస్వ, నమోరుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్మే పాహి, అంగు
ష్ఠమాత్రః పురుషోంగుష్ఠంచ సమాశ్రితః ఈశస్సర్వస్యజగతః ప్రభుః
ప్రీణాతివిశ్వభుక్. రౌరవేపుణ్యనిలయే....తిష్ఠతు, యజమానః,ఆచమ్య
ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ర్థం యజమానస్య—శ్రాద్ధీయతిలోదక
పిండప్రదానంకరిష్యే అపాంమేధ్యం యజ్ఞియగ్ం సదేవగ్ం శివమ

స్తుమే, ఆచ్ఛేత్తాతే మారిషం జీవానిశరదశ్శతం ! ఆచ్ఛివ త్తి, అవఉవ
స్పృశ్య, అవహాతా అనుగారతూగ ంసిపిశాచా వేదీమదః, తూష్ణీంప్ర
ఘృష్య,. శుంధంతాంపితరః, శుంధంతాంపితామహాః, శుంధంతాం
ప్రపితామహాః, అయంతనః పితరో మనోజవనః, ఇత్యభిమంత్ర్య, స
కృదాచ్ఛిన్నంబర్హిరూర్ణామృదుస్యోన పితృభ్యస్త్వాభర్యామహ్యం,
అస్మిన్సీదంతు మేపితరస్సోమ్యాః పితామహాః ప్రపితామహాశ్చానుగై
స్సహ, దర్భనాస్తీర్య, పితుః, గోత్రశర్మణ, రూప, అవనిని క్తఏవంత్రిః,
ఏవంపితామహ, ప్రపితామహ యోరపి ఏతత్తేపితరః గోత్రశర్మణ
రూపయేచత్వామను ఏతత్తేఅస్మత్పిత్రే గోత్రాయ వసురూపాయ
యేచతమనుగచ్ఛంతి తేభ్యశ్చాయపిండః తస్మైచతే స్వధానమః,
గయాయాంద త్తమస్తు, పితామహాగో....తస్మైచతేస్వధానమః, గయా
....మస్తు ప్రపితామహాగో....దత్తమస్తు. యన్మేమాతాప్రమమా....
పద్యతాం పితృభ్యస్స్వధావిభ్యస్స్వధానమః పితామహేభ్యస్స్వధా
విభ్యస్స్వధానమః, ప్రపితామహేభ్యస్స్వధా విభ్యస్స్వధానమః, అ
త్రపితరోయథాభాగం మందధ్వం ఇత్యుక్త్వా ఉదఙ్ముఖమావృత్యమి
దం పితరోతితృప్యంతపితరో మీమృజంత పితరః, ప్రాణానాయమ్య, అ
ముఖ్యనన్న నపరావృత్యప్య, అమీమదంతేతి మనసిజపిత్వా అభ్యసేత్,
అమీమదంతేత్యతి మంత్ర్య, యేసమానాస్సమనసః, పితరో యమ
రాజ్యే తేషాంలోకస్స్వధానమః, యజ్ఞోదేవేషుకల్పతాం, యేసజా
తాస్సమనసః, జీవాజీవేషు మామకాః, తేషాగ్ం శ్రీకర్మయికల్ప
తాం, అస్మిన్ లోకేశతగ్ం సమాః, నవ్యంవీరంధత్తపితరః, అఘా
మాచమ్య మార్జయంతాం మమపితరః, మార్జయంతాం పితామహాః
మార్జయంతాం ప్రపితామహాః, ఏతత్తేఅస్మత్పితః....రూపఅంక్ష్వ, పి
తామహాగో...సఅంక్ష్వప్రపితామహాగో...సఅభ్యంక్ష్వపితః గో,....
స, అభ్యంక్ష్వ, పితామహ....స, అభ్యంక్ష్వ ప్రపితామహ...స, అ
భ్యంక్ష్వఅక్ష్వభ్యంక్ష్వపితరః, ఏతద్వః పితరోవాసోమామగతోయం
క్ష్వమితివస్త్రందత్వా, సవ్యేనపార్వణపూజాంకరిష్యే, పిండపితృదేవతా
భ్యోనమ ఇతితిలాక్షతాది సర్వోపచారాన్ కుర్యాత్, ఊర్జంవహంతీర
మృతంఘృతంపయః కీలాలంపరిస్రుతం, స్వధాస్తు తర్పయతమేపితౄగ్
స్తృప్యతతృప్యత ఉదప్రపాతం తేషాముపరినిక్షిప్య, నమోవః పితరో
....భూయాసం, మనోన్వాహువామహేనారాశగ్ం సేనస్తోమేసపిత్యా

ణాంచ మన్మభిః, ఆనఏతుమనః పునఃక్రత్వేదక్షా యజీవసే, జ్యోక్చ సూర్యందృశే, పునర్నః పితరో మనోదదాతు దైవ్యోజనః, జీవం వ్రాతగ్ంసచేమహి, యదంతరిక్షం పృథివీముతద్యాం యన్మాతరం పితరం వాజహిగ్ంసిమ, అగ్నిర్మాతస్మాదేనసో గార్హపత్యః ప్రముంచతు దురితా యానిచకృమకరోతు మామనేనసం ప్రాణానాయమ్య, ఏవం —తథా ప్రా, తియజమానస్యపితృ........గోత్రాణాం శర్మణః. వసు —పాణాం, సవ్యం, పురూర—వానుద్దిశ్య, మయాకృతేనా నేనయ జమానస్య ప్రతిసాంవత్సరికమ్ము........ద్ధీయతిలోదక పిండప్రదానేన పితృ...రూపాణాం ఏతేషాంమయాదత్తాః పిండాః గయాపిండసదృశా భవంత్వితిభవంతో బ్రువంతు. గయాపిండసదృశాభవంతు,సర్వేనపిండా న్నమస్కృత్య,పరేతపితరస్సోమ్యాగంభీరైఃపథిభిః పూర్వైస్యైః, అథాపి త్యాణాంత్సువిదత్రాగ్ంఅపీతియమేనయేసధమాదంమదంతి, పిండానుద్వా సయిష్యే,ఉద్వాసయ,అయోధ్యామథురా మాయాకాశీకాంచీఅవంతికా, పురీద్వారవతీచైవసప్తైతా మోక్షదాయకాః, అహంకాశీంగమి ష్యామి తత్రైవనివసామ్యహం, ఇతిబ్రువాణస్సశతం గాశీషాస్ఫలంలభేత్ శమీసత్రిప్రమాణేన పిణ్డానదాద్గమాశిరే, ఉద్ధరేత్స ప్తగోత్రాణికులమే కోత్తరంశతం. పిణ్డస్థానేశా న్తిదస్తుపుష్టిరస్తుతుష్టిరస్తు వృద్ధిరస్తుఅవిఘ్న మస్త్వాయుష్యమస్త్వారోగ్యమస్తుస్వస్తిశోభనగ్ంహరిః హరిః అగ్నేతమ ద్యాశ్వన్నస్తోమైక్రతుస్నభద్రగ్ంహృస్పృశం,ఋధ్యామాతవోహైః, అగ్నింప్రతిక్వా. యదంతరిక్షంపృథివీముతద్యాయన్మాతరం పితరంవాజీ హిగ్ంసిమ,అగ్నిర్మాతస్మాదేనసః ప్రముంచతుదురితాయానిచ కృమకరో తుమామనేనసం, ఇత్యగ్నిము పరిష్ఛేత్. సత్కృదాచ్ఛిన్నమగ్నౌ ప్రహ రేత్, ప్రా....తి, పితృస్థాన బ్రాహ్మణపాదా, ఏకంద్వేత్రీణి, చత్వారి, పంచా, షట్, ఇహస్తోగకందత్వా, సవ్యం విశ్వేదేవపాదా అస్తోదకం దత్వా, అక్షతాణా దత్వా అభివాదయే యుష్మత్ప్రసాదేనా స్వద్గో త్రం, వర్ధతాం, స్వస్తివర్ధతాంగోత్రం విశ్వేదేవ ప్రసాదో అస్తు, పితృప్రసాదో అస్తు, దేవాశ్చ పితరః స్వస్తీతిబ్రూత, బ్రూహి స్వస్తి భోజన పాత్రాణ్యు చ్చాలయిష్యేః ఉచ్చాలయ పితృ....హాః స్వస్తీ తిబ్రూతస్య స్తిబ్రూత, బ్రూహిస్వస్తిపురూ....వాః, స్వ...త, బ్రూ హిస్వస్తిపితృ—హాః మయాచరితం శ్రాద్ధ మక్షయ్యమస్త్వితిబ్రూత, ఇతి బ్రాహ్మణ హస్తేజలందద్యాత్, అస్త్వక్షయ్యం పురూర—వాః,

మయాద త్తం శ్రాద్ధ మక్షయ్యమస్త్వితి బ్రూత, అ స్త్వక్షయం, ఉపవిష్టే భ్యో బ్రాహ్మణేభ్యః శ్రాద్ధసాద్గుణ్యార్థం దక్షిణాః ప్రాంతు ప్రాంతు దక్షిణాః, స్వాహాం వాచయిష్యే, స్వధాం వాచ యిష్యే వాచ్యతాం, ఋచేత్వా రుచేత్వా సమిత్స్రవంతి సరితో న ధేనాః, అంతర్హృదా మనసా పూయమానాః, ఘృతస్య ధారా అభిచాకశీమి, హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసాం తస్మిన్ సుపర్ణో మధుకృత్కులాయీ భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః, తస్యాసతే హరయస్సప్త తీరే స్వధాం దుహానా అమృతస్య ధారాం, ప్రాతి, పితృభ్యః పితామహేభ్యః, ప్రపితామహేభ్యః గోత్రేభ్యశ్శర్మభ్యో రూపేభ్యః స్వధోచ్యతామితి—అస్తు స్వధా భూమౌ జలం సించేత్, పు.... వాశ్చ ప్రియంతాం విశ్వేదేవాః, పితృపితామహ ప్రపితామహాశ్చ ప్రియంతాం ప్రియతాం ప్రపితామహ పితామహ పితరః, వాజేవాజేవత వాజినో నో ధనేషు విప్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః, అస్య మధ్వః పిబత మాదయధ్వం తృప్తాయాత పథిభిర్దేవయానైః, ప్రా, ఉత్తిష్ఠత పితరః, అనుగచ్ఛంతు విశ్వేదేవైస్సహ, ఆమావాజస్య ప్రసవో జగమ్యా ద్యావాపృథివీ విశ్వశంభూః, ఆమాగంతాం పిత రామాత రా చాసోమో అమృతత్వేన గమ్యాత్ దాతారో నో భివర్ధంతాం. వేదాస్సంతతిరేవనః, శ్రద్ధాచనో మావ్యగమత్, బహుదేయం చనోస్తు అన్నంచనో బహుభవేత్, అతిథీగంశ్చ లభేమహి, యాచితారశ్చన స్సంతు, మాచయాచిష్మకంచన ఇతికర్తా దాతారో వోభి వర్ధంతాం, వేదాస్సంతతిరేవవః, శ్రద్ధాచవో మావ్యగమత్, బహుదేయంచవోస్తు, అన్నంవవో బహుభవేత్ అతిథీగంశ్చలభధ్వ, యాచితారశ్చవ స్సంతు, మాచయాచిధ్వకంచన. ఇతి బ్రాహ్మణాః. సత్యా ఏతా ఆశిషస్సంతు, సంత్వాశిషః, పవిత్రం విపత్రస్య, అన్నశేషః కిం క్రియతాం, ఇష్టైస్సహ భుజ్యతాం, నాధుమగం సదః పితరో వయోధాః కృచ్ఛ్రశ్రిత శ్శక్తీవంతో గభీరాః, చిత్రసేనా ఇషుబలా అమృధ్రాస్సతో వీరా ఉరవో వ్రాతసాహాః, బ్రాహ్మణాసః పితరస్సోమ్యాస శ్శివే నో ద్యావాపృథివీ అనేహసా, పూషా నః పాతు దురితాదృతావృధో రక్షామాకిర్నో అఘశగ్ంస ఈశత, ఇహైవ స్తం మా వియౌష్టం విశ్వమాయుర్వ్యశ్నుతం, క్రీడంతౌ పుత్రైర్నప్తృభిర్మోదమానౌ స్వే గృహే సర్వస్యాప్యై సర్వస్య జిత్యై సర్వమేవ తే నాప్నోతి సర్వయంతి, శతమానం భవతి

శతాయుః పురుషశ్శతేంద్రియ ఆయుష్యేవేంద్రియే ప్రతితిష్ఠతి,సత్యా
ఏతా ఆశిషస్సంతు, గోత్రాభివృద్ధిరస్తు, వంశాభివృద్ధిరస్తు,గంధపుష్ప
దక్షిణా తాంబూలాని దద్యాత్, పవిత్రంవినా, అద్య మే సఫలజన్మ
భవతా తాభివందనాత్, అద్య మేవంశజాస్సర్వే యాతావోనుగ్రహాద్ది
వం, పత్రపుష్పాదిదానేన న్దైశితాయూయ్యు విహిత్యౌ,శాః తత్కాల సజాతం
చిత్తేషువిస్మృత్యక్షంతుమర్హథవసిష్టవామదేవాది మునిభిస్తుల్యతాంగ
పిత్యాణామనుగృహ్ణాంతుబ్రహ్మశ్శాశ్వతంపదం,ప్రా,తి, పితుః ప్రతిసాంవత్స
రికవ్రుతాఖ్యాన్న శ్రాద్ధతిధిరభూత్,తత్ర ఆసనభాజన శాకపాకద్రవ్య
దక్షిణాధిభిఃకిసుపీన సత్కృతంభవద్భిరేవ సత్కృతంమయ్యా కృతాగ్నౌ
కరణబ్రాహ్మణభోజన పిండప్రదానకర్మత్రయం యథోక్తంభూతాన్వయ
ధాశాస్త్రీయమస్తు, గయాశ్రాద్ధఫలదమస్తు,యన్మయావిహితంశ్రాద్ధ
పరిపూర్ణంతదస్తుతే,అనేనపితృయజ్ఞేనభగవాన్ సర్వాత్మకః శ్రీజనార్ద
నః ప్రియతాం,శ్రాద్ధసద్గుణ్యార్థ నామత్రయమంత్రజపంకరిష్యే అచ్యు
తాయనమః,అనంతాయనమః,గోవిందాయనమః,అచ్యు,దేవేభ్యోనమ
ఆయుఃప్రజాంధనంవిద్యాంస్వర్గం మోక్షంసుఖానిచ, ప్రయచ్ఛంతు త
థారాజ్యంప్రీతాస్సగుణాంపితామహాః, ఉత్తానంపాత్రముద్ధృత్య,వాజె
వాజేవతవాజినోనోధనేషువిప్రా అమృతా ఋతుజ్ఞాః,అస్యమధ్వఃపిబత
మాదయధ్వం తృప్తాయాత పధిభిర్దేవయానైః, ఉత్తిష్ఠతపితః ప్రేతశూ
శూరాయ మస్యపంథామనవేతాపురాణం దత్తాదస్మాస్సుద్రవం ప్రణో
బ్రూతాన్మాదధాం దేవతాను,పితృ....హాః ఉత్తిష్ఠంతు అనూత్తిష్ఠంతు
విశ్వదేవాః. అపాదరసుతిక్రమ్య నమస్కారంతుపూర్వకం ఉభయోః,
కరమూర్ద్ధ్వాహ మాసీమాంతమనువ్రతా, వామదేవాయ నమోజ్యే
ష్టాయ నమశ్శ్రేష్ఠాయ నమోరుద్రాయనమః, కాలాయనమః కలవిక
రణాయనమోబలవికరణాయనమోబలాయ నమోబల ప్రమథనాయన
మస్సర్వభూతదమనాయ నమోమనోన్మనాయనమః, అష్టావష్టావ న్వే
మధక్షి యేషూపదధాత్యష్టాశఫాః పశవః పశూనేవా వరుంధేభమహ్మా
ద్దాలీయెమడ్వ్ఋతవఋతవః ఖలువై దేవాః పితరఋతూనేవదే వాన్పి
తౄన్ప్రీణాతి. గోత్రాభివృద్ధిరస్తు, అస్యగృహే శ్రీమహాలక్ష్మిస్సైన
ర్వసిద్ధిరస్తు. సంకల్పసిద్ధిః సమాప్తా.

శ్రాద్ధాంగతర్పణమ్.

పరేద్యుః ప్రాణానాయమ్య, ఏవవే— ప్రీత్యర్థం యజమానస్య పితుః ప్రతిసాంవత్సరిక శ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణం కరిష్యే, యజమానస్య పితరం గోత్రం సశర్మాణం రూపం స్వధానమస్తర్పయామి, ఏవం త్రిః, పితామహం గోత్రం త్రిశర్మాణం రూపం స్వధానమస్తర్పయామి. ఏవం త్రిః.

సద్యస్కాలే తు పరే హ్ని కర్తవ్యేతి సంకల్ప విశేషః.

శ్రాద్ధాంగతర్పణం సమాప్తః.

అన్నసూక్తమ్.

నమో బ్రహ్మణే నమో అస్త్వగ్నయే నమః పృథివ్యై నమ ఓషధీభ్యః. నమో వాచే నమో వాచస్పతయే నమో విష్ణవే బృహతే కరోమి, ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః.

సహవై దేవానాం చాసురాణాంచ యజ్ఞౌ ప్రతతా వాస్తాం వయగ్ స్వర్గం లోకమేష్యామో వయమేష్యామ ఇతి తేనురాస్స రాన్నహ్యా సహాస్తైవాచరన్ బ్రహ్మచర్యేణ తపస్తైవ దేవాస్తేనురా అముహ్యగ్ స్తే న ప్రాజానగ్ స్తే పరాభవం తేన స్వర్గం లోకమాయన్ ప్రస్సృతేన వై యజ్ఞేన దేవాస్స్వర్గం లోకమాయన్న ప్రస్సృతేనాసురాన్ పరాభావయన్ ప్రస్సృతో హ వై యజ్ఞోపవీతినో యజ్ఞో ప్రస్సృతో సుపవీతినో యత్కించ బ్రాహ్మణో యజ్ఞోపవీత్యధీతే యజత ఏవ తత్తస్మాద్యజ్ఞోపవీత్యేవ నాధీయీత యాజయేద్యజేతవా యజ్ఞస్య ప్రస్సృత్యా అజినం వాసో వా దక్షిణత ఉపవీయ దక్షిణం బాహుముద్ధరతే వధత్తే సవ్యమితి యజ్ఞోపవీతమేతదేవ విపరీతం ప్రాచీనావీతగ్ం సంవీతం మానుషం.౧. రక్షాగ్ంసిహ వా పురోను వా కేశవో గ్రమతిస్నం తతాన్ ప్రజాపతిర్వరేణో పామంత్రయత తాని వరమవృణీతాదిత్యోనో యోద్ధా ఇతి తాన్ ప్రజాపతిరబ్రవీద్యోధయధ్వమితి తస్మాదుత్తిష్ఠంతగ్ం హ వా తాని రక్షాగ్ంస్యాదిత్యం యోధయంతి యావదస్తమన్వగాత్తాని హ వా ఏతాని రక్షాగ్ంసి గాయత్రియాభి మంత్రితే

నాం భవాశామ్యంతీతదుహావా ఏతే బ్రహ్మవాదినః పూర్వాభిముఖాస్సం
ధ్యాయాం గాయత్రియాభిమంత్రితా అపః ఊర్ధ్వం విక్షిపంతి తా ఏతా
ఆపో వజ్రీభూత్వా తాని రక్షాంసి మందేహారుణే ద్వీపే ప్రక్షిపంతి యత్ప్ర
దక్షిణం ప్రక్రమంతి తేన పాప్మానమవధూన్వంతి ఉద్యంతమస్తం యంత
మాదిత్యమభిధ్యాయన్కుర్వన్బ్రాహ్మణో విద్వాన్ సకలం భద్రమశ్ను
తే అసావాదిత్యో బ్రహ్మేతి బ్రహ్మైవసన్బ్రహ్మాప్యేతియ ఏవం వేద. ౧.
అహమస్మి ప్రథమజా ఋతస్య, పూర్వం దేవేభ్యో అమృతస్యనాభిః, యో
మా దదాతి స ఇదేవ మావాః, అహమన్న మన్న మదంతమద్మి, పూర్వ
మగ్నేరపి దహత్యన్నం, యత్తౌ హాసాతే అహముత్తరేషు, వ్యాత్తమస్య
పశవస్సుజంభం, పశ్యంతి ధీరాః ప్రచరంతి పాకాః, జహామ్యన్నం నజ
హామ్యన్నం! అహమన్నం వశమిచ్చరామి. ౨. సమానమర్థం పర్యేమి
భుంజత్తు, కోనూమన్నం మనుష్యోదయేత, పరాకే అన్నం నిహితంలోక
ఏతత్తు, విశ్వైర్దేవైః పితృభిర్గుప్తమన్నం. యదద్యతే లుప్యతే యత్పరో
ప్యతే, శతతమీసా తనూర్మే బభూవ, మహాంతౌచరూ సకృద్దుగ్ధేన పప్రౌ,
దివంచపృశ్నిఞ్చపృథివీంచ సాకం, తత్సంపిబంతో న మినంతి వేధసః, నై
తద్భూయో భవతి నో కనీయః ౪. అన్నంప్రాణమన్న మపానమాహుః,
అన్నం మృత్యుంత ముజీవాతుమాహుః, అన్నం బ్రహ్మాణో జరసం
వదంతి, అన్నమాహుః ప్రజననం ప్రజానాం, మోఘమన్నం విందతే
అప్రచేతాః, సత్యం బ్రవీమివధ ఇత్సతస్య. నార్యమణం పుష్యతినో
సఖాయం, కేవలాఘో భవతి కేవలాదీ, అహంమేఘ స్తనయన్ వర్ష
న్నస్మి, మామదంత్యహమద్మ్యన్యాన్. ౫ అహం సదమృతో భవా
మి, మదాదిత్యా అధి సర్వే తపంతి, కిగుస్విదాసీత్పూర్వచిత్తిః కిగుస్వి
దాసీద్ బృహద్వయః, కిగ్ స్విదాసీత్పిశంగిలా కిగ్ స్విదాసీత్పిలిప్పిలా,
ద్యౌరాసీత్పూర్వచిత్తిరశ్వ ఆసీద్ బృహద్వయః, రాత్రిరాసీత్పిశంగిలా
విరాసీత్పిలిప్పిలా కస్స్విదేకాకీచరతి కస్స్విజ్జాయతే పునః, కిగంస్విద్ధి
మస్యభేషజం, కిగ్ స్విదావపనం మహద్, సూర్య ఏకాకీ చరతి చంద్ర
మాజాయతే పునః. ౬. అగ్నిర్హిమస్య భేషజం, భూమిరావపనం
మహత్, పృచ్ఛామిత్వా పరమంతం పృథివ్యాః పృచ్ఛామిత్వా భువన
స్యనాభిం, పృచ్ఛామిత్వావృష్ణో అశ్వస్య రేతః, పృచ్ఛామి వాచః పర
మంవ్యోమ, వేదిమాహుః పరమంతం పృథివ్యా యజ్ఞమాహు ర్భువ
నస్య నాభిం, సోమమాహు ర్వృష్ణో అశ్వస్య రేతో బ్రహ్మైవ వాచః

సుపరమంవ్యోమ, తేజసావా ఏష బ్రహ్మవర్చసేనవ్యృధ్యతే, యోశ్వ
ధేనయజతే, హోతాచబ్రహ్మాచ బ్రహ్మోద్యం వదతః, తేజసాచైవ
యినం బ్రహ్మవర్చసేన చసమర్ధయతః. ౭. దక్షిణతో బ్రహ్మాభవతి,
దక్షిణత ఆయతనో వై బ్రహ్మా, బార్హస్పత్యోవై బ్రహ్మా, బ్ర
హ్మవర్చ సమేవాస్య దక్షిణతో దధాతి, తస్మాద్దక్షిణోర్ధో బ్రహ్మవర్చ
సితరః, ఉత్తరతో హోతాభవతి, ఉత్తరత ఆయతనో వైహోతా, అ
గ్నిర్వావైహోతా, తేజోవా అగ్నిః, తేజఏవాస్యోత్తరతో దధా
తి, తస్మాదుత్తరోర్ధస్తేజస్వితరః. ౮. యూపమభితో వదతః, యజమా
నదేవత్యోవై యూపః, యజమానమేవ తేజసాచ బ్రహ్మవర్చసేనచ సమ
ర్ధయతః, కిగ్స్విదాసీత్పూర్వచిత్తిరిత్యాహ, ద్యౌర్వై వృష్టిః, దివమేవ
వృష్టిమవరుంధే, కస్విదాసీద్బృహద్వయ ఇత్యాహ, అశ్వోవై బృ
హద్వయః, అశ్వమేవావరుంధే, కిస్విదాసీత్పిశంగిలేత్యాహ. ౯.
రాత్రిర్వైపిశంగిలా, రాత్రిమేవావరుంధే, కిస్విదాసీత్పిలిప్పిలేత్యాహ,
శ్రీర్వై పిలిప్పిలా, అన్నాద్యమేవావరుంధే, కస్విదేకాకీ చరతీత్యాహ, అ
సౌవా ఆదిత్య ఏకాకీచరతి. తేజఏవావరుంధే, కస్విదేకాకీ చరతీత్యాహ
అసౌవా ఆదిత్య ఏకాకీచరతి! తేజఏవావరుంధే, కస్విజ్జాయతే పునరి
త్యాహ, చంద్రమావై జాయతేపునః. ౧౦. ఆయురేవావరుంధే, కిగు
స్విద్ధిమస్యభేజమిత్యాహ, అగ్నిర్వైహిమస్య భేషజం, బ్రహ్మవర్చ
సమేవావరుంధే, కిగుస్విదావపనంమహ దిత్యాహ, అయంవై
లోక ఆవపనం మహత్తు, అస్మిన్నేవలోకే ప్రతితిష్ఠతి, పృచ్ఛామిత్వా
తాపరమంతం, పృథివ్యా ఇత్యాహ వేదిర్వైపరోంతః పృథివ్యాః వేది
మేవావరుంధే. ౧౧. పృచ్ఛామిత్వా భువనస్య నాభిమిత్యాహ,
యజ్ఞోవై భువనస్య నాభిః, యజ్ఞమేవావరుంధే, పృచ్ఛామిత్వావృ
ష్ణో అశ్వస్య రేత ఇత్యాహ, సోమోవై వృష్ణోఅశ్వస్యరేతః,
సోమపీథమేవావరుంధే, పృచ్ఛామివాచః పరమం వ్యోమేత్యాహ,
బ్రహ్మవై వాచః పరమంవ్యోమ, బ్రహ్మవర్చ సమేవావరుంధే. ౧౨. ఆ
బ్రహ్మన్ బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవర్చసీ జాయతా మాస్మిన్రాష్ట్రే రాజన్య
ఇషవ్యశ్శూరో మహారథో జాయతాం దోగ్ధ్రీధేనుర్వోఢా నడ్వానా
శుస్సప్తిః పురంధిర్యోషా. జిష్ణూరథేష్ఠా స్సభేయో యువాస్య యజమా
నస్యవీరోజాయతాం నికామేనికామేనః పర్జన్యోవర్షతు ఫలిన్యోన
ఓషధయః పచ్యంతాం యోగక్షేమోనః కల్పతాం. ౧౩. అబ్రహ్మన్

బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవర్చసీ జాయతామిత్యాహ, బ్రాహ్మణ ఏవ బ్రాహ్మ వర్చసం దధాతి, తస్మాత్పురా బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవర్చసస్య జాయతే, అస్మిన్రాష్ట్రే రాజన్య ఇషవ్యశ్శూరో మహారథో జాయతామిత్యాహ, రాజన్య ఏవశౌర్యం మహిమానం దధాతి, తస్మాత్పురా రాజన్య ఇషవ్యశ్శూరో మహారథో జాయతే, దోగ్ధ్రీ ధేనురిత్యాహ, ధేన్వామేవ పయోదధాతి, తస్మాత్పురా దోగ్ధ్రీ ధేనురజాయతే, వోఢానడ్వానిత్యాహ అనడుహ్యేవ వీర్యం దధాతి, తస్మాత్పురా వోఢానడ్వానజాయత, ఆశుస్సప్తిరిత్యాహ. అశ్వఏవ జవం దధాతి, తస్మాత్పురాశురశ్వోజాయతి, పురంధిర్యోషేత్యాహ, యోషిద్యేవరూపం దధాతి, తస్మాత్స్త్రీయువతిః ప్రియా భావుకా, జిష్ణూ రథేష్ఠా ఇత్యాహ, ఆహ వై తత్ర జిష్ణుర్వీరథేష్ఠా జాయతే, యత్రైతేన యజ్ఞేన యజంతే సభేయో యువేత్యాహ యో వై పూర్వవయసీ సభేయో యువా, తస్మాద్యువా పుమాన్ప్రియో భావుకః అస్యయజమానస్య వీరోయతామిత్యాహ, ఆహ వై తత్ర యజమానస్య వీరో జాయతే, యత్రైతేన యజ్ఞేన యజంతే. ౧౫. నికామే నికామే నః పర్జన్యో వర్షత్విత్యాహ, ఫలిన్యోన ఓషధయః పచ్యంతామిత్యాహ, ఫలిన్యోనఓషధయః పచ్యంతామిత్యాహ, ఫలీన్యోవావయుత త్రౌషధయః పచ్యంతే యత్రైతేన యజ్ఞేనయజంతే, యోగక్షేమోనః కల్పతామిత్యాహ, కల్పంతే హ వై తత్ర ప్రజాభ్యో యోగక్షేమః, యత్రైతేన యజ్ఞేనయజంతే. ౧౬. అన్నాద్వై ప్రజా, ప్రజాయంతే, యాః కాశ్చ పృథివీం శ్రితాః, అథో అన్నేనైవజీవంతి, అథైనదపియంత్యంతతః, అన్నం హి భూతానాం జ్యేష్ఠం, తస్మాత్సర్వౌషధ ముచ్యతే, సర్వం వై తేన్న మప్నువంతి, యేన్నం, బ్రహ్మోపాసతే అన్నం హి భూతానాం జ్యేష్ఠం! తస్మాత్సర్వౌషధ ముచ్యతే, అన్నద్భూతాని జాయంతే, జాతాన్యన్నేనవర్ధంతే, అద్యతే త్తిచ భూతాని, తస్మాదన్నంత దుచ్యతఇతి, తస్మాద్వా ఏతస్మా దన్నరసమయాత్, అన్యోంతర ఆత్మా ప్రాణమయః, తేనైష పూర్ణః, సవా ఏష పురుష విధ ఏవ, తస్యపురుషవిధతాం, అన్వయం పురుషవిధః, తస్యప్రాణ ఏవశిరః వ్యానో దక్షిణః, అపాన ఉత్తరః పక్షః, ఆకాశఆత్మా, పృథివీపుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా. తదప్యేషశ్లోకో భవతే, సహనావవతు సహనౌభునక్తు, సహవీర్యంకరవావహై, తేజస్వినావధీతమస్తుమా విద్విషావహై ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః.

అన్నసూక్తమ్ సమాప్తః.

అధిశ్రవణమ్.

యుఞ్జతే మన ఉత యుఞ్జతే ధియో విప్రా విప్రస్య బృహతో విపశ్చితః, వి హోత్రా దధే వయునావిదేక ఇన్మహీ దేవస్య సవితుః పరిష్టుతిః, సువాగ్దేవ దుర్యాగ్ం ఆ వద దేవశ్రుతౌ దేవేష్వా ఘోషేథామా నో వీరో జాయతాం, కర్మణ్యో యగ్ం సర్వేనుజీవామ యో బహూనామసద్వశీ, ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదం, సమూఢమస్య. ౧. పాగ్ంసుర ఇరావతీ ధేనుమతీ హి భూతగ్ం, సూయవసినీ మనవే యశస్యే, వ్యస్కభ్నా రోదసీ విష్ణు రేతే దాధర్థ పృథివీమభితో మయూఖైః, ప్రాచీ ప్రేతమధ్వరం కల్పయన్తీ ఊర్ధ్వం యజ్ఞం నయతం మా జిహ్వరత మత్ర రమేథావి వర్ష్మన్ పృథివ్యా దివో విష్ణవా ఉత వా మహో వా విష్ణ ఉత వాన్తరిక్షాద్ధస్తౌ పృణస్వ బహుభిర్వసవ్యై రా ప్రయచ్ఛ. ౨. దక్షిణాదోత సవ్యాత్, విష్ణోర్నుకం వీర్యాణి ప్రవోచం యః పార్థివాని విమమే రజాగ్ంసి యో అస్కభాయదుత్తరగ్ం సధస్థం విచక్రమాణస్త్రేధోరుగాయో విష్ణోః శ్నప్త్రే స్థో విష్ణోస్స్యూరసి విష్ణోర్ధ్రువమసి వైష్ణవమసి విష్ణవే త్వా. ౩ అన్య యచ్చైకాన్నచత్వారిగ్ంశచ్చ. కృణుష్వ పాజః ప్రసితిన్న పృథ్వీం యాహి రాజేవామవాగ్ం ఇభేన, తృష్వీమను ప్రసితిం ద్రూణానోస్తాసి విధ్య రక్షస స్తపిష్ఠైః తవ భ్రమాస ఆశుయా పతన్త్యనుస్పృశ ధృషతా శోశుచానః, తపూగ్ంష్యగ్నే జుహ్వా పతంగానసందితో విసృజ విష్వగుల్కాః, ప్రతిస్పశో విసృజ తూర్ణితమో భవా పాయుర్విశో అస్యా అదబ్ధః, యో నో దూరే అఘశగ్ంసః. ౪. యో అన్త్యగ్నే మాకిష్టే వ్యథిరాదధర్షీత్, ఉదగ్నే తిష్ఠ ప్రత్యాతనుష్వ న్యమిత్రాగ్ం ఓషతాత్తిగ్మహేతే, యో నో అరాతిగ్ం సమిధాన చక్రే నీచా తం ధక్ష్యతసన్న శుష్కం, ఊర్ధ్వో భవ ప్రతివిధ్యాధ్యస్మదావిష్కృణుష్వ దైవ్యాన్యగ్నే, అవస్థిరా తనుహి యాతుజూనాం జామిమజామిం ప్రమృణీహి శత్రూన్, స తే. ౫. జానాతి సుమతిం యవిష్ఠ య ఈవతే బ్రహ్మణే గాతుమైరత్, విశ్వాన్యస్మై సుదినాని రాయో ద్యుమ్నాన్యర్యో వి దురో అభి ద్యౌత్, సేదగ్నే అస్తు సుభగస్సుదానుర్యస్త్వా నిత్యేన హవిషా య ఉక్థైః, పిప్రీషతి స్వ ఆయుషి దురోణే విశ్వేదస్మై సుదినా సాసదిష్టిః, అర్చామి తే సుమతిం ఘోష్యర్వాక్సం తే వావాతా జరతాం ౬. ఇయం

గీః స్వశ్వాస్త్వా సురథామర్జయేమాస్మే క్షత్రాణి ధారయేరనుద్యూన్.
ఇహత్వా భూర్యాచరేదుపత్మం దోషావ స్తర్దీదివాగ్ం సమనుద్యూన్,
క్రీడంతస్త్వా సుమన స్సపేమాభి ద్యుమ్నాతస్థివాగ్ంసో జనానాం, య
స్త్వా స్వశ్వస్సుహిరణ్యో అగ్న ఉపయాతి వసుమతా రథేన తస్య త్రా
తా భవసి తస్య సఖా య స్త ఆతిథ్యమానుషగ్జుజోషత్, మహో రుజామి.
బంధుతా వచోభి స్తన్మా పితుర్గోతమాదన్వియాయ త్వన్నో అస్య వచ
సశ్చికిద్ధి హోతర్యవిష్ఠ సుక్రతో దమూనాః, అస్వప్నజ స్తరణయస్సుశేవా
అతంద్రాసోవృకా అశ్రమిష్ఠాః, తే పాయవస్సధ్రియంచో నిషద్యాగ్నే
తవనః పాంత్వమూర. యే పాయవో మామతేయంతే అగ్నే పశ్యం
తో అంధం దురితాదరక్షన్, రరక్ష తాన్ త్సుకృతో విశ్వవేదా దిప్సంత
ఇదిపవో నాహ దేభుః. త్వయావయగ్ం సధన్యస్త్వోతా స్తవప్రణీత్య
శ్యామవాజాన్, ఉభాశగ్ం సా సూదయ సత్యతాతేనుష్ఠుయా కృణు
హ్యహ్రయాణ, అయాతే అగ్నే సమిధా విధేమ ప్రతిస్తోమగ్ం శస్యమా
నం గృభాయ, దహాశసో రక్షసః పాహ్యస్మాన్ ద్రుహో నిదో మిత్ర మహో
అవద్యాత్, రక్షోహణం వాజినమాజిఘర్మి మిత్రం ప్రథిష్ఠముపయామిశర్మ
శిశానో అగ్నిః క్రతుభిస్సమిద్ధస్సనోదివా. సరిషః పాతున క్తం, విజ్యోతి
షా బృహతా భాత్యగ్నిరా విర్విశ్వాని కృణుతే మహిత్వా, ప్రాదేవీర్మా
యాస్సహతే దురేవాశ్శిశీతే శృంగే రక్షసే వినిక్షే ఉతస్వానాసో దివిషంత్వ
గ్నే, స్తిగ్మాయుధా రక్షసే హంతవా ఉ, మదే చిదస్య ప్రరుజంతి భా
మా న వరంతే పరిబాధో అదేవీః. ౧౦. రక్షోహణో వల గహనో వైష్ణ
వాన్ ఖనామి ఇదమహంతం వలగము ద్వపామి యన్నస్సమానో యమ
సమానో నిచఖా నేదమేన మధరం కరోమి యో నస్సమానో యోసమా
నో రాతీయతి గాయత్రేణ ఛందసావబాఢో వలగః కిమత్ర భద్రంతన్న
స్నౌ హ విరాడసి సపత్నహా సమ్రాడసి భ్రాతృవ్యహా స్వరాడస్య భిమా
తిహా విశ్వారాడసి విశ్వాసాం నాష్ట్రాణాగ్ం హంతా. ౧౧. రక్షో
హణో వలగహనః ప్రోక్షామి వైష్ణవాన్ రక్షోహణో వలగహనోవన
యామి వైష్ణవాన్ యవోసి యవయాస్మ ద్వేషో యవయారాతీ రక్షోహ
ణో వలగనోవ స్తృణామి వైష్ణవాన్ రక్షోహణో వగల హనోభిజుహో
మి వైష్ణవాన్ రక్షోహణౌ వగలహనా ఉపదధామి వైష్ణవీ రక్షోహనౌ వల
గహనౌ పర్యూహామి వైష్ణవీ రక్షోహనౌ వగలహనౌ పరి స్తృణామి
వైష్ణవీ రక్షోహనౌ వలగహనౌ వైష్ణవీ బృహన్నసి బృహద్ గ్రావా బృహ

తీమింద్రా యవాచంవద. ౧౨ సోమా య పితృమ తేపురో డాశగ్ం ష
ట్కపాలన్నిర్వపతిపితృభ్యోంబర్హిషద్భ్యో ధానాః పితృభ్యోగ్నిష్వాత్తే
భ్యోభివాన్యాయై దుగ్ధమంథమేతత్తే తతయేచత్వామత్ర తేపితా మ
హ ప్రపితామహా యేచత్వా మనుత్రపితరో యథా భాగం మందధ్వగ్ం
సుసందృశంత్వావయం మఘవన్ మందిషీమహి. పసూనంపూర్ణవం
ధురస్తుతో యాశివశాగ్ం అన, యోజాన్వింద్ర తేహరీ. ౧౩ అక్షన్న
మీమదంతహ్యవ ప్రియా అధూషత, అస్తోషతస్వభానవా విప్రాన
విష్ఠయామతీ, యోజాన్విన్ద్ర తేహరీ, అక్షన్ పితరో మీమదంత పితరో తీ
తృపంతపితరో మీమృజంతపితః, పరేతపితర సోమ్యాగంభీరైః పథిభిః
పూర్వైర్వ్యైః, అధాపితౄన్ త్సువిదత్రాగ్ం అపియమేనయేసధమాదం
మదంతి, మనోన్వాహువామహే నారాశగ్ం సేనస్తోమేనపితౄణాంచ
మన్మభిః, ఆ. ౧౪ నఏతుమనఃపునః క త్వేదక్షాయజీవసే, జ్యోక్చసూ
ర్యందృశే, పునర్నః పితరోమనోదదాతు దైవ్యోజనః, జీవంవ్రాతగ్ం
సచేమహి, యదంతరిక్షం పృథివీముతద్యాం యన్ మాతరం పితరం వా
జిహిగ్ంసిమ, అగ్నిర్మాతస్మాదేనసోగార్ హపత్యః ప్రముంచతు దురితా
యానిచ కృమకరోతు మామనేనసం. ౧౫. ఉశంతస్త్వాహవామహ
ఉశంతస్సమిధీమహి, ఉశంనుశత ఆవహ పితౄన్ హవిషే అత్తవే, త్వ
గ్ం సోమప్రచికితో మనీషాత్వగ్ం రజిష్ఠమనునేషిపంథాం, తవప్రణీ
తీ పితరోన ఇందో దేవేషురత్న మభజంతధీరాః, త్వయాహినః పితర
సోమపూర్వేకర్మాణిచక్రుః పవమానధీరాః, వన్వన్నవాతః పరిధీగ్ం ర
పోర్ణువీరేభిరశ్వైర్మఘవాభవ. ౧౬. నః, త్వగ్ం సోమపితృభిస్సంవిదా
నో నుద్యావాపృథివీ అతతంథ, తస్మైత ఇంద్రో హవిషా విధేమవయగు
స్యామపతయోరయీణాం, అగ్నిష్వాత్తాః పితరఏహగచ్ఛత సదస్సదస్సదత
సుప్రణీతయః అత్తాహవీగుషిప్రయతా నిబర్హిష్యథారయిగ్ం సర్వ
వీరందధాతన, బర్హిషదః పితరఉత్యర్వాగిమావో హవ్యాచకృమాజుష
ధ్వం, తఆగతావసా శంతమేనాథాస్మభ్యం. ౧౭.శంయోరరపోదధాతి
అహంపితౄన్ సువిదత్రాగుం అవిత్సినపాతంచ విక్రమణంచవిష్ణోః, బర్హి
షదో యే స్వధయాసుతస్య భజంతపిత్వస్త ఇహాగమిష్ఠాః, ఉపహూతాః
పితరస్సోమ్యాసో బర్హిష్యేషు నిధిషు ప్రియేషు,తఆగమంతుత ఇహశ్రు
వంతధి బ్రువంతు తే వంతస్మాన్, ఉదీరతామవర ఉత్పరాస ఉన్మధ్యమాః
పితరస్సోమ్యాసః, అసుం. ౧౮. య ఈయురవృకాఋతజ్ఞాస్తేనో వంతుపి

తరోహవేషు, ఇదంపితృభ్యోనమో అస్త్వద్య యేపూర్వాసో య ఉపరా
స ఈయుః, యేపార్థివేరజస్యానిషత్తా యేవానూనగ్ంసువృజనాసువిక్షు,
అథాయుధానః పితరఃపరాసః ప్రత్నాసో అగ్నఋతమాశుషాణాః, శు
చీదయందీధితిముక్థశాసః క్షామాభిందంతో అరుణీరపవ్రన్, యదగ్నే.
౧౯. కవ్యవాహనపితౄన్యక్ష్యృతావృధః, ప్రచహవ్యానిచక్ష్యసిదేవే
భ్యశ్చపితృభ్యఆ, త్వమగ్న ఈడితో జాతవేదోవాడ్ఢవ్యాని సురభీణికృ
త్వా, ప్రాదాః పితృభ్యస్స్వధయాతే అక్షన్నద్ధిత్వం దేవప్రయతాహవీ
గ్ంషి, మాతలీకైర్యమో అంగిరోభిర్బృహస్పతిర్ ఋక్వభిర్వావృ
ధానః, యాగుశ్చ దేవావావృధుర్యేచ దేవాన్ తాన్స్వాహాన్యే స్వధయా
న్యేమదంతి. ౨౦. ఇమంయమ ప్రస్తరమాహిసీ ద్యాంగిరోభిః పితృభి
స్సంవిదానః, ఆరాగహియజ్ఞియేభిర్యమవైరూపైరిహ మాదయస్వ
వివస్వంతగుంహువేయః పితాతేస్మిన్ యజ్ఞేబర్హిష్యానిషద్య. అంగి
రసోనః పితరో నవగ్వా అథర్వాణో భృగవస్సోమ్యాసః, తేషాంవయ
గుంసుమతౌ యజ్ఞియానా మపిభద్రేసౌమనసేస్యామ. ౨౧. భక్షేహిమావిశ
దీర్ఘాయుత్వాయ శతనుత్వాయ రాయస్పోషాయవర్చసే సుప్రజాస్త్వాయ
ఏహివసోపురో వసొప్రియోమే హృదోస్య శ్వినోస్త్వాబాహుభ్యాగుం
సఖ్యాసం నృచక్షసంత్వా దేవ సోమ సుచక్షా అవఖ్యేషమం
ద్రాభిభూతి ర్కేతుర్యజ్ఞానాం వాగ్జుషాణా సోమస్యతృప్యతు
మంద్రా స్వర్వాచ్యదితి రనాహతశీర్ ష్ణీవాగ్జుషాణా సోమ స్యతృప్యత్వ
త్వేహి విశ్వచర్ షణే. ౨౨. శంభూర్మయో భూస్స్వస్తి మా
హరివర్ణ ప్రచరక్రత్వేదక్షాయ రాయస్పోషాయసువీరతాయై మామారా
జన్విభీషి షోమామేహార్ది త్విషావధీః, వృషణేశుష్మాయాయుషేవర్చసే
వసుమద్గణస్యసోమ దేవతేమతివిదః ప్రాతస్సవనస్యగాయత్రఛందస ఇం
ద్రపీతస్యనరాశగ్ంసపీతస్యపితృపీతస్యమధుమత ఉపహూతస్యోపహూ
తో భక్షయామిరుద్రవద్గణస్యసోమ దేవతే మతివిదోమాధ్యందినస్యసవ
నస్య త్రిష్టుప్ఛందస ఇంద్రపీతస్య నరాశగ్ంసపీతస్య. ౨౩. పితృపీతస్య
మధుమత ఉపహూతస్యోపహూతో భక్షయామ్యాదిత్యవద్గణస్యసో
మ దేవతేమతివిద, స్తృతీయస్య సవనస్యజగతీ ఛందస ఇంద్రపీతస్యన
రాశగ్ంసపీతస్యపితృపీతస్య మధుమత ఉపహూతస్యో భక్షయామా,
ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వతస్సోమవృష్ణియం, భవావాజస్యసంగథే.
హింస్వమేగాత్రాహరివోగణాన్మేమావితీతృపః, శివోమేసప్తర్షీనుపతిష్ఠ

స్వమామేవాజ్ఞ్యాభిసుతి. ౨౪. గాః అపామసోమమమృతా అభూమా
గన్మజ్యోతిరవిదామ దేవాన్, కిమస్మాన్ కృణవదరాతిః కిముధూర్తిర
మృతమర్త్యస్య, యన్మఆత్మనోమింం దాభూదగ్నిస్తత్పునరాహార్జాతవే
దావిచర్షణిః పునరగ్నిశ్చక్షురదాత్పునరింద్రో బృహస్పతిః, పునర్మేఅ
శ్వినాయువం చక్షురాదత్తస్మక్ష్యోః, ఇష్టయజుష స్తే దేవసోమస్తుతస్తో
మస్య ౨౫. శస్తోక్థస్యహారివతఇంద్రపీతస్య మధుమత ఉపహూతస్యోప
హూతో భక్షయామి; అపూర్యాస్తామా పూరయతీప్రయాచధనేన
చ, ఏత త్తేతతఏచత్వామస్వేత త్తేపితామహ ప్రపితామహ చత్వామేమ
స్వతపితరోయథాభాగం మందధ్వం నమోవః పితరోరసాయనమోవః
పితరశ్శుష్మాయనమోవః పితరోజీవాయనమోవః పితరః ౨౬, స్వధా
యైనమోవః పితరోమన్యవేనమోవః పితరోఘోరాయపితరోనమోనో
యఏతస్మిన్ లోకేస్థయుష్మాగుస్తేను ఎస్మిన్ లోకేమాంతేనుయ ఏత
స్మిన్ లోకేస్థయూయంతేషాం వసిష్టాభూయాస్త ఎస్మిన్ లోకేహం తే
షాంవసిష్ఠోభూయాసం ప్రజాపతేనత్వదేతాన్యన్యో విశ్వాజాతానిపరి
తాబభూవ ౨౭. యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తువయంస్యామ
పతయో రయీణాందేవకృతస్యైనసోవయజనమసి మనుష్యకృతస్యై
నసో వయజనమసి పితృకృతస్యైనసోవయజనమస్య ప్సుధౌతస్యసోమ
దేవతేన్మభిస్సుతస్యేష్టయజుషస్తుతస్తోమస్య శస్తోక్థస్యయోభక్షో అశ్వ
సనిర్యోగోసని స్తస్యతే పితృభిర్భక్షంకృతస్యోపహూతస్యోపహూతోభ
క్షయామి. ౨౮. విశ్వచర్షణే తమశ్చంతి సఇంద్రపీతస్య నరాశగం సపీ
తస్యాతి స్తుతస్తోమస్య జీవాయనమోవః పితరోబభూవ చతుశ్చత్వారి
గంశశ్చ. ౨౯. ధృవాసిధరుణాస్తృతా విశ్వకర్మణాసుకృతా, మాత్వా
సముద్రఉద్వధీర్మా సువర్ణోవ్యథమానాపృథివీం దృగ్ంహ, ప్రజాపతి
స్త్వా సాదయతుపృథివ్యాః, పృష్ఠేశ్యచస్వగ్ం పృథస్వతీం ప్రథోసిపృ
థివ్యసిభూరసి భూమిరస్యతి రసివిశ్వధాయావిశ్వస్య భువనస్య ధర్త్రీపృ
థివీంయచ్ఛ పృథివీందృగుంహ పృథివీంమాహిగుం సీర్విశ్వస్మైప్రాణా
యాపానాయవ్యానాయోధానాయప్రతిష్ఠాయై. ౩౦. చరిత్రాయాగ్ని
స్త్వాభిపాతు మహ్యాస్వస్త్యాచర్దిషాశంత మేనతయాదే వతయాంగిరస్వ
ధ్రువాసీద, కాండాత్కాండా త్ప్రరోహంతి పరుషః పరుషః పరి, ఏ
వానోదూర్వే, పతనుసహస్రేణ శతేనచయాశి తేనప్రతనోషీ సహస్రే
ణవిరోహసి, తస్యాస్తేదేవిష్టకేవిధేమహవిషా వీషావయంతి, ఆషాఢాసి

సహమానా సహస్వారాతీయత సహస్వపృతనాస్సహస్వపృతన్యతః. సహ
స్రవీర్యా ౩౧. అసినామాజస్వ, మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరం
తిసింధవః, మాధ్వీర్నస్సంత్వోషధీః, మధునక్తముతోషసి మధుమత్పా
ర్థివగుంరజః, మధుద్యౌరస్తు నః పితా, మధుమాన్నోవనస్పతిర్మధుమాం
గుం అస్తుసూర్యః, మాధ్వీర్గావో భవంతు నః మహీద్యౌః పృథివీచన ఇ
మంయజ్ఞం మిమిక్షతాం, పిపృతాన్నో భరీమభిః, తద్విష్ణోః పరమం.
౩౨. పదగుం సదాపశ్యంతి సూరయః. దివీవచక్షురాతతం, ధృవాసి
పృథివి సహస్వ పృతన్యతః, స్యూతా దేవేభిరమృతేనాగాః, యాస్తే
అగ్నే సూర్యే రుచ ఉద్యతో దివమాతన్వంతి రశ్మిభిః, తాభిస్సర్వాభిరుచే
జనాయనస్కృధి, యావో దేవా స్సూర్యేరుచో గోష్వశ్వేషుయారు
చః, ఇంద్రాగ్నీ తాభి స్సర్వాభిరుచన్నోదత్త బృహస్పతే విరాట్.
౩౩. జ్యోతిరధారయ త్సమ్రాడ్ జ్యోతిరధార యత్స్వరాడ్జ్యోతిర
ధారయత్, అగ్నేయుక్ష్వాహి యేతవాశ్వాసో దేవసాధవః, అరం
వహంత్యాశవః, యుక్ష్వాహి దేవహూతమాగుం అశ్వాగుం అగ్నే రథీ
రివ, నిహోతాపూర్వ్యస్సదః, ద్రప్సశ్చస్కంద పృథివీ మనుద్యామి
మంచ యోనిమను యశ్చపూర్వః, తృతీయం యోనిమనుసంచరంతం ద్ర
ప్సంజుహోమ్యనుసప్త ౩౪. హోత్రాః. అభూరిదం విశ్వస్యభువన
స్యవాజినమగ్నే ర్వైశ్వానరస్యచ, అగ్నిర్జ్యోతిషాజ్యోతిష్మాన్ రుక్మోవర్చ
సావర్చస్వాన్, ఋచేత్వారుచేత్వా సమిత్స్రవంతి సరితో నధేనాః, అం
తర్హృదామనసా పూయమానాః, ఘృతస్యధారా అభిచాకశీమి, హిర
ణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసాం, తస్మిన్ త్సుపర్ణో మధుకృత్కులాయీ భ
జన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః, తస్యాసతే హరయస్సప్తతీరే, స్వధాందు
హానా అమృతస్యధారాం. ఆశుశ్శిశానో వృషభోనయుగ్మోఘనాఘనః,
క్షోభనశ్చర్షణీనాం, సంక్రందనోనిమిష ఏకవీరశ్శతగంసేనా అజయ
త్సాకమింద్రః, సంక్రందనేనానిమిషేణ జిష్ణునా యుత్కారేణ దుచ్య
వసేన ధృష్ణునా, తదింద్రేణ జయత తత్సహధ్వం యుధో నర, ఇషుహస్తేన
వృష్ణా, ఇషుహస్తైస్సనిషంగిభిర్వశీ సగుంస్రష్టా సయుధ ఇంద్రోంగణేన,స
గుంసృష్టజిత్సోమపా బాహుశర్ధ్యూర్ధ్వధన్వా ప్రతిహితాభిరస్తా, బృహ
స్పతే పరిదీయా. రథేన రక్షోహామిత్రాగుం అపబాధమానః, ప్రభం
జన్ త్సేనాః ప్రమృణో యుధాజయన్నస్మాకమేధ్యవితారథానాం, గో
త్రభిదం గోవిదం వజ్రబాహుం జయంతమజ్మ ప్రమృణంతమోజసా,

ఇమగుం సజాతా అనువీరయధ్వమింద్రగుం సఖాయో అనుసగుం రభధ్వం,
బలవిజ్ఞాయస్స్థవిరః ప్రవీరస్సహస్వాన్ వాజీ సహమాన ఉగ్రః, అభివీరో
అభిసత్వా సహోజా జైత్రమింద్ర రథమాతిష్ఠ గోవిత్, అభిగోత్రాణి సహ
సా గాహమానోదాయః. ౩౭ వీరశ్శతమన్యురింద్రః దుశ్చ్యవనః
పృతనాషాడయుధ్యోఽస్మాకగుం సేనా అవతు ప్రయుత్సు, ఇంద్ర ఆసాం
నేతా బృహస్పతి ర్దక్షిణా యజ్ఞః పురఏతు సోమః దేవసేనానామభిభం
జతీనాం జయంతీనాం మరుతో యంత్వగ్రే, ఇంద్రస్య వృష్ణో వరుణస్య
రాజ్ఞ ఆదిత్యానాం మరుతాగుం శర్ధ ఉగ్రం, మహామనసాం భువనచ్య
వానాం ఘోషో దేవానాం జయతాముదస్థాత్, అస్మాకమింద్రస్స మృ
తేషుధ్వజేష్వస్మాకం యా ఇషవస్తా జయంతు. ౩౮. అస్మాకం వీరా ఉత్తరే
భవంత్వస్మాన్ దేవా అవతా హవేషు, ఉద్ధర్షయ మఘవన్నా యుధా
న్యుత్సత్వనాం మామకానాం మహాగుంసి, ఉద్వృత్రహన్ వాజినాం
వాజినాన్యుద్రథానాం జయతా మేతు ఘోషః, ఉప ప్రేతజయతానరస్స్థి
రా వస్సంతు బాహవః ఇంద్రో వశ్శర్మయచ్ఛత్వ నాధృష్యా యథాసథ,
అవసృష్టా పరాపత శరవ్యే బ్రహ్మసగుంశిత గచ్ఛామిత్రాన్ ప్రవిశ
మైషాం కంచనోచ్ఛిషః, మర్మాణి తే వర్మభిశ్ఛాదయామి సోమస్త్వా
రాజామృతేనాభివస్తాం, ఉరోర్వరీయో వరివస్తే అస్తు జయంతం త్వామ
ను మదంతు దేవాః యత్ర బాణాస్సంపతంతి కుమారా విశిఖా ఇవ, ఇం
ద్రో నస్తత్ర వృత్రహా విశ్వాహా శర్మయచ్ఛతు ఉదేనముత్తరాం నయేతి,
సమిధ ఆదధాతి యథా జనం యతే వసంకరోతి తాదృగేవ తత్త్రిస్త ఆద
ధాతి త్రివృద్వా అగ్నిర్యావానేవాగ్నిస్తస్మై భాగధేయం కరోత్యౌదుం
బరీర్భవంత్యూర్గ్వా ఉదుంబర ఊర్జమేవాస్మా అపిదధాత్యుదుత్వా
విశ్వేదేవా ఇత్యాహ ప్రాణా వై విశ్వేదేవాః ప్రాణైః. ౪౧. ఏవైనముద్య
చ్ఛతేఽగ్నే భరంతు చిత్తిభిరిత్యాహ యస్మా ఏవైనం చిత్తాయోద్యచ్ఛతే తే
నైవైనగుం సమర్ధయతి పంచదిశో దైవీర్యజ్ఞమవంతు దేవీరిత్యాహ
దిశో హ్యేషోఽను ప్రచ్యవతేఽపామతిం దుర్మతిం బాధమానా ఇత్యాహ ర
క్షసామపహత్యై రాయస్పోషే యజ్ఞపతిమాభజంతీరిత్యాహ పశవో
వై రాయస్పోషః. ౪౨. పశూనేవావరుంధే షడ్భిర్హరతి షడ్వా ఋతవ ఋ
తుభిరేవైనగుం హరతి ద్వే పరిగృహ్యవతీ భవతో రక్షసామపహత్యై సూ
ర్యరశ్మిర్హరికేశః పురస్తాదిత్యాహ ప్రసూత్యై తతః పావకా ఆశిషో నో
జుషంతామిత్యాహాన్నం వై పావకోఽన్నమేవావరుంధే దేవాసురాస్సం

యతా ఆసంతేదేవా ఏతదప్రతిరథమపశ్యం తేన వై తే ప్రతి. ౪౩. అసురానజయంద ప్రతిరథస్య ప్రతిరథత్వం యదప్రతిరథం ద్వితీయో హోతాన్వాహ ప్రత్యేవ తేన యజమానో భ్రాతృవ్యాన్ జయత్యథో అనభిజితమేనాభిజయతి దశంభవతి దశాక్షరా విరాడ్విరాజే మాలోకా విధృతావనయోర్లోక యోర్విధృత్యా అథో దశాక్షరా విరాడన్నం విరాడ్విరాజేవాన్నాద్యే ప్రతితిష్ఠత్య సదివవా అంతరిక్ష మంతరిక్షమివాగ్నిక్రథమాగ్నీధ్రె. ౪౪. అశ్మానం నీవధాతి సత్యాయదష్యా భ్యాం ప్రతిష్ఠిత్యై విమానఏషదివో మధ్యఅస్త ఇత్యాహ వ్యేవైతా మిమీతే మధదివోనిహితః పృశ్నిరశ్మేత్యాహాన్నం వై పృశ్నిమేవావరుంధే చతస్రగాస్పృచ్చాదేతి చతారిఛందాంసి ఛందోభిరే వేంద్రవిశ్వా అవీవృధన్నిత్యాహ వృద్ధిమేవ పావర్తతె వాజానాం సత్పతిం పతిం. ౪౫. ఇత్యాహాన్నం వై వాజోన్నమేవావరుంధే సుమ్నహూర్యజ్ఞో దేవా ఆచవక్షదిత్యాహ ప్రజా వై పశవస్సుమ్నం ప్రజామేవ పశూనాత్మన్ ధత్తె యక్షదగ్నిర్దేవో దేవాగం ఆచవక్షదీత్యాహ స్వగాకృత్యై వాజస్యమా ప్రసవేనోద్గ్రాభేణోదగ్రభీదిత్యాహాసౌ వా ఆదిత్య ఉద్యన్నుద్గ్రాభ ఏష నిమ్రోచన్నిగ్రాభో బ్రహ్మణైవాత్మానముద్గృహ్ణాతి బ్రహ్మణా భ్రాతృవ్యం నిగృహ్ణాతి ౪౬ అగ్న ఉదధే యాత ఇషురుయ్యవా నామతయా నోమృడతస్యాస్తే నమస్తస్యా స్తపుపజీవంతో భూయాస్మాగ్నే దుధ్రగృహ్యకిం శిలవనస్యయాతఇషు ర్యుతా నామతయానో మృడ తస్యాస్తేనమ స్తస్యా స్తపుపజీవంతో భూయాస్మ పంచవా ఏతే గ్నయోయచ్చితయ ఉదధిరేకనామ ప్రదమో దుధ్రః, ౪౭ ద్వితీయో గహ్యస్తృతీయః కిగుంశిలశ్చతుర్థో వనస్యః పంచమ స్తేభ్యో యదాహుతీర్నజుహుయాదధ్వర్యుంచ యజమానంచప్రదహేయుర్యదేతా అహుతీర్జుహోతి భాగధేయేనైవైనాన్ చమయతినార్తిమార్ఛత్యధ్వర్యుర్నయజమానో వాఙ్మఆసన్నసః ప్రాణో క్ష్యోశ్చక్షుః, కర్ణయోశ్శ్రోత్రం బాహ్వోర్బలమూరువోరోజోరిష్టా విశ్వాన్యంగాని తనూః. ౪౮. తనువా మెనః నమస్తేఅస్తుమా మాహింగంసిరవవా ఏతస్మాత్పాపీనః క్రామంతి యోగ్నించిన్వన్నధిక్రామతి వాఙ్మఆసన్నసః ప్రాణఇత్యాహ ప్రాణానేవాత్మన్ ధత్తే యో రుద్రో అగ్నౌయో అప్సుయ ఓషధీషు యోరుద్రో విశ్వాభువనా వివేశ తస్మై రుద్రాయ నమో అస్త్విత్యాహుతి భాగవా అన్యేరుద్రాహవిర్భాగాః. ౪౯, అన్యేశతరుద్రీయగ్ం హుత్వాగావిధుకంచరు మేతే యజు

పాచరమాయా మిష్టకాయాం నిదధ్యాద్భాగధే యస్యైవైనగ్ం శమ
యతి తస్యై త్వేతరుద్రియగ్ం హుతమిత్యాహుర్యస్యై త్వేతి దగ్ధాద్రీ
యత ఇతి. వసవస్త్వా రుద్రైః పురస్తాత్పాంతు పితరస్త్వా యమ రాజానః
పితృభిర్దక్షిణతః, పాంత్వాదిత్యాస్త్వా విశ్వైర్దేవైః పశ్చాత్పాంతుద్యు
తానస్త్వా మారుతో మరుద్భిరుత్తరతః పాతు.౧౦. దేవాస్త్వేంద్ర
జ్యేష్ఠా వరుణరాజానో ధస్తాచ్చోపరిష్టాంచ పాంతునవా ఏతేనపూతో
న మేధ్యోయన ప్రోక్షితో యదేనమతః ప్రాచీనం ప్రోక్షతి యత్సంచిత
మాజ్యేన ప్రోక్షతి తేనపూతస్తేన ప్రోక్షితః.౧౧. శిరోవా ఏ తద్యజ్ఞస్య
యద్ధవిర్ధానం ప్రాణా ఉపరవా హవిర్ధానే ఖాయంతే తస్మాచ్ఛీర్షన్ ప్రాణా
అధస్తాత్ఖాయంతె తస్మాదధస్తాచ్ఛీర్ష్ణః ప్రాణా రక్షోహణో వలగ హనో
వైష్ణవాన్ ఖనామీత్యాహ వైష్ణవాహి దేవతయోపరవా అసురా వై
నిర్యంతో దేవానాం ప్రాణేషు వలగాన్న్యఖనంతా న్బాహుమాత్రే
న్వవిందన్ తస్మా ద్బాహుమాత్రాః ఖాయంత ఇదమహంతంవలగము
ద్వపామి ౧౨. యన్నస్సమానో యమసమానో యమేవాస్మై తే వలగన్ని
ఖనత స్తమేవోద్వపతీ సతృణత్తి తస్మాత్సం తృణ్ణా అంతరతః ప్రాణాన
సంభినత్తి తస్మాద సంభిన్నాః ప్రాణా ఆపోవనయతి దస్మాదార్ద్రా అంత
రతః ప్రాణా యవమతీ వనయతి.౧౩. ఊర్గ్వై యవః ప్రాణా ఉపరవాః ప్రా
ణా ఉపరవాః ప్రాణేష్వేవోర్జం దధాతి బర్హిరవస్తృణాతి తస్మాల్లోమశా
అంతరతః ప్రాణా ఆజ్యేనవ్యాఘారయతి తేజోవా ఆజ్యం ప్రాణా ఉపర
వాః ప్రాణేష్వేవ తేజో దధాతిహనూవా ఏతె యజ్ఞస్య యదధిషవణేన
సంతృణత్త్యసంతృణ్ణే హిహనూ అథో ఖలు దీర్ఘసోమే సంతృద్యే ధృత్యై
శిరోవా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్ధవిర్ధానం.౧౪. ప్రాణా ఉపరవాహనూ అధి
షవణే జిహ్వా చర్మ గ్రావాణో దంతా ముఖమాహవనీయో నాసికో త్త
రవేదిరుదరగ్ంసదో యదా ఖలు వై జిహ్వయా దత్స్వధి ఖాదత్యథ ముఖం
గచ్ఛతి యదా ముఖం గచ్ఛత్యథోదరం గచ్ఛతి తస్మాద్ధవిర్ధానే చర్మన్నధి గ్రా
వభిరభిషుత్యాహవనీయే హుత్వా ప్రత్యంచః పరేత్య సదసి భక్షయంతి
యో వై విరాజో యజ్ఞముఖే దోహం వేద దుహ ఏవైనాం ఇయం వై వి
రాట్ తస్యై త్వక్చర్మోధో ధిషవణే స్తనా ఉపరవా గ్రావాణో వత్సా ఋత్వి
జో దుహంతి సోమః పయో య ఏవం వేద దుహ ఏవైనాం ౧౫. ఆసావా
దితో స్మిన్ లోక ఆసీత్తం దేవాః పృష్ఠైః పరిగృహ్య సువర్గం లోకమగ

మయన్ పరయిరవస్తాత్పరిగృహ్ణంతి దివాకీర్త్యేన సువర్గేలోకే ప్రత్య
స్థాపయన్ పరైః పరస్తాత్పర్యగృహ్ణన్పృష్ఠైరుపా వారోహం శ్సవా ఆ
సా వాదిత్యో ముష్మిన్ లోకే పరయిరు భయతః పరిగృహీతో యత్పృ
ష్ఠాని భవంతి సువర్గమేవ తైర్లోకం యజమానా యంతి పరైరవస్తాత్ప
రి గృహ్ణంతిదివాకీర్త్యేన. ౫౬. సువర్గేలోకె ప్రతితిష్ఠంతిపరైః పరస్తా
త్పరిగృహ్ణంతిపృష్ఠైరుపా వరోహంతి యత్పరే పరస్తాన్నస్యుః పరాంచ
స్సువర్గాల్లోకాన్నిష్పద్యేరన్ యదవస్తాన్నస్యుః ప్రజానిర్దహేయురభి
తో దివాకీర్త్యంపరసామానో భవంతిసువర్గ ఏవైనాం లోకఉభయ
తః పరిగృహ్ణంతి యజమానావై దివాకీర్త్యం పరసామానో భవంతి
సంవత్సరోభయతః. ౫౭. ప్రతితిష్ఠంతి పృష్ఠం వై దివాకీర్త్యం పా
ర్శ్వే పరసామానోభి తోదివాకీర్త్యం పరసామానో భవంతి తస్మాద
భితః పృష్ఠం పార్శ్వే భూయిష్ఠా గ్రహా గృహ్యంతే భూయిష్ఠగ్ం శ
స్యతే యజ్ఞస్యైవ తన్మధ్యతో గ్రంథిం గ్రథ్నంత్య విస్రగ్ంసాయ
సప్తగృహ్యంతేసప్త వై శీర్షణ్యా ప్రాణాః ప్రాణానేవ యజమానేషు
దధతియత్ప్రాచీనాని పృష్ఠాని భవంత్యము మేవ తైర్లోక మభ్యారో
హంతి యదిమంలోకంన. ప్రత్యవరోహే యురుద్వామావేయుర్యజ
మానాః ప్రవామీయేరన్ యత్ప్రతీచినానివృష్టాని భవంతీమమే తై
ర్లోకంప్రత్యవరోహంత్యథో అస్మిన్నేవలోకే ప్రతితిష్ఠంత్యనున్మాదా యెం
ద్రోవా అప్రతిష్ఠిత ఆసీత్స ప్రజాపతి ముపాధావ త్తస్మా ఏతమేకవిగ్ంశతి
రాత్రంప్రాయచ్ఛ త్తమాహర త్తేనాయజతతతో వై సప్రత్యతిష్ఠద్యే బహు
యాజినో ప్రతిష్ఠితాః. స్యుస్తఏంవింర్శతి రాత్రమాసీరన్ ద్వాదశమా
సాః పంచ ర్తవ స్త్రయఇమెలోకా అసావాదిత్య ఏకవిగ్ంశ ఏవంతాతో
వై దేవలోకాస్తేష్వేవయ థాపూర్వం ప్రతితిష్ఠంత్యసావాదిత్యో నవ్య
రోచతసప్రజాపతిముపాధావ త్తస్మా ఏకమేకవిగ్ంశతిరాత్రం ప్రాయ
చ్ఛత్తమాహర త్తేనాయజత తతోవై సో రోచతయ ఏవం విద్వాగ్ంస
ఏకవిగ్ంశతి రాత్రమాసతె రోచంత ఏవై కవిగ్ంతిరాత్రో భవతిరు
గ్వా ఏకవిగ్ంశో రుచమేవగచ్ఛంత్యథో ప్రతిష్ఠామేవ ప్రతిష్ఠా హ్యేక
విగ్ంశో తిరాత్రా వభితో భవతో బ్రహ్మవర్చసస్య పరిగృహీత్యై.

ఽం గృహ్ణంతి దివాకీర్త్యస్సైహోథయతో నాప్రతిష్ఠితా అసతవకవి గంశతిశ్చ.

అధిశ్రవణమ్ సమాప్తః.

మహాలయమ్.

అదాపితా తథామాతా సాపత్నీజననీతథా, మాతామహో స్స పత్నికా ఆత్మ పత్న్యస్తదనంతరం. సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చమాతులా స్సహభార్యకాహః, దుహితా భగినీచైవ దౌహిత్రో భాగినేయకః, పితృష్వసాసామాతృష్వసా జామాతా భావుకస్స్నుషా, శ్వశురస్స్యాలకశ్చైవసాక్షిమినోగురురిక్థినః.

పిత్రాణాంపశ్చిమెభాగే మాతౄ పిండం యథాక్రమమ్, మాతామహశ్చతత్పూర్వం ఆత్మపత్న్యస్తదుత్తం, సుతభాతృ పితృవ్యాశ్చ మాతాపిత్రోశ్చ మధ్యమే, మాతామహామహీధ్యే మాతులాస్సహభార్యకాః, మహితాచతతోన్యేషాం శేషందక్షిణతోవిధిః, పుంపిండం వామతఃస్త్రీణాం తత్పుత్రంసముపస్థితం, అంగుష్ఠపరిమాణంతు గోత్రమన్యంనసంస్పృశేత్, నిరాశాఃపితరోయాంతి విపరీతేభవేద్యది.

ఏవంగుణ...పుణ్యాకథా యసేమానస్య . పితృపితామహా ప్రతితామహావాం గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్రాదిత్య రూపాణాం మాతృపితామహి....ప్రపితామహీనాం గోత్రావచాయినాంవసు... ణాం పసాపత్నియాతుః గోత్రాయాః నామ్న్యాః రూపాయాః మాతామహమాతు, పితామహమాతు ప్రపితామహానాం గోత్రాణాం శర్మణాం వసురు...పాణాం, మాతామహిమాతుః పితామహిమాతుః ప్రపితామహినాం గోత్రాణాం పదా....పాణాం, ఆత్మపత్న్యాః గోత్రాయాః పదాయ్యాః వసురూపాయ్యాః సుతస్యగోత్రస్య సర్మణః వసురూపస్య, భ్రాతుః గోత్రస్యశర్మణః వసురూపస్య, గోత్రస్యశర్మణః వసురూపస్య మాతులస్య గోత్రస్య శర్మణః వసురూపస్య దుహితుః గోత్రాయాః పదాయాః వసురూపాయాః, ఆత్మభగిన్యాః, గోత్రాయాః పదాయాః వసురూపాయాః దౌహిత్రస్య, గోత్రస్య శర్మణః, వసురూపస్య, భాగినేయకస్య, గోత్రస్య...స్య పితృష్వసుః గోత్రాయాః, పదాయ్యాః,

వసురూపాయాః యాతృష్యనుః గోత్రాయాః పదాయ్యాః వసురూపా
యాః జామాతుః గోత్రస్య శర్మణః వసురూపస్య భావుకస్య గోత్రస్య
శర్మణః వసురూపస్య స్నుషాయాః గోత్రాయాం పదాయ్యాః వసు
రూపాయః శ్వశురస్య గోత్రస్య శర్మణః వసురూపస్య శ్వశ్వాః గో
త్రాయాః పదాయ్యాః వసురూపాయాః స్యారకస్యగోత్రస్య శర్మణః
వసురూపస్య స్వామినం గురోః రిక్థినః ధూరిర్విలోచనసంజ్ఞ కానాంవి
శ్వేషాం దేవానాంచ కన్యాగతెసవితరి ఆషాఢ్యాది పంచమాపరపక్షే
కర్తవ్యసకృన్మహాలయాఖ్యాన్నశ్రాద్ధం అన్నేనహావిషామాసశ్రాద్ధ
విధానేనసదైవ మద్యకరిష్యే, కాలె అధికారసిద్ధద్యం యథాశక్తి సం
భవత్ప్రియశ్చిత్త కరిష్యే, సముస్తసంవత్సను....యుగ్మదసజ్ఞ యా
మందలాచ్చర్యసంకరిష్యే, ఉద్ధ్రియతామితికిర్త్వా, కామముద్ధ్రియతాం
కామమగ్నౌ చక్రియతామితిభోక్తారః, హవిష్యమన్నం పాత్రేణాదా
యఅన్నమగ్నావధి శ్రిత్యఉదగుద్వాస్య, అభిఘార్య, నాత్రపాత్రప్ర
యోగో త్తరతంత్రె 9, తత్ప్రకృతీభూత మాసశ్రాద్ధఏవ ఆత్మేపవిధిసిద్ధి
త్వాత్. ఇతరత్సర్వం మాసశ్రాద్ధవత్—తీర్థశ్రాద్ధాది సర్వమపేవ మే
వసపిండీ కరణాను విమోకోనాబ్ధిక సంవత్సరవిమోకతుంవత్సరికాఖ్యా
ని పిండత్రయ యుక్తాస పిండపితృయజ్ఞ ప్రకృతికాని ఇతరాణిసర్వాణి
సర్వాణపి శ్రాద్ధానిపిండివట్కయుక్తానిమాసశ్రార్థ ప్రకృతికాని శ్లో.
కర్షూనమన్వితం ముక్త్వాతదాద్యశ్రాద్ధఖండనం, ప్రత్యాబ్ధికంచ శేషె
షు పిండాస్యుష్ట డిలిస్థితిస్మరణాత్,ఏతద్విషయగ్రంథని స్తర స్తవస్యత్రా
నునంధేయః.

మహాలయమ్ సమాప్తః.

హిరణ్యశ్రాద్ధమ్.

ఏవం—పుణ్యతిథౌయజమానస్య పితృపితామహ ప్రపితామహా
నాం గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్రాదిత్యరూపాణాం మాతృపితా
మహీప్రపితామహీనాం గో...ణాం, మాతామహమాతుః పీతామహా
మాతుః ప్రపితామహాభ్యాం గో....ణాం సపత్నీకానాందనురుచి సంజ్ఞ కా
నాం విశ్వేషాం దేవానాం మకరసంక్రమణాదిశ్రాద్ధప్రతినిధీ హిరణ్య

శ్రాద్ధహేమ్నా, ద్రవ్యేణసంకల్ప విధానేన యుష్మదనుజ్ఞ యాసదై వముద్యకరిష్యే, కాలెఅధికారసిద్ధ్యర్థం యథాశక్తి. సంభవతాప్రాయ శ్చిత్తం కరిష్యే నమ స—ప్రీణాతి యజమానస్య పిత్రాణాం హిరణ్య శ్రాద్ధే అధికారసిద్ధిర స్త్వితిభవంతో బ్రువంతు, అధికార—స్తు, దేవ తాభ్యః పిత్రు....సదాశివః, ధ్నురుచిసంజ్ఞకానాంవిశ్వేషాం దేవానాం స్థానే అహవనీయార్థే భవష్భిఃక్షణః ప్రసాదః కరణీయః, అస్తుకరణీయః, పితృపితామహా....ణాం సపత్నికానాంస్థానే అహవనీయార్థే—కరణీ యః, అస్తు—యః, మాతామహమాతుః పితామహిగో—ణాం సప త్నీకానాంస్థానే....యః అస్తు....యః, అక్రోధనైశ్శౌచపరై—తా భ్యారిచైవ నమస్కృత్యతశ్రాద్ధం ప్రవర్తయేత్, ఆచమ్య, ఏవం....తి థౌ మకరసంక్రమణే శ్రాద్ధప్రతినిధి హిరణ్య శ్రాద్ధేయుష్మదనుజ్ఞయా ప్రకాంతం శ్రాద్ధకరిష్యే (కురుష్వ) దేవతాభ్యః—తివాన్ వికిరేత్, హస్తోదకందత్వా, దనురుచిసం—సుఖాసనం—ః దైవేక్షణః క్రియ తాం, ఓంతథా, ప్రాప్నోతు భవాన్, ప్రాప్నుదాని, గంధద్వారాం ....శ్రియం, వనురు....వాః అమీవోగంధాః, సుగంధాః గర్చత.... ర్చత, దను...వాః. ఇమాని పుష్పాణి, ధూరసి—ర్యామః, ద....వాః, ఆయంవోధూపః, ఉద్దీప్య—దిశద—వాః, అయంవోదీపః, యువాసు ...యంతః, అంతః, వాసః, సువాసఃతదిదావే సాక్షతా ఇమేకుశాః సు కుశాః, భవదనుజ్ఞేయా పిత్రాద్యర్చనం కరిష్యే, పితృపితామహానాం ....మిదమాసనం సుసనం. పితృ....ణాం సప్నకానాం సంక్రమణశ్రా ద్ధప్రతినిధి హిరణ్యశ్రాద్ధేక్షణఃక్రియతాం, ఓంతథా, ప్రా—ని, గంధ ద్వారాం....ఇదంవో వాసః సువాసః తదభావేసతిలా ఇమేకుశాః భవ దనుజ్ఞయా మాతామద్యర్చనంకరిష్యే, మాతామహమాతుః...ణాం సపత్నీకానామిదమాసపత్నీకానామిదమాసనంసుఖాసనం, సంక్రణశ్రా ద్ధేక్షణఃక్రియతాం, ఓంతథా—ని, గంధద్వారాం—పతిలాఇమేకుశాః సుకుశాః, యుష్మదనుజ్ఞయా మండలార్చనంకరిష్యేత త్రస్థానేషు హిరణ్యం నిధాయ దేవసతితః ప్రసువ, పృథివీ—స్వాహా, శ్రీవిష్ణోహి రణ్యం రక్షస్వ, దనురుచి....వాఇదం హిరణ్యం...వదేవతా ఇదం హిరణ్యంహవ్యం బ్రాహ్మణస్స్వాహా...చ్చాయెయందను...:భ్యః ఇదం హిరణ్యం హవ్యంతత్సత్, స్వాహాసమ, గయాయాం...దత్తమస్తు యేదేవా...జుషధ్వం, ప్రాచీనావీతి, దేవస—రే, శ్రీవిష్ణోకవ్యం రక్ష

స్వ పితృపితా__మహస్సపత్నీకాః, ఇదంవో హిరణ్యం పితృపి...తాస్సప త్నీ కారూపా దేవతా ఇదంహిరణ్యంకవ్యక బ్రాహ్మ...హిరణ్యం క వ్యంతత్సత్ స్వ...సమ స్తతిద్రి షుర తమస్తు, యేదేహ—సుకృతం, దే వ సవిత...సురే, మాతామహ మాతః, _త్నీ కాఇదం హిరణ్యం క వ్యంమాతామ... కారూపా దేవా దేవతేదం హిరణ్యం కవ్యంబ్రా... ద త్తమస్తుయెచె...స్వ, స త్రాన్యథా...సతం పితృము క్తిహేతూర్. అచ మ్యపవం_తిధా. యజమానస్య పితృ...రూపాః సపత్నీకాః. మా తామహ...రూపాః, సపత్నీకాః దనురు...కాః విశ్వేః దేవానుద్దీ శ్యసంక్రమణ శ్రాద్ధప్రతినిధిహిరణ్యశ్రాద్ధేవపితృపితా:... ణాంసపత్నీ కానాం,మాతామహ__ణాం సపత్నీకానాం ఏతాషాం ఏతాణాంగ యా హిరణ్యశ్రాద్ధెనన అక్షయా తృ ప్తి ర్భూత్వా పునరాజ్వృత్తి రహి త శాశ్వత బ్రహ్మలోక నివాస సిద్ధిస్స్త్విత భవంతో బ్రువంతు, పున రా__నివాససిద్ధిరస్తు. సర్వంసగుణమ. యథాకా__స్తు.

హిరణ్యశ్రాద్ధమ్ సమాప్తః.

సంకల్పశ్రాద్ధమ్.

అవాహనార్ఘ్యదానేనచ,అగ్నౌకరణమేవచ, పింపస్వధానినయ నసంకల్పే పంచవర్జయేత్ అంగానిపితృయజ్ఞస్య యదాకర్తుం నశక్ను యాత్, సంకల్పశ్రాద్ధమేసౌకుర్యాదర్ఘ్య వర్జితమితి ౧ అత్యక్తా గ్నస్తుకంటో క్తి ద్రహ్మత్సంకల్ప ద్భోజయేతి సంకల్పంతు యదాకు ర్యాన్నకుర్యాత్పాత్రపూరణం, దావావాహగ్నౌకరణం పిండాంశ్చై వసదావయెదితి, ఉచ్ఛిష్టపిండోపినదాతవ్యం, సంకల్పంతుయదా శ్రా ద్ధం నకుర్యాత్పాత్రపూరణం, వికిరశ్చసదాతవ్య ఇతిస్మృత్యంతరాత్.

సంకల్పశ్రాద్ధమ్ సమాప్తమ్.

సర్వప్రాయశ్చిత్తమ్.

దశద్వాదశ విప్రాః పరిషదముపేత్య స్నాత్వాచమ్య ప్రాణానాయమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం • అముకగోత్రస్య అముకనామధేయస్య మమ జన్మాభ్యాసాజ్జన్మప్రభృత్యే తత్క్షణ పర్యంతం బాల్య యౌవన కౌమార వృద్ధత్వేషు జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్యవస్థా సుమనోవాక్కాయేంద్రియ వ్యాపారైః రహసి ప్రకాశేచ జ్ఞానతో అజ్ఞానతశ్చ మయాకృతానాం ప్రకాశకృతమహాపాతక చతుష్టయ వ్యతిరిక్తానాం ప్రకాశకృతానాం మహాపాతకాది దిష్టరూప మహాపాతక వ్రతాదిదేశికరూపాతిపాతకానాం మహాపాతక సమరూపాను పాతకానా ముపపాతకానాం సంకలీకరణానాం మలినీకరణానాం అపాత్రీ కరణానాం జాతిభ్రంశకరణామవకీర్ణకానాం ప్రకీర్ణకానాం రహస్య కృతానాం మహాపాతకానాం మహాపాతకా దిష్టరూప మహాపాతక వ్రతాదిదేశిక రూపాతి పాతకానాం మహాపాతక సమరూపాను పాతకానా ముపపాతకానాం సంకలీ కరణానాం మలినీ కరణానాం అపాత్రీ కరణానాం జాతిభ్రంశకరరణా మవకీర్ణ కానాం అజ్ఞానతస్సకృత్కృతానా మజ్ఞానతోభ్యస్తానాం జ్ఞానతస్సకృ త్కృతానా జ్ఞానతోభ్యస్తానామజ్ఞానతో జ్ఞాన తశ్చాత్యంత మభ్యసా నామజ్ఞానతో నతో జ్ఞానతశ్చనిరంతరా భ్యస్తానామజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చచిరకాలాభ్యస్తానాం బహూనాం బహువిధానాం సర్వేషాంపాపానా మపనోదకంసర్వ ప్రాయశ్చి త్తంపరిష దుపస్థానపూర్వకంశక్య•ప్రత్యామ్నాయ రూపేణాచరిష్యే, ఇతిసంకల్ప్య, సర్వశాఖయాసంకల్ప పురస్సరం మృత్తికాస్నానం విధాయసంకల్ప పురస్సరం పరిషదుపస్థానం కుర్యాత్. శ్లో. నివేదయితుకామోహం పాపంపరిషదీశ్వరం, స్నానంశరీర శుధ్యర్థం కరిష్య ఇతికీర్తయేత్, పర్షదః ప్రాగుపస్నానాత్పశ్చాత్స్నానంతనేపివా, సంకల్పత్రయనామ్నాతం ప్రాయశ్చిత్తే చికీర్షితే, కేచన వ్రతగ్రహణాత్పూర్వేద్యుస్సాయాహ్నే పరిషదుపస్థానం కార్యమితివదంతి, యజమానః ఆర్ద్రవాసాః పరిషదంత్రిః ప్రదక్షిణాంకృత్య పరిషద్దక్షిణాం గృహీత్వాదండవత్ప్రణమ్య విజ్ఞాపయేత్, విజ్ఞాపనప్రకారః అశేషేహ పరిషన్మదీయాం విజ్ఞానమాకర్ణ్య మయాసమర్పితా ఇమా పరిషద్దక్షిణాం యథోక్తదక్షిణామి విశ్వకృత్య

మాముద్ధర, అముకగోత్రస్యనామధేయస్య మమజన్మాభ్యాసా జన్మ ప్ర
త్యేతత్క్షణ పర్యంత మయాకృతానాం మహాపాతక చతుష్టయ వ్యతిరిక్తా
నాం ప్రకాశకృతానాంమహాపాతకాతిదిష్టరూపమహాపాతక వ్రతాతి దే
శికరూపాతి పాతకానాం మహాపాతకసమరూపాను పాతకానాం సంకలీ
కరణానాంమలినీకరణానాం జాతిభ్రంశకరాణాం అవకీర్ణ కానాం ప్రకీర్ణ
కానాం రహస్యకృతానాం మహాపాతకానాం మహాపాతకాదిష్టరూ
పమహాపాతకవ్రతాతి దేశికరూపాతి పాతకానాం మహాపాతక సమరూ
పానుపాతకానాం ముతపాతకానాం సంకలీకరణానాం మలినీకరణానాం
అపాత్రీకరణానాం జాతిభ్రంశకరాణాం అవకీర్ణకానాం ప్రకీర్ణకానా
మజ్ఞాన తస్సకృత్కృతానాం జ్ఞానతోభ్యస్తానాం జ్ఞానతస్స కృత్కృ
తానాం జ్ఞానతోభ్యస్తానా మజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చాత్యంతాభ్యస్తానాం
అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ నిరంతరాభ్యస్తా నామజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ చిరకా
లాభ్యస్తానాం బహూనాం బహువిధానాం సర్వేషాం పాపానాంమ
పనోదకప్రాయశ్చిత్త ముపదిశేతి విజ్ఞాప్య పునఃప్రణమేత్, తతస్త్రీన్
పంచవావిధాయకాన్ వృణుయాత్, అస్మిన్ప్రాయశ్చిత్తే విధాయకం
త్వామహంవృణే, తతోనువాదకరణం, అస్మిన్ప్రాయశ్చిత్తేనువాదకం
త్వామహం వృణేత్యనువంతవృణుయాత్, ప్రావిధాయకానువాదః
హెవిద్వన్ అశేషేహపరిషదముకగోత్రస్య నామధేయస్య యజమా
నస్య జన్మభ్యాసాజ్జన్మ ప్రభృత్యేతత్క్షణ పర్యంతం సర్వేషాం పాపా
నామపనోదకం సర్వప్రాయశ్చిత్త షడ్గుణితషడబ్ద కృచ్ఛ్రరూపం ఉత్త
రమస్యాపనోదకంమధ్యమస్యార్ధగుణితంఅధమస్యత్రిగుణితం ఏవంసచ
త్వారింశదుత్తరద్విశతాధికత్రిసహస్రసంఖ్యాక ప్రాజాపత్యకృచ్ఛ్రా
త్మకప్రాయశ్చిత్త మపనోదకంభవతి, ఇదంనిర్ణీతం ప్రాయశ్చిత్తంయజ
మానస్యోపరిశేత్యేకంవిపశ్చితంనియోజయేత్. పరిషదపి విజ్ఞాపితానాం
నిమిత్తాన మపనోదకం సర్వప్రాయశ్చిత్త అధికారసామర్థ్య భేదాత్తు.
సాతూద్వాదశక్య ప్రత్యామ్నాయు రూపేణవాని నిర్ణయెదథ నిర్ణీతవ ష
డ్గుణితషడబ్దత్సృరూపం సర్వప్రాయశ్చిత్తం సాతూద్వాదశక్య ప్రత్యా
మ్నాయ మశత్యధిః సహస్రసంఖ్యాక ప్రాజాపత్య కృచ్ఛ్ర ప్రత్యామ్నా
య భూతధేనుదానాదికం వాస్యోపదిశేత్యేకం విపశ్చితం నియోజయే
త్. అనువాదప్రకారః. సోపివిశేషసంభావనాంసంప్రాప్య శ్లో.హ స్తం
ప్రసార్యోపదేష్టా ప్రాణాయామపురస్సరం, ఉత్తాయాను పదేద్దేవ భా

మయాపర్షదీరితం. ప్రాయశ్చిత్తం ప్రాఙ్ముఖస్సన్ త్రివారంచపునః
పునః, ప్రాయశ్చిత్త బ్రాహ్మణస్య సాక్షాదుపదిశే ద్బుధః, అంతరాబ్రా
హ్మణం కృత్వాక్షత్రవిట్ఛూద్ర జన్మనాం ఇతిన్యాయె నానువదేత్,
అనువాదః, హేగోత్రనామధేయ అశేషేహ పరిషత్త్వదీయాం విజ్ఞా
పనా మాకర్ణ్య త్వయా సమర్పితాంపరిషద్దక్షిణాం యథోక్త దక్షిణా
మివస్వీకృత్యత్వదుక్త నిమిత్తానాం సర్వేషాం పాపానా మపనోదకంసర్వ
ప్రాయశ్చిత్త మఖండమేకం నిర్ణీయాస్మన్నిర్ణీతం ప్రాయశ్చిత్తంత వో
పరిశేతి విధాయకముఖేన మాంప్రేషితవతీ అహమువ్యవదిశామి సావ
ధాన స్సమాకర్ణయ, హేగోత్ర నామధేయ తవజన్మాభ్యా సాజ్జన్మ ప్ర
భృత్యే తత్క్షణపర్యంతం త్వయాకృతానాం ప్రకాశకృత మహాపాతక
చతుష్టయవ్యతిరిక్తానాం ప్రకాశకృతానాం మహాపాతకాది దిష్టరూప
మహాపాతక వ్రతాతి దేశికరూపాతి పాతకానాం మహాపాతక సమరూ
పానుపాతకానా ముపపాతకానాం సంకలీకరణానాం మలినీకరణానామ
పాత్రీకరణానాం జాతిభ్రంశకరణాం అవకీర్ణకానాం ప్రకీర్ణకానాం ర
హస్య కృతానాం మహాపాతకానాం మహాపాతకాతి దిష్టరూప మ
హాపాతక వ్రతాతి దేశింకరూపాతి పాతకానాం మహాపాతక సమరూ
పాను పాతకానా ముపపాతకానాం సంకలి కరణానాం మలినీ కరణా
నా మపాత్రీకరణానాం జాతిభ్రంశకరణాం అవకీర్ణకానాం ప్రకీర్ణకా
నాం అజ్ఞానతస్సకృత్కృతానాం అజ్ఞానతోభ్యస్తానాం జ్ఞానతస్సకృ
త్కృతానాంజ్ఞానతోభ్యస్తానామ జ్ఞానతోజ్ఞానతశ్చాత్యంతాభ్యస్తానా
మజ్ఞానతో జ్ఞతశ్చ చిరకాలాభ్యస్తానాం బహూనాం బహువిధానాం
సర్వేషాం పాపానామపనోదకం ప్రాయశ్చిత్తం షడ్గుణితం షడబ్దకృచ్ఛ్ర
రూపమశీత్యధిక సహస్రసంఖ్యాక ప్రాజాపత్య కృచ్ఛ్రాత్మకం నిర్ణీతం,
ఏతను త్తమాధికారిణః, మధ్యమధ్యంత దేవద్విగుణితం షష్ట్యుత్తరశతా
ధికద్విసహస్రసంఖ్యాక ప్రాజాపత్య కృచ్ఛ్రాత్మకం ప్రాయశ్చిత్తమప
నోదకం, అధమవ్యత దేవ త్రిగుణించత్వారింశ శదుత్తర ద్విశతాధిక
త్రిసహస్రసంఖ్యాక ప్రాజాపత్య కృచ్ఛ్రాత్మకం ప్రాయశ్చిత్త మపనోద
కం భవతి, ఏతత్ప్రాయశ్చిత్తం త్వం సాక్షాచ్చరాద్యయాం సమర్థశ్చే
త్తథాకురు, అసమర్థోహా మితిబ్రూయా దసమర్థశ్చేచ్ఛక్యం ప్రత్యా
మ్నాయేవాచర, ప్రత్యా, ప్రత్యామ్నాయా వాహి, ప్రాజాపత్యో
పవాశధేనుదానాయుత గాయత్రిమంత్రజప ప్రాణాయామ శతద్వయ

తిలహోమసహస్రగ్ం హితామాత్ర వేదపారాయణ సముద్రగానది
స్నానద్వాదశ బ్రాహ్మణ భోజనాదీన సమాన ప్రత్యామ్నాయ పరా
ణిఇతేషు చికీర్షాదశా త్ప్రాజాపత్య కృఛ్రి ప్రత్యామ్నాయ. రూపై
ర్మహానదీ మృత్తికస్నానైః షడ్గుణితషడబ్ద కృచ్ఛ్రరూపం సర్వ ప్రాయ
శ్చిత్తం పచోక్త్య దీచ్యాంగ సహితం సంపూర్ణం కురు, పూతో భవి
ష్యసి మహానద్యాం ప్రసిద్ధదేవతా సన్నిధానే కైకం స్నానం షట్కృ
ఛ్రి ఫలద మిత్యుక్తం, మధ్యమస్య షష్ట్యుత్తరశతి దిశద్విసహస్ర సం
ఖ్యాక ప్రాజాపత్య కృచ్ఛ్రప్రత్యామ్నాయ భూతాతి మహానదీ మృత్తి
కాస్నానా విభవంతి, అథమస్యచత్వారిగ్ం శదుత్తరద్విశతాధిక త్రిస
హస్రసంఖ్యాక ప్రాజాపత్య కృచ్ఛ్రప్రత్యామ్నాయ భూతాని మహాన
దీ మృత్తికాస్నానానిభవంతి, అనేన యజమానేన గోత్రేణ నామధే
య నాస్మిక షడ్గుణితషడబ్ద కృఛ్రిరూపం స్వప్రాయశ్ఛిత్త అశీత్యధిక
సహస్ర సంఖ్యాకప్రాజాపత్య కృఛ్రి ప్రత్యామ్నాయ భూతైకస్నా
నవిధ్యమష్టితతత్సంఖ్యాకమహతీమృత్తికాహ్నానైః ప్రాచోక్త్యదీచ్యాంగ
సహితే సంపూర్ణ మనుష్టితేసతి, హేగోత్రనామధేయ తవజన్మాభ్యా
నాజ్జన్మప్రభృత్యేతత్క్షణపర్యంతంఅనేకకృతేభ్యః ప్రకాశకృతమహాపా
తక చతుష్టయవ్యతిరిక్తభ్యఃప్రకాశకృతేభ్యఃమహాపాతకకాతిదిష్టరూప
మహాపాతకప్రకాశికహాపాతిపాతకేభ్యఃమహాపాతకసమరూపానుపాతకే
భ్యఉపపాతకేభ్య స్సంకలీకరణేభ్యఃమలినీకరణేభ్యః అపాత్రీకరణేభ్యో
జాతిభ్రంశకరేభ్యః ప్రకీర్ణకెభ్యః రహస్యకృతేభ్యో మహాపాతకెభ్యో
మహాపాతకాతి దిష్టరూప మహాపాతక ప్రతాతి దేశిక రూపాతిపాతకె
భ్యోమహాపాతక సమరూపానుపాతకెభ్య ఉతపాపకెభ్య స్సంకలీ కర
ణేభ్యో మలినీకరణేభ్యా పాత్రీకరణేభ్యా జాతిభ్రింశ కరేభ్యః ప్రకీ
ర్ణకేభ్యః జ్ఞానత స్సత్కృతేభ్యః అజ్ఞానతేభ్య స్తేభ్యః జ్ఞానతస్సకృ
త్కృతేభ్యః జ్ఞానతోభ్య స్తైభ్యః అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చాభ్యాసం తాభ్య
స్తేభ్యః జ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ నిరంతరాభ్య స్తేభ్యః జ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ చి
రకాలా భ్య స్తేభ్యః బహువిధేభ్య స్సర్వేభ్యః పాపేభ్యో విముక్తోభూ
యా విముక్తోభూయా ఇత్యుచ్చైర్వదేత్. పర్షదుచ్చైస్తథాస్త్విత్యేక
వాక్యేనానువదేత్, పర్షదం గంధాక్షతైరలంకృత్యతాంబూలదక్షిణా
దికందద్యాత్, యజమానః, ప్రాణానాయమ్య....మమ జన్మాభ్యాసాది
సర్వేషాంపాపానా మపనోదకం పర్షదుపదిష్ట ప్రాయశ్చిత్తం చత్వారి

గం శదు త్తరద్విశతాధిక త్రిసహస్రసంఖ్యాక ప్రాజాపత్యకృచ్ఛ్రాభ్యాసకం
ప్రాచోదీచ్యాంగ సహితం వర్షదుపదిష్ట ప్రత్యామ్నాయ రూపేణా
చరిష్యే. మయా ఆచరిష్యమాణప్రాయశ్చిత్తసాద్గుణ్యార్థం ప్రాచ్యాం
గ గోదానం కరిష్యే. ఇతిసంకల్ప్య బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య శ్లో. యజ్ఞ
సాధన భూతాయా విశ్వస్యాఘనాశినీ, విశ్వరూప ధరో దేవః ప్రీయ
తామనయాగవా, గవామంగేషుతిష్ఠంతి భువనానిచతుర్దశ, యస్మాత్త
స్మాచ్ఛివంమేస్యా దతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే. అస్మై బ్రాహ్మణాయ విష్ణు
రూపాయ స్వర్ణశృంగాం రౌప్యఖురాం తామ్రపృష్ఠాం కాంస్యదోనా
శాం వస్త్రాలంకార సంయుక్తాం వయస్వినీ మిమాంగాం తుభ్యమ
హంసం ప్రథదేవమమేతి దత్వాతతో దశదానానిదద్యాత్ ప్రాణా నా
యమ్య....అస్య తస్య ప్రాయశ్చిత్తస్య ప్రాచ్యాంగవపనంకరిష్యే ఇతి
సంకల్ప్య. శ్లో. మేరుమందర తుల్యాని పాపాని వివిధానిచ, కేశాన్త్రి
త్య తిష్ఠంతి తస్మాత్కేశా న్వపామ్యహః జంఘోరువక్షః కక్షాను లో
మాని భుజయోః క్రమాత్, కుక్షిలోమ శిఖావర్జం శ్మశ్రుకేశాంశ్చ
వాపయేత్. క్రమేణపాణిపాదస్య నఖానిచనికృంతయేత్, కేశానాంవ
పనంనాస్తి నారీణాంవ్రతసత్రయోః, మహాదోషేషు సర్వేషు ఛేదయే
దంగులద్వయం, పాదయోశ్చైవపాణ్యోశ్చ కుర్యాన్నఖనికృతనం, వ్ర
తద్వైగుణముచ్ఛుర్యే త్కేశాన్రక్షతిచేద్వ్రతీ, తథాపిలోమవపనం కా
రయే న్నఖ్యకృంతనం., (అనేనక్రమేణ వపనంకుర్యాత్తు.) శ్లో. రాజా
నా రాజపుత్రో వా బ్రాహ్మణో వాబహుశ్రుతః, కేశానాంవపనంహిత్వా
ప్రాయశ్చిత్తం సమాపయేత్తు. కేశానాం రక్షణార్థాయ ద్విగుణంవ్రత
మాచరేత్తు. ద్విగుణే వ్రతఆదిష్టే దక్షిణాద్విగుణాభవేత్తు. ఏతన్మహా
పాతకవ్యతిరిక్తవిషయం. శ్లో. విద్వద్విప్రనృపస్త్రీణాం నేష్యతే కేశవా
పనం, ఋతేమహాపాతకినో గోహంతుశ్చావకీర్ణిన. ఇతివచనాత్తు, సర్వ
పాయశ్చిత్తార్థం మహాపాతకానాం ప్రకాశకృత గోహన నవదోషస్య
వకీర్ణినో దోషస్యాపనోదకం, తతస్సర్వ ప్రాయశ్చిత్తిస్తసర్వేషాం వప
నంకర్తవ్యం, వపనంకృత్వాస్నాత్వా ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....శ్రీ
త్యర్థంమయా ఆచరిష్యమాణ సర్వప్రాయశ్చిత్తాంగత్వేన దంతధావనం
కరిష్యే. శ్లో. ఆయుర్బలంయశోవర్చః ప్రజాఃపశువసూనిచ, బ్రహ్మప్ర
జ్ఞాంచమేధాంచ త్వంనో దేహి వనస్పతే. ఇతిమంత్రేణ దంతకాష్ఠమా
దాయ దంతధావనం కృత్వా స్నాత్వా ప్రాణానాయమ్య....ప్రీత్యర్థం

మయా ఆచరిష్యమాణ సర్వప్రాయశ్చిత్తాంగ దశవిధస్నానానికరిష్యే.
శ్లో. భస్మగోమయమృద్వారి పంచగవ్యైస్తతః పరం, స్నాత్వాతదుక్త
విధినా చాఘమర్షణ మాచరేత్తు. అగ్నిరస్మిజన్మనాజాత వేదాఘృత
మేచక్షురమృతంమఆసన్, అర్కస్త్రిధాతూరజసోవిమానోఽజస్రోఘర్మోహ
విర్నామ, ఇతి భస్మస్నానం. గంధద్వారామితి గోమయస్నానం,
స్యోనాపృథివీభవానృక్షరా నివేశనీ, యచ్ఛానశ్శర్మ సప్రథాః, ఇతి
మృత్తికాస్నానం, ఆపోహిష్ఠామయోభువఇతి వారిణాస్నానం గాయ
త్ర్యేతి గోమూత్రం. గంధద్వారామితి గోమయం, ఆప్యాయస్వేతి క్షీ
రం, దధిక్రావిణఇతిదధి, శుక్రమసీత్యాజ్యం దేవస్యత్వాసవితుః హస్తా
భ్యాగ్ంసరస్వత్యై వాచోయంతు ర్యంత్రేణాగ్నేస్త్వాసామ్రాజ్యేనా
భిషిం, చామింద్రస్య బృహస్పతేస్త్వాసామ్రాజ్యేనాభిషించామి, ఇతి
కుశోదకస్నానం,హిరణ్యశృంగంవరుణం ప్రపద్యేతీర్థంమే దేహియాచితః,
యన్మయాభుక్తమసాధూనాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః, యన్మే
మనసా వాచాకర్మణా వాదుష్కృతం కృతం, తన్నఇంద్రోవరుణో
బృహస్పతి సవితాపునమేతుపునఃపునః, నమోఽగ్నయేప్సు మతేనమ ఇం
ద్రాయనమో వరుణాయనమో వారుణ్యైనమోద్భ్యః, యదపాంక్రూ
రంయదమేధ్యంయదశాంతం తదవగచ్ఛతాత్తు, అత్యాశనా దతీపా
నా ద్యచ్చ ఉగ్రాత్ప్రతి గ్రహాత్తు, తన్నోవరుణో రాజాపాణి
నాహ్య వమర్శతు, సోఽహమపాపో విరజో నిర్ముక్తో ముక్త కిల్బిషః,
నాకస్యపృష్ఠ మారుహ్య గచ్ఛే ద్బ్రహ్మ సలోకతా, యశ్చా
ప్సువరుణస్సపునాత్వఘమర్షణః ఇమంమే గంగేయమునేసరస్వతిశుతుద్రి
స్తోమగ్ంసచతాపరుష్ణియా,అశిక్నియామరుద్వృధే వితస్తయార్జికీయేశృ
ణుహ్యాసుషోమయా, ఋతంచసత్యం చాభీద్ధాత్తపసోఽధ్య జాయత,
తతోరాత్రిరజాయత, తతస్సముద్రోఅర్ణవః, సముద్రా దర్ణవాదధి సంవ
త్సరో అజాయతః అహోరాత్రాణి విదధద్విశ్వస్య మిషతో, వశీసూ
ర్యాచంద్రమసౌధాతా యథాపూర్వ మకల్పయత్, దివంచపృథివీం
చాంతరిక్షమథోసువః, యత్పృథివ్యాగ్ం రజస్వమాంతరిక్షే విరోదసీ,
ఇమాగ్ంస్తదాపోవరుణః పునాత్వఘమర్షణః, పునాతువరుణః పునాత్వ
ఘమర్షణః; ఏషభూతస్యమధ్యే భువనస్యగోప్తా. ఏషపుణ్య కృతాం లో
కానేష మృత్యోర్హిరణ్మయం, ద్యావాపృథివ్యోర్హిరణ్మయగ్ం సగ్
శ్రితంసువః, సనస్సువసం శిశాధా, ఇత్యఘమర్షణస్నానం, ఏవంస్నా

త్వాచమ్యపూతో హస్మీ త్యాత్మానంధ్యాయేత్, అథపంచగవ్యవి
ధిః శ్లో. కృష్ణాయాఅహరేన్మూత్రం రక్తాయాగోమయంతథా, పీతా
యాస్తుపయశ్చైవ శ్వేతాయా ఆహరేద్దధి, కపిలా ఘృతం దేతిగ
వాంవర్ణాః ప్రకీర్తితాః, ఫలమేకంతుగోమూత్రం అంగుష్ఠార్థంతుగోమ
యం, క్షీరంసప్తఫలంగ్రాహ్యం దధీచత్రిపలందథా, ఘృతమేకపలంగా
హ్యాపలంగ్రాహ్యంగోమూత్రం గోమయంక్షీరందధిసర్పిః, కుశోధకం
పంచగవ్యమితిప్రోక్తమృషిభిర్గౌతమాదిభిః, గాయత్ర్యా గృహ్యతేమూ
త్రంగంధద్వామంత్రేణగోమయం' ఆప్యాయస్వేతిమంత్రేణ క్షీరంగ్రాహ్య
మనంతరం, దధిమంత్రేణసంగ్రాహ్యం దధిచాజ్యంతతఃపరం, శుక్రమ
స్యేతియజుషా దేవస్యత్వేతికుశోదకం,అనేనవిధిన పంచగవ్యం తత్తామ్రపా
త్రకే, మెళయిత్వాకుశాగ్రైసు త్రిరాలోడ్య విశుద్ధయేత్తు, త్వాశయే
త్పుశయే ద్వాతు స్నాపయేత్ప్రణవేనతు, నారాయణేతి మంత్రేణ
స్త్రీణాంప్రాశనమిష్యతే, ఇత్యేత దృషినాప్రోక్తం భరద్వాజేన ధీమ
తా, భస్మగోమయ మృద్వారి పంచగవ్యానులేపనైః, ప్రాశనం పంచ
గవ్యస్య దహత్యగ్ని రివేంధనం, మలాపకర్షణం కార్యం బాహ్యశౌ
చోపసిద్ధ) ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....తిథౌవర్ష దుపదిష్ట ప్రాచ్యాంగ
త్వేన శాలాగ్నిహోమం కరిష్యే చతుష్పాత్రప్రయోగః, పూర్వోత్తర
పరిషేచనేన,భూస్స్వాహా,భువస్స్వాహా,భూర్భువస్సువస్స్వాహా,మంత్రో
క్తదేవతాః ప్రాణానాయమ్య....ప్రీత్యర్థం మమ సమస్తపాపక్షయా
ర్థం వర్ష దుపదిష్ట ప్రాయశ్చిత్తం ప్రాజ్యాంగత్వేన పంచగవ్యప్రాశనం
కరిష్యే, పంచగవ్యం ప్రాశ్య, ఆచమ్య యత్త్వగస్థిగతం పాపందే
హేతిష్ఠతిమామకే, ప్రాశన పంచగవ్యస్య దహత్యగ్ని రివేంధనం, ప్రా
ణానాయమ్య. ఏవం...ప్రీత్యర్థం మయా ఆచరిష్యమాణ ప్రాయశ్చిత్త
ప్రాచ్యాంగత్వేనదశ విధప్రాశనాని కరిష్యే, అగ్నిరస్మీతి భస్మప్రాశ
నం, గంధద్వారామితి గోమయ ప్రాశనం, స్యోనాపృథివీతి మృత్ప్రా
శనం, ఆపోహిష్ఠేతి వార్యాపాశనం, గాయత్ర్యాగోమూత్రం, గంధ
ద్వారామితిగోమయం, అప్యాయస్వేతిక్షీరం, దధిక్రావ్ణ్ణేతి దధిప్రాశ
నం, దేవస్యత్వేంకుశోదకప్రాశనం, అథతృతీయసంకల్పః, ఏవం...ప్రీ
త్యర్థం వర్ష దుపదిష్ట ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే, ప్రాయశ్చిత్తం కృత్వా, ప్రా
ణానాయమ్య, వర్ష దుపదిష్ట సర్వప్రాయశ్చిత్తస్య దీచ్యాంగత్వేన శా
లాగ్ని హోమంకరిష్యే, చతుష్పాత్రప్రయోగః, పూర్వోత్తరపరిషేచ

నేన భూస్స్వాహా, భువస్స్వాహా, సువస్స్వాహా, భూర్భువస్సువస్స్వా
హా, మంత్రోక్తదేవతాః, మయా ఆచరిత ప్రాయశ్చిత్తస్యాదిచ్యాంగ
త్వేన దశదానాని కరిష్యే. శ్లో. గవామంగేషుతిష్ఠంతి భువనాని చతు
ర్దశ, యస్మాత్తస్మాచ్ఛివం మేస్యాదతశ్శాంతి ప్రయచ్ఛమే, సర్వ పాపస్యా
శ్రయాభూమిర్వరాహేణ సముద్ధృతా, అనంతపుణ్యఫలదా అతశ్శాం
తిం ప్రయచ్ఛమే, తిలాః పాపహారానిత్యవిష్ణోర్దేహసముద్భవాః, పాపం
హారతుమేతిః ప్రసుతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే, హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమ
బీజం విభావసోః, అనంతపుణ్యఫలద మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే, కామ
దేనో సముద్భూతం సర్వక్రతుషు సంస్థితం, దేవానామాజ్యమాహారమ
తశ్శాంతి ప్రయచ్ఛతి, శీతవాతోష్ణ సంత్రాణం లజ్జాయాం లక్షణంప
రం, దేహాలంకరణం చ వస్త్ర మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే, ధనంకరోషి
దాతారమిహలోకేపరత్రచ, యస్మాత్తస్మాచ్ఛివం మేస్యాదతశ్శాంతి
ప్రయచ్ఛమే, ఇక్షుకాండసముద్భూతో గుడో మధు వరాజన, యు
పాతిసా, ప్రయచ్ఛమే పితప్రీతికరంత్వం హిరోప్యంచం దసముద్యతే
శద్ధ్వానాదీహచాముత్రశ్రే మహాన్యద్రదజతంమమ, రసానామగ్రతః
శ్రేష్ఠంలవణం బలవర్ధనం యస్మాత్తస్మాగ్ మేగో భూతిం హిరణ్యజవా
పోధాన్యగుధానిచ, రాప్యంచ మిత్యాహార్ధ శదానాని వండితాః, ఏవ
మేవసర్వత్రప్రఛ్చాఫ ఇది ప్రాయశ్చిత్తె ప్రాణోద్యదిచ్యాంగ కలాపః
కర్తవ్యః.

సర్వప్రాయశ్చిత్తమ్ సమాప్తః.

మృత్తికాస్నానమ్.

అథాతో మృత్తికాస్నాన విధిం వ్యాఖ్యాస్యామో బ్రహ్మచారి
గృహస్థవానప్రస్థ పరివ్రాజకానాము శ్వక్రాంత సహస్ర పరమాదేవీతి
భూమిందూర్వాభిసంశ్య ఇ అశ్వక్రాంతె రథక్రాంతె విష్ణుక్రాంతె
వసుంధరా, శిరసాధారయిష్యామి రక్షస్వమాం పదేపదే, సహస్రపర
మా దేవీ శతమూలాశతాంకురా, సర్వగ్ంహరతు మే పాపం దూర్వా
దుస్స్వప్ననాశనీ, ఉద్రుతాసీత్(*)కదీతి కేష్ట మాదయః, ఉద్ధృతాసివరా
హేణకృష్ణేశతబాహునా, కాండాత్కాండాద్విశిదాన్వభ్యం దూర్వా

మాదాయ, కాండాత్కాండాత్ప్రరోహంతీ పరుషః పరుషః పరి ఏవా నో దూర్వే, ప్రతను సహస్రేణ శతేన చ యో శతేన ప్రతనోషి సహస్రేణ విరోహసి. తస్యాస్తే దేవీష్టకే విధేమహవిషా వయం, మృత్తికే హన మే పాపమితి దూర్వాం లోష్టే ప్రతిష్ఠాప్య, మృత్తికే హన మే పాపం యన్మయా దుష్కృతం కృతం, మృత్తికే, బ్రహ్మదత్తాసి కాశ్యపేనాభి మంత్రితా, మృత్తికే దేహి మే పుష్టింత్వయి సర్వప్రతిష్ఠితం మృత్తికే ప్రతితిష్ఠితే సర్వం తేన్మే నిర్ణుద మృత్తికే, త్వయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిం. యత యింద్ర స్వస్తిదా స్వస్తిన యింద్ర త్రాతారమింద్రమపాంత మన్యుః పరమృత్యో ఇతి ప్రతిమంత్రం ప్రతిదిశం లోష్టముత్సృజ్య, యత ఇంద్ర భయామహే తతో నో అభయం కృధి, మఘవన్ ఛగ్ధి తవ తన్న ఊతయే విద్విషో విమృధో జహి, స్వస్తిదా విశస్పతిర్వృత్రహా విమృధో వశీ, వృషేంద్రః పుర ఏతు నస్స్వస్తిదా అభయంకరః, స్వస్తిన ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః స్వస్తినస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిస్స్వస్తినో బృహస్పతిర్దధాతు, త్రాతారమింద్ర మవితార మింద్రగ్ం హవేహవే సుహవగ్ం శూరమింద్రగ్ం స్వస్తినో మఘవా ధాత్వింద్రః, అపాతమస్య స్వపల ప్రభర్మాధు నిశ్శిమీవాం వసుమాగ్ం ఋజీషీ, సో మో విశ్వాన్యత సవానాని దార్వాగింద్రం ప్రతిమానాని దేభుః, పరంమృత్యో అనుపరేహి పంథాం యస్తే స్వ ఇతరో దేవయానాత్, చక్షుష్మతే శృణ్వతే తే బ్రవీమి మానః ప్రజాగ్ం రీరిషో మోత వీరాన్, గంధద్వారామితి లోష్టమాదాయ, గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియం, ఉదుత్యం జాతవేదసమిత్యాదిత్యాయ దర్శయిత్వా, ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవం వహంతి కేతవః, దృశే విశ్వాయ సూర్యం, శ్రీర్మే భజతు అలక్ష్మీర్మే నశ్యత్వితి శిరః ప్రదక్షిణీ కృత్య. శ్రీర్మే భజతు, అలక్ష్మీర్మే నశ్యతు సహస్రశీర్షే అభిమృశ్య, సహస్రశీర్షా పురుషస్సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్, స భూమిం విశ్వతో వృత్వా అత్యతిష్ఠద్దశాంగులం, విష్ణుముఖా ఇతి ముఖం, విష్ణుముఖా వై దేవాశ్ఛందోభిరిమాన్ లోకాననపజయ్య మభ్యజయన్ ఓజో గ్రీవా భిరితి గ్రీవాం, ఓజోగ్రీవాభిర్నిరృతి మస్థభిరింద్రగ్ం స్వపసావహేన రుద్రస్య విచలస్కంధో అహోరాత్రయోర్ద్వితీయోర్ధమాసానాం తృతీయో మాసానాం చతుర్థ ఋతూనాం పంచమస్సంవత్సరస్య షష్ఠః, మహాగ్ం ఇంద్రో వజ్రబాహూరితా బాహూ, మహాగ్ం ఇంద్రో

వజ్రబాహుఃషోడశీ శర్మయచ్ఛతుస్వస్తినో మఘుతాతరోతుహాంతు పా
ప్మానంయోస్మాన్ ద్వేష్టి, సోమానాగం స్వరణం కృణుహి బ్రహ్మణస్ప
తే, కక్షీవంతంయఔశిజం, శరీరం యజ్ఞశమలమితి శరీరం, శరీరం యజ్ఞ
శమలం కుసీదం తస్మిన్ త్సీదతు యోస్మాన్ ద్వేష్టి నాశత్మేచిత్తమితినా
భిం, నాభిర్మేచిత్తం విజ్ఞానం పాయుర్మేపచితిర్భసత్, ఆపాంతమన్యురితి
కటిం, ఆపాంతమన్యుస్తృపలప్రభర్మాధుని శిమీవాంఛరుమాగ్ ఋ
జీషీ, సోమోవిశ్వాన్యతసావనాని నార్వాగింద్రం ప్రతిమానాని దేభుః,
విష్ణోరరాట మసీతిపృష్ఠం, విష్ణోరరాటమసిష్ఠోః పృష్ఠమసివిష్ణోశ్శ్నప్త్రే
స్థో, విష్ణోస్స్యూరసి విష్ణోర్ధ్రువ మసివైష్ణవమసివిష్ణవేత్వా, వరుణస్య
స్కంభన మసీతిమేఢ్రం, వరుణస్యస్కంభనసి వరుణస్య స్కంభ స
ర్జన మస్యున్ముక్తో వరుణస్యపాశ,ఆనందనందా విత్యండౌ,ఆనందనందా
వాండౌమే, భగస్సౌభాగ్యంపసః. ఊరోర్వరోజ్యో రిత్యూరూ, ఊర్వోరో
జో రిష్టావిశ్వాన్యంగానితనూః, తనూవామేసహానమస్తే అస్తుమామా
గంసీః, ఊరూఅరత్నీజానునీతిజానునీ, ఊరూఅరత్నీజానుని,విశోమేంగా
నిసర్వతః, జంఘాభామితిజంఘే, జంఘాభ్యాం పద్భ్యాంధర్మోస్మి, విశి
రాజాప్రతిష్ఠితః, చరణంపవిత్రమతిచరణే, చరణంపవిత్రం వితతంపురా
ణం యేనపూతస్తరతిదుష్కృతాని, తేనపవిత్రేణశుద్ధేనపూతా అతిపా
ప్మాన మరాతింతరేమ, ఇదంవిష్ణుస్త్రీణిపదేతి ద్వాభ్యాంపాదౌ ఇదంవిష్ణు
ర్విచక్రమేత్రేధానిదధేపదం, సమూఢమస్యపాగ్ంసురే, త్రీణిపదావి
చక్రమేవిష్ణుర్గోపా అదాభ్యః, తతోధర్మాణి ధారయన్, సజోషాయిం
ద్రేతి శేషందూర్వాసహితం లోష్టం రసిసిఃథాయ, సజోషాఇంద్ర
సగణోమరుద్భిసోమంపి బవృత్రహాన్ భూరివిద్వాన్, నశోషా ఇంద్రదర
వమృధో నుదస్వాథా భయంకృణుహి విశ్వతోనః, హిరణ్య శృంగమితి
తీర్థం గత్వా, హిరణ్య శృంగం వరుణం ప్రపద్యే తీర్థంమే దేహి యా
చితః, యన్మయా భుక్తమసాధూనాం పాపేభ్యశ్చప్రతి గ్రహః, య
న్మేమనసా వాచా కర్మణా వా దుష్కృతం కృతం, తన్న ఇంద్రోవరు
ణో బృహస్పతీ వితాచ పునం పునః పునః, సుమిత్రాన ఆప ఇత్యా
త్మాన మభిభుంచేత్, సుమిత్రాన ఆప ఓషధయస్సంతు, ఉదకాంజలి
మానాయలోష్ట దేశేవిసీయ, దుర్మిత్రాస్తస్మై ఇతిప్రథమం, యో
స్మాన్ ద్వేష్టీతి ద్వితీయం, యంచవయం ద్విష్మ ఇతి తృతీయం, దు
ర్మిత్రాస్తస్మైభూయాసు, యోస్మాన్ ద్వేష్టి, యంచనయం ద్విష్మః

ఆపోహిష్ఠేతి తిసృభిహిరణ్య వర్ణా ఇతి చతసృభిః పవమానస్సు వర్జన
త్యేతేనానువాకేనచ మార్జయిత్వా అపోహిష్ఠామయోభువః....
అపోస నయథాచనః, హిరణ్య వర్ణాశ్శుచయః పావకాయసుజాతః....
నిధ_త్త. పవమానస్సు వర్జనః....జాతవేదాస్య మోర్జయంత్వాపునాతు.
నమోగ్నయేప్సు మత ఇతినమస్కృత్య, నమోగ్నయేప్సుమతే నమ
ఇంద్రాయ నమో వరుణాయ నమో వారుణ్యై నమోద్భ్యః, యద
పాం క్రూరమిత్యద్భి స్త్రీరాప్లుత్య యదపాం క్రూరంయదమేధ్యం యద
శాంతం తదపగచ్ఛతాత్, అత్యాశ నాహ్యా సమురుశతు,సోహమపాపో
విరజో నిర్ముక్తో ముక్తకిల్బిషః నాకస్యపృష్టమారుహ్య గచ్ఛేద్బ్రహ్మ
సలోకతాం, యశ్చాప్సు వరుణస్స పునాత్వఘ మర్షణః ఇమంమే గం
గ ఇత్యపోభి మంత్ర్య ఇమంమేగంగేయమునె సరస్వతి శుతుద్రిస్తో
మగ్ం సచతా వరుష్ణియా, అసిక్నియామరుద్వృధే వితస్తయార్జీకీయె
శ్రుణుహ్యాసు సోమయా, ఋతంచ సత్యంచేత్యఘ మర్షణ సూ_క్తేనాప్సుప
వగాహేత, ఋతంచసత్యం.చాభిద్ధా_త్తపసోధ్యజాయత, తతో రాత్రిరజ
యత తతస్సముద్రో అర్ణవః, సముద్రాదర్ణవాదధి సంవత్సరో అజా
యత, అహోరాత్రాణి విదధద్విశ్వస్యమిషతో వశీ, సూర్యాచంద్ర
మసౌధాతా యథాపూర్వ మకల్పయత్, దివంచ పృధివీం చాంతరిక్ష
మథోసువః. యత్పృథివ్యాగ్ం రజస్వమాంతరిక్షే విరోదసీ, ఇమాగు
_స్తదాపోవరుణః పునాత్వఘ మర్షణః పునంతువసవః పునాతు వరుణః
పునాత్వఘ మర్షణం, ఏవభూతస్య మధ్యేభువ నస్యగోప్తా, ఏషపుణ్య
కృతాం లోకానె షమృత్యోర్హిరు హిరణ్మయం, ద్యావా పృధివ్యోర్హిరు
హిరణ్మయగ్ం సగ్ శ్రితగ్ం సువః సనస్సు వస్సగ్ం శిశాధి, ఆర్ద్రం
జ్వల తిజ్యోతిరహమస్మి, ఆర్ద్రంజ్వలతిజ్యోతి రహమస్మి, జ్యోతిర్జ్వలతిబ్రహ్మా
హమస్మి, యోహమస్మి బ్రహ్మాహమస్మి, అహమస్మి బ్రహ్మాహమ
స్మి, అహమేవాహంమాంజుహోమి స్వాహా అకార్యకారీతి పునస్స్నా
త్వా, అకార్యకార్యవకీర్ణ_స్తేనో భ్రూణహాగురుతల్పగః వరుణో పాప
ఘమ మర్షణ_స్తపాత్పాపాత్ప్రముచ్యతె, రహస్యపాపనోధనార్థం
పునస్స్నాయాత్, రజోభూమి_స్త్వమాగ్ం రోదయస్వ ప్రవదంతిధీరా
పునంత్వృషయః పునంతువసవః పుపాతు వరుణః పునాత్వఘ మర్
షణః, ఆ క్రాంత్సముద్ర ఇతిజపేత్, అక్రాంత్సముద్రః ప్రథమేవిధ
ర్మంజనయ న్ప్రజాభువనస్య రాజా, వృషాపవిత్రె అధసానో అత్యే బృ

హతో స్నేషా వృథేసువాసఇందుః, ప్రాణానాయమ్య ఏవం...త్యర్థంమ
యా కృతమృత్తికాస్నానాంగత్వేన దేవరుషీపిత్రూనుద్దిశ్య దేవర్షి పి
తృప్రీత్యర్థం దేవరుషిపితృ తర్పణం కరిష్యే దేవాదీం స్తర్పయేత్. శు
చీవో హవ్యేతిధాతవ, స్త్రీమద్భిః ప్రోక్ష్య, శుచీవో....పావకాః దేవ
స్యత్వేతి పిస్త్రమాయ, ధేవస్యత్వా....దదే అపభూతమిత్య వధూయ
అధూతగంరక్షో వధూతా....అరాతియః, ఉదుత్యం జాతవేద సమి
త్యాదిత్యాయ దర్శయిత్వా ఉదుత్య, సూర్యం, ఆవహంలీతి పరిధా
య, అవహంతీ వితన్వానా లోమశాంపశుభి సహాస్వహా, తతో ద్వి
రాచమ్య, ఉత్ర్కామంతు భూతపిశాచాః యేభూతాశ్చ నిశాచరాః, ఏతే
హానువిదో దేన బ్రహ్మ కర్మసమారభే, ఇతిదర్భాసనం ప్రతిష్ఠాప్య
ప్రాణాయామంత్రయంకృత్వా, అష్టోత్తరశత గాయత్రీ జపంకృత్వా
ద్వాదశ సూర్యనమస్కారాంశ్వత్థ ప్రదక్షిణానిచకృత్వా (అశ్వత్థం ప్ర
దక్షిణమంత్రః. శ్లో. మూలతో బ్రహ్మరూపాయ మధ్యతో విష్ణు రూపి
ణే అగ్రతశ్శివరూపాయ వృక్షరాజాయ తేనమః ఇతి ప్రతాద్భ్రిహ్మణః
పూతో భవతి, బ్రహ్మహత్యా గోవధగురుతల్పగమనస్వర్ణస్తేయసురా
పానాదిప్రణం శనమితివిజ్ఞాయ, ధ్యాత్వాచవంనారాయణం ప్రపద్యతే
ఇత్యాహభగనోభృధాయనః, ఇతీస్మృతిరత్నమహోదధికృత్, ఇతి మృ
త్తికాస్నానవిధిః.

మృత్తికాస్నానమ్ సమాప్తః.

స్నానమ్.

దక్షః, అస్నాతో నాచరేత్కర్మజపహోమాదికం చయత్, లాలా
స్వేతసమాకీర్ణశ్శయనాదుత్థితః పుమాన్, అత్యంతమలినః 'కాయోనవ
చ్ఛిద్రసమన్వితః, స్రవత్యేవదివానక్తం ప్రాతస్స్నానంవిశోధనం, ము
క్తాఫలె, అస్నాతస్తు పుమాన్నాహో జప్యాగ్నిహావనాదిషు, ప్రాత
స్స్నానంతదర్థంతుని త్యస్నానంప్రకీర్తితం, స్రోతసోభిముఖస్స్నాయా
న్మార్జనేచాఘమర్షణం, అస్యత్రార్కాముఖోరాత్రౌ ప్రాగుదఙ్ముఖ ఏవవా,
సంకల్పసూక్తపఠంమార్జవంచాఘమర్షణం, దేవాదితర్పణంచైవ
స్నానం పంచాంగముత్తమం, విశ్వామిత్రః, తతోనదీంసమాగత్య

గంగాధ్యానపురస్సరంనాభిమాత్రేజలేస్థిత్వా త్రివారంస్నానమాచరేత్, విష్ణుః, నాభిమాత్రేజలేస్థిత్వాఽకృత్వా కేశాన్ ద్విధాద్విజః నిరుద్ధకర్ణనాసస్తు త్రివారంమజ్జనంచరేత్. ఆశ్వలాయనః, త్రిరాప్లుత్యమాచమ్య. శిఖాంబద్ధ్వాసమాచరేత్, ప్రాణానాయమ్య సంకల్ప్య త్రివారంమజ్జయేత్సునః.

స్నానమ్ సమాప్తః.

గంగాప్రార్థనమ్.

గంగాగంగేతియోబ్రూయాద్యోజనానాం శతైరపి, ముచ్యతే సర్వపాపేభ్యోవిష్ణులోకం సగచ్ఛతి, అంబత్వద్దర్శనాన్ముక్తిర్నజానేస్నానజంఫలం, స్వర్గారోహణసోపానే మహాపుణ్యతరంగిణి, వందేకాశీంగుహాంగంగాం భవానీం మణికర్ణికాం అతితీక్ష్ణమహాకాయ కల్పాంతదహనోపమ, భైరవాయనమస్తుభ్య మనుజ్ఞాందాతుమర్హసి. త్వంరాజాసర్వతీర్థానాంత్వమేవజగతఃపితా యాచితం తీర్థంమేదేహి సర్వపాపాపనుత్తయే. యోసౌసర్వగతోవిష్ణుశ్చిత్స్వరూపీనిరంజనః. సఏవద్రవరూపేణ గంగాంభోనాత్ర సంశయః, నందినిరలినీసీతా మాలినీచ మహాపగా! విష్ణుపాదాబ్జసంభూతా గంగాత్రిపథగామినీ భాగీరథీ భోగవతీ జాహ్నవీత్రిదశేశ్వరీ. ద్వాదశైతానినామానీయత్రయత్ర జలాశయే, స్నానకాలేపఠేన్నిత్యం మహాపాతకనాశనమ్.

అత్రాయం ప్రయోగః. తత్రగంగాధ్యాన పురస్సరంగంగాం ప్రవిశ్యనాభిమాత్ర జలేస్థిత్వాశిఖాంద్విధావిధాయ నిరుద్ధకర్ణ నాసస్త్రిరాప్లుత్య ఆచమ్య శిఖాంబధ్వా పునరాచరేత్. ప్రాణానాయమ్య, ఏవ....ప్రీత్యర్థం, ప్రాతస్స్నానమహంకరిష్యే, హిరణ్యశృంగ మితిసూక్తంజపేత్. హిరణ్యశృంగం వరుణంప్రపద్యే తీర్థం మేదేహియాచితః, యన్మయాభుక్తమసాధూనాంపాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః, యన్మే మనసావాచాకర్మణావా దుష్కృతంకృతం,తన్నఇంద్రో వరుణో బృహస్పతి స్సవితాచపునంతు పునఃపునః. తతోమార్జయేత్, ఆపోహిష్ఠామయోభువః, హిరణ్య....నిధత్తే, ఇదమాపః ప్రవహతావద్యంచ మలం

చయత్తు, యద్వాహమభిదుద్రోహ, నృతం యద్వా శేపే అభిరుణం,
అపోమాతస్మాదేనసోవిశ్వాన్ముంచత్వగ్ం హసః, నిర్మాముంచామిశపథా
న్నిర్మావరుణాదధి, నిర్మాయమస్య పడ్బీశాత్సర్వస్మాద్దేవకిల్బిషా దుతోమ
నుష్య కిల్బిషాత్తు, పవమానస్సువర్జనః ....జాతవేదా మోర్జయంత్యా
పునతు. పునర్నిమజ్య, నమోగ్నయేప్సుమతి ఇతినమస్కృత్య. నమో
గ్నయేప్సుమతేనమ ఇంద్రాయ నమోవరుణాయ నమోవారుణ్యై న
మోద్భ్యః, యదపాంక్రూరమితి హంసుష్ట యజ్ఞసూత్రేణాద్భిస్త్రిరదా
ప్లుత్య, యదపాంక్రూరం యదమేధ్యం యదశాంతంతదపగచ్ఛతాత్తు,
అత్యాశనాదతీపానాద్యచ్చ ఉగ్రాత్ప్రతిగ్రహాత్తు, తన్నోవరుణోరా
జాపాణి నాహ్యవమర్శతు, సోహమపాపో విరజో నిర్ముక్తోముక్తకిల్బిషః,
నాకస్యపృష్ఠమారుహ్య గచ్ఛేత్బ్రహ్మసలోకతాం, యశ్చాప్సువరుణస్స
పునాత్వఘమర్షణః, ఇమంమే గంగ, ఇత్యపోభిమంత్ర్య, ఇమంమే
గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రిస్తోమగ్ం పరుష్ణియా, అసిక్నియా
మరుద్వృధేవితస్తయార్జికీయే శృణుహ్యాసుషోమయా ఋతంచేత్యఘమ
ర్షణ సూక్తేనాప్సువహేత, ఋతంచసత్యంచాభీద్ధాత్తపసోధ్యజాయత,
తతోరాత్రిరజాయతతతస్సముద్రో అర్ణవః, సముద్రాదర్ణవాదధి సం
వత్సరో అజాయత, అహోరాత్రాణి విదధద్విశ్వస్యమిషతోవశీ,
సూర్యాచంద్రమసౌ ధాతా యథాపూర్వమకల్పయాత్తు, దివంచ పృ
థివీంచాంతరిక్షమథోసువః, యత్పృథివ్యాగ్ం రజస్స్వమాంతరిక్షేవి
రోదసీ ఇమాగ్స్తదాపోవరుణః పునాత్వఘమర్షణః, పునంతువసవః, పు
నాతువరుణః పునాత్వఘమర్షణః, ఏషభూతస్య మధ్యే భువనస్య గో
ప్తా, ఏషపుణ్య కృతాం లోకానేష మృత్యోర్హిరణ్మయం, ద్యా
వాపృథివ్యోర్హిరణ్మయం సంశ్రితం సువః, సనస్సువస్సం శిశాధి
అర్థ్రిం జ్వరతి త్వాచమ్య. అర్ధ్రింజ్వలతిజ్యోతిరహమస్మి, జ్యోతిర్జ్వ
లతి బ్రహ్మాహమస్మి యోహమస్మి బ్రహ్మాహమస్మి, అహమస్మి బ్రహ్మా
హమస్మి అహమేవాహంమాంజుహోమి స్వాహా, ఆచమ్య, ఏవం
ప్రీత్యర్థం స్నానాంగత్వేన దేవాది తర్పణంకరిష్యే, బ్రహ్మాదయోయే
దేవాఃతాన్ దేవాన్ స్తర్పయామి, భూర్దేవాన్ స్తర్పయామి, భువర్దేవా
న్ స్తర్పయామి, సువర్దేవాన్ స్తర్పయామి భూర్భువస్సు, వర్దేవాన్స్త
ర్పయామి, కృష్ణద్వైపాయనాదయోయే ఋషయః, తాన్ ఋషీన్ స్త
ర్పయామి తర్పయామి, దివః భూరృషీన్ స్తర్పయామి దివః, భువఋ

షీ స్తర్పయామి. ౨ సువఋషీ స్తర్పయామిద్వి. ౨. భూర్భువస్సు వఋషీగు స్తర్పయామి .౨ పితృణాం యమాంగిర స్వాత్తాగ్ని పాత్తాగ్నిః కవ్యవాహనాదయో యేపితరః, తాన్ పితౄగు. స్తర్పయామి, ఏవం, తిః, భూఃపితౄగుస్తర్పయామి. ౩. భువః పితౄగు స్తర్పయామి ౩. సుః పితౄగు స్తర్పయామి.. ౩ భూర్భువస్సువ, పితౄగు స్తర్పయామి. ౩ ఆచమ్య, యన్మయాదూషితం తోయం శారీరమల సంయుతం, తస్య పాపవిశుద్ధ్యర్థం యక్ష్మాణం తర్పయామ్యహం. అసంస్కారాశ్చ యే కేచిజ్జలాశాః పితరోమమ, తేషామాప్యాయ నార్థాయ దీయతే సలిలంమయా ఇతితటే హస్తాభ్యాం ఉదకం నిక్షిప్య వస్త్రంచః తుర్గుణీకృత్య, యుకేచాస్మత్కులేజాతా అపుత్రాగోత్రిణో తామ్రు తెగృహ్ణంతు మయాదత్త వస్త్రనిష్పీడనోదకం ఇతిప్రాచీనావీతి నావస్త్రంనిష్పీడ్య ఆశీనోన్య వస్త్రేణా గంవరిమార్జయేత్తు.

గంగాప్రార్థనం సమాప్తః.

సింధుస్నానవిధిః.

శ్లో. అశ్వత్థసాగరా సేవ్యానస్ప్రష్టవ్యౌకదాచన, అశ్వత్థం మందవారేతు సాగరంపర్వణిస్పృశేత్తు అత్రసముద్రోదకే స్నానాచమనం కార్యం, కింతూచకాంతరేణైవ, తథాచోక్తం, అక్షరాభిరద్భిరాచామేతిది శక్తైరివాచమన యోగ్యస్థలాని. శ్లో. గోకర్ణేచ ప్రభాసేచగంగాసాగరందక్షే, జగన్నాథే రామసేదాన్భావాచ మవంచరేత్తు. సింధౌకృత్యేమాహా. దనుర్బాణౌలిఖిత్వాథ నమస్కృత్య ప్రశుతింజపేత్తు. సింధౌప్రక్షిప్య నూత్రాణిసరత్నం సహారీతకం.

అత్రాయం ప్రయోగః, సింధుతీరం ప్రాప్యతత్ర ధనుర్బాణౌలిఖిత్వాప్రాణానాయమ్య ఏవం ప్రీత్యర్థం సింధుస్నాన మహంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య, యానికానిచ—రక్షరక్షజనార్దన ఇత్యాశ్న ప్రదక్షిణత్రయంకృత్వా, సముద్రాయవయునాయసింధూనాం పతయేనమః, నదీనాంసర్వాసాపి తేజఃహుతావిశ్వ కర్మణేవిశ్వావహః సాత్త్వం హవిః ఇతి నమస్కృత్య, రత్నహారితసహితాని యజ్ఞోపవీతానిసింధౌ ప్రక్షిప్య, పిప్పలాదా త్సముత్పన్నే కత్యేలోక భయంకరే, పాషాణం తేషుయాద

త్తమాహరార్థం ప్రకల్యతాం, ఇతిపాషాణం ప్రక్షిప్య ప్రార్థయతే విశ్వాచీచఘృతాచీచవిశ్వయోనేవిశాంపతే, సాన్నిధ్యం కురుమే దేవ సాగరేలవణాంభసి, త్రితత్వాత్మకవిశాళానాంసమోవిష్ణుముమాపతిం, సాన్నిధ్యకురుమేదేవసాగరేలవణాంభసితత్వాత్మక విశాలానంతమోవిష్ణుముమాపతిం, సాన్నిధ్యంకురుమే దేవసాగరేలవణాంభసి, నమసే సర్వగుప్తాయనమోబ్జోఽపాంపతే నమోజలధిరూపాయనదీనాంపతయే నమః ఇతినమస్కృత్య, సహస్రజందాధారశంఖచక్రగదాధర, దేవదేహి మయానుజ్ఞాంతీర్థవతీర్థనిషేవణే ఇత్యనుజ్ఞాంస్వీకృత్య, మంత్రంపఠేత్తు అగ్నిశ్చయోనిరనిలశ్చదేహరేతోధారావిష్ణురమృతస్యనాభిః ఏతద్బ్రుభంపాణ్డవసత్యవాక్యంతతోవగాహేత పతింనదీనాం తతస్నాత్వా ఆపోహిష్ఠామయోభువ ఇతితిసృభిర్హిరణ్య వర్ణాఇతిచతసృభిః పవమానస్సుపర్ణిన ఇత్యేతైనానువాకేనచేత్యాదిభిస్స్నాయాత్తు ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థంసిందుస్నానాంగ అర్ఘ్యప్రదానంకరిష్యే

శ్లో. సర్వకతోన్ద్భవశ్శ్రీమాన్, సర్వరత్నాకరోయతః సర్వరత్నప్రదాతస్త్వంగృహాణార్ఘ్యంమహోదధే ఇత్యర్ఘ్యందత్వా, ఉతకాంతిరేణాచమ్యం, ఏవం....ప్రీత్యర్థం, సింధుస్నానాంగ పిప్పలాదతర్పణంకరిష్యే పిప్పలాదంవికర్ణ్యంచ చన్ద్రతాంతంజీవనేస్వరం, వసిష్ఠం వామదేవంచ పరాశరముపాంపతిం. వాల్మీకం నారదంచైవ శాలఖిల్యాంస్తదేవచ, నలంనీలంగవాక్షంచ గవయంగధమాదనం, జాంబవంతం హనూమంతంసుగ్రీవం చాంగదంతథామైందంచ ద్వివిదంచైవ వృషభం శరభం తథా, రామంచ లక్ష్మణంచైవ సీతాంచైవ యశస్వినీం, ఏతాన్సుతర్పయేద్విద్వాన్ జలమధ్యేవిశేషతః, ఆబ్రహ్మస్తబపర్యంతం యత్కించిత్సరాచరం, మయాదత్తేనతోయేన తృప్తిమేవాభిచ్ఛతీతి, ఇతిసిందుస్నానవిధిః, స్నానానంతరం శుష్కవస్త్రపరిధానవిధిః మృత్తికాస్నానవద్ధిష్టవ్యః.

సింధుస్నానవిధిః సమాప్తః.

ఊర్ధ్వపుండ్రవిధిః.

శ్లో. స్నాత్వాన్మృత్తికయా చోర్ధ్వ పుండ్రంకుర్యాత్ప్రయత్నతః, జపేకాలేమృదాకుర్యాత్సంధ్యాకాలేచవారిణా, భస్మనాహోమకాలే తుచందనంసార్వకాలికం. తత్ప్రకారః. గోపీచందనపాపఘ్న విష్ణుదేహ సముద్భవ, చక్రాంకితనమస్తుభ్యంధారణాన్ముక్తిదో భవ. ఇతిమృత్తికమాదాయ ఇమంమే గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రిస్తోమగ్ం సచతా పరుష్ణియా, ఆసిక్నియా మరుద్వృధే వితస్తయార్జీకీయే శృణుహ్యా సుషోమయా ఇతి జలమాదాయ, విష్ణోర్లలాటమసీతిమూర్ధ్న యేత్. విష్ణోర్లలాటమసి విష్ణోః పృష్ఠమసివిష్ణోశ్శ్నప్త్రేస్థో విష్ణోస్స్యూరసివిష్ణోర్ధ్రువమసి వైష్ణవమసి విష్ణవేత్వా, అతో దేవా ఇత్యేతాభిర్విష్ణు గాయత్ర్యాచ త్రివారమభిమంత్ర్య, అతో దేవా అవంతునో యతో విష్ణుర్విచక్రమే పృథివ్యాస్సప్తధామభిః ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధానిదధే పదం, సమూఢమస్య పాగ్ంసురే త్రీణీ పదావిష్ణుర్గోపా అదాభ్యః, తతో ధర్మాణి ధారయన్, తద్విష్ణోః పరమంపదగ్ం సదాపశ్యంతిసూరయః దివీవచక్షురాతతం, తద్విప్రాసో విప్రస్యవో జాగృవాం సస్సమింధతే విష్ణోర్యత్పరమం పదం, నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయధీమహి, తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్, శంఖచక్ర గదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత, గోవిందపుండరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగత. ఇతి ధ్యాత్వా గృహస్థో లలాటాది స్థానేష్వనామికాగుంళ్యా విష్ణుగాయత్ర్యా కేశవాది ద్వాదశ నామభిర్వాధారయేత్, బ్రహ్మచారి వానప్రస్థోవా లలాట కంఠహృదయబాహుమూలేషు వైష్ణవ గాయత్ర్యా కృష్ణాదిపంచనామ భిర్వా ధారయేద్యతి స్త్వన్యాస్య శిరోలలాటే నైకమూర్ధ్వపుండ్రధారయేత్.

ఊర్ధ్వపుండ్రవిధి స్సమాప్తః.

భస్మధారణవిధిః.

శ్లో. స్మార్తాచారపరిశ్రాంతః పంచపూజా విశారదః, త్రిపుండ్రంభస్మనా కుర్వన్ చందనేన చసుప్రతః, స్నాత్వాపుండ్ర మృదా

కుర్యాద్ధుతాస్వై వతుభస్మనా, దేవానభ్యర్చ్య గంధేన సర్వపాపాపను
త్తయే, ఊర్ధ్వపుండ్రం త్రిపుండ్రంచ ద్వావేవ ధారయేద్ద్విజః, త
యోరేకం పరిత్యజ్య రౌరవం నరకంవ్రజేత్. బృహస్మృతిః:—సర్వభ
స్మాగ్ని హోత్రాంతే ధార్యమేవాగ్నిహోత్రిభిః, నాహితాగ్నే ర్బ్రా
హ్మణ్య మహాపాపన సముద్భవమ్, ఔపాస నాగ్నిజ బ్రాహ్మం సర్వభ
స్మతువైష్ణవం, సర్వభస్మ పరంబ్రహ్మ ద్వయం సంసారతారకం, త
యోరస్య తరత్సేవ్యం సంసార భయభీరుణా, ధార్యం భస్మత్రి సం
ధ్యంతు గృహీణా జల సంయుతం, సర్వకాలేతుత త్త్రిస్నిణాంయతీనాం
జలవర్జిత మితి. భస్మనోద్ధూళనం చైవ తథైనా పాదమస్తకం, యః
కరోతిసగామర్త్యః సముక్తోభవతిధ్రువ మితి. స్కాందే:—భస్మనోద్ధూ
ళనం చైవ తథాతిర్య క్త్రి పుండ్రకం, రుద్రాక్షధారణం కృత్వా ము
క్తిం ప్రాప్నోతిమానవ ఇతి, యస్యఫాలే భవేద్భస్మ కంఠేరుద్రాక్ష
మాలికా, తస్యపాపాని నశ్యంతి బ్రహ్మహత్యాదికానిచ, సర్వస్తేయ
సురాపాన గురుతల్పాదికై రపి, భస్మధారణమాత్రేణ ముచ్యతే సర్వ
కిల్బిషైః, త్రియంబకం జపేన్మర్త్య శ్రీయాయుష మథాపినా, యః
శృణ్యవా స్భవేన్మర్త్యః పరంలోకం సయాన్యతీతి. భస్మోద్ధూళసమా
హాత్మ్యం వర్ణితుం కేనశక్యతే, యేన నారాయణ శ్రీమాన్ నభూ
ద్వైకుంఠనాయకః, విభూతిస్ఫూర్తి రైశ్వర్య మణిమాద్యష్టసిద్ధిదం,
తస్మాద్విప్రసనోద్ధూళ్య బ్రహ్మభూయాయకల్పత ఇతి. యస్యఫాలే త్రి
యీరేఖా భస్మనారాజతేసదా, నశివః కేవలో బ్రహ్మ నారాయణ ప
రత్రయే యితి. రుద్రాక్షమాలికా యస్య కంఠేరాజతిసర్వదా, సవిప్ర
స్సాత్వికశుద్ధా స్సశివఃపరమేశ్వరః, బ్రహ్మాండేభస్మనోద్ధూళ్య(మేధావీ)
కంఠే రుద్రాక్షమాలికాం. జప్త్వాపంచాక్షరీం నిత్యం పరం బ్రహ్మాధి
గచ్ఛతి, తిర్య క్పుండ్రం భవేద్యస్య తీర్థస్నానఫలంనర, సలభేన్ముక్తి
మాప్నోతి శివతుల్యోపివాభవేత్, యస్య పంచాక్షరీ నాస్తి కంఠే
రుద్రాక్షమాలికా, సచండాలతమోజ్ఞేయ స్సబాహ్య స్సవిగర్హితః, ని
త్యముద్ధూలయే త్తస్మా ద్భస్మద్బ్రహ్మాభిమంత్రితం, తేన పాపాని నశ్యంతి
ముక్తి స్తకరతస్థితా, భస్మరుద్రాక్షధారీయ స్సపూజ్యోవానఉచ్యతే,
తస్మాత్తం గ్రాహయే ద్విద్వా న్పూజాదానాదికర్మసు, విభూతి ర్నాస్తి
యత్ఫాలే తంద్రుష్ట్వాస్నానమాచరేత్. తస్మా త్కాలత్రయే విప్రః కు

ర్యో ద్భస్మత్రిపుండ్రకం, నాస్తి పంచాక్షరీయస్య తన్ముఖం నావలోక యేత్. దూరత స్తంత్యజేద్విప్రపాన్ననకాలే విశేషతః ఇతి.

మంత్రమ్.

ఓం సహనావవతు, సహనౌ భువక్తు సహవీర్యం కరవావహై తేజస్వినావధీతమస్తుమా విద్విషావహై. ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః.

హరిః ఓమ్.

అథః కాలాగ్నిరుద్రోపనిషదః, సంవర్తకోగ్నిఋషిః, అనుష్టు ప్ఛందః, శ్రీకాలాగ్నిరుద్రో దేవతా ఓం బీజం నమశ్శక్తిః శివాయేతి కీలకం మమ సమస్తపాపక్షయార్థే భస్మధారణేవినియోగః. ఓ మితి షడంగన్యాసః. భూర్భువస్సువరో మితి దిగ్బంధః.

ధ్యానమ్.

ఋతగ్ంసత్యం నమోనమః శాంతంపద్మానమామి, అధ కాలా గ్నిరుద్రం భగవంతం సనత్కుమారః పప్రచ్ఛ. అథేహిభగవన్ త్రిపుం డ్రవిధిం, కిం తత్వం, కామూర్తిఃకోవిధి కింద్రవ్యం, కింస్థానం కతిప్ర మాణంకా రేఖాః కేమంత్రాః కా దేవతాః, కాశక్తిః,కః కర్తా కిం దైవ తం,కింఫలమితిచ, తగ్ంహోవాచ భగవా న్కాలాగ్నిరుద్రః, యద్ద్ర వ్యం తదాగ్నేయం భస్మం, సద్యోజాతాదిభిః పంచబ్రహ్మమంత్రైః పరిగృహ్య గాయత్ర్యాభస్మమేల్యవృత్తత్రికోణవిన్యస్య, మాయాబిం బాదుర్గాయత్రికోణపాదంచ బ్రహ్మగ్నాచక్రం ప్రణవేనాపూర్య, ప్ర జాపత్యేనో త్యభిమంత్ర్య, బ్రాహ్మణ ముచ్చరేత్ మూర్తి శాంకరీ, తత్వమద్వైతంఫలం కైవల్యం, రేఖామాత్రత్రయాత్మికాః త్రిపుండ్ర త్రిదైవతం విదిర్వేదగోచరః త్రియంబక స్త్రియాయుషాగ్ని రిత్యాదయ స్త్రయోమహాలయో మంత్ర రాజాశ్చ బ్రహ్మాగ్నిర్వశిష్ట నారాయణాద యః, పరమర్షయః, గురుర్గౌరీశఃద్యోజాతంనమః, వామదేవాయనమః అఘోరేభ్యో రూపేభ్యః తత్పురుషాయ...యాత్, ఈశానం శివోమ్ అగ్నిరిత్యభిమంత్ర్య అగ్నిరితి భస్మవాయురితి భస్మజలమితి భస్మస్థలమి తి భస్మవ్యోమేతి భస్మసర్వఖల్విదం భస్మయోహం భస్మాభిమంత్రయే సోహంబ్రహ్మ,మానస్తోకేత్యంభచానంమృజ్యత్రియాయుషమితి శిరో లలాటవక్షః స్కంధేషు త్రియాయుషైస్త్రియంబకై స్తిర్యక్తిస్రో రేఖాః

ప్రకుర్వీత ప్రతమే తచ్ఛాంభవం, సర్వేషు వేదేషు వేద వాదభి రుక్తం భవతి తస్మాత్సమాచరేన్ముముక్షుర్నపునర్భవాయ, అథో వాచ ప్రణమ్య సనత్కుమారః, ప్రమాణమస్య త్రిపుండ్రస్య, త్రిధాచ రేఖా, ఆలలాటా దాచక్షుషోశ్చ, భృవోర్మధ్యతశ్చ, యాస్య ప్రథమా రేఖా సాగార్హ పత్యశ్చాకారో రేఖో భూర్లోకస్యాత్మా క్రియాశక్తి ఋగ్వేదః ప్రాత స్సవనగ్ం సదాశివో దేవతేతి. యాస్య ద్వితీయా రేఖాసా అపనీయాము కారః, తయోగాద్యార్లోకః, పరమాత్మా జ్ఞానశక్తి యజుర్వేదో మాధ్యం దినగ్ం సవనం సదాశివో దేవతేతి యాస్య తృతీయా రేఖా సాదక్షిణా గ్నిం రుకారస్తత్వ మంతరిక్షమంతరిక్ష మంతరాత్మే చ్ఛాశక్తి సామవే ద స్తృతీయ సవనగ్ం మహాదేవతేతి, ఏవం త్రిపుండ్రం భస్మనాకరో తియో విద్వాన్ బ్రహ్మచారీగృహస్థో వానప్రస్థో యతిర్వాస మహాపాత కోపపాతకేభ్యః పూతో భవతి, ససర్వేషుతీర్థేషు స్నాతో భవతి, స సర్వేషు వేదేష్వధీతో భవతి, ససర్వరుద్రమంత్రజాపీభవతి, ఏతద్వై స మహోపనిషదమధీతే, సవిద్వాన్ భవతి, ప్రాతరధీయానో రాత్రికృతం పాపంనాశయతి, సాయమధీయానో దివసకృతం పాపం నాశయతి సా యంప్రాతరధీయానో పాపో అపాపోభతి, ఏవం యఃకురుతేనిత్య బ్ర హ్మభూయాయభవతి, ససర్వాన్ లోకాన్ భుంక్తే దేహం త్యక్త్వాశివ సాయుజ్య మేతి ఇత్యాహభగవాన్ కాలాగ్నిరుద్రః, ఇత్యుపనిషత్.

ఓం సహనావవతు.........వహై. ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః.

భస్మధారవిధి స్సమాప్తా.

ఔపాసనమ్.

ప్రాణానాయమ్య ఏవం....త్యర్థం, సాయమౌపాసనం వితండు లైహోష్యామి, అగ్నిమిధ్వా, చత్వారిశృంగాత్రయో అస్యపాదా ద్వేశీ ర్షేస ప్తహస్తాసో అస్య, త్రిధాబద్ధో వృషభోరోరవీతి మహోదేవోమ ర్త్యాగ్ అవివేశ. శ్లో. సప్తహస్తశ్చతుశ్శృంగ స్సప్తజిహ్వోద్విశీర్షకః. త్రిపాత్ప్రసన్నవదన స్సుఖాసీన శ్శుచిస్మితః, స్వాహాంతు దక్షిణే పా ర్శ్వే ద్దేవీం వామే స్వధాం తథా, బిభ్రద్దక్షిణ హస్తైస్తు శక్తిమ న్నం స్రుచంస్రువమ్, తోమరం వ్యజనం వామై ర్ఘృతపాత్రంతుధార

యక్, మేషారూఢం జటాబద్ధం గౌరవర్ణం మహౌజసం, ధూమధ్వం
జంలోహితాక్షం సప్తార్చిస్సర్వకామదం, ఆత్మాభి ముఖమాసీన మే
వవంధ్యాయేద్ధృతాశనం, ఏషాహిదేవః ప్రదిశోనుసర్వాః పూర్వోహిజాత
స్స ఉగర్భే అంతః, సవిజాయమానస్సజనిష్యమాణః ప్రత్యఙ్ముఖా స్తిష్ఠ
విశ్వతోముఖః. ప్రాఙ్ముఖాగ్నేను అభిముఖోభవ, సుముఖోభవ,
సుప్రసన్నోభవ, వరదోభవ, యద్ధోక్తజిహ్వ యాహానిర్గృహాణ,
ఓం భూర్భువస్సువః...త్, సోదకేన పాణినా ప్రదక్షిణ మగ్నిం
పరిసమూహ్య, అలఙ్కృత్య అగ్నయే నమః, హుతవహాయ నమః,
హుతాశినే నమః, కృష్ణవర్త్మనే నమః దేవముఖాయ నమః, సప్త
జిహ్వాయనమః, వైశ్వానరాయ నమః, జాతవేదసే నమః, అగ్నింపరి
షించతి, అదితేనుమన్యస్వ, అనుమతేనుమన్యస్వ, సరస్వత్యేనుమన్య
స్వ, దేవసవితః ప్రసువ, ఇతి, హస్తేనైతె ఆహుతీతండులైర్య వైర్వా
జుహుయాత్స్థాలీపాక వద్దైవత గంధారీపూర్వాహుతిః ప్రాతరిత్యేకే
ఓం, అగ్నయేస్వాహా. అగ్నయ ఇదం, మధ్యేగ్నౌ జుహోతి, ఓం,
అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా.. అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం, ఆహుతి
సంసర్గతోష నివృత్త్యర్థం వనస్పతిహోమంకరిష్యే, యత్రవేత్థ వనస్ప
తే దేవానాం గుహ్యానామాని, తత్రహవ్యానిగామయ స్వాహా, వనస్ప
తయ ఇదం, పూర్వవత్పునః పరిషించతి, అదితేన్వమగ్స్థాః, అనుమతే
న్వమగ్స్థాః, సరస్వతే న్వతగ్స్థాః, దేవ సవితః ప్రాసావీః, ఇతి అ
గ్నేత్వంనో అంతమః, ఉతత్రాతా శివోభవరూత్వ్యః, తంత్వాశోచిష్ఠదీది
వః, సుమ్నాయనూనమీమహే సఖిభ్యః, వసుర్నర్వసుశ్రవాః, అచ్ఛాన
క్షీద్యుమత్తమోరయిన్దాః, సనోబోధిశ్రుధీహవమురుష్యణోఅఘాయత
స్సమస్మాత్, ఇత్యుపస్థాయాసీనః, హోమసాద్గుణ్యార్థ మనాజ్ఞాతత్ర
యమంత్రజపంకరిష్యే, అనాజ్ఞాతంయదాజ్ఞాతం యజ్ఞస్యక్రియతే మిథు
అగ్నే తదస్యకల్పయత్వగ్ంహి వేత్థ యథాతథం, పురుషసమ్మితో యజ్ఞోయ
జ్ఞః పురుషసమ్మితః, అగ్నే తదస్య కల్పయత్వగ్ంహి వేత్థ యథాతథం, య
త్పాకత్రామనసాదీన దక్షానయజ్ఞస్య మన్వతేమర్త్యాసః అగ్నిద్దో
తా క్రతువిద్విజానన్ యజిష్ఠోదేవాగ్ం ఋతుశోయజాతి, అనేనసాయ
మౌపాసనహోమేన జపేన భగవాన్ త్సర్వాత్మకశ్శ్రీయజ్ఞేశ్వర స్సుప్రీ
ణాతు, అచమ్య ప్రాణానాయమ్య, ఏవం ...ప్రీత్యర్థం జ్ఞానోపయోగ

తాసిద్ధ్యర్థం ఛందస్సూక్తాదిభిస్సమిత్తాధానం కరిష్యే యశ్ఛందసామృషభో విశ్వరూపః, ఛందోభ్యోధ్యమృతాత్సంబభూవ, సమేంద్రోమేధయాస్పృణోతు, అమృతస్య దేవధారణో భూయాసం, శరీరం మే విచర్షణం జిహ్వా మే మధుమత్తమా కర్ణాభ్యాం భూరివిశ్రువం, బ్రహ్మణః కోశోసి మేధయాపిహితః శ్రుతం మే గోపాయ ఇతిజపః. శ్లో. అవహంతీవితన్వానా కుర్వాణా చీరమాత్మనః, వాసాగ్ంసి మమగావశ్చ అన్న పానేచ సర్వదా, తతోమే శ్రియమావహ లోమశాం పశుభిస్సహస్వాహా, ఇంద్రాయేదం ఆమాయంతు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా. ఇంద్రాయేదం, విమాయంతు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా, ఇంద్రాయేదం, ప్రమాయంతు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా, ఇంద్రాయేదం, దమాయంతు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా. ఇంద్రాయేదం, శమాయంతు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా. ఇంద్రాయేదం యశోజనేసాని స్వాహా, ఇంద్రాయేదం, శ్రేయాన్ వస్యసోసాని స్వాహా. ఇంద్రాయేదం, తంత్వాభగప్రవిశాని స్వాహా. ఇంద్రాయేదం, సమాభగప్రవిశస్వాహా. ఇంద్రాయేదం, తస్మిన్ త్సహస్రశాఖే, నిభగాహంత్వయిమృజే స్వాహా. ఇంద్రాయేదం, యథాపః ప్రవతాయంతి, యథామాసా అహర్జరం. ఏవం మాం బ్రహ్మచారిణః, ధాతరాయంతు సర్వతస్స్వాహా ఇంద్రాయేదం ప్రతివేశోసి ప్రమాహేహి ప్రమాపద్యస్వ ఇత్యుపస్థాయ సమిధమాదధాతి, భురన్నమగ్నయే పృధివ్యై స్వాహా. అన్నాయాగ్నయే పృధివ్యా ఇదం, భువోన్నం వాయవేంతరిక్షాయస్వాహా. అన్నాయవాయవేంతరిక్షాయేతం, సువరన్నమాదిత్యాయ దివేస్వాహా, అన్నాయాదిత్యాయదివ ఇదం, భూర్భువస్సువరన్నంచంద్రమసే దిగ్భ్యస్స్వాహా, అన్నాయచంద్రమసే దిగ్భ్య ఇదం, నమో దేవేభ్యస్స్వధా పితృభ్యో భూర్భువస్సువరన్నమోం పూర్వవదుపస్థానం సమిదాధానంచ భూరగ్నయే పృధివ్యై స్వాహా, అగ్నయే పృధివ్యా ఇదం, భువో వాయవేంతరిక్షాయస్వాహా. వాయవేంతరిక్షాయేదం, సువరాదిత్యాయ దివేస్వాహా. ఆదిత్యాయ దివ ఇదం, భూర్భువస్సువశ్చంద్రమసే దిగ్భ్యస్స్వాహా చంద్రమసే దిగ్భ్య ఇదం నమో దేవేభ్యస్స్వధా పితృభ్యో భూర్భువస్సువరగ్న ఓం, పూర్వవదుపస్థానం సమిధానంచ భూరగ్నయేచ పృధివ్యైచ మహతేచ స్వాహా, అగ్నయే పృధివ్యై మహత ఇదం భువో వాయవే చాంతరిక్షాయచ మహతేచస్వాహా. వాయవేంతరిక్షాయ మహత ఇదం, సువరాదిత్యాయచ దివేచమ

హోతేచ స్వాహా, ఆదిత్యాయ దివేమహత ఇదం భూర్భువస్సువశ్చంద్ర
మసేచ నక్షత్రేభ్యశ్చ దిగ్భ్యశ్చ మహతేచస్వాహా, చంద్రమసే నక్ష
త్రేభ్యో. దిగ్భ్యశ్చ మహత ఇదం, పాహినో అగ్నయేనసే స్వాహా,
అగ్నయ ఇదం, పాహినో విశ్వవేదసే స్వాహా, విశ్వవేదస ఇదం య
జ్ఞం పాహి విభావసో స్వాహా, విభావసవ ఇదం, సర్వం పాహిశత
క్రతో స్వాహా, శతక్రతవ ఇదం, పాహినో అగ్న ఏకయా, పాహ్యుత
ద్వితీయయా, పాహ్యూర్జం తృతీయయా, పాహి గీర్భిశ్చతసృభి ర్వసో
స్వాహా, వసవ ఇదం, యశ్ఛందసా మృషభో విశ్వరూప శ్ఛందోభ్య
శ్ఛందాగ్‌స్యా వివేశ, సచాగ్‌ం శిక్య పురోవాదోపనిష దింద్రో
జ్యేష్ఠ ఇంద్రియాయ ఋషిభ్యో నమో దేవేభ్య స్స్వధా పితృభ్యో
భూర్భువ స్సువ శ్ఛందగ్‌ం ఓం. పూర్వవదుపస్థానాం సమిదాధానం
చ, అగ్నేనయేత్యాది నమస్కారం కుర్యాత్. అగ్నేనయ సుపథా
రాయే అస్మా విశ్వాని దేవ....యజ్ఞేశ్వర. స్వస్తి శ్రద్ధాం మేధాం య
శః ప్రజ్ఞా విద్యాం బుద్ధిం శ్రియం బలం, ఆయుష్యం తేజ ఆరోగ్యం
దేహి మే హవ్యవాహన, యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపోహోమ
క్రియాదిషు, న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యోవందే మహతాశ
నం. మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం హుతాశన, యద్ధుతం
తు మయా దేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే. యత్కరోమిగ్....త్వ దర్పణం
బ్రహ్మార్పణం బ్రహ్మహవిర్బ్రహ్మాగ్నౌ బ్రహ్మణాహుతం, బ్రహ్మైవతేన
గంతవ్యం బ్రహ్మకర్మ సమాధినా, చతుస్సాగర పర్యంతం....అభి, వా
దయే. ఛందస్సూక్త హోమాచ్చ రావరాజ్యాదిభిశ్చ హోతవ్యాః. ఏ
వంప్రీత్యర్థం సర్వారిష్ట నివృత్యర్థం స్వయంప్రజ్వలితేగ్నౌ సమిదాధా
నం కరిష్యే, ఉద్దీప్యస్య జాతవేదోపఘ్నం నిర్ ఋతిం మమ, పశూగ్‌శ్చ
మహ్యమావహ జీవనంచ దిశోదశ ఏకాగ్‌ం సమిధ మాదధాతి, మా
నోహిగ్‌ం సీజ్జాతవేదో గామశ్వం పురుషం జగత్. అబిభ్రదగ్న ఆగహి
శ్రియామాపరిపాతయ ఇతిద్వితీయాం.

ఔపాసనం సమాప్తః.

నిత్యపితృతర్పణమ్.

ఆచమ్య ప్రాచీనావీతీ, ప్రాణానాయమ్య. ఏవం.... ప్రీత్యర్థం అస్మత్పిత్యానుదిశ్యాస్మత్పిత్య ప్రీత్యర్థ మస్మత్పితృతర్పణం కరిష్యే. పితరం గోత్రం శర్మాణం స్వధానమస్తర్పయామి, ఏవంత్రిః. పితామహం గోత్రం శర్మాణం స్వధానమస్తర్పయామి. ఏవంత్రిః. పితామహంగోత్రం శర్మాణం స్వధానమస్తర్పయామి.3 మాతరంగోత్రాందాయీం స్వధానమస్తర్పయామి. 3. పితామహీం గోత్రాందాయీంస్వ...మి. 3 ప్రపితామహీం గోత్రాందాయీంస్వ....మి. 3. మాతామహం గోత్రం శర్మాణం స్వ...మి. 3. మాతుః పితామహం గోత్రం శర్మాణం స్వధామి 3. మాతుః ప్రపితామహంగోత్రం శర్మాణం స్వ....మి. మాతామహీం గోత్రాందాయీంస్వ....మి. 3. మాతుః పితామహీం గోత్రాం దాయీంస్వ...మి.3 మాతుః ప్రపితామహీంగోత్రాందాయీంస్వ...మి. 3 అనంతరం కారుణ్య తర్పణంకుర్యాత్. శ్లో. ఆదౌ. పితా తథా మాతా సాపత్నీమాతర స్తథా. మాతామహాః సపత్నీకా ఆత్మపత్న్య స్తద నంతరం, సుత భ్రాతృ పితృవ్యాశ్చ మాతులాస్సహ భార్యకాః, దుహితా భగినీచైవ దౌహిత్రో భాగినేయకః, పితృష్వసా మాతృష్వసా జామాతా భావుకస్స్నుషా, శ్వశురస్స్యాలక శ్చైవ స్వామినో గురుర్దినః.

నిత్యపితృతర్పణం సమాప్తః.

యమతర్పణమ్.

యమతర్పణంపృథ్వమనోక్తం.—శ్లో. దివోత్సవచతుర్దశ్యాం కార్యంచ యమతర్పణం, కృష్ణాంగార చతుర్దశ్యా మపికార్యం తథైవచ, నియమస్తు దక్షిణాభి ముఖోభూత్వా తిలై స్సవ్యం సమాహితః, దేవతీర్థేన దేవత్వా త్తిలై ప్రేతాదివత్త్వతః. ఏవంకుర్వతః ఫలమాహామనుః, యత్రక్వచన నద్యాంహిస్నాత్వా కృష్ణచతుర్దశీం, సంతర్ప్య ధర్మ రాజానం ముచ్యతే సర్వకిల్బిషైరితి. స్మృత్వాచ మనంకృత్వా, ప్రాణా

నాచమ్య, ఏవం....త్యర్థం దీపోత్సవ చతుర్దశ్యాం యమతర్పణం కరిష్యే, దక్షిణాభిముఖ స్తీరే బర్హిషి దేవతీర్థేన తిలమిశ్రితం ఫలం దద్యాత్, యమంతర్పయామి. ౧. ధర్మరాజం తర్పయామి. ౨. మృత్యుంతర్పయామి. ౩. అంతకంతర్పయామి. ౪. వైవస్వతంతర్పయామి. ౫. కాలం తర్పయామి. ౬. సర్వభూతక్షయంతర్పయామి. ౭. ఔదుంబరంతర్పయామి. ౮. దధ్నంతర్పయామి. ౯. నీలంతర్పయామి. ౧౦. పరమేష్ఠినం తర్పయామి. ౧౧ వృకోదరంతర్పయామి ౧౨. చిత్రంతర్పయామి. ౧౩. చిత్రగుప్తంతర్పయామి. ౧౪. ఇతితర్పయేత్. తర్పణం సంగ్రహశ్లోకా. యమాయధర్మరాజాయ మృత్యవేచాంతకాయచ, వైవస్వతాయ కాలాయ సర్వభూతక్షయాయచ. ౧. ఔదుంబరాయ దధ్నాయనీలాయ పరమేష్ఠినే, వృకోదరాయచిత్రాయ చిత్రగుప్తాయతేనమః ౨. కృష్ణాంగారక చతుర్దశ్యా మితి తత్తిథిసంకల్పవిశేషః.

యమతర్పణం సమాప్తః.

భీష్మతర్పణమ్.

వ్యాసః, శుక్లాష్టమ్యాంతు మాఘస్య దద్యాద్భీష్మాయ యోజలం, సంవత్సరకృతంపాపం తత్క్షణాదేవనశ్యతి. ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్యం, ఏవం...ర్థం. మాఘశుక్లాష్టమ్యాంభీష్మతర్పణం కరిష్యే. వైయాఘ్రపాదగోత్రం సాంకృతి ప్రవరం గంగాపుత్ర వర్మాణంతర్పయామి, వైయాఘ్ర పాదగోత్రం సాంకృతి ప్రవరం భీష్మవర్మాణం తర్పయామి, వైయాఘ్ర పాదగోత్రం, సాంకృతి ప్రవరం అపుత్రవర్మాణం తర్పయామి, ఇతితర్పయేత్. అస్యైవాన్యశ్చకల్పః, వైయాఘ్రపాద గోత్రాసాంకృతిప్రవరాయచ. గంగాపుత్రాయ భీష్మాయ ప్రదాస్యేహంతిలోదకం, అపుత్రాయ దదామ్యేతజ్జలం భీష్మాయవర్మణే ఇతి.

భీష్మతర్పణమ్ సమాప్తః.

పంచాయతనపూజా.

శ్లో. ఆగమార్థంతు దేవానాం గమనార్థంతు రక్షసాం, కురుఘంటారవం తత్ర దేవతాహ్వానలాంఛనం. అపసర్పంతు యేభూతా యేభూతా భూమిసంస్థితాః, యేభూతావిఘ్న కర్తారస్తేనశ్యంతుశివాజ్ఞయా. ఉత్తిష్ఠంతు....మారభ్య ప్రాణానాయమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం, బోధాయనోక్తసూత్ర ప్రకారేణ వహానాద్యంగ దేవపరిచర్యాం కరిష్యే, తదంగకలశారాధనంకరిష్యే, కలశే గంధపుష్పాక్షతైరభ్యర్చ్య, కలశస్య... సమాశ్రితాః, ఇతి కలశే దశకలాత్మనే వహ్ని మండలాయనమః. మధ్యే ద్వాదశ కళాత్మనే సూర్యమండలాయనమః, అధో షోడశ కలాత్మనే చంద్రమండలాయనమః. బ్రహ్మాండోదరతీర్థానికరైస్స్పృష్టాని తేరవే, తేనసత్యేన మే దేవతీర్థం దేహిదివాకర, ఇత్యంకుశ ముద్రయాతీర్థానాకృష్య, ఆకలశేషుధావతి....రాప ఓం, గంగేచయు....కురు, ప్రణవేనదశవారానభిమంత్ర్య, గాయత్రీత్రివారంజపేత్, అత్ర గాయత్రీసావిత్రీశాంతి పుష్టి కరీశ్వరీ, ఆయాంతు కలశపూజార్థం దురితక్షయ కారకాః, కలశోదకేన శంఖంప్రక్షాళ్య, శంఖం పూరయిత్వా, శంఖపీఠే బ్రహ్మాణమావాహయామి. శంఖహృదయే ఆదిత్య మావాహయామి, శంఖమధ్యే చంద్రమావాహయామి, శంఖాగ్రే గంగాసరస్వతీ మావాహయామి, శంఖంగంధపుష్పాక్షతైరభ్యర్చ్య, త్వంపురా సాగరోత్పన్నో విష్ణునావిధృతః కరే, సర్వదేవహితార్థాయ పాంచజల్య నమోస్తుతే, శంఖం చంద్రార్క దైవత్యం వరుణంచాధిదైవతం, పృష్ఠే ప్రజాపతిం విద్యా దగ్రే గంగా సరస్వతీ, పృథివ్యాం యానితీర్థాని వాసుదేవస్య చాజ్ఞయా, శంఖేతిష్ఠంతి సర్వాణి తస్మాచ్ఛంఖంప్రపూజయేత్, అథ శంఖోదకేన యాగోపకరణ ద్రవ్యాణి దేవమాత్మానంచ సంప్రోక్ష్య, శేషముత్సృజ్య, పునః ద్వాదశవారం పూరయిత్వాస్థాప్య తతః పీఠార్చనంకుర్యాత్, ప్రాగ్ద్వారేద్వారశ్రియైనమః, ధాత్రేనమః విధాత్రేనమః, చిచ్ఛక్త్యైనమః, మాయాశక్త్యైనమః, క్రియాశక్త్యైనమః, దుర్గాయైనమః, గణపతయేనమః, క్షేత్రపాలకాయనమః. తన్మధ్యే వాస్తుపురుషాయనమః, దక్షిణద్వారే ద్వారశ్రియైనమః, పశ్చిమద్వారే ద్వారశ్రియైనమః, ఉత్తరద్వారేద్వారే శ్రియైనమః, తదుపరిపృథివ్యైనమః,

తన్మధ్యే ద్వాదశ కళాత్మనే చంద్రమండలాధిపతయే రుద్రాయనమః, సం సత్వాయనమః రం రజసతేనమః, తం తమసేనమః, అం ఆత్మనేనమః, పం పరమాత్మనేనమః, సర్వాధారపీఠశక్తిభ్యోనమః. అథై వగంధాక్షతపత్రపుష్ప ధూపదీపనైవేద్య తాంబూలైరభ్యర్చ్యద్వం,అథప్రాణప్రతిష్ఠాపనంకుర్యాత్, అసునీతే...ముపహ్వ యతే స్థిరోభవ,వరదోభవ, ఓంభూః మహాదేవ మావాహయామి, ఓంభువః,మహాదేవ మావాహయామి, ఓగ్ం సువః మహాదేవ మావాహయామి, ఓంభూర్భువస్సువః, మహాదేవ మావాహయామి, ఆయాతు భగవాన్ మహాదేవ ఇతిపుష్పోదకేనావాహ్య, స్వాగతమాగతం భగవతే మహాదేవాయ స్వాగతమాపృచ్ఛ్య, ఏతదాసనముప, క్లుప్తమత్రా స్తాంభగవాన్మహాదేవ ఇతి ఆసనందద్యాత్, భగవతోయ కు ర్చోదర్భమయఃస్త్రీ వృద్ధరిత సువర్ణ సంభజూస్వేతి కూర్చంప్రయచ్ఛతి,అగ్రతః,బ్రహ్మణేతికల్పయామి, విష్ణవే కల్పయామి, దక్షిణతః,స్కందాయ కల్పయామి,వినాయకాయ కల్పయామి, పశ్చిమతః, శూలాయ కల్పయామి, మహాకాలాయ కల్పయామి, ఉత్తరతః,ఉమాయై కల్పయామి,నందికేశ్వరాయ కల్పయామి,ఓంభూర్భువసువః,భగవతే మహాదేవాయ పాదయోః పాద్యంసమర్పయామి. ఓం భూర్భువ...వాయుఃహ స్తయోః రర్ఘ్యంసమర్పయామి, శుద్ధాచమనీయంసమర్పయామి,సోదకకలశేన సహోదిత్యందర్శయిత్వా, పాత్రం త్రిః ప్రక్షాల్య, అప ఆసీయ, ఓమితిపవిత్రేణ సహోదిత్యం దర్శయేత్. ఓ మితి నిర్మాల్య మపోహ్య,ఆపోహిష్ఠా మయోభువ ఇతి తిసృభిర్హిరణ్యవర్ణా ఇతి చత స్రుభిః పవమాన ఇత్యనువాకేననమక చమక పురుషసూక్తైశ్చాభిషేకం కృత్వా, ఆపోహిష్ఠాను...వః, హిరణ్య....నిధత్త, పవమానస్సువ...పునాతు. ఓంభూర్భువస్సువః. అ. శుద్ధోదకస్నానంసమర్పయామి,స్నానానంతరం ఆచమనీయం సమర్పయామి,భవం దేవంతర్పయామి, శర్వం దేవంతర్పయామి,ఈశానం దేవం తర్పయామి, పశుపతిం దేవంతర్పయామి, రుద్రందేవంతర్పయామి, ఉగ్రందేవంతర్పయామి, భీమం దేవం తర్పయామి. మహాంతం దేవం తర్పయామి, భవస్య దేవస్య పత్నీ స్తర్పయామి, తర్పయామి, శర్వస్య దేవస్య పత్నీ స్తర్పయామి. ౨. ఈశానస్య దేవస్య పత్నీ స్తర్పయామి. ౨. పశుపతేర్దేవస్య పత్నీ స్తర్పయామి. ౨ రుద్రస్య దేవస్య పత్నీ స్తర్పయామి. ౨. ఉగ్రస్య దేవస్య....యామి. ౨ భీమస్య....యామి. ౨.

మహాతో స్తర్పయామి. ౨. ఓం భూర్భువస్సువః భ…యవస్త్రయు
గ్మం సమర్పయామి, వస్త్రానంతరం ఆచమనీయం సమర్పయామి,యజ్ఞో
పవీతం… తేజః, ఓంభూర్భువస్సువః, యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి
యజ్ఞోపవీతానంతరం ఆచమనీయం సమర్పయామి. నమస్తే రుద్రమ
న్యవ ఉతో తఇష వేనమః. నమస్తేస్తు ధన్వనే బాహుభ్యాముత తే
నమః, ఓంభూర్భు…యశీగంధం సమర్పయామి, ఈశాంత్వా
భువనానామభి శ్రియం స్తామ్యగ్న ఉరుకృత….సువీరం హవిర్దుషాణం
స్నపత్నాగం అభిభూరసి జహిశత్రూగ్ం రపమృథా సుదస్వ, ఓం
భూర్భువస్సువః…య, గంధస్యోపరి అలంకరణార్థం అక్షతాన్ సమ
ర్పయామి, సహస్రాణి సహస్రశో యేరుద్రా అధిభూమ్యాం, తేషాగ్
సహస్రయోజ నేవధన్వానితన్మసి, ఓంభూర్భు…పుష్పా సమర్పయామి,
ఓంభవాయ దేవాయనమః, ఓంశర్వాయ దేవాయనమః, ఈశానాయ
దేవాయనమః, పశుపతయే దేవాయనమః, రుద్రాయ దేవాయనమః,
ఉగ్రాయ దేవాయనమః, భీమాయ దేవాయనమః, మహాతే దేవాయన
మః, భవస్య దేవస్య పత్నై నమః శర్వస్య దేవస్య పత్నై నమః ఈ
శానస్య దేవస్య పత్నై నమః, పశుపతేర్దేవస్య పత్నై నమః, రు
ద్రస్య దేవస్యపత్నై నమః ఉగ్రస్య దేవస్యపత్నై నమః, భీమస్య
దేవస్య పత్నై నమః, మహాతో దేవస్య పత్నై నమః, కేశవాయ
నమః, నారాయణాయనమః, మాధవాయనమః, గోవిందాయనమః,
విష్ణవేనమః, మధుసూధనాయనమః, త్రివిక్రమాయనమః, వామనా
యనమః, శ్రీధరాయనమః, హృషీకేశాయనమః, పద్మనాభాయన
మః, దామోదరాయనమః, సంకర్షణాయనమః; వాసుదేవాయనమః,
ప్రద్యుమ్నాయనమః, అనిరుద్ధాయనమః, పురుషోత్తమాయనమః అ
ధోక్షజాయనమః, నారసింహాయనమః, అచ్యుతాయనమః, జనార్దనా
యనమః, ఉపేంద్రాయనమః, హరయేనమః, శ్రీకృష్ణాయనమః, సు
ముఖాయనమః, ఏకదంతాయనమః, కపిలాయనమః, గజకర్ణకాయన
మః, లంబోదరాయనమః, వికటాయనమః, విఘ్నరాజాయనమః, గ
ణాధిపాయనమః, ధూమకేతవేనమః, గణాధ్యక్షాయనమః, ఫాలచం
ద్రాయనమః, గజాననాయనమః, వక్రతుండాయనమః, శూర్పకర్ణా
యనమః, హేరంబాయనమః, స్కందపూర్వజాయనమః, మిత్రాయన
మః, రవయేనమః, సూర్యాయనమః, భానవేనమః, ఖగాయనమః,పూ

ష్ణేనమః, హిరణగర్భాయనమః; పరీచ్యాయనమః, ఆదిత్యాయనమః,
సవిత్రేనమః, అర్కాయనమః, భాస్కరాయనమః, భూర్భువస్సువః, భ
...యనమః, నానావిధపుష్పవతాఞ్ఛతాః త్సమర్పయామి, ధూర్వసి
ధూర్వ ధూర్వంతం ధూర్వతం యోస్మాన్ధూర్వతితంధూర్వయం వ
యం ధూర్వాయనమః, ఓంభూర్భు...యనమః ధూపమాఘ్రాపయా
మి, ఉద్దీప్య స్వజాతవేదోపఘ్నం నిరురుతింమమప, శూ....శ్చమహ్య
మావహా జీవనంచ దిశోదిశ, ఓంభూ...యనమః దీపందర్శయామి, ధూ
పదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి, ఓంభూర్భువస్సువఃప్ర
చోదయాత్, సత్యం త్వర్తేన పరిషించామి. అమృతమస్తు అమృతో
పస్తరణమసి, దేవస్యత్వాసవితుః ప్రసవేశ్వినోర్బాహుభ్యాంపూష్ణోహ
స్తాభ్యాం. ఓంభూర్భు....యనమః, జుష్టంచరుంనివేదయామి, ప్రాణా
యస్వాహా...సమానాయస్వాహా, మధ్యేమధ్యేపానీయంస....మి. శ్లో.
సౌవర్ణ స్థాలిమధ్యేమణిగణఖచితే గోఘృతాక్తాన్ సుపక్వాన్ భ
క్ష్యాన్భోజ్యాంశ్చలేహ్యా. నపరిమిత మహాచోష్యమన్నంనిధాయ, నా
నాశాకైరుపేతందధి మధునగుడం క్షీరపానీయయుక్తం, తాంబూలం
చాపి విష్ణో ప్రతిదివసమహాం మనసేకల్పయామి, రాజాన్నం మధురా
నితాత్త మృధులం మాణిక్య పాత్రేస్థితం యింగూరజీక సన్మరీచిమి
స్థితైః శ్యాకైరనేకైః శ్శుభైః, నాకంసమ్యగ్ పూపసూపసహితైః స
ద్యోఘృతే నాప్లుతైః, శ్రీమృత్యుంజయ పార్వతీ ప్రియవిభో పాపోశ
నం భుజ్యతాం, ఓం సద్యోజాతముఖాయ స్వాహా, వాసుదేవముఖా
య స్వాహా. అఘోరముఖాయస్వాహా తత్పురుషముఖాయస్వాహా,
యీశానముఖాయ స్వాహా, ...నాయస్వాహా, అమృతాపి ధానమసి.
ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి, హస్తౌప్రక్షాళయామి, పాదౌప్రక్షాళ
యామి, శుద్ధాచమ నీయం సమర్పయామి, పూగీఫలైః కర్పూరైర్నా
గవల్లీ దళైర్యుతం, ముక్తాచూర్ణ సమాయుక్తంతాంబూలం ప్రతిగృ
హ్యతాం, ఓంభూర్భువస్సువః...యనమః, తాంబూలం సమర్పయామి,
పునః పూజాంకృత్వా భవాయ దేవాయనమః శర్వాయ...నమః,
అత్ర హోమాహోతవ్యః, సర్వప్రజాంమేగోపాయ...మాసగ్ంస్పృజా
మసి, ఓంభూర్భువస్సువః...యనమః ఆనందనీరాజనంసమర్పయామి,
కర్పూరనీరాజనం, హిరణ్యపాత్రం మధోః పూర్ణందదాతి, మధవ్యోసా
నీతి, ఏకధాబ్రహ్మణ ముపహరతి, ఏకధైవయజమాన అయుస్తేజోదధా

తి సాంమ్రాజ్యంభౌజ్యం, స్వారాజ్యం వైరాజ్యం, పారమేష్టిగ్ం రా
జ్యం, మహారాజ్యం మాధిపత్యం, ఆయగ్ం సముద్ర వర్వాభౌయాస్య
త్సార్వాయుషాధాతాపరార్ధాప్పృథివీ సముద్రపర్యంతాయా ఏకరాలితి,
యశస్కరబలవంతం ప్రభుత్వంతమేవ రాజ్యాధిపతి ర్భభూవ సంకీర్ణనా
గాశ్వపతిర్న రాణా సుమంగల్యంసతతందీర్ఘమాయుః, ఓంభూర్భువస్సు
వః...యనమః, కర్పూర నీరాజనం సమర్పయామి, నీరాజనానంతరం
ఆచమనీయం సమర్పయామి. సహస్రశీర్షం దేవం విశ్వాక్షంవిశ్వ
శంభువం, విశ్వంనారాయణం దేవమక్షరం పరమంపదం, విశ్వతః పర
మాం నిత్యం విశ్వనారాయణగ్ం హరిం, విశ్వమేవేదంపురుష స్తద్వి
శ్వముపజీవతి, పతింవిశ్వస్యాత్మేశ్వరగ్ం శాశ్వతగ్ంశివమచ్యుతం,
నారాయణం మహాజ్ఞేయం విశ్వాత్మానం పరాయణం, నారాయణ
పరోజ్యోతిరాత్మానారాయణః పరః, నారాయణ పరబ్రహ్మతత్వం నా
రాయణః పరః, నారాయణ పరోధ్యాతాధ్యానం నారాయణః పరః,
యచ్చకించి జ్జగత్సర్వందృశ్యతే శ్రూయతేపివా, అంతర్బహిశ్చతత్సర్వం
వ్యాప్యనారాయణస్థితః, అనంతమవ్యయంకవిగ్ం సముద్రేంతంవిశ్వ
శంభువం, పద్మకోశప్రతీకాశగ్ం హృదయంచాప్యధోముఖం, అధోని
ష్ట్యావితస్త్యాంతే నాభ్యా ముపరితిష్ఠతి, జ్వాలమాలాకులంభాతి విశస్యా
యతనం మహత్, సంతతగ్ం శిలాభిస్తులంబత్యా కోశసన్నిభం, త
స్యాంతే సుషిరగ్ం సూక్ష్మం తస్మిన్ సర్వం ప్రతిష్ఠితం, తస్యమధ్యే
మహానగ్ని ర్విశ్వార్చి ర్విశ్వతోముఖః, సోగ్రభుగ్వి భజన్తిష్ఠ న్నా
హార మజరఃకవిః, తిర్యగూర్ధ్వ మధశ్శాయీ రశ్మయ స్తస్య సం
తతా, సంతాపయతి సందేహ మాపాద తలమ స్తగః, తస్యమ
ధ్యే వహ్నిశిఖా అనీయోర్ధ్వా వ్యవస్థితః, నీలతోయద మధ్యస్థా
ద్విద్యుల్లేఖేవభాస్వరా, నీవార శూకవ త్తన్వీ పీతాభాస్య త్యణూప
మా, తస్యాశ్శిఖాయామధ్యే పరమాత్మా వ్యవస్థితః, స బ్రహ్మా స శివ
స్సహరిస్సేంద్ర స్సోక్షరః పరమస్స్వరాట్. రాజాధిరాజాయ ప్రస
హ్యసాహినే, నమోవయంవై శ్రవణాయ కుర్మహే, సమే కామా
న్కామ కామాయ మహ్యం, కామేశ్వరో వైశ్రవణోదదాతు, కు
బేరాయ వైశ్రవణాయ, మహారాజాయనమః, ఓం తద్బ్రహ్మ, ఓం త
ద్వాయుః, ఓం తదాత్మా, ఓం తత్సత్యం ఓం తత్సర్వం, ఓం తత్పు
రోర్నమః. అంతశ్చరతి భూతేషు గుహాయాం విశ్వమూర్తిషు, త్వం

యజ్ఞ స్త్వం వషట్కార స్త్వ మింద్ర స్త్వగ్ం రుద్ర స్త్వం విష్ణు స్త్వం బ్రహ్మత్వం ప్రజాపతిః, త్వంతదాప ఆపోజ్యోతీరసోమృతం బ్రహ్మభూ ర్భువస్సువరోం, ఈశాన స్సర్వవిద్యానా మీశ్వర స్సర్వభూతానాం బ్రహ్మధిపతిర్బ్రహ్మణోధిపతి ర్బ్రహ్మాశివో మే అస్తు సదాశివోం, ఓం భూర్భువస్సువః భ...యనమః, సువర్ణదివ్య మంత్రపుష్పం సమర్ప యామి, యానికానిచమహేశ్వర, ఓంభూ....మః, ఆత్మప్రదక్షిణ నమ స్కారాన్ సమర్పయామి, ఛత్రం ధారయామి చామరం విజయామి, గీతం శ్రావయామి, నృత్యందర్శయామి, వాద్యం ఘోషయామి, సమ స్తరాజోపచారాన్ త్సమర్పయామి, సమ స్తదేవోపచారాన్ స్సమర్ప యామి, తత్పుషాయేతి జపం కుర్యాత్, తత్పురుషాయ విద్మహేయా త్, తదుపరి శంఖనైవేద్యం కుర్యాత్, యస్యస్మృత్యాచనా మో క్త్యా తపః పూజాక్రియాదిషు, న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి స ద్యోవందే మహేశ్వరం, మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం మహేశ్వర, యత్పూజితం మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే, అన యా ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాయాచ భగవాన్ త్స ర్వాత్మకః శ్రీపరమేశ్వర సుప్రీణాతు, యజ్ఞేనయజ్ఞమయజం తదేవాః ...దేవాః. ఓం భూః మహాదేవ ముద్వాసయామి, ఓం భువః మహా దేవముద్వాసయామి, ఓగ్ం సువః మహాదేవ ముద్వాసయామి, ఓం భూర్భువస్సువః మహాదేవముద్వాసయామి, ప్రయాతు భగవానీశ స ర్వదేవనమస్కృతం, అనేన హవిషాతృప్తః పునరాగమనాయచ, పున స్సందర్శనాయచ. తతతీర్థప్రాశనంకుర్యాత్, తత గురుప్రసన్ననమస్కారః కార్యః.

పంచాయతనపూజా సమాప్తా

సూర్యోపస్థానమ్.

ఓం సహనావవతు, సహనౌ భునక్తు సహవీర్యం కరవావహై తేజస్వినావధీతమస్తుమా విద్విషావహై. ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః.

ఆదిత్యోవా ఏష ఏతన్మండలం తపతి తత్రతా ఋచ స్తదృచా మండలగ్ం సఋచాం లోకోధయఏవ ఏతస్మిన్మండలేర్చిర్దీప్యతేతాని

సామానిససామ్నాంలోకోథయ ఏష ఏతస్మిన్మండలేరుషస్తానియజూగ్ం పిస యజుషాంమండలగ్ంస యజుషాంలోకస్సై షా త్రయ్యైవ విద్యాత పతియ ఏషోంతరాదిత్యే హిరణ్మయః పురుషః, ఆదిత్యోవై తేజ ఓజో బలం యశశ్చక్షుశ్శ్రోత్ర మాత్మామనో మన్యుర్మనుర్మృత్యు స్సత్యో మిత్రో వాయురాకాశః ప్రాణో లోకపాలకః కిం కం తత్సత్యమన్న మమృతో జీవో విశ్వః కతమస్స్వయంభు బ్రహ్మైత దమృత ఏష పురుష ఏష భూతానా మధిపతి ర్బ్రహ్మణ స్సాయుజ్యగ్ంస లోకతా మాప్నోతియ ఏవం వేదేత్యుపనిషత్.

ఓం సహనావవతు.........వహై. ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః.

మండలాంతర్గతం హిరణ్మయం భ్రాజమానవపుషం శుచిస్మితం, చండదీధితి ముఖండవిగ్రహం చింతయే న్మునిసహస్రసేవితం, ధ్యేయ స్సదా సవితృమండల మధ్యవర్తీ నారాయణ స్సరసిజాసన విష్టః, కేయూరవా న్మకరకుండలవా న్కిరీటిహారీ హిరణ్మయవపుర్ధృత శంఖచక్రః, నమస్సవిత్రే జగదేకచక్షుషే జగత్ప్రసూతిస్థితి నాశహేతవే, త్రయీమయాయ త్రిగుణాత్మధారిణే విరించినారాయణ శంకరాత్మనే.

సూర్యోపస్థానమ్ సమాప్తః.

పంచపూజావిధాన నిరూపణమ్.

నిర్ణయసింధౌ:—శంభో మధ్యగతే హరిస్సహరభూదేవ్యోహరౌశంకరే భాస్యే నాగసుతారవౌ హరి గణేశాంబికాస్థాపయేత్, దేవ్యాం విష్ణుహరే భవ క్త్రిరవయో లంబోదరేజేశ్వరే నార్యాశ్శంకర దిజ్ఞుఖాసుఫలదా వస్తాస్తుతే హానిదాః. మధ్యేస్థి స్య దేవస్య వేధా ఈశాన్యత శ్శుభః, దేవస్య ముఖమారభ్య దిశంప్రాచీంప్రకల్పయేత్, ఆన్యానావరణేష్వీశ వహ్నిరక్షో మరుత్సుచ, బుద్ధస్స్యాదగ్రతో దేవో బుద్ధాస్యః పృష్టతః పరే, తస్మాదీశాది కోణేషు చ తత్రో దేవతా శ్శుభాః,మంత్రేణ హంస గాయత్ర్యా గాయత్ర్యా ప్రణవేనవా, వ్యాహృత్యా పౌరుషేణాథ స్వేష్టదేవ స్వయారుచా. సదాచార సంగ్రహే పంచాయతనపూజాయాః కాలవిభాగఉక్తః, బ్రాహ్మిముహూర్తమారభ

ఖ్య పూజయే త్కాల పంచక, ఆదిత్య మంబికాం విష్ణుం గణనాథం మహేశ్వరం, పౌరుషంతు భవేద్విష్ణుః ప్రణవః పరమేశ్వరః, వ్యాహృతిస్స్యాద్గణాధ్యక్షో మంత్రాస్సూర్యః పంచదేవతాః, సంధ్యాంబికా దేవ హావిర్ధినాధిపః పితుర్మనుష్యస్యచ విష్ణురీరితః, బ్రహ్మేశ్వరో భూత బలేర్గణాధిపో యజ్ఞేశ్వరాస్సూర్య ర్యజనీయదేవతాః. విఘ్నస్తపః పూర్తికరస్సుకర్మణాం పాతిం విర్మంత్ర మయీమనోన్మయీ, ధ్యాతుస్సువిఘ్నార్తి హృదంబికా సుతో జ్ఞాన ప్రదశ్శంభు రితీర్యతేబుధైః. మంత్రేణ రుద్రగాయత్ర్యా ప్రణవేనాథ వాపునః, ఈశానే నాథవా రాద్యైః స్త్ర్యంబకేణ సమాహితః, అఘోరం నమశ్శివాయేతి మంత్రేణానేనవాయజేత్, సప్తకోటి మహామంత్రాశ్శివవక్త్రాద్వని శ్రుతాః, పఞ్చాక్షర సమంత్రస్య కలాంనార్హంతి షోడశీం, గో శృగం మౌక్తికం శంఖం శైలంశాక్తంచవైష్ణవం. అన్యోన్యస్యను వికల్పంస్యాత్తులసీ బిల్వవంజులం, గృహే లింగద్వయం నార్చ్యం సాలగ్రామ త్రయం తథా, శక్తిత్ర యంతథైవస్యా ద్గణేశ ద్వితయంతథా, రత్నాకరే వాయవ్య సంహితాయంచ—స్త్రీశూద్ర ద్విజబంధూనాం తంత్రమార్గేధికారితా, స్త్రీణాంతు భర్తృ శుశ్రూషా దాస ధర్మస్సనాతనః, మదర్చనంతు కళ్యాణీ నియోగో భర్తురస్తిచేత్, నిత్యమాహ్యార్చనం కార్యం గౌర్యా పఞ్చాక్షరేణ రేత్, యానారీ భర్తృ శుశ్రూషాం విహాయ వ్రత తత్పరా, సానారీ నరకం యాతి నాత్రకార్యా విచారణా, విశ్వామిత్రాహ్నిక పాద్మయోః:—ఆదిత్య మంబికాం విష్ణుం గణనాథం మహేశ్వరం, బ్రాహ్మణః పూజయేత్పంచ పంచపూజా పరాయణః, ఈశే విష్ణు ర్భాస్కరో వహ్నిదేశే సౌమ్యే శక్తిర్దక్షిణే విఘ్నరాజః, మధ్యే శంభు ర్ముఖ్యతః పూజనీయో పఞ్చాంగోయం పూజితో యతి చిదాత్మా.

పంచపూజావిధాననిరూపణమ్ సమాప్తా.

దేవతార్చనమ్.

ఏవం....ర్థం, హనుమ త్సీతా లక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్న పరివార సమేత శ్రీరామచంద్ర దేవతాముద్దిశ్య శ్రీరా....ర్థం, సంభవ ద్భిర్ద్రవ్యై స్సంభవ ద్భిరుపచారై స్సంభవితా నియమేన పురుషసూక్త విధానేన యావచ్ఛక్తి ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాం కరిష్యే.

అస్య శ్రీ, పురుషసూక్త మహామంత్రస్య, నారాయణఋషిః, గాయత్రీఛందః, శ్రీపురుషోత్తమో దేవతా, శ్రీనారాయణారాధనే వినియోగః, ఓం నారాయణా అంగుష్టాభ్యాంనమః, మాధవాయనమః, హృషీకేశాయనమః, జనార్దనాయనమః, అం శ్రీవిష్ణవేనమః, కం పురుషోత్తమాయనమః, కర మూర్ధ్ని కేశశాయనమః, లలాటే నారాయణాయనమః, కర్ణయో ర్మాధవాయనమః, నేత్రయో ర్గోవిందాయనమః, ఘ్రాణే విష్ణవేనమః, ముఖే మధుసూదనాయనమః, కంఠే త్రివిక్రమాయనమః, భుజయో ర్వామనాయనమః, నాభౌ హృషీకేశాయనమః, కట్యాం పద్మనాభాయనమః పాదయో ర్దామోదరాయనమః.

శ్లో. పురస్తా త్కేశవః పాతు చక్రీ జాంబూనదప్రభః, పశ్చా న్నారాయణశ్శంఖీ నీల జీమూత సన్నిభః. ఆగ్నేయ్యా మరవిందాభో మురలీ మధుసూదనః, త్రివిక్రమః ఖడ్గపాణి ర్నైఋత్యాం జ్వలనప్రభః. వాయవ్యాం వామనోవజ్రీ తరుణాదిత్యదీప్తిమాన్. ఈశాన్యాం పుండరీకాక్ష శ్రీధరః పట్టసాయుధః. విద్యు త్ప్రభో హృషీకేశో హ్యధస్తాద్ముద్గలీ. హృత్పద్మే పద్మనాభో మే సహస్రార్క సమప్రభః సర్వాయుధ స్సర్వశక్తి స్సర్వజ్ఞ సర్వతో ముఖః, యింద్రగోపక సంకాశ పాశహ స్తపరాజితః, సబాహ్యాభ్యంతరం దేవో వ్యాప్య దామోదర స్థ్సితః, యిదం సర్వత్ర సంత్యజ్య నామ్నాం ద్వాదశపంజరం. ప్రవిష్టోహం నమే కిం త ద్భయమస్తి కదాచన, వాయుః హా స్తే సహస్రేతి పురుష ఏవేతి దక్షిణే. ఏతావా న్స్వమపాదేచ త్రిపాదో ర్ధ్వేతి దక్షిణే, తస్మా ద్విరాధ్వాను జంఘే యత్పురుష మితి దక్షిణే, సప్తాస్య సంగుహ్య దేశే తం యజ్ఞం నాభిదేశతః, తస్మా ద్యజ్ఞా ద్ధృది స్థానే తస్మాద

జ్ఞాచ్చ కంఠకః, తస్మా దశ్యా వామబాహౌ యత్పురుష మితిదక్షిణే, బ్రాహ్మణోస్య ముఖేనస్య చంద్రమామనుకర్ణతః, నాభ్యా ఆసీ ద్దక్షిణే తు వేదాహం వామనేత్రకే, ధాతాపురస్తా దక్షిణేచ యజ్ఞేన శిరసిన్య సేత్, అతో దేవా అవంతునో యతో విష్ణు ర్విచక్రమే....పృథివ్యా స్స ప్తధామభిః, హృదయాయ, ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధానిదధేవ దం, సమూఢమస్యపాగ్ం సురే. శిరసేస్వాహా, త్రీణిపదావిచక్రమే విష్ణుర్గోపా అదాభ్యః, తతో ధర్మాణి ధారయ౯, శిఖాయైవౌషట్, విష్ణోః కర్మాణి పశ్యత, యతో వ్రతానిపస్పశే ఇంద్రస్యయుజ్యస్సఖా, కవచాయహుం,తద్వి....తతిం నేత్రత్రయాయ వౌషట్ తద్వి....పదం, అస్త్రాయఫట్, భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః.

ధ్యానమ్.

గోక్షీరాభం పుండరీకాయతాక్షం చక్రాద్యస్త్రై ర్భూషణై ర్భూషితాంగం, శ్రీభూమిభ్యాంమర్చితే యాగపీఠే యస్తం దేవం పూజయే త్పౌరుషేణం యో జపేత్పురుషసూక్తంతు త్రివారంతు దినే దినే. పారాయణ ఫలం తస్య వేదానాంవై సహస్రశః, బ్రహ్మాండో దరతీర్థాని...కర, సూర్యమండలాదంకుశ ముద్రయా తీర్థాన్యావాహ్య, యస్య కోశేషు జీమూతో నద్యస్సర్వాంగసంధిషు కుక్షౌ సముద్రాశ్చ త్వారస్తస్మైతో యాత్మనేనమః తతః కలశపూజాంకరిష్యే, కలస్య ....తాః, గాయత్ర్యాత్రివార మభిమంత్ర్య, ప్రణవేనదం వారానభి మంత్ర్య 9 శంఖచక్రయోని సురభిముద్రా౯ ప్రదర్శ్య అస్త్రయా దశది గ్బంధః క్షూర్మముద్రయా కలశోదకం ప్రచ్ఛాద్య, కలశోదకేన శంఖ మాపూర్య,శంఖే గంధపుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య, తతః,శంఖపూజం కరి ష్యే, శంఖపీఠే బ్రహ్మాణ మావాహయామి శంఖమధ్యే ఆదిత్య మా వాహయామి, శంఖ హృదయే చంద్రమావాహయామి, శంఖాగ్రే గంగా సరస్వతీ ఆవాహయామి, శంఖే హస్తం ప్రసార్య, శంఖం చం ....పూజయేత్, త్వం పురాసాగరో....నమోస్తుతే. గర్భదైత్యా దిభూతానాం విశీర్యంతే సహస్రశః, తపసాదేన పాతాళే పాంచజన్య నమోస్తుతే, దర్శనేనాపిశంఖస్య స్పర్శనేనతు సర్వశః. విలయంయాంతి పాపాని హిమవద్భాస్కరోదయే స్తుత్వా శంఖం కరేధృత్వా మన్త్రై రేభిస్తు వైష్ణవైః, పృథివ్యాం యాని తీర్థానివాసు....పూజయేత్. అ

నేన మంత్రేణ దేవోపకరణాని సంప్రోక్ష్య. పూజాద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్య
దేవమాత్మానంచ సంప్రోక్ష్య పునశ్శంఖంపూరయిత్వా. తతః పీఠా
ర్చనంకుర్యాత్. అథాం,శక్త్యైనమః. మూలప్రకృత్యైనమః.మధ్వా
యనమః. కూర్మాయనమః. అనంతాయనమః. శేషాయనమః. గరు
డాయనమః. అథ ద్వారపూజా, ప్రాగ్ద్వారేద్వారశ్రియై ధాత్రేవి
ధాత్రే, దక్షిణద్వారే ద్వారశ్రియై. చండాయ. ప్రచండాయ. పశ్చి
మద్వారే ద్వారశ్రియై. జయాయ. విజయాయ. ఉత్తరాయనమః.
ద్వారేద్వారశ్రియై. బలాయనమః. ప్రబలాయనమః చిచ్ఛక్త్యైనమః,
మాయాశక్త్యైనమః, గంగాయైనమః, యమునాయై దిగ్గజేభ్యోనమః,
కేసరేభ్యోనమః, తన్మధ్యే శ్వేతద్వీపమధ్యే వేదికాయ, వేదికామధ్యే
కల్పవృక్షాయనమః, కల్పవృక్షస్యాధస్తాద్రత్న సింహాసనాయనమః, మ
ధ్యే శ్రీరామ చంద్రాత్మనేనమః.

ధ్యానం. శాంతాకారం భుజగశయనం పద్మనాభం సురేశం
విశ్వాకారం గగనసదృశం మేఘవర్ణం శుభాంగం, లక్ష్మీకాంతం క
మలనయనం యోగిహృద్ధ్యాన గమ్యం వందే విష్ణుం భవభయహరం
సర్వలోకైక నాథం సహస్రశీరుషేత్యావాహనం, సహస్రశీరుషా పు
రుష స్సహస్రాక్ష సహస్రపాత్. సభూమిగ్ం విశ్వతోవృత్వాత్యలం,
జ్యోతిసాఽంతం సర్వలోకాంతరస్థమోంకారాచ్యంయోగిహృద్ధ్యానగ
మ్యం, సాంగం శక్తిం సాయుధం భక్తిసేవ్యం సర్వాకారం విష్ణుమా
వాహయామి, ఆవాహన సమర్పయామి. పురుషఏవే దేత్యాసనం.
పురుష....హతి. కల్పద్రుమూలే మణివేదిమధ్యే సింహాసనం స్వర్ణమ
యంసురత్నం, విచిత్రవస్త్రావృత మచ్యుత ప్రభో గృహాణ లక్ష్మీ ధర
ణీసమన్వితం, ఆసనం. ఏతావానస్యేతిపాద్యం. ఏతావానస్యదివి. శ్రీ
కృష్ణ స్సర్వదేవానా మధిక స్సర్వకామదః, మయానివేదితం తుభ్యం
సంగృహాణ సుపాద్యకం, పాద్యం. త్రిపాదూర్ధ్వ యిత్యర్ఘ్యం. త్రిపా
....అభి. గంగాజల సమానీతం సువర్ణ కలశేస్థిత, అర్ఘ్యం గృహాణ
భగవన్ కాలరూప నమోస్తుతే. అర్ఘ్యం. తస్మాద్విరాడిత్యాచమనం.
తస్మాపురః. జనార్దనాయ దేవాయ సమస్త జగదాత్మనే, నిర్మలజ్ఞాన
రూపాయ దత్తమాచమనీయకం. ఆచమనీయం. యత్పురుషేణేతి మ
ధుపర్కం. యత్పు...ద్ధవిః. మధ్వాజ్యదధిసంయుక్తం స్వర్ణపాత్రే ప్రతి
ష్ఠితం, మధుపర్కం గృహాణత్వం లక్ష్మీకాంతనమోస్తుతే. మధుప

ర్ఘ్యం సప్తాస్య సన్నిధిస్నానం. సప్తాపశుం తీర్థోదకైః కాంచనకుంభ సంస్థై స్సువాసితై ర్దేవకృపా రసార్ద్రైః, మయార్చితం స్నానవిధిం గృహాణ పాదాబ్జనిష్ఠ్యూతనదీప్రవాహ. స్నానానంతరం యజ్ఞమితివస్త్రం. తంయజ్ఞం....యశ్చయే. స్వర్ణాంచలం స్వర్ణ విచిత్రశోభితం కౌశేయ యుగ్మం పరికల్పితంమయా, దామోదరప్రావరణం గృహాణ మాయాం బలపావృత దివ్యరూపం వస్త్రం. తస్మాద్యజ్ఞా దితి యజ్ఞోపవీతం. తస్మా ....ర్యజ్ఞా త్సర్వ హుత స్సంభృతం పృషదాజ్యం. పశూ....స్తాగ్ .... యే, సువర్ణతం దూర్ధ్వవయజ్ఞం సూత్రం ముక్తా ఫలసూత్రతనేకర త్నం, గృహాణశద్వ త్కృత ము త్తరీయం సకర్మ సూత్రం ధరణీనమో స్తుతే. యజ్ఞోపవీతం, తస్మాద్యజ్ఞాదితిగంధం, తస్మా....కస్తూరికాకర్దమచంద నాసి కాశ్మీర సంయోజిత గంధసారైః, విలేపనం స్వీకురు దేవదేవ శ్రీ దేవ వినత్నోజ విలేపనాంచ, గంధంసమర్పయామి. తస్మాదశ్వా ఇతిపు ష్పం, తస్మాగ్వయః, చామంతి కావకుల చంపకాబ్జ పున్నాగ జాజికల వీర రసాల పుష్పైః. బిల్వప్రవాల తులసీదల మల్లికాభి స్త్వాం పూజ యామి జగదీశ్వర వాసుదేవ. అరామపుష్పాణి మనోహరాణి జలాశ యస్థానుపల్లవాణి, సువర్ణపుష్పాణి మయార్పితా విశ్వం గృహ్యతాం దేవగురుప్రవరాద, కరవీరైర్జాజి కుసుమై శ్చంపకై ర్వకులై శ్శుభైః, శత పత్రైశ్చల్హారై రర్చయేత్పురుషో త్తమం, పుష్పాణిసమర్పయామి కేయూర కటకై శ్చైవ హ స్తే చిత్రాంగుళీయకం, మాణిక్యోల్లాసి మకుటం కుండలే హారశోభితం, గారుణాయక రత్నంచ నూపురేపాద పద్మయోః, అం గులీ ముద్రికాశ్చైవ మయాద త్తం మనోహారం, ఆభరణాని సమర్పయా మి. యత్పురుష మితి ధూపం, యత్పురుషే. శ్రీఖండశిలాతూరసకుందది వ్యకర్పూర కాలాగరుచందనాని, కచ్చోర కృష్ణాగరు దేవదారు మా చీయుతాస్సేవద పూతికాశ్చ. ధూపందర్శయామి బ్రాహ్మణో స్యేతి దీపం బ్రాహ్మణోతి. సూర్యేందుకోటి ప్రభవాసుదేవ దీపావళిగో ఘృత వర్తియుక్త, స్వమాయ యాంధ్రీకృతసర్వలోక జ్ఞానప్రదీపం కురుతేనమోస్తు. దీపంచంద్రమామనసేతి నైవేద్యం, సమర్పయా మి. చంద్ర....యత, సౌవర్ణస్థాలిమధ్యే మణిగణఖచితే గోఘృతాక్తాన్ సుపక్వాన్ భక్ష్యాన్ భోజ్యాంశ్చ లేహ్యాన పరిమిత రసాన్ చోష్య మన్నం నిధాయ. నానాశాకై రుపేతం దధిమధుగుడక్షీరపానీయ యు

త్తం తాంబూలం చాపి విష్ణోః ప్రతిదివసమహం మానసేకల్పయా
మి నైవేద్యం,' సమర్పయామి నాభ్యా ఆసీదితితాంబూలం. నా
భ్యాయర్ణ. పూగీఫలైతాం, తాంబూలం. వేదేహమేత మితి నీరా
జనం. వేదాహ స్తే. సర్వప్రజాం మే గోపాయ....రాని భవంతు, ధా
తాపురస్తాది దితి మంత్రపుష్పం. ధాతా...విద్యతే, సహస్రశీర్షం
దేవం శివోం సువర్ణదివ్యమంత్రపుష్పం సమర్పయామి. యానికాని
చ....జనార్దన, ఆత్మప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి. ఛ
త్ర సమర్పయామి సమర్పయామి, యస్యస్మృత్యాచ....ర్ణుణ మస్తు.
యజ్ఞన దేవాః శ్లో. శంఖమధ్యే స్థితంతోయం భ్రామితం కేశవోపరి,
అంగసగ్న మనుష్యాణాం బ్రహ్మహత్యాయుదంతహేత్. సాలగ్రామ
శిలావారి పాపహారివిశేషతః,ఆజన్మకృతపాపానాం ప్రాయశ్చిత్తం దినే
దినే, అకాలమృత్యుహరణం సర్వవ్యాధినివారణం, సర్వపాపక్షయక
రం విష్ణుపాదోదకం శుభం.

దేవతార్చనం సమాప్తా.

పుత్రస్వీకారః.

ప్రాణానాయమ్య ఏవం....ప్రీత్యర్థం మమపిత్రాణాం శాశ్వత పు
ణ్యలోక ఫలావాస్తిద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం పుత్రదానంకరి
ష్యే తదంగత్వేన గణాధిపతిపూజాం కృత్వా పుణ్యాహవాచయిత్వా
ప్రాణానాయమ్య...శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం, అపుత్రస్యమే పుత్రస్య సి
ధ్యర్థం పుత్రస్వీకరణాం కరిష్యే, ఇతి ప్రతగృహీతృసంకల్పః, ప్రతిగృ
హీతృమంత్రః, తవబీజసముత్పన్నం సర్వాలంకార సంయుతం, ఐహి
కాముష్మికార్థాయ పుత్రందేహిం మమ ఇతి, మను బీజ ముత్పన్నం
సర్వాలంకార సంయుతమ్, ఐహికాముష్మికార్థాయ తుభ్యం దత్తో
మయాసుతః, ఇంద్రాగ్నీయ వైరురుత్యో వరుణానిలయక్షరాట్, ఈ
శానో బ్రహ్మవిష్ణూచ సాక్షిణో భాస్కరాదయః, విశ్వంభరస్సగ్వభూ
తా సాక్షిణ్యా సర్వదేవతాః, మమపుత్రంకుమారం శ్రీమహావిష్ణు
ప్రీతిం కామయ, మానస్తుభ్యమహం సంప్రదదేన మమ, దేవస్యత్వా

....హస్తాభ్యాం ప్రతిగృహ్ణామి; రాజాత్వా....ప్రజాపతయే పురుషం. తేనామృ...గృహ్ణాతు, తతోదాన సాద్గుణ్య దక్షిణాందద్యాత్. శ్లో. సాక్షిణశ్చోన్నరుద్రాద్యా భాస్కరశ్చన చంద్రమాః, ఇమం కుమారం దదం వంలోక సుఖేచ్ఛయా.

పుత్రస్వీకారః సమాప్తః.

దత్తహోమః.

ప్రాణానాయమ్య ఏవం...ర్థం అపుత్రస్య స్వీకృతస్య పుత్రస్య పుత్రస్య సిద్ధిద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం దత్తహోమాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణన స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం...పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే, ఆదౌనిర్విఘ్నేన...గణాధిపతి పూజాంకరిష్యే, గణాధిపతిపూజాం కృత్వాపుణ్యాహంవాచయిత్వా మాతే కుమార మితి కుమారం మాతురంక అధాయ మాతేకుమారగ్ం రక్షో...గృహే, అయం కుమార ఇతి మాతుర్దక్షిణాగ్ స్తనం ప్రతిదాస్య అయంకుమారో ...యశోబలం, తతోగ్నింప్రతిష్ఠాప్యాగ్నే రుపసమాదానాద్యాజ్య భాగాంతేన్వారబ్ధాయాం ప్రాతరగ్ని మితి సప్తాజ్యాహుతి ర్హుత్వా, ప్రాతరగ్నిం...వేమసస్వాహా, అగ్నీంద్రమిత్రావరుణాశ్వి భగపూష బ్రహ్మణస్పతి సోమరుద్రేభ్య ఇదం, ప్రాతర్జితం...స్వాహా, భగాయేదం, భగప్రణేత...న్నవంత స్స్యామస్వాహా భగాయేదం, ఉతేదానీం...స్యామస్వాహా భగాయేదం, భగఏవ...వేహ స్వాహా, భగాయేదం, సమధ్య...అవహంతు స్వాహా, భగేభ్యోవాజిభ్యఇదం, అశ్వావతీ...న స్స్వాహా, వాజిభ్యఇదం, అగ్న...హా, అదం సమిత్సన్నహనం, జయాదిహోమంచ కృత్వాబ్రహ్మవిసర్జనాంతే, అంగాదంగాదితి ద్వాభ్యామభిమంత్రేణ మూర్ధన్య వఘ్రాణజపః, అంగా దంగా....రపుహీణ నామకరణం, అభ్యుదయికం కర్మణః పుణ్యాహవాచనంచ కుర్యాత్ తత ఆశీర్వచనంకుర్యాత్.

దత్తహోమః సమాప్తః.

ద్విభార్యాగ్నిసంసర్గః.

యస్య లౌకికేగ్నౌ ద్వితీయ వివాహస్స్యాత్ తద్ద్వితీయ వివాహప్రభృత్య భావగ్నీ ధారయేత్, తతస్తౌవిధివత్సం యోజయేత్, తత్ప్రకారః, అథైకాదశ్యాం ద్వాదశ్యాంవాత్మిథావుభావగ్నీ పూర్వవత్పృథక్పృథక్స్థాపయిత్వా ప్రాణానాయమ్య,ఏవం...ర్థం పత్నిభ్యాం సహితస్సన్ గృహ్యాగ్ని సాధ్యానాంకర్మణాం తంత్రానుష్ఠాన ఫలసిద్ధ్యర్థం ఔపాసనాగ్నిద్వయసంసర్గ కరిష్యే, యితి సంకల్ప్య, ద్వితీయాయా అగ్నౌ ఆజ్య సంస్కారాంతే ద్వితీయాయా మన్వారబ్ధాయాం చతుర్గృహీతమాజ్యం గృహీత్వా సమస్తభుషేగద అన్యథాయేత్వా స్రుఘామైత్వా, మానయింద్రాభి తస్త్వదృష్టా రిష్టాసః, విదాబ్రహ్మంతవేదస్తు స్వాహా, బ్రహ్మణయిదం, భూర్భువస్సుస్వాహా, ప్రజాపతియె యిదం, తతః అయంతే యోనిం...రయి, యిత్యేత మగ్నిం సమిధ్యారోప్య భార్యయా న్వారబ్ధః, ఆజుహ్వానన్ప్రతీకః పురస్తాదగ్నే స్వాం యోనిమాసీదసాధ్యా, అస్మిన్త్సధస్థే అధ్యుత్తరస్మిన్ విశ్వే దేవా యజమానశ్చసీదత, ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే ప్రతిజా గృహ్యేన మిష్టాపూర్తేసగ్ంసృజేథామయంచ, పునః కృణ్వగ్ంస్త్వాపితరం యువానమన్వాతాగ్ంసీతయితంతు మేతం, యితి ద్వాభ్యాం మంత్రాభ్యాం జ్యేష్ఠాయా అగ్నౌతాం సమిదం ప్రహృత్య, తస్మిన్నగ్నావాజ్యం సంస్కారాంతే ప్రత్యేకం చతుర్గృహీత మాజ్యం గృహీత్వా, యోబ్రహ్మా బ్రహ్మణ ఉజ్జభార ప్రాణైశ్వరః కృత్తివాసాః పినాకీ, ఈశానో దేవస్సన ఆయుర్దధాతు తస్మైజుహోమిహావిషాఘృతేనస్వాహా. బ్రహ్మణె ప్రాణేశ్వరాయకృత్తివాససే పినాకిన ఈశానాయ దేవాయేదం నమమ. ౧. విభ్రాజమానస్సరిరస్యమధ్యా ద్రోచమానో ఘర్మరుచిర్యఆగాత్. సమృత్యుపాశా దపనుద్యఘోరా దిహాయుషే వర్ధ ఘృతేన స్వాహా, ఘర్మరుచయ ఈశానాయదేవాయేదం నమమ. ౨ బ్రహ్మజ్యోతిర్బ్రహ్మ పత్నీషు గర్భం యమాదధాత్పురుపంజయంతం, సువర్ణగర్భ గ్రహమకర్మ వర్షంత మాయుషేవర్ధ మానో ఘృతేనస్వాహా, పురురూపాయంతాయ సువర్ణగర్భ గ్రహాణాయార్కాయేదం నమమ. 3. శ్రీయంచలక్ష్మీమౌపలామంబికాంగాం పత్నీం జయామింద్రసే నేత్యుతా

హూః తాం విద్యాం బ్రహ్మయోనిం సరూపామిహాయుషే. తర్పయామో
ఘృతేనస్వాహా, శ్రియై లక్ష్మ్యై ఔపలాయై పత్న్యై ఇంద్రసేనాయై
బ్రహ్మయోన్యై సరూపాయా ఇదం నమమ. ౪. దాక్షాయిణ్యః స్సర్వయో
న్యస్సుయోన్యసహస్ర శోచిర్విశ్వా విశ్వరూపా విరూపాః సనూనవస్స
పత్నయస్సయూథ్యా అయుషేనో ఘృతమిదంజుషంతాగ్ స్వాహా, దా
క్షాయణీభ స్సర్వయోనిభ్య స్సుయోనిభ్యో విశ్వరూపాభ్యో విరూపా
భ్య స్సనూనుభ్య స్సపత్నీభ్య స్సయూథ్యాభ్య ఇదం నమమ. ౫.
దివ్యాగణా బహురూపాః పురాణా ఆయుశ్ఛిదో న ప్రమదంతు వీ
రాః, తేభ్యో జుహోమి బహుధాఘృతేన మానః ప్రజాగ్ం రీరిషో
మోత వీరాంత్స్వాహా, దివ్యేభ్యో గణేభ్యో బహురూపేభ్యః పు
రాణేభ్య ఆయుశ్ఛిద్భ్య ఇదం నమమ. ౬. ఏకః పరస్తాదిదం బభూ
వయతో బభూవ భువనస్యగోప్తా, యమప్యేతి భువనగ్ం సాంపరాయనో
హావిర్ఘృత మహాయుషేతు దేవస్వాహా, భువనస్య గోప్త్రే ఈశానాయ
దేవాయేదం నమమ. ౭. వసూన్రుద్రానాదిత్యాన్మరుతో థసాధ్యా
నృభూన్ యక్షాన్ గంధర్వాగ్‌శ్చ పితౄంశ్చ విశ్వాన్ భృగూంత్స
ర్పాగ్‌శ్చాంగిరసో థనాగ్నీ ఘృతంహుత్వా స్వాయుష్యా మహయామ
స్వాహా, వసుభ్యోరుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యో మరుద్భ్య ఋభుభ్యో
యక్షేభ్యో గంధర్వేభ్యః పితృభ్యో విశ్వేభ్యో భృగుభ్య సర్పే
భ్యోంగిరోభ్యసాధ్యేభ్య ఇదం నమమ. ౮. యస్య ఆత్మనోమింద్రా
భూతగ్ని సత్పునరాహార్జాత వేదావిచర్షణి స్వాహా, అగ్నయేజాతవేద
స ఇదం నమమ. ౯. పునరగ్నిశ్చక్షుర దాత్పునరింద్రో బృహస్పతిః.
పునర్మే అశ్వినాయుదం చక్షురాధత్త మక్ష్యో స్వాహా, అగ్నయ ఇం
ద్రాయ బృహస్పతయ అశ్విభ్య మిదంనమమ.

ఓం భూర్భువస్స్వాహా, ప్రజాపతయ ఇదం నమమ, ఇత్యాజ్యా
హుతీర్హుత్వా, తత్తో స్మిన్నగ్నౌచరుగ్ శ్రపయిత్వాగ్నిం ధన్యాత్యగ్ని
ముఖాంతే, స్రుచ్యుపస్తీర్య చరుమవదాయ....సమిత మితి పురోను
వాక్యామనూచ్యాగ్నే పురీష్యేతి యాజ్యయా జుహోతి,సమితగ్ం సం
కల్పేథాగ్ం సంప్రియారోచిష్ణూ సుమనస్య మానౌ, ఇష మూర్జ
మభిసంవసానౌ సంవాం మనాగ్ంసినం ప్రతా సముత్తాన్యాకరం. ఇతి
మంత్ర ముచ్చార్య. · అగ్నేపురీష్యాధిపా భవాత్వంనః, ఇషు మూర్జం
యజమానాయ ధేహిస్వాహా. అగ్నయే పురీష్యాయేదం, ఇతి చరుం

హుత్వా స్రువమ్యథ స్త్రీన్య, స్విష్టకృద్దేవతాయై స్విష్టకృత మవదాయ,
అగ్నేః పశ్చాద్బర్హిషి నిధాయ తతస్స్రువేణాజ్యం గృహీత్వా, పురీ
ష్య స్త్వ మగ్నేరయిమా పుష్టిమాగ్ంసి శివాః కృత్వా దిశ స్సర్వా
స్స్వాంయోని మిహా సదస్స్వాహా. అగ్నయే పురీష్యాయేదం నమమ.
భవతం నస్సమనసౌ సమోకసావరేసౌ, మాయజ్ఞగ్ం హిగ్ంసిష్టం
మా యజ్ఞపతిం జాతవదనా శివా భవతమద్యన స్స్వాహా, అగ్నిభ్యాం
జాతవేదోభ్య మిదం నమమ, మా తేవపుత్రం పృథివీపురీష్య మగ్నిగ్
స్వేయోనావభారేఖా, తాం విశ్వై ర్దేవై రృతుభిస్సంవిధానః ప్రజా
పతి ర్విశ్వకర్మా విముంచతు స్స్వాహా, ప్రజాపతయే విశ్వకర్మణ ఇదం,
యదస్య పారేంజస శ్శుక్రం జ్యోతి రజాయత, తన్నపరుష దతి ద్విషో
గ్నే వైశ్వానర స్వాహా,అగ్నయే వైశ్వానరాయేదం నమస్సుతే నిర్ఋ
తె విశ్వరూపేయస్మయం విచృతా బంధ మేతం, యమేన త్వం యమ్యా
సం విదానో త్తమం నాకమధిరోహయే, మగ్ స్వాహా నిర్ఋత్యై
విశ్వరూపాయా ఇదం నమమ, యత్తే దేవీ నిర్ఋతిరాబబంధ
దామగ్రీవాస్వ విచర్త్యం, ఇదంతే తద్విష్యామ్యాయుషో నమమ,
ధ్యాదథాజీవః పితువద్ధిప్రముక్త స్స్వాహా, దేవ్యై నిరుర్యత్యా ఇ
దం నమమ. యస్యాస్తే అస్యాః క్రూర ఆసన్ జుహోమ్యేషాం
తిరిధానామ విసర్జనాయ, భూమి రితి త్వా జనావిదు ర్నిరురుతి
జత్వాహ, పరివేద విశ్వత స్వాహా, దేవ్యై నిరురుత్యా ఇదం సు అ
స్వంతమ యజమాన మిచ్ఛమ స్తేనస్యై త్యాంతస్కరస్య న్వేషి,అన్య
మస్మదిచ్ఛసాయిత్వా నమో దేవి నిరురు తెతుభ్యవస్తుస్వాహా. దేవ్యై
నిరురుత్యా ఇదం. దేవీ మహాం నిరురుతిం వందమానః పితేవపుత్రం
సయేవచోభిః, విశ్వస్యయాజాయమానస్య వేదశిరశ్శిరః విచష్టేస్వాహా,
దేవ్యైనిరురుత్యాయిదం, నివేశ సత్సంగమనో వసూనాంవిస్వారూపా
భిచష్టే, శచీభిర్దేవా ఇదసవితా సత్యధర్మేంద్రో నతస్త ఉసమరేప దీ
నాగ్ స్వాహా, దేవాయసవిత్ర ఇంద్రాయేదం నమమ. సంవత్సరాద
ధాతన నిరాహోవార్ కృణోతన, సింహామహా అనటముద్రిణం వయం
విశ్వాహాన స్త షతక్షితగ్ స్వాహా, అవటాయాక్షితాయేదం నిష్కృతా
హాషటగ్ం సువస్త్రగ్ం సుపేచనం ఉద్రిణగ్ంసించేఅక్షితగ్ంస్వా
హా అవటాయాక్షితాయేదం, సీరాయుంజంతి కవయోయుగా వితన్వ
తే పృథక్, ధీరా దేవేషు సుమ్నయ స్వాహా. సీరేభ్యః కవిభ్యయిదం,

యునక్తసీరావియుగాతనోత కృతేయోనౌ వపతేహబీజం, గిరాచశ్రుష్టిః
సభరా అసన్నో నేదీయఇత్సృణ్యా పక్వమాయాంత్స్వాహా, సీరేభ్యః
కవిభ్యఇదం, లాంగలం పవీరవగ్ం సుశేవగుం సుమతిత్సరు, ఉదిత్కృ
షతి గామవిం ప్రఫర్వ్యంచ పీవరీం ప్రస్థావద్రథవాహనగ్ం స్వాహా, లాం
గలాయేదం, శునంనః ఫాలావితుదంతు భూమిగ్ం శునం కీనాశా అభి
యంతువాహాన్, శునంపర్జన్యో మధునా పయోభిశ్శునాసీరా శునమస్మాసు ధ
త్తగ్ం స్వాహా, ఫాలేభ్యః కీనాశేభ్యః పర్జన్యాయ శునాసీరాభ్యా మిదం న
మమ, కామం కామదుఘే ధుక్ష్వమిత్రాయ వరుణాయచ, ఇంద్రాయా
గ్నయే పూష్ణ ఓషధీభ్యః ప్రజాభ్యస్స్వాహా, మిత్రాయ వరుణాయేం
ద్రాయాగ్నయే పూష్ణ ఓషధీభ్యః ప్రజాభ్యఇదం, ఘృతేనసీతా మ
ధునాసమక్తా విశ్వైర్దేవైరనుమతా మరుద్భిః, ఊర్జస్వతీ పయసాపిన్వమా
నాస్మాన్ సీతేపయసాభ్యావవృత్స్వ స్వాహా, ఊర్జస్వత్యై భూమ్యా ఇ
దం. ఇతి స్రువేణాజ్యాహుతీర్హుత్వా పూర్వవత్ పాత్రేసచరుణా, అగ్నయే
స్విష్టకృతే స్వాహా, ఇతి స్విష్టకృతగుం హుత్వా బర్హిరాది బ్రహ్మవిసర్జ
నాంతం కుర్యాత్, తతః అగ్న్యారోపణమ్ కుర్యాత్, తథాప్యుక్తం పూ
ర్ణాశ్రమళ్ళు, తథాచకారికా. శ్లో॥ రాగాద్గృహస్థస్య వివాహపూర్వే తే పత్న్యౌ
భవేతాం యదికత్ర వహ్న్యోః, వక్ష్యామి సంసర్గమనుక్రమేణ గార్హస్థ్యశీ
సంకృత్ప్రసిద్ధ్యై, ద్వితీయవహ్నిం విధినాసమిద్ధే ద్వితీయపత్న్యాశ్రిత
వలంబితాయాం, సమస్తమారభ్య తతః పరస్తాద్ధృతిర్హోమాంతమేక స్వితిమంత్ర
కేన. చతుర్గృహీతం జుహుయాత్ దగ్నౌ వద్యంత మంత్రేణ సమిధ్య
థాగ్నిం, ఆరోప్యపూర్వం విధినాసమిద్ధే హ్యగ్నౌతతస్తాం సమిధం నిద
ధ్యాత్; ఆజువ్హా ఉద్ధృత్యపదద్వయేన దార్వైరుపస్పృశ్య ఏవధర్త్రా,
యో బ్రహ్మసూక్తేన చతుర్గృహీతాని స్రుతేగ్నౌహుయాత్తుస్త్వైవ,
సమాధిమంత్రేణ పురోనువాక్యా ననూచ్య మంత్రేణ వరేణహోమః,
పురీష్య ఆలభ్య తతోనునాక శేషాభిరృగ్భి ర్జుహుయాద్ధృతేన, పూర్వ
వత్తైన చరుణాహోమం స్విష్టకృతః పునః, జయాంశ్చ తతో హుత్వా బ్రహ్మా
ణే దక్షిణాంతతః, ఇత్యేకః పక్షః. అథాపరః పక్ష ఉచ్యతే, పూర్వోత్త
రాగ్నీ దక్షిణోత్తర తశ్చస్థాపయిత్వా, ద్వయోరగ్న్యోః ప్రాతరవు
పాసనగుం హుత్వా, పత్నీభ్యాంసహితః, ప్రాణానాయమ్య పూర్వవ
త్సంకల్ప్య, ద్వయోరగ్న్యో ర్మధ్యేస్థండిలోల్లేఖనాదీని కృత్వా భవ

తంన స్సమానసౌసమోకనామ....ద్యనః, అగ్నావగ్నిశ్చ రతిప్రవిష్ట ఋ
షీణాం పుత్రో అధిరాజఏషః, స్వాహాకృత్య బ్రహ్మణా తేజుహోమి
మాదేవానాం మిథుయా కర్భాగదేయం ఇతి ద్వాభ్యాం మంత్రా
భ్యాం ప్రత్యేకౌపాసనాగ్నీ స్థండిలె సకృదేవతుపేత్, పత్నిభ్యాం స్థాప
యేత్, తత స్తస్మినగ్నా చగుగు శ్రపయిత్వా, అగ్ని ధనాద్యగ్న ము
ఖాం తే, అగ్నయెతంతుమతెస్వాహా, అగ్ని.....దం, అగ్నయేస్విష్ట కృ
తేస్వాహా, అగ్న....దం ఇత్యగ్నయే తంతుమతె స్తాలీపాకం కృత్వాః
సమిత్సన్నహనం జయాది బ్రహ్మ విసర్జనాతం కుర్యా న్నాత్నారోప
ణం కుర్యాద్భ్రిహ్మణే వరందద్యాత్, ఇత్యేకః పక్షః అస్మినగ్నేత్రికాం
డి కారికా, లోకాగ్నా వితరో ద్యాహో యదిగృహ్యావలద్వయం, రు
ద్రస్వామి మతెనాథతత్సంసర్గవిధింవదేత్. ద్వితీయా ద్వాహమారభ్య
పృగగ్నుత్వా నలద్వయం, సంధింబోదాయనః ప్రాహ వివాహాది దిన
త్రయే, గృహ్యాగ్ని ద్వయ హోమానాం తంత్రానుష్టానసిద్ధయే, మ
మాగ్నిద్వయసంసర్గం ?రిష్య యితిసోవదేత్, పాత్రద్వయె నిధాయా
గ్నీ పత్నీభ్యా సహికశ్శుచిః. అంతరాగ్నీతతఃకుర్యా త్సండిలోల్లేఖనాది
కం, భవతన్న స్సమనసా వగ్నావగ్నిరితి ద్వయం, జపిత్వా స్థండిలేగ్ని
ద్వే యుగవత్సం ప్రయోజయేత్.

పత్నీభ్యాం స్థాపయే ద్గాతు స్వస్యాగ్నే స్సంప్రవేశనం, తతో
గ్నితంతు మత్యంతక యజేదితి విధ్రిమః, తత ఔపాసనం కుర్యా ద్యా
వజ్జీవగతదంతరం, ఉపసంసృష్టఏవాగ్నా సీమంతాదిక్రియా. అపియస్తు
కశ్చనసంసర్గం నకరోతిద్విపహ్నిర్నా, నిత్యవగ్ని ద్వయంభార్యం తద్వ
తోనపృథక్రియా, ఇతి ద్విభార్యస్యాపావనాగ్ని ద్వయసంసర్గ హో
మాదికంసప్త అథవా. వివాహకర్తా ప్రథమే విలోహే లోకాగ్ని మి
థ్వా జుహుయా త్తదాగ్నా, ద్వితీయప్రాణి గ్రహణాది కేతు పూర్వా
గ్ని మిథ్వాజుహు త్తదగ్న, తథాచో క్తం. కామిసంతాన కామో
వా యదీచ్ఛే త్పునరుద్వహం, ఉపావరోహం. క ర్తవ్యం వైవాహికమ
తః వరం, ఇచ్ఛావివాహం పునరే వయస్యసౌపాసనే తస్య వివాహ
ఇష్టః,. వివాహభేదేపి నవహ్ని భేదోయద్యగ్నిభేదో స్త్రీకతోగ్నిభేదః. ఇ

త్యాది పఠ్యాయంతరాణి తద్గృహ్య కల్పానుసారీణ్యన్వేష్టవ్యానీ, అత్ర పశుర్వై కల్పికమేవదర్శితం.

ద్విభార్యాగ్నిసంసర్గః సమాప్తః.

అశ్వారోహణమ్.

అశ్వమత్తరై రారోహయేత్, అశ్వోసి, హయోసి, సరోసి, అర్వాసి, సప్తిరసి, వాజ్యసి వృషాసి నృమణా అసి, యయుర్నామాసి ఆదిత్యానాంపత్వాన్విహి, ఇత్యైరశ్వమారోహయేత్.

అశ్వారోహణమ్ సమాప్తః.

గజారోహణమ్.

హస్తిన ముత్తరయా హస్తియశసమస్తియశసిభూయాసం, వహకాలవహశ్రియంమాభి వహ, ఇంద్రస్యత్వా వజ్రేణాభి నిదధామి సుందరగజ, ఇత్యాదితత్తద్గజప్రసిద్ధనామ గృహ్ణీయాత్ సర్వోప్యయం మంత్రః ఆరోహణఏవ వినియుక్త త్వాన్నత్వం కుశనిధానే యోజయితుం శక్య ఇతి.

గజారోహణమ్ సమాప్తః.

తాభ్యాంపతితస్యకర్మ.

తాభ్యాగం శరీరభేదనే పూర్వవత్పృథివీ మభిమృశేత్, అశ్వహస్తిభ్యాం పతనాచ్ఛరీర బాధేహే మంత్రప్రత్యవరోహవత్ స్యోనా పృథివిభవా నృతు రాణివేశనీ. యచ్ఛా నశ్శర్మ సప్రథాః, బడిద్ధాపర్వ

తా వాఖిద్రంభిభర్షి పృథివి, ప్రయాభూమిా ప్రయత్వతి మహ్నాజినోషి మహాని, అత శరీరబాధో వినశ్యతి.

తాభ్యాం పతితస్య కర్మ, సమాప్తాః.

సంవాదీయ ఫలీకరణహోమః.

సంవాదమేష్యన్ తృణ్యేన పాణినాఛత్రం దండచాచ త్తే,దక్షి ణేనఫలీకరణ ముష్టియు త్తరయా హుత్వాగతో త్తిరాణ్ణుపేత్, సభా వ్యవహారాదిషు సవ్యేన పాణినాఛత్రందండంచ గృహ్ణీయాత్, సవ్య పాణి ధృత ఛత్రదండ ఏవదక్షిణేన పాణినా ఫలీకరణ ముష్టి మవజిహ్వ కేత్యేతయా న్వగ్నౌజుహోతి, నతుపరి స్తరణ పరిషేచనాది, అవజి హ్వకనిజిహ్వకావత్వాహ విషాఘూజె. తత్సత్యం యదహం బ్రవీమ్య ధరోమదత్యజ్ఞ శర్మావదత్వాస్వాహా. అగ్నయ ఇదం, తత స్సంవాదేశం గత్వా ప్రత్యర్థినం పశ్యన్నతె వాచమిత్యేతాంజపేత్,అతెవాచమా స్యం దద అనునస్యాగుం. హృదయాదధి, యత్రయత్ర తె వాజ్ఞ్నిహి తాతాంతాఆదదే, తత్సత్యం యదహం బ్రవీమ్యధరోమ త్వగ్యస్య యజ్ఞశర్మన్. క్రుద్ధము త్తరాభ్యామభిమంత్రయే తవిక్రోధో భవతి యా తపేషాయ త్త ఏతరితే తాభ్యా మృగాభ్యాం క్రోధయు క్తంప్రత్యర్థినమ భిమంత్రయేత తతఃకోప రహితో భవతి, యాతపేషారగాట్యా తనా ర్ణోర్వ మృధ్రిస్యనాశనీ, తాందేవ బ్రహ్మచారిణో వినయంతుసుమే థసః, యు త్తనితన్మఖే నుతగుంరరాట ముదివవిధ్యసి, విధేక్రోధం స యామసి గర్భ మశ్వతర్యాఇవ ఇతి.

సంవాదీయ ఫలీకరణహోమః సమాప్తాః.

స్వభార్యాయాః పురుషాంతరసంగతినిరాసార్థం కర్మ.

అంభవేఘ్నః పరేషాగుస్థూనధారికాజీవ చూర్ణాని కారయిత్వో త్తర యాసుపాయాసంభాధ ఉపవపేత్, గ్రామాంతరం ప్రయాస్యన్ గృహే వర్తమానాయా భార్యాయాః పరపురుషోప భోగ మకామయ

మాసశ్శత చరణానాము కారణ్యైక సర్వవిశేషస్య జీవశ ఏవాశ్మనా ప్రహారేణమార్గాని కారయిత్వా తాన్యవజ్యాము వేత్యేతి యార్చా ప్రాప్తద్రామూ భార్యమా యోనౌ విక్షిపేతు, అనజ్యాసం వధన్వనో హృధోవన్యుతనోమితె, ఇంద్రాపాంస్య ఫలీకమన్యేభ్యః పురుషేభ్యో న్యత్రవంతు, ఏవక్రుం తేన్యానుపయోదాద్యాభవతి.

స్వభార్యాయాః పురుషాంతరసంగతినిరాసార్థంకర్మ సమాప్తః.

పునస్తద్భార్యోపయోగకరణః.

సిధ్యర్థేతాభుః మాత్రేణ ప్రక్షాళయీత, పూర్వకృత చికిత్సయోపభోగాయోగ్యయా భార్యయా యోనింస్వోపభోగార్థం కపిలాగోమూత్రేణ ప్రక్షాలయీత తతోగవనయోగ్యాభవతి, సుప్తకాల ఏవైః తత్ప్రక్షాళనంకార్యమ్.

పునస్తద్భార్యోపయోగకరణః సమాప్తః.

పణ్యహోమః.

క్రవిక్రయాది వ్యవహారవతః పురుషస్య పణ్యద్రవ్యస్యార్ఘోత్కర్షా ప్రకర్షాది లాభార్థం కర్మవిధీయతే. యదస్యగృహే పణ్యగ్స్యాత్తత ఉత్తరయాజుహుయాత్. ప్రాణివ్యతిరిక్త క్రయ్యద్రవ్యా దవదాయాయంహోమః కర్తవ్యః, అస్యప్రయోగః ప్రాణానాయమ్య,ఏవం ...త్యర్థం మమపణ్య ద్రవ్యార్ఘ సిధ్యర్థం పణ్యహోమం కరిష్యే అగ్నేరుపసమాధానాద్యాజ్య భాంతే ప్రకృత పణ్యద్వ్రీహియవ మర్గిచాద్యర్థ వ్యాదవదాయ యదహ మిత్యేతయాజుహోతి, యదహంధనేన ప్రపణంగుశ్చ రామిధనేన దేవాధనమిచ్ఛమానః తస్మిన్తే సోమోరుచ మాదధాత్వగ్ని రింద్రోబృహస్పతిశ్చ స్వాహా, సోమాగ్నీంద్ర బృ

హాస్పతిభ్య ఇదం, ఇతి స్తంత్రశేషం సమాపయేత్, ఏవంకృతేర్థ సిద్ధి ర్భవతి.

పణ్యహోమః సమాప్తః.

భార్యాయాభర్తృవశ్యకర్మ.

యంకామయేత నాయ చ్ఛిద్యేతేతి జీవవిషాణె స్వమూత్రమానీయ సుప్తముత్తరాభ్యాం మంత్రాభ్యాం పరిషించేత్, యా స్త్రీ స్వభర్తారం సపత్నీబాధరహితం కామయేత సా జీవంత్యా గోర్విషాణం బలాదాహృతత స్మిన్ త్స్వమూత్రమానీయ తేన సుప్తం పతిం పరిత్వాగిరేరమిహామిత్యేతాభ్యాం మృగాభ్యాం మంత్రాభ్యాం ప్రదక్షిణం పరిషించేత్, పరిత్వాగిరేరమిహం పరిభ్రాతుః పరమస్వసుః, పరిసర్వేభ్యో జ్ఞాతిభ్యః పరిషితః క్వేష్యసి, శశ్వత్పరికుపితేన సంక్రామేణావిచ్ఛిదా, ఉలేనపరిషితోసి పరీషితో న్యులేన. ఇతి ఏవకృతె భర్తాభార్యాయావశేతిష్ఠతి.

భార్యాయాభర్తృవశ్యకర్మ సమాప్తః.

దాసాది పలాయననిమిత్తంకర్మ.

యేన పథాదాస కర్మకరాః పలాయేరగుం స్తస్మి న్నిత్యాన్యువ థాయోత్తరా ఆహుతీ ర్జుహోతి, దాసాదాస్యోభృతి కర్మకరాః యే సమార్గేణ పలాయేరన్ తస్మిన్ మార్గేదాపసుయాణి పలయానుష్పథా యతే ష్వే వానర్థనవర్తయేత్యాదిభిశ్చ తస్ర ఆజ్యాహుతీర్జుహుయాత్, ఆవర్తనవర్తనవర్తయేంద్ర నర్దబుద, భూమ్యాశ్చతస్రః ప్రదిశస్తాభిరా వర్తయా పునస్స్వాహా, ఇంద్రాయేదం ఆవర్తన నివర్తనావర్తన నివర్తయనా స్వాహా. ఇంద్రాయేదం, అనుపాహ్వదన హ్వయో నివర్తనో న్యపీవృతత్, ఇంద్రః పరిక్రోశేనః పరిక్రోశత్ సర్వతస్స్వాహా, ఇంద్రాయేదం, యదిమామతి న్యాధ్వ ఆదేవాదేవవత్తరం ఇంద్రః పాశేనసిక్త్వా

వోమహామిద్వశమానయాత్స్వాహా, ఇంద్రాయేదం, నాత్రపూర్వోత్తరతంత్రాదికమ్.

దాసాది పలాయన నిమిత్తంకర్మ సమాప్తః.

ఆకస్మికవృక్షఫలాదిపతనమ్.

యద్యేనం వృక్షాత్ఫలమభి నిపతేద్వయాంసి వాభి విక్షిపేతావర్షతర్క్యవాద్బిందుకభినిష్పతేత్తము త్తరైర్యథాలింగం ప్రక్షాలయీత ఆకస్మాద్వృక్షాత్ఫలపాతనే కాకకంకాది కుత్సితపక్షిపక్షాభిఘాతే విద్యున్మేఘపురోవాతాదిరహితా కాలికాంతరిక్షాద్బిందుపతనే చోత్తరైర్యది వృక్షాదిత్యాదిభిస్త్రిభిర్మంత్రైర్యథాలింగంతత్తన్నిమిత్తస్పృష్టం దేశం ప్రక్షాలయీత, యదివృక్షాద్యద్యన్తరిక్షాత్ఫల మభ్యపతత్తద్వాయురేవ, యత్రాస్పృక్షత్తనువం యత్రవాస ఆపో బాధం తాం నిర్ఋతిం పరాచైః ఇతిఫలపతనప్రదేశం ప్రక్షాలయీత, యేపక్షిణః పతయంతి బిభ్యతో నిర్ఋత్తైస్సహ, తేమాశివే సశగ్మేన తేజసోం దంతు వర్చసా ఇతి పక్షువాతాభిఘాతదేశం దివోనుమా బృహతో అంతరిక్షాదపాగ్స్తోకో అభ్యపతచ్ఛివేన సమహామింద్రియేణ మనసాహమాగాం బ్రహ్మణాసంవృచాన సుకృతాకృతేన ఇత్యద్బిందుసంస్పృష్టదేశమితి.

ఆకస్మికవృక్షఫలాదిపతనమ్ సమాప్తః.

అద్భుతోత్పాతనిమిత్తమ్.

అగ్గారస్థూణా విరోహణే మధున ఉపవేశనే కుష్మాండ కపోతదర్శనే మాత్యానాగుం శరీరేషణే న్యేషు చాద్భుతోత్పాతేష్వమావాస్యాయాం నిశాయాం యత్రపాం సశృణుయాత్తదగ్నేరుప సమాధానాద్యాజ్య భాగాంతే ఉత్తరా ఆహుతీర్హుత్వా జయాది ప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతం కృత్వాభి మృతేభ్య ఉత్తరయా దక్షిణతోఽశ్మానం పరిధిం నిదధాతిని దధాతి, గృహాస్యో పర్యం కురాద్యుత్పత్తౌ సారఘుస్యాన్యస్యవామధున ఉపవేశనే అంబరీషే కపోతదర్శనే పుత్ర

భ్రాత్రాదీనాం మరణే గృహమధ్యే వల్మీక హస్తాద్యా కృత్యుత్పత్త్యా
దివ్యాద్భుతోత్పాతేషుచామావాస్యాయాం నిశాయాం అపాశబ్దరహిత
ప్రదేశం గత్వాతత్రోత్తరా ఏకాదశో జ్యాహుతీర్జుహుయాత్. అ
త్రాయం ప్రయోగః. ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ప్రీత్యర్థం అంగార
స్థానే విరోహణాద్యద్భుతోత్పాతనిమిత్త ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే,
అగ్నేరుప సమాధానాద్యాజ్యభాగాంతే ముఖాతద్గృహీత్వాన్వార
బ్ధాయాం,యిమంమేవరుణగ్ంచకేస్వాహా, వరుణాయేదం, తత్వా....
మిస్వాహా, వరుణాయేదం త్వన్నో....హా,అగ్నీవరుణాభ్యామిదం సత్వం
నో....హా, అగ్నీవరుణాభ్యామిదం త్వమగ్నే....హా, అయసేగ్నయయి
దం, ప్రజాపతేనత్వం....స్వాహా, ప్రజాపతయయిదం, పునః, ప్రజాప
తే....హా, ప్ర....దం, సమ్రాజంచవిరాజంచాభి శ్రీర్యాచనోగృహే,
లక్ష్మీరాష్ట్రస్యయాముఖేతయా మాసగ్ం సృజామసిస్వాహా,లక్ష్మ్యా
యిదం భూస్స్వాహా, అగ్నయయిదం, భువస్స్వాహా,వాయవ్యయిదం,
సువస్స్వాహా, సూర్యాయిదం, జయాది ప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతం
కుర్యాత్, అమాత్య శరీరరేషణ విషయేత్వసంవిశేషః, అగ్నేర్దక్షిణ
దేశేదీర్ఘావటంఖాత్వా తస్మిన్నవటే, ఇమం జీవేభ్యఃపరిధిందధామి,మై
షాంనుగాదపరో అరమేతం, శతం జీవంతు శరదః పురూచిస్తిరో మృ
త్యుందధతాం పర్వతేన, ఇత్యేతయర్చామృతా మృతపరిధిరూపం
పాషాణం సంస్థాపయతి, తతః అభ్యుదయంకర్మణః పుణ్యాహంచ
కుర్యాత్.

అద్భుతోత్పాతనిమిత్తమ్ సమాప్తః.

కదళీ వివాహః,

అథాతః కదళీవివాహవిధింవ్యాఖ్యాస్యామో బ్రాహ్మణైస్సహ
వరోకదళి సమీపంగత్వా, పుణ్యాహం వాచయిత్వాచార్యం వృణీయ
తత్రవేదికాం నిర్మాయతద్వేదికామధ్యే అఢకపరిమిత శ్వేత తండులో
పరికదళీంసంస్థాప్యపంచగవ్యేన ఆపోహిష్టా మయోభువ ఇతితిసృభిః ప
వమానసూక్తేనాద్భి ర్మార్జయిత్వావస్త్రభూషణాది సర్వాలంకారై
రలంకృత్య, అతిహావమితి పాదాప్రక్షాళ్యాచమ్య రక్షాబంధనం య

జ్ఞోపవీతం కన్యావరణంవినా గౌరీపూజాంచ బృహత్సామేతి కదళ్యాం కంకణం బధ్వామహాసంకల్పముచ్చార్య నప్త్రే గోత్రాయ పౌత్రాయ పుత్రాయ వరాయ కదల్యాం గోత్రనామాని వర్జయిత్వా కదళినా మ్నా మిమాం కన్యాం ప్రతిపాదయామీతి తతో వర స్త్వర్కా స్సుమ వేదేభ్యో యజ్ఞరేషఘ్నాన్మంత్రాన్ జపిత్వా అథవరమిత్యాది ఓం కల్పయతేత్యంతం జపేత్ తత స్సుముహూర్తే స్వయందృష్ట్వేత్యాది పఠిత్వా కపిలావాచనాది బ్రహ్మగ్రంథింకుర్యాత్, రాజహోమం వినా ప్రధాన హోమంకుర్యాత్ ఆశీర్వచనం కారయేత్, రక్షాన్ప్రజ్యవ స్త్ర ద్వివసహితవధూమలంకార సహితామాచార్యాయదద్యాత్ పృథివీంగచ్ఛేతి తత్సూక్తం కదలీమన్యత్ర స్థాప్యవనే వంశ్వజేత్, స్నాత్వాచమ్య గోభూతిలేత్యాది దశదానాని కుర్యాత్ శూర్పవాయనంచ దద్యాత్, స్నాత్వాచామేదితి ఏవమేవార్క వివాహః.

కదళీ వివాహః సమాప్తః.

చంద్రగ్రహణహోమః.

ప్రాణానాయమ్య ఏవం....ర్థం రాహుగ్రస్త సోమోపరాగప్రయుక్త గ్రహణహోమం కరిష్యే, ఔపాసనాగ్నిం ప్రజ్వాల్య పూర్వకరిషేచనం కృత్వా స్రువేణ చతుర్గృహీత మాజ్యంగృహీత్వా, ఆప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వతస్సోమ వృష్ణియం, భవా వాజస్య సంగథే స్వాహా, సోమాయేదం, సం తే పయాంసి సముయంతు వాజాస్సం వృష్ణియాన్యభి మాతిషాహః, ఆప్యాయమానో అమృతాయ సోమదివి శ్రవా....స్యుత్తమాని ధిష్వస్వాహా, సోమాయేదం యా తే ధామాని దివియాపృథివ్యాం యాపర్వతేష్వోషధీష్వప్సు తేభిర్నో విశ్వైస్సుమ, నాఅహేడన్రాజన్ త్సోమ ప్రతిహావ్యాగృభాయస్వాహా, సోమాయేదం ఉత్తరపరిషేచనం కృత్వా స్వస్తిశ్రద్ధా మిత్యాది నమస్కారః కార్యః.

చంద్రగ్రహణహోమః సమాప్తః.

సూర్యగ్రహణహోమః.

ప్రాణానాయమ్య ఏవం....ర్థం కేతుగ్రస్తసూర్యోపరాగప్రయుక్త గ్రహణ హోమాఖ్యం కరిష్యే, ఔపాసనాగ్నిం ప్రజ్వాల్య పూర్వ పరిషేచనం కృత్వా స్రువేణ చతుర్గృహీతమాజ్యం గృహీత్వా తరణిర్విశ్వదర్శతో జ్యోతిష్కృదసి సూర్య విశ్వమాభాసి రోచన స్వాహా, సూర్యాయేదం, ఉద్వయం....జ్యోతిరుత్తమ...స్వాహా. సూర్యాయేదం ఉదుత్యం...సూర్య...స్వాహా, సూ...దం. చిత్రం....తస్థుషశ్చస్వాహా. సూ...దం. ఉత్తరపరిషేచనం కృత్వా. స్వస్తి శ్రద్ధామిత్యాదినా నమస్కారం కుర్యాత్.

సూర్యగ్రహణహోమః సమాప్తః.

సమస్యహోమః.

స్మృతితత్వ దీపికాయాం, యజమానే ప్రవసతిత్వగ్ని సంస్థాపనాదికం. కారయిత్వా తదారభ్య పత్నీతూపనసేదితి. ద్విత్రిదినేష్వపి సమస్యహోమమాహ మరీచిః, ప్రవాసినోగ్నిహోత్రం సాయం త్రిపంచాహం చ సత్త్వవా. హోతవ్యో హోమ ఏకాహో సాయం ప్రాతః పృథక్ పృథక్, కాలద్వయేప్యశక్తశ్చే దేకస్మిన్ కాల ఏవవ. ప్రాగుక్తేనైవ విధినా సమస్యం హోమమాచరేత్. బృహస్పతిః, సాయంప్రాతర్హోమ యుక్తౌ సాయమేవ సమస్యతు, అపన్యోజుహూయా త్తత్రి సమిదేకాథ వాద్వయం, చతంప్ర ఆహుతీః కుర్యాత్ త్రిత్ర ద్వే సాయమాహుంతీ, ప్రాతరాహుంతీ, ద్వే ప్రాతరాహుంతీ చైతదుపస్థానం సకృత్తథా, ప్రాణానాయమ్య ఏవం....ర్థం సాయమౌపాసనం సమస్యహోమేషు మాశ్రిత్య అనుకృవ్యకృతైః పూర్వాహ్న స్సాయమౌపాసనై సహతండులైః హోష్యామి. ఔపాసనసంఖ్యయా తండులగ్రహణం, ఏవమేవ ప్రాతః.

సమస్యహోమః సమాప్తః.

పక్ష హోమః.

స్మృత్యర్థసారే, సమస్యేఅగ్నిహోత్రాణి యథాసంభవమా పది, ప్రతిపద్యన్న యేత్యాస్యు మాఽదర్శన్యత్రవాదినే, యావంత్యేవ సథాహత్తుప్రాగ్దిని బవంతీహి, తావంత ప్రతిగృహ్ణ్య యాచ్ఛతురున్న యనానితు, ప్రాతర్హోమార్థ త్సను సైవ జుహుయా ద్వాపరేహని, సర్వథా పవసథ్యాహేసాయంహోమః పృథగ్భవేత్, తత్రైవయజనీయాహః ప్రాతర్హోమః పృథగ్భవేత్. అయం క్రమః. ప్రాణానాయమ్య. ఏవం...ర్థం, ప్రతిపత్సా, యం ప్రభృతిచతుర్దశీ పర్యంతం చతుర్దశ సాయమాపాసనహోమా నపకృష్య పక్షహోను పక్షమాశ్రిత్యతండులై హోష్యామి,పక్షదినాని సంఖ్యాయసంకల్పః కార్యః, తత్సంఖ్యయా ఆహుతిద్రవ్యో స్నంయనంచ కార్యం అస్మిన్నపిపక్షే అవుపవసథ్యహనిసాయంహోమః కర్తవ్యః, ఏవమేవ ద్వితీయాయాంప్రాతరౌపాసనాన్యపకృష్య. పక్షహోమ పక్షమాశ్రిత్య తండులైర్హోష్యామి, పక్షదినసంఖ్యానపూర్వవత్, అత్ర యజనీయేనాని ప్రాతమశ్చకర్తవ్యః.

పక్షహోమః సమాప్తః.

అక్షరాభ్యాసమ్.

ప్రాణానాయమ్య, ఏ....ర్థం అస్యకుమారస్య క్షరాభ్యాసాఖ్యం కర్మకరిష్యే.... గణాధిపతిపూజాంకరిష్యే, గణాధిపతిపూజాం కృత్వా, పుణ్యాహంవాచయిత్వా, పునః ప్రాణానాయమ్య, ఏవం,...ర్థంఅక్షరాభ్యాసాంగ త్వేన అగ్నిదేవతాసహిత శ్రీమహా సరస్వతీ పూజాంకరిష్యే, మధ్యేసరస్వతీం, దక్షిణతో హరిం, పశ్చాలక్ష్మీం ఉత్తరతో దేవీంచావాహ్య, అష్టసుదిక్షు దిక్పాలకానావాహ్య, భూరిత్యాది.మూలమంత్రేణ షోడశోపచారపూజాం కృత్వా, తతః ప్రాణానాయమ్య, ఏవం....ర్థంఅక్షరాభ్యాసాంగ త్వేనహోమం కరిష్యే, స్థండిలోల్లేఖనాది పూర్వపరిషేచనాంతం కృత్వా తతః, సరస్వత్యైస్వాహా, సరస్వత్యాఇదం, హరయేస్వాహా హరయఇదం, లక్ష్మ్యైస్వాహా

లక్ష్మ్యైయిదం దేవ్యైస్వాహా, దేవ్యాఇదం, ఇతి చతస్రస్సమిధాఘృతా హుతీర్హుత్వా ఉత్తరపరిషేచనం కృత్వాస్వస్తి శ్రద్ధామిత్యాదినానమస్కారం కుర్యాత్. తతః శ్రీగురుః ప్రాఙ్ముఖోభూత్వా ప్రత్యఙ్ముఖం శిష్యంశివాయనమఇతిమంత్రముపదిశేత్. హరిః ఓంతత్సత్.

అక్షరాభ్యాస స్సమాప్తః.

విధురవైశ్వదేవః.

అనగ్నికస్య వైశ్వదేశ మాహావృద్ధ వసిష్టః, అనగ్నికస్తు యోవిప్రపన్నోన్నం వ్యాహృతిభి స్స్వయం, హుంత్వా శాకలమంత్రైశ్చ శిష్టంకాల బలింహరేత్. దేవకృత స్త్యేనన ఇత్యాద్యాశ్శాకల మంత్రాః. విష్ణుదపి, అన్నంవ్యాహృతిభిర్హుత్వాహుత్వా మంత్రైశ్చ శాకలైః, ప్రాజాపత్యైర్హవిర్హుత్వా పూజయేదతిథిం స్తథేతి, ప్రథమతస్సర్వ ప్రాయశ్చిత్త పూర్వకం వఇశ్వదేవ మారభేత్, తత్ప్రకారః, ప్రాణానాయమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం పాత రైవశ్వదేవంకరిష్యే, అగ్నిమిధ్వేత్యాది అన్నమగ్నావధిశ్రిత్య ఉదగుద్వాస్య అన్నంద్వేధావిభజ్యాభిఘార్య, ప్రథమభాగాదాదాయ, భూస్స్వాహా, అగ్నయఇదం, భువస్స్వాహా. వాయవఇదం, సువస్స్వాహా, సూర్యాయేదం, భూర్భువ సువస్స్వాహా, ప్రజాపతయ ఇదం శాకబలిః, ఉదీచీనముష్ణం సోహ్యస్వాహా, ప్రజాపతయఇదం, దేవయజ్ఞ పర్జం మహాయజ్ఞానగ్రదానంచ కుర్యాత్, ప్రాణానాయమ్య, ఏవం.... ప్రీత్యర్థం వైశ్వదేవాంగత్వేన శాకలహోమాన్కరిష్యే, సమిధ ఆహృత్యవైజ్ఞహుయాత్, దేవకృతస్యైన సోమాయ జనమసి స్వాహా, అగ్నయఇదం, మనుష్యకృత స్యైనసోవయజనమసిస్వాహా, అగ్నయయిదం, పితృకృతస్యైన సోవయజనమసి స్వాహా,అ....దం, ఆత్మకృత స్యైన సోవయజనమసి స్వాహా, అ....గం, అన్యకృతం....స్వాహా. అ...దం, అస్మన్కృతస్యై నసోమయ జనమసి స్వాహా, అ...దం, యద్దివాచన క్తంచైవశ్చ కృమతస్యాపయజన మసి స్వాహా, అగ్నయఇదం, యత్స్వపంతశ్చ జాగ్రతశ్చైవశ్చ కృతస్యావయ జనమసిస్వాహా, అగ్నయఇదం, యత్సుషు ప్తశ్చదా గ్రతశ్చైవశ్చ

కృణుతనావ్యవయజనమసి స్వాహా. అగ్నయయిదం, యదిద్వాగ్ం పశ్చా విద్వాగ్ం సస్పైనశ్చ కృణుతనావ్య వయజనమసి స్వాహా; అగ్నయయిదం ఇతిశాకలహోమాన్ హుత్వాస్వస్తి శ్రద్ధామిత్యాదినా నమస్కృత్య శ్వాన్నబలిం హృత్వాతిథీన్ పూజయేత్ అత్రవైశ్వదేవే అగ్న్యలంకరణ పూర్వోత్తర పరిషేచనాదికం సర్వంమహాయజ్ఞాదితంత్రంచ వైశ్వదేవ వద్ద్రష్టవ్య.

విధురవైశ్వదేవః సమాప్తః.

ఏకనక్షత్రజననశాంతిః.

సోదరభ్రాతృ భగిన్యోర్నక్షత్రే భ్రాతృర్భగిన్యావోత్పత్తౌ గోప్రసవ మకృత్వైవశాంతి మాత్రంకార్యం, భ్రాత్రైక నక్షత్రోత్పత్తిసూచిత సర్వారిష్ట శాంత్యర్థం, భ్రాత్రైక నక్షత్రజననశాంత్యాఖ్యే కర్మణి ఆశ్లేషానక్షత్రపూజాం తత్తద్విహిత హోమాదీకంచ కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య స్వస్తివాచనేప్యేవ మేవసంకల్ప, కలశేరక్త వస్త్రే ఆశ్లేషానక్షత్ర ప్రతిమాం సర్ప ప్రతి మాంవా, అస్మిన్నక్షత్రే జన్మతన్నక్షత్రప్రతిమాం తన్నక్షత్ర దేవతా ప్రతిమాంవా నక్షత్రేష్టుక్తైత్తిరీయక మంత్రైః పూజయేత్, అన్వాధానే—యిదం నక్షత్రం అముకాం నక్షత్రదేవర్గాంవాన మిచ్ఛరావ్యాజ్య ద్రవ్యైః పతిద్రవ్యం అష్టోత్తర శతసంఖ్య జుహుయాత్, స్విష్టకృదాది హోమశేషం సమాప్య, ఉత్తరపూజాంకృత్వా,యయో రేషాం వాయేక నక్షత్రే జన్మతయో స్తేషాంవాభిషేకః, అత్రగ్రహమఖోపినావశ్యకః, కరణేన దోషః తదుభయస్యాప్యత్ర విశేషోక్త్యానిర్దేశాత్, క్వచిత్సంపూజిత హరిహర ప్రతిమాదానమప్యుక్తం, శాంత్యాకరణేతు. శ్లో॥ ఏకస్మిన్నేవ నక్షత్రే భ్రాత్రోర్వాపితృపుత్రయోః, ప్రసూతిశ్చేత్తయోర్మృత్యు ర్భవేదేవ న్య నిశ్చితః.

ఏకనక్షత్రజననశాంతిః సమాప్తః.

జన్మనక్షత్రే రోగోత్పత్తౌ శాంతిః.

దర్భసింధా .... దేశకాలౌ సంకీర్త్య, మమోత్పన్నవ్యాధే ర్జీవ చ్ఛరీరావిరోధేన సమూలనాశార్థం మఘానక్షత్ర శాంతిం భవతః కు ర్వంత్విత్యృత్విజో వృణుయాత్, గణేశపూజా. స్వస్తివాచనం. ఆచా ర్యం వృత్వా కుంభో పరిపూర్ణ పాత్రే ద్వాదశదళే నక్షత్రదేవతా ప్ర తిం సౌవర్ణీం సంపూజ్య. ద్వాదశదళే సంకర్షణాది ద్వాదశమూర్తీస్సం పూజ్య మార్వాసమిత్తి లక్ష్మీ రాజ్యైర్గాయత్ర్యాత త్ దేవతాయా అష్టోత్తర శతం హుత్వా దధ్యోదన బలిం దత్వా, కలశోదకేన యజమా నం మార్జయేత్, మార్జనమంత్రాః, మహాఅష్టావాక్యాని, గాయత్రీ, త్ర్యష్టౌః, ముంచామిత్వా. త్రియంబకేన ఆపోహిష్ఠాదిఆయుష్యసూక్తం దేవస్యత్వే ప్రతీనూర్జయేత్. ఆచార్యాయ కలశవస్త్రం ప్రతిమాంగాం చ దద్యాదితి సంక్షేపః.

జన్మనక్షత్రే రోగోత్పత్తౌ శాంతిః సమాప్తాః.

నాలవేష్టనశాంతిః.

శ్లో. నాళే వేష్టసజాతస్య పితృభ్రాతృళ్చ మాతులః, ఉపవీతాకృ తిస్సవ్య అపసవ్యచమాలికా, తత్రాదీనాం ద్వేషయుతం మాతులస్య విశేషతం. తద్దోషశమనార్థాయ శాంతింకుర్యాద్యథావిధి. సూతకాం తే శుభదినే బ్రాహ్మణైస్సహ పుణ్యాహంవాచయిత్వా, సంకల్ప్య, ఏవంగుణేత్యాది, శుభతిథౌ, యజమానస్య కుమారస్య నాలవేష్టన జన్మనేనపుత్రారిష్ట పిత్రారిష్ట భ్రాత్రారిష్ట మాతులారిష్టాదిసర్వారి ష్ట నివృత్త్యర్థం మాతాపిత్రోః శ్రీశోశ్చ...ర్థం ధనకనకవస్తువాహానస మృద్ధ్యర్థం, అపమృత్యుప...ర్థం ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం యమునోక్తప్ర కారేణ నాలవేష్టన జననశాంతిః కరిష్యే. ఆచార్యాది ఋత్విగ్వరణం కృత్వా, కలశారాధనం కుర్యాత్, అస్మిన్కలశే నీలసచ్ఛాయమితివరు ణం ధ్యాత్వా, ఏవం ప్రతిమాపూజాంచ కుర్యాత్తు, కరాలవదనః ఖడ్గ వజ్రశూల వరప్రదః, నీలసింహాసనశ్చ రాహూ స్తత్రప్రశస్యతే సర్పో రక్తస్త్రీనేత్రశ్చద్విభుజః పీతవస్త్రభృత్తు, పాశాంకుశ ధరస్తిష్ఠేదివ్యా

భరణభూషితః, నమోఅస్తుసర్వేభ్యయితీ మంత్రేణ పూజయేత్, శో
చద్వయేన మంత్రమకేన పూజయేత్, ఏహిదైత్యకులోద్భూత గ్రహా
ణోద్భృతకారణాత్, గృహాణపూజాం సంప్రార్థ్య సుస్థిరో.భవవిష్టరే,
అనేనావాహ్య: భిన్నాంజనసమానీతం నీలమేఘసమప్రభం, స్థాపయా
మ మహావక్త్రం రాహుం చంద్రార్కమర్దనం, అనేనస్థాప్యభిమన్త్ర
ద్రాం, పునశ్చమృత్యుంజయం ధ్యాత్వా తన్మంత్రేణ దిక్పాలక క
లశారాధనంకుర్యాత్, ఓం భూః వరుణమావాహామిత్యావాహ్య, క
యానశ్చిత్రవృతా, భూర్భువస్సువరోం బర్బరదేశజం పైఠీనసగోత్రజ
అంగీరసార్షబ్ధా అశ్వినీనక్షత్రం హూతాశనాగ్ని ఖడ్గచర్మశూలవరద
చతుర్భుజం కృష్ణాంబరధరం గంధమాల్యానులేపనం గోమేధికరత్నా
భరణ భూషితం కిరీటినం కృష్ణధ్వజపతాకినం కరార వధవోపేతం
కృష్ణసింహవాహనం నీలాశ్చం కృష్ణధూసరరథారుహ్యం, అధిదేవతా
లంకారం ప్రత్యధి దేవతాం సర్పం నాళార్ణకం రాహుమావా ....
మి. తద్దక్షిణ పార్శ్వే, పాశదండధరం భీమం కరాళభగవాన్వితం,స్వ
ల్పవృశ్చిక రోమాణం కాలంరాహ్వధిదేవతాం, పరంమృత్యోర్యదితిమం
త్రేణావాహ్య. తద్వామభాగే, సర్పాన్కమండలుధరా నక్షసూత్రప
మన్వితాః, ఏకభోగ్రస్త్రిభోగానాన్ భూమపాః శుభసంయుతాః, ఆ
యంగౌరితి మంత్రేణ ప్రత్యధి దేవతా తర్పయామి. పంచామృతస్నా
నం, కేతకీతిజోగంధధూప పుష్పాక్షతైరభర్చ్య ప్రాకాద్యష్టదళేషు
ఏభిర్నామభిః పూజయేత్, కామికాయ, రాహవేన, ఉరగాయనమః
ధూమాంగాయన• చక్రకాయ సింహికా తనయాయ, చంద్రసూర్య
వినుర్ధనాయనమ, ఏవం సంపూజ్య, ధూపదీపమాంస ప్రత్యామ్నా
య లవణోపేతపాయసన్నై వేద్య తాంబూలాది పూజాం కృత్వా, హో
మంకుర్యాత్, ఏవంగుణేత్యాది, జన్మనక్షత్రరాశ్యపేక్షయా జన్మాద్య
రిష్టస్థాన స్థితరాహుణా సూచిత నాలవేష్టన దోష సర్వారిష్ట నివృత్య
ర్థం యమళోక్తప్రకారేణ నాలవేష్టన శాంతిం గులూచీ సమిధ దూ
ర్వాజ్య లవణోపేత పాయస తివైరష్టోత్తర శతసంఖ్యయా హోమంకరి
ష్య ఇతిసంకల్ప్య, అగ్నేరుప సమాధానాద్యాజ్య భాగాంతే, నమో
అస్తుసర్వేభ్య ఇతిమంత్రేణ పూర్వోక్త ద్రవ్యాణి హుత్వా, అధి ప్ర
త్యధిదేవతా మంత్రాభ్యాం యథాశక్తిహుత్వా, ఇతరకలశాదిదేవ
తా ఇంద్రాది లోకపాలనాం ఏకైకాహూతిం హుత్వా, మృత్యుం

జయేతితిలహోమం హుత్వా, స్విష్టకృదాది హోమశేషం సమాప్య, ఆ
చార్యః, లవణోపేత పాయసేన చతుర్ధిక్షు వమో అస్తు సర్పేభ్య ఇతి
మంత్ర చతుష్టయేన జనిం దత్వా, ఉత్తరపూజాం కుర్యాత్, గుళూచీల
తయాశిశోర్నాలం యథా వేష్టతి తథైవధార్యతే, ఆచార్యః పత్నీ పుత్ర
భ్రాతృ మాతుల యజమానం సముద్ర జ్యేష్టతిమంత్రేన, ఆపోహిష్ఠే
తి తిసృభిః అక్షిభ్యామితి సూక్తేన పవమానానువాకేన త్రియంబకే
నా నత్యేనేత్యాది నవగ్రహ మంత్రైస్సురాస్త్వ మభిషించ త్విత
ఘోమశాంతి ఆయుష్య సూక్తే నేత్యాది మంత్రైరభిషేచయేత్. అ
నంతరం కర్తా ఆర్ద్రవాసనం ఆచార్యాయ దత్వా, నవవస్త్రాణి ధృ
త్వా, భూషణాద్యైరలంకృతస్సన్ అజ్యావలోకనం కృత్వా. అయః
పిండకార్పాసాదికం కేచిత్పఠుః, కలశవస్త్ర ప్రతిమాదానం కుర్యాత్.
ఆచార్యాయ వస్త్రాంగుళీయక ఆభరణాదికం దద్యాత్. బ్రాహ్మణా
య దక్షిణా సహితగుళూచీదానం కుర్యాత్, దానమంత్రః. నాళాధి
దేవతారాహుః కాలసంప్రియతాం మమ, తస్మాదస్యాః ప్రదాన
ప్రయచ్ఛమే, ఇమాలగోమయానులే పితరంగవల్ల్యాదిక చిత్రి భూభాగో
పరి కల్పితపంచద్రోణ పరిమితధానం రాస్య పరికల్పిత తదుపరి లిఖిత
అష్టదళ పద్మే పరిస్థితార్థోదకేనపూరిత వస్త్రయుగ్మేన వేష్టితకుంభో
పరిస్థాపిత తామ్రపాత్రే ప్రసారితవస్త్రోపరిస్థియం నిష్కపరిమాణ స్వ
ర్ణనిర్మితాం సర్వలక్షణలక్షితాం గంధపుష్పాద్యర్చితాం అధిదేవతా
ప్రత్యధిదేవతాసహితాం నాలాధి దేవతాప్రతిమాం పూర్వోక్తఫలం
కామయమానస్తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమేతి దద్యాత్ సవత్సాం
గా మాచార్యాయ దద్యాత్, బ్రాహ్మణేభ్యో ఋత్విగ్భ్యశ్చ దక్షిణాం
దద్యాతు, నవగ్రహ మఖాభిషేకజపాది బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తి
దక్షిణాం దద్యాత్, బ్రాహ్మణాన్భోజయేదితి.

శ్రీశౌనకీయే నాలవేష్టనవిశాంతి స్సమాప్తః.

సామాన్యాశీః.

మమాగ్నే వర్చో విహవేష్వస్తు వయం త్వేంధానా స్తనువం పుషేమ, మహ్యం నమంతాం ప్రదిశశ్చతస్రస్త్వయాధ్యక్షేణ పృతనా జయేమ, మమ దేవా విహవే సంతు సర్వ ఇంద్రావంతో మరుతో విష్ణురగ్నిః, మమాంతరిక్ష మురుగోపమస్తు మహ్యం వాతః పవతాం కామే అస్మిన్ మయి దేవా ద్రవిణ మాయజంతాం మయ్యాశీరస్తు మయి దేవహూతిః. దైవ్యా హోతారా వనిషంత పూర్వేఽరిష్టాస్స్యామ తనువా సువీరాః మహ్యం యజంతు మమయాని హవ్యా కూతిస్సత్యా మనసో మే అస్తు ఏనో మానిగాం కతమచ్చనాహం విశ్వేదేవాసో అధివోచతామి. దేవీష్షడుర్వీరురుణః కృణోత విశ్వేదేవాస ఇహవీరయధ్వం, మాహాస్మహి ప్రజయా మాతనూభిర్మార ధామద్విషతే సోమ రాజన్, అగ్నిర్మన్యుం ప్రతినుదన్పురస్తా దదబ్ధో గోపాః పరిపాహి నస్త్వం, ప్రత్యంచో యంతు నిగుతః పునస్తేఽమైషాం చిత్తం ప్రబుధా వినేశతు, ధాతా ధాతౄణాం భువనస్య యస్పతిర్దేవగ్ం సవితారమభి మాతిషాహం, ఇమంయజ్ఞ మశ్వినోభా బృహస్పతిర్దేవాః పాంతు యజమానం న్యర్థాత్, ఉరువ్యచానో మహిషశ్శర్మ యగ్ంసదస్మిన్ హవే పురుహూతః పురుక్షు, స నః ప్రజాయై హర్యశ్వ మృడయేంద్ర మానో రీరిషో మాపరాదాః, యే నస్సపత్నా అపతే భవంత్వింద్రాగ్నిభ్యా మవబాధా మహే తాన్, వసవో రుద్రా ఆదిత్యా ఉపరిస్పృశం మోగ్రం చేత్తార మధిరాజమక్రన్, అర్వాంచమింద్ర మముతో హవామహే యో గోజిద్ధనజిదశ్వజిద్యః, ఇమంనో యజ్ఞం విహవే జుషస్వాస్య కుర్మో హరివో మేదినం త్వా.

అశుశ్శిశానో వృషభో న యుధ్మో ఘనాఘనః, క్షోభణశ్చర్షణీనాం, సంక్రందనోఽనిమిష ఏకవీరశ్శతగ్ం సేనా అజయత్సాకమింద్రః, సంక్రందనే నానిమిషేణ జిష్ణునా యుత్కారేణ దుశ్చ్యవనేన ధృష్ణునా, తదింద్రేణ జయత తత్సహధ్వం యుధో నర ఇషుహస్తేన వృష్ణా, స ఇషుహస్తైస్స నిషంగిభిర్వశీ సగ్ంస్రష్టా స యుధ ఇంద్రో గణేన, సగ్ంసృష్టజిత్సోమపా బాహుశర్ధ్యూర్ధ్వధన్వా ప్రతిహితాభిరస్తా, బృహ

స్వ తేపదియారథేనరక్షోహా ఓంత్రాగ్ం అపబాధ మానః, ప్రభంజన్
త్సేనాః ప్రమృణోయుధాజయన్న స్మాకమేధ్య వితారదానాం; గోత్ర
బిదం గోవిందంవజ్రబాహుంజయంతమస్మ ప్రమృణంత మోజసా,యి
మగ్ంసజాతా అనువీరయధ్వమింద్రగ్ం సఖాయోమసగ్ం రభద్వం,
బలవిజ్ఞాయస్థవిరః ప్రవీరస్సహస్వాన్ వాజీసహమాన ఉగ్రః అభివీరో
అభిసత్వాస హోజా జైత్ర మింద్ర రథమాతిష్ఠ గోవితు, అభిగోత్రాణి
సహసా గాహమానో రాయోవీరశ్శత మన్యురింద్రః, దుశ్చ్యవనః పృ
తనాషాడ యుధ్యోస్మాకగ్ం సేనాఅవతు ప్రయుత్సు, యింద్రఆసాం
నేతా బృహస్పత ర్దక్షిణాయజ్ఞః పురయేతు సోమః, దేవసేనానామభి
భంజతీనాం జయంతీనాం మరుతోయం త్వగ్రే, యింద్రస్యవృష్ణో వ
రుణస్య రాజ్ఞఆదిత్యానాం మరుతాగ్ం శర్ధ ఉగ్రం, మహామనసాం భు
వనచ్య వానాం ఘోషాదేవానాం జయతాముపస్థాత్, అస్మాకమింద్ర
స్సిమృతేషు ధ్వజేష్వస్మాకం యాయిష వసాజయంతు, అస్మాక వీరా
ఉత్తరే భవంత్వస్మాను దేవాఅవతాహవేషు, ఉద్ధరుషయ మఘువన్నా
యుధాన్యుత్సత్వనాం మామకానాం మహాగ్ంసి, ఉదృత్రహన్ వా
జీనాం వాజినాన్యుద్ర థానాం జయతామేఘోషః, ఉపప్రేత జయ
తా నర స్థిరావ స్సంతుబాహువః, యింద్రోనశ్శర్మ యచ్చత్వరా ధృ
ష్యాయసథ, అవసృష్టా పరాపతశరద్వే బ్రహ్మసగ్ంసిత గచ్ఛామిత్రా
న్ప్రవిశ మయిషాకంచనోచ్ఛిషః, మర్మాణితె వర్మబిశ్చాదయామి సోమ
స్త్వా రాజామృతేనా వస్త్రాం, ఉరోర్వయో పరివస్తే అన్తుజయంతం
త్వామనుగ మంతుదేవాః, యత్రబాణాస్సంపతంతి కుమారా విశిఖా
యివ, యింద్రోన స్తత్రవృత్రహా విశ్వాహా శర్మయచ్ఛతు.

సామాన్యాశీః సమాప్తః.

ఆశీర్వచనమంత్రాః.

ఆయుర్దా దేవజరసం గృణానోఘృత ప్రతీకోఘృత యోనిరేధి,
ఘృతంపిబన్న మృతం చారుగవ్యంపీతేవ పుత్రంజర సేనయేమం,సుప్ర
జాః ప్రజయాభూయా స్సువీరో వీరయిసువర్చా వర్చసానుపోషైః నా
రాయణ శర్మైష తే దేవసూర్య బ్రహ్మచారీతం గోపాయ సమామృతై

మనూర్యపుత్రస్య దీర్ఘాయు స్త్వమాప్నుతయుగ్ం స్వస్తినగ్ని ర్వాయు న్సూర్య శ్చంద్రమా ఆపోనుసంచరంతి తాగ్ స్వస్తినుసంచర నారాయణ శర్మన్, యిమమగ్న ఆయుషే వర్చసే కృధి ప్రియగ్ం రేతోవరుణసోమరాజన్, మాతేవాస్మా అదితేశర్మ యచ్ఛవిశ్వే దేవాజరదష్టిర్యథాసత్, అగ్నిష్ట ఆయుః ప్రతరాందధా, త్వగ్నిష్టే పుష్టిం ప్రతరాం కృణోతు, మేధాంతేదేవ స్సవితామేధాం దేవీ సరస్వతీ మేధాంతె అశ్వినాదేవా వాధత్తా పుష్కరస్రజా, త్వయిమేధాం త్వయి ప్రజాంత్వ య్యగ్ని స్తేజో దధాతు త్వయిమేధాం త్వయి ప్రజాంత్వంయీంద్ర ఇంద్రియందధాతు త్వయిమేధాంత్వయి ప్రజాంత్వయిసూర్యో భ్రాజోదధాతు,అగ్నిరాయుష్మాంత్సవనస్పతిభిరాయుష్మాన్ త్తేనత్వాయుషాయుష్మంతం కరోమి, సోమ ఆయుష్మాన్త్స ఓషధభిరాయుష్మాన్ తేనత్వాయుషాయుష్మంతం కరోమి, యజ్ఞఆయుష్మాం త్సదక్షిణాభిరాయుష్మాన్ తెనత్వాయుషా యుష్మంతంకరోమి. బ్రహ్మాయుష్మ త్తద్బ్రాహ్మణై రాయుష్మత్ తేనత్వాయుషా యుష్మంతంకరోరోమిః దేవాఆయుష్మంతే స్తే మృతెనాయుష్మంత స్తేనత్వా యుషాయుష్మంతం కరోమి, ఘృతంనిష్పిబత్యాయుర్వై ఘృతమమృతగ్ం హిరణ్యమమృతా దేవా యుర్నిష్పిబతి, శతమానం భవతి శతాయుః పురుషశ్శతేంద్రియ ఆయుష్యేవేంద్రియె ప్రతితిష్ఠతి.

యోవై తాం బ్రహ్మణో వేద అమృతెనావృతాం పురిం, తస్మై బ్రహ్మచబ్రహ్మాచఆయుఃకీర్తింప్రబధ్నధుః, భాగధేయెనవయినంవ్రణయతి, బ్రాహ్మణ ఆరుషేయ ఉద్ధరేత్, బ్రాహ్మణోవై సర్వా దేవతాః, సర్వాభిర్వైనం దేవతాభిరుద్ధరతి, యావతీర్వై దేవతాస్తాస్సర్వా వేదవితి బ్రాహ్మణేవసంతి,తస్మాద్బ్రాహ్మణేభ్యో వేదవిద్భ్యోదివేదివే నమస్కుర్యన్నాశ్లీలం కీర్తయే దేవతా ఏవదేవత్యాఃప్రీణాతి,పర్యాప్త్యా అనంతరాయాయసర్వస్తోమోతి రాత్రఉత్తమమహద్భవతి, సర్వస్యాప్త్యై సర్వస్య జిత్యై వతేనాప్నోతిసర్వంజయంతి శతం, జీవత్సరదోవర్ధమాన ఇత్యభినిగమో భవతిశతమితి శతందీర్ఘ మాయుర్మరుత యేనావర్ధయంతి శతమేవ తేన సతాత్మానం భవతి శతమితిశతం భవతి శతమైశ్వర్యం భవతితమిశతం దీర్ఘమాయుః. ఆగ్నేయశస్విన్ యశసె మమర్పయేంద్రావతీ మపచితీ మిహావహా, అయమూర్ధాపరమేష్టి సువర్చామానాదాము త్తమశ్లోకో అస్తు.

అయమగ్నిర్గృహపతిస్సుసగుం సత్పుష్టివర్ధనః, యథాభగస్యాభ్యాందదద్రయిం పుష్టిమథో ప్రజాం, ప్రజాయా అభ్యాంప్రజాపత ఇంద్రాగ్నిశర్మ యచ్ఛతం, యథైనయోర్న ప్రమీయాతా ఉభయోర్జీవతో ప్రజాః, తేనభూతేన హవిషాయమాప్యాయతాం పునః, జాయాంయామస్మాఅవాతుస్తాగుం రసేనాభివర్ధతాం. అభివర్ధతాంపయసాభిరాష్ట్రేణవర్ధతాం, రయ్యాసహస్రపోషసే మాస్తామనపేక్షితౌ, ఇహైవస్త్రం యావిరోష్టం విశ్వమాయుర్వ్యశ్నుతం.

అయం, అగ్నిః, గృహపతిరితి గృహాగ్‌పతిః సునగ్ం పదితిసుసగుసత్, పుష్టివర్ధన ఇతిపుష్టిగ్‌వర్ధనః, యథా, భగస్య, అభ్యాం దదత్, రయిం, పుష్టిం, అథో ఇతి. ప్రజామితిప్రగ్‌జాం, ప్రజాయా ఇతి ప్రజాగ్‌యై, అభ్యాం, ప్రపతఇతి ప్రజాగుపతే ఇంద్రాగ్నీ ఇంద్రగు అగ్నీ, శర్మయచ్ఛతం, యథా, ఏనయోః సప్రజామీయాతా ఇతిప్రజామీయాతై, ఉభయోః, జీవతోః, ప్రజాఇతి ప్రజాః. తేన, భూతేన హవిషాఅయం, పతి, ప్యాయతాం, పునః, జాయాం, అస్మై, అవాతుతాం, రసేని, అభితి, వర్ధతాం, అభీతితి, వర్ధతాం, పయసా, అభీతి, రాష్ట్రేణ, వర్ధతాం, రయ్యా, సహస్ర పోషసేతి, సహస్రగుపోషసా, ఇమా, స్తాం, అనపేక్షితా వినస్యపగుఈక్షితౌ యిహాఏవ స్త, మా, వీతి, రోష్టం, విశ్వం, ఆయుః, వీతి, అశ్నుతం.

అయమగ్నిః,అగ్నిర్గృహపతిః,గృహపతిస్సు సగుంసత్, గృహపతి, సుసగుం సత్పుష్టివర్ధనః, సుసగుంసత్, పుష్టిగ్‌వర్ధనః, యథాభగస్య, భగస్యాభ్యాం, అభ్యాందదత్ దదద్రయిం, రయిం పుష్టిమథో,అథో ప్రజాం అథో ఇత్యథో, ప్రజామితిప్రజాగుం, ప్రజాయాభ్యాం ప్రజాయాయితిప్రజాగ్‌యై, అభ్యాంప్రజాపతే, ప్రజాపతయింద్రాగ్నీ, ప్రజాగ్‌పతేయింద్రాగ్నీశర్మయింగ్‌గ్నీ, శర్మయచ్ఛతం, యచ్ఛతమితియచ్ఛతంయథైవయోః, ఏనయోర్న, నప్రమీయాతై, ప్రమీయాతాఉభయోః,ప్రగ్‌మీయాతై ఉభయోర్జీవ వతోః,జీవతోఃప్రజాః,ప్రగ్‌జాః తేనభూతేన భూతేనహవిషా,హవిషాయం,అయమా, ఆప్యాయతాం, ప్యాయతాంపునః, పునరితిపునః జాయాం యాం,యామస్మై, అస్మాఅవాతు,అవాతుస్తాం తాగుంరసేన, రసేనాభి,అభివర్ధతాం వర్ధతాంవర్ధతామితివర్ధతాం అభివర్ధతాం, వర్ధతాంపయసా, పయసాభి,అభిరాష్ట్రేణ రాష్ట్రేణవర్ధతాం,వర్ధతామితి వర్ధతాం, రయ్యాసహస్రపోషసా, సహ.

్రపోషసేమా, సహస్రపోషసేతి సహ స్రగ్ పోషసా, యిమాస్త్రాం, స్త్రా
మనపేక్షిత్వా, అనపేక్షితౌ విత్యనప, ఈక్షితే, ఏహైాత ఏవ స్త్ర, స్త్రం
మా, మ్యావి, వియోష్టం, వియోష్టవిశ్వం, విశ్వమాయుః. ఆయుర్వి
వ్యశ్నుతం, అశ్నుతమిత్యశ్నుతం. త్వష్టాజాయామ జనయత్త్వష్టా
స్యై త్వాంపతిం, త్వష్టాసహస్ర మాయూగ్ంషి దీర్ఘమాయుః కృణో
తుశాం. (నవోనవో భవతిజాయ మానోహ్నాం కేతు రుషసామేత్యగ్రే,
భా, గం దేవేభ్యో విదధాత్యాయన్ప్రచంద్రమా స్తిరతి దీర్ఘమాయుః.)
నవోనవ యితినవః నవః భవతి, జాయమానః, అహ్నాం, కేతుః, ఉష
సాం, యేతి[illegible]గ్రే, భాగదేవేభ్యః, ఏతి, దధాతి, ఇయన్నిత్యాయర్,
్రేతి, చంద్రమాః, తిరతి, దీర్ఘం, ఆయుః.....నవోనవోభవతీ, నవో
నవ యితి నవః, నవః, భవతి జాయమానః, జాయమానోహ్నాం, అ
హ్నాంకేతుః, కేతురుషసాం, ఉషసామేతి, యేత్యగ్రే, అగ్రయిత్యగ్రే,
భాగం దేవేభ్యః దేవేభ్యోవి, విదధాతి, దదాత్యాయర్, ఆయన్ప్ర,ఆ
యనిమ్యాయర్ ప్రచంద్రమాః,చంద్రమా స్తిరరతి.తిరతిదీర్ఘం, దీర్ఘమా
యుః,అయురిత్యాయుః నవోనవో భవతి జ్జాయమాన యిత పురోమవా
క్యా భవత్యాయురేవాస్మిన్ తిరూదధాతియ, మాదిత్యాఅశుగంశురూ.
ప్యాయ యంతీతియా బ్యైవైనమేతయాంప్యాయయితి. ఆయుర్దాఅగ్నెహా
విషోజుషాణోఘృత ప్రతీకోఘృత యోనరేధి, ఘృతంపిత్వా మధుచారు
గత్యం సితేవపుత్రమభిరక్షతాదిసుం. ఆయుర్దాయిత్యాయుః, దాః, అ
గ్నె, హావిషః,జుషాణః, ఘృతప్రతీకః, ఇతిఘృతప్రతీకః, ఘృతయోని
రితి ఘృత, యోనిః, యేధి. మృతం, పీత్వా, మధుచారు, గవ, పితా
యవ, పుత్ర, అభితి, రక్షతాత్, యిసుం. ఆయుర్దాఆగ్నె అయు
ర్దా ఇత్యాయుః, దాః,అగ్నెహావిషః,హావిషోజుషాణః. జుషాణోఘృత
ప్రతీకఃఘృతప్రతీకోఘృతయోనిః ఘృత, యోనిః. ఏధి త్యేధి. ఘృతంపీ
త్వాపీత్వామధు. దుధుచారు. చారుగవ్యం. గవ్యంపితా. పితేవ. యిద
పుత్రంపుత్రమభి.అభిరక్షతాత్.రక్షతాదిమం, యిమమితీమం,శోచిష్కే
శోగ తనిర్నికావవరః, సుయజ్ఞోఆగ్నిర్య జథాయదేవాన్. గృత్తైః స్న
మిద్ధోగృత మస్యానం, గృతపృష్ఠస్త్వా పరితోవ హాంతి. గృతంపిబప్ర
తున్యజాయక్షి దేవాన్. ఆయుర్దా అగ్నె హావిషా జుహాణః. గృతప్ర
తీ కోగృత యోని రేధి. గృతంపీత్వా మధుచారు గవ్యంపితేన పుత్రమబి
రక్షతాదిమం, ఆశా స్తేయం యజమానోసా, ఆయురాశాస్తే. సుప్రజా

స్త్వమాశాస్తే, సజాతవనస్యామాశాస్తే, ఉత్తరాం దేవయజ్యామాశాస్తే, భూయోహవిష్కరణమాశాస్తే దివ్యంధామాశాస్తే, విశ్వంప్రియమాశాస్తే, యదనేన హవిషాశాస్తే తదశ్యాత్తదృధ్యాత్, తదస్మైదేవారాసంతాం, తదగ్నిర్దేవో దేవభ్యోవనతే, వయమగ్నేర్మానుషాః, యిష్టంచవీతంచ, ఉభేచనో ద్యావాపృథివీంగుం హసస్పాతాం, మహగతిర్వామస్వేదంచ, నమోదేవేభ్యం. శతమానంభవతిశతాయుఃపురుషశ్శతేంద్రియఆయుష్యేవెంద్రియెప్రతితిష్టతి.

ఆశీర్వచనమంత్రాః సమాప్తాః

ఋగ్వేదాశీః.

యింద్రశ్రేష్టానిద్రవిణానిధేహిచిత్యందక్షస్యసుభగత్వమస్మేపోషంరయీణామరిష్టంతనూనాం స్వాత్మానంవాచస్సుదినత్వమహ్నాం. యింద్ర. శ్రేష్టాని, ద్రవిణాని, ధేహి చిత్యందక్షస్య,సుభగత్వమితిసుభగత్వ, అస్మెపోషం, రయీణాం, అరిష్టిం, తనూనాం, స్వాత్మానం వాచః సుదినత్వమితిసుదినత్వం అహ్నాం. యింద్రశ్రేష్టాని శ్రేష్టానిద్రవిణాని, ద్రవిణానిధేహి దేహిచిత్యం, చిత్యందస్య, దక్షస్యసుభగత్వం సుభగత్వమస్మె, సుభగత్వమితిసుభగత్వం, అస్మెయిత్యస్మె, పోషంరయీణాం రయీణామరిష్టింతనూనాం, తనూనాం స్వాత్మానం స్వాత్మానంవాచః, వాచస్సుదినత్వం సుదినత్వమహ్నాం, సుదినత్వమితి సుదినత్వం అహ్నామిత్యహ్నాం, తతోనదేశాం ద్వంద్వమింద్రేణ దేవతాస్సృయస్యంతె,ద్వంద్వంవయి మిథునంతస్మానంత స్వాద్వంద్వాన్మిథునం ప్రజాయతే, ప్రజాత్యైప్రజాయతే ప్రజయాపశుభిర్య ఏవవేద, యిత్యృగ్వదాశీః....ఏవమేవసావేదాశీః. ఆయుర్విశ్వాయుర్విశ్వ,విశ్వమాయు రసిమాయిప్రాజాం త్వష్టారాజాని దేహస్మెశాఅంతజీవేమశ ఆరదోవ ఆఅయం తేవఏయె.

ఋగ్వేదాశీః సమాప్తమ్.

సర్వశాంతివిధిః.

అథాతస్సర్వశాంతివిధిం వ్యాఖ్యాస్యామః పుణ్యాహే దంపతో్య
శ్చంద్రతారాబలాన్వితే పూర్వాహ్ణేహ్నేనం పతీమంగళస్నాతౌ ధౌతావపు
ణ్యాహంవాచయిత్వా. తస్యపత్న్యదుష్టనక్షత్రేచరణేవారేతిథౌ ప్రథమం
జన్యలాభసతీయోదోషు స్తేనుజనితదోషపరిహారద్వారాతన్నక్షత్రదేవతా
ధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా ఉద్దిశ్య ప్రీత్యర్థం నవగ్రహ పురస్సర కృత్తి
కానక్షత్రశాంతి హోమాఖ్య కర్మ కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య. వేదవం
తం కుటుంబినం విత్తహీన మాచార వంతం బ్రాహ్మణ మాచార్య
త్వే నియోజ్యసంలక్షణ సంపన్నమపరం విప్రం బ్రహ్మత్వే నియోజ్య
వంవిధాన వశిష్టాన్ బ్రాహ్మణాన్ చతురానో భద్రా భద్రాగ్నేసహ
స్రశీర్షా నమస్తే రుద్రమన్యవ ఇతి కద్రుద్రాయేతి వాగ్నేయనైఋ
తివాయవ్య ఈశాన్యకోణేషు ద్వారజపఋత్విజేషు నియోజ్యైవం వి
ధాన వశిష్టాన్ బ్రాహ్మణాన్ రుద్ర జపశాంతి జపగాణాపత్య సౌర
మృత్యుంజయ రుద్రాభిషేకాశ్వత్థ ప్రదక్షిణ గ్రహముఖార్థంచ నియో
జ్య, గృహస్యోత్తర దిగ్భాగే అరత్ని ద్వయమాత్రం చతురశ్రం ఖాత
మపి ద్వేరత్ని మాత్ర చతురస్ర్ర ద్వ్యంగుళోత్సేధం మేఖలాత్రయ
యుక్తం పశ్చిమతో మధ్యమమేఖలాయామశ్వత్థ దళసంకాశ యోనిం
కృత్వా తత్పూర్వతః పూజార్థం చతురశ్రమంటపం కృత్వా గోమయే
నో పలిప్య స్వస్తి శంఖ పద్మాది రంగ వల్లీః కృత్వా ఏవం కల్పో
క్త రూపం ధ్యాత్వా కల్పోక్త ప్రకారేణ స్థండిలంపూజ్యాం కృత్వా
కలశారాధనం కుర్యాత్, స్యోనా పృథివీతిపృథివీ సంస్పర్శ్య, యేనతో
కాయేతి ధాన్యరాశీ స్పరికల్ప్య. తంతు తన్వనితి కలశాన్ తంతునా
వేష్ట యిత్వా, ఆకలశేష్వితి మధ్యే ప్రధాన కలశంతద్దక్షిణతః అధిదే
వతాం తదుత్తరతః ప్రత్యధి దేవతాం ప్రాచ్యాగ్రం శతచ్ఛిద్రం నవ
క్లవస్త్రం దక్షిణతో బ్రహ్మ కలశమాగ్నేయాంచి చతుష్కోణే చత
స్రో వారుణ కలశాన్ ఋత్విజో నిధాయ శత ఓషధానిసగ్ం సృజ
యథాకలశ సంఖ్యాకాన్ విభజ్య, యా ఓషధిరితి సర్వాన్ సంభారా
న్నివపంతి, తేషామభావే విష్ణుక్రాంత సహదేవీ తులసీ శతావరివా,
తేషామప్యభావే హేమమూలంవా, ఓషధయస్సం వదంత ఇతి యవ

గోధూమ మాషముద్గ ప్రియంగుచణక రాజమాషతిలకుళుత్థ శ్యామా కాన్నిక్షిప్య, పృథ్వ్యంతాసీతి గజాశ్వరథ గోకులరాజ ద్వార చతుష్పథ మృత్తికాః, రుపతిభీమ ఇత్యౌదుంబరవటాశ్వత్థ ప్లక్ష ప్రత్వచః, ప్రవో యజ్ఞేష్విత్యగర్భ త్తశాఖాః, సహిరత్నానీతి ముక్తాప్రవాళ వజ్రవైడూర్య నీలాన్, గంధద్వారమితి కుంకుమాగరు కర్పూర చందన రోచనాని, హిరణ్యరూప ఇతి సువర్ణ రజిత తామ్రకలాన్, గాయిత్ర్యా గోమూత్రం, గంధద్వారమితిగోమయం, ఆప్యాయస్వేతిచ క్షీరం, దధి క్రావ్ణ్ణేతి దధి, శుక్రమసీత్యాజ్యం, దేవస్య త్వేతి ద్విరావృత్యా కుశోదకం అప్యాయస్వేతి క్షీరం దధిక్రావణ్ణ ఇతిదధి, శుక్రమసీత్యాజ్యం,మధువాతా ఇతి మధు, స్వాధుపవస్వేతి శర్కరా,కాండాత్కాండాదితి దూర్వాన్,పునంతుమా దేవజనా ఇతి కుశగ్రంథిం,యాః ఫలినీరితి ఫలపుష్పాణి, ఇమంమేగంగేఆపోవా ఇదం, యాః ప్రవతోనివత ఇతి సర్వకలశేష్వపః పూరయిత్వా, తతః కలశాన్వారభ్య జపతి, కలశస్య ముఖే బ్రహ్మమధ్యయాశ్రితస్స్వయం, కలశాధస్థితో విష్ణుః కూర్మరూపేణ సంస్థితః. గంగా గోదావరీచైవతుంగ భద్రాసరస్వతి, భాగీరథీ నర్మదాచ యమునాకృష్ణవేణికా, మలాపహారీ కావేరీ చంద్రభాగాకుముద్వతి, పయోష్ణిఫల్గునీరమ్యా నదీభిషరధీశుభాపంపాపాపప్రశమనీ ప్రణీతా బ్రహ్మనిర్మితా. అర్జునీవంజులా దేవీయాశ్చాన్యాస్సింధుసంగతాః, ఏతాః పుణ్యమహానద్యః నిత్యంకలశమాశ్రితాః, కర్షమాత్ర సువర్ణేన తదర్థార్ధేన వాకృతప్రతిమాన్ అగ్నిసప్తి మితిసూక్తేన ప్రతీమాతప్తశుద్ధిం కృత్వా పంచగవ్య పంచామృతైరభిషిచ్య తేషాంమధ్యే ఆపోహిష్ఠేతి వారుమి స్నానం కృత్వా ఇమంమే వరుణ తత్వాయామి త్వన్నో అగ్నే సత్వన్నో అగ్న ఇత్యాగ్నే య్యాదీ చతుష్కోణ స్థితకలశానా ముపరివస్త్రయుగ్మ సమన్వితా ప్రతిమాన్ ఋత్విజో విధాయియా చోర్ధ్వ మూలమంత్రేణా వాహనాదికల్పోక్తప్రకారేణ షోడశోపచారపూజంకుర్యాత్, అనోభద్రా భద్రాగ్నే సహస్రశీర్షానమస్తే రుద్ర మన్యవఇతి కద్రుద్రాయేదివా అష్టోత్తర శతసహస్రమష్టోత్తర శతంవాజప్త్వాయజ్ఞేనయజ్ఞమయంతయితి పుష్పాంజలింకృత్వా పూజాం సమాస్యపూర్వోక్త కుండే విధివదగ్ని ప్రతిష్ఠాప నాద్యగ్ని ముఖాంతే సవేషు శాంతి హోమేషు పాలాశ సదాజ్య చరు భిస్సహాచార్యః ఆర్త్విజ్యవరమానేన గాయత్యా శతహుత్వా మూలంవః

త్రేణ త్ర్యంబక మంత్రేణాజ్య దూర్వాతిలా క్షతై ర్హుత్వా యజ మానస్యాస్య, మృత్యు ర్నశ్యతాయు ర్వర్ధతా. మిత్యుక్త్వేంద్రాది లోకపాలా నామేకై కాజ్యాహుతిర్హుత్వా శేషేణ స్విష్టకృతగ్ం హుత్వాపూ ర్ణసమిద్ధమిధ్మసన్నహనంచాగ్నౌ ప్రహృత్య చిత్తం చేత్యష్టపంచాశదుపహోమాన్ హుత్వాబర్హి స్సముంజనంవర్జంగ్ం మధ్యమపరిధిం ప్రహృత్యేత్యాది బ్రహ్మ విసర్జనాంతంకుర్యాత్. ౨. తతో మంటపస్యే ఈశానదిగ్భాగే అభిషేకమంటపం కృత్వాతస్మిన్ దంపతీవుపవేశ్య ఋత్విగ్భిస్సహచార స్సర్వదిక్షుస్థిత్వా సర్వకలశోదకై మార్జయంతః. ఆపోహిష్ఠేతి తిసృభిర్హిరణ్యవర్ణా ఇతిచతసృభిః పవమానస్సువర్జనయిత్యేతైరనువాకై స్స మార్జయంతః, దేవస్యత్వాసర్వేషు వాయేషుజాతవేదసేపై తుపరమాది చతుర్దశాను వాకై ర్యద్దేవా దేవహేడన మిత్యనువాకద్వయేన దేవస్య త్వేత్యను వాకశేషేణ దేవీరాపోహావిష్మతీ ర్ద్రుపదాదివ ముంచంతుయేనేదం భూతంచిత్పతిస్త్వాపునాతు శన్నో దేవీ రసాగ్ం రసః, అగ్నిర్దేవతాగ్ని రాయుష్మానక్షిభ్యాం తే, నిషసాద ధృతవ్రతాసత్యేనేత్యాది నవగ్రహోక్తమంత్రేస్త్రా తారమింద్రం త్వన్నో అగ్నెసుగంధః పంథామనుస్వంతత్వా ద్యామాద్యానోని యుద్భిర్వయగ్ం సో. మతమిన్నానసమస్మే రుద్రాస్యోనా పృథివీ సముద్రజ్యేష్ఠా ముంచామిత్వేతి, రజస్వలా శాంతిశ్చైతా, శ్రీసూక్త ఘృతసూక్తంఆయుష్యసూక్తం విష్ణుర్యోనిమితి, సురాస్త్వా మభిషించంతు బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరాః, వాసుదేవో జగన్నాథ స్తథా సంకర్షణో విభుః, ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధశ్చభవంతు విజయాయతే, అఖండలోకాగ్ని ర్భగవాన్న మోవైనిరు ఋతి స్తథా, వరుణః పవనశ్చైవ ధనాధ్యక్షి స్సధాశివః, బ్రహ్మణా సహితశ్శేషం దిక్పాలాః పాంతుమేసదా, కీర్తిర్లక్ష్మీర్ధృతి ర్మేధా పుష్టిశ్శ్రద్ధా క్రియా మతిః, బుద్ధిర్లజ్జావపుశ్శాంతిః పుష్టిః కాంతిశ్చ మాతరః, ఏతాస్త్వామభిషించంతుధర్మ పత్న్యస్సమాగతాః, ఆదిత్యశ్చంద్రమాభౌమో బుధజీవసితార్కజా గ్రహాస్త్వామభిషించంతు రాహు కేతూచసర్వదా, దేవదానవ గంధర్వయక్షరాక్షస పన్నగాః, ఋషయోమునయోగావో దేవామాతర యేవచ, దేవపత్న్యస్తథానాగా దైత్యాశ్చాప్సరసాంగణాః, అస్త్రాణి సర్వశస్త్రాణి రాజానో వాహనానిచ. అవుషధానిచ రత్నాని కాలస్యా వయవాశ్చయే, సర్వేసముద్రాస్సరితస్తీర్థాని జలదానదాః, అయాంతు యజమానస్య దురితక్షయకారకాః.

ఇత్యేతై రభిషించ్య,మంగళా ర్తిక్య కుర్యాత్. పంచవర్ణాన్నాని సర్వ
దిక్షు విన్యస్యార్ద్ర వస్త్రాణి విప్రస్యాచార్యాయదత్వా, నవవస్త్రాణి ధా
రయేత్, ఆచమ్య గంధవాద్యై రలంకృత్య, స్వర్ణయుక్తం కాంస్య
పాత్రంగో.ఘృతపూరితం, రూపంరూపం ప్రతిరూపోబభూవతదస్య రూ
పం ప్రతిదక్షిణాయ, ఇంద్రోమాయాభిః పురురూప ఈయతేయుక్తా
హ్యస్య హరియశ్శతాదశ, కల్యాణజననం పుణ్యంసర్వకల్మష నాశనం,
ఆయుర్వృద్ధి కరంయస్మాత్కుర్యాద్దాజ్యావలోకన ఇత్యేతాభ్యా మా
జ్యమవలోక్యసదక్షిణా జ్యకాంస్య పాత్రంమృత్యుంజయస్వరూపిణేన
దద్యాత్, చత్వారింశత్పలా దూర్ధ్వమయః పిండంస దక్షిణం,శవాదీనా
ని సర్వాణి శస్త్రాణ్యస్త్రాణి యానిచ, అయః పిండసమస్త్వస్యందుష్టా
రిష్టం నివారయ. ఇతిసదక్షిణమయః పిండదద్యాత్, కలశారాధన
మంటపదేవస్య పురతః స్థిత్వా, ఋత్విగ్భి స్సహిచాల్యఃపూజాద్యైః
కారితః ఫలంలబ్ధ్వాతేషాం వస్త్రాభరణకలశ ప్రతిమాదికం దద్యాదా
చార్యాయ గాందద్యా ద్బ్రాహ్మణేభ్యో దక్షిణాం దద్యాదితరేభ్యో ద
క్షిణాందద్యాత్సంగుత్సంగుడీనాంచ కృపణాదీని సంతర్ప్య, శత పంచా
శత్పంచవిశతింర్వా బ్రాహ్మణాన్భోజ యేదిత్యాహ భగవా న్బోధా
యనః. దిగ్బలిమంత్రః. యానీహభూతానివసంతితాని బలింగ్రహీ
త్వా విధివత్ప్రయుక్తం, అన్యత్రవాసః పరికల్పయంతు నమోస్తుతే
భ్యస్సకలగ్రహేభ్యః, అగ్నిసూక్తం. అగ్నిస్సప్తిం వాజంభరందదా
త్యగ్నిర్వీరంశ్రుత్యంకర్మ నిష్ఠాంఅగ్నిరోదసీ విచరత్స మరన్నగిర్నారీం వీ
రకుక్షింపురంధీం, అగ్నేశపన సమిదస్తు భద్రా అగ్నిర్మహీరోదసీ అ
వివేశ, అగ్నిరేకందోదయ త్సమత్సువగ్ని ర్వృత్రాణి దయతేపురూణి
అగ్నిర్హ వ్యంజరతః కర్ణమావాగ్నిరోబ్బ్యనిరదహావరూధరి, అగ్నిరత్రీం
ఘర్మఉరువ దంతరగ్నిర్వమేథం ప్రయాన్సృజత్సం, అగ్నిర్ధాత్ర వీణంవీ
రవేశాఅగ్నిర్ ఋషింయస్సహస్రా సనోతి అగ్నిర్దివిహావ్యమామాత
తాగ్నే ర్ధామానిబిభృతాపురుత్రా, అగ్నిముక్థైరృషయో విహ్వయం
తేగ్ని నరోయామని బాధితాసః. అగ్నిపయో అంతరిక్షేపతంతోగ్ని
సహస్రాపర్యాతిగోనా, అగ్నివిశ ఈలతేమానుషీర్యాఅగ్నింమనుషో
నహుషోవిజాతా, అగ్నిర్గాంధర్వీం పథ్యామృతస్యాగ్నే ర్గవ్యూతిర్ఘృత
ఆనిషత్తా, అగ్నయెబ్రహ్మా ఋభవ స్తతక్షురగ్నిం మహామవోచామా సు

వృక్తం, అగ్నయో ప్రావ జరితారం యవిష్ఠాగ్నే మహీంద్రవిణ మాయ
జస్వ. గ్రహధాన్యాః, గోధూమా స్తండులా ఖల్వాః ముద్గాశ్చ వికబర
రాః, తిలమాషకులుత్థాశ్చ గ్రహధాన్యాః ప్రకీర్తితాః. గజాశ్వరథవ
ల్మీక·గోకులేషు హ్రదేషుచ, రాతిద్వారేసంగమేషు మృత్తికాష్టౌ ప్ర
కీర్తితాః.

సర్వశాంతివిధిః సమాప్తః.

ఆతురసన్న్యాసః.

ఆతురోద్వివిధః. రోగాదినాముమూర్షు ర్వ్యాఘ్రాదినాభయా
క్రాంతస్య దత్తాత్రేయః. శ్లో. ఉత్పన్నె సంకటె ఘోరే గోరవ్యా
ఘ్రాది గోచరే, భయభీతస్యసన్యాస మంగిరాముని రబ్రవీత్, ఆతురా
ణాంచ సన్యాసేన విధిర్నైవ చక్రియా, ప్రేషమాత్రం సముచ్చార్య
సన్యాసంతత్ర పూరయేత్, సోపిజీవిష్యతిచేత్, యథావిధి ప్రకారః,
యథావిధి దండాది కాన్ ధృత్వా స్వధర్మ నిష్ఠోభ వేత్, ఇతి రోగా
క్రాంతస్య విధివిశేషోస్తి. సంకల్ప పూర్వకం తత్రక్షౌరం కృత్వా య
థావిధి, ప్రాయశ్చిత్తం యథాశక్తి కుర్యాద్వ్రతాను సారతః, గతోద
క సమీపంతు పాత్రాభ్యాముప ఉద్ధరేత్, తయోరేకం కరేనాథగృహీ
త్వా దక్షిణేనతు, అన్యస్మిన్నేవ వేత్యాది మంత్రాభ్యాం జుహు
యాత్సుధీః, కృత్వాహుతి ద్వయం పశ్చా త్పాత్రస్థంవాప్య శేషితం,
అతుశ్శృణ్వానో వృషభ ఇత్యనువాకేనాభి మంత్రయేత్, పుత్రేషణేతి
మంత్రేణ తద్గృహీత్వాపి బేజ్జలం, ద్వితీయముభయం సర్వేత్యే తదు
క్త్వాపునఃపిబేత్, ఓం భూర్భువస్సువరోమితి బిబేచ్చిష్టం నశేషయేత్,
అదాయాం జలినాతోయ మన్యత్ప్రీతి దిశంక్షిపేత్, ఆదిత్యా ముఖో
భూత్వా చోర్ధ్వబాహురతంద్రితః సన్యస్తోహ మియం మంత్రం త్రి
వారం హ్యభ్యసే ద్ద్విజః, అత ఊర్ధ్వం గృహంబంధాన్నగచే ద్భిక్షు
కోభవేత్, మృతేతునిక్షి పెద్భూమా ఉదకేవా యథావిధీ,అస్యప్రయో
గః, అథ జలాశయంగత్వాప పుపస్పృశ్యక్షౌరంకృత్వా యథావిధిస్నా
త్వా ఆకృత్స్నేన్నంత్ర స్నానం కృత్వా సర్వప్రాయశ్చిత్తం కృత్వాప
పుపస్పృశ్యపాత్రె పుదకం గృహీత్వా దక్షిణే హస్తేన కించిదుదక మా

దాయ. ఏషవా అగ్నేర్యః ప్రాణః ప్రాణం గచ్ఛస్వాహా స్వాని యోనిం
చ్ఛస్వాహేతి ప్రథమామాహుతిః, ఆపోవై సర్వా దేవతా స్సర్వాభ్యో దే
వతాభ్యో జుహోమిస్వాహా ఇతిద్వితీయా మప్సుహుత్వా తతః ప్రాత
స్సం హుతశేషం తోయం అశుశ్మశానః ఇత్యనువాకేనాభి మంత్ర్య,
పుత్రేషణవిత్తేషణలోకేషణ దారేషణాని మయాత్యక్తాస్వాహేతి
హస్తేన కించిదుదకంపిబేత్, అథ రసం సర్వభూతేభ్యో మత్తస్స్వాహే
తి ద్వితీయతపిబేత్, ఓత భూర్భువస్సువస్స్వాహా, ఇతి ప్రాశస్తముదకం
నిశ్శేషం పిబేత్, అన్యజ్జలం ప్రతిదిశంక్షిపేత్, అథసావిత్రీప్రవేశనం,
ఓంభూః తత్సవితుర్వరేణ్యం గాయత్రీం వ్యాహృతౌ ప్రవేశయామి,
ఓంభువః, భర్గో దేవస్యధీమహి, సావిత్రీంవ్యాహృతౌ ప్రవేశయామి,
ఓగ్ం సువః ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ సరస్వతీత వ్యాహృతౌ ప్ర
వేశయామి, ఓంభూః తత్సవిగ్ ధిమహి గాయత్రీం గ మి, ఓంయనః, ధి
యోగత్ గాయత్రీం వ్యాహృతౌ ప్రవేశయామి, ఓగ్ంసువః. తత్సగ్
మి ఓంభూగ్ తత్సగత్ కృత్స్నం గాయత్రీం వ్యాహృతిష్ప్రవే
శయామి, ఓం భూః వ్యాహృతిం ప్రణవేప్రవేశయామి. ఓం భువః,
వ్యాహృతిం ప్రణవే ప్రవేశయామి, ఓగ్ం సువః, వ్యాహృతిం ప్ర
ణవేప్రవేశయామి, ఓం భూగ్ వః సర్వావ్యాహృతీః ప్రణవేప్రవేశయా
మి, ప్రణవ విశిష్టోభూత్వా శిఖాం యజ్ఞోపవీతంచ గృహీత్వాభూ
స్స్వాహేత్యప్సువా భూమౌవాప్రక్షిప్య ఆత్మానమనుప్రవిచ్ఛేత్ అథ త్రి
ను. ఆదిత్యాభిముఖోభూత్వా ఊర్ధ్వబాహురతంద్రితః. మంత్రస్వ
రేణ ఓంభూః సన్న్యస్తంమయా, మధ్యమస్వరేణ ఓంభువః, సన్న్యస్తం
మయా ఉచ్చైస్స్వరేణ, ఓగ్ంసువః, సన్న్యస్తంమయా, ఓంభూగ్వః
సన్న్యస్తం యాతతః పరంపుత్రగృహం నగచ్ఛేత్, స్వధర్మనిష్ఠోభవేతు,
మృతేసన్యాసి ధర్మేణ ఔర్ధ్వదైహికం కుర్యాత్. అహితాగ్నిశ్చేత్ప్రా
జాపత్యా మాగ్నేయీం త్రైధాతవీయాం వయిశ్వానరీంవా సర్వే వేద
సాక్షిణా మిష్టి కుర్యాత్ అనాహితాగ్ని శ్చిదాగ్నేయస్థాలీపాక పూర్వ
కం సర్వం సమానమన్యత్ యిష్ట్యశక్తౌ ఇష్టిదేవతాయై ఆహవనీయె
పూర్ణాహుత్వామంత్రేణాహవనీయెదారు మయాణి ప్రజ్వాల్యమృణ్మ
యాన్యప్సు విక్షిప్య అయంతే యోనిర్యాత్వే అగ్నేయజ్ఞయేతి ద్వా
భ్యామాత్మన్యగ్నిం త్సమారోప్య ఆతుర సన్యాసంకుర్యాత్.

ఆతురసన్న్యాసః సమాప్తః.

స్వస్తిమంత్రార్థాః.

స్వస్తి. మంత్రార్థా స్సఫలాస్సంత్వితి భవంతో మహాంతోను గృహ్ణంతు. యితిసభ్యాః వర్షముద్దిశ్య బ్రూయాతు. అనంతరం వర్ష దుచ్ఛేద స్తదా స్త్వితి శేష్యోద్దేశం పూరయేత్తు ఏతత్పూరణం యజమానస్య క్రియా లోపపూర్త్యై భవతీ .యూ. జనచ్ఛిద్రం యచ్ఛిద్రం యజ్ఞకర్మణి,సర్వంభవతునిశ్ఛిద్రం బ్రాహ్మణా రుపపాదితమితి, స్మృతేః. ఏవముత్తరత్రా పూహనీయం, ఉపనయనే వటోవరాశీర్వాదః. అస్య వటోః. వేదోక్తంపరిపూర్ణ మాయుష్యం భూయాదితి భవంతో మహాంతోనుగృహ్ణంతె, అస్యవటోర్గురుకుల వాసబ్రహ్మచర్య వ్రతకాలద్వయాగ్ని కార్యవేదాధ్యనభిక్షాచరణ గురుశుశ్రూషణాదా మతిరచంచలా స్త్వితిభ...గృహ్ణంతు, తథాస్తు, అస్యవటోర్గురుదేవతానుగ్రహేణ ప్రణవశ్రద్ధామేథా స్థిర స్త్వితిభ....తథాస్తు,అస్యవటోః వేదాస్సర్వే ప్రతిభాసంతామితిభ....తథాస్తు, అస్యవటోః సకలవిద్యానైపుణతమ స్త్వితిభ....స్తు అస్యవటోః పరిపూర్ణ బ్రహ్మవర్చసిత్వంభూయాదితిభ....స్తు

వివాహే, అనయోర్థం పత్యోః ప్రీతిరవి.చిన్న స్త్వితిభ ....తథాస్తు అనయోర్దంపత్యోః గృహస్థాశ్రమధర్మకర్మ నిష్ఠాగరిష్ట త్వంభూయాతిది భ....స్తు యిమౌదంపతీ అన్యోన్య ప్రీతియుక్తౌ పాలంకారా సంతానసంపత్సమృద్ధాకీర్తిమంతౌ సుఖభాగినౌ భూయాస్తామితిభ.... సుయిమౌజాయాపతీవాణీ హిరణ్యగర్భాని వృాచ్యౌలక్ష్మీనారాయణావివపూర్ణానందా గౌరీశంకరావివనిత్యానపాయా అరుంధతీవశిష్టావివతపస్సమృద్ధాసీతారామా వివసవలభోగభాగ్యోపేతౌ రాదాకృష్ణా వివసఫలమనోదా అనసూయా త్రియివపాతివ్రత్యసత్య శౌచవరాయనౌచిరాయుష్మంతౌ ధనకనకవస్తువాహనపుత్రపౌత్రాద్యభీ వృద్ధిమంతౌచస్యాతామితి భ....స్తు. గురుదేవతా ప్రసాదేన నిశ్చితౌ నిరుపద్రవౌనిరోగా నిర్వ్యసనౌనిర్దుః ఖౌ భగవద్భక్తి భాజౌస్తామితిభ....స్తుసర్వ ముహూర్తా సంతరంకర్తవ్యాశీర్వాదః అస్మిన్ ముహూర్తే లగ్నహోరాద్రేక్కాణనవాంశద్వాదశాంశత్రింశాంశాది సముయేషుయోగ్రహాః యజమానస్య జన్మనక్షత్రజన్మం, శివశాన్నామ నక్షత్రనామరాశివ

శాశ్వతశుభైరస్థానేషు స్థితాః తేషాం గ్రహాణాం శుభఫలదాతృత్వం భూయాదితిభవంతో ....స్తు. యేఏ గ్రహాః అంగచారవశాతు గోచారవశాతు నిత్యచారవశాతులత్తో ఫలత్తై వేధాక్రాంతి వశాతు ప్రతికూలఫలదాయితి విజ్ఞాయంతే తేపి యజమానకృత పూజనేనను ప్రీతాః మహాజనా సర్వార్థదబలేనవిశేష శుభప్రదా యేవ భూయాస్తురితి భ....స్తు, అనుపిహితమేతల్లగ్నంచ సకలదోష నిరహితం శుభ బలకలితంచ సుఖ ప్రదంభూయాదితి భ...., యచ్చయజమానహృదయం యేచయజమానానుబంధినః సర్వేభగవత్ప్రసాదేన కల్యాణాభి సంధయః కల్యాణభాజశ్చ భవంత్విథ.... స్తుయస్యస్మిన్ మహోత్సవేయత్కించి దపశబ్దితం యాజకానాం యచ్చాశ్రావి పరుషం జనైః యచ్చశ్రుత మశ్లీలంవాతత్సర్వ మపివేదఘోషేణ బ్రాహ్మణాశీర్వచన బలేనచ శాంతకలుషమంగలం సుశ్లీల శ్రావ్యం స్వస్తికృచ్చ భూయాదితి భ....స్తు సంతత శ్రీరస్తు సమస్త సన్మంగళాని భవంతు. తత్సభాం ప్రతి శాష్టాంగం ప్రణమ్యమంత్రాక్షతాః ప్రతిగృహ్ణీయాదితి దేశకులాచారానురోధేన సంప్రదాయ పరిపాట్యమనర్తవ్యేతిక్.

యశ్చైవమాం వర్ధతిం నాభినందేత్తం థీక్, తత్సభాసదో యథోచితంసంపూజ్య దక్షిణ దానాదినాసమారాధయేదితి శివమ్.

ఓంతత్సత్.

స్వస్తిమంత్రాః సమాప్తాః.

యాజుషప్రయోగచింతామణిః సమాప్తః.

'గోపతి' ప్రెస్, చాకలపేట, మదరాస్. 1924

సుశ్రుతశారీరస్థానము.

తాత్పర్యము, అనేక పటములసహితము క్రౌనుసైజున చక్కని ముద్రణము 2-8-0

ఆంగ్లేయ ఔషధయోగములు:— ఇందు 200 సుప్రసిద్ధయోగములు గలవు. చక్కని గ్లేజుకాగితముల ముద్రణము 1-0-0

...మంత్రోపాసనాక్రమ పురశ్చరణదీపికా:—

చక్కని పాకెట్టుసైజున ముద్రితము 0-4-0 డిటో గ్లేజు 0-6-0

ఆబ్దికమంత్రములు.

కనుపర్తి మార్కండేయశర్మగారి సస్వరాంధ్ర టీకా తాత్పర్యములుగలది. 1-4-0

రంగదాసు భజన కీర్తనలు.

...రంగదాసు గుప్తగారి 108 భక్తిమార్గముగు కీర్తనలుగలవు 0-4-0

కల్కిపురాణము:— (తెనుగువచనము) 0-12-0 డిటో గ్లేజు 1-4-0

ముప్పదియిద్దఱు మంత్రులచరిత్రము:- కనుపర్తి మార్కండేయశర్మ 0-12-0

తెనాలిరామలింగని వినోద కథలు:— ఇందు కడుపుబ్బనవ్వించు హాస్యరసముగు ...కథలుగలది. మావిడివఝ్ఝల వేంకటకృష్ణశర్మగారి విరచితము. 0-4-0

మరకతవల్లి:— ...రంగయ్యగారిచే ఆంధ్రీకృతము. స్త్రీలకు నీతిబోధకమగు నవల ప్రతివారును తప్పక చదువవలసినది చక్కని గ్లేజుకాగితము 0-10-0

సుశీలమైనావతి:— (పతివ్రతాశిరోమణియొక్క కథ) ...రాజు రాఘ...శర్మంగారావు విరచితము. ఇందు పాతివ్రత్యము, సత్యము, శౌచము మొదలగు ఎన్నో విషయములుగలవు. 0-8-0

అ... ...గ విపాకము:—చట్రాతి లక్ష్మీనరసమాంబ విరచితము 1-10-0

శమంతసేన 0-4-0 రుద్రమదేవి 1-0-0

వలపులమడుగు:—యస్. జి. ఆచారిగారి విరచితము. 0-4-0

విషాదవాసంతిక:— ,, 0-8-0

"దొరికితివిరా! దొంగ":— ,, 0-8-0

నేనేదొంగను:—జొన్నలగడ్డ వేంకటరాధాకృష్ణయ్య విరచితము 0-8-0

అన్నకు పెండ్లాము 0-1-0 కవిచౌడప్పశతకము 0-2-0

నిజమైన కాశీరామేశ్వర మజిలీకథలు:—మావిడివఝ్ఝల వేంకటకృష్ణశర్మగారి విరచితము ఇందు 27 మజిలీల చక్కని కథలు 1-8-0 గ్లేజు 2-0-0

కోడండ్రకుతూహలం, అత్తలఅంగలార్పు:—కె. స్వామినాథయ్య 0-4-0

జయశంకర్ అండ్ కో—విశాఖపట్టణము.

ఆర్యులారా,

జయశంకర్ అండు కంపెనీని నా మామగారైన ఉప్పల కీ॥ శే॥ వీరన్న శెట్టిగారు 1906వ సంవత్సరమునుండి 1940వ సంవత్సరం వరకు మదరాసులో నడిపించిరి. అటుపిమ్మట నా భర్తగారగు ఉప్పల కీ॥ శే॥ ఎతిరాజులుగుప్త గారు బెజవాడలో యింతవరకు జరిపి యిటీవల కాలము చేసి నందున పరిస్థితుల ననుసరించి జయశంకర్ అండ్ కంపెనీని యీ క్రింద చిరునామాకు మార్చబడినది ఈకంపెనీలో సరసమైన వెలలకు దొరకు అమూల్యమైన ఎన్నో గ్రంథములను యీక్రింద చెప్పబడినవి యు యితరాయితరములైన ఉపయోగకరమైన పుస్తకములు అనేకములు గలవు. దయచేసి కోరువారు యీక్రింది చిరునామావద్ద తెలుసుకొనవచ్చును.

పురాణములు:— ఆగ్నేయపురాణము, కల్కిపురాణము, బాలరామాయణములు, మత్స్యపురాణము, యింకా ఇతరములు.

వైదిక గ్రంథములు:— ఆబ్దిక మంత్రములు, 360 వ్రతములు, ఋగ్వేద సంధ్యావందనములు, నిత్యకర్మాష్టకము, యాజ్ఞవల్క్య ప్రయోగ చింతామణి, రుద్రనమకచమకము, సూర్యనమస్కారము వగైరా.

ధర్మశాస్త్రములు:— నిర్ణయసింధు, త్రివర్గప్రదీపిక, శాంతికమలాకరము ఇంకా ఇతరములు.

స్తోత్రములు:— కృష్ణలీలాతరంగిణి, కృష్ణకర్ణామృతము, దేవీస్తోత్రకదంబము, తిరువాయిమొళి, ధ్యానామృతము, నీతి శాస్త్రము, ముముక్షుపడి, రామ కర్ణామృతము ఇంకా యితరములు.

సహస్రనామములు:— అష్టోత్తర శతసహస్రనామ కదంబము, అన్నపూర్ణ, ఆంజనేయ, రామ, లక్ష్మీ, లలితా వగైరా.

దండకములు:— దండకత్రయము, రామ, కృష్ణ, శివ వ॥

నక్షత్రమాలికలు:— నైషధ నక్షత్రమాలిక, జ్ఞానప్రసూనాంబ వగైరా.

చిరునామా:— ఉప్పల లక్ష్మీకాంతమ్మ, బుక్ సెల్లర్ అండు పబ్లిషర్,
జయశంకర్ అండు కంపెని; 13/79, బొడ్డురామయ్యగారి సందు;
బురుజుపేట, విశాఖపట్నము.

మంత్రతంత్రములు:— మంత్రరత్నాకరములు, మహిమా శమంత్రములు, సమ్మోహన శాస్త్రము, సకలమంత్రోపాసనక్రమము వగైరా.

వేదాంతములు:— సీతారామాంజనేయ సంవాదము, శుష్క వేదాంత తమోభాస్కరము, బ్రహ్మవిద్య, కైవల్యనవనీతము, భగవద్గీత, ముముక్షుజనకల్పము, భంపాలసేన్ దాసు తత్వములు, వేమనపద్యములు, శివగీత, సుజ్ఞానరత్నావళి వగైరా.

ఉపనిషత్తులు:— కొలది రకములు.

సంస్కృతకావ్యములు, నాటకములు:— సంస్కృత స్తోత్రములు, భర్తృహరి సుభాషితము, రఘువంశము ఇంకా ఇతరములు.

వ్యాకరణము, అలంకారము:— శబ్దమంజరి వగైరా.

నిఘంటువులు, అమరము:— ఆంధ్రనామ సంగ్రహము, ఆంధ్రపదపారిజాతము, గురుబాలప్రబోధిక వగైరా.

ఆంధ్రగ్రంథములు:— అపూర్వ సంస్కృతసంస్కరణము, భారతము, భాగవతము, రామాయణము, గుప్తభావప్రదీపిక, చాటుపద్య మణిమంజరి, శృంగారకంఠాభరణము, శృంగార రసావాలము, శృంగార సావిత్రి వ.

శతకములు:— శ్రీ... ఉప్ప శతకము, కన్యకా... తారావళి, కాళ గుణా... నము అను శ్రీ తిరుమల వెంకటేశ్వర శతకము, పెద్దమ్మ శతకములు, టీకా తాత్పర్య శతకములు వగైరా.

కథలు, వచనములు:— నిజమైన కాశీమజిలీ కథలు, కాశీ రామేశ్వర యాత్రాదర్పణము, తెనాలిరామలింగని వింత కథలు, నలుగురు ఏకీర్ల కథలు, మదనకామరాజు కథలు మొదలగు చాలారకములు గలవు.

నవలలు:— అనురాగవిపాకము, సుశీలా మైనావతి, రాజమండ్రి, బెజవాడ, చెన్నపట్నము వగైరాలు ఎన్నో వందల నవలలు గలవు.

జీవిత చరిత్రములు: — ఆసియాఖండ విజ్ఞాన రహస్యములు, దేశనాయకుల చరిత్రలు వగైరా.

ఆనందమయములు:— పడకటింటి రహస్యాలు, సతీపతి కుతూహల రహస్యములు వగైరా.

చిరునామా:— ఉప్పల లక్ష్మీకాంతమ్మ, బుక్ సెల్లర్ అండు పబ్లిషర్.
జయశంకర్ అండు కంపెని; 13/79, బొడ్డు రామయ్యగారి సందు;
బుర్జుపేట, విశాఖపట్నము.

డ్రామాలు:- బలిజేపల్లి, పానుగంటి, రామనారాయణ, చక్రపాణి, ధనులు, కోలాచల, చిలకమర్తి, ద్రోణంరాజు, చెన్నపట్నం, కాకినాడ, బెజవాడ, రాజమండ్రి వగైరా ప్రాంతముల ఎన్నో వందల డ్రామాలుకలవు.

కీర్తనలు:- అద్యాత్మరామాయణము, కబీరుదాసు, భగవన్నామ, రామదాసు, హరిభజన, హరినామ వగైరా కీర్తనలు.

హరికథలు:- అనసూయ, చంద్రహాస, సావిత్రి, పెద్దదాసు, రుక్మాంగద వగైరాలు.

నాటకములు:- ధర్మాంగద, మైరావణ, నంతవేలూరు, ప్రహ్లాదలు, వీరభద్ర, రామ నాటకములు వగైరాలు.

పదములు:- కుశలాయకం, గంగావివాహము, వైకుంఠమహత్మ్యం, శారదరామాయణము మొదలగునవి.

జంగంకథలు:- కాంభోజ, కామమ్మ, బొబ్బిలి, బాలనాగమ్మ, కుమ్మరి గుండయ్య వగైరా.

యక్షగానములు:- కపటవేశ్యా నాటకము, రుక్మాంగద, గరుడాచలము వగైరా.

పాటలు:- ఊర్మిళాదేవి, తులసీగోవిందము, పడవపాట, మేలుకొలుపులు, పిచ్చి కథ నవాలు, లడ్డూ, సంవాదం చెన్నపట్నం, బెజవాడ, రాజమండ్రి, మొదలగునవి.

ద్విపదలు:- బాలభాగవతము, నలచరిత్ర, వగైరాలు.

సంగీతములు:- గాయనగాయనీయ పారిజాతము, సంగీతసర్వార్థసారసంగ్రహము, సవిధ్యావినోదిని, గట్టుపల్లివారివి మొదలగునవి.

వైద్య గ్రంథములు:- బాహటము, చింతామణి, ప్రసిద్ధఆంగ్లేయఔషధయోగములు, వైద్యనిఘంటువులు, శుశ్రుతశారీరస్తానం చెన్నపట్నం, రాజమండ్రి, బెజవాడ తదితర ప్రాంతముల వైద్య గ్రంథములు చాలకలవు.

జ్యోతిషగ్రంథములు:- కాలచక్రం, బృహజ్జాతకం, చెన్నపట్నం, బెజవాడ, రాజమండ్రి, కాకినాడ తదితర ప్రాంతముల వగైరా ఎన్నోకలవు.

అట్టలు, పాకశాస్త్రములు, ఫార్మ్సలు, వర్తక మర్మములు మొదలగునవి.

చిరునామా:— ఉప్పల లక్ష్మీకాంతమ్మ, బుక్ సెల్లర్ అండు పబ్లిషర్.
జయశంకర్ అండు కంపెని; 13/79. బొడ్డురామయ్యగారి సందు;
బుర్జుపేట. విశాఖపట్నము.

బృహజ్జాతకము 2-0-0 గ్లేజు 3-0-0
కా[illegible]శక్రీము 1-0-0 గ్లేజు 1-8-0
జ్ఞానప్రదీపిక అను మళయాళ ప్రశ్నలు
. . వెల 5-0-0
తిలకఫల విజ్ఞానమను పుట్టుమచ్చల
ఫలము 0-8-0
కేరళపంచపక్షిప్రశ్న శాస్త్రము 0-8-0
రసయోగ రత్నాకరము 2-0-0
సుశ్రుత శారీరస్థానము 2-8-0
సర్పశాస్త్రము 0-8-0
షర్బత్ పాక రత్నావళి 0-6-0
సహదేవ పశుచికిత్స 0-6-0
వైద్య శతశ్లోకి 0-4-0, 0-6-0
అనుపాన మంజరి 0-8-0
నాడీనిదానము తాత్పర్యం 0-4-0
నాడీజ్ఞానము 0-4-0
బ్రహ్మవిద్య [illegible]-4-0
శుష్క వేదాంత తమోభాస్కరము [illegible]-0
సీతారామాంజనేయ సంవాదము
సంగ శేషాచలశాస్త్రిగారి ఆంధ్రటీకా
తాత్పర్య విశేషార్థ సమన్వితము
వెల 3-8-0 గ్లేజు 6-0-0
కైవల్యనవనీతము 5-8-0
ధ్యానామృతం 0-6-0
సమ్మోహనశాస్త్రము అందు అదృష్ట
కాజము 1-8-0
అభ్యాసప [illegible]క్రియము 0-4-0

వేదాంత భక్తి కీర్తనలు 0-1-0
యాజుషప్రయోగ చింతామణి 2-0-0
ప్రేతచూడామణి 2-0-0
సకల మంత్రోపాసనక్రమము 0-6-0
దేవీస్తోత్రకదంబము 0-8-0
శివస్తోత్రామృతం 0-4-0
కవిచౌడప్ప శతకం 0-2-0
కల్కిపురాణము 0-12-0 1-4-0
తెనాలిరామలింగని కథలు 0-4-0
రంగదాసు భజన కీర్తనలు 0-4-0
సుశీల మైనావతి 0-8-0
మరకతవల్లి 0-10-0
శమంతసేన 0-4-0
దొరికితివిరా దొంగ 0-6-0
నేనే దొంగను 0-8-0
విషాద వాసంతిక 0-6-0
మల్లెపూల మడుగు 0-4-0
శకుంతల జనన నాటకం 0-8-0
వైకుంఠ మహాత్మ్యం 0-8-0
ఉషాకల్యాణం బాణాసురయుద్ధం 0-12-0
కపటవేశ్యా నాటకం 0-10-0
మైరావణ నాటకం 0-8-0
ధర్మాంగద నాటకం (పాల్కట్ల) 0-6-0
ఉషా నాటకం (తిరునగరు) 0-4-0
వీరభద్ర నాటకం త్వరకళ్లి 0-10-0
పడకటింటి రహస్యాలు 1-0-0
ఇంకా అనేక రకములు గలవు.

☞ కాలమానపరిస్థితుల ననుసరించి ధరలు మారుచుండును.

చిరునామా:— ఉప్పల లక్ష్మీకాంతమ్మ, బుక్ సెల్లర్ అండు పబ్లిషర్.
జయశంకర్ అండు కంపెని; 18/79, బొడ్డు రామయ్యగారి సందు;
బుర్జుపేట, విశాఖపట్నము.

నవీన ప్రింటర్సు, విశాఖపట్నం. 9-11-51